

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

BULETINI I PRAKTIKËS GJYQËSORE 2013

Vëllimi II

Botues:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës

Bordi redaktues:

Prof. Dr. Enver Hasani, Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Snezhana Botusharova, Gjyqtare e Gjykatës Kushtetuese
Zt. Almiro Rodrigues, Gjyqtar i Gjykatës Kushtetuese
Dr. Arbëresha Raça-Shala, Sekretare e Përgjithshme e Gjykatës Kushtetuese

Kontribuesit:

Mr. Volkmar Theobald, Menaxher i Projektit, GIZ
Znj. Pranvera Ejupi- Hajzeraj, Kordinatore e projektit, GIZ
Z. Lavdim Krasniqi, Ekspert Ligjor
Z. Fatos Xhelili, Ekspert Ligjor
Premium Consulting

© 2014 Gjykata Kushtetuese e Kosovës

Të drejtat e autorit:

Asnjë pjesë e këtij botimi nuk lejohet të riprodhohet apo transmetohet në çfarëdo forme apo përmes çfarëdo mjetes, elektronike apo mekanike, duke përfshirë fotokopjimin dhe incizimin, apo ruajtjen në sisteme ripërdorimi, pa lejen paraprake me shkrim nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, përveç nëse një kopjim i tillë në mënyrë të qartë lejohet nga ligji përkatës për të drejtat e autorit.

Përjashtim i përgjegjësisë:

Sipas nenit 116.4 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, vendimet e Gjykatës Kushtetuese të Kosovës botohen në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës, e cila është burim primar për vendimet e Gjykatës Kushtetuese. Ky Buletin nuk zëvendëson burimin primar për vendimet e Gjykatës Kushtetuese. Në rast të ndonjë konflikti apo mospërputhje në mes të vendimeve të botuara në këtë Buletin dhe vendimeve të botuara në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës, mbizotëron versioni i botuar në Gazetën Zyrtare.

Qëllimi i përmbledhjes së vendimeve është për të dhënë një pasqyrë të përgjithshme faktike dhe juridike të rasteve dhe një përmbledhje të shkurtër të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese. Përmbledhja e vendimeve dhe aktgjykimeve është përpiluar nga “Projekti për Reformë Juridike” implementuar nga Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), dhe si i tillë, nuk zëvendëson vendimet e Gjykatës Kushtetuese, dhe nuk përfaqësojnë formulimin e vërtetë të vendimeve/aktgjykimeve të Gjykatës Kushtetuese.

Published by

BULETINI I PRAKTIKËS GJYQËSORE 2013

I GJYKATËS KUSHTETUESE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Ky Buletin është mundësuar nga “ Projekti për Reformë Juridike” implementuar nga Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, nën mbështetjen e Ministrisë Federale Gjermane për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (BMZ).

Tabela e përmbajtjes

Nr. 1.	KI 27/12, KI31/12, KI 32/12 dhe KI33/12, Mykyreme Hoxha, Merita Hoxha, Mërgim Hoxha dhe Blerim Hoxha, datë 09 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Komunale ne Pejë, C. 90/03 të 09.01.2008, dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, AC Nr. 313/2010 të 09.11.2011.....	15
Nr. 2.	KI 51/12, Sahit Sylejmani, datë 11 korrik 2013 -Vlerësim i kushtetutshmërisë së vendimeve të Këshillit Gjyqësor të Kosovës nr. 4/2013 dhe nr. 32/2013, të 4 janarit 2013 respektivisht 25 janarit 2013	26
Nr. 3.	KI 62/13, Tahir Morina, datë 11 korrik 2013 – Vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme në Prishtinë	34
Nr. 4.	KI 52/12, Adije Iliri, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit te Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Ac. Nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011.	43
Nr. 5.	KI 137/12, Ata Ibishi dhe të tjerët, datë 12 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren Gž.nr.99/2010, të 5 qershorit 2012	77
Nr. 6.	KI 128/12, Shaban Hoxha, datë 12 korrik 2013- Kërkesë për Vlerësimin e.kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 316/2011, të 14 qershorit 2012.	84
Nr. 7.	KI 60/13, Bujar Shatri, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së procedurës së rregullt gjyqësore kundër Bujar Shatrit.....	92
Nr. 8.	KI 39/13, Bardhyl Krasniqi, datë 12 korrik 2013-Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të ish-Gjykatës së Qarkut në Prizren, KA. nr. 31/2012, të 14 marsit 2012, dhe Aktvendimit KA. nr. 31/2012, të 20 marsit 2012	99
Nr. 9.	KI 35/13, Sali Shala, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Pkl.nr. 189/2012.	109
Nr. 10.	KI 12/13, Fatime Thaqi, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A nr. 1330/2012, të 27 dhjetorit 2012	116

- Nr. 11. KI 09/12, Lavdërije Telaku, datë 16 korrik 2013- Kërkesë për vlerësimin e Kushtetutshmërisë së Aktvendimit Rev.I. nr.481/2009 të 18 tetorit 2011 dhe Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës Ac.nr 79/2011 të 24 nëntorit 2011 124
- Nr. 12. KI 26/13, Vahide Bajrami, datë 16 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës A. nr. 1107/2012 të 05 nëntorit 2012 133
- Nr. 13. KI 30/13, Fatmir Metahysa, datë 16 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 527/12, të 14 nëntorit 2012, dhe të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Gjakovë, C. nr. 276/11, të 14 qershorit 2012 140
- Nr. 14. KI 44/13, Latif Latifaj, datë 16 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev.nr. 19/2010, të 21 janarit 2013 148
- Nr. 15. KI 63/13, Safet Voca, datë 16 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së kërkesës së Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme drejtuar ankuesve për të siguruar përkthimin e të gjitha dokumenteve në gjuhën angleze..... 157
- Nr. 16. KI 52/13, Halil Studenica, datë 17 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë Ac.nr.69/2012, të 12 prillit 2012.....165
- Nr. 17. KI 57/13, Hajzer Beqiri, datë 17 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme ASC.-11-0035, të 23 nëntorit 2012 171
- Nr. 18. KI 136/12 , Dušanka Petrović dhe 26 të tjerë, datë 18 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës ASC-09-0005, ASC-09-0007, ASC-09-0008, të 9 gushtit 2012. 177
- Nr. 19. KI 105/11, Bajro Aljimi, datë 22 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 78/2008, të 2 marsit 2011 183
- Nr. 20. KI 120/12, Vahide Braha, datë 23 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. Nr. 1419/2011, të 17 korrikut 2012 dhe njoftimit të Prokurorit Publik, KMLC. Nr. 81/12, të 9 gushtit 2012 192

- Nr. 21. KI 15/13 , Muharrem Ademi, datë 26 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996 200
- Nr. 22. KI 40/13, Ymer Bajrami, 29 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. Nr. 389/2012, i 23 nëntorit 2012 208
- Nr. 23. KI 46/13, KI 47/13, KI 48/13 dhe KI 68/13, Naim Morina, Bukuriye Drancolli, Avdi Imeri dhe Genc Shala, datë 30 korrik 2013 - Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1421/2011, të 4 dhjetorit 2012, Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1373/2011, të 4 dhjetorit 2012, Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1372/11, të 6 dhjetorit 2012 dhe Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1371/11, të 7 dhjetorit 2012 216
- Nr. 24. KI 80/12, Sali Pepshi, datë 02 gusht 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 164/2011, të 5 korrikut 2011 227
- Nr. 25. KI 112/12, Adem Meta, datë 02 gusht 2013 - Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut, Ac. Nr. 61/12, i 13 shkurtit 2012 240
- Nr. 26. KI 16/13, Armond Morina, drejtor i “Morina films” nga Prishtina , datë 07 gusht 2013-Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë II C. nr. 13/2011 të 28 shkurtit 2012 255
- Nr. 27. KI 58/12, KI 66/12 dhe KI 94/12, Selatin Gashi, Halit Azemi dhe grupi i këshilltarëve komunal të Vitisë, datë 28 gusht 2013-Kërkesë për Vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimeve të Komunës së Mitrovicës, Gjilanit dhe Vitisë për kushtëzimet e qytetarëve në qasje në shërbimet komunale me pagesën e obligimeve ndaj ndërmarrjeve publike.....261
- Nr. 28. KO 95/13 ,Visar Ymeri dhe 11 deputet të tjerë, datë 09 shtator 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit, Nr. 04/L-199, për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe

Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje	274
Nr. 29. KO 108/13, Albulena Haxhiu dhe 12 deputet të tjerë, datë 09 shtator 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit, Nr. 04/L-209, për Amnisti	307
Nr. 30. KO 118/13, Albana Fetoshi dhe 12 deputet të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës, datë 09 shtator gusht 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit Nr. 04/L-201 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-165 për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2013	420
Nr. 31. KI 23/10, Jovica Gadžić, datë 20 shtator 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Komunës së Prizrenit Nr. 04/4-351-114 të 23 marsit 2001.....	434
Nr. 32. KI 71/13, Sadije Tërbunja, 11 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Dhomës se Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, ASC-11-0069, të 22 prillit 2013	444
Nr. 33. KI 124/13, NLB Prishtina (sh.a) me seli në Prishtinë, datë 11 tetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 335/2013, të 2 majit 2013 dhe kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme	451
Nr. 34. KI 127/13, Valdet Sutaj, datë 11 tetor 2013 - Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac. Nr. 3544/12, të 3 majit 201	466
Nr. 35. KI 129/13, Daut Çejku, datë 11 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës Pml. Nr. 83/2012, të 19 qershorit 2013	477
Nr. 36. KI 53/13, NTSH “Alba Oil”, datë 18 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Ac. Nr. 160/2011, të 13 nëntorit 2012, dhe të njoftimit të Prokurorit të Shtetit, KMLC. Nr. 139/12, të 25 janarit 2013	491
Nr. 37. KI 25/13, Qazim Dragusha, datë 18 tetor 2013- Kërkesë për vlerësim të procedurës civile në pritje në Gjykatën Komunale në Prishtinë, C. nr. 358/08 (zvarritje e procedurës)	498

- Nr. 38. KI 87/13, Fatmire Azemi, datë 18 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 13/2010, të 4 shkurtit 2013. 507
- Nr. 39. KI 24/13, Gani Visoka dhe Ismail Zhitia, datë 21 tetor 2013-Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-11-0035, të 23 nëntorit 2012. ..515
- Nr. 40. KI 36/13, Mursel Kosumi, datë 21 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Pkl. nr. 120/2012, të 29 nëntorit 2012..... 524
- Nr. 41. KI 135/12, Svetoza Nikolić, datë 21 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 36/2010, të 12 shtatorit 2012. 533
- Nr. 42. KI 74/13, Shefqet Hasimi datë 05 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Mlc. nr. 6/2012, të 16 prillit 2013 547
- Nr. 43. KI 91/13, Shpend Zajmi, Avni Kryeziu dhe 19 të tjerë, datë 05 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së vendimeve Nr. 681, të 15 marsit 2012, përkatësisht Nr. 338, të 1 shkurtit 2013, të Rektoratit të Universitetit të Prishtinës 553
- Nr. 44. KI 50/13, Aziz Mazreku, Zekë Mazreku dhe Hajriz Mazreku, datë 14 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 164/2009, të 11 dhjetorit 2012 560
- Nr. 45. KI 32/13, Januz Januzi, datë 14 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 329/2010, të 19 dhjetorit 2012 570
- Nr. 46. KI 53/11, KI 25/12, KI 100/12 dhe KI 49/13, Isa Grajqevci, Fehmi Ajvazi, Musli Nuhiu dhe Ramadan Imeri, datë 14 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjyqimeve të Gjykatës Supreme Rev. nr. 196/2009, të 23 qershorit 2009; Rev. nr. 111/2009, të 2 qershorit 2009;Rev. nr. 370/2008, të 23 shkurt 2009 dhe Rev. nr. 264/2008, të 10 dhjetor 2009 578
- Nr. 47. KI 64/13, Fane Bytyqi, datë 21 nëntor- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Korporatës Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KEK), nr. 192, të 19 nëntorit 2007..... 593

- Nr. 48. KI 103/13, Mazllum Zena, datë 21 nëntor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 297/2010, të 2 majit 2013, dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut të Pejës, AC. nr. 73/2009, të 28 qershorit 2010..... 599
- Nr. 49. KI 70/13, Asllan Bahtiri, datë 21 nëntor 2013- Vlerësim kushtetues të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, të 1 dhjetorit 2010 610
- Nr. 50. KI 84/13, Gani Sopaj, Ahmet Sopaj dhe Nazmije Sopaj, datë 21 nëntor 2013 –Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 294/2010, të 10 prillit 2013..... 615
- Nr. 51. KI 126/13, Shaqir Vula, datë 21 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 293/2012, të 17 majit 2013 623
- Nr. 52. KI 142/13, Fadil Maloku, datë 21 nëntor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Vendimit të Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, të 6 shtatorit 2013..... 631
- Nr. 53. KI 69/13, Hysen Muqa, datë 26 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011 636
- Nr. 54. KI 73/13, KI 102/13, KI 105/13, KI 106/13, KI 113/13, KI 117/13, KI 130/13, Hamdi Ademi dhe 6 të tjerë, datë 26 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit ASC-11-0069 të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 22 prillit 2013, dhe të Aktgjykimit SCEL-09-0001 të Trupit Gjykses të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, të 10 qershorit 2011. 641
- Nr. 55. KI 80/13, Raim Gashi, datë 26 nëntor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Pml. nr. 33/2013, të 30 prillit 2013 650
- Nr. 56. KI 67/13, Shaqir Prevetica, datë 26 nëntor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 228/2012, të 12 marsit 2013 656
- Nr. 57. KI 86/13, Malush Krusha, datë 05 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme në Prishtinë, Rev. nr. 157/2011, të 4 prillit 2013..... 664

- Nr. 58. KI 93/13, Mustafë Osmani, datë 05 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit..... 672
- Nr. 59. KI 58/13, Sadik Bislimi, datë 05 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 6/2008, të 5 nëntorit 2012; Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 364/2009, të 19 dhjetorit 2012; dhe të Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Ferizaj, C. nr. 534/10, të 15 marsit 2013 679
- Nr. 60. KI 81/13, Agjencia Kosovare e Privatizimit, datë 05 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, DHPGJS. nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit 2013..... 686
- Nr. 61. KI 28/12, Fehmi Ymeri, datë 06 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. I. nr. 200/2010, të 10 janarit 2010 698
- Nr. 62. KI 79/12, Tanasko Djordjević dhe të tjerët, datë 06 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Mlc Rev. 377/2009, të 8 majit 2012 705
- Nr. 63. KI 122/13, Rizah Llumnica, datë 06 dhjetor 2013 - Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 12/2011, të 8 prillit 2013. 713
- Nr. 64. KI 17/13, Bujar Bukoshi, datë 06 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ka, Nr. 562/12 të 8 tetorit 2012 721
- Nr. 65. KO 08/13, Komuna e Klinës, datë 06 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Kolegjit Administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 811/2006, të 14 marsit 2007, dhe pesëmbëdhjetë (15) vendime të tjera, dhe kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme..... 726
- Nr. 66. KI 85/13, NTSHQD “Driloni Commerce”, datë 12 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. E. nr. 4/2010, të 21 janarit 2013 737
- Nr. 67. KI 183/13, Agjencia Kosovare e Privatizimit, datë 12 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të

Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, DHPGJS. nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit 2013 dhe kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme	743
Nr. 68. KI 10/12, Rasim Kozmaqi, datë 12 dhjetor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 297/2011, të 19 dhjetorit 2011	752
Nr. 69. KI 23/12, Fehmi Krasniqi, datë 12 dhjetor 2013- Kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 317/2011, të 19 dhjetorit 2011.....	759
Nr. 70. KI 06/13, Sylejman Mustafa, datë 12 dhejtor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1408/2011, të 27 dhjetorit 2012	767
Nr. 71. KI 192/13, Hatixhe Avdyli, datë 12 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës Rev. Nr. 11/2013, të datës 23 korrik 2013	775
Nr. 72. KI 82/13, Ekrem Musliu, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. 212/2011, i 15 prillit 2013.....	781
Nr. 73. KI 132/13, Muharrem Shabani, datë 17 dhjetor 2013 –Vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit	789
Nr. 74. KI 111/13, Ajshe Leka, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 250/2012, të 7 qershorit 2013.....	795
Nr. 75. KI 99/13, Liman Maloku, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 195/2011, të 28 shkurtit 2013.....	804
Nr. 76. KO 115/13, Ardian Gjini dhe 11 deputet të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Përfundimit të Kryesisë së Kuvendit të Republikës së Kosovës, Nr. 04-P-170, të 22 korrikut 2013	812

- Nr. 77. KI 109/13, Nuriye Salihu, datë 19 dhjetor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac. Nr. 1717/2012, të 22 prillit 2013 822
- Nr. 78. KI 116/13, Isni Thaçi, datë 19 dhjetor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013..... 830
- Nr. 79. KI 88/13, Nazmi Mustafi, datë 24 dhjetor 2013 –Vlerësimi i kushtetutshmërisë të Vendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, K.P./K.V. nr-186/2013, të 1 qershorit 2013. 841
- Nr. 80. KI 101/13, Veton Berisha, datë 24 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-10-0038, të 14 majit 2013 850
- Nr. 81. KI 119/13, Milija Mirković, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-11-0003-A0001, të 16 majit 2013..... 857
- Nr. 82. KI 42/13, Shahire Beqiraj, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 170/2010, të 7 shkurtit 2013. 864
- Nr. 83. KI 98/13, Muharrem Alija, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013..... 872
- Nr. 84. KI 97/13, Tahir Bytyqi, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjyqimeve të Gjykatës Supreme të Kosovës, Pml. nr. 13/2013, të 30 prillit 2013 881
- Nr. 85. KI 54/13, Gani Alidema datë 27 dhjetor 2013,- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 177/2010, të 8 janarit 2013 890
- Nr. 86. KI 151/13, Sitkije Morina, datë 27 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 176/2012, i 18 prillit 2013 897
- Nr. 87. KI 79/13, Sokol Haziraj, datë 27 dhjetor 2013– Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. Mlc. nr. 217/2010, të datës 15 prill 2013 dhe të

Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut Ac.nr.240/2010, të datës 14 maj 2010	907
Nr. 88. KI 100/13, Selim Hajra, datë 27 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. I. nr. 29/2009, të 25 janarit 2012.....	916
Nr. 89. KI 159/13, Ferat Neziri, datë 30 dhjetor 2013 –Vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit	924
Indeksi i shprehjeve ligjore.....	931
Indeksi i neneve të kushtetutës.....	946

KI 27/12, KI31/12, KI 32/12 dhe KI33/12, Mykyreme Hoxha, Merita Hoxha, Mërgim Hoxha dhe Blerim Hoxha, datë 09 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Komunale ne Pejë, C. 90/03 të 09.01.2008, dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, AC Nr. 313/2010 të 09.11.2011

Rastet Nr. KI 27/12, KI31/12, KI 32/12 dhe KI33/12, Aktvendim për papranueshmëri 21 qershorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, shtjerja e mjeteve juridike, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, kontest pronësor

Parashtruesit paraqitën kërkesat e tyre ndarasi. Duke pasur parasysh që objekti i çështjes ishte i njëjtë tek të gjitha kërkesat dhe akti juridik i kontestuar ishte i njëjti, me vendim të Kryetarit dhe bazuar në Rregulloren e Punës, këto kërkesa u bashkuan në një.

Parashtruesit parashtruan kërkesa e tyre bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke pretenduar se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale C. 90/03 të 09.01.2008 dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut AC Nr. 313/2010 i 09.11.2011 shkelin të drejtat e tyre të garantuara me nenin 3 [Barazia Para Ligjit], neni 7 [Vlerat], neni 16 [Epërsia e Kushtetutës], neni 21 [Parimet e Përgjithshme], neni 22 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], neni 23 [Dinjiteti i Njeriut], neni 24 [Barazia Para Ligjit], neni 25 [E Drejta për Jetën], neni 26 [E Drejta e Integritetit Personal], neni 27 [Ndalimi i Torturës, Trajtimit Mizer, Çnjerëzor ose Poshtëruar], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], neni 41 [E Drejta e Qasjes në Dokumente Publike], neni 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] në lidhje me nenin 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta) dhe të drejtat e tyre të garantuara me nenin 1 [Detyrimi për të respektuar të drejtat e njeriut], nenin 2 [E Drejta për Jetën], nenin 3 [Ndalimi i torturës], neni 6.1 [E drejta për një proces të rregullt], nenin 8 [E drejta për respektimin e jetës private dhe familjare], neni 10 [Liria e shprehjes], neni 13 [E drejta për ankim efektiv], neni 14 [Ndalimi i diskriminimit] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ) dhe nenin 1 të Protokollit Nr. 1 të KEDNJ; neni 2, neni 3 dhe neni 4 të Protokollit Nr. 7 të KEDNJ në lidhje me nenin 1 të Protokollit Nr. 12 të KEDNJ.

Gjykata konkludoi se nuk është detyrë e saj të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta, përveç dhe për atë sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura

nga Kushtetuta (kushtetutshmëria). Gjykata Kushtetuese nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta.

Prandaj, parashtruesit kishin dështuar të tregonin pse dhe si gjykatat e rregullta i kishin shkelur të drejtat e tyre, të garantuara me Kushtetutë dhe rrjedhimisht Gjykata vendosi që kërkesa është papranueshme sepse ajo është qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastet Nr. KI 27/12, KI31/12, KI 32/12 dhe KI33/12

Parashtruesit

Mykyreme Hoxha, Merita Hoxha, Mërgim Hoxha dhe Blerim Hoxha
Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Komunale

ne Pejë, C. 90/03 të 09.01.2008, dhe të

Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, AC Nr. 313/2010 të
09.11.2011.

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar,
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Parashtruesit e kërkesës janë Mykyreme Hoxha, Merita Hoxha, Mërgim Hoxha dhe Blerim Hoxha me vendbanim në Pejë.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimet e kontestuara janë: Aktgjykimi i Gjykatës Komunale C. 90/03 të 09.01.2008 dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut AC Nr. 313/2010 të 09.11.2011, i cili i është dorëzuar parashtruesve me 25 nëntor 2011.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit parashtruan kërkesa të ndara në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë: Gjykata) më 19 mars 2012, 26 mars 2012 (dy prej tyre), respektivisht më 27 mars 2012, duke pretenduar se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale C. 90/03 të 09.01.2008 dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut AC Nr. 313/2010 i 09.11.2011 shkelin të drejtat e tyre të garantuara me nenin 3 [Barazia Para Ligjit], neni 7 [Vlerat], neni 16 [Epërsia e Kushtetutës], neni 21 [Parimet e Përgjithshme], neni 22 [Zbatimi i Drejtëpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe

Instrumenteve Ndërkombëtare], neni 23 [Dinjiteti i Njeriut], neni 24 [Barazia Para Ligjit], neni 25 [E Drejta për Jetën], neni 26 [E Drejta e Integritetit Personal], neni 27 [Ndalimi i Torturës, Trajtimin Mëzor, Çnjerëzor ose Poshtëruar], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], neni 41 [E Drejta e Qasjes në Dokumente Publike], neni 46 [Mbrotjtja e Pronës] dhe neni 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] në lidhje me nenin 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta) dhe të drejtat e tyre të garantuara me nenin 1 [Detyrimi për të respektuar të drejtat e njeriut], nenin 2 [E Drejta për Jetën], nenin 3 [Ndalimi i torturës], neni 6.1 [E drejta për një proces të rregullt], nenin 8 [E drejta për respektimin e jetës private dhe familjare], neni 10 [Liria e shprehjes], neni 13 [E drejta për ankim efektiv], neni 14 [Ndalimi i diskriminimit] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ) dhe nenin 1 të Protokollit Nr. 1 të KEDNJ; neni 2, neni 3 dhe neni 4 të Protokollit Nr. 7 të KEDNJ në lidhje me nenin 1 të Protokollit Nr. 12 të KEDNJ.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe në rregullin 56 të Rregullores së Punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e Punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 19 mars 2012, parashtruesja e parë, Mykyreme Hoxha, e dorëzoi kërkesën e saj në Gjykatë.
6. Më 26 mars 2012, parashtruesi i dytë dhe i tretë, Merita Hoxha dhe Mërgim Hoxha, i dorëzuan kërkesat e tyre në Gjykatë.
7. Më 27 mars 2012, parashtruesi i katërt, Blerim Hoxha, e dorëzoi kërkesën e tij në Gjykatë.
8. Me Vendimin e Kryetarit (Nr. GJR. 27/12 të 11 prillit 2012) Gjyqtari Robert Carolan u caktua si Gjyqtar raportues në Rastin KI 27/12. Të njëjtën ditë, me Vendimin Nr. KSH. 27/12, Kryetari e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (Kryesues), Gjyljeta Mushkolaj dhe Iliriana Islami.

9. Me Vendimin e Kryetarit (Nr. GJR. 31/12 të 23 prillit 2012) Gjyljeta Mushkolaj u caktua si Gjyqtare raportuese në Rastin KI 31/12. Të njëjtën ditë, me Vendimin Nr. KSH. 31/12, Kryetari e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova, Ivan Čukalović dhe Iliriana Islami.
10. Me Vendimin e Kryetarit (Nr. GJR. 32/12 të 23 prillit 2012) Almiro Rodrigues u caktua si Gjyqtar raportues në Rastin KI 32/12. Të njëjtën ditë, me Vendimin Nr. KSH. 32/12 Kryetari e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan, Enver Hasani dhe Kadri Kryeziu.
11. Me Vendimin e Kryetarit (Nr. GJR. 33/12 të 23 prillit 2012) Altay Suroy u caktua si Gjyqtar raportues në Rastin KI 33/12 Të njëjtën ditë, me Vendimin Nr. KSH. 33/12, Kryetari e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Ivan Čukalović, Gjyljeta Mushkolaj dhe Iliriana Islami.
12. Më 24 prill 2012, parashtresit dorëzuan dokumente shtesë në Gjykatë, kryesisht procesverbale të shqyrtimeve në gjykata të rregullta, të cilat sipas parashtresve janë të rëndësishme për ti dëshmuar pretendimet e tyre.
13. Më 18 maj 2012, Gjykata Kushtetuese, përmes një letre i njoftoi parashtresit se kërkesat e tyre ishin regjistruar. Të njëjtën ditë, Gjykata kërkoi nga parashtresja Mykereme Hoxha për të sjellë dokumente shtesë, të cilat nuk janë dorëzuar deri më tani.
14. Më 4 korrik 2012, sipas rregullit 37.1 të Rregullores së punës, me Urdhrin e Kryetarit (Nr. Urdh. KI.27/12 KI.31/12 KI.32/12 KI.33/12) lëndët ishin bashkuar në një rast të vetëm, ku u caktua Gjyqtari raportues nga KI.27/12 dhe anëtarët e Kolegjit shqyrtues ishin nga KI 37/12.
15. Më 2 korrik 2012, Kryetari, me Vendimin GJR. 35/12 e caktoi Kolegjin e ri shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (Kryesues), Ivan Čukalović, u caktua për ta zëvendësuar Gjyqtaren Gjyljeta Mushkolaj, pasi që mandati i saj si gjyqtare e Gjykatës Kushtetuese kishte skaduar më 26 qershor 2012, dhe Kadri Kryeziu, emërohet për ta zëvendësuar Gjyqtaren Iliriana Islami, sepse mandati i saj në Gjykatë kishte skaduar më 26 qershor 2012.
16. Më 21 qershor 2013, Kolegji Shqyrtues pasi shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

17. Më 26 tetor 1986 M.H. (i cili është bashkëshorti i ndjerë i parashtruesit të parë dhe i ati i ndjerë i parashtruesit tjetër), dhe H.D., të dy me vendbanim në Pejë, kishin lidhur një kontratë për blerjen e pronës së patundshme prej 0.68 m². Kjo kontratë ishte vërtetuar në Gjykatën Komunale në Pejë më 10 nëntor 1986.
18. Më 11 tetor 1996 H.D., përmes avokatit të saj, kishte paraqitur padi në gjykatën Komunale në Pejë për vërtetim të pronësisë, kundër të paditurit M.H. duke pretenduar se në fakt ata u pajtuan që ti bashkojnë pronat e tyre të patundshme, në mënyrë që të ndërtojnë së bashku një ndërtesë, por deklaroi se ajo nuk ishte e vetëdijshme se në fakt kishte nënshkruar një kontratë për blerje, me të cilën i transferohej pronësia ekskluzivisht M.H.
19. Më 16 shtator 1997, i padituri M.H. paraqiti kundërpadi kundër H.D.
20. Më 11 tetor 2002, M.H. vdiq.
21. Më 11 mars 2003, përfaqësuesi ligjor i H.D. kishte dorëzuar një parashtrësë duke kërkuar nga Gjykata Komunale në Pejë të vazhdojë procedurën kundër trashëgimtarëve të të ndjerit M.H. , gjegjësisht parashtruesve.
22. Më 9 janar 2008, Gjykata Komunale në Pejë nxori Aktgjykimin C. nr. 90/03, me të cilin:

I. VËRTETOHET se H.D. nga Peja është pronare e banesës e cila përbëhet prej dy dhomave, kuzhinës, paradhomës, banjës , terasës, në sipërfaqe të shfrytëzueshme prej 46.35 m², të bodrumit në sipërfaqe prej 7.77 m², hyrjes në përdhese në sipërfaqe prej 5.72 m² dhe shkallëve për kat dhe bodrum prej 12.64 m², që është pjesë e ndërtimit të përbashkët.

II. DETYROHEN Mikereme Hoxha, Mërgim Hoxha, Blerim Hoxha, Merita Hoxha, A. R., e lindur Hoxha dhe Sh.Gj., e lindur Hoxha, si trashëgimtarë ligjor të radhës së parë të të ndjerit, M.H., nga Peja, që H.D. t'ia pranojnë të drejtën e pronësisë që është vërtetuar në pikën I të dispozitivit të këtij aktgjykimi dhe të lejojnë që të bëhen ndryshimet në regjistrin e të drejtave për patundshmëri në Zyrën komunale

kadastrale në Pejë, në atë mënyrë që kjo e drejtë të regjistrohet në emrin e H.D. si dhe t'ia paguajnë shpenzimet gjyqësore në lartësi prej 4.005 euro, të gjitha këto në afat prej 15 ditësh, nga dita e plotfuqishmërisë së këtij aktgjykimi, nën kërcënim të përmbarimit të dhunshëm.

III. REFUZHET SI E PABAZUAR, kërkesëpadia e Mikereme Hoxha, Mërgim Hoxha, Blerim Hoxha, Merita Hoxha, A.R., e lindur Hoxha dhe Sh. Gj., e lindur Hoxha, , si trashëgimtar ligjor të radhës së parë të të ndjerit, M.H., nga Peja, përmes së cilës kanë kërkuar që të detyrohet H.D. nga Peja që t'ia kthejë M.H. nga Peja, banesën e kontestuar.

23. Më tutje në Aktgjykim, C. nr. 90/03, Gjykata Komunale në Pejë arsyetonte duke theksuar se:

“...pas vlerësimit të provave, Gjykata është e bindur se në të vërtetë, në mes të H.D. dhe M.H. që të dy nga Peja, ka ekzistuar si marrëveshje reale, marrëveshja gojore mbi ndërtimin e përbashkët. Edhe përkundër faktit se në rastin konkret, nuk ekziston një marrëveshje me shkrim dhe se në vend të saj ekziston kontrata e shitblerjes, Gjykata konsideroi se, kontrata mbi ndërtimin e përbashkët ka qenë qëllimi i vërtetë dhe real, siç rregullohet me nenin 28 të Ligjit mbi Marrëdhëniet e Detyrimeve, sipas të cilit: “Vullneti për ta lidhur kontratën mund të deklarohet me fjalë, me shenja të zakonshme ose me ndonjë sjellje tjetër, nga e cila mund të konkludohet me siguri për ekzistimin e tij.” Gjykata konsideroi se kontrata e shitblerjes nuk mund të qëndrojë si kontratë reale në rastin konkret, meqë është e vërtetuar se e njëjta ka fshehur vullnetin dhe qëllimin e vërtetë të palëve kontraktuese.”

24. Më 24 maj 2008, parashtruesit ushtruan ankesë në Gjykatën e Qarkut në Pejë, kundër Aktgjykimit, C. nr. 90/03, të Gjykatës Komunale në Pejë, duke kërkuar anulimin e tij, për shkak të:

“... ”

- *Shkeljeve substanciale të dispozitave të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut;*
- *Vlerësimit të gabuar të gjendjes faktike;*
- *Shkeljeve substanciale të dispozitave të Ligjit për Procedurë Civile;*
- *Shkeljeve substanciale të dispozitave të së drejtës materiale.”*

25. Më 9 nëntor 2011, Gjykata e Qarkut në Pejë nxori Aktgjykimin Ac. Nr. 313/2010 dhe ai iu kishte dorëzuar parashtruesve më 25 nëntor 2011, duke e refuzuar ankesën e parashtruesve si të pabazuar dhe kishte vërtetuar Aktgjykimin C. nr. 90/03 të Gjykatës Komunale në Pejë.

Pretendimet e parashtruesit

26. Parashtruesit pretendojnë se edhe Gjykata Komunale në Pejë edhe Gjykata e Qarkut në Pejë, duke zhvilluar procedurën dhe vlerësuar faktet e rastit, kishin shkaktuar shumë shkelje të të drejtave dhe lirive themelore, si në vijim:

- Neni 3 [Barazia para Ligjit];
- Neni 7 [Vlerat];
- Neni 16 [Epërsia e Kushtetutës];
- Neni 21 [Parimet e Përgjithshme];
- Neni 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve
- Ndërkombëtare];
- Neni 23 [Dinjiteti i Njeriut];
- Neni 24 [Barazia para Ligjit];
- Neni 25 [E Drejta për Jetën];
- Neni 26 [E Drejta për Integritet Personal];
- Neni 27 [Ndalimi i Torturës, Trajtimit Mizor, Çnjerëzor ose Poshtërujes];
- Neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm];
- Neni 41 [E Drejta e Qasjes në Dokumente Publike];
- Neni 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe
- Neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] në lidhje me
- Nenin 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor]

të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme:
Kushtetuta) dhe të drejtave të tyre, të garantuara me:

- Neni 1 [Detyrimi për të respektuar të drejtat e njeriut];
- Neni 2 [E Drejta për Jetën];
- Neni 3 [Ndalimi i torturës];
- Neni 6.1 [E drejta për një proces të rregullt];
- Neni 8 [E drejta për respektimin e jetës private dhe familjare];
- Neni 10 [Liria e shprehjes];
- Neni 13 [E drejta për ankim efektiv];

- Neni 14 [Ndalimi i diskriminimit]

të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ) dhe

- Neni 1 i Protokollit Nr. 1 i KEDNJ;
- Neni 2, neni 3 dhe neni 4 i Protokollit Nr. 7 i KEDNJ në lidhje me nenin 1 të Protokollit Nr. 12 të KEDNJ.

27. Në këtë drejtim, parashtruesit kërkojnë nga Gjykata që ta deklarojë të pavlefshëm Aktgjykimin C. nr. 90/03 të Gjykatës Komunale në Pejë, Aktgjykimin Ac. Nr. 313/2010 të Gjykatës së Qarkut në Pejë dhe Aktgjykimin C.Nr. 4/2010 të Gjykatës Supreme të Kosovës, i cili asnjëherë nuk është dorëzuar në Gjykatë, përkundër faktit se ishte kërkuar nga parashtruesit që ta bëjnë këtë.
28. Rrjedhimisht, parashtruesit kërkojnë nga Gjykata që ta kthejë lëndën në rigjykim në Gjykatën Komunale në Pejë.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

29. Fillimisht, Gjykata vlerëson nëse parashtruesit i kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe Rregullore të punës. Gjykata konsideron se parashtruesit e arsyetuan kërkesën e tyre me fakte relevante dhe me referencë të qartë të shkeljeve të pretenduara; shprehimisht e kontestuan Aktgjykimin si një akt konkret të autoritetit publik, objekt i shqyrtimit; vunë në dukje në mënyrë të qartë mbrojtjen e kërkuar dhe i bashkëngjitën disa nga vendimet e ndryshme dhe informata tjera mbështetëse dhe dokumente.
30. Sidoqoftë, në vlerësimin e kriterit të pranueshmërisë, Gjykata vëren se rregulli 36 (1.c) i Rregullores së punës, parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar.”

Dhe rregulli 36 (2.a), që parasheh:

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

a) kërkesa nuk arsyetohet prima facie”

31. Gjykata gjithashtu rikujton se më 18 maj 2012, përmes një letre i është kërkuar parashtuesve të kërkesës të dorëzojnë Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, në pajtim me rregullin 36 (4) dhe rregullin 36 (5), që parashohin:

“(4) Nëse kërkesa është e pakompletuar, ose nuk përmban informacione të domosdoshme për zhvillimin e procedurave, Gjykata mund të kërkojë nga parashtuesi t'i bëjë përmirësimet e domosdoshme brenda 30 ditësh.

(5) Nëse parashtuesi, pa ndonjë arsye objektive, dështon t'i bëjë përmirësimet e domosdoshme brenda afatit të caktuar kohor të përcaktuar me paragrafin 5 të këtij rregulli, atëherë kërkesa do të procedohet.”

32. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës të merret me gabimet e fakteve ose te ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura nga Kushtetuta (kushtetutshmëria). Gjykata Kushtetuese nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkritazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1:).
33. Me një fjalë, Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë përkatëse dhe nëse procedurat në përgjithësi, shikuar në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të duhur saqë parashtuesi i kësaj kërkesë ka pasur gjykim të drejtë (shih ndër autoritete tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Kërkesa Nr. 13071/87, e miratuar me 10 korrik 1991).
34. Faktikisht, parashtuesit nuk kanë mbështetur ankesën në baza kushtetuese dhe nuk kanë ofruar dëshmi bindëse se u janë shkelur të drejtat dhe liritë e tyre nga autoriteti publik. Prandaj, Gjykata nuk vëren që procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo të prekura nga arbitrariteti (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-se për papranueshmëri të Kërkesës, nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).

35. Prandaj, parashtruesit kishin dështuar të tregonin pse dhe si gjykatat e rregullta i kishin shkelur të drejtat e tyre, të garantuara me Kushtetutë. Gjykata vëren se Aktgjykimi C. nr. 90/03 i Gjykatës Komunale në Pejë dhe Aktgjykimi Ac. Nr. 313/2010 i Gjykatës së Qarkut në Pejë, ishin të argumentuar dhe të arsyetuar mirë.
36. Rrjedh se kërkesa është papranueshme sepse ajo është qartazi e pabazuar sipas rregullit 36 (1.c), 36 (4) dhe 36 (5) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, sipas nenit 113.7 Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 36 të Rregullores së punës, në seancën e 5 korrikut 2013, njëzëri,

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. dr. Enver Hasani

KI 51/12, Sahit Sylejmani, datë 11 korrik 2013 -Vlerësim i kushtetutshmërisë së vendimeve të Këshillit Gjyqësor të Kosovës nr. 4/2013 dhe nr. 32/2013, të 4 janarit 2013 respektivisht 25 janarit 2013

Rasti KI 51/12, Aktvendim për papranueshmëri i 8 korrikut 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, mosshterje e mjeteve juridike, e drejta e punës dhe ushtrimit të profesionit , mbrojtja gjyqësore e të drejtave.

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës. Parashtruesi, ndër të tjera, pohoi se vendimet e Këshillit Gjyqësor të Kosovës përkitazi me lartësinë e pagës e tij si kryetar i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës nuk janë të bazuara në ligj dhe si të tilla shkelin të drejtën e tij kushtetuese në punë dhe ushtrim të profesionit. Parashtruesi, po ashtu kërkoi nga Gjykata që të jap mendim ligjor përkitazi me lartësinë e pagës së tij si kryetar i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Gjykata konstatoi se parashtruesi nuk kishte shteruar të gjitha mjetet juridike sa i përket vendimeve të Këshillit Gjyqësor të Kosovës përkitazi me lartësinë e pagës së tij. Kurse sa i përket mendimit ligjor, Gjykata nënvizoi se është e diskutueshme nëse mund të paraqitet një kërkesë e tillë për mendim këshillëdhënës nga parashtruesi si palë individuale, duke parashtruar kërkesën sipas nenit 113.7 të Kushtetutës. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) a) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesit të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI-51/12

Parashtrues

Sahit Sylejmani

Vlerësim i kushtetutshmërisë së vendimeve të Këshillit Gjyqësor të Kosovës nr. 4/2013 dhe nr.32/2013, të 4 janarit 2013 respektivisht 25 janarit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Sahit Sylejmani, Kryetar i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës (në tekstin e mëtejme: DHPGJS), me seli në Prishtinë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston kushtetutshmërinë e vendimeve të Këshillit Gjyqësor të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KGJK) nr. 4/2013 dhe nr.32/2013 të 4 janarit 2013, respektivisht të 25 janarit 2013. Parashtruesi gjithashtu e konteston përmbajtjen e njoftimeve të Sekretariatit të Këshillit Gjyqësor të Kosovës nr. 01 120-413 dhe nr.09-031-56 të 29 marsit 2012 respektivisht të 2 majit 2012.

Baza juridike

3. Neni 113.7 i Kushtetutës, nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregulli 56 (2) i Rregullores së punës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Objekti i çështjes

4. Objekti i çështjes së kërkesës është i përqendruar në tri çështje: (i) nëse lartësia e pagës së Kryetarit të DHPGJS-së duhet të jetë e njëjtë në bazë të ligjit me lartësinë e pagës së gjyqtarit vendor të DHPGJS-së, (ii) nëse ekziston baza ligjore në bazë të nenit 29 të Ligjit për gjykatat, apo nëse ka bazë tjetër ligjore nga ndonjë ligj tjetër më i aplikueshëm që rregullon pagat në sektorin publik, që përcakton se paga e Kryetarit të DHPGJS-së të jetë më e lartë (për shkak të përgjegjësiave shtesë të pozitës) krahasuar me pagën e gjyqtarit vendor të DHPGJS-së, dhe (iii) nëse ka bazë ligjore përcaktimi aktual i Këshillit Gjyqësor të Kosovës (KGJK), sipas të cilit paga e Kryetarit të DHPGJS-së është ekuivalente me pagën e kryetarit të një dege të Gjykatës Supreme, që në fakt nënkupton pagën e një gjyqtari vendor të DHPGJS-së.
5. Më 4 janar 2013, KGJK-ja me vendimin nr. 4/2013 përcaktoi se paga e Kryetarit të DHPGJS-së (parashtruesi) është 5 % më e lartë se ajo e gjyqtarit vendor të DHPGJS-së. Sidoqoftë, parashtruesi pohon se rritja prej 5% e pagës së tij duhet t'i paguhet atij në mënyrë retroaktive, duke marrë parasysh periudhën kur ai e kishte marrë përsipër detyrën si Kryetar i DHPGJS-së, që fillon nga 18 janari 2012.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 11 maj 2012, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë. Në të njëjtën ditë, Gjykata kërkoi nga parashtruesi ta plotësojë formularin e kërkesës.
7. Më 22 maj 2012, Kryetari caktoi gjyqtarin Robert Carolan si Gjyqtar raportues si dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Gjyljeta Mushkolaj dhe Iliriana Islami.
8. Më 23 maj 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës. Në ditën e njëjtë, Gjykata ia kishte komunikuar kërkesën Këshillit Gjyqësor të Kosovës (KGJK).
9. Më 24 maj 2013, Kryetari me Vendimin (Nr. KSH.KI-51/12) caktoi gjyqtarët Ivan Čukalović dhe Kadri Kryeziu si anëtarë të Kolegjit shqyrtues, pas skadimit të mandatit të gjyqtareve Gjyljeta Mushkolaj dhe Iliriana Islami, si gjyqtare të Gjykatës.
10. Më 28 maj 2013, parashtruesi dorëzoi dokumente shtesë në Gjykatë.

11. Më 21 qershor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhje e fakteve siç dëshmohet nga dokumentet e dorëzuara nga parashtruesi

12. Më 18 janar 2012, parashtruesi ishte emëruar Kryetar i DHPGJS-së.
13. Më 5 mars 2012, parashtruesi dorëzoi në KGJK një kërkesë lidhur me çështjet, përkitazi me nivelin e pagës së Kryetarit të DHPGJS-së në krahasim me pagën e Kryetarit të Gjykatës Supreme të Kosovës, kryetarëve të degëve të Gjykatës Supreme dhe gjyqtarëve vendorë të DHPGJS-së.
14. Më 29 mars 2012, Departamenti Ligjor i Sekretariatit të KGJK-së, përmes njoftimit nr. 01 120-413, e informoi parashtruesin se kërkesa e tij në lidhje me nivelin e pagës nuk ka bazë fikse ligjore si dhe bazuar në njoftimin e lartpërmendur të KGJK-së në mbledhjen e 23 marsit 2012, ishte përcaktuar se paga aktuale e Kryetarit të DHPGJS-së (parashtruesit) është ekuivalente me atë të kryetarëve të degëve të tjera të Gjykatës Supreme të Kosovës, të cilët sipas KGJK-së po ashtu kanë kompetenca shtesë, ndërsa marrin pagë si gjyqtarë të Gjykatës Supreme.
15. Më 2 prill 2012, parashtruesi e përsëriti kërkesën e tij në KGJK, në mënyrë që çështja e pagës së tij të shqyrtohet edhe një herë dhe të lejohet diferenca e pagës në mes të gjyqtarit vendor të DHPGJS-së dhe Kryetarit të DHPGJS-së (parashtruesi), duke marrë *“parasysht se ka bazë ligjore në pajtim me nenin 29 të Ligjit për gjykata”*.
16. Më 2 maj 2012, Departamenti Ligjor i Sekretariatit të KGJK-së ia dorëzoi parashtruesit njoftimin nr. 09-031-56, duke e informuar se çështja e pagës është shqyrtuar në mbledhjen e KGJK-së, të mbajtur më 23 prill 2012, ku KGJK-ja iu kishte përmbajtur vendimit të mëparshëm se paga e Kryetarit të DHPGJS-së do të mbetet në lartësinë e njëjtë në pritje të ristrukturimit të gjykatave dhe përcaktimit të dallimeve në paga sipas ligjit përkatës.
17. Më 4 janar 2013, me vendimin nr. 4/2013 lidhur me çështjen e pagës bazë dhe të pagesave shtesë, KGJK-ja vendosi se Kryetari i DHPGJS-së (parashtruesi) do të marrë pagë 5% më të lartë se paga e gjyqtarëve të DHPGJS-së. Në një vendim të ngjashëm nr. 32/2013 të 25 janarit 2013, KGJK-ja vendosi se vendimi nr. 04/2013 i 4 janarit 2013 ka fuqi

retroaktive nga 1 janari 2013, që e përjashton periudhën e mëparshme, që kishte filluar më 18 janar 2012, që është data kur parashtruesi e kishte pranuar detyrën si Kryetar i DHPGJS-së.

18. Më 6 mars 2013, Sekretariati i KGJK-së, me njoftimin ref. 03-33 e njoftoi parashtruesin se vendimi i KGJK-së i 4 janarit 2013, nuk siguron pagesë retroaktive; prandaj kërkesa e tij nuk është e realizueshme.
19. Më 28 maj 2013, parashtruesi e njoftoi Gjykatën se ai ende i përmbahet kërkesës së tij të dorëzuar më 11 maj 2012.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

20. Parashtruesi pretendon se duke marrë parasysh vëllimin e përgjegjësive të Kryetarit të DHPGJS-së, nuk ka bazë të shëndoshë praktike dhe as bazë ligjore që paga e Kryetarit të DHPGJS-së të jetë njëjtë me atë të gjyqtarit të DHPGJS-së; apo me ato të kryetarëve të tjerë të degëve brenda strukturës organizative të Gjykatës Supreme të Kosovës.
21. Parashtruesi pretendon se degët e tjera të Gjykatës Supreme nuk i kanë atributet organizative dhe funksionale që i janë dhënë nga DHPGJS-ja, prandaj paga e tij nuk duhet të jetë në të njëjtin nivel me atë të kryetarëve të degëve të tjera të Gjykatës Supreme, ose me atë të gjyqtarëve të tjerë të DHPGJS-së.
22. Parashtruesi pretendon se: *“Si duket, është fakt i pamohueshëm që ligjvënësi kosovar kur e ka aprovuar Ligjin për gjykatat, nuk e ka parë të nevojshme të rregullojë lartësinë e pagës së Kryetarit të DHPGJS-së përmes nenit 29 të Ligjit për gjykatat dhe kjo pozitë e lartë gjyqësore ka mbetur e parregulluar.”*
23. Parashtruesi pretendon se Departamenti Ligjor i Sekretariatit të KGJK-së në njoftimet e veta nuk përmend një afat të prerë dhe mënyrën se si do të rregullohet çështja e pagës së Kryetarit të DHPGJS-së dhe bazuar në cilin ligj, dhe nëse do të ketë diferencë në paga, a do t'i paguhet kjo diferencë në pagë Kryetarit të DHPGJS-së (parashtruesit), që nga dita e pranimit të detyrës nga ai, që është 18 janari 2012.
24. Parashtruesi pretendon se e drejta në pagë adekuate, në përpjesëtim me pozitën, është një e drejtë kushtetuese e garantuar me nenet 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit] dhe 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, si dhe nga instrumentet juridike ndërkombëtare.

25. Parashtruesi pretendon se rritja e pagës së tij duhet t'i paguhet në mënyrë retroaktive, gjegjësisht duke filluar nga 18 janari 2012, që është data kur parashtruesi e kishte marrë detyrën e Kryetarit të DHPGJS-së.
26. Për më tepër, parashtruesi kërkon nga Gjykata që të japë një mendim ligjor në çështjet vijuese:
- A duhet që lartësia e pagës së Kryetarit të DHPGJS-së të jetë e njëjtë, në bazë të ligjit me lartësinë e pagës së gjyqtarit vendor të DHPGJS-së?
 - A ka bazë ligjore, në pajtim me Ligjin për gjykatat, apo me ndonjë ligj tjetër të aplikueshëm që rregullon pagat në sektorin publik, që përcakton se paga e Kryetarit të DHPGJS-së është më e lartë (për shkak të përgjegjësiave shtesë të pozitës) krahasuar me pagën e gjyqtarit vendor të DHPGJS-së?
 - A ka bazë ligjore përcaktimi aktual i Këshillit Gjyqësor të Kosovës (KGJK), sipas të cilit paga e Kryetarit të DHPGJS-së është ekuivalente me pagën e kryetarit të një dege të Gjykatës Supreme, që në fakt është e njëjtë me pagën e një gjyqtari vendor të DHPGJS-së?

Vlerësimi i pranueshmërisë

27. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, Ligj dhe Rregullore të punës.
28. Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh:
- “Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.*
29. Gjykata gjithashtu i referohet Nenit 14.1 të Ligjit Nr. 03/L-199 për gjykatat, i cili zbatohet që nga 1 janari 2013 dhe i cili parasheh:

“Departamenti për Çështje Administrative i Gjykatës Themelore gjykon dhe vendos në konfliktet administrative sipas padive kundër

akteve administrative përfundimtare dhe për çështjet e tjera të përcaktuara me ligj.”

30. Nga dokumentet e dorëzuara, është e qartë se parashtruesi nuk ka iniciuar konflikt administrativ bazuar në ligjin e aplikueshëm në Kosovë dhe si rezultat nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës.
31. Arsyetimi për shterimin e mjeteve ligjore është që t'ua ofrojë autoriteteve në fjalë, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për ta parandaluar ose korrigjuar shkeljen e pretenduar të Kushtetutës. Rregulli është bazuar në supozimin se rendi ligjor i Kosovës do të sigurojë mjet efikas ligjor për shkeljen e të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të Kushtetutës (*Shih, Aktvendim për papranueshmëri, Universiteti AAB-RIINVEST shpk, Prishtinë, kundër Qeverisë së Republikës së Kosovës, KI41/09 i 21 janarit 2010, dhe shih, mutatis mutandis, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës, nr. 25803/94, Vendim i 28 korrikut 1999*).
32. Gjykata vendosi në mënyrë të ngjashme më 18 maj 2011 në Aktvendimin për papranueshmëri në rastin Nr. 114/10, parashtrues Vahide Badivuku - Vlerësim i kushtetutshmërisë së njoftimit të Këshillit Gjyqësor të Kosovës për riemërimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve, Nr. 01/118-713, i 27 tetorit 2010.
33. Në aktvendimin e lartpërmendur për papranueshmëri, Gjykata arsyetoi më tej:

“Sa i përket kërkesës në fjalë, Gjykata Kushtetuese vëren se Këshilli Gjyqësor i Kosovës e njoftoi parashtruesen më 29 tetor 2010, me anë të Njoftimit Nr. 01/118-713 se funksioni i saj si prokurore pushoi më 27 tetor 2010.

Këshilli Gjyqësor i Kosovës, siç duket, e bazoi lëshimin e këtij njoftimi në nenin 150 të Kushtetutës dhe në nenin 2.11, 2.16, dhe 14.2 të Urdhërësës Administrative Nr. 2008/02 pa i cekur arsytet e tjera për shkarkimin e parashtrueses. Parashtruesja kurrë nuk parashtroi ankesë kundër këtij njoftimi.

Në këtë drejtim, Gjykata thekson se mund të vendosë për pranueshmërinë e kërkesës vetëm nëse parashtruesja dëshmon se i

ka shterur të gjitha mjetet efektive juridike në dispozicion, sipas ligjit në fuqi.

Në rastin konkret, Gjykata konstaton se parashtuesja nuk ka dorëzuar prova dhe fakte prima facie për të treguar se i ka shterur të gjitha mjetet efektive juridike sipas ligjit të Kosovës, në mënyrë që Gjykata të procedojë me pohimin e saj për kushtetutshmërinë e Njoftimit Nr. 01/118-713, të 27 tetorit 2010, në përputhje me nenin 6 [Kërkesa për Shqyrtim] të UA Nr. 2008/02...”

34. Sa i përket kërkesës së parashtuesit për interpretimin e bazës ligjore lidhur me pagën e tij, Gjykata konsideron se është e diskutueshme nëse mund të paraqitet një kërkesë e tillë për një mendim këshillëdhënës nga parashtuesi si palë individuale, duke parashtuar kërkesën sipas nenit 113.7 të Kushtetutës.
35. Rrjedhimisht, kërkesa është e papranueshme për shkak të mosshterimit të të gjitha mjeteve juridike në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullit 36 (1) a) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 të Kushtetutës, nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullit 36 (1) a) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 8 korrik 2013, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t’u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. dr. Enver Hasani

KI 62/13, Tahir Morina, datë 11 korrik 2013 – Vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme në Prishtinë

Lënda KI 62/13, Aktvendim për papranueshmëri i 25 qershorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës

Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009, dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese.

Parashtruesi i kërkesës, më 23 prill 2013, e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç'rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se i janë shkelur të drejtat e tij nga neni 31 i Kushtetutës (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) në lidhje me nenin 358, para. 5 362-370, dhe posaçërisht të nenit 371 të Kodit Penal të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KPK).

Me Vendimin e Kryetarit, nr. GJR. 62/13, të 29 prillit 2013, u caktua gjyqtari Kadri Kryeziu si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI 62/13, u caktua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues, Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.

Gjatë shqyrtimit të dokumentacionit të dorëzuar nga parashtruesi i kërkesës, Gjykata Kushtetuese nuk gjen se procedurat e KKKB-së dhe të gjykatave të rregullta ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo të prekura nga arbitrariteti.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së paraqitur, Gjykata Kushtetuese e Kosovës vendos ta shpallë kërkesën si qartazi të pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI62/13

Parashtruesi

Tahir Morina

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
në Prishtinë Rev. nr. 49/2010 të 01 shkurtit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përberë nga:

Enver Hasani, Kryetar,
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Tahir Morina, nga fshati Gllabar, (në tekstin e mëtejme: Parashtrues i kërkesës), të cilin e përfaqëson avokati Xhafer Maloku nga Klina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme në Prishtinë Rev.nr. 49/2010 i 01 shkurtit 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes së kërkesës të parashtruar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) të 23 prillit 2013, është konfirmimi i të drejtave pronësore në pronën, e cila është objekt i kontratës së lidhur më 21 nëntor 2002.

Baza ligjore

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 20, 22.7 i 22.8 të Ligjit Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës së 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56.2 të

Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 23 prill 2013, Parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, dhe e njëjta është regjistruar me numër KI62/13.
6. Me Vendim të Kryetarit, Gjyqtari Kadri Kryeziu caktohet Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues, Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.
7. Më 25 qershor 2013, Kolegji Shqyrtues pasi shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Më 21 nëntor 2002, Parashtruesi i kërkesës, në cilësinë e blerësit lidhi kontratën e shitblerjes me V.R., i cili në kontratë është shënuar si shitës i patundshmërisë, të cilin sipas autorizimit Vr.nr. 3842/2002, të 18 nëntorit 2002, i cili është i vërtetuar në Gjykatën Themelore në Ulqin (Republika e Malit të Zi), e përfaqëson B. M.
9. Sipas kontratës, parashtruesi e fiton të drejtën e pronësisë në pronën e shitësit dhe kjo në paluajtshmërinë e cila në fletën poseduese është regjistruar me numër 791, si ngastra kadastrale nr. 533 ZK Klinë, si dhe të drejtën e transferimit të pronësisë në emër të vet.
10. Të njëjtën ditë, Parashtruesi i kërkesës ia paguan shitësit V.R. çmimin e kontraktuar, në shumë prej 200.000,00 eurosh, dhe në të njëjten kohë në Drejtorinë për Kadastër në Klinë e regjistron paluajtshmërinë, cila është objekt i kontratës, në emrin e tij.
11. V.R. e konteston vlefshmërinë e kontratës së lidhur më 21 nëntor 2002, dhe në një ditë të paspecifikuar parashtron kërkesën për kthimin e pronës Komisionit për Kërkesa Pronësore dhe Banesore në Prishtinë (në tekstin e mëtejshëm: KKPB).
12. Gjithashtu, në një datë të paspecifikuar V.R., inicon procedurë penale në Gjykatën Themelore në Ulqin, për shkak të mashtrimit, si dhe padinë civile në Gjykatën Komunale në Klinë, me qëllim të kthimit të pronës së poseduar.

Procedura në KKPb

13. Më 18 qershor 2005, KKPb-ja në procedurën e shkallës së parë, bazuar në shkresat e lëndës në dispozicion dhe mendimin e grafologut për vërtetësinë e nënshkrimit, me të cilin është nënshkruar autorizimi Vr.nr. 3842/2002 i 18 nëntorit 2002, dhe kontratës së shitblerjes, e cila është nënshkruar më 21 nëntorit 2002, lëshon urdhrin që personit V.R. ti kthehet prona, dhe njëkohësisht të dëbohet pala tjetër (Parashtruesi).
14. Më 31 tetor 2005, Parashtruesi ushtron ankesë në afatin ligjor kundër vendimit të shkallës së parë të KKPb të 18 qershorit 2005.
15. Më 08 qershor 2007, në procedurën e shkallës së dytë, sipas ankesës së Parashtruesit, KKPb-ja nxjerr vendimin që të refuzohet kërkesa e Parashtruesit për shqyrtimin e sërishëm të vendimit të shkallës së parë të 18 qershorit 2005, dhe të lëshohet urdhri përfundimtar si ai i mëparshëm.

Procedura penale në Gjykatën Themelore në Ulqin (Republika e Malit të Zi)

16. Më 17 prill 2007, Prokuroria Themelore Shtetërore në Ulqin ngrit aktakuzën në Gjykatën Themelore në Ulqin kundër të pandehurve, Parashtruesit të kërkesës dhe M.B., nga Gllgovci, qytetar i Republikës së Kosovës, për shkak të veprës penale nga neni 207 para. 3. në lidhje me para. 1. ZK RMZ (falsifikim i dokumenteve), dhe veprës penale nga neni 209, para 1. ZK RMZ (Nxitje në vërtetimin e përmbajtjes së pavërtetë).
17. Më 09 shkurt 2012, Gjykata Themelore në Ulqin nxjerr Aktgjykimin K. nr. 185/08. Në dispozitiv të aktgjykimit, Gjykata konstaton se, *“gjatë prezantimit të provave dhe dëgjimit të dëshmitarëve si dhe mendimit të ekspertit gjyqësor grafologut është konstatuar se dokumenti personal në emër të V.R., me numër 31854, lëshuar nga SPB- Klinë, i cili me rastin e vërtetimit të autorizimit në Gjykatën Themelore në Ulqin është shfrytëzuar si i vërtetë, paraqet dokument publik të rrejtshëm, se i njëjti nuk është lëshuar nga SPB Klinë, që është vërtetuar nga shkresa e MPB e Republikës së Serbisë nr. 205-325/11 të 13 prillit 2011. Gjykata e ka vlerësuar këtë provë si të besueshme, sepse i njëjti është lëshuar nga organi kompetent, i cili ka vërtetuar se leja e njoftimit me numrin serik CP61221811, numri i regjistrimit 31854, nuk është autentik dhe nuk është lëshuar nga ana e SPB Klinë me emër të V.R.”*

18. Gjykata gjithashtu thekson: *“se është vërtetuar në mënyrë të padyshimtë se personi, i cili më 18. nëntor 2002, në Gjykatën Themelore në Ulqin e ka vërtetuar autorizimin në emër të V.R., ka shfrytëzuar dokumentin personal të rrejtshëm me numër të regjistrimit 31854, të cilin Gjykata e ka konstatuar me librin e vërtetimeve, por që në procedurë nuk është vërtetuar se ky person ishte parashtruesi i kërkesës ose M.T.”*
19. Sipas kësaj, Gjykata Themelore në Ulqin me aktgjykimin [K.nr.185/08] të 09 shkurtit 2012, i liron të pandehurit, Parashtruesin e kërkesës dhe M.B., nga aktakuza, sepse nuk është dëshmuar se ata e kanë kryer veprën penale për të cilën janë akuzuar, ndërsa të dëmtuarit V.R., Gjykata i sugjeron që ta realizojë kërkesën e tij pronësore-juridike në procedurën kontestimore.
20. Më 05 korrik 2012, Gjykata e Lartë në Podgoricë, sipas ankesës së Prokurorisë Themelore shtetërore në Ulqin kundër aktgjykimit të Gjykatës Themelore në Ulqin [K.nr 185/2008] të 09 shkurtit 2012, e nxjerr Aktgjykimin [Kz nr.1027/2012], me të cilin refuzohet ankesa e prokurorisë dhe vërtetohet Aktgjykimi i Gjykatës Themelore [K.nr 185/2008] në Ulqin e 09 shkurtit 2012.

Procedura lidhur me anulimin e kontratës së shitblerjes [1478/2002] në Gjykatën Komunale në Klinë

21. Më 02 prill 2009, Gjykata Komunale në Klinë me Aktgjykimin [C.nr 48/2004], e anulon dhe e shpall të pavlefshëm kontratën e shitblerjes numër 1478/2002 të 21 nëntorit 2002, në të cilën si palë kontraktuese janë paraqitur Parashtruesi dhe V.R.
22. Gjykata në dispozitiv të aktgjykimit thekson se *“i padituri (Parashtruesi) të heqë dorë nga posedimi dhe të largohet nga paluajtshmëria, e cila në listën poseduese është regjistruar me numër 791 si ngastra kadastrale nr. 533 ZK Klinë, në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të aktgjykimit, nën kërcënim të përmbartimit të dhunshëm.”*
23. Gjykata gjithashtu e ka urdhëruar zyrën kadastrale të Komunës së Klinës që ti bëjë ndryshimet në librat kadastralë në pajtim me aktgjykimin dhe regjistrimin e ngastrës në emrin e paditësit, respektivisht V.R.
24. Parashtruesi i kërkesës në një ditë të paspecifikuar kishte ushtruar ankesë kundër Gjykatës Komunale në Klinë (ankesa e Parashtruesit nuk

ekziston në shkresat e lëndës, por, si bazë për paragrafin 23 janë shfrytëzuar thëniet nga aktgjykimi i Gjykatës Supreme).

25. Në një ditë të paspecifikuar, Gjykata e shkallës së dytë e hedh poshtë ankesën e parashtruesit dhe e vërtetoi aktgjykimin e shkallës së parë (aktgjykimi i shkallës së dytë nuk ekziston në shkresat e lëndës, por si bazë për paragrafin 24 janë shfrytëzuar thëniet nga aktgjykimi i Gjykatës Supreme).
26. Më 19 mars 2013, parashtruesi kishte parashtruar kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme.
27. Më 01 shkurt 2013, Gjykata Supreme nxjerr aktgjykimin [Rev. nr. 49/2010], me të cilin refuzohet revizioni i Parashtruesit të kërkesës si i pabazuar.

Pretendimet e parashtruesit

28. Parashtruesi i kërkesës pretendon se i janë shkelur të drejtat e tij nga neni 31 i Kushtetutës (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) në lidhje me nenin 358, para. 5 362-370, dhe posaçërisht të nenit 371 të Kodit Penal të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KPK)
29. Parashtruesi gjithashtu pretendon se *„nuk dihet kush e ka bërë ekspertizën grafologjike ne procedurën para KKP-bë, por thuhet se është bërë te një grafolog privat në Bullgari. Nuk është bërë sipas praktikës gjyqësore ku do të aplikoheshin kushtet për përgjigje në pyetjet interaktive të palëve të interesuara, por është bërë në një mënyrë tjetër që nuk i plotëson kushtet dhe standardet e një ekspertize gjyqësore, sipas kriterëve të nenit 371 të KPK.“*
30. Parashtruesi pretendon se ai nuk kishte marrë pjesë personalisht në procedurën në KKP si pronar i vërtetë dhe as nuk e kishte autorizuar një person tjetër për ta përfaqësuar atë ne procedurën për vërtetimin e pronësisë para KKP-së.
31. Parashtruesi i kërkesës i drejtohet Gjykatës Kushtetuese me kërkesën vijuese:

“Që Gjykata të konstatojë se në procedurat para gjykatave të rregullta, palës së paditur (Parashtruesit) iu kanë shkelur këto të drejta kushtetuese:

- a) *Barazia para ligjit – neni 24 i Kushtetutës, sepse parashtruesit nuk i është dhënë mundësia të merr pjesë në një procedurë para KKPB-së, në të cilën është shqyrtuar për pronën e tij. Se të gjitha provat janë përdorur kundër tij, dhe se procedura e ka favorizuar kundërshtarin e tij V.R.*
- b) *E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm – neni 31 i Kushtetutës, sepse prova kyçe (ekspertiza e grafologut) është nxjerrë në mënyrë joprofesionale në një procedurë që nuk është gjyqësore.“*

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

32. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregulloren e punës.

33. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili përcakton se:

„Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.“

34. Edhe pse parashtruesi i kërkesës kishte theksuar se me vendimet e gjykatave të rregullta dhe me vendimin e KKPB-së i janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe ligje të Republikës së Kosovës, ai nuk ka dorëzuar asnjë provë relevante ose fakt që do të dëshmonte se Komisioni për Kërkesa Pronësore Banesore ose organet gjyqësore kanë shkelur ndonjë të drejtë të tij të garantuar me Kushtetutë (shih Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, vendimi i KEDNJ në lidhje me pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99 të 31 majit 2005).

35. Gjykata vlerëson se në bazë të nenit 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut 1999/23 parashihet se Komisioni (KKPB) ka juridiksion për vendosje:

„Kërkesat e personave fizikë të cilët kanë qenë pronarë, posedues ose që kanë pasur të drejtën e banimit në pronën banesore para datës 24 Mars 1999, e që tani nuk kanë atë

pronë në posedim, dhe kur e drejta e pronësisë nuk është transferuar vullnetarisht.“

36. Ky juridiksion është sqaruar në Rregulloren e UNMIK-ut 2000/60, si në vijim:

“2.5 Çdo refugjat ose person i zhvendosur, me të drejtë mbi pronën, gëzon të drejtën e kthimit të pronës ose të disponojë me të në pajtim me ligjin dhe në përputhje me këtë rregullore.

2.6 Çdo person me të drejtë në pronë më 24 mars 1999, i cili e ka humbur posedimin në atë pronë dhe nuk ka hequr dorë vullnetarisht nga e drejta në pronë, ka të drejtë të marrë vendim nga Komisioni për ririposim të pronës. Komisioni nuk do të pranojë kërkesa për kompensimin e dëmtimeve apo të shkatërtimeve të pronës....“

37. Përkritazi me rastin konkret, Gjykata rikujton se me çështjen e vendimeve të KKPb-së është marrur në rastin KI 104/20, dhe se me 29 prill 2012 ka nxjerrë Aktgjykimin AGJ221/12, ku theksohet: “Gjykata është e mendimit se Vendimi i KKPb-së i datës 15 korrik 2006 duhet konsideruar si vendim i formës së prerë dhe që është bërë res judicata me rastin e certifikimit nga ana e sekretarit të KKPb-së më 4 shtator 2006, siç konfirmohet me Letrën e Konfirmimit të KKPb-së të 7 majit 2008 drejtuar parashtresit të kërkesës. Në këtë letër po ashtu, thuhej se procedura në lidhje me kërkesën e parashtresit i ishte bartur Drejtorisë së Çështjeve Pronësore Banesore në pajtim me nenin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut 1999/23 dhe se kishte perfunduar, ndërsa mjetet juridike në dispozicion të palëve në bazë të dispozitave të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60 ishin shterur.”
38. Gjykata Kushtetuese përkujton se nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë apeli në kuptimin e vendimeve të dhëna nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë dhe zbatojnë rregullat gjegjëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [VK] nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [ECHR] 1999-1).
39. Gjykata Kushtetuese mund të shqyrtojë vetëm nëse provat janë prezantuar në mënyrë të duhur, si dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë kryer në atë mënyrë që Parashtresit të ketë gjykim të drejtë (shih, mes burimeve tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Parashtresa Nr. 13071/87 miratuar me 10 korrik 1991).

40. Megjithatë, pas shqyrtimit të dokumentacionit të dorëzuar nga Parashtruesi, Gjykata Kushtetuese nuk gjen që procedurat e KKPB-së dhe të gjykatave të rregullta ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo të prekura nga arbitrariteti (shih, *mutatis mutandis*, Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmëri të kërkesës, nr. 53363/99, të 31 majit 2005.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 36 (2) b) të Rregullores së Punës, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Dr. sc. Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 52/12, Adije Iliri, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Ac. Nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011.

Rasti KI52/12, Aktgjykimi i 5 korrikut 2013

Fjalë kyçe : Kërkesë individuale, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, shkelje e të drejtave dhe lirive individuale

Parashtruesja e kërkesës paraqiti kërkesë në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke kontestuar Vendimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës Ac. Nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011, sepse as parashtruesja dhe as Prokurori Publik nuk ishin ftuar që të marrin pjesë në procedurë. Në veçanti, parashtruesja pretendon se "nga aktvendimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren I.A.GJ. nr. 2/2009-16, të 19.01.2010 dhe nga procesverbali i shqyrtimit kryesor, pa mëdyshje rezulton se parashtruesja dhe Prokurori Publik i Qarkut në Priyren as që janë ftuar dhe as nuk kanë marrë pjesë në gjykim, megjithëse pjesëmarrja e tyre ka qenë e detyrueshme, në pajtim me dispozitat e nenit 4.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/29 për Mbrojtje Kundër Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve. Kjo rregullore është mbështetur ekskluzivisht në Konventën për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve, të 25.10.1980."

Në çështjen e pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata konstatoi se parashtruesja kishte përmbushur kushtet procedurale për pranueshmëri.

Në lidhje me meritat e kërkesës, Gjykata konstatoi se prania e bashkëshortit të saj dhe avokatit të tij në procedurën në Gjykatën e Qarkut në Prizren e ka vënë parashtruesen në pozitë substancialisht të pafavorshme përballë bashkëshortit të saj, pasi që ajo nuk ka pasur mundësi të paraqesë argumente dhe prova dhe t'i kontestojë parashtruesat e bashkëshortit të saj gjatë rrjedhës të procedurës. Përveç kësaj, Gjykata konstatoi se parashtruesja duke mos qenë e pranishme në procedurat gjyqësore, ajo nuk kishte mundësi ta hedh poshtë deklaratën e bashkëshortit të saj dhe të palëve tjera të interesuara dhe i ishte privuar mundësia të bindë Gjykatën e Qarkut që fëmijët duhet kthyer në vendin e tyre të banimit të përhershëm në Austri, në përputhje me Konventën e Hagës. Sipas mendimit të parashtrueses, kjo situatë përbën shkelje të së drejtës së saj për një gjykim të drejtë.

AKTGJYKIM
në
Rastin Nr. KI52/12
Parashtrues
Adije Iliri

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Ac. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues është znj. Adije Iliri, me vendbanim të përhershëm në Austri, e përfaqësuar nga z. Albert Islami, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja konteston Vendimin e Gjykatës Supreme, Ac. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011, i cili i është dorëzuar asaj më 14 janar 2012.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të lartpërmendur të Gjykatës Supreme nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), vendim me të cilin parashtruesja pretendon se i janë shkelur të drejtat e garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), si dhe me nenin 6 (E Drejta për një Proces të Rregullt) të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës; në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji); dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 11 maj 2012, parashtruesja e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 17 maj 2012, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme.
7. Më 4 korrik 2012, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin nr. GJR. KI52/12, caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin nr. KSH.KI52/12, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu (anëtarë).
8. Më 25 korrik 2012, Gjykata kërkoi informata shtesë nga parashtruesja, e cila i dorëzoi ato më 31 korrik 2012.
9. Në të njëjtën datë, kërkesa iu komunikua Ministrisë së Drejtësisë.
10. Gjithashtu, në po këtë datë, Gjykata kërkoi informata shtesë nga Gjykata e Qarkut në Prizren, e cila u përgjigj më 7 gusht 2012, duke thënë se, *“pas shikimit të shkresave të lëndës, kemi konstatuar se ftesa për pjesëmarrje në seancën e 13 korrikut 2009 nuk i është dërguar zonjës Adije Iliri”*.
11. Më 18 tetor 2012, Gjykata shqyrtoi rastin dhe vendosi ta shtyjë atë për një seancë të ardhshme. Çështja kryesore që u diskutua ishte nëse ekzistonte një vendim nga autoritetet austriake përkitazi me kujdestarinë e fëmijëve të parashtrueses. Megjithatë, në bazë të dokumenteve të parashtruara, duket se nuk ekziston një vendim i tillë.
12. Më 5 korrik 2013, Gjykata shqyrtoi dhe votoi për meritat e rastit.

Përmbledhja e fakteve

13. Parashtruesja ka lidhur martesë në vitin 1995, në Studençan, Kosovë, dhe në vitin 1998, me burrin e saj, u shpërngul në Austri, ku edhe kanë lindur tre fëmijët e tyre. Prindërit dhe fëmijët kanë dy nënshtetësi:

austriake dhe kosovare, si dhe ishin me vendbanim të përhershëm në Fischerstrasse, në Ried im Innkreis në Austri.

14. Në muajin shkurt të vitit 2009, pas paraqitjes së problemeve martesore ndërmjet tyre, parashtruesja dhe bashkëshorti, së bashku me fëmijët, shkuan për vizitë familjare në Kosovë. Në fillim të muajit mars 2009, parashtruesja, siç duket, u detyrua të qëndronte me prindërit e saj, ndërsa bashkëshorti dhe fëmijët mbetën në shtëpinë e prindërve të tij.
15. Më 3 mars 2009, bashkëshorti i parashtrueses u kthye në Ried im Innkreis në Austri, me qëllim që të hiqte dorë nga banesa e familjes. Më 19 mars 2009, siç duket, ai e çregjistroi veten dhe fëmijët.
16. Duke mos qenë në gjendje të ushtrojë të drejtat e saj prindërore, parashtruesja udhëtoi për në Austri për të iniciuar procedurë për kthimin e fëmijëve të saj.
17. Më 26 mars 2009, në seancën e Gjykatës së Qarkut në Ried im Innkreis të Austrisë, parashtruesja dha një deklaratë përkitazi me ngjarjet dhe kërkoi nga Gjykata që t'ia besojë kujdestarinë për tre fëmijët e saj të mitur.
18. Siç theksohet në protokollin nga seanca gjyqësore e 26 marsit 2009, parashtruesja, ndër të tjera, deklaroi:

“[...]

Në janar të këtij viti, vjehrrit e mi kanë ardhur nga Kosova te ne në vizitë në Ried im Innkreis. Vjehrrit e mi kanë parë tensione mes meje dhe partnerit tim, babait të fëmijëve, dhe kanë menduar për këtë, nëse unë të shkoj me ta në Kosovë në pushime për t'u qetësuar, që marrëdhëniet të përmirësoheshin prapë. Më 26.02.2009 ka qenë i planifikuar udhëtimi për në Kosovë, më 27.02.2009 kemi udhëtuar me të vërtetë me autobus për në Kosovë, ku unë i kam marrë me vete vajzat e mia, G. dhe D.

Në ditën e ardhshme, - pa kurrfarë paralajmërimi - ka ardhur burri im së bashku me djalën tonë. Unë kam qenë e befasuar, sepse kishte çdo gjë me vete, lodrat e fëmijëve dhe veshjet e fëmijëve. Mua më tha, që unë do të qëndroj përgjithmonë në Kosovë. Ne së fundi jemi marrë vesh që A., djali ynë, të lajmërohet fillimisht në një shkollë shqipe dhe ne të shohim se ku do të qëndrojmë pas verës.

Më 2 mars 2009 desha ta vizitoj familjen time dhe kam shkuar së bashku me tre fëmijët e mi dhe me vjehrrin te familja ime. Diku pas 2 orëve, është kthyer

prapë vjehrrit që të më marrë mua dhe fëmijët e mi. Ai më tha që burri im do që të përshëndetet me fëmijët, sepse dëshiron të kthehet në Austri. Për këtë arsye, ne jemi kthyer prapë te vjehrrit e mi. Burri im i mori pastaj fëmijët dhe më tha mua që dëshiron të shkojë me ta për të blerë dhurata; unë paraprakisht i kam pritur fëmijët te vjehrrit e mi.

Por, pas një kohe, më tha vjehrrit im, kunati dhe një kushëri i burrit tim, që të bëhem gati, që jemi duke u nisur, që nuk e kam me askënd te ta, as burrin tim, as fëmijët.

Prej atij momenti, nuk i kam parë më fëmijët e mi.

Më pas kam pasur probleme të forta psikike; një mjek më ka shkruar medikamente dhe më ka dhënë infuzione. Vjehrrit e mi deshën më pas ta rregullonin gjithë këtë çështje me tradita shqiptare. Unë druhesha që fëmijët më pas do të qëndronin te babai i tyre, edhe sepse nuk është rregulluar asgjë për mua, vendosa që të kthehesha në Austri që të luftoj për fëmijët e mi.

Për sa jam e informuar, fëmijët tani gjenden në shtëpinë e prindërve të burrit.

Burri im, ndërkohë, ka qenë prapë në Austri dhe e ka dorëzuar banesën në Fischerstrasse. Ai aty më ka çregjistruar mua dhe fëmijët.
[...]

Burri im e ka çregjistruar djalin tonë, të madhin, nga shkolla në Austri dhe e ka regjistruar G. dhe A. në shkollë në Kosovë.
[...]

Unë besoj që për fëmijët do të ishte më së miri, nëse ata vijnë së shpejti në Austri. Ata janë të gjithë të lindur këtu në Austri dhe janë këtu në formë sociale të integruar.
[...]"

19. Në Protokollin e Gjykatës së Qarkut në Ried im Innkreis më tej thuhet se Gjykata e Qarkut e kishte informuar parashtruesen se, në bazë të një telefonate me Ministrinë Federale të Drejtësisë të Austrisë, kërkesa për kthim në bazë të Konventës së Hagës për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve (në tekstin e mëtejme: Konventa e Hagës) nuk do të kishte kuptim, pasi që Kosova nuk ishte palë e asaj konvente.
20. Sipas Protokollit, parashtruesja më tej është njoftuar nga Gjykata e Qarkut se, nga një telefonatë me Ministrinë Federale të Punëve të Jashtme, ishte bërë e qartë se intervenimi nga Ministria e Punëve të

Jashtme nuk do të ishte i mundur, kur i ati ka nënshtetësi të dyfishtë. Pasi mjetet juridike janë të pakta, vetëm parashtrimi, për çdo rast, i një kërkesë për bartjen e përkohshme të kujdestarisë, do të ishte i mundur.

21. Në Protokoll më tej thuhet se, në vijim të kësaj, parashtruesja paraqiti në Gjykatën e Qarkut në Austri kërkesë që t'i besohet kujdestaria për tre fëmijët e saj të mitur, A., G. dhe D.
22. Më 21 prill 2009, Gjykata e Qarkut në Austri caktoi seancë, ku e informoi parashtruesen se, sipas informacioneve të ofruara nga Ministria Federale për Çështje Evropiane dhe Ndërkombëtare, më 15 prill 2009, në rastin konkret të kujdestarisë së fëmijëve, do të ishte e mundshme të paraqitej kërkesë sipas Konventës së Hagës.
23. Siç thuhet në Protokoll, Gjykata e Qarkut pastaj i ndihmoi parashtrueses përkitazi me kërkesën e saj për kthimin e fëmijëve që të plotësonte formularin e rekomanduar nga Konferenca (Konventa) e Hagës. Protokollu u nënshkrua nga gjyqtari dhe nga përfaqësuesi i Ministrisë Federale të Drejtësisë në Austri.
24. Me shkresën e 25 majit 2009, Ministria Federale e Drejtësisë e Austrisë, duke vepruar në cilësinë e autoritetit qendror austriak në pajtim me Konventën e Hagës, i paraqiti kërkesë (nr. BMJ-C935-233/0001-I 10/2009) Ministrisë së Drejtësisë në Kosovë për kthimin e tre fëmijëve të mitur të parashtrueses, të cilët besohet se po qëndronin me të atin. Ministria Federale e Drejtësisë e Austrisë konstatoi se “prindërit, që janë të dy shtetas austriakë, janë ende të martuar dhe në bazë të nenit 144 të Kodit Civil të Austrisë, kanë kujdestari të përbashkët të fëmijëve”.
25. Më 5 qershor 2009, Ministria e Drejtësisë e Kosovës i shkroi bashkëshortit të parashtrueses, duke kërkuar që i njëjti vullnetarisht t’ia kthente fëmijët parashtrueses, në pajtim me paragrafin (c), të nenit 3 [Procedurat e Përgjithshme] të Rregullores së UNMIK-ut për Mbrojtjen kundër Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve, Nr. 2004/29, të 5 gushtit 2004 (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e UNMIK-ut, Nr. 2004/29). Megjithatë, nuk mori asnjë përgjigje.
26. Më 26 qershor 2009, Ministria e Drejtësisë e Kosovës, me kërkesën (Nr. MBJ-C935-233/0001-I 10-2009) e Ministrisë së Drejtësisë të Austrisë, paraqiti kërkesë në Gjykatën e Qarkut në Prizren, me të cilën kërkoi që e njëjta të lëshonte urdhër për të siguruar kthimin e fëmijëve në Austri, në bazë të nenit 4.1 dhe 3.3 (c) të Rregullores së UNMIK-ut, Nr. 2004/29.

27. Ministria e Drejtësisë e Kosovës, më tej, kërkoi nga Gjykata e Qarkut të inicioje procedura gjyqësore në bazë të nenit 4.4.1 të Konventës së Hagës, e cila ishte e zbatueshme në Kosovë në pajtim me nenin 145 të Kushtetutës.
28. Më 2 korrik 2009, Kryetari i Gjykatës së Qarkut në Prizren e njoftoi Kryeprokurorin Publik të Qarkut për kërkesën e Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Kosovës, në bazë të kërkesës së Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Austrisë, që të ndërmerre veprime në rastin e rrëmbimit ndërkombëtar të fëmijëve të mitur, A., G. dhe D., të rrëmbyer nga i ati i tyre, A. I.
29. Në bazë të nenit 4.2 të Rregullores së UNMIK-ut, N. 2004/29, Kryetari i Gjykatës së Qarkut po ashtu parashtroi te Kryeprokurori Publik i Qarkut një kopje të kërkesës të Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Kosovës, së bashku me të gjitha dosjet e tjera, në mënyrë që Prokurori të ndërmarrë veprimet e duhura brenda kompetencave të tij në bazë të Rregullores, si dhe të njoftojë për këtë Gjykatën, ashtu që t'i mundësohet kësaj të fundit që të nxjerr vendime dhe urdhra në kuptim të këtij neni.
30. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës së Qarkut në Prizren e njoftoi komandantin e Stacionit policor në Prizren se, për datën 9 korrik 2009, ishte caktuar një seancë me kërkesë të Ministrisë së Drejtësisë të Kosovës në rastin e rrëmbimit dhe i kërkoi atij që t'ia dorëzonte bashkëshortit të parashtrueses ftesën për seancë.
31. Më 9 korrik 2009, Gjykata e Qarkut në Prizren mbajti seancë në lidhje me kërkesën për ndihmë juridike përkitazi me rastin e rrëmbimit në praninë e bashkëshortit të parashtrueses, i cili kishte autorizuar një avokat nga Suhareka për ta përfaqësuar atë në këtë çështje. Nga procesverbali i seancës del se bashkëshorti i parashtrueses, si i paditur, po ashtu ishte dëgjuar përkitazi me lëndën e rastit të rrëmbimit.
32. Më 13 korrik 2009, seanca e Gjykatës së Qarkut në Prizren vazhdoi në praninë e bashkëshortit të parashtrueses, i cili, sipas procesverbalit nga seanca, kishte parashtruar si provë, ndër të tjera, Protokollin e Gjykatës së Qarkut në Ried im Innkreis të Austrisë, që përmbante deklaratën e dhënë nga parashtruesja në atë gjykatë.
33. Të njëjtën ditë, Gjykata e Qarkut në Prizren nxori Vendimin Nr. I. Agj. nr. 2/2009-16, me të cilin e refuzoi kërkesën e Ministrisë së Drejtësisë në Kosovë, duke konsideruar se "[...] në kuptim të Konventës së Hagës mbi Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve të vitit

1991 dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/29, ku janë mishëruar parimet e konventës së mësipërme, nuk ka rrëmbim të fëmijëve [...] pasi që i njëjti fëmijët nga Austria në Kosovë i ka sjellë në mënyrë legale dhe i njëjti nuk është fshehur para autoriteteve shtetërore pasi që i është përgjigjur menjëherë ftesës së gjykatës dhe ka komunikuar edhe me organet përkatëse në Republikën e Austrisë, çka shihet edhe nga shkresa drejtuar Gjykatës së Qarkut në Ried im Innkreis në Republikën e Austrisë”.

34. Siç duket, Ministria e Drejtësisë e Kosovës nuk ushtroi ankesë ndaj vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, por këtë e bëri Prokurori Publik i Kosovës, duke parashtruar kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme kundër këtij vendimi.
35. Më 10 nëntor 2009, Gjykata Supreme, me Vendimin Mlc. nr. 19/2009, vendosi që kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë ishte e bazuar dhe e anuloi vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prizren, duke ia kthyer rastin gjykatës së shkallës së parë për rigjykim. Gjykata Supreme konstatoi se “[...] aktvendimi i goditur është kundërtëhënës [...] dhe se [...] me të drejtë theksohet në kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë se aktvendimi i goditur përmban shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 182.2.n të Ligjit për procedurën kontestimore, të cilat konsistojnë në mungesën e arsyeve për shkak të fakteve vendimtare, por edhe ato të cilat janë dhënë janë në kundërtëhënie mes vete dhe me provat në shkresat e lëndës. Gjykata e shkallës së dytë është e detyruar që në rigjykim të evitojë shkeljen e lartcekur dhe duke i pasur parasysht edhe thëniet e tjera nga kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë”.
36. Më 19 janar 2010, Gjykata e Qarkut në Prizren, me Vendimin I. Agj. nr. 2/2009-16, e rishqyrtoi kërkesën e Ministrisë së Drejtësisë të Kosovës, e 26 qershorit 2009, në bazë të kërkesës së Ministrisë së Republikës së Austrisë për kthimin e fëmijëve të mitur, por sërish e refuzoi. Si pjesë të provave, Gjykata ndër të tjera e lexoi Protokollin e Gjykatës së Qarkut në Ried im Innkreis që përmbante deklaratën e parashtrueses si dhe raportet e paraqitura nga Qendra për Punë Sociale në Suharekë.
37. Gjykata e Qarkut në Prizren arsyetoi se “sipas vlerësimit të saj, pavarësisht nga dispozitat e nenit në fjalë [Neni 3 i Konventës së Hagës], ajo nuk është e detyruar të urdhërojë kthimin e fëmijës në kuptim të nenit 13 (b), kur ekziston rreziku serioz që kthimi i fëmijëve t’i ekspozojë fëmijët ndaj dëmit fizik ose psikologjik, ose ta vërë fëmijën para një situatë të patolerueshme. Duke u nisur nga fakti se fëmijët që nga shkëputja e bashkësisë martesore janë nën kujdesin e të atit [...] e

që të njëjtit kanë krijuar një lidhje të fortë emocionale me të atin dhe se të njëjtët vijojnë shkollimin në Kosovë, në rastin konkret ekziston rrezik serioz që kthimi i fëmijëve të ndikojë negativisht në zhvillimin psikik dhe psikologjik të fëmijëve”.

38. Gjykata e Qarkut iu referua të gjeturave nga një certifikatë e lëshuar nga Qendra për Punë Sociale në Suharekë, përkitazi me marrëdhëniet problematike martesore ndërmjet parashtrueses dhe bashkëshortit të saj, si dhe përkitazi me procedurat e shkurorëzimit, të iniciuara nga bashkëshorti. Në certifikatë më tej thuhej se fëmijët ishin nën kujdesin dhe edukimin e të atit, i cili jetonte me prindërit e tij dhe se e ëma e fëmijëve gjendej larg në Austri.
39. Më 3 shkurt 2010, Ministri i Drejtësisë i Kosovës i shkroi Prokurorit të Shtetit, duke kërkuar nga ai që “[...] të ndërmarrë veprimet e nevojshme në përputhje me ligjin e aplikueshëm në Kosovë dhe të ushtrojë ankesë përmes Gjykatës së Qarkut në Prizren për të Gjykata Supreme e Kosovës për të ndryshuar Aktvendimin e 19 janarit 2010 me numër të referencës I. Agj. nr. 2/2009 të lëshuar nga Gjykata e Qarkut në Prizren”.
40. Ministri i Drejtësisë, ndër të tjera, theksoi se Gjykata e Qarkut në Prizren [...] e kishte refuzuar kërkesën e autoriteteve austriake për kthimin e fëmijëve të mitur [...] për këto arsye:

"Sipas vlerësimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, pavarësisht nga neni 3 i Konventës për aspektet civile të rrëmbimit ndërkombëtar të fëmijës, Gjykata nuk është e detyruar të urdhërojë kthimin e fëmijëve në kuptim të nenit 13 (h), kur ekziston rreziku serioz që kthimi i fëmijëve t'i ekspozojë fëmijët ndaj dëmit fizik ose psikologjik ose ta vërë fëmijën para një situatë të patolerueshme. Duke u nisur nga fakti se fëmijët që nga shkëputja e bashkësisë martesore janë nën kujdesin e të atit A. I., e që të njëjtit kanë krijuar një lidhje të fortë emocionale me të atin dhe se të njëjtit vijojnë shkollimin në Kosovë, në rastin konkret ekziston rrezik serioz që kthimi i fëmijëve të ndikojë negativisht në zhvillimin psikik dhe psikologjik të fëmijëve.

Vendimi i marrë nga Gjykata e Qarkut të Prizrenit është në kundërshtim me qëllimin dhe objektivin e Konventës, e cila në mënyrë të qartë përcakton që objektivi i Konventës është të sigurojë kthimin e shpejtë dhe të sigurt të fëmijëve të larguar në mënyrë të padrejtë në shtetin prej nga fëmijët janë larguar, në këtë rast në shtetin austriak. Për më tepër, qëllimi dhe objektivi i

Konventës është që të sigurojë që të drejtat e kujdestarisë dhe të kontaktit sipas ligjit të një shteti kontraktues të respektohen efektivisht në shtetet e tjera ku kjo konventë është e aplikueshme.

Për më tepër, Gjykata e Qarkut në Prizren gjatë marrjes së vendimit të saj nuk e ka vlerësuar në mënyrë të drejtë nenin 3 të Konventës, i cili në mënyrë të qartë e përcakton se kur konsiderohet se janë plotësuar kushtet lidhur me largimin dhe mbajtjen e fëmijëve në mënyrë të padrejtë. Z. A. I. ka vepruar në kundërshtim me nenin 3 të Konventës, e cila konsiston në shkeljen e të drejtave të kujdestarisë dhënë një personi, në këtë rast të znj. Adije Iliri, sipas ligjit të shtetit në të cilin fëmijët kanë qenë banorë të përhershëm para largimit apo mbajtjes, me çka është e pakontestueshme se vendbanimi i përhershëm, si i z. A. I., ashtu edhe i znj. Adije Iliri ka qenë në shtetin austriak dhe se të dy së bashku kanë pasur kujdestari të përbashkët ndaj fëmijëve të mitur.

Po ashtu, në përputhje me këtë, neni 12 i Konventës thotë se “kur fëmija është larguar apo mbahet padrejtësisht, siç është parashikuar në nenin 3, dhe kur, në datën e fillimit të procedimit para autoritetit gjyqësor apo administrativ të shtetit kontraktues ku është fëmija, ka kaluar më pak se një vit nga data e largimit apo mbajtjes së padrejtë, autoriteti i interesuar duhet të urdhërojë kthimin e menjëhershëm të fëmijës”.

Ministri i Drejtësisë po ashtu ia tërhoqi vëmendjen Kryeprokurorit te fakti se neni 13 (3) i Konventës së Hagës parasheh që, “në marrjen parasysh të rrethanave që i referohen këtij neni, autoritetet gjyqësore dhe administrative do të marrin në konsideratë informacionin në lidhje me prejardhjen sociale të fëmijës, të siguruar nga autoriteti qendror ose ndonjë autoritet tjetër kompetent i vendbanimit të zakonshëm të fëmijës”. Sipas mendimit të Ministrit, Gjykata e Qarkut në Prizren, në bazë të fakteve që përmban raporti i Qendrës për Punë Sociale në Suharekë, i 15 dhjetorit 2009, konkludoi se fëmijët ishin nën kujdesin e të atit, ndërsa në rastin e tanishëm një raport i tillë është dashur të sigurohet nga shteti ku fëmija ka gëzuar qëndrim të përhershëm, pra nga Austria dhe jo nga Qendra për Punë Sociale në Suharekë.

41. Pastaj, Kryeprokurori parashtroi kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme, duke theksuar se Gjykata e Qarkut e kishte zbatuar gabimisht Konventën e Hagës. Ai i propozoi Gjykatës Supreme të anulonte vendimin dhe të kthente rastin për rigjykim.
42. Më 10 qershor 2010, Gjykata Supreme, me Vendimin Mlc. 2/2010, e refuzoi si të pabazuar kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë dhe vërtetoi vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prizren. Sipas Gjykatës Supreme, nga shkresat e lëndës, rezultonte që i ati kishte iniciuar procedurë të shkurorëzimit dhe se fëmijët që ishin sjellë në Kosovë me pëlqimin e së

ëmës, tani gjendeshin nën përkujdesjen e të atit në Studençan, në komunën e Suharekës.

43. Gjykata Supreme e pranoi si të drejtë dhe të ligjshëm vendimin e Gjykatës së Qarkut, me të cilin ishte refuzuar kërkesa e Ministrisë së Drejtësisë e Republikës së Kosovës, e 26 qershorit 2009, në bazë të kërkesës të Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Austrisë për kthimin e fëmijëve tek e ëma e tyre në Austri dhe pranoi në tërësi arsyetimin dhe konkluzionet faktike të Gjykatës së Qarkut. Sipas mendimit të Gjykatës Supreme, qëndrimi juridik i Gjykatës së Qarkut duhej konsideruar si i drejtë, për shkak të arsyeve se më herët ishte konfirmuar që kthimi i fëmijëve për të qëndruar nën përkujdesjen e së ëmës në Austri paraqiste rrezik real që fëmijët të përjetonin dëm psikologjik, duke i vënë ata në një situatë të patolerueshme, pasi që ata kishin më shumë se një vit që po qëndronin në Kosovë dhe ishin familjarizuar me ambientin ku po jetonin dhe ku po vijonin shkollën. Për më tepër, sipas Gjykatës Supreme, vendosmëria e fëmijës më të madh, i cili sapo i kishte mbushur dhjetë vjet, që të mos kthehej tek e ëma dhe të mos qëndronte nën përkujdesjen e saj në Austri, duhej marrë parasysh.
44. Gjykata Supreme konkludoi se, për arsyet e cekura më lart, po ashtu kishte konsideruar që, në bazë të nenit 1.3 të Konventës së Hagës, Gjykata e Qarkut në Prizren nuk ishte e obliguar të urdhëronte kthimin e fëmijëve. Përveç kësaj, pasi ndërkohë, pas kthimit të fëmijëve në Kosovë, ishte iniciuar procedura e shkurorëzimit, përfundimisht do të vendosej se cilit prind do t'i besoheshin fëmijët dhe se si do të ishte kontakti i tyre me prindin tjetër.
45. Pas kësaj, avokati i së ëmës parashtroi propozim për përsëritjen e procedurës në Gjykatën Supreme, që u shqyrtua nga një gjyqtar i vetëm, më 23 gusht 2011. Avokati theksoi se, në seancën për rishqyrtimin e kërkesës së Ministrisë së Drejtësisë, për kthimin e fëmijëve, as së ëmës dhe as Prokurorit nuk i ishte dhënë mundësia të merrnin pjesë dhe se, rrjedhimisht, vendimi (i Gjykatës së Qarkut) përbënte shkelje të procedurës kontestimore.
46. Megjithatë, Gjykata Supreme, me Vendimin PPC. nr. 33/2011, e refuzoi si të pabazuar kërkesën e parashtruesit të kërkesës për përsëritje të procedurës në Gjykatën e Qarkut në Prizren (I. Agj. nr. 2/2009-16, i 19 janarit 2010). Gjykata Supreme konsideroi se nuk ka fakte të reja apo prova që e lejojnë përsëritjen e procedurës. Për më tepër, Gjykata Supreme konsideroi se *“është fakt jokontestues se nëna e fëmijëve [...]*

me vendbanim ndodhet në Austri, ku edhe ka iniciuar procedurën për kthimin e fëmijëve të mitur, dhe në procedurën për vendosje sipas kërkesës së Ministrisë së Drejtësisë për kthimin e fëmijëve të lartpërmendur nënës së tyre [...], palë në procedurë është Ministria e Drejtësisë dhe i padituri [bashkëshorti i parashtrueses], i cili ka marrë pjesë në procedurë, andaj kjo gjykatë, gjen se, në dëm të saj me mosthirrje për të marrë pjesë në seancë, gjykata e shkallës së parë nuk ka bërë veprim të kundërligjshëm. Sa i përket pretendimit të cekur në propozimin për përsëritje të procedurës së nga ana e gjykatës së shkallës së parë nuk është ftuar të marrë pjesë prokurori publik kompetent, Gjykata Supreme gjen se nuk është paraparë detyrimisht pjesëmarrja e prokurorit në seancën dëgjimore të të paditurit me asnjë nga dispozitat e Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/29 për mbrojtje kundër rrëmbimit ndërkombëtar të fëmijëve, dhe të Konventës Evropiane për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve, andaj Gjykata Supreme gjen se mospjesëmarrja e prokurorit në këtë seancë nuk paraqet shkelje thelbësore të procedurës me të cilën do të përfshihet aktvendimi i kundërshtuar”.

47. Gjykata Supreme konkludoi se “duke marrë parasysh se në propozimin për përsëritje të procedurës, nuk janë propozuar fakte dhe prova të reja në bazë të të cilave për palën do të mund të merrej vendim përfundimtar më i favorshëm, sikur faktet dhe provat e tilla të ishin përdorur në procedurën e mëparshme [...] kjo gjykatë vlerëson se nuk qëndrojnë shkaqet për përsëritjen e procedurës, andaj është i pabazuar propozimi që kjo procedurë edhe një herë të përsëritet [në Gjykatën e Qarkut].
48. Pastaj, parashtruesja ushtroi ankesë në Gjykatën Supreme ndaj këtij vendimi.
49. Më 8 dhjetor 2011, Gjykata Supreme, me Vendimin Ac. nr. 95/2011, e refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtrueses, duke konsideruar se Gjykata Supreme, në vendimin e saj të 23 gushtit 2011, “[...] me të drejtë refuzoi kërkesën për përsëritje të procedurës, sepse nuk kishte dëshmi të reja e as fakte në të cilat do të bazohej një vendim tjetër më i favorshëm që do të ishte lëshuar në procedurën e mëparshme”.

Pretendimet e parashtrueses

50. Parashtruesja pretendon se Vendimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren (I. Agj. nr. 2/2009, i 19 janarit 2010), Vendimi i Gjykatës Supreme (PPC. nr. 33/2011, i 23 gushtit 2011) dhe Vendimi i Gjykatës Supreme (Ac. nr. 95/2011, i 8 dhjetorit 2011) janë nxjerrë duke shkelur nenin 31 [E Drejta

për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, si dhe nenin 6 (E Drejta për një Proces të Rregullt) të KEDNJ-së, sepse as parashtruesja dhe as Prokurori Publik nuk janë ftuar të marrin pjesë në procedurë. Në veçanti, parashtruesja pretendon se “nga aktvendimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren I. A. Gj. nr. 2/2009-16, dt. 19.01.2010, dhe nga procesverbali i shqyrtimit kryesor me të njëjtin numër të veprimit dhe datës që i ka paraprirë marrjes së këtij aktvendimi, pa mëdyshje rezulton se parashtruesja dhe prokurori publik i Qarkut në Prizren as që janë thirrur, e as kanë marrë pjesë në gjykim, megjithëse pjesëmarrja e tyre ka qenë e detyrueshme sipas dispozitave të nenit 4.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/29 për mbrojtje kundër rrëmbimit ndërkombëtar të fëmijëve. Kjo rregullore është mbështetur ekskluzivisht në Konventën për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve, të 25 tetorit 1980”.

51. Parashtruesja më tej pretendon se “me dispozitën e nenit 4.2 të Rregullores parashikohet se prokurori publik i Qarkut, ku është gjetur fëmija, është kompetent për të ndërmarrë veprimet juridike në emër të parashtrueses. Por, as [asaj] (në cilësinë e mbikëqyrëses dhe kujdestares së fëmijëve të saj sipas nenit 1, § 1, nënparagrafi c), i Rregullores), e as prokurorit publik të Qarkut (neni 4, § 1, nënparagrafi 2 i Rregullores) nuk iu është mundësuar pjesëmarrja në shqyrtimin kryesor sipas kësaj rregulloreje dhe rrjedhimisht nenit 31 të Kushtetutës të Republikës së Kosovës dhe nenit 6, par. 1, të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore”.
52. Për më tepër, parashtruesja pretendon se, sipas nenit 4.2 të Rregullores së UNMIK-ut 2004/29, “Gjykata e Qarkut ia përcjell kërkesën Prokurorit publik të Qarkut, i cili ka juridiksionin në territorin ku është gjetur fëmija. Prokurori publik i Qarkut është kompetent për të ndërmarrë hapa në emër të parashtrueses përkitazi me kërkesën”.

Pranueshmëria e kërkesës

53. Në mënyrë që të jetë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtrueses, Gjykata duhet paraprakisht të vlerësojë se a i ka plotësuar parashtruesja të gjitha kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë, me Ligj dhe me Rregullore të punës.
54. Gjykata së pari duhet të përcaktojë nëse parashtruesja është palë e autorizuar në kuptim të nenit 113.7 të Kushtetutës, ku thuhet se “Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike

të përcaktuara me ligj.” Në këtë drejtim, kërkesa është dorëzuar në gjykatë nga një individ, kështu që parashtruesja është palë e autorizuar që ka të drejtë të ngrejë këtë çështje në Gjykatë në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës.

55. Përveç kësaj, Gjykata Supreme konsiderohet si gjykatë e shkallës së fundit për gjykimin e rastit të parashtrueses. Si rrjedhojë, Gjykata përcakton se parashtruesja i ka shteruar të gjitha mjetet e nevojshme juridike në dispozicion të saj, sipas ligjit në Kosovë.
56. Për më tepër, parashtruesja, në pajtim me nenin 49 të Ligjit, duhet ta paraqesë kërkesën brenda 4 muajsh pas vendimit përfundimtar të gjykatës. Më 8 dhjetor 2011, Gjykata Supreme ka nxjerrë Vendimin Ac. nr. 95/2011, ndërsa parashtruesja e ka pranuar vendimin më 14 janar 2012. Parashtruesja e ka dorëzuar kërkesën në Gjykatë më 11 maj 2012, kështu që ajo e ka respektuar afatin e nevojshëm për dorëzimin e kërkesës në Gjykatën Kushtetuese.
57. Përfundimisht, neni 48 i Ligjit përcakton: *“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e saj të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik, të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”*. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesja e konteston Vendimin e Gjykatës Supreme, Ac. nr. 95/2011, me të cilin pretendon se i janë cenuar të drejtat e saj të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] si dhe me nenin 6 (E Drejta për një Proces të Rregullt) të KEDNJ-së, prandaj parashtruesja e ka plotësuar edhe këtë kusht.
58. Pasi parashtruesja është palë e autorizuar dhe i ka respektuar afatet e nevojshme për paraqitjen e kërkesës në Gjykatë, i ka shteruar të gjitha mjetet juridike dhe saktësisht ka qartësuar të drejtat dhe liritë të cilat pretendon se i janë cenuar, duke përfshirë vendimin që është objekt i kontestimit, Gjykata konstaton se parashtruesja i ka respektuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë.
59. Pasi parashtruesja i ka plotësuar kërkesat procedurale për pranueshmëri, Gjykata duhet të shqyrtojë meritat e ankesës së parashtrueses.

Vlerësimi kushtetues i kërkesës

60. Gjykata vëren se parashtruesja ekskluzivisht ankohet se nga Gjykata e Qarkut në Prizren i janë cenuar të drejtat e garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe me nenin 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] të KEDNJ-së, pasi kjo gjykatë nuk e kishte ftuar Prokurorin Publik në Prizren dhe parashtruesen në seancën gjyqësore të 19 janarit 2010, ku kërkesa e Ministrisë së Drejtësisë e Republikës së Kosovës, në bazë të kërkesës të Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Austrisë për kthimin e tre fëmijëve të saj të mitur në vendbanimin e përhershëm në Austri, ishte refuzuar me Vendimin I. Agj. nr. 2/2009-16.
61. Parashtruesja po ashtu ankohet se vendimet e Gjykatës Supreme të Kosovës, PPC. nr. 33/2011, i 23 gushtit 2011, dhe Ac. nr. 95/2011, i 8 dhjetorit 2011, me të cilat ishte refuzuar, herën e parë nga Gjykata Supreme dhe pastaj sipas ankesës, propozimi i avokatit të saj për përsëritje të procedurës në Gjykatën e Qarkut në Prizren, në mënyrë që Prokurori Publik dhe ajo të merrnin pjesë në atë procedurë.
62. Përkitazi me ankesat e parashtrueses, rrjedhimisht, Gjykata do të konstatojë nëse Gjykata e Qarkut në Prizren dhe Gjykata Supreme, duke i zbatuar dispozitat e Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/29 dhe dispozitat e Konventës së Hagës, i kanë siguruar parashtrueses garancitë e dhëna me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ-së.
63. Sa i përket kësaj, Gjykata vëren se, me rastin e refuzimit të propozimit të parashtrueses për përsëritje të procedurës në Gjykatën e Qarkut, Gjykata Supreme kishte konsideruar në vendimin e saj të 23 gushtit 2011 se nuk ishte kontestuese që në procedurën për vendosje përkitazi me kërkesën e Ministrisë së Drejtësisë për kthimin e fëmijëve të parashtruesja, palë procedurale ishin Ministria e Drejtësisë dhe i padituri (bashkëshorti i parashtrueses), të cilët kishin marrë pjesë në procedurë. Sipas mendimit të Gjykatës Supreme, duke mos ftuar parashtruesen e kërkesës për të marrë pjesë në procedurë, Gjykata e Qarkut nuk kishte vepruar në mënyrë të paligjshme.
64. Për më tepër, Gjykata Supreme gjithashtu konsideroi se nuk ishte e obligueshme që Prokurori Publik të merrte pjesë në seancë, ku ishte dëgjuar i padituri (bashkëshorti i parashtrueses), pasi që këtë nuk e parashikonte asnjë dispozitë e Rregullores së UNMIK-ut 2004/29, apo e Konventës së Hagës.
65. Sa i përket të gjeturave të Gjykatës Supreme, Gjykata nuk do të hyjë në çështjen nëse Gjykata Supreme kishte të drejtë kur kishte përcaktuar se

cilat ishin palë procedurale në procedurë në Gjykatën e Qarkut, apo nëse Prokurori Publik është dashur të ftohej në procedurën e asaj gjykate. Siç u përmend më lart, Gjykata vetëm do të shqyrtojë nëse parashtrueses, në rrethanat e këtij rasti, i janë cenuar të drejtat nga neni 31 i Kushtetutës dhe nga neni 6 i KEDNJ-së, pasi ajo nuk ka pasur mundësi të marrë pjesë në procedurën përkitazi me kthimin.

66. Gjykata vëren se procedurat në Gjykatën e Qarkut përkitazi me kthimin ishin iniciuar me kërkesë të Ministrisë së Drejtësisë të Kosovës, në mbështetje të paragrafit 3 (d) të nenit 3 [Procedurat e Përgjithshme] të Rregullores së UNMIK-ut 2004/29, sipas së cilës Ministria e Drejtësisë, me rastin e marrjes së “kërkesës së huaj” në bazë të Konventës së Hagës, do të ndërmarrë të gjitha masat e duhura për të siguruar kthimin e shpejtë të fëmijës [...], ndër të tjera, duke iniciuar ndërmarrjen e procedurave gjyqësore me qëllim të sigurimit të kthimit të fëmijës [...]. “Kërkesa e huaj” zë fill nga Ministria e Drejtësisë e Austrisë, që vepron në cilësinë e Autoritetit Qendror të vendbanimit të përhershëm të fëmijëve, pas kërkesës së parashtrueses për ndihmë në sigurimin e kthimit të fëmijëve, në mbështetje të nenit 8 të Konventës së Hagës.
67. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se as Rregullorja e UNMIK-ut 2004/29, e as Konventa e Hagës, nuk parashikojnë shprehimisht se, në procedurat gjyqësore përkitazi me rrëmbimin e fëmijëve, të dy prindërit duhet të kenë të drejtë të marrin pjesë. Vetëm neni 4 (2) i Rregullores së UNMIK-ut 2004/29 përcakton se “Prokurori Publik i Qarkut është kompetent për të ndërmarrë hapa në emër të kërkuarit përkitazi me kërkesën”.
68. Sido që të jetë, siç duket nga parashtruesat, në veçanti nga vendimi i Gjykatës Supreme, i 23 gushtit 2011, Prokurori Publik nuk ishte i pranishëm në procedurën ku ishte dëgjuar bashkëshorti. Për më tepër, Gjykata Supreme po ashtu gjeti se mospjesëmarrja e Prokurorit në seancë nuk përbënte shkelje esenciale të procedurave, në të cilat ishte marrë vendimi i kontestuar.
69. Gjykata, rrjedhimisht, konsideron se është e paimagjinueshme që, në rastin konkret, Gjykata e Qarkut në të gjeturat e saj të 19 janarit 2010, konkludoi, pa e ftuar parashtruesen që të merrte pjesë në procedurë, se nuk ishte e obliguar që të urdhëronte kthimin e fëmijëve, në bazë të nenit 13 (b) të Konventës së Hagës, pasi që ka ekzistuar rreziku serioz që kthimi i tyre do t'i ekspozonte ata ndaj dëmit fizik dhe psikologjik apo, në ndonjë mënyrë, të vinte fëmijët para një situatë të patolerueshme.

70. Edhe pse procesverbali i Gjykatës së Qarkut në Prizren tregon se Protokollu i Gjykatës së Qarkut në Ried im Innkreis, që përmbante kërkesën e parashtrueses për kthimin e fëmijëve të saj, ishte lexuar, në procesverbal po ashtu përmendet se bashkëshorti i parashtrueses si dhe avokati i tij ishin të pranishëm në seancë, ku i pari kishte deklaruar se nuk bëhej fjalë për rrëmbimin e fëmijëve dhe se kthimi i tyre te parashtruesja në Austri do të kishte pasoja të rënda për fëmijët, pasi ata po e vijonin shkollimin dhe ishin nxënës të mirë, ndërsa parashtruesja jetonte në Austri. Bashkëshorti po ashtu deklaroi se fëmijët kishin krijuar lidhje të forta emocionale me të dhe se vendimi i Gjykatës së Qarkut do të kishte ndikim në zhvillimin e tyre psikologjik dhe emocional.
71. Në këto rrethana, Gjykata vëren se, duke mos qenë e pranishme në procedurat e lartpërmendura gjyqësore, parashtruesja nuk kishte mundësi të kundërshtonte deklaratat e bashkëshortit të saj dhe të palëve të tjera të interesuara dhe se ajo ishte privuar nga mundësia të bindte Gjykatën e Qarkut se fëmijët duhej të ktheheshin në vendbanimin e tyre të përhershëm në Austri, në pajtim me Konventën e Hagës. Sipas mendimit të parashtrueses, kjo situatë përbënte shkelje të së drejtës së saj për gjykim të drejtë.
72. Gjykata thekson se, sipas praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, një nga aspektet e së drejtës për gjykim të drejtë është parimi i barazisë së armëve, që nënkupton se secilës palë duhet t'i ofrohet mundësia e arsyeshme për të paraqitur rastin e tij/saj në kushte që nuk e vënë atë në pozitë substancialisht të pafavorshme përballë kundërshtarit të tij/saj (Shih, *inter alia*, Dombó Beher N.V. kundër Holandës, Kërkesa nr. 14448/88 Aktgjykim i GJEDNJ-së, i 27 tetorit 1993).
73. Sa i përket rastit konkret, Gjykata është e mendimit se prania e bashkëshortit të saj dhe e avokatit të tij në procedurat në Gjykatën e Qarkut në Prizren e ka vënë parashtruesen në pozitë substancialisht të pafavorshme përballë bashkëshortit të saj, pasi ajo nuk ka pasur mundësi të paraqesë argumente dhe prova dhe t'i kontestojë parashtruesat e bashkëshortit të saj gjatë zhvillimit të procedurave (Shih, *inter alia*, Rasti Nr. KI103/10, Shaban Mustafa – Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 406/2008, të 3 shtatorit 2010, Aktgjykim i 20 marsit 2012, dhe Rasti Nr. KI108/10, Fadil Selmanaj – Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. nr. 170/2009, të 25 shtatorit 2009).

74. Për pasojë, Gjykata Supreme është dashur të lejojë kërkesën e avokatit të parashtrueses për përsëritje të procedurave në Gjykatën e Qarkut në Prizren, në vend se të refuzonte kërkesën me vendimin e 23 gushtit 2011 dhe ankesën e parashtrueses ndaj këtij vendimi, më 8 dhjetor 2011.
75. Në këto rrethana, Gjykata gjen se parashtrueses i është cenuar e drejta për gjykim të drejtë, e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 (1) të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (1) të Kushtetutës; në pajtim me nenin 20 të Ligjit për Gjykatën; dhe në pajtim me rregullin 56 të Rregullores së punës, më 5 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA SHPALLË kërkesën të pranueshme;
- II. TË KONSTATOJË se ka pasur shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] të KEDNJ-së;
- III. TË SHPALLË të pavlefshme vendimet e Gjykatës Supreme të Kosovës, PPC. nr. 33/2011, të 23 gushtit 2011, dhe Ac. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011;
- IV. TA URDHËROJË Gjykatën e Qarkut në Prizren që të përsërisë procedurat e 9 dhe 13 korrikut 2009 dhe të ftojë parashtruesen për të marrë pjesë në ato procedura;
- V. QË MBETET e angazhuar në këtë çështje në pritje të zbatimit të këtij urdhri;
- VI. TË URDHËROJË që ky aktgjykim t'u komunikohet palëve dhe në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit, të publikohet në Gazetën Zyrtare; dhe
- VII. TË SHPALL që ky aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

Rasti Nr. KI52/12

Parashtrues

Adije Iliri

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Ac. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011
Mendim konkurrues
gjyqtarit Almiro Rodrigues**

Hyrje

1. E mirëpres aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese me të cilin shpallen të pavlefshme vendimet e Gjykatës Supreme të Kosovës PPC. nr. 33/2011, të 23 gushtit 2011, dhe Ac. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011, dhe urdhërohet Gjykata e Qarkut në Prizren që të përsërisë procedurat e 9 dhe 13 korrikut 2009 si dhe të ftojë parashtruesen e kërkesës që të marrë pjesë në ato procedura.
2. Megjithatë, me gjithë respektin, nuk pajtohem me arsyetimin që ka përdorur Gjykata. Këtu në vijim do të paraqes në mënyrë specifike arsyet se pse nuk pajtohem me arsyetimin e dhënë në mendimin e Gjykatës.
3. Në fakt, objekt i vlerësimit janë dy vendime të ndërlidhura të Gjykatës Supreme: Vendimi Mlc. nr. 2/2010 i 10 qershorit 2010, me të cilin vërtetohet Vendimi I. Agj. nr. 2/2009/16 i Gjykatës së Qarkut në Prizren, i 19 janarit 2010; dhe Vendimi Ac. nr. 95/2011, i 8 dhjetorit 2011, me të cilin refuzohet si e pabazuar kërkesa e parashtrueses për përsëritje të procedurës në rastin I. Agj. nr. 2/2009/16 të Gjykatës së Qarkut në Prizren, të 19 janarit 2010. Në esencë, këto dy vendime të Gjykatës Supreme janë nxjerrë në raport me të njëjtin dhe të vetmin Vendim I. Agj. nr. 2/2009/16 të Gjykatës së Qarkut në Prizren, të 19 janarit 2010, dhe njëri vendim nuk mund të shikohet ndaras nga tjetri, pasi që janë të ndërvarrura logjikisht.
4. Në të vërtetë, urdhri i Gjykatës Kushtetuese drejtuar Gjykatës së Qarkut në Prizren që të përsërisë procedurat e 9 dhe 13 korrikut 2009 dhe të ftojë parashtruesen në ato procedura nuk është në përputhje me pasojat juridike të shpalljes së pavlefshme të vendimeve të Gjykatës Supreme të Kosovës PPC. nr. 33/2011, të 23 gushtit 2011, dhe A. c. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011.
5. Përveç kësaj, rregulli 74 (1) i Rregullores së punës të Gjykatës përcakton se

Në rast se kërkesa është bërë sipas nenit 113.7 të Kushtetutës, nëse Gjykata përcakton se një gjykatë ka lëshuar vendim duke shkelur Kushtetutën, ajo do ta shpallë të pavlefshëm atë vendim dhe do t'ia kthejë atë gjykatës që e ka lëshuar për shqyrtim, në pajtim me aktgjykimin e Gjykatës.

6. Sipas mendimit tim, Gjykata ka tejkaluar juridiksionin e saj kur ka konkluduar në urdhrin drejtuar Gjykatës së Qarkut “*që të përsërisë procedurat e 9 dhe 13 korrikut 2009 dhe të ftojë parashtruesen e kërkesës të marrë pjesë në ato procedura*”. Gjykata Kushtetuese është dashur të kufizohet duke “*shpallur të pavlefshëm atë vendim dhe [duke] ia kthyer atë gjykatës që e ka lëshuar [Gjykatës Supreme] për shqyrtim, në pajtim me aktgjykimin e Gjykatës [Kushtetuese]*”. I takon Gjykatës Supreme që të rishqyrtojë aktgjykimin e saj në pajtim me aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese.
7. Është e vërtetë se, në pajtim me parimet e gjyimit të drejtë, një organ vendimmarrës kualifikohet si “gjykatë” nëse, para se të nxjerrë vendimin, i ofron secilës palë mundësinë që të paraqesë pikëpamjet e tyre.
8. Sidoqoftë, në interes të efikasitetit procedural, posaçërisht në ato raste që kërkojnë vendim të shpejtë, ekzistojnë procedura të thjeshta që fillimisht janë të njëanshme: për shembull, masat e përkohshme ose masat mbrojtëse, apo sikurse në rastin konkret, ekzekutimi urgjent i një kërkesë.
9. Në raste të tilla, gjyqtari vendos ose vetëm në bazë të pretendimeve të bëra nga paditësi, ose nga organet e ndjekjes, për aq sa këto pretendime kanë të paktën *fumus boni iuris* dhe janë në mënyrën e duhur bindëse, ose në bazë të një vendimi gjyqësor që duhet të ekzekutohet menjëherë. Në këtë rast, vendimi është thjesht i përkohshëm dhe pala e interesuar mund të iniciojë procedurat adekuate në gjykatën kompetente për ta anuluar atë; por, në atë rast, procedurat bëhen akuzatore. Kjo është plotësisht në harmoni me kërkesat e nenit 6 (1) të KEDNJ-së.
10. Qëllimi i mendimit tim konkurrues është që të kontrolloj këto dy vendime të Gjykatës Supreme në mënyrë që të zbërthej pasojat juridike.
11. Jam i vetëdijshëm se për të arritur në terrenin e kushtetutshmërisë që është juridiksioni kryesor i Gjykatës Kushtetuese, nganjëherë do të kaloj nëpër domenin e ligjshmërisë. Sidoqoftë, kjo ndodh vetëm me qëllim që

të sqaroj më mirë këndvështrimin tim përkitazi me aspektet kushtetuese materiale të rastit.

12. Në këtë drejtim, do të paraqes përmbledhjen e fakteve përkatëse dhe relevante në lidhje me secilin vendim, do të cek ligjin e aplikueshëm, do të vlerësoj këto fakte në dritën e ligjit të aplikueshëm dhe do të nxjerr konkluzion.

Vendimi i Gjykatës Supreme, Mlc. nr. 2/2010, i 10 qershorit 2010

13. Gjykata Supreme, me këtë Vendim Mlc. nr. 2/2010, e refuzoi kërkesën për mbrojtje të ligshmërisë të parashtruar nga prokurori publik dhe e vërtetoi Vendimin I. Agj. nr. 2/2009/16 të Gjykatës së Qarkut në Prizren, të 19 janarit 2010, me të cilin ishte konkluduar se *“gjykata nuk është e detyruar të urdhërojë kthimin e fëmijës”*.

Përmbledhja e fakteve përkatëse dhe relevante

14. Parashtruesja e kërkesës, Adije Iliri ka jetuar me bashkëshortin dhe tre fëmijët e saj në Austri, në Fischerstrasse 5/11, 4910 Ried in Innkreis, deri në kohën kur, pas një udhëtimi në Kosovë, ajo u kthye në Austri pa fëmijët dhe bashkëshortin, të cilët mbetën bashkë në Kosovë.
15. Pas muajit shkurt 2009, parashtrueses së kërkesës në fakt iu mohua kontakti me fëmijët e saj nga ana e bashkëshortit të saj dhe ajo nuk kishte mundësi që të ushtrojë obligimet prindërore pasi që bashkëshorti i saj i kishte mbajtur fëmijët për të jetuar me ta në Kosovë.
16. Më 21 prill 2009, parashtruesja paraqiti në Gjykatën e Qarkut në Austri kërkesë për kthimin e fëmijëve në vendbanimin e zakonshëm. Pas kësaj kërkesë, Gjykata e Qarkut në Austri filloi procedurat e duhura për të garantuar kthimin e fëmijëve.
17. Pastaj, më 25 maj 2009, Ministria Federale e Drejtësisë e Austrisë, si autoritet qendror i Austrisë në bazë të Konventës së Hagës të 25 tetorit 1980 për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve (në tekstin e mëtejme: Konventa për Rrëmbimin) paraqiti kërkesë (Nr. MBJ-C935-233/0001-I 10-2009) në Ministrinë e Drejtësisë të Republikës së Kosovës për kthimin e tre fëmijëve të mitur të parashtrueses në vendbanimin e tyre të zakonshëm.
18. Më 26 qershor 2009, Ministria e Drejtësisë e Republikës së Kosovës, sipas kërkesës së Ministrisë Federale të Drejtësisë të Republikës së Austrisë, paraqiti kërkesë në Gjykatën e Qarkut në Prizren duke kërkuar

nga e njëjta që të lëshonte urdhër për sigurimin e kthimit të fëmijëve në vendbanimin e tyre të zakonshëm në Austri.

19. Më 2 korrik 2009, Gjykata e Qarkut e njoftoi prokurorin publik të Qarkut për kërkesën e Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Kosovës dhe kërkoi nga i njëjti që *“të ndër marrë hapa në emër të kërkuarit përkitazi me kërkesën”*, në bazë të nenit 4 (2) të Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2004/29 për Mbrojtjen Kundër Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e UNMIK-ut).
20. Më 19 janar 2010, Gjykata e Qarkut [I.Agj.no.2/2009-16] e refuzoi kërkesën duke theksuar se

“Në rastin në fjalë, sipas vlerësimit të Gjykatës së Qarkut, pavarësisht nga dispozitat e nenit në fjalë [Neni 3 i Konventës së Hagës për Aspektet Civile të Rrëmbimit të Fëmijëve] ajo nuk është e detyruar të urdhërojë kthimin e fëmijës në kuptim të nenit 13 b, kur ekziston rreziku serioz që kthimi i fëmijëve t’i ekspozojë fëmijët ndaj dëmit fizik ose psikologjik, ose ta vënë fëmijën para një situatë të patolerueshme”.

21. Më 10 qershor 2010, Gjykata Supreme e refuzoi si të pabazuar kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë të paraqitur nga prokurori publik dhe e vërtetoi vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prizren duke konsideruar se *“Gjykata e Qarkut në Prizren nuk ka qenë e detyruar të urdhërojë kthimin e këtyre fëmijëve”.*

Ligji i aplikueshëm

22. Neni 22 i Kushtetutës përcakton që

Të drejtat dhe liritë e njeriut të garantuara me marrëveshjet dhe instrumentet ndërkombëtare në vijim, garantohen me këtë Kushtetutë, zbatohen drejtpërdrejtë në Republikën e Kosovës dhe kanë prioritet, në rast konflikti, ndaj dispozitave e ligjeve dhe akteve të tjera të institucioneve publike:

(...)

(2) Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut dhe Protokollet e saj;

(...)

(7) Konventa për të Drejtat e Fëmijës.

23. Neni 50 i Kushtetutës përcakton që

- 1. Fëmijët gëzojnë të drejtën e mbrojtjes dhe të kujdesit të domosdoshëm për mirëqenien e tyre.*
- 2. Fëmijët e lindur jashtë martese, kanë të drejta të barabarta me të lindurit në martesë.*
- 3. Secili fëmijë gëzon të drejtën për të qenë i mbrojtur nga dhuna, keqtrajtimi dhe eksploatimi.*
- 4. Të gjitha veprimet që kanë të bëjnë me fëmijët, të ndërmarra qoftë nga institucionet e pushtetit publik, qoftë nga institucionet private, do të jenë në interesin më të mirë të fëmijëve.*
- 5. Secili fëmijë gëzon të drejtën për raporte të rregullta personale dhe kontakte të drejtpërdrejta me prindërit e vet, me përjashtim kur institucioni kompetent përcakton se një gjë e tillë është në kundërshtim me interesat më të mira të fëmijës.*

24. Neni 53 i Kushtetutës përcakton që

Të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, interpretohen në harmoni me vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

25. Rregullorja e UNMIK-ut mori parasysh “parimet dhe objektivat e Konventës për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve të 25 tetorit 1980” dhe njohu “nevojën për t’i mbrojtur fëmijët prej pasojave të dëmshme të largimit ose mbajtjes së padrejtë dhe për të krijuar procedurat për të siguruar kthimin e shpejtë të fëmijëve të larguar ose të mbajtur në mënyrë të padrejtë dhe për të siguruar që të drejtat e kujdestarisë dhe të qasjes respektohen në mënyrë efektive” (Hyrja, paragrafi 3 dhe 4).
26. Për më tepër, për qëllimet e Rregullores së UNMIK-ut, “Konventë” do të thotë Konventa për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve, e 25 tetorit 1980. Përveç kësaj, neni 1 a) thotë se “Të gjitha veprimet në pajtim me këtë rregullore përkitazi me ndonjë kërkesë ndërmerren në përputhje me Konventën”.

27. Në anën tjetër, Rregullorja e UNMIK-ut është e zbatueshme në bazë të nenit 145 të Kushtetutës që përcakton se

(...)

2. Legjislacioni i aplikueshëm në ditën e hyrjes në fuqi të kësaj Kushtetute vazhdon të zbatohet për aq sa të jetë në pajtueshmëri me këtë Kushtetutë, derisa të mos shfuqizohet, zëvendësohet ose amendamentohet në pajtueshmëri me këtë Kushtetutë.

28. Përveç kësaj, Konventa për Rrëmbimin ka për qëllim

“të sigurojë kthimin e shpejtë të fëmijëve që largohen apo mbahen pa të drejtë në shtetin kontraktues” (Neni 1, pika a).

29. Konventa për Rrëmbimin po ashtu parasheh mënjanimin e stimulimit nga ana prindit për të rrëmbyer fëmijën në një juridiksion më të favorshëm si dhe parandalimin e pasojave nga shpëputja e padrejtë e fëmijëve nga shtëpitë e tyre.

30. Për këtë qëllim, neni 7 (f) i Konventës për Rrëmbimin parashikon që

“Autoritetet qendrore do të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin dhe do të nxisin bashkëpunimin ndërmjet autoriteteve kompetente në shtetin e tyre përkatës, për të siguruar kthimin e shpejtë të fëmijëve”.

31. Në veçanti, autoritetet qendrore janë të obliguara që të ndërmarrin të gjitha masat e duhura

“për të filluar apo lehtësuar procedimin gjyqësor ose administrativ, me qëllim kthimin e fëmijës”.

Vlerësimi

32. Si u tha më lart, Gjykata Supreme konkludoi se

“Është fakt jokontestues se nëna e fëmijëve [...] me vendbanim ndodhet në Austri, [...] ka iniciuar procedurën për kthimin e fëmijëve të mitur [...]”.

33. Kësisoj, është jokontestuese se objekt i çështjes për t'u diskutuar pranë Gjykatës Supreme duhet të jetë *“procedura për kthimin e fëmijëve të mitur”* në vendbanimin e tyre të zakonshëm.
34. Megjithatë, Gjykata Supreme e vërtetoi vendimin e Gjykatës së Qarkut, me të cilin ishte konstatuar se *“gjykata nuk është e detyruar të urdhërojë kthimin e fëmijës në kuptim të nenit 13 b, kur ekziston rreziku serioz që kthimi i fëmijëve t'i ekspozojë fëmijët ndaj dëmit fizik ose psikologjik, ose ta vërë fëmijën para një situatë të patolerueshme”*.
35. Miratimi dhe vërtetimi i këtij konkluzioni është në kundërshtim me të drejtën e fëmijëve për t'u kthyer në vendbanimin e tyre të zakonshëm dhe e bën Konventën për Rrëmbimin të paefektshme në realizimin e këtij objekti kryesor.
36. Gjykata Kushtetuese tashmë e ka konfirmuar këtë konsideratë kur ngjashëm kishte konstatuar se *“gjykatat e rregullta të Kosovës nuk janë kompetente për të vlerësuar bazën e atij vendimi [gjykatës së huaj]; ato janë kompetente vetëm për ekzekutimin e vendimit [të gjykatës së huaj] në pajtim me Nenin 3 (1.1) të Konventës për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve”*. (Shih Vendimin e 10 dhjetorit 2012, në rastin Nr. KI 126/12, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Mlc. nr. 21/2012, të 8 nëntorit 2012).
37. Vendimi I. Agj. nr. 2/2009/16 i Gjykatës së Qarkut në Prizren që u vërtetua nga ana e Gjykatës Supreme, ka shkelur Konventën për Rrëmbimin kur duke u thirrur në nenin 13 pika (b) të po kësaj konvente, thjesht konkludoi se *“Gjykata e Qarkut në Prizren nuk ka qenë e detyruar të urdhërojë kthimin e këtyre fëmijëve”*.
38. Në fakt, qëllimi kryesor i Konventës për Rrëmbimin është të nxisë kthimin e fëmijës në *“vendbanimin e zakonshëm”* të tij/saj. Nëse ekzistojnë rrethana të jashtëzakonshme që sugjerojnë se kthimi përjashtimisht nuk është mënyrë e duhur, atëherë duhet të merren parasysh kërkesa të tjera procedurale siç përcaktohen me dispozitat e bashkërenduara juridike të Rregullores së UNMIK-ut dhe të Konventës për Rrëmbimin.
39. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: GJEDNJ) ka konkluduar se *“një ndryshim në faktet relevante përjashtimisht mund të arsyetojë moszbatimin e urdhrit të formës së prerë për kthim, por është dashur të bindet se ky ndryshim nuk është shkaktuar nga dështimi i shtetit për të marrë të gjitha masat e*

arsyeshme. (...) Gjykata gjeti se autoritetet [e huaja] kishin dështuar të ndërmerrnin shpejt të gjitha masat që në mënyrë të arsyeshme pritej se do t'i ndërmerrnin për zbatimin e urdhrin për kthim (...). (Shih rastin Sylvester kundër Austrisë, kërkesat nr. 36812/97 dhe nr. 40104/98, të 24 prillit 2003).

40. Për më tepër, aplikimi efektiv dhe efikas i Konventës për Rrëmbimin kërkon që autoritetet e shtetit të binden se shteti i vendbanimit të zakonshëm është në parim në pozitën më të mirë për të vendosur përkritazi me çështjet e kujdestarisë dhe kontaktit që nuk janë objekt i çështjes së procedurave për urdhërimin e kthimit të fëmijëve.
41. Në këtë aspekt, GJEDNJ-ja po ashtu ka gjetur se shteti “është dashur të ndërmarrë apo të nxisë ndërmarrjen e të gjitha masave të përkohshme, duke përfshirë masat jashtëgjyqësore, që kanë mundur të ndihmojnë parandalimin “e dëmtimit të mëtutjeshëm të fëmijës ose paragjykimin të palët e interesuara”. Megjithatë, autoritetet nuk ndërmorën ndonjë masë të tillë, por u kufizuan në përfaqësimin e kërkuarit pranë gjykatave [të huaja që u drejtohet kërkesa]. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se autoritetet kanë dështuar të respektojnë obligimet e plota që kanë në bazë të nenit 7 të Konventës së Hagës”. (Shih rastin Monory kundër Hungarisë & Rumanisë, kërkesa nr. 71099/01, më 5 prill 2005).
42. Për më tepër, e drejta procedurale e fëmijës për kthim të menjëhershëm në vendbanimin e zakonshëm ka për qëllim që të sigurojë në mënyrë efektive të drejtat e fëmijës, siç përcaktohet me Konventën për të Drejtat e Fëmijës, për t'u mbrojtur nga dhuna në familje, të njihet dhe të jetë në përkujdesje të prindërve të tij/saj, të mos ndahet nga prindërit e tij/saj kundër vullnetit të tyre dhe të mbajë rregullisht marrëdhënie personale dhe kontakt të drejtpërdrejtë me të dy prindërit.
43. Rregullorja e UNMIK-ut dhe Konventa për Rrëmbimin e përcaktojnë gjykatën kompetente për ekzekutimin e urdhrin për kthimin e menjëhershëm të fëmijëve. Neni 4.1 i Rregullores së UNMIK-ut parashikon që

“Gjykata e Qarkut, e cila ka juridiksionin në territorin ku është gjetur fëmija është kompetente për të shqyrtuar kërkesën, për të nxjerrë dhe zbatuar vendime e urdhra përkritazi me kërkesën”.

44. Pra, Gjykata e Qarkut në Prizren është gjykatë e krijuar me ligj që duhet të urdhërojë kthimin e menjëhershëm të fëmijëve në vendbanimin e zakonshëm. “E krijuar me ligj”, po ashtu e ka kuptimin

“e krijuar në pajtim me ligjin”. Prandaj, kërkesa e përcaktuar me nenin 6 të KEDNJ-së shkelet nëse një gjykatë nuk funksionon në pajtim me rregullat nga të cilat udhëhiqet. (Shih *Zand kundër Austrisë* Nr. 7360/76, 15 DR 70 në 80 (1978) Com Rep).

Konkluzion

45. Në këto rrethana, Vendimi i Gjykatës Supreme Mlc. nr. 2/2010, i 10 qershorit 2010, me të cilin u vërtetua Vendimi I. Agj. nr. 2/2009/16 i Gjykatës së Qarkut në Prizren, i 19 janarit 2010, duke mos urdhëruar kthimin e menjëhershëm, ka cenuar të drejtat e fëmijëve për kthim të menjëhershëm në vendbanimin e zakonshëm siç garantohet me Kushtetutën e Kosovës, Rregulloren e UNMIK-ut dhe Konventën për Rrëmbimin, si dhe të drejtën që gjykata kompetente e krijuar me ligj dhe, në pajtim me ligjin, të urdhërojë kthimin e menjëhershëm në vendbanim e tyre të zakonshëm.

Vendimi Ac. nr. 95/2011, i 8 dhjetorit 2011, me të cilin u refuzua si e pabazuar kërkesa e parashtrueses për përsëritje të procedurës

46. Gjykata Supreme me këtë Vendim Ac. nr. 95/2011, *“e refuzoi si të pabazuar ankesën e përfaqësueses ligjore të fëmijëve -nënës Adije Iliri, me qëndrim në Austri, paraqitur kundër Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës PPC. nr. 33/11, të 23 gushtit 2011”*. Nga ana tjetër, Vendimi PPC. nr. 33/11 i nxjerrë nga Gjykata Supreme e kishte refuzuar si të pabazuar propozimin e përfaqësuesit ligjor të fëmijëve - nënës Adije Iliri nga Austria, për përsëritjen e procedurës së përfunduar me Aktvendim të plotfuqishëm të Gjykatës së Qarkut në Prizren I. Agj. nr. 2/009-16, të 19 janarit 2010. Me atë vendim të Gjykatës së Qarkut në Prizren ishte konkluduar se *“gjykata nuk është e detyruar të urdhërojë kthimin e fëmijës”*.
47. Që të dy aktvendimet e formës së prerë të Gjykatës Supreme, Mlc. nr. 2/2010, i 10 qershorit 2010 dhe Ac. nr. 95/2011, i 8 dhjetorit 2011, u nxorën në raport me të njëjtin Vendim të Gjykatës së Qarkut në Prizren I. Agj. nr. 2/2009/16, të 19 janarit 2010, dhe përkitazi me të njëjtin objekt të çështjes – urdhërimin e kthimit të fëmijës.
48. Për më tepër, duhet vërejtur se Gjykata Supreme në të dy vendimet e pranoi se parashtruesja e kërkesës, *“nëna Adije Iliri, me qëndrim në Austri”*, nuk po vepronte në emër të vet, por si *“përfaqësuese ligjore e fëmijëve”*.

Përmbledhja e fakteve përkatëse dhe relevante

49. Më 19 janar 2010, Gjykata e Qarkut (Vendimi I. Agj. nr. 2/2009/16) e refuzoi kërkesën e Ministrisë së Drejtësisë të Kosovës me arsyetimin se *“fakti se fëmijët që nga shkëputja e bashkësisë martesore janë nën kujdesin e të atit [...] e që të njëjtët kanë krijuar një lidhje të fortë emocionale me të atin dhe se të njëjtët vijnë shkollimin në Kosovë, në rastin konkret ekziston rrezik serioz që kthimi i fëmijëve të ndikojë negativisht në zhvillimin psikik dhe emocional të fëmijëve”*.
50. Më 10 qershor 2010, Gjykata Supreme (Vendimi Mlc. nr. 2/2010) e refuzoi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë dhe e vërtetoi arsyetimin dhe vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prizren.
51. Më 23 gusht 2011, Gjykata Supreme (Vendimi PPC. Nr. 33/2011), vendosi që
“nga ana e gjykatës së shkallës së parë nuk është ftuar të marrë pjesë prokurori publik kompetent” dhe
“në dëm të saj (parashtrueses) me mosthirrje për të marrë pjesë në seancë, gjykata e shkallës së parë nuk ka bërë veprim të kundërligjshëm”.
52. Më 8 dhjetor 2011, Gjykata Supreme (Vendimi Ac. nr. 95/2011) e refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtrueses, duke konstatuar se me Vendimin e saj PPC. Nr. 33/2011, të 23 gushtit 2011, *“[...]drejt ka vendosur që të refuzojë propozimin për përsëritjen e procedurës pasi që nuk janë propozuar prova të reja në bazë të të cilave për palën do të mund të merrej vendim përfundimtar më i favorshëm, sikur faktet dhe provat e tilla të ishin përdorur në procedurën e mëparshme”*.
53. Më 7 gusht 2012, Gjykata e Qarkut në Prizren e informoi Gjykatën Kushtetuese se *“fesa për pjesëmarrje në seancën e 13 korrikut 2009, nuk i është dërguar zonjës Adije Iliri”*.
54. Si konkludim, nuk është e kontestueshme që prokurori publik dhe parashtruesja e kërkesës nuk ishin të pranishëm në procedurat kur Gjykata e Qarkut mori Vendimin I. Agj. nr. 2/2009/16, të 19 janarit 2010, vendim i cili u vërtetua me Vendimin e kontestuar Ac. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011, të Gjykatës Supreme.

Ligi i aplikueshëm

55. Neni 31 i Kushtetutës përcakton që

1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj.

56. Neni 54 i Kushtetutës, po ashtu përcakton që

Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur.

57. Neni 9 i Konventës për të Drejtat e Fëmijës përcakton që

1. Shtetet palë sigurojnë që fëmija të mos ndahet nga prindërit kundër dëshirës së tyre, përveç rastit kur autoritetet kompetente, në bazë të rishikimit gjyqësor, vendosin që, (...) kjo ndarje është e nevojshme për interesin më të lartë të fëmijës. Ky vendim mund të jetë i nevojshëm në një rast të veçantë, si ai kur prindërit (...) jetojnë të ndarë dhe kur duhet vendosur se ku duhet të banojë fëmija.

2. Në të gjitha rastet e parashikuara në paragrafin 1 të këtij neni, të gjitha palët e interesuara duhet të kenë mundësi të marrin pjesë në diskutim dhe të bëjnë të njohura mendimet e tyre.

58. Neni 13 (3) i Konventës për Rrëmbimin, parashikon që

“Në marrjen parasysh të rrethanave që i referohen këtij neni, autoritetet gjyqësore dhe administrative do të marrin në konsideratë informacionin në lidhje me prejardhjen sociale të fëmijës, të siguruar nga autoriteti qendror ose ndonjë autoritet tjetër kompetent i vendbanimit të zakonshëm të fëmijës”.

59. Neni 1 (b) i Rregullores së UNMIK-ut definon që

“Kërkesë” do të thotë kërkesa për ndihmë në pajtim me Konventën për të siguruar kthimin e ndonjë fëmije, i cili pohohet të jetë larguar ose mbajtur në mënyrë të padrejtë, në suaza të kuptimit të nenit 3 të Konventës, ose për të bërë marrëveshjet për të organizuar ose për të siguruar ushtrimin efektiv të të drejtave për qasje në pajtim me Konventën.

60. Neni 4 (1 dhe 2) i Rregullores së UNMIK-ut po ashtu parashikon që

Gjykata e Qarkut, e cila ka juridiksionin në territorin ku është gjetur fëmija, është kompetente për të shqyrtuar kërkesën, për të nxjerrë dhe zbatuar vendime e urdhra përkitazi me kërkesën.

Gjykata e Qarkut ia përcjell kërkesën prokurorit publik të Qarkut, i cili ka juridiksionin në territorin ku është gjetur fëmija. Prokurori publik i Qarkut është kompetent për të ndërmarrë hapa në emër të kërkuarit përkitazi me kërkesën.

61. Përveç kësaj, neni 5 (2) i Rregullores së UNMIK-ut po ashtu parashikon që

Procedurat gjyqësore zhvillohen në përputhje me ligjin në fuqi të procedurës jashtëkontestimore, përveç nëse kjo përcaktohet ndryshe me anë të kësaj rregulloreje apo të Konventës.

62. Përfundimisht, neni 8 i Rregullores së UNMIK-ut parashikon që

Kjo rregullore shfuqizon çdo dispozitë të ligjit në fuqi që është në kundërshtim me të.

63. Në nenin 6 (1) të Konventës Evropiane thuhet se

Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, (...) brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj, e cila do të vendosë (...) për mosmarrëveshjet në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile (...).

Vlerësimi

64. Duhet të rikujtojmë se objekt i çështjes së gjykimit në procedura është *“procedura për kthimin e fëmijëve të mitur”*, që do të thotë ekzekutimi i kërkesës së autoriteteve austriake. Sidoqoftë, objekti i çështjes në

mënyrë të padrejtë u shndërrua në vendosje për meritat e kujdestarisë dhe të kontaktit me fëmijët.

65. Në të vërtetë, Gjykata e Qarkut e refuzoi urdhrin për kthimin e fëmijëve në vendbanimin e tyre të zakonshëm, për shkak se *“në rastin konkret ekziston rrezik serioz që kthimi i fëmijëve të ndikojë negativisht në zhvillimin psikik dhe emocional të fëmijëve”*. Gjykata Supreme e vërtetoi këtë arsyetim dhe vendim. Për më tepër, Gjykata Supreme konstatoi se prokurori publik kompetent nuk ishte ftuar për të marrë pjesë dhe se gjykata e shkallës së parë nuk kishte bërë veprim kundërligjshëm, kur nuk e kishte ftuar parashtruesen e kërkesës për të marrë pjesë në seancë.
66. Në atë rast, e drejta procedurale e parashtrueses për gjykim të drejtë, si *“përfaqësuese ligjore e fëmijëve”*, ka për qëllim të sigurojë të drejtat e fëmijëve për t’u kthyer në vendbanimin e zakonshëm, siç ishte konstatuar nga autoritetet austriake. Parashtruesja e kërkesës është duke vepruar në emër të fëmijëve në pajtim me obligimet e saj prindërore.
67. Parashtruesja e kërkesës pretendon se Vendimi i Gjykatës Supreme Ac. nr. 95/2011, të 8 dhjetorit 2011, me të cilin u refuzua si e pabazuar kërkesa e parashtrueses për përsëritjen e procedurës, ishte marrë në kundërshtim me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së.
68. Për më tepër, parashtruesja e kërkesës pretendon se as parashtruesja (si mbikëqyrëse dhe kujdestare e fëmijëve të saj) dhe as prokurori publik (kompetent për të ndërmarrë hapa në emër të parashtrueses përkitazi me kërkesën) nuk ishin ftuar të merrnin pjesë, dhe se ajo, me të vërtetë, nuk kishte marrë pjesë në procedura.
69. Parashtruesja e kërkesës konkludon se asaj nuk i është ofruar *“shqyrtim i drejtë”*, në kuptim të nenit 31 të Kushtetutës dhe nenit 6 (1) të Konventës Evropiane.
70. Gjykata Supreme i ka pranuar të gjitha këto fakte të përmbledhura më lart.
71. Në anën tjetër, në bazë të nenit 4 (2) të Rregullores së UNMIK-ut,

“prokurori publik është kompetent për të ndërmarrë hapa në emër të kërkuarit përkitazi me kërkesën”.
72. Sidoqoftë, pasi që procedurat për kthimin u shndërruan në procedura për meritat e kujdestarisë së fëmijëve, parashtruesja u bë palë përkitazi

me vetë të drejtën e saj, dhe pjesëmarrja e saj u bë e obligueshme gjatë gjithë procedurave.

73. Prapëseprapë, Gjykata Supreme e vërtetoi konstatimin e Gjykatës së Qarkut dhe konkludoi se “*me mosthirrje për të marrë pjesë në seancë, gjykata e shkallës së parë nuk ka bërë veprim të kundërligjshëm*”.
74. Kësisoj, me vendimin e kontestuar parashtueses së kërkesës i është cenuar e drejta e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 (1) të Konventës Evropiane.
75. E drejta për gjykim të drejtë është referencë e përgjithshme për një kompleks të të drejtave dhe parimeve të tjera, duke përfshirë barazinë e armëve. Nocioni i “barazisë së armëve”, siç përmendet në aktgjykim nënkupton që, secili që është palë në procedurë, duhet të ketë mundësinë e arsyeshme për të paraqitur rastin e vet në kushte që nuk e vënë atë në pozitë substancialisht të pafavorshme përballë kundërshtarit të vet.
76. Një konkluzion i tillë është konfirmuar nga ana e GJEDNJ-së, e cila, në raste të ngjashme, ka konsideruar se neni 6 nuk e bën gjithmonë të obligueshme të drejtën për shqyrtim publik dhe të drejtën për të qenë i pranishëm pavarësisht nga natyra e çështjeve për të cilat merret vendimi. (Shih, *mes autoritetesh të tjera*, Fejde kundër Suedisë, kërkesa 12631/87, aktgjykimi i 29 tetorit 1991). Objekti i çështjes së procedurave pranë Gjykatës së Qarkut në Prizren është ekzekutimi i urdhrit për kthimin e fëmijëve në vendbanimin e zakonshëm që është kërkuar nga autoritetet austriake. Vetë ekzekutimi i urdhrit për kthimin nuk kërkon që parashtuesja të jetë e pranishme.
77. Sidoqoftë, duhet pasur parasysh tërësinë e procedurave në rendin juridik vendas dhe mënyrën se si në të vërtetë janë prezantuar dhe mbrojtur interesat e parashtueses pranë Gjykatës së Qarkut në Prizren dhe pranë Gjykatës Supreme, posaçërisht në dritën e natyrës së çështjeve për të cilat është dashur të merret vendimi. (Shih, *mes autoritetesh të tjera*, Helmers kundër Suedisë, kërkesa nr. 11826/85, aktgjykimi i 29 tetorit 1991). Në esencë, çështja për të cilën ka vendosur Gjykata e Qarkut në Prizren ka qenë kujdestaria e fëmijëve. Me atë rast, të drejtat prindërore u bënë çështje qendrore. Rrjedhimisht, parashtuesja e kërkesës ka të drejtë të jetë e pranishme dhe të ketë mundësinë të paraqesë rastin e saj në gjykatë në kushte që nuk e vënë atë në pozitë substancialisht të pafavorshme.

78. Pra, rëndësia e kësaj të drejte është parimi sipas të cilit gjykata me shqyrtimin e rastit të saj jo vetëm që i shërben qëllimit të sqarimit të bazës faktike të vendimit, po gjithashtu siguron respektimin e të drejtave të njeriut në një situatë të tillë kur parashtrueses duhet t'i ofrohet mundësia që të deklarohej me argumente faktike dhe juridike.
79. GJEDNJ-ja ka konsideruar se “një palë ndërgjyqëse duhet të ftohet në seancë gjyqësore, jo vetëm sa për të qenë në dijeni për datën dhe vendin e seancës, por edhe për të pasur kohë të mjaftueshme për ta përgatitur rastin e tij dhe për të marrë pjesë në seancë gjyqësore”. (Shih *mutatis mutandis* Gusak kundër Ruisë, më 7 qershor 2011, kërkesa nr. 28956/05, paragrafi 27).

Konkluzion

80. Në këto rrethana, parashtrueses së kërkesës nuk i është dhënë mundësia që të paraqesë argumentet e saj, të parashtrojë kërkesa pranë gjykatave të rregullta dhe të paraqesë këndvështrimin e saj përkitazi me faktet para se të merret vendimi.
81. Rrjedhimisht, asaj i është cenuar e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm nga një gjykatë e krijuar me ligj, siç garantohet me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe me nenin 6 [E Drejta për Proces të Rregullt] të KEDNJ-së.

Konkluzion i përgjithshëm

82. Në tërësi, shkelja e parimit të barazisë së armëve është pasojë e shkeljes së parë fillestare të së drejtës për gjykatë të krijuar me ligj, shkelje kjo e kryer nga gjykatat duke mos urdhëruar kthimin e fëmijëve.
83. Për të gjitha këto arsye, Gjykata Kushtetuese, me rezervën e shprehur më lart, është dashur të urdhërojë Gjykatën e Qarkut në Prizren që të ekzekutojë kërkesën e autoriteteve austriake për kthimin e fëmijëve në vendbanimin e tyre të zakonshëm.
84. Në përgjithësi, i takon Gjykatës Supreme që të rishqyrtojë aktgjykimet e saj në pajtim me aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese.

Almiro Rodrigues
Gjyqtar

KI 137/12, Ata Ibishi dhe të tjerët, datë 12 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren Gž.nr.99/2010, të 5 qershorit 2012

Rasti KI 137/12, Aktvendim për papranueshmëri, i 25 qershor 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, shtjerja e mjeteve juridike e , e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, kontest pronësor

Parashtruesit paraqitën kërkesën bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke pohuar se Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren i ka shkelur të drejtat e tyre procedurale dhe materiale siç garantohen me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, pasi që sipas parashtruesve, Gjykata e Qarkut në Prizren nuk e kishte trajtuar ankesën e tyre në mënyrë të duhur, por vetëm kishte dhënë një vlerësim të përgjithshëm pa një arsyetim real dhe të bazuar, pa përmbajtje logjike për refuzimin e ankesës së paditësve dhe aprovimin e aktgjykimit të shkallës së parë.

Gjykata konkludoi se parashtruesit në kërkesën e tyre nuk e kanë mbështetur me prova në asnjë mënyrë pse konsiderojnë se mjetet juridike të përmendura në Ligjin Nr. 03/L-006 për Procedurën Kontestimore nuk do të ishin në dispozicion, dhe nëse do të ishin, nuk do të ishin efektive dhe prandaj nuk kanë nevojë të shterohen dhe se pretendimi abstrakt që mjetet juridike janë joefektive nuk përmbush kriterin për shterimin e mjeteve juridike.

Prandaj Gjykata e shpalli kërkesën të papranueshme për shkak të mos-shterjes së mjeteve juridike.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI137/12

Parashtruesit

Ata Ibishi dhe të tjerët

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut
në Prizren Gž.nr.99/2010, të 5 qershorit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përberë nga:

Enver Hasani, Kryetar,
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Parashtruesit e kërkesës janë Ata Ibishi, Shefki Ibishi, Sejdi Ibishi, Ramadan Ibishi dhe Ajsha Sadiku nga fshati Mlika, Komuna e Dragashit.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prizren Gž.nr. 99/2010, të 5 qershorit 2012, i cili i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 28 gusht 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se Gjykata e Qarkut në Prizren, përmes aktgjykimit të saj Gž.nr. 99/2010, të 5 qershorit 2012, i ka shkelur të drejtat e tyre procedurale dhe materiale siç garantohen me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: “Kushtetuta”) në lidhje me nenin 6.1 [E Drejta për Gjykim të Drejtë] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: “KEDNJ”) në lidhje me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ.

Baza juridike

4. Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit, Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: “Ligji”) dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: “Rregullorja e punës”).

Procedura në Gjykatë

5. Më 31 dhjetor 2012, parashtruesit parashtruan kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: the “Gjykata”).
6. Më 14 janarit 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr .GJR.KI-137/12, caktoi Gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese me Vendimin Nr.KSH.KI-137/12, caktoi Kolegjin shqyrtues, në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (Kryesues), Altay Suroy dhe Ivan Čukalović.
7. Më 27 shkurt 2013, Gjykata i informoi parashtruesit se kërkesa ishte regjistruar dhe kërkoi nga parashtruesit ta plotësojnë formën zyrtare të kërkesës. parashtruesit nuk iu përgjigjën kërkesës deri në ditën e shqyrtimit.
8. Më 27 mars 2013, Gjykata Kushtetuese i dërgoi letër Gjykatës Komunale në Prizren dhe i kërkoi dorëzimin e fletëkthesës, që konfirmon datën kur parashtruesit e kishin pranuar Aktgjykimin Gž.nr.99/2010 të Gjykatës së Qarkut në Prizren të 5 dhjetorit 2012.
9. Më 4 prill 2012, Gjykata e pranoi një letër nga Gjykata Komunale në Prizren së cilës ia kishte bashkëngjitur një kopje të fletëkthesës, më të cilën konfirmohej data e dorëzimit të aktgjykimit tek parashtruesit.
10. Më 25 qershor 2013, Kolegji Shqyrtues pasi shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Në një datë të pacaktuar, parashtruesit kishin paraqitur padi në Gjykatën Komunale në Dragash, duke kërkuar vërtetimin e pronësisë mbi sipërfaqen prej 4,83 m², e cila në maj 2007 ishte rrethuar nga një person tjetër R.S., dhe i ishte bashkuar parcelës kadastrale Nr. 632, e

cila sipas parashtruesve u takon atyre, respektivisht është pjesë e parcelës kadastrale Nr. 631.

12. Më 12 janar 2010, Gjykata Komunale në Dragash aprovoi Aktgjykimin P.nr. 43/07 me të cilin e refuzoi padinë e parashtruesve si të pabazuar. Në arsyetimin e këtij aktgjykimi thuhet: *“Gjykata në këtë çështje juridike i administroi provat dhe bëri shikimin e vendngjarjes në prani të ekspertëve të gjeodezisë inxhinierit M.H dhe X.I., bëri leximin dhe konstatimin e gjetjeve të tyre dhe të njëjtit i dëgjoi në cilësinë e dëshmitarëve, bëri shikimin e skicave të bëra nga vetë ekspertët e angazhuar, si dhe e kreu dëgjimin e dëshmitarit S.I., është shqyrtuar kopja e planit të lëshuar nga Drejtoria e Kadastrit dhe Gjeodezisë e datës 13.11.2006 kështu që me një vlerësim të plotë të të gjitha provave të administruara veç e veç si dhe në ndërlidhje me provat tjera dhe fakteve të vërtetuara e në kuptim të dispozitave të nenit 8 të LPK-së, ka vendosur si në dispozitiv të këtij aktgjykimi...”*
13. Në një datë të pacaktuar, parashtruesit ushtruan ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prizren, kundër Aktgjykimit P.nr. 43/07, të Gjykatës Komunale në Dragash.
14. Më 5 qershor 2012, Gjykata e Qarkut në Prizren nxori Aktgjykimin Gž.nr. 99/2010, me të cilin refuzohet ankesa e parashtruesve si e pabazuar dhe vërtetohet Aktgjykimi P.nr. 43/07, i Gjykatës Komunale në Dragash, i nxjerrë më 12 janar 2010.

Pretendimet e parashtruesve

15. Parashtruesi i kërkesës pretendon se aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut i ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë dhe KEDNJ, respektivisht me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 para. 1 [E Drejta në Gjykim të Drejtë] të KEDNJ në lidhje me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ.
16. Sipas parashtruesve *“shkelja e të drejtave të tyre është pasojë e veprimeve të Gjykatës së instancës së parë – Gjykatës Komunale në Dragash, e cila nuk arriti të jetë e paanshme gjatë kësaj procedure në dëm të parashtruesve dhe gjithashtu i zbatoi në mënyrë të gabueshme dispozitat e së drejtës materiale. “*
17. Përveç kësaj, parashtruesit pohojnë se *“Gjykata Komunale ka refuzuar t'i shqyrtojë provat e paraqitura nga parashtruesit, të cilat do të dëshmonin fakte të rëndësishme në lidhje me kontestin pronësor në fjalë.”*

18. Për më tepër, parashtruesit pretendojnë se Gjykata e Qarkut në Prizren nuk e kishte trajtuar ankesën e tyre në mënyrë të duhur, por *“vetëm kishte dhënë një vlerësim të përgjithshëm pa një arsyetim real dhe të bazuar, pa përmbajtje logjike për refuzimin e ankesës së paditësve dhe aprovimin e aktgjykimit të shkallës së parë.”*

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

19. Gjykata vëren se për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesve, duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesit kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë të parapara me Kushtetutë, dhe të specifikuar më tej në Ligj dhe Rregullore të punës.

20. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, i cili parasheh:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të ecë në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht. Nëse kërkesa është e drejtuar kundër një ligji, atëherë afati fillon të ecë që nga dita kur ligji ka hyrë në fuqi.”

21. Gjykata vëren se kërkesa ishte dorëzuar në Gjykatë përmes postës 3 (tri) ditë pas afatit. Sidoqoftë, duke marrë parasysh se dita e parë e punës pas afatit ishte 31 dhjetori 2012, dita kur ishte dorëzuar kërkesa, Gjykata konsideron se kërkesa ishte dorëzuar në pajtim me nenin 49 të Ligjit.

22. Për më tepër, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh se:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar te gjitha mjetet juridike te përcaktuara me ligj”.

Dhe nenin 47.2 të Ligjit i cili parasheh se:

“Individi mund ta ngritë kërkesën ne fjalë vetëm pasi të ketë shteruar te gjitha mjetet juridike te përcaktuara me ligj”.

23. Në këtë drejtim, Gjykata vëren që parimi i subsidiaritetit kërkon që parashtruesit e kërkesës t'i shterojnë te gjitha mundësitë procedurale në procedura të rregullta për ta parandaluar shkeljen e Kushtetutës, ose, nëse ka, për ta korrigjuar shkeljen e një të drejte themelore.

24. Gjykata dëshiron të theksojë që arsyeja për rregullin e shterimit të mjeteve juridike është t'u ofrojë autoriteteve në fjalë, përfshirë gjykatat, mundësinë për të parandaluar apo konfirmuar shkeljen e pretenduar të Kushtetutës. Rregulli është i bazuar në supozimin që rendi juridik në Kosovë do të ofrojë mjete efektive juridike për shkeljen e të drejtave kushtetuese (Shih, *mutatis mutandis*, GJEDNj, Selmouni kundër Francës, nr. 25803/94, vendim i datës 28 korrik 1999). Megjithatë, nuk është e domosdoshme që të drejtat kushtetuese shprehimisht të parashtrohen në procedurat në fjalë. Përderisa çështja parashtrohet në substancë apo në mënyrë të vetëkuptueshme, kushti për shterimin e mjeteve juridike përmbushet (Shih, *mutatis mutandis*, GJEDNj, Azinas kundër Qipros, nr. 56679/00, vendim i datës 28 prill 2004).
25. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtguesit në kërkesën e tyre nuk e kanë mbështetur me prova në asnjë mënyrë pse konsiderojnë se mjetet juridike të përmendura në Ligjin Nr. 03/L-006 për Procedurën Kontestimore nuk do të ishin në dispozicion, dhe nëse do të ishin, nuk do të ishin efektive dhe prandaj nuk kanë nevojë të shterohen (Shih *mutatis mutandis* Ahmet Arifaj kundër Komunës së Klinës– KI23/09, Aktvendim për papranueshmëri i 20 prillit 2010). Megjithatë, parashtguesit e kërkesës së pari do të duhej të përpiqeshin të kërkojnë mbrojtje juridike nëpërmjet mjeteve juridike në dispozicion, para se të konstatojnë që mjetet të tilla juridike janë joefektive. Pretendimi abstrakt që mjetet juridike janë joefektive nuk përmbush kriterin për shterimin e mjeteve juridike. (Shih Tmava dhe të tjerët kundër Ministrisë së Transportit dhe Telekomunikacionit, KI-17/10, Akvendim për Papranueshmëri i 15 tetorit 2010).
26. Prandaj, parashtguesit nuk i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike, në dispozicion sipas ligjit në fuqi, siç kërkohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 47.2 të Ligjit.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) a) të Rregullores së Punës , më 8 korrik 2013, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 128/12, Shaban Hoxha, datë 12 korrik 2013- Kërkesë për Vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 316/2011, të 14 qershorit 2012.

Rasti KI 128/12, Aktvendim për papranueshmëri i 8 korrikut 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë Individuale, qartazi të pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi i kërkesës pretendon se, me aktgjykimin e kontestuar, atij i janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, si në vijim: neni 49 (E Drejta për Punë dhe Zgjedhje të Profesionit), neni 24 (Barazia Para Ligjit) dhe neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (E Drejta në Gjykim të Drejtë e të Paanshëm).

Parashtruesi i kërkesës gjithashtu pohon se Gjykata Supreme, duke nxjerrë revizionin sipas kërkesës së tij, e ka vënë në pozitë të pabarabartë para ligjit, sepse në një rast identik me të tijin ka nxjerrë Aktgjykimin Rev. nr. 152/2009 të, 12 prillit 2010, ku kjo gjykatë ka aprovuar revizionin e atij parashtruesi, ndërsa revizionin e parashtruar nga ai e ka refuzuar.

Në këto rrethana, parashtruesi i ankesës nuk ka “argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”. Nuk ka paraqitur një kërkesë në mënyrë ligjore dhe nuk mund të konstatohet se kërkesa ishte e bazuar, andaj Gjykata, në përputhje me rregullin 36, paragrafi 2, pika c dhe d, gjen se kërkesën duhet ta refuzojë si qartazi të pabazuar dhe hedhë poshtë kërkesën si të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI128/12

Parashtrues

Shaban Hoxha

**Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të
Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 316/2011, të 14 qershorit
2012**

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Shaban Hoxha (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), nga Prishtina, me banim në Prishtinë, rr. “Nazim Gafurri”, nr. 13.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar i autoritetit publik është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme në Prishtinë, Rev. nr. 316/2011, i 14 qershorit 2012, për të cilin, në formularin për parashtrimin e kërkesës në Gjykatë, pala ka theksuar se e ka pranuar më 4 dhjetor 2012.

Objekti i çështjes

3. Çështje bazë e lëndës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), më 6 dhjetor 2012, është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme në Prishtinë, Rev. nr. 316/2011, të 14 qershorit 2012, me të cilin parashtruesit të kërkesës i është refuzuar revizioni i paraqitur kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 784/2009, i 11 marsit 2011.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës; neni 22 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009; dhe rregulli 56 (2) i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 10 dhjetor 2012, parashtruesi e dorëzoi kërkesën e kompletuar në Gjykatë, dhe e njëjta u regjistrua në regjistrin përkatës të Gjykatës, me Nr. KI128/12.
6. Më 14 janar 2013, me Vendimin G.J. R. KI128/12, Kryetari i Gjykatës caktoi Gjyqtar raportues zëvendëskryetarin Ivan Čukalović, dhe të njëjtën ditë Kryetari caktoi edhe Kolegjin shqyrtues, në përbërje: Almiro Rodrigues, kryesues, dhe Snezhana Botusharova e Kadri Kryeziu, anëtarë.
7. Më 25 mars 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 17 qershor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 23 tetor 2003, Korporata Energjetike e Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: KEK) – Fondi pensional – nxori Vendimin nr. 171/29 përkitazi me aplikimin për pension, i cili i dedikohet aplikuesit z. Shaban Hoxha, në bazë të cilit z. Hoxha i aprovohet kërkesa për pension të parakohshëm në KEK dhe atë sipas kategorisë B dhe kjo në përputhje me Rregulloren e UNMIK-ut 2001/35 dhe me Statutin e fondit pensional të KEK-ut.
10. Në vendimin si më sipër përcaktohej se pagesa e pensionit për z. Hoxha do të fillojë nga data 1 nëntor 2003 dhe do të përfundojë më 1 dhjetor 2008, ndërsa lartësia e pensionit do të jetë 105.00 € në muaj. Në vendim, gjithashtu, theksohej se pala e pakënaqur me vendimin mund të ushtrojë ankesë në afat prej 15 ditësh dhe ajo i drejtohet Komitetit për rishqyrtimin e mospajtimeve, nëpërmjet administratës së fondit pensional të KEK-ut

11. Nga dokumentacioni i dorëzuar nga parashtruesi i kërkesës së bashku me kërkesën, Gjykata gjen se kundër vendimit të fondit pensional të KEK-ut nuk është ushtruar ndonjë ankesë.
12. Pas datës 1 dhjetor 2008, KEK-u ka ndërprerë pagesën e pensionit për z. Shaban Hoxha dhe ky fakt konstatohet nga Aktgjykimi i Gjykatës Komunale, CI. nr. 437/2008.
13. Më 26 mars 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin CI. nr. 437/2008, me të cilin refuzoi kërkesëpadinë e paditësit, z. Shaban Hoxha nga Prishtina, me të cilën ai kishte kërkuar nga Gjykata “që të obligojë të paditurin, KEK-un, që t’ia paguajë pensionin sipas Vendimit nr. 171/129, të 23 tetorit 2003, duke filluar nga 1 dhjetori 2008 e derisa të ekzistojnë kushtet për pagesën e tij”.
14. Në arsyetimin e këtij aktgjykimi, Gjykata Komunale konstatoi ndër të tjera: *“Midis palëve nuk ka qenë kontestues fakti se paditësi e ka realizuar pensionin suplementar për 60 muaj në shumë mujore prej 105 eurosh, e nuk ka qenë kontestues as fakti se pas 60 muajsh, paditësit i është ndërprerë kjo pagesë, përkatësisht përfundon më 1 dhjetorit 2008”*. Gjykata, gjithashtu, konstatoi se *“është vërtetuar fakti se i padituri i ka përmbushur në tërësi detyrimet ndaj paditësit, të parapara me vendimin për pensionimin e paditësit”* dhe se *“kërkesëpadia e paditësit për vazhdimin e pagesës së pensionit edhe pas 1 dhjetorit 2008 rezulton e pabazuar, prandaj edhe vendosi që të njejtën ta refuzojë si të tillë”*.
15. Më 11 mars 2011, Gjykata e Qarkut në Prishtinë nxori Aktgjykimin Ac. Nr. 784/2009, me të cilin refuzoi si të pabazuar ankesën e z. Shaban Hoxha, me arsyetimin se, *“sipas konstatimit të kësaj gjykate, i drejtë është konkludimi i gjykatës së shkallës së parë se kërkesëpadia e paditësit është e pabazuar. Aktgjykimi i shkallës së parë është bazuar në vërtetimin e drejtë dhe të plotë të gjendjes faktike në të cilën ka pasuar edhe aplikimi i drejtë në të drejtën materiale”*.
16. Më 14 qershor 2012, Gjykata Supreme e Kosovës, duke vendosur sipas kërkesës së parashtruesit, nxori Aktgjykimin Rev. 316/2011, me të cilin e refuzoi si të pabazuar revizionin e paraqitur nga parashtruesi kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë.
17. Në arsyetimin e aktgjykimit, Gjykata Supreme theksoi: *“Gjykata Supreme e Kosovës, duke u nisur nga gjendja e tillë e çështjes, ka gjetur se gjykatat e instancës më të ulët drejt e kanë zbatuar të drejtën*

materiale, kur kanë gjetur se kërkesëpadia e paditësit është e pabazuar”.

18. Më 10 dhjetor 2012, përfundimisht i pakënaqur me vendimet gjyqësore, z. Hoxha parashtroi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese.

Pretendimet e parashtruesit për shkeljet kushtetuese

19. Parashtruesi i kërkesës pretendon se, me aktgjykimin e kontestuar, atij i janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, si në vijim: neni 49 (E Drejta për Punë dhe Zgjedhje të Profesioneve), neni 24 (Barazia Para Ligjit) dhe neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (E Drejta në Gjykim të Drejtë e të Paanshëm).
20. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu pohon se Gjykata Supreme, duke nxjerrë revizionin sipas kërkesës së tij, e ka vënë në pozitë të pabarabartë para ligjit, sepse në një rast identik me të tijin ka nxjerrë Aktgjykimin Rev. nr. 152/2009 të, 12 prillit 2010, ku kjo gjykatë ka aprovuar revizionin e atij parashtruesi, ndërsa revizionin e parashtruar nga ai e ka refuzuar.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

21. Për të qenë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata paraprakisht vlerëson nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës së Gjykatës.
22. Për këtë, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës (Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara) që përcakton:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

23. Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese, ku përcaktohet:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

c) Kërkesa është qartas e bazuar”...

24. Duke iu referuar kërkesës së parashtruesit dhe shkeljeve të pretenduara të të drejtave kushtetuese, Gjykata Kushtetuese konstaton se

parashtruesi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj dhe që i kishte në dispozicion si dhe kërkesën e ka parashtruar në afatin ligjor të paraparë me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, andaj, në këto rrethana, Gjykata do të shqyrtojë bazueshmërinë e shkeljeve të pretenduara kushtetuese, ashtu sikur i ka paraqitur parashtruesi në kërkesë.

25. Në këtë drejtim, Gjykata thekson se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e faktit dhe, me këtë rast, dëshiron të theksojë se konstatimi i gjendjes së drejtë dhe të plotë faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta si, në rastin konkret, i Gjykatës Supreme, duke refuzuar revizionin e paditësit apo të Gjykatës së Qarkut, duke refuzuar ankesën e ankuesit, dhe se roli i saj (i Gjykatës Kushtetuese) është vetëm që ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe me instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt” (Shih, *mutatis mutandis*, i.a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65).
26. Fakti i thjeshtë se parashtruesit janë të pakënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund t’u shërbejë atyre si e drejtë të ngrenë një kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, apo nenit 6 të KEDNJ-së (Shih, *mutatis mutandis*, aktgjykimi i ECHR, Kërkesa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, aktgjykim i 26 korrikut 2005, ose Tengerakis v. Qipro, nr. 35698/03, vendim i 9 nëntorit 2006, § 74).
27. Parashtruesi i kërkesës nuk kishte paraqitur asnjë argument valid që do t’i mbështeste pohimet e tij për shkelje të nenit 49 të Kushtetutës dhe përpos pohimit se ai kishte një vendim të ligjshëm për pension dhe kërkesës se ai pension do të duhej të vazhdonte t’i paguhej, nuk kishte arsyetuar se si i është shkelur e drejta e garantuar me Kushtetutë. Për më tepër, gjykatat e rregullta, në procedura të rregullta dhe ligjore, kishin konstatuar se ishin përmbushur në tërësi obligimet që dalin nga vendimi i të paditurit, KEK-ut, dhe në favor të paditësit z. Hoxha. Në fakt, parashtruesi i kërkesës as që i kishte kontestuar procedurat dhe procesin në tërësi, por rezultatin përfundimtar të proceseve gjyqësore, e që nuk ishte i favorshëm për të.
28. Për më tepër, për t’u deklaruar një aktgjykim apo një aktvendim i një autoriteti publik si jokushtetues, parashtruesi i kërkesës do të duhej të dëshmonte *prima facie* para Gjykatës Kushtetuese se “vendimi i autoritetit publik, si i tillë, do të jetë tregues i një shkeljeje të kërkesës për gjykim të drejtë, dhe nëse paarsyeshmëria e atij vendimi është aq e dukshme sa që vendimi mund të konsiderohet si vendim tej mase

arbitrar (Shih, GJEDNJ, *Khamidov kundër Rusisë*, nr. 72118/01, aktgjykimi i 15 nëntorit 2007, § 175.

29. Gjykata Kushtetuese, në Aktgjykimin e Gjykatës Supreme Rev. 316/2011, e 14 qershorit 2012, nuk gjeti elemente të arbitraritetit dhe as shkelje të supozuar të të drejtave të njeriut, sikur që kishte pretenduar parashtruesi i kërkesës.
30. Sa i përket pretendimit për shkelje të së drejtës së garantuar me nenin 24 të Kushtetutës (Barazia Para Ligjit), për të cilën parashtruesi pohon se i është shkelur duke e argumentuar këtë me faktin se Gjykata Supreme në një rast identik ka nxjerrë aktgjykim të ndryshëm, Gjykata konstaton se, në rastin e përmendur nga parashtruesi, procesi i zhvilluar gjyqësor ishte thellësisht i ndryshëm.
31. Në të vërtetë, në rastin e parashtruesit Z. B. (për të cilin pretendohet se është identik), gjithashtu një pensionist i KEK-ut, Gjykata Komunale dhe ajo e Qarkut kishin vendosur në favor të parashtruesit Z. B., ndërsa pas revizionit të ushtruar nga KEK-u, Gjykata Supreme Rev. nr. 152/2009, të 12 prillit 2010, e kishte aprovuar si të bazuar revizionin e KEK-ut, pra të palës së paditur, e jo të paditësit dhe, në këto rrethana, Gjykata nuk mund të konstatojë se ka pasur shkelje të nenit 24 të Kushtetutës.
32. Gjykata gjithashtu thekson se parashtruesi i kërkesës nuk kishte paraqitur në cilësi të provës një akt marrëveshjeje individuale të lidhur ndërmjet tij dhe KEK-ut, sikur që kishin parashtruesit e kërkesave të paraqitura nga grupe punëtorësh të KEK-ut, gjithashtu ish-pensionistë të kësaj kompanie, në të cilat theksohej se pensioni do t'u paguhej “*deri në themelimin dhe funksionimin e Fondit mbi Sigurimin Pensional dhe Invalidor të Kosovës*” (Shih, aktgjykimet e Gjykatës Kushtetuese të 23 qershorit 2010, të parashtruesit z. Imer Ibrahim dhe 48 të tjerë, dhe të 23 qershorit 2010, të parashtruesit z. Gani Prokshi dhe 15 të tjerë), por kishte një vendim për pension për kohë saktësisht të caktuar, të cilin e kishte pranuar dhe nuk e kishte kundërshtuar, andaj Gjykata nuk gjeti argumente që këtë kërkesë ta trajtojë sikur rastet e kësaj gjykate, të përmendura më sipër, të parashtruara nga grupe ish-punonjësish të KEK-ut.
33. Në këto rrethana, parashtruesi i ankesës nuk ka “argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”. Nuk ka paraqitur një kërkesë në mënyrë ligjore dhe nuk mund të konstatohet se kërkesa ishte e bazuar, andaj Gjykata, në përputhje me rregullin 36, paragrafi 2, pika c

dhe d, gjen se kërkesën duhet ta refuzojë si qartazi të pabazuar dhe rrjedhimisht

PËR KËTO ARSYE

Në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës; në mbështetje të nenit 20 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese dhe në mbështetje të rregullit 56.2 të Rregullores së punës, Gjykata Kushtetuese, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese;
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Prof. Dr. Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 60/13, Bujar Shatri, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së procedurës së rregullt gjyqësore kundër Bujar Shatrit

Rasti KI 60/13, Aktvendim për papranueshmëri i 19 qershorit 2013

Fjalë kyçe: mos-zbulimi i identitetit, mos-shterja, e drejta për privatësi, shkelje e të drejtave dhe lirive të njeriut.

Parashtruesi ka parashtruar kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke pretenduar se *“Në dosjen e lëndës penale, që është mbyllur me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale të 18 dhjetorit 2012, duke marrë formën e prerë, mungon urdhri gjyqësor i gjyqtarit të procedurës paraprake, respektivisht urdhri për përgjimin e thirrjeve dhe SMS-ve, gjë që qon në shkeljen e të drejtës privatësisë së individit përmes përgjimit joligjor të komunikimit, e drejtë kjo e garantuar me nenin 36 të Kushtetutës së Kosovës.”* Përveç kësaj, parashtruesi kërkon nga Gjykata të mos zbulohet identiteti i tij sepse ai është një person zyrtar.

Sa i përket çështjes së pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata konstatoi se kërkesa ishte e papranueshme sepse parashtruesi nuk i ka ndjekur mjetet ligjore në dispozicion për shkeljen e pretenduar të së drejtës së tij për privatësi. Sa i përket kërkesës së parashtruesit për moszbulimin e identitetit të tij, Gjykata e refuzon atë si të pabazuar, sepse nuk kishte ofruar asnjë dokument përcjellës dhe informatë për arsyet e moszbulimit të identitetit të tij.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI60/13

Parashtrues

Bujar Shatri

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së procedurës së rregullt gjyqësore
kundër Bujar Shatri**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Bujar Shatri (në tekstin e mëtejme: parashtruesi), me vendbanim në Prizren.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston procedurën e rregullt gjyqësore kundër tij, e iniciuar nga prokurori publik komunal me aktakuzën e 12 nëntorit 2008 dhe vendimin gjyqësor pasues që është nxjerrë.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se, “neni 36, pika 3 e Kushtetutës, neni 12 i Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut dhe neni 8 i Konventës Ndërkombëtare për të Drejtat e Njeriut janë shkelur në procedurën e rregullt gjyqësore kundër parashtruesit, z. Bujar Shatri, nga Gjykata e Qarkut në Prishtinë me Vendimin Ap. nr. 159/2011, të 28 dhjetorit 2011 si dhe nga Prokurori i Shtetit”.
4. Për më tepër, parashtruesi kërkon nga Gjykata që të mos zbulohet identiteti i tij, sepse ai është person zyrtar.

Baza ligjore

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56.2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 18 prill 2013, Parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 29 prill 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. GJR. KI-60/13, caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit të Gjykatës Kushtetuese, nr. KSH. KI-60/13, caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Enver Hasani.
8. Më 14 maj 2013, kërkesa iu komunikua Gjykatës Themelore në Prishtinë dhe Zyrës së Prokurorit të Shtetit.
9. Më 19 qershor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 25 janar 2008, Shërbimi i Doganave të UNMIK-ut dorëzoi një kërkesë në Polici për t'i hetuar veprat penale të kryera nga zyrtarët e doganës. Inicimi i këtij rasti është bërë si rezultat i dyshimeve që kanë dalë nga përgjimet e telekomunikimeve në një rast tjetër penal.
11. Më 11 shtator 2008, Policia i dorëzoi prokurorit publik të qarkut kallëzimin penal, përveç të tjerëve, edhe kundër parashtruesit, për shkak të dyshimit se ka kryer veprë penale nga neni 339 (shpërdorimi i detyrës zyrtare ose autorizimit), neni 25 (ndihma) dhe neni 304 (moslajmërimi i veprave penale apo moslajmërimi i kryesit të saj) të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KPPK).
12. Më 12 nëntor 2008, prokurori publik komunal ngriti aktakuzë (5710-15/2008) në Gjykatën Komunale në Prishtinë kundër parashtruesit për kryerjen e veprës penale nga neni 304 (moslajmërimi i veprave penale apo moslajmërimi i kryesit të saj) të KPPK-së.

13. Më 10 shkurt 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë e vërtetoi aktakuzën e prokurorit publik komunal (Vendimi KA. Nr. 394/08).
14. Më 29 mars 2011, Gjykata Komunale në Prishtinë (Vendimi P. nr. 496/2009) nxori vendimin për pranueshmërinë dhe papranueshmërinë e provave.
15. Më 16 maj 2011, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktgjykimi P. nr. 496/2009) e liroi parashtruesin nga akuza penale, sepse akuza penale nuk ishte mbështetur nga asnjë provë.
16. Më 14 qershor 2011, prokurori publik komunal ushtori ankesë në Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë të 16 majit 2011 në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.
17. Më 28 dhjetor 2011, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (Vendimi Ap. nr. 159/2011) e aprovoi ankesën e prokurorit publik komunal dhe e anuloi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale të 16 majit 2011 dhe e ktheu rastin në Gjykatën Komunale në Prishtinë, për rigjykim. Gjykata e Qarkut në Prishtinë gjeti se *“aktgjykimi i kundërshtuar për tani është i paqëndrueshëm ngase përmban shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale të parashikuara me nenin 403 par. 1 pika 12 të Kodit të Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës [...] sepse nuk përmban arsye mbi faktet vendimtare, arsyet e dhëna janë të paqarta, ndërsa konkludimi i Gjykatës së shkallës së parë në bazë të provave të administruara dhe provave të cilat ajo i ka shpallur të papranueshme, tani për tani nuk është i qëndrueshëm.”*
18. Më 17 shtator 2012, parashtruesi i kishte dërguar letër Kryetarit të Gjykatës Supreme dhe Kryetarit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, duke u ankuar se të drejtat e tij të njeriut dhe liritë ishin shkelur ngase Gjykata e Qarkut në Prishtinë, *“[...] një koleg gjyqtarësh e merr një vendim të kundërligjshëm, duke i shpallur si të pranueshme transkriptet me përmbajtjen e SMS-ve, që konsiderohen si komunikim telefonik, ndërsa mungon një urdhër gjyqësor i gjyqtarit të procedurës paraprake për masën e “përgjimit të telekomunikimit” nga neni 258 paragrafi 2 nën para. 4 i Kodit të Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës. Është mjaft e qartë sipas ligjit të zbatueshëm se përmbajtja e porosive telefonike (SMS) nuk mund të konsiderohet si e përfshirë në “regjistrin e thirrjeve telefonike dhe sms-ve”. Përmbajtja e SMS-ve konsiderohet si komunikim, përgjimi i së cilës kërkon marrjen e një urdhri gjyqësor sipas nenit 258 paragrafi 2 nën paragrafin 4 të Kodit të Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës. Ky vendim gjyqësor*

është në kundërshtim të plotë me Kapitullin II të Kushtetutës së Kosovës, sepse me nenin 36 pika 3 e Kushtetutës është e garantuar e drejta e privatësisë së individit, citoj: “Fshehtësia e korrespondencës, e telefonisë dhe e komunikimit tjetër, është e drejtë e pacenueshme. Kjo e drejtë mund të kufizohet vetëm përkohësisht, në bazë të vendimit gjyqësor, nëse është e domosdoshme për ecurinë e procedurës penale ose për mbrojtjen e vendit, në mënyrën e parashikuar me ligj.” Për të qenë shkelja edhe më drastike në dosjen e lëndës përveç se mungon urdhri gjyqësor i gjyqtarit të procedurës paraprake, në shkresat e lëndës për mua- me vendbanim në Prizren, nuk ka asnjë urdhëresë për regjistrim të thirrjeve telefonike dhe sms-ve as nga prokurori i rastit, gjë që rrit edhe më shumë shqetësimin tim për përgjim joligjor të komunikimit dhe cenim të privatësisë.”

19. Më 18 shtator 2012, Kryetari i Gjykatës Supreme iu përgjigj parashtruesit, duke deklaruar se “[...] tani ne si Gjykatë Supreme nuk mundemi as të ndërhyjmë dhe as të komentojmë vendimet gjyqësore të instancave më të ulëta. [...] por duhet pritur përfundimin e procedurave gjyqësore, të cilat për momentin janë në pritje.”
20. Më 25 tetor 2012, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktgjykimi P. nr. 1786/2012) në rigjykim e liroi parashtruesin nga akuza penale, sepse akuza penale nuk ishte mbështetur nga asnjë provë. Parashtruesi pretendon se ky aktgjykim mori formën e prerë më 18 dhjetor 2012.
21. Për më tepër, asnjë dokument përcjellës nuk ishte dorëzuar në lidhje me arsyet e parashtruesit që mos të zbulohet identiteti i tij.

Pretendimet e parashtruesit

22. Parashtruesi pretendon se, *“Në dosjen e lëndës penale që është mbyllur me Aktgjykimin e Gjykatës Komunalet të 18 dhjetorit 2012, duke marrë formën e prerë me 18.12.2012, mungon urdhri gjyqësor i gjyqtarit të procedurës paraprake, respektivisht, urdhri për përgjimin e thirrjeve telefonike dhe SMS-ve, gjë që çon në shkeljen e privatësisë së individit përmes përgjimit joligjor të komunikimit, e drejtë kjo e garantuar me nenin 36 të Kushtetutës së Kosovës”.*

Pranueshmëria e kërkesës

23. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe në Rregulloren e punës.

24. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se neni 113.1 dhe neni 113.7 të Kushtetutës parashohin:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar. (...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shterur të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

dhe neni 47.2 i Ligjit, i cili parasheh: *“Individi mund ta ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shterur të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*

25. Në këtë drejtim, Gjykata vëren që parimi i subsidiaritetit kërkon që parashtruesi i kërkesës t'i shterë të gjitha mundësitë procedurale në procedura të rregullta për ta parandaluar shkeljen e Kushtetutës, ose, nëse ka, për ta korrigjuar shkeljen e një të drejte themelore.
26. Gjykata thekson se arsyetimi për rregullin e shterimit të mjeteve juridike është që t'ua lejojë autoriteteve, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për ta parandaluar ose korrigjuar shkeljen e supozuar të Kushtetutës. Rregulli bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës do të sigurojë mjete efektive juridike kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese (shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës, Nr. 25803/94, Vendimi i 28 korrikut 1999). Megjithatë, nuk është e domosdoshme që të drejtat kushtetuese të ngrihen në mënyrë eksplicite në procedurat e përmendura. Edhe nëse çështja është ngritur në mënyrë implicite apo në substancë, kushti i shterjes së mjeteve do të jetë përmbushur (shih, *mutatis mutandis*, ECHR, Azinas kundër Qipros, nr. 56679/00, vendim i 28 prillit 2004).
27. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi ka një Aktgjykim të favorshëm nga Gjykata Komunale e Prishtinës, duke e liruar atë nga akuza penale. Megjithatë, parashtruesi kërkon që Gjykata Kushtetuese të sjellë një vendim nëse është shkelur e drejta e privatësisë së parashtruesit. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesi nuk ka ndjekur mjetet ligjore në dispozicion për shkeljen e pretenduar të së drejtës së tij për privatësi.

28. Prandaj, parashtruesi nuk i ka shterur të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjeve në fuqi, siç kërkohet nga neni 113.7 i Kushtetutës dhe neni 47.2 i Ligjit.
29. Sa i përket kërkesës për moszbulimin e identitetit të tij, Gjykata e refuzon atë si të pabazuar, sepse nuk ishte ofruar asnjë dokument përcjellës dhe informatë për arsyet e moszbulimit të identitetit të tij.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 4 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën e parashtruesit për moszbulim të identitetit të tij;
- III. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe,
- V. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 39/13, Bardhyl Krasniqi, datë 12 korrik 2013-Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të ish-Gjykatës së Qarkut në Prizren, KA. nr. 31/2012, të 14 marsit 2012, dhe Aktvendimit KA. nr. 31/2012, të 20 marsit 2012

Rasti Nr. KI39/13, Aktvendim për papranueshmëri, i 19 qershorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest penal, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, shkelje e ligjit penal, kërkesë qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendonte se, ish-Gjykata e Qarkut të Prizrenit, me Aktvendimin KA. nr. 31/2012, të 14 marsit 2012, ia shkeli atij të drejtat e garantuara me nenin 31 të Kushtetutës. Parashtruesi për me tepër pretendonte se autoriteti gjyqësor me aktvendimet në fjalë ka bërë shkelje të ligjit penal dhe shkelje të të drejtave themelore të tij, duke e akuzuar dhe mbajtur atë padrejtësisht në paraburgim për veprën penale të *vrasjes së rëndë në bashkëkryerje* nga neni 147 paragrafi 1 pika 4 e KPPK-së. Parashtruesi në kërkesë ka theksuar se, gjykata nuk ishte e paanshme në vendimmarrje, për shkak të lidhjeve familjare që kishte prokurori dhe mjeku ligjor, me viktimën.

Gjykata, në këtë rast, shqyrtoi çështjen që kishte të bënte me procedurën paraprake dhe atë të shqyrtimit kryesor të rastit. Në çështjen e parë, Gjykata gjeti se parashtruesi i kërkesës, me asnjë provë nuk kishte provuar si dhe pse ish-Gjykata e Qarkut në Prizren ia shkeli atij të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë. Ndërsa, sa i përket shqyrtimit kryesor të rastit, Gjykata gjeti se kërkesa ishte e parakohshme, sepse rasti ishte në pritje për t'u vendosur nga gjykatat e rregullta. Prandaj, në pajtim me parimin e subsidiaritetit, parashtruesi i kërkesës ishte i detyruar t'i shteronte mjetet efektive juridike të përcaktuara me ligj, në pajtim me kërkesat e nenit 113.7 të Kushtetutës. Në tërësi, kërkesa është deklaruar si e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI39/13

Parashtrues

Bardhyl Krasniqi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të ish-Gjykatës së
Qarkut në Prizren, KA. nr. 31/2012, të 14 marsit 2012, dhe
Aktvendimit**

KA. nr. 31/2012, të 20 marsit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Bardhyl Krasniqi, nga fshati Dejnë, komuna e Rahovecit.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi gjyqësor i kontestuar është Aktvendimi i ish-Gjykatës së Qarkut në Prizren (KA. nr. 31/2012) i 14 marsit 2012, dhe Aktvendimi (KA. nr. 31/2012) i 20 marsit 2012, të cilët, sipas parashtruesit, i janë dorëzuar atij më 13 prill 2012.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të ish-Gjykatës së Qarkut në Prizren (KA. nr. 31/2012) të 14 marsit 2012 dhe të Aktvendimit (KA. nr. 31/2012) të 20 marsit 2012. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me këto aktvendime i është shkelur e drejta e tij për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta); neni 47.1 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji); dhe në rregullin 28 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 14 mars 2013, parashtruesi e ka dorëzuar kërkesën në Gjykatë.
6. Më 25 mars 2013, Kryetari ka caktuar gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Prof. dr. Enver Hasani (anëtarë).
7. Më 3 prill 2013, Gjykata e ka njoftuar përfaqësuesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ai të dorëzojë dokumentet e nevojshme për kompletimin e kërkesës.
8. Më 12 prill 2013, Gjykata Kushtetuese kërkoi nga Gjykata Themelore në Prizren të sigurojë dosjen complete të lëndës së parashtruesit të kërkesës, duke përfshirë: aktakuzën e Prokurorit Publik të Qarkut (PP. nr. 239/2011) të 20 shkurtit 2002 dhe vendimet e të gjitha instancave gjyqësore.
9. Më 23 prill 2013, Gjykata pranoi shkresën I. GJA. nr. 1/13-61, të 18 prillit 2013 nga Gjykata Themelore e Prizrenit, e cila e njoftoi Gjykatën Kushtetuese se shkresat e lëndës (P. nr. 61/12) i janë transferuar Gjykatës Themelore në Gjakovë, sipas kompetencës lëndore.
10. Më 13 maj 2013, Gjykata Themelore në Gjakovë i dorëzoi shkresat complete të lëndës së parashtruesit, në pajtim me kërkesën e Gjykatës.
11. Më 19 qershor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarës raportuese dhe i rekomandoi Gjykatës që kërkesa të shpallet e papranueshme.

Përmbledhja e fakteve

12. Më 20 shkurt 2012, Prokurori Publik i Qarkut në Prizren paraqiti aktakuzën (PP. nr. 239/2011) kundër parashtruesit dhe vëllait të tij, z.

Halil Krasniqi, duke i akuzuar ata për vrasje dhe për ndihmë në kryerjen e vrasjes, nga neni 146 në lidhje me nenin 25 të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës (KPPK).

13. Më 14 mars 2012, ish-Gjykata e Qarkut në Prizren (KA. nr. 31/12) e konfirmoi aktakuzën kundër parashtruesit dhe z. Halil Krasniqi. Parashtruesi dhe z. Halil Krasniqi u deklaruan të pafajshëm lidhur me këto akuza penale. Në pjesën përfundimtare të aktvendimit përkitazi me konfirmimin e aktakuzës, Gjykata deklaroi:

“Meqenëse gjyqtarja për konfirmimin e aktakuzës ka ardhur në përfundim se nuk ekzistojnë rrethanat për hedhjen poshtë të aktakuzës dhe pushimin e procedurës penale kundër të pandehurve për veprat penale për të cilat ata akuzohen, të parapara me nenin 316 par. 1-3 të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës (KPPK-së) dhe aktakuza përmban prova të mjaftueshme, që arsyetojnë dyshimin e bazuar se të pandehurit kanë kryer veprat penale me të cilat akuzohen, ndaj dhe e konfirmoi të njëjtën. Prandaj, Gjykata vendos si në dispozitiv të këtij aktvendimi, në pajtim me nenin 316 par. 4 dhe nenin 318 par. 1 pika 1 dhe par. 2 të KPPK-së”.

14. Më 20 mars 2012, ish-Gjykata e Qarkut në Prizren nxori Aktvendim KA. nr. 31/12, duke e ndryshuar Aktvendimin e mëparshëm (KA. nr. 31/12) të 14 marsit 2012 në pjesën hyrëse, duke e hequr veprën penale të vrasjes, të paraparë me nenin 146 të KPPK-së dhe të ndihmës në kryerjen e veprës penale të vrasjes nga neni 146 në lidhje me nenin 25 të KPPK-së, duke i zëvendësuar me veprën penale të bashkëkryerjes së vrasjes së rëndë nga neni 147 paragrafi 1 pika 4 lidhur me nenin 23 të KPPK-së. Gjykata e arsyeton ndryshimin e aktvendimit si më poshtë:

“Me Aktvendimin e kësaj gjykate KA. nr. 31/12 të 14 marsit 2012 është konfirmuar aktakuza ndaj të akuzuarve Halil Krasniqi dhe Bardhyl Krasniqi [...], për shkak se në bashkëkryerje ata kanë kryer veprën penale vrasje e rëndë nga neni 147 par. 1 pika 4 lidhur me nenin 23 të KPPK-së. Gjyqtarja për konfirmimin e aktakuzës konstatoi se gjatë përpilimit të aktvendimit është bërë një lëshim dhe atë në pjesën hyrëse, në dispozitiv dhe arsyetim, ku në vend të veprave penale të vrasjes nga neni 146 të KPPK-së dhe vrasjes në ndihmë nga neni 146 lidhur me nenin 25 të KPPK-së, duhet të qëndrojnë vetëm vepra penale e kryer në bashkëkryerje të vrasjes së rëndë nga neni 147 par. 1 pika 4 lidhur me nenin 23 të KPPK-së”.

15. Më 20 prill 2012, mbrojtësi i parashtruesit parashtroi ankesë në Gjykatën Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm:

Gjykata Supreme) kundër Aktvendimit të ish-Gjykatës së Qarkut (P. nr. 61/12) të 20 prillit 2012, përkitazi me vazhdimin e paraburgimit/konfirmimit dhe ndryshimit të aktakuzës ndaj parashtruesit dhe vëllait të tij, z. Halil Krasniqi.

16. Më 23 prill 2012, ish-Gjykata e Qarkut në Prizren ia dorëzoi Gjykatës Supreme shkresat e lëndës P. nr. 61/12, përkitazi me të akuzuarit.
17. Më 19 dhjetor 2012, Gjykata Supreme, me Aktvendimin P. nr. 300/2012, e refuzoi si të pabazuar ankesën mbrojtësit të ushtruar kundër Aktvendimit të ish-Gjykatës së Qarkut në Prizren (P. nr. 61/2012) të 20 prillit 2012.
18. Më 19 dhjetor 2012, ish-Gjykata e Qarkut në Prizren (Aktvendimi P. nr. 61/2012) mori vendim për zgjatjen e paraburgimit, siç thuhet në aktvendim, edhe për 2 (dy) muaj, deri më 21 shkurt 2013.
19. Më 14 shkurt 2013, Prokurori i Shtetit, përkatësisht Departamenti për Krime të Rënda, në pajtim me nenin 193 paragrafi 1 i Kodit të Procedurës Penale të Kosovës (KPPK) dhe nenit 187 paragrafi 1 nënparagrafi 1.1, 1.2, pika 1.2.1, 1.2.3 të KPPK-së, parashtroi kërkesë për vazhdimin e paraburgimit kundër parashtruesit dhe vëllait të tij, z. Halil Krasniqi.
20. Më 19 shkurt 2013, Gjykata Themelore në Gjakovë, me Aktvendimin P. nr. 61/12 PZ1, të 19 prillit 2013, ia vazhdon paraburgimin të akuzuarit Halil Krasniqi, parashtruesit, nga 21 shkurti 2013 deri më 21 prill 2013.
21. Më 19 prill 2013, Gjykata Themelore në Gjakovë, me Aktvendimin P. nr. 61/12 PZ1, të 19 prillit 2013, parashtruesit dhe të akuzuarit, z. Halil Krasniqi ua vazhdon paraburgimin, prej 21 prillit 2013 deri më 21 qershor 2013.
22. Duket se shqyrtimi kryesor në çështjen penale kundër parashtruesit nuk ka filluar ende.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

23. Parashtruesi i kërkesës pretendon se ish-Gjykata e Qarkut në Prizren, me Aktvendimin KA. nr. 31/2012 të 14 marsit 2012 dhe siç ndryshohet më 20 mars 2012, ia ka shkelur të drejtat kushtetuese të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm].

24. Parashtruesi pretendon se autoriteti gjyqësor me aktvendimet në fjalë ka bërë shkelje të ligjit penal dhe shkelje të të drejtave themelore të tij, duke e akuzuar dhe mbajtur atë padrejtësisht në paraburgim për veprën penale të “vrasjes së rëndë në bashkëkryerje” nga neni 147 paragrafi 1 pika 4 e KPPK-së. Ai pretendon se gjykata nuk është e paanshme, për shkak të lidhjeve familjare të prokurorit dhe mjekut ligjor me viktimën e vrasjes së pretenduar.

Pranueshmëria e kërkesës

25. Gjykata, në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë së kërkesës të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregulloren e punës së Gjykatës, përkitazi me.

26. Në këtë rast, Gjykata i referohet nenit 113 paragrafi 1 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] që përcakton se:

1. *Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.*

[...]

7. *Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.*

27. Neni 47 (2) i Ligjit për Gjykatë Kushtetuese gjithashtu përcakton se:

“Individi mund ta ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

28. Gjykata gjithashtu i referohet nenit 48 të Ligjit i cili parasheh se:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

29. Për më tepër, rregulli 36 (1) (a) dhe (c) i Rregullores parasheh që:

(1) *Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:*

a) janë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive të përcaktuara me Ligj kundër vendimit ose kundër aktgjyqimit të kundërshtuar;

b) kërkesa parashtrohet brenda katër muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv të parashtresit;

c) kërkesa është qartazi e bazuar.

30. Gjykata, nga shkresat e lëndës, vëren se parashtresë i kërkesës i konteston vendimet e ish-Gjykatës së Qarkut të Prizrenit, me të cilat pretendon se i janë shkelur të drejtat e tij kushtetuese të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]. Ai më tutje pohon se, ish-Gjykata e Qarkut në Prizren, me Aktvendimin KA. nr. 31/12 të 20 marsit 2012 ka bërë shkelje të ligjit penal dhe shkelje të të drejtave themelore të tij, duke e akuzuar dhe mbajtur padrejtësisht atë në paraburgim për veprën penale të “vrasjes së rëndë në bashkëkryerje nga neni 147 paragrafi 1 pika 4 e KPPK-së. Ai pretendon se gjykata nuk është e paanshme.

Sa i përket procedurës paraprake

31. Gjykata Kushtetuese vëren se parashtresë i kërkesës, me asnjë provë nuk tregon, si dhe pse ish-Gjykata e Qarkut në Prizren ia ka shkelur atij të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë.
32. Sa i përket pretendimit për shkeljen e ligjit penal, nga ish-Gjykata e Qarkut në Prizren, Gjykata konsideron se ato pretendime mund të jenë të fushës së ligjshmërisë. Është juridiksion i gjykatave të rregullta që t'i aplikojnë dispozitat përkatëse të ligjit, në përputhje me dritën e rrethanave të rastit, në rastin konkret, me peshën e veprës penale të ngarkuar.
33. Në këtë kuptim, Gjykata i referohet rregullit 36 (1.c) të Rregullores së punës, e cila përcakton se:

“Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

c) Kërkesa është qartazi e bazuar”.

34. Gjykata dëshiron të përkujtojë se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të trajtojë gabimet e fakteve apo të ligjit (ligjshmërisë) që pretendohet të jenë kryer nga gjykatat e rregullta, përderisa ato nuk i shkelin të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria).

35. Andaj, Gjykata nuk duhet të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e marra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe të së drejtës materiale (Shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz vs. Spain [GC], nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
36. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse të ish-Gjykatës së Qarkut kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
37. Sidoqoftë, parashtuesi nuk shpjegon pse dhe si i janë shkelur të drejtat e tij, ai nuk e mbështet pretendimin *prima facie* mbi baza kushtetuese dhe nuk ka ofruar prova që tregojnë se të drejtat dhe liritë e tij të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së, i janë shkelur nga ish-Gjykata e Qarkut në Prizren. Parashtuesi nuk e ka mbështetur pretendimin e tij se prokurori dhe mjeku ligjor kanë lidhje familjare me viktimën e krimit, për të cilin ai është akuzuar dhe as nuk ka treguar se si këto lidhje të pretenduara familjare kanë ndikuar në aktgjykimin e ish-Gjykatës së Qarkut në Prizren.

Sa i përket shqyrtimit kryesor të rastit

38. Gjykata vëren se Aktvendimi i kontestuar i ish-Gjykatës së Qarkut në Prizren (KA. nr. 31/2012) i 20 marsit 2012 i është dorëzuar parashtuesit më 12 prill 2012. Gjykata Kushtetuese i pranoi shkresat e lëndës së parashtuesit më 27 prill 2013, me ç'rast ka kuptuar se parashtuesit i ishte vazhduar paraburgimi, disa herë, fillimisht nga ish-Gjykata e Qarkut në Prizren dhe më pas nga Gjykata Themelore në Gjakovë (Aktvendimi P. nr. 61/12 PZ1 i 19 prillit 2013), prej 21 prillit 2013 deri më 21 qershor 2013.
39. Pas 13 majit 2013, Gjykata Kushtetuese nuk posedon asnjë informatë përkitazi me shqyrtimin kryesor të rastit. Prandaj, meqë rasti i parashtuesit është ende në fazën e procedurës paraprake dhe parashtuesi prapë do të ketë mundësi të shumta t'i paraqesë pretendimet e tij për njëanshmëri gjyqësore gjatë procedurës së gjyqimit kryesor, nga ky këndvështrim, Gjykata konsideron se kërkesa është e parakohshme. Si e tillë, shtrohet pyetja se a i ka shteruar parashtuesi të gjitha mjetet juridike në dispozicion.

40. Në pajtim me parimin e subsidiaritetit, Gjykata konsideron se parashtuesi i kërkesës është i detyruar të shterë të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj, siç parashihet në nenin 113 (7) të Kushtetutës dhe në dispozitat e tjera ligjore, të cilat u përmendën më lart.
41. Në të vërtetë, qëllimi i rregullit të shterimit është që gjykatave të rregullta t'u ofrohet mundësia e korrigjimit të shkeljeve të pretenduara të Kushtetutës. Rregulli i shterimit është në mënyrë funksionale i ndërthurur me karakterin e subsidiaritetit të kornizës procedurale të drejtësisë kushtetuese (Shih, *mutatis mutandis*, Selmouni kundër Francës [GCL, § 74; Kudla kundër Polonisë [GCL, § 152; Andrashik dhe të tjerët kundër Sllovakisë [dec.]]).
42. Parimi i subsidiaritetit kërkon që parashtuesi të shterë të gjitha mundësitë procedurale në procedurë të rregullt, në mënyrë që të parandalohet shkelja e Kushtetutës apo, nëse ka shkelje, të korrigjohet shkelja e tillë e të drejtave themelore. Ndryshe, parashtuesi i kërkesës është përgjegjës kur rasti i tij shpallet i papranueshëm nga Gjykata Kushtetuese, nëse dështon të shfrytëzojë procedurat e rregullta, apo nëse dështon të raportojë shkeljet e Kushtetutës në procedurë të rregullt. Ai dështim do të kuptohet si heqje dorë nga e drejta për të kundërshtuar më tej shkeljen e pretenduar (Shih, Aktvendimin në rastin KIO7/09, Demë Kurbogaj dhe Besnik Kurbogaj, Vlerësim i Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Pkl. nr. 61/07, të 24 nëntorit 2008, paragrafi 18).
43. Kurdo që kontestohet një vendim në bazë të një qëndrimi juridik që është i papranueshëm nga pikëvështrimi i të drejtave dhe i lirive themelore të njeriut, gjykatave të rregullta që sollën vendimin, duhet ofruar mundësinë e rishqyrtimit të vendimit të kontestuar. Kjo do të thotë se, çdoherë kur pretendohet shkelja e të drejtave të njeriut, nuk është e thënë që ky pretendim të arrijë në Gjykatën Kushtetuese para se të shqyrtohet paraprakisht nga gjykatat e rregullta.
44. Prandaj, Gjykata gjen se, parashtuesi i kërkesës as nuk ka ndërtuar, e as nuk ka dëshmuar një rast *prima facie*, qoftë mbi bazën e meritave apo pranueshmërisë së kërkesës.
45. Nga arsyet e cekura si me sipër, Gjykata konkludon se kërkesa e parashtuesit përkitazi me procedurën paraprake të konfirmimit të aktakuzës, në pajtim me rregullin 36.1 pikën (c) të Rregullores së punës, konsiderohet si qartazi e pabazuar.

46. Në tërësi, Gjykata konstaton se kërkesa e parashtruesit është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me rregullin 36.1 (c) dhe me rregullin 56 (2) të Rregullores, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 35/13, Sali Shala, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Pkl.nr. 189/2012.

Rasti KI 35/13, Aktvendim për papranueshmëri i 17 qershorit 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, qartazi e pabazuar, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, shkelje e të drejtave dhe lirive të njeriut

Parashtruesi i kërkesës, z. Sali Shala, parashtroi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke kontestuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Pkl.nr. 189/2012 të 26 dhjetorit 2012, si të nxjerrë me shkelje të të drejtave të tij të garantuara me nenin 31 (E drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm) të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ, sepse pretendohet se Aktgjykimet e Gjykatës së Qarkut në Pejë dhe Gjykata Supreme kanë shkelur parimin *reformatio in peius*” [...] askush nuk mund të dëmtohet nga ankesa e vet, nuk mund të ketë sherr nga ankesa e vet, siç ka ndodhur në rastin konkret.”

Sa i përket çështjes së pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata konstatoi që kërkesa ishte e papranueshme sepse parashtruesi dështoi të dorëzojë prova që procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare. Prandaj, Gjykata erdhi në përfundim se kërkesa ishte qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (1.c) të Rregullores së punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin. KI35/13

Parashtrues

Sali Shala

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Pkl. nr. 189/2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga z. Sali Shala (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesi), me vendbanim në fshatin Lipovec, komuna e Gjakovës.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Pkl. nr. 189/2012, të 26 dhjetor 2012, i cili i është dorëzuar atij në një datë të paspecifikuar.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës pretendon se janë shkelur të drejtat e tij nga neni 21 [Parimet e Përgjithshme], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta) dhe neni 6 (E Drejta për Gjykim të Drejtë) të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e Të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit, Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 11 mars 2013, parashtruesi dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 25 mars 2013, Kryetari i Gjykatës, me vendimin Nr. GJR. KI-35/13, caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. KSH. KI-35/13, caktoi edhe Kolegjin shqyrtues, në përbërje të gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
7. Më 29 mars 2013, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës.
8. Më 29 mars 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesi i kërkesës t'i dorëzojë dokumentet shtesë si në vijim:
 - a. Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë, P. Nr. 263/09, të 9 marsit 2011;
 - b. Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë, P. Nr. 263/09, të 10 majit 2011;
 - c. Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ap. nr. 60/11, të 21 dhjetorit 2011
 - d. Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Api. Nr. 3/2012, të 23 shtatorit 2012.
9. Më 18 prill 2013, parashtruesi iu përgjigj Gjykatës, duke i dorëzuar dokumentet shtesë të kërkuara.
10. Më 3 qershor 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KI-35/13, e zëvendësoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi me gjyqtarin Ivan Čukalović Gjyqtar raportues.
11. Më 17 qershor 2013, Kolegji Shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

12. Më 9 mars 2011, Gjykata Komunale në Gjakovë (Aktgjykimi P. nr. 263/09) e shpalli parashtruesin fajtor për kryerjen e veprës penale të vjedhjes nga neni 252 paragraf 1 të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: KPPK) dhe nxori urdhërin ndëshkimor duke i shqiptuar një gjobë në shumë prej 300 euro. Në pajtim me këshillën juridike në aktgjykim, parashtruesi kishte paraqitur kundërshtim ndaj Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Gjakovë.
13. Më 10 maj 2011, Gjykata Komunale në Gjakovë (Aktgjykimi P. nr. 263/09) e liroi parashtruesin e kërkesës nga akuza, sepse nuk ishte dëshmuar se parashtruesi e kishte kryer atë vepër penale. Prokurori Publik komunal ushtroi ankesë kundër këtij aktgjykimi në Gjykatën e Qarkut në Pejë.
14. Më 15 nëntor 2011, Gjykata e Qarkut në Pejë (Aktgjykimi Ap. nr. 60/11) e aprovoi ankesën e Prokurorit Publik komunal dhe e shpalli parashtruesin e kërkesës fajtor për kryerjen e veprës penale të vjedhjes nga neni 252 paragrafi 1 i KPPK-së, dhe e ndëshkoi atë me gjobë në lartësi prej 1.200 euro. Parashtruesi ushtroi ankesë kundër këtij aktgjykimi në Gjykatën Supreme.
15. Më 23 gusht 2012, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Api. nr. 3/2012) e refuzoi ankesën e parashtruesit dhe e vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Pejë. Edhe Prokurori i Shtetit, edhe parashtruesi parashtruan kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ap. nr. 60/11 të 15 nëntorit 2011, dhe kundër Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Api. nr. 3/2012 të 23 gushtit 2012.
16. Më 26 dhjetor 2012, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Pkl. nr. 189/2012) i refuzoi si të pabazuara kërkesat për mbrojtje të ligjshmërisë, si të parashtruesit ashtu edhe të Prokurorit të Shtetit. Gjykata Supreme vendosi që *“Gjykata e Qarkut në Pejë, duke vepruar sipas ankesës së prokurorit publik komunal me Aktgjykimin Ap. nr. 60/2011 të 15 nëntorit 2011, e ka ndryshuar aktgjykimin e ankimuar, ashtu që të akuzuarin Sali Shala e ka shpallur fajtor për veprën penale vjedhje të parashikuar me nenin 252 par. 1 të KPPK-së dhe e ka gjykuar me gjobë prej 1.200 € (një mijë e dyqind euro). Sipas nenit 480 të Kodit të Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës, në situata të tilla, gjykatat nuk janë të lidhura me parimin e reformatio in peiuss dhe kjo shmangie nga ky parim vlen si për gjykatën e shkallës së parë, ashtu dhe për gjykatën e shkallës së dytë, ngase nëse gjykata e shkallës së*

parë, në vend të dënimit me gjobë të të akuzuarit, pas kundërshtimit do t'i shqiptonte dënim me burgim dhe ndaj këtij aktgjykimi do të ankohej prokurori publik, gjykata e shkallës së dytë nuk do të ishte e kufizuar me asnjë dispozitë ligjore që të akuzuarit t'ia shqiptonte një dënim më të ashpër. Situatë e njëjtë do të vlente edhe kur gjykata do t'i shqiptonte një dënim më të lartë me gjobë ndërsa, gjykata e shkallës së dytë me rastin e ankesës së prokurorit publik, do të kishte mundësi t'ia rrisë akoma më shumë dënimin me gjobë, në kuadër të minimumit dhe maksimumit. Nëse me rastin e shqyrtimit, gjykata e shkallës së parë do të mund t'ia shqiptonte edhe dënimin me burgim, pse atëherë gjykata e shkallës së dytë nuk mund t'ia shqiptojë të njëjtin lloj të dënimit, por në lartësi më të madhe, siç ka vepruar në rastin konkret, ngase në një aspekt, gjykata e shkallës së dytë, ligjërisht e mori rolin e gjykatës së shkallës së parë. Pra, pretendimet e Prokurorit të Shtetit dhe ato të mbrojtësit të të gjykuarit, se është shkelur parimi reformatio peiuss janë të pambështetura me ligj.”

Pretendimet e parashtruesit

17. Parashtruesi i kërkesës pretendon se aktgjykimet e Gjykatës së Qarkut në Pejë dhe të Gjykatës Supreme kanë shkelur parimin elementar *reformatio in peiuss* “[...] askush nuk mund të dëmtohet nga ankesa e vet, nuk mund të ketë sherr nga ankesa e vet, siç ka ndodhur në rastin konkret.”
18. Në këtë drejtim, parashtruesi pretendon se të drejtat e tij nga neni 21 [Parimet e Përgjithshme], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe neni 6 (E Drejta për Gjykim të Drejtë) të KEDNJ-së i janë shkelur.

Pranueshmëria e kërkesës

19. Gjukata vëren se për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit Gjukata duhet, së pari, të vlerësojë nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore..
20. Lidhur me këtë, Gjukata vëren se *prima facie* në kërkesën e tij, parashtruesi duhet të dëshmojë se procedurat në Gjykatën Supreme, shikuar në tërësinë e tyre, nuk janë zbatuar në mënyrë të tillë që parashtruesi të mos ketë pasur gjykim të drejtë apo shkelje të tjera që mund të jenë kryer nga ana e Gjykatës Supreme.

21. Kështu, Gjykata i referohet rregullit 36 (1)(c) të Rregullores, e cila përcakton se "*Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) Kërkesa është qartazi e bazuar.*"
22. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës që të trajtojë gabimet e fakteve apo ligjit (ligjshmërisë) që pretendohen të jenë kryer nga Gjykata Supreme, përpos nëse dhe përderisa nuk i shkel të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria).
23. Andaj, Gjykata nuk duhet të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt kur shqyrton vendimet e marra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse si të drejtës procedurale, po ashtu edhe të drejtës materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz v. Spain [GC], nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për Të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1).
24. Ne fakt, parashtruesi nuk arrin të mbështesë një pretendim *prima facie* mbi bazë kushtetuese dhe nuk ka ofruar dëshmi që tregojnë se të drejtat dhe liritë e tij janë shkelur nga Gjykata Supreme. Gjykata Supreme i ofroi parashtruesit një aktgjykim të arsyetuar mirë, duke e interpretuar parimin *reformatio in pejus* dhe duke shpjeguar se pse ky parim nuk mund të zbatohet në rastin e parashtruesit, gëgjësisht Gjykata e Qarkut veproi dhe vendosi sipas ankesës së prokurorit publik komunal dhe jo sipas ankesës së parashtruesit të kërkesës.
25. Prandaj, Gjykata nuk mundi të konstatojë se procedurat përkatëse në Gjykatën Supreme kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta ose arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub v. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06 të 30 qershorit 2009).
26. Prandaj, parashtruesi nuk ka provuar *prima facie* pse dhe si i ka shkelur Gjykata Supreme të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë dhe KEDNJ. Andaj, Gjykata e konsideron kërkesën të papranueshme si qartazi të pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me rregullin 36 (1.c) dhe me rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe,
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 12/13, Fatime Thaqi, datë 12 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A nr. 1330/2012, të 27 dhjetorit 2012

Rasti KI 12/13, Aktvendim për Papranueshmëri, i 8 korrikut 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, qartazi e pabazuar

Parashtruesja e kërkesës pretendon se me aktgjykimin e kontestuar asaj i janë shkelur këto të drejta të njeriut të mbrojtura me Kushtetutë Neni 24 (Barazia para Ligjit), Neni 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm), Neni 6 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm).

Duke iu referuar kërkesës së parashtrueses dhe të drejtave të garantuara me kushtetutë, që pretendohet se janë shkelur, Gjykata konstaton: Në nenin 51 të Kushtetutës [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale] paragrafi 2 është qartazi e paraparë: *“Sigurimi social themelor, që ka të bëjë me papunësinë, sëmundjen, aftësitë e kufizuara dhe moshën e shtyrë, rregullohet me ligj”*.

Gjykata Kushtetuese duke shqyrtuar pretendimet e parashtrueses së kërkesës për shkeljen e nenit 24 të Kushtetutës [Barazia para Ligjit], konstatoi se para kësaj gjykate parashtruesja nuk ka paraqitur fakte që do të vërtetonin pretendimin e saj, sepse në fakt pos konstatimit se ajo i ka plotësuar kushtet për pension, nuk ofroi dëshmi se cila ka qenë pabarazia e saj para ligjit dhe se kundrejt cilëve persona ajo para ligjit në organet gjyqësore e administrative është trajtuar si e pabarabartë.

Në këto rrethana, parashtruesja e kërkesës nuk ka “argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e saj ”nuk e kishte paraqitur kërkesën në mënyrë ligjore dhe bazuar si më sipër, Gjykata gjen që në përputhje me rregullin 36 paragrafi 2 pika c dhe d, kërkesën duhet ta refuzojë si qartazi të pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI12/13

Parashtruese

Fatime Thaqi

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A nr. 1330/2012, të 27 dhjetorit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesja e kërkesës

1. Parashtruese e kërkesës është znj. Fatime Thaqi, nga fshati Llapushnik, komuna e Drenasit.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar i autoritetit publik është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1330/2012 i 27 dhjetorit 2012, të cilin parashtruesja e kërkesës e ka pranuar më 16 janar 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së lëndës së parashtruar më 4 shkurt 2013 në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1330/2012 të 27 dhjetorit 2012, me të cilin Gjykata Supreme kishte refuzuar padinë e parashtrueses për vlerësimin e ligjshmërisë së Aktvendimit të Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale nr. 506-406, të 20 qershorit 2012, në procedurën e konfliktit administrativ.

Shkeljet e pretenduara të të drejtave të garantuara kushtetuese

4. Parashtruesja e kërkesës pretendon se me aktgjykimin e kontestuar asaj i janë shkelur këto të drejta të njeriut të mbrojtura me Kushtetutë:
 - a). Neni 24 (Barazia para Ligjit);
 - b). Neni 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm);
 - c) Neni 6 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm).

Baza juridike

5. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), neni 47 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës i 16 dhjetorit 2009, i hyrë në fuqi më 15 janar 2010 (në tekstin e mëtejme referuar si Ligji), dhe neni 29 i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme referuar si Rregullorja).

Ankesa e parashtruesit

6. Parashtruesja e ankesës ka pohuar se komisionet mjekësore të Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale (në tekstin e mëtejme: MPMS) ia kanë refuzuar në mënyrë joligjore “të drejtën për pension me aftësi të kufizuar”, edhe pse ajo i ka plotësuar kushtet për një pension të tillë, ndërsa Gjykata Supreme e Kosovës duke refuzuar padinë e saj në procedurën e konfliktit administrativ, gjithashtu ka bërë të njëjtën shkelje, sepse sipas parashtrueses së ankesës, ajo ka paaftësi të përhershme për punë dhe atë e ka provuar edhe me dokumentacion mjekësor.

Procedura në Gjykatë

7. Më 4 shkurt 2013, Gjykata Kushtetuese pranoi kërkesën e znj. Fatime Thaqi dhe e regjistroi atë me nr. KI12/13.
8. Më 26 shkurt 2013, me vendimin GJR 12/13, Kryetari i Gjykatës caktoi Gjyqtar raportues, gjyqtarin Prof. dr. Ivan Čukalović dhe Kolegjin shqyrtues në përbërje prej gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues) dhe Snezhana Botusharova e Arta Rama-Hajrizi, si anëtarë të Kolegjit, ndërsa me vendim pasues të Kryetarit, gjyqtarja Arta Rama-Hajrizi u

zëvendësua në cilësinë e anëtarit të Kolegjit shqyrtues me Kryetarin e Gjykatës, Prof. dr. Enver Hasanin.

9. Më 12 mars 2013, Gjykata Kushtetuese ka njoftuar Gjykatën Supreme të Kosovës dhe përfaqësuesin e parashtruesit të kërkesës.
10. Më 15 maj 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 27 dhjetor 2004, znj. Fatime Thaqi nga fshati Llapushnik, komuna e Drenasit, i kishte parashtruar kërkesë Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale – Departamentit të Administratës Pensionale (në tekstin e mëtejme: MPMS-DAP) të Kosovës, me të cilën nga ky institucion ka kërkuar njohjen e së drejtës për pension të personave me aftësi të kufizuara.
12. Më 1 nëntor 2005, MPMS-DAP kishte nxjerrë Vendimin me nr. të dosjes 5064068, me të cilin kishte miratuar kërkesën e saj për pension duke e informuar se kjo aplikuese gëzon të drejtën në pension prej 40€ në muaj, ndërsa për muajt paraprakë ajo do të realizojë shumën prej 200 €.
13. Në këtë vendim, gjithashtu ishte theksuar se znj. Thaqi “do të ftohej për rishqyrtim” të këtij vendimi pas tri vitesh nga dita e miratimit të vendimit për pension. Në vendim gjithashtu në këshillën juridike ishte cekuar se “ankesa kundër këtij vendimi është e lejuar në afat prej 14 ditësh nga dita e njoftimit të vendimit “dhe atë në Këshillin e ankesave të kësaj ministrie.
14. Më 14 dhjetor 2011, Komisioni mjekësor për rishqyrtime i MPMS-së kishte nxjerrë “vendimin pas rivlerësimit” që mbante të njëjtin nr. të dosjes, 5064068, e që i dedikohej znj. Fatime Thaqi, e në të cilin theksohej se “kërkesa juaj për pension të personave me aftësi të kufizuar është REFUZUAR” duke konstatuar njëherazi se te parashtruesja e kërkesës “aftësia e kufizuar e plotë dhe e përhershme nuk ekziston”, e që rrjedhimisht ka nënkuptuar se pensioni i miratuar me vendimin e 1 nëntorit 2005, nga data 14 dhjetor 2011, znj. Fatime Thaqi më nuk i është paguar.
15. Më 20 qershor 2012, Këshilli i ankesave për pensionet me aftësi të kufizuar i MPMS-së nxori Aktvendimin me nr. të dosjes 5064068, me të

cilin refuzoi ankesën e znj. Fatime Thaqi dhe njëkohësisht konstatoi se vendimi i shkallës së parë ishte "plotësisht i bazuar konform Ligjit nr. 2003/23".

16. Në arsyetimin e këtij aktvendimi thuhej se komisioni mjekësor i shkallës së parë e ka konstatuar drejt dhe të plotë gjendjen faktike si dhe ka faktin se kandidati nuk i përmbush kriteret e nenit 3 të Ligjit 2003/23 dhe faktin se komisioni i shkallës së dytë, i përbërë nga ekspertët mjekësorë të fushave përkatëse, ka analizuar komplet dokumentacionin shëndetësor të aplikueses dhe ka konstatuar gjendjen e njëjtë si në diapozitivin e vendimit të shkallës së parë.
17. Më 27 dhjetor 2012, Gjykata Supreme e Kosovës, duke vendosur sipas padisë së znj. Thaqi, në procedurën e konfliktit administrativ ka nxjerrë Aktgjykimin A. nr. 1330, me të cilin padinë e parashtuar nga znj. Thaqi e ka REFUZUAR.
18. Në arsyetimin e Aktgjykimit të saj, Gjykata Supreme ka theksuar "se e paditura e ka aplikuar drejt të drejtën materiale kur ka konstatuar se paditësja nuk i ka plotësuar kriteret e parapara me nenin 3 të Ligjit për pensionet e Personave me Aftësi të Kufizuar" dhe gjithashtu se komisionet mjekësore të përbëra nga ekspertë mjekësorë të fushave përkatëse, pa mëdyshje e kanë vërtetuar drejt gjendjen shëndetësore të paditëses, andaj Gjykata Supreme nga thëniet në padi nuk gjen prova se do të duhej të vendosej ndryshe, apo se vendimet e MPMS-së janë të kundërligjshme.
19. Më 4 shkurt 2013, parashtuesja e kërkesës e dorëzoi kërkesën e saj në Gjykatën Kushtetuese, duke ia bashkangjitur edhe fletë lëshimin nga Qendra Klinike Universitare e Kosovës (QKUK), nga e cila shihej se ajo ishte mjekuar në këtë qendër nga 15 janari 2013 deri më 24 janar 2013.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

20. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtuesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtuesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë, të cilat përcaktohen në Kushtetutë, me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës së Gjykatës.
21. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës (Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara) që përcakton se:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

22. Gjykata gjithashtu merr parasysh:

Rregullin 36 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese, ku përcaktohet:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

c) “kërkesa është qartazi e bazuar”.

23. Duke iu referuar kërkesës së parashtrueses dhe të drejtave të garantuara me kushtetutë, që pretendohet se janë shkelur, Gjykata konstaton:
24. Në nenin 51 të Kushtetutës [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale] paragrafi 2 është qartazi e paraparë: “Sigurimi social themelor, që ka të bëjë me papunësinë, sëmundjen, aftësitë e kufizuara dhe moshën e shtyrë, rregullohet me ligj”.
25. Nga përkufizimi juridik i nenit 51 të Kushtetutës, shihet qartë se sigurimi social për “aftësi të kufizuara, papunësi dhe moshë të shtyrë” rregullohet me ligj, në rastin konkret çështja e pensionit me aftësi të kufizuara është e rregulluar me Ligjin nr. 2003/23 për pensionet e personave me aftësi të kufizuar në Kosovë, të aprovuar në Kuvendin e Kosovës më 6 nëntor 2003.
26. Procedurat e aplikimit dhe të plotësimit të kushteve për gëzimin e kësaj të drejte janë të parapara me këtë ligj sikur edhe e drejta e apelit të vendimeve, kur palët nuk janë të kënaqura me vendimet lidhur me kërkesën e tyre.
27. Komisionet administrative të MPMS-së duke nxjerrë vendimin e 14 dhjetorit 2011 dhe Aktvendimin e 20 qershorit 2012, kishin vepruar pikërisht në përputhje me dispozitat e këtij ligji, për më tepër Gjykata Supreme gjatë shqyrtimit të ligjshmërisë së tyre në procedurën e konfliktit administrativ me Aktgjykimin e saj përfundimtar A. nr. 1330, të 27 dhjetorit 2012, i kishte cilësuar si tërësisht ligjore dhe të bazuara.
28. Gjykata Kushtetuese duke shqyrtuar pretendimet e parashtrueses së kërkesës për shkeljen e nenit 24 të Kushtetutës (Barazia para Ligjit), konstatoi se para kësaj gjykate parashtruesja nuk ka paraqitur fakte që do të vërtetonin pretendimin e saj, sepse në fakt pos konstatimit se ajo i ka plotësuar kushtet për pension, nuk ofroi dëshmi se cila ka qenë

pabarazia e saj para ligjit dhe se kundrejt cilëve persona ajo para ligjit në organet gjyqësore e administrative është trajtuar si e pabarabartë.

29. Për sa u përket pretendimeve lidhur me shkeljet e nenit 31 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së (Gjykimi i Drejtë dhe i Paanshëm), Gjykata Kushtetuese përsëri nuk gjeti fakte që do të dëshmonin pretendimin e bazuar për shkelje të këtyre dispozitave, sepse pos përmendjes së po të njëjtit fakt për plotësimin e kushteve për pension me aftësi të kufizuara, parashtruesja me asnjë fakt nuk e argumentoi parregullsinë e procedurave, qoftë para komisioneve mjekësore si organe administrative që kanë vendosur në bazë të ligjit, qoftë para Gjykatës Supreme, në procedurën e konfliktit administrativ.
30. Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e faktit dhe me këtë rast dëshiron të theksojë se konstatimi i gjendjes faktike të drejtë dhe të plotë është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta dhe në këtë rast edhe i organeve administrative dhe se roli i saj është vetëm që ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë, prandaj nuk mund të veprojë si "gjykatë e shkallës së katërt" (Shih, *mutatis mutandis*, i. a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65).
31. Gjykata Kushtetuese ka rol subsidiar krahasuar me sistemet vendore të rregullta gjyqësore, apo edhe administrative, dhe është e dëshirueshme që gjykatat kombëtare ose organet kompetente administrative me kompetenca të vendimmarrjes efektive të kenë fillimisht mundësinë që të vendosin për çështje të pajtueshmërisë të së drejtës së brendshme me Kushtetutën (Shih vendimin e GJEDNJ - A, B dhe C kundër Irlandës [DHM], § 142).
32. Fakti i thjeshtë se parashtruesit janë të pakënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund t'u shërbejë atyre si e drejtë që të ngrenë një kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës (Shih, *mutatis mutandis*, aktgjykimi ECHR Kërkesa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykim i 26 korrikut 2005).
33. Gjykata Kushtetuese në kushte dhe rrethana të njëjta kishte vendosur njëjtë edhe në Rastin KI101/11, kur kishte nxjerrë aktvendimin për papranueshmëri duke e refuzuar kërkesën e parashtruar para saj, si qartazi të papabazuar.
34. Në këto rrethana, parashtruesja e kërkesës nuk ka "argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e saj" nuk e kishte paraqitur kërkesën në mënyrë ligjore dhe bazuar si më sipër, Gjykata gjen që në

përputhje me rregullin 36 paragrafi 2 pika c dhe d, kërkesën duhet ta refuzojë si qartazi të pabazuar, andaj

PËR KËTO ARSYE

Në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës; në mbështetje të nenit 20 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe në mbështetje të rregullit 56.2 të Rregullores së punës, Gjykata Kushtetuese, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese;
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Prof. dr. Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 09/12, Lavdërije Telaku, datë 16 korrik 2013- Kërkesë për vlerësimin e Kushtetutshmërisë së Aktvendimit Rev.I. nr.481/2009 të 18 tetorit 2011 dhe Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës Ac.nr 79/2011 të 24 nëntorit 2011

Rasti KI 09/12, Aktvendim për papranueshmëri, i 25 qershorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë qartazi e pabazuar, Aktvendim për Papranueshmëri, kontest familjar

Parashtruesja paraqiti kërkesën bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke pohuar se Aktvendimi i Gjykatës Supreme Rev.I. nr. 481/2009 dhe Aktgjykimi i Gjykatës Supreme Ac.nr. 79/2011, që kanë të bëjë me kontest familjar i kanë shkelur të drejtat e saj të garantuara me Kushtetutë. Parashtruesja e kërkesës pretendon se pasojat e këtyre vendimeve shkelin të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, pa përmendur specifikisht cilat të drejta.

Gjykata vëren se parashtruesja në kërkesën e saj ka theksuar se aktgjykimet dhe aktvendimet e gjykatave të rregullta kanë shkelur Ligjin e Familjes, respektivisht dispozitat që rregullojnë çështjen e strehimit. Megjithatë, parashtruesja nuk ka specifikuar se cilat dispozita të Kushtetutës apo Ligjit janë shkelur.

Gjykata Kushtetuese përsëriti që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e apelit, apo gjykatë e shkallës së katërt lidhur me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta dhe se shtë detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë, dhe nëse procedurat në përgjithësi të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë saqë parashtruesi i kësaj kërkesë të ketë pasur gjykim të drejt.

Pasiqë parashtruesja e kërkesës ka dështuar të tregojë se pse dhe si gjykatat e rregullta i kanë shkelur të drejtat e saj të garantuara me Kushtetutë, Gjykata e shpalli kërkesën të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI 09/12

Parashtruesi

Lavdërije Telaku

Kërkesë për vlerësimin e Kushtetutshmërisë së Aktvendimit Rev.I.

nr.481/2009 të 18 tetorit 2011 dhe

Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës Ac.nr

79/2011 të 24 nëntorit 2011

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përberë nga:

Enver Hasani, Kryetar,
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi gjyqtare

Parashtruesja e Kërkesës

1. Parashtruese e kërkesës është znj. Lavdërie Telaku (në tekstin e mëtejme: Parashtruesja), me vendbanim të përhershëm në Prizren.

Vendimi gjyqësor i kontestuar

2. Vendimet e kontestuar janë është: Aktvendimi Rev.I. nr. 481/2009 i 18 tetorit 2011 i Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata Supreme), dhe Aktgjykimi Ac.nr. 79/2011 i 24 nëntorit 2011 i Gjykatës Supreme.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës së parashtruar është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme Rev.I. nr. 481/2009 të 18 tetorit 2011 dhe Aktgjykimit të Gjykatës Supreme Ac.nr. 79/2011 të 24 tetorit 2011, qe kanë të bëjë me kontest familjar. Parashtruesja e kërkesës pretendon se pasojat e këtyre vendimeve shkelin të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës

(në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), pa përmendur specifikisht cilat të drejta.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 47 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës i 16 dhjetorit 2008, i hyrë në fuqi më 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe Rregulli 28 i Rregullores së Punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 31 janar 2012, Gjykata Kushtuese pranoi kërkesën parashtruar nga parashtruesja dhe e regjistroi atë me nr. KI 09/12.
6. Me 1 shkurt 2012, parashtruesja është njoftuar për regjistrimin e kërkesë dhe i është kërkuar dokumentacion shtesë për plotësimin e kërkesës së parashtruar.
7. Më 21 shkurt 2012, Kryetari, me vendimin GJR. 09/12 caktoi Gjyqtar raportues, gjyqtarin Alty Suroy. Të njëjtën ditë, Kryetari, me vendimin KSH. 09/12, caktoi anëtarët e Kolegjit shqyrtues në përbërje të gjyqtareve: Ivan Čukalović (kryesues), Gjyljeta Mushkolaj (anëtare) dhe Iliriana Isalami (anëtare).
8. Më 2 korrik 2012, Kryetari, me vendimin GJR. 09/12 riemëroj Kolegjin e ri Shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Ivan Čukalović (kryesues), Kadri Kryeziu, caktohet në vend të Gjyqtarës Gjyljeta Mushkolaj, meqë asaj mandati si gjyqtare në Gjykatën Kushtetuese i përfundoj me 26 qershor 2012, dhe Arta Rama-Hajrizi, u caktua në vend të gjyqtarës Iliriana Islami, se cilës po ashtu i kishte përfunduar mandati me 26 qershor 2012.
9. Me 5 shtator 2012, parashtrueses sërish i është kërkuar dokumentacion shtesë, përkatësisht disa vendime të gjykatave të rregullta, lidhur me rastin e saj.
10. Më 14 shtator 2012, parashtruesja dorëzoi dokumentacionin e kërkuar nga Gjykata.
11. Më 25 qershor 2013, Kolegji Shqyrtues pasi shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

12. Parashtruesja e kërkesës kishte lidhur martesë më 7 shkurt 1992 me z. A.T. nga Prizreni, nga kjo lidhje bashkëshortore, bashkëshortët kishin lindur tre fëmijë.
13. Për shkak të përkeshimit të raporteve familjare, në vitin 2004 filluan të jetojnë ndarazi.
14. Në një datë të paspecifikuar ish bashkëshorti i parashtrueses, A.T. ushtroi padi për shkurorzim në Gjykatën e Qarkut në Prizren

Procedura lidhur me Vendimin e Gjykatës Supreme Rev. I.nr.481/20099, në të cilën parashtruesja paraqitet si paditëse

15. Me 15 mars 2007 Gjykata Komunale në Prizren nxorri Aktgjykimin C.nr.21/2007, me të cilin aprovoi kërkesën e E.T., L.T., dhe F.T. që janë të përfaqësuar nga parashtruesja si përfaqësues ligjor.
16. Në pjeën operative të vendimit Gjykata Komunale aprovoi kërkesën e aplikueses dhe urdhëroi A.T. ” që në emër të alimentacionit të paguajë nga 150 € në muaj për secilin fëmijë ose në total 450 € në muaj, deri më datën 5 të çdo muaji duke filluar nga 19.01.2007” [...] “deri sa kushtet ligjore të jenë në fuqi ose deri sa nuk ndryshohet ky aktgjykim”
17. Në një datë të paspecifikuar A.T. ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut kundër Aktgjykimit C.nr.21/2007.
18. Më 17 qershor 2007, Gjykata e Qarkut në Prizren nxorri Aktgjykimin Ac.nr.241/2007, pjesërisht aprovoi ankesën e A.T. dhe ndryshoi Aktgjykimin C.nr.21/2001 të Gjykatës Komunale në Prizren
19. Në pjesën operative të Aktgjykimit, Gjykata e Qarkut theksoi se “A.T. nga Prizreni obligohet të kontribuojë në mbajtjen e fëmijëve të mitur...” [...] “në emër të alimentacionit të paguajë 80 € për secilin fëmijë apo në total 240 € në muaj, deri më datën 5 të muaji, duke filluar nga data kur është ushtruar padia deri sa kushtet ligjore të jenë në fuqi ose deri sa nuk ndryshohet ky aktgjykim”
20. Më 30 janar 2008 parashtruesja parashtroi në Gjykatën Komunale në Prizren kërkesë për mbrojtje emergjente duke kërkuar që kjo gjykatë të “të urdhërojë palën përgjegjëse A.T. nga Prizreni të paguajë qerane mujore pre 100 € për parashtruesen”

21. Më 30 janar 2008, Gjykata Komunale në Prizren nxorri Aktvendimin C.nr.865/07, duke aprovuar kërkesen ë parashtrueses dhe lëshoi urdhër për mbrojtje emergjente për palën e mbrojtur.
22. Në pjesën operative të Aktvendimit Gjykata Komunale *“urdhëron të paditurin A.T. të paguajë qeranë mujore në një shumë prej 100 € palës së mbrojtur, duke filluar nga 12 dhjetori 2005...”* [...] *“ urdhëri për mbrojtje emergjentë hyn në fuqi menjëherë dhe ankesa kunder tij nuk e pezullon ekzekutimin”*
23. Më 27 mars 2008, A.T. ushtron kundërshtim kundër vendimit për ekzekutimin e Aktvendimin C.nr.865/07.
24. Më 19 maj 2008, Gjykata Komunalë nxorri vendimin E.nr.95/08, duke refuzuar kundërshtimin e A.T. si të pabazuar.
25. Më 1 dhjetor 2008, duke vendosur në ankesën e të paditurit A.T. që ishte ushtruar kundër Aktvendimit të Gjykatës Komunalë në Prizren C.nr.865/07 të 30 janarit 2008, Gjykata e Qarkut nxorri Aktvendimin Ac.nr.105/08 duke anuluar vendimin e Gjykatë Komunale dhe ktheu lëndën gjykatës së shkallës së parë për përsëritje të procedurës dhe rigjykim.
26. Në arsyetimin e Aktvendimit Gjykata e Qarkut theksoi se *“Gjykata e Qarkut vërtetoi se gjendja faktuale nuk është vlerësuar drejte dhe plotësisht, që ka shkaktuar zbatim të gabueshëm të të drejtës materiale.”*
27. Më 19 maj 2009, Gjykata Komunale ne Prizren në një procedurë të përsëritur nxorri Aktvendimin C.nr.874/2008, duke refuzuar kërkesën parashtrueses për mbrojtje emergjente. Në të njejtën kohë Gjykata Komunale refuzoi kërkesën e parashtrueses të përdorë për banim një pjesë të shtëpusë ku kishin jetuar më parë, sa ishin të martuar.
28. Në arsyetimin e Aktvendimit, Gjykata Komunale theksoir se *“Gjykata e shkallës së parë refouzon kërkesën e palës së mbrojtur për të lshuar urdhër për mbrojtje emergjente, sepse Gjykata e Qarkut në Prizren më 15 qershor 2007 ka nxjerrë vendimin Ac.nr.541/2007 që e obligon A.T. të paguaje alimentacionin prej 80 € për secilin fëmijë”* [...] *“...bazuar në vlerësimin e saj gjykata nuk gjen ndonjë arsye për të lëshuar urdhër për mbrojtje emergjente me te cilin do të detyronte të paditurin të paguajë qerane mujore...”*

29. Në një datë të paspecifikuar parashtruesja ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prizren kundër Aktvendimit C.nr. 874 të Gjykatës Komunale në Prizren për shkelje të pretenduara të dispozitave të procedurës civile.
30. Më 2 shtator 2009, Gjykata e Qarkut në Prizren nxorri Aktvendimin Ac.nr.323/2009, duke refuzuar ankesën e parashtrueses si të pabazuar dhe konfirmoi Aktvendimin C.nr.874/2008 të Gjykatës Komunale në Prizren.
31. Në Aktvendimin e saj, Gjykata e Qarkut sqaroi se nuk gjeti që gjatë procurave kishte ndonjë shkelje të procedurës civile, edhe pse në ankesën e saj parashtruesja nuk kishte specifikuar dispozitat që pretendonte se janë shkelur.
32. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesja ushtroi ankesë në Gjykatën Supreme për revizion të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut Ac.nr.323/2009.
33. Më 18 tetor 2011, Gjykata Supreme nxorri Aktvendimin Rev. I. Nr. 848/2009, duke refuzuar kërkesën e parashtrueses si të pabazuar.
34. Në arsyetimin e Aktvendimit të saj, Gjykata Supreme theksoi se :

“Gjykata e shkallës së parë, pas administrimit të nevojshme të provave dhe dëgjimit të përfaqësuesit të Qendrës për Punë Sociale në Prizren, gjeti se veprimet e të paditurit nuk përbënin dhunë në familje siç është paraparë më nënën 2.1.j të Rregullores së UNMIK-ut 2003/12”

[...]

“Gjykata e shkallës së dytë në procedurë të ankesës ka konfirmuar plotësisht gjendjen faktike dhe qendrimin juridik të gjykatës së shkallës së parë, duke refuzuar si të pabazuar ankesën e palës së mbrojtur dhe konfirmoi vendimin e gjykatës së shkallës së parë.”

Procedura lidhur me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme Ac. no. 79/2011, në të cilën parashtruesja paraqitet si e paditur

35. Më 9 qershor 2011, Gjykata e Qarkut në Prizren nxorri Aktvendimin C.nr.45/2011, i cili e përfundoi martesën e parashtrueses me A.T. me shkëputje.
36. Në Aktgjykimin e saj, Gjykata e Qarkut refuzoi kërkesën e parashtrueses për alimentacion prej 250 €, derisa kërkesa për të jetuar në shtëpinë e

përbashkët të A.T. apo të urdhërojnë atë të paguajë qiranë mujore është shpallur e pabazuar.

37. Si bazë ligjore të vendimit të saj, Gjykata Supreme theksoi se *“kërkesa e të paditurës refuzohet, pasi që paditësi nuk ka shtëpi në emër të tij” [...] “dhe duke marrë para sysh që ai nuk është i punësuar dhe aktualisht nuk realizon të ardhur nga ndonjë burim tjetër, nuk është në gjendje ta paguajë qeranë”*
38. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesja ushtroi ankesë në Gjykatën Supreme kundër Aktgjykimit C.nr.45/2011 të Gjykatës së Qarkut në Prizren.
39. Më 24 nëntor 2011, Gjykata Supreme nxorri Aktgjykimin Ac.nr.79/2011, që e refuzoi ankesën e parashtrueses si të pabazuar dhe vërtetoi Aktgjykimin C.nr.45/2011 të Gjykatës së Qarkut në Prizren.
40. Në arsyetimin e Aktgjykimit të saj, Gjykata Supreme theksoi *“Gjykata e shkallës së parë bazuar në gjendjen faktike ka zbatuar drejtë dhe në mënyrë të plotë të drejtën materiale, kur refuzoi kërkesën e të paditurës për banim në shtëpinë e paditësit apo që ai ti paguajë qeranë.” [...] “Gjykata e Qarkut ka shqyrtuar të gjitha faktet dhe ka gjetur se paditësi nuk mund të paguajë alimentacionn dhe banimin, pasi që nuk është i punësuar dhe nuk realizon te ardhura nga burime tjera...”*

Pretendimet e parashtrueses

41. Parashtruesja e kërkesës, pretendon janë shkelur të drejtat e saj të garantuara me Kushtetutë. Sidoqoftë, ajo nuk specifikon asnjë dispozitë kushtetuese.
42. Më tej, parashtruesja pohon se gjayë procedurave në gjykatat e rregullta janë bërë shkelje të dispozitave të Ligjit të Familjes që kanë të bëjnë me sigurimin e strehimit.
43. Parashtruesja gjithashtu thekson e ish bashkëshorti i saj A.T. e ka dëbuar nga shtëpia dhe më vona e ka penguar atë të kthehet.
44. Përfundimisht, parashtruesja e kërkesës këronk nga Gjykata Kushtetuese:

“të anulojë vendimet e kontestuara të gjykatave të rregullta dhe ti pranojë kërkesëpaditë në paditë e ushtruara”

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

45. Gjykata thekson se , në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtrueses, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesja e kërkesës i ka plotësuar kriteret procedurale për pranueshmëri të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregulloren e punës së Gjykatës.
46. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 (1) dhe nenit 113(7) të Kushtetutës që përcakton se:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar. (...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

dhe nenit 48 të Ligjit, që thekson:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

47. Gjykata vëren se parashtruesja në kërkesën e saj ka theksuar se aktgjykimet dhe aktvendimet e gjykatave të rregullta kanë shkelur Ligjin e Familjes, respektivisht dispozitat që rregullojnë çështjen e strehimit. Megjithatë, parashtruesja nuk ka specifikuar se cilat dispozita të Kushtetutës apo Ligjit janë shkelur.
48. Gjykata Kushtetuese përsërit që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e apelit, apo gjykatë e shkallës së katërt lidhur me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës, nr. 30544/96, § 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] e 1999-I).
49. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë, dhe nëse procedurat në përgjithësi të

shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë sa që parashtruesi i kësaj kërkesë të ketë pasur gjykim të drejtë (shih ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Kërkesa nr. 13071/87 e miratuar më 10 korrik 1991).

50. Megjithatë, pas shqyrtimit të dokumenteve të doëzuara nga parashtruesja, Gjykata Kushtetuese nuk ka gjetur asnjë indikacion që procedurat para Gjykatës Supreme ishin të padrejta apo të prekura nga arbitrariteti (shih Vanek kundër Republikës Sllovake , Vendiim mbi Pranueshmërinë GjEDNj-së ECtHR në rastin 53363/99 të 31 Majit 2005).
51. Prandaj, parashtruesja e kërkesës ka dështuar të tregosë se pse dhe si gjykatat e rregullta i kanë shkelur të drejtat e saj të garantuara me Kushtetutë, Gjykata thekson se Aktvendimin i Gjykatës Supreme Rev. I. Nr. 481/2009 i datës 18 tetor 2011 dhe Aktgjykimi i Gjykatës Supreme Ac. nr. 79/2011 i datës 24 nëntor 2011 ishin të argumentuara dhe të arsyetuara mirë.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 dhe 48 të Ligjit, rregullin 36.2 (b) dhe (d) të Rregullores së punës, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 26/13, Vahide Bajrami, datë 16 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës A. nr. 1107/2012 të 05 nëntorit 2012

Rasti 26/13, Aktvendim për papranueshmëri ,i 17 korrikut 2013

Fjalë kyçe: kërkesë individuale, vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme

Parashtruesi i kërkesës parashtroi parashtrësë në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës, neneve 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, datë 15 janar 2009.

Më 4 mars 2013, parashtruesi i ka parashtruar kërkesë Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me të cilën ka kërkuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se me aktgjykimin e Gjykatës Supreme janë shkelur nenet e Kushtetutës së Kosovës: neni 51 [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale], neni 1 [Përkufizimi i Shtetit], neni 21 [Parimet e Përgjithshme], neni 21.22 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], neni 23 [Dinjiteti i Njeriut], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave], si dhe nenet e Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, si vijon: neni 1 [Obligimi për të Respektuar të Drejtat e Njeriut], Neni 6 [E Drejta për Gjykim të Drejtë] dhe neni 13 [E Drejta për Mjet Juridik Efikas].

Me Vendimin e Kryetarit (nr. KI 26/13, të 22 marsit 2013), gjyqtari Ivan Čukalović u emërua Gjyqtar raportues. Në të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH 26/13, u emërua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (gjyqtar kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama Hajrizi.

Gjatë shqyrtimit të rastit, Gjykata konstatoi se parashtruesja e kërkesës nuk i ka mbështetur mjaftueshëm me prova pretendimet e saj përkitazi me shkeljet kushtetuese të të drejtave të saj nga ana e Gjykatës Supreme. Përveç kësaj, Gjykata vëren se aktgjykimet dhe vendimet e Gjykatës Komunale, Gjykatës së Qarkut dhe asaj Supreme janë të arsyetuara dhe të argumentuara mirë dhe nuk tregojnë kurrfarë arbitrariteti.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së parashtruar, Gjykata Kushtetuese, në seancën e 17 qershorit 2013, përfundoi se kërkesa është e pabazuar, meqenëse faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkelje të ndonjë të drejte kushtetuese.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI-26/13

Parashtrues

Vahide Bajrami

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës A. nr. 1107/2012 të 05 nëntorit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Vahide Bajrami nga fshati Dumnicë e Poshtme, komuna e Vushtrrisë.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës A. Nr. 1107/2012, i 5 nëntorit 2012.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës A. Nr. 1107/2012, i 5 nëntorit 2012, me të cilin është hedhur poshtë kërkesa e parashtruesit për njohjen e të drejtës së pensionit për personat me aftësi të kufizuara.

Baza juridike

4. Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 paragrafi 2 të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Parashtruesi i kërkesës më 4 mars 2013 ka parashtruar kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 29 mars 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme të Kosovës se ka filluar procedura e vlerësimit të kushtetutshmërisë së vendimit në rastin nr. KI-26-13.
7. Më 17 qershor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Ivan Čukalović, Kolegji shqyrtues, i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (Kryesues), Snezhana Botusharova dhe Enver Hasani, i ka rekomanduar Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Parashtruesit të kërkesës nga Ministria për Punë dhe Mirëqenie Sociale (në tekstin e mëtejme: MPMS) – Departamenti i Administratës Pensionale të Kosovës (në tekstin e mëtejme: DAPK) i është njohur e drejta e pensionit për personat me aftësi të kufizuara për një periudhë prej pesë vjetësh që nga viti 2004 deri më 2009, e cila është vazhduar për tri vjet dhe atë për periudhën 2009-2012.
9. Në vitin 2012, pas skadimit të së drejtës së pensionit për personat me aftësi të kufizuara në kohëzgjatje prej tri vjetësh, parashtruesi i kërkesës është ftuar në rivlerësim nga ana e komisionit mjekësor të MPMS-së, DAPK.
10. Më 17 maj 2012, pas vlerësimit nga ana e komisionit mjekësor, MPMS-ja, DAPK-ja me Vendimin nr. 5010360 ka refuzuar kërkesën e parashtruesit të kërkesës për vazhdimin e të drejtës së pensionit për personat me aftësi të kufizuara.
11. Më 29 qershor 2012, parashtruesi i kërkesës ka ushtruar ankesë kundër Vendimit të MPMS-së, DAPK-së nr. 5010360 të 17 majit 2012.
12. Më 14 gusht 2013, Kolegji i ankesave për pensionet e personave me aftësi të kufizuara i MPMS-së, DAPK-së , , refuzoi kërkesën e parashtruesit për njohjen e të drejtës së pensionit për aftësi të kufizuara dhe konfirmoi vendimin e MPMS-së, DAPK-së nr. 5010360 të 17 majit 2012.

13. Më 27 shtator 2012, kundër Vendimit të Kolegjit të ankesave për pensionet e personave me aftësi të kufizuara të MPMS-së, DAPK-së në rastin nr. 5010360, të 14 gushtit 2012, parashtruesi i kërkesës parashtroi padi në Gjykatën Supreme.
14. Më 5 nëntor 2012, Gjykata Supreme e Kosovës me Aktgjykimin (Ac. nr. 1107/2012) e refuzon padinë e parashtruesit me arsyetimin:

“Në përputhje me dispozitën e cituar [neni 3.2 i Ligjit Nr. 2003/23 për Pensionet e personave me aftësi të kufizuara(LPPAK)], në procedurën e nxjerrjes së aktvendimit të kontestuar janë siguruar vlerësimet dhe mendimet e komisioneve kompetente. Ato komisione, që përbëhen nga mjekë specialistë të lëmenjve përkatës, pas vlerësimit të dokumentacionit mjekësor dhe rezultateve të shikimit të drejtpërdrejtë nga ana e komisionit të shkallës së parë, kanë gjetur se te paditësi nuk ekziston aftësia e kufizuar e plotë dhe e përhershme.”

“Mendimet e komisioneve janë të qarta, mjaft të arsyetuara dhe kanë paraqitur bazë për nxjerrjen e aktvendimit të kontestuar, ndërsa me kërkesëpadinë ato nuk janë sjellë në dyshim.”

“Duke pasur parasysh se komisionet mjekësore të autorizuar me ligj kanë konstatuar se te paditësi nuk ekziston aftësia e kufizuar e plotë dhe e përhershme, se organi i shkallës së parë dhe e paditura, në procedurën që i ka paraprirë nxjerrjes së aktvendimit të kontestuar, kanë respektuar dispozitat e procedurës administrative, Gjykata konstatoi se e paditura, duke e refuzuar padinë e paditësit, e ka zbatuar drejt të drejtën materiale kur ka konstatuar se paditësi nuk i përmbush kriteret e parashikuara me nenin 3 të LPPAK-së, për të fituar të drejtën e pensionit për persona me aftësi të kufizuara.”

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

15. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme A nr. 1107/2012, të 5 nëntorit 2012, janë shkelur nenet e Kushtetutës së Kosovës: neni 51 [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale], neni 1 [Përkufizimi i Shtetit], neni 21 [Parimet e Përgjithshme], neni 21.22 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], neni 23 [Dinjiteti i Njeriut], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave], si dhe nenet e Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, si vijon: neni 1 [Obligimi për të Respektuar të Drejtat e Njeriut], Neni 6 [E Drejta për Gjykim të Drejtë] dhe neni 13 [E Drejta për Mjet Juridik Efikas].

16. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu kërkon nga Gjykata Kushtetuese:

“...me këtë kërkesë kërkon nga Gjykata Kushtetuese që t'i shqyrtojë të gjitha faktet dhe ta shpallë të paligjshëm Aktgjykimin e Gjykatës Supreme A.nr. 1107/2012 dhe ta kthejë në rishqyrtim...”

17. Në fund, parashtruesi i kërkesës i propozon Gjykatës Kushtetuese të Kosovës që:

“...Për shkak të seancës jopublike të mbajtur nga Gjykata Supreme, të drejtën time nuk ka pasur mundësi ta mbrojë askush, kështu që me këtë rast konsideroj se janë shterur mjetet juridike për të realizuar të drejtën time dhe besoj se ka bazë që rasti im të shqyrtohet në Gjykatën Kushtetuese..”

Dispozitat relevante ligjore në fuqi në kohën e Aktgjykimit të Gjykatës Supreme

18. Ligji i mbi Konfliktet Administrative Nr. 537 ,

Neni 34 (1) parasheh:

“Në konfliktet administrative, Gjykata vendosë në seancë të mbyllur.”

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

19. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë në lidhje me kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet së pari të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë që parashihen me Kushtetutë, siç janë specifikuar më tej në Ligj dhe në Rregulloren e punës.

20. Neni 48. i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës parasheh:

„Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë.“

21. Parashtruesi i kërkesës nuk specifikon datën e saktë të pranimit të Vendimit të Gjykatës Supreme (A. Nr. 1107/2012) të 5 nëntorit 2012, por nga shqyrtimi i dokumenteve shihet se kërkesa e parashtruesit është

parashtruar në Gjykatën Kushtetuese më 4 mars 2013, ndërsa vendimi i fundit në lidhje me rastin është Vendimi i Gjykatës Supreme të Kosovës A. Nr. 1107/2012 i 5 nëntorit 2012. Prandaj, Gjykata konstaton se kërkesa është parastruar në pajtim me nenin 49 të Ligjit.

22. Sipas Kushtetutës, Gjykata Kushtetuese nuk është një gjykatë e apelit kur shqyrton vendimet e gjykatave të rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse dhe të drejtën materiale (shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, paragrafi 28., Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
23. Parashtruesi i kërkesës pretendon se i janë shkelur të drejtat “për shkak të seancës jopublike nga Gjykata Supreme, askush nuk ka mundur ta mbrojë të drejtën time...”.
24. Dispozita ligjore e cituar më lartë e Ligjit për Konfliktet Administrative Nr. 537, ligji aplikueshëm në kohën e Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, qartazi tregon që Gjykata Supreme në konfliktet administrative vendosë në seancë të mbyllur.
25. Në këtë rast, parashtruesit të kërkesës i janë ofruar mundësi të shumta të paraqesë rastin e tij dhe të kontestojë interpretimin e ligjit të cilin e konsideron se është i pasaktë, para komisioneve mjekësore të shkallës së parë dhe të dytë, MPMS-së, DAPK-së dhe Gjykatës Supreme të Kosovës. Pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk ka gjetur se procedurat përkatëse në ndonjë mënyrë kanë qenë të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituaniës, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06 të 30 qershorit 2009).
26. Parashtruesi i kërkesës nuk ka paraqitur ndonjë dëshmi *prima facie* që tregon shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese (shih Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99 të 31 majit 2005). Parashtruesi i kërkesës nuk specifikon se si neni 24 i Kushtetutës dhe neni 6 (KEDNJ) mbështesin kërkesën e tij, siç parashikohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 48 të Ligjit.
27. Përfundimisht, Gjykata gjen se kriteret për pranueshmëri nuk janë plotësuar me këtë parashtrësë. Parashtruesi nuk ka arritur t’i mbështesë me prova pretendimet e tij se me vendimin e kontestuar i janë shkelur të drejtat dhe liritë kushtetuese.

28. Nga kjo rrjedh se kërkesa është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (2b) të Rregullores së punës, i cili parasheh: *„Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese.“*

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113, paragrafin 7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36.2 (b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 15 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do T’U KOMUNIKOHET palëve;
- III. TË BOTOHET në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20, paragrafi 4 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. Dr. Enver Hasani

KI 30/13, Fatmir Metahysa, datë 16 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 527/12, të 14 nëntorit 2012, dhe të Aktgjykimit të Gjykatës Komonale në Gjakovë, C. nr. 276/11, të 14 qershorit 2012

Rasti KI 30/13, Aktvendim për papranueshmëri, i 8 korrikut 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, kërkesë qartazi e pabazuar, e drejta në punë, e drejta për zgjidhje efektive

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës. Parashtruesi, ndër të tjera, pohoi se vendimet e gjykatave të rregullta janë të kundërligjshme, sepse lënda e tij është shqyrtuar në mënyrë të gabuar dhe se gjendja faktike është vërtetuar në mënyrë jo të plotë.

Gjykata theksoi se çështjet e interpretimit të ligjit dhe të fakteve janë çështje të juridiksionit, autonomisë dhe të prerogativës së gjykatave të rregullta. Më tutje, Gjykata po ashtu theksoi se fakti që parashtruesi nuk pajtohet me rezultatin e rastit, nuk mund t'i shërbejë atij si e drejtë për të ngritur kërkesë që argumenton shkeljen e të drejtave kushtetuese. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesit të papranueshme.

**AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në**

Rastin Nr. KI30/13

Parashtrues

Fatmir Metahysa

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut
në Pejë, Ac. nr. 527/12, të 14 nëntorit 2012, dhe të Aktgjykimit të
Gjykatës Komunale në Gjakovë, C. nr. 276/11, të 14 qershorit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama-Hajrizi gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Fatmir Metahysa, me banim në Gjakovë.

Vendimet e kontestuara

2. Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Gjakovë, C. nr. 276/11, i 14 qershorit 2012, dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 527/12, i 14 nëntorit 2012.

Baza juridike

3. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta); neni 20 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, i 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji); dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Objekti i çështjes

4. Objekti i çështjes është e drejta e parashtruesit të kërkesës dhe obligimi i punëdhënësit të tij, PTK sh. a., në Prishtinë, dega në Gjakovë (në tekstin e mëtejme: punëdhënësi), që parashtruesit t'ia kompensojë ndryshimin në pagë mujore për pozitat montator I dhe teknik specialist, përkatësisht ndryshimin në pagë mujore ndërmjet gradës së pestë dhe gradës së shtatë të kategorizimit të pagave.

Procedura në Gjykatë

5. Më 7 mars 2013, parashtruesi dorëzoi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 22 mars 2013, Kryetari, me Vendimin Nr. GJR. KI30/13, caktoi gjyqtarin Altay Suroy Gjyqtar raportues. Të njëjtën datë, Kryetari, me Vendimin Nr. KSH. KI30/13, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani (anëtarë).
7. Më 3 prill 2013, parashtruesi u njoftua për regjistrimin e kërkesës. Të njëjtën datë, kërkesa iu komunikua Gjykatës Komunale në Gjakovë dhe Gjykatës së Qarkut në Pejë.
8. Më 14 qershor 2013, Kolegji shqyrtues konsideroi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i propozoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve, ashtu siç janë evidencuar nga dokumentet e dorëzuara nga parashtruesi i kërkesës

9. Më 4 korrik 2003, parashtruesi i kërkesës, gjatë kryerjes së detyrave të punës si montator I, kishte pësuar lëndime të rënda trupore dhe, si rrjedhojë, ishte caktuar nga punëdhënësi i tij në një pozitë të re, si teknik specialist. Ndryshimi në pagë mujore për këto dy pozita ishte 190.88 €.
10. Më 9 korrik 2009, komisioni për ankesa i punëdhënësit, me Vendimin Nr. 01-3659/09, miratoi kërkesën e parashtruesit për risistemimin e tij nga pozita montator I, në pozitën teknik specialist, dhe kompensimin në mënyrë retroaktive për kohën që parashtruesi ligjërisht ka qenë i angazhuar si montator I, por që faktikisht ka kryer punët si teknik specialist.

11. Më 1 dhjetor 2010, punëdhënësi dhe parashtruesi lidhën kontratë pune për kohë të pacaktuar. Kontrata në fjalë, ndër të tjera, përcaktonte se parashtruesi do t'i kryejë detyrat e punës si montator I, në njësinë Telekom i Kosovës, dhe se parashtruesit i caktohet paga bazë në lartësi të gradës 5.
12. Më 6 dhjetor 2010, kryeshefi ekzekutiv i punëdhënësit, me Vendimin Nr. 01-5975, risistemoi parashtruesin në pozitë të re të punës, me ç'rast përcaktoi se parashtruesi kryen detyrat e punës si teknik specialist dhe se i caktohet paga bazë në lartësi të gradës 5.
13. Më 14 qershor 2012, Gjykata Komunale në Gjakovë, me Aktgjykimin C. nr. 276/11, përcaktoi:

“I. REFUZOHET kërkesëpadia e paditësit Fatmir Metahysa (parashtruesi), nga Gjakova, me të cilën ka kërkuar që të DETYROHET i padituri, Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës, SH. A., Prishtinë – dega Gjakovë, që paditësit, i përcaktuar në punët dhe detyrat e punës teknik specialist në Gjakovë, në emër të të ardhurave personale mujore, ta shpërblejë sipas lartësisë së gradës së 7-të, në lartësi prej 908,01 €, si dhe t’ia kompensojë ndryshimin e të ardhurave personale të realizuara në emër të të ardhurave për punët e kryera në punët dhe detyrat e punës montator I (grada e 5-të), për çdo muaj nga 190,88 €, duke filluar nga data 15.07.2008 e deri më 01.01.2012, që arrin shumën e përgjithshme bruto prej 9.509, 74 €, si dhe t’ia kompensojë shpenzimet procedurale në shumën prej 519,48 €, e krejt këto në afat prej 7 ditësh, nga dita e plotfuqishmërisë së këtij aktgjykimi, nën kërcënim të përmbarimit me dhunë, si e PABAZUAR”.

14. Në Aktgjykimin C. nr. 276/11, të 14 qershorit 2012, Gjykata Komunale në Gjakovë, ndër të tjera, arsyetoi se vendimi Nr. 01-5975 i 6 dhjetorit 2010, i dhënë nga kryeshefi ekzekutiv i punëdhënësit “nuk ishte goditur në mënyrën e paraparë ligjore, andaj, rezulton se me të njëjtin është pajtuar”, gjegjësisht Gjykata Komunale në Gjakovë kishte konstatuar se parashtruesi nuk ka kërkuar mbrojtje gjyqësore brenda afateve ligjore të përcaktuara me nenin 78 dhe me nenin 79 të Ligjit të punës, Nr. 03/L-212.
15. Më 14 nëntor 2012, Gjykata e Qarkut në Pejë, me Aktgjykimin Ac. nr. 527/12, vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë, C. nr. 276/11, e 14 qershorit 2012, ndërsa ankesën e parashtruesit e refuzoi si të pabazuar.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

16. Parashtruesi pretendon se janë shkelur të drejtat e tij themelore që burojnë nga marrëdhënia e punës, ngase atij nuk i është kompensuar ndryshimi në pagë për pozitat montator I dhe teknik specialist.
17. Parashtruesi pretendon se vendimet e gjykatave të rregullta janë të kundërligjshme, sepse lënda e tij është shqyrtuar në mënyrë të gabuar dhe se gjendja faktike është vërtetuar në mënyrë jo të plotë.
18. Parashtruesi pretendon se, bazuar në nenin 87 të Ligjit të punës, ai kishte paraqitur kërkesëpadi në gjykatat e rregullta brenda afateve ligjore, ndërsa të njëjtat gabimisht janë bazuar në nenet 78 dhe 79 të Ligjit të punës, kur kanë konstatuar se kërkesëpadi e tij ishte parashkruar, pra ishte paraqitur jashtë afateve ligjore.
19. Për më tepër, parashtruesi i propozon Gjykatës që të mbrojë kushtetutshmërinë dhe ligjshmërinë bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës; në nenet: 46, 47, 48 dhe 49 të Ligjit; si dhe në nenin 13 [E Drejta për Zgjidhje Efektive] të Konventës Evropiane për Të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ).

Vlerësimi i pranueshmërisë

20. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore.
21. Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe të lirive të tyre individuale të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
22. Gjykata po ashtu i referohet rregullit 36 (1) c) të Rregullores së punës:

36 (1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

...(c) kërkesa është qartazi e bazuar.
23. Në rastin konkret, Gjykata vëren se gjykatat e rregullta kanë shqyrtuar pretendimet e parashtruesit dhe kanë hedhur poshtë ankesën e tij për

kompensim monetar si të paafatshme bazuar në dispozitat përkatëse të Ligjit të punës.

24. Gjykata po ashtu vëren se parashtguesi ankohet se gjykatat e rregullta gabimisht kanë zbatuar të drejtën materiale, kanë kryer gabime procedurale kur kanë konstatuar se ankesat e tij janë të paafatshme.
25. Gjykata thekson se çështjet e interpretimit të ligjit dhe të fakteve janë çështje të juridiksionit, të autonomisë dhe të prerogativës së gjykatave të rregullta; gjersa në rastin konkret kërkesa e parashtguesit ngre çështje të fakteve dhe të ligjshmërisë që në të vërtetë janë çështje të juridiksionit burimor të gjykatave të rregullta dhe nuk ngre çështje të kushtetutshmërisë.
26. Gjykata thekson se shterja e mjeteve juridike nuk nënkupton vetëm ndjekjen hap pas hapi të procedurave juridiko-formale, por dhe ngritjen e çështjeve kushtetuese para vetë gjykatave të rregullta, në mënyrë që parashtguesit të kenë një proces të rregullt kushtetues dhe që njëkohësisht t'ua japin mundësinë gjykatave të rregullta që të vendosin sipas normave kushtetuese. (Shih nenin 102.5 të Kushtetutës).
27. Arsyetimi për rregullin e shterimit është që t'u ofrohet autoriteteve kompetente, duke përfshirë edhe gjykatat, mundësia për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljet e supozuara të Kushtetutës. Rregulli bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës do të sigurojë mjete efektive juridike kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të Kushtetutës (Shih, Aktvendim për papranueshmëri: AAB-RIINVEST L.L.C., Prishtinë, kundër Qeverisë së Republikës së Kosovës, KI41/09, i 21 janarit 2010; dhe shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës, nr. 25 803/94, vendim i 28 korrikut 1999).
28. Më 29 janar 2013, Gjykata në mënyrë të ngjashme shtjelloi çështjen e shterimit të mjeteve juridike dhe karakterit subsidiar të Kushtetutës në vendimin për kërkesën për masë të përkohshme dhe Aktvendimin për papranueshmëri në rastin Nr. KI139/12 – parashtgues Besnik Asllani, vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Pkl. nr. 111/2012 i 30 nëntorit 2012.
29. Në rastin Nr. KI139/12, përkitazi me parimin e shterimit të mjeteve juridike dhe të karakterit subsidiar të Kushtetutës, Gjykata arsyetoi:

“Parimi i subsidiaritetit kërkon që parashtguesi të shterojë të gjitha mundësitë procedurale në procedurë të rregullt, në mënyrë që të

parandalohet shkelja e Kushtetutës apo, nëse ka shkelje, të korrigjohet shkelja e tillë e të drejtave themelore. Përndryshe parashtruesi i kërkesës është përgjegjës kur rasti i tij shpallet i papranueshëm nga Gjykata Kushtetuese, nëse dështon të shfrytëzojë procedurat e rregullta, apo dështon të raportojë shkeljet e Kushtetutës në procedurë të rregullt. Ai dështim do të kuptohet si heqje dorë nga e drejta për të kundërshtuar më tej shkeljen dhe për t'u ankuar. (Shih, Aktvendimi në rastin KIO7/09, Demë Kurbogaj dhe Besnik Kurbogaj, Vlerësim i Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Pkl. nr. 61/07, të 24 nëntorit 2008, paragrafi 18).

Kurdo që kontestohet një vendim në bazë të një qëndrimi juridik që është i papranueshëm nga pikëvështrimi i të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, gjykatave të rregullta që sollën vendimin, u duhet ofruar mundësia e rishqyrtimit të vendimit të kontestuar. Kjo do të thotë se, çdo herë, kur pretendohet shkelja e të drejtave të njeriut, nuk është e thënë që ky pretendim të arrijë në Gjykatën Kushtetuese para se të shqyrtohet paraprakisht nga gjykatat e rregullta.

...

Në praktikë, asgjë nuk e ndaloj parashtruesin e kërkesës që të ankohet para Gjykatës së Qarkut dhe Gjykatës Supreme për shkeljen e pretenduar të së drejtës së tij për gjykim të drejtë. Nëse ato gjykata do ta merrnin në shqyrtim shkeljen dhe do ta korrigjonin atë, kjo do të përfundonte; nëse ato nuk do ta rregullonin shkeljen, apo nuk do ta shqyrtonin atë, parashtruesi i kërkesës do t'i kishte plotësuar kushtet e pranueshmërisë për shterimin e mjeteve, në kuptimin që këtyre gjykatave u është ofruar mundësia e korrigjimit të shkeljes së pretenduar”.

30. Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e gjetjes së fakteve. Gjykata Kushtetuese edhe me këtë rast thekson se konstatimi i gjendjes faktike, të drejtë dhe të plotë, është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta dhe se roli i saj është vetëm që ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe me instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si "gjykatë e shkallës së katërt" (Shih, *mutatis mutandis*, i. a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65).
31. Për më tepër, kërkesa nuk tregon se gjykatat e rregullta kanë vepruar në mënyrë arbitrare apo në mënyrë të padrejtë. Nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të zëvendësojë vlerësimin e saj të fakteve me ato të gjykatave të rregullta. Si rregull i përgjithshëm, është detyrë e këtyre gjykatave të vlerësojnë dëshmitë para vetes. Detyrë e Gjykatës

Kushtetuese është të vërtetohet nëse procedurat në gjykatat e rregullta kanë qenë të drejta në tërësinë e tyre, duke përfshirë edhe mënyrën se si janë marrë ato dëshmi (Shih, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, kërkesa nr. 13071/87, Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, paragrafi 3, e 10 korrikut 1991).

32. Fakti se parashtruesi nuk pajtohet me rezultatin e rastit, nuk mund t'i shërbejë atij si e drejtë për të ngritur një kërkesë të argumentueshme për shkelje të dispozitave kushtetuese (Shih, *mutatis mutandis*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, kërkesa nr. 5503/02, MezoturTiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
33. Në këto rrethana, parashtruesi nuk i ka mbështetur me prova pretendimet e tij dhe as shkeljen e nenit 13 [E Drejta për Zgjidhje Efektive] të KEDNJ-së, sepse faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk tregojnë se gjykatat e rregullta ia kanë mohuar atij të drejtat e garantuara me Kushtetutë.
34. Rrjedhimisht, kërkesa duhet të hidhet poshtë si haptazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës; në pajtim me nenin 20 të Ligjit; dhe në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 44/13, Latif Latifaj, datë 16 korrik 2013- Vlerësim i kushtetushmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev.nr. 19/2010, të 21 janarit 2013

Rasti KI 44/13, Aktvendim për papranueshmëri i 25 qershorit 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, mbrojtje gjyqësore e të drejtave, qartazi e pabazuar, mbrojtja e pronës, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, shkelje e të drejtave dhe lirive të njeriut

Parashtruesi i kërkesës, z. Latif Latifaj, e parashtroi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke kontestuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev.nr. 19/2010 të 21 janarit 2013 (si edhe Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Gjiilan Ac.nr. 50/2009 dhe Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjiilan C.nr. 244/2007 të 10 nëntorit 2008), si të njëanshëm, të padrejtë dhe arbitrare, sepse çështja ishte gjykuar njëherë me vendim të formës së prerë të Gjykatës Komunale në Gjiilan.

Sa i përket çështjes së pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata konstatoi se kërkesa ishte e papranueshme sepse parashtruesi ka dështuar të paraqesë prova se procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta ose arbitrare. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa ishte qartazi e pabazuar në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe rregullit 36 (2) të Rregullores së punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI44/13

Parashtruesi

Latif Latifaj

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme,
Rev.nr.19/2010, të 21 janarit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Latif Latifaj, përfaqësuar nga Halil Ilazi, avokat (parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i sfiduar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev.nr.19/2010, të 21 janarit 2013, i cili i është dorëzuar më 5 shkurt 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës Rev. nr. 19/2010, i datës 21 janar 2013 (si dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Gjiilan Ac.nr.50/2009 dhe aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Gjiilan C.nr.244/2007 i datës 10 nëntor 2008), është i njëanshëm, i padrejtë dhe arbitrar për shkak të shkeljes së nenit 31.1 dhe 2 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm), nenit 46.3 (Mbrojtja e Pronësisë), nenit 54 (Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave), nenit 22 (Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë: Kushtetuta), si dhe nenit 6 paragrafi 1 të Konventës Evropiane

për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore dhe pikës 1 të Protokollit I të kësaj konvente (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56.2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 29 mars 2013, parashtuesi i kërkesës parashtroi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 16 prill 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Altay Suroy si Gjyqtar Raportues dhe Kolegjin Shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (gjyqtare kryesuese), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.
7. Më 10 maj 2013, Gjykatai informoi parashtuesit dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 25 qershor 2013, Kolegji Shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 25 tetor 2003, parashtuesi ngriti padi në Gjykatën Komunale në Gjiilan për vërtetimin e pronësisë së paluajtshme dhe anulimin e kontratës për shitblerje të pronës së paluajtshme ndërmjet të paditurve, H. I. dhe Q. A., e lidhur në vitin 2002.
10. Më 17 mars 2004, Gjykata Komunale në Gjiilan (C.nr.560/03) me aktgjykim vërtetoi se kontrata e lidhur ndërmjet Q. A. dhe H. I. është “NULE” dhe si të tillë “*pa efekt juridik*”. Në të njëjtën kohë ky vendim kishte obliguar të paditurin Q. A. që “t’ia dorëzojë në posedim” ngastrën kadastrale në kontest. Në bazë të këtij aktgjykimi, parashtuesi e kishte përkthyer në emrin e tij ngastrën kontestuese. Gjykata Komunale në Gjiilan e vendosi lëndën në mungesë të të paditurve, të cilët ishin ftuar rregullisht për shqyrtim, ndërsa mungesën e tyre nuk e kishin justifikuar. Ky aktgjykim është bërë vendim i formës së prerë më 21 maj 2004 dhe i ekzekutueshëm më 7 korrik 2004.

11. Më 18 tetor 2005, Q. A. kishte paraqitur kërkesëpadi në Gjykatën Komunale në Gjilan kundër parashtruesit për vërtetimin e pronësisë së pronës të kontestuar në bazë të shitblerjes së vitit 1986 dhe parashkrimit fitues.
12. Në përgjigjen e dhënë në këtë kërkesëpadi, parashtruesi kishte kërkuar që kjo çështje të konsiderohet si e gjykuar (*res judicata*) me Aktgjykim të formës së prerë sipas nenit 333 paragrafi 2 të Ligjit për procedurën kontestimore të të njëjtës gjykatë me nr. C.nr.560/03. Po ashtu, ai kishte kundërshtuar bazën juridike të fitimit të pronësisë sipas parashkrimit fitues, në të cilin rast nuk është përmbushur afati kohor, ku kërkohen 20 vjet dhe faktin se sendi nuk është mbajtur me mirëbesim pasi që të paditurit nuk ia kanë mundësuar bartjen e paluajtshmërisë.
13. Më 21 nëntor 2006, Gjykata Komunale në Gjilan (Aktgjykimi C.nr.515/2005) kishte aprovuar kërkesëpadinë duke vërtetuar se paditësi *“në bazë të shitblerjes në vitin 1986 dhe në bazë të parashkrimit fitues është pronar i ngastrës”* në kontest. Gjykata, gjithashtu, obligon *“të paditurit që këtë të drejtë t’ia njohin paditësit dhe të përmbahen e të durojnë që paditësi këtë paluajtshmëri në bazë të këtij aktgjykimi ta regjistrojë në emër të tij”*. Gjykata Komunale në Gjilan konstatoi se Q. A. e kishte blerë pronën e kontestuar më 30 tetor 1986 *“në bazë të kontratës gojore respektivisht në dorëshkrim”* nga nëna e parashtruesit dhe se paratë për pagesën e ngastrës i kishte paguar në lartësi prej 15,000.00 frangash zvicerane, sipas marrëveshjes dhe menjëherë është futur në posedim faktik dhe shfrytëzim të cilin që prej atëherë e deri pas vitit 2000 e kishte poseduar dhe shfrytëzuar pa ndonjë pengesë. Gjykata Komunale në Gjilan gjithashtu konstatoi se në vitin 2002, Q. A., si posedues faktik dhe me qëllim të bartjes së pronësisë, kishte lidhur kontratë për shitblerje e vërtetuar në Gjykatën Komunale të Gjilan më 19 korrik 2002, me nr. Vr.nr.1774/2002 të ngastrës kontestuese me H. I. pasi që kjo ngastër figuronte në emrin e saj. Gjykata Komunale në Gjilan lidhur me pretendimin e parashtruesit se çështja është e gjykuar vendosi se kjo nuk është çështje e gjykuar për shkak se objekti i çështjes dhe të paditurit në kërkesëpadi janë të ndryshme nga rasti i cekur.
14. Më 23 dhjetor 2006, parashtruesi bën ankesë në Gjykatën e Qarkut në Gjilan kundër aktgjykimit të Gjykatës Komunale, të 21 nëntorit 2006, për shkak të shkeljeve esenciale të procedurës kontestimore, vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike si dhe aplikimin e gabuar të së drejtës materiale duke propozuar që i njëjti aktgjykim të ndryshohet apo të prishet.

15. Më 14 mars 2007, Gjykata e Qarkut (Aktvendimi Ac.nr.33/2007) e prish Aktgjykimin e Gjykatës Komunale C.nr.515/2005 duke kthyer për rivendosje me arsyetimin se aktgjykimi ka *“shkelje esenciale nga neni 354 al. 2 pika 13 e LPK-së”* dhe vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike. Gjykata e Qarkut duke vendosur në këtë ankesë, nuk kishte konsideruar se çështja duhet të konsiderohet si e gjykuar.
16. Më 10 nëntor 2008, Gjykata Komunale në Gjiilan Aktgjykimi C.nr.244/2007) aprovon edhe një herë kërkesëpadinë e paditësit Q. A. kundër parashtruesit. Gjykata konstaton se paditësi “e ka fituar të drejtën e pronësisë sipas shitblerjes (të vitit 1986) pasi që ndërmjet palëve janë përmbushur obligimet e ndërsjella sipas kontratës në dorëshkrim për shitblerjen e paluajtshmërisë dhe kjo kontratë konform nenit 73 të Ligjit mbi detyrimet, është fuqiplohtë”, por jo sipas parashkrimit. Në të njëjtën kohë, Gjykata konsideron që *“kjo çështje kontestuese nuk mund të trajtohet si çështje e gjykuar sipas nenit 333 par. 2 të LPK-së për arsye se derisa në çështjen juridike të gjykuar sipas aktgjykimit të plotfuqishëm, palë në procedurë ka qenë i padituri si paditës dhe tani paditësi H. I. si të paditur dhe baza juridike ka qenë anulimi i kontratës, ndërsa në këtë çështje juridike, përveç paditësit dhe të paditurit, i kemi edhe dy të paditur të tjerë, të cilët fare nuk janë përfshirë në procedurën e mëhershme, e pastaj në këtë çështje kontestuese bëhet fjalë për bazën juridike të vërtetimit të pronësisë në bazë të shitblerjes dhe parashkrimit fitues”*.
17. Më 27 dhjetor 2008, parashtruesi paraqet ankesë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Gjiilan C.nr.244/2007, për shkak të 1) shkeljes thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore; 2) vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike; 3) zbatimit të gabuar të së drejtës materiale. *Inter alia*, parashtruesi në ankesën e tij konsideron që kjo çështje duhet të trajtohet si e gjykuar se Q. A. nuk e ka poseduar ngastrën në afatin prej 20 vitesh me mirëbesim dhe se në rastin konkret nuk është plotësuar *“as baza juridike (iustus titullus) dhe as mënyra e fitimit (modus aquiredi) e pronësisë, të cilat kushte duhet të plotësohen kumulativisht që Q. A. të fitonte pronësinë mbi ngastrën kontestuese”*.
18. Më 28 shtator 2009, Gjykata e Qarkut në Gjiilan (Aktgjykimi Ac.nr.50/2009) e refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit, duke vërtetuar kështu Aktgjykimin e Gjykatës Komunale C.nr.244/07 pa pasur nevojë që të përsëriten argumentet e këtij aktgjykimi pasi që gjendja faktike është vërtetuar drejt dhe në mënyrë të plotë dhe në bazë të asaj edhe është vërtetuar se paditësi është pronar në bazë të shitblerjes të paluajtshmërisë kontestuese. Kundër këtij aktgjykimi, parashtruesi paraqet revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës.

19. Më 21 janar 2013, Gjykata Supreme e Kosovës (Aktgjykimi Rev.nr.19/2010) e refuzon si të pabazuar revizionin e parashtruesit kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Gjilan Ac.nr.50/2009. Gjykata Supreme gjen se *“gjykata e shkallës së dytë, duke vërtetuar drejt dhe në mënyrë të plotë gjendjen faktike, drejt i ka zbatuar dispozitat e procedurës kontestimore dhe të drejtën materiale kur ka gjetur se kërkesëpadia e paditësit është bazuar. Aktgjykimi i gjykatës së shkallës së dytë përmban arsye të mjaftuara për faktet relevante për gjykim të drejtë të kësaj çështjeje juridike”*. Inter alia, gjykata konstaton se nuk kemi të bëjmë me çështje të gjykuar dhe se nuk ka pasur zbatim të gabuar të së drejtës materiale dhe se paditësi pa dyshimi është pronar i paluajtshmërisë kontestuese në bazë të kontratës të lidhur në dorëshkrim në vitin 1986 dhe e cila është përmbushur në tërësi.

Pretendimet e parashtruesit

20. Parashtruesi pretendon se aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës Rev.nr. 19/2010 të 21 janar 2013 si dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Gjilan Ac.nr.50/2009 të 28 shtator 2009 dhe Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Gjilan C.nr.244/2007 të 10 tetor 2008 janë të njëanshëm, të padrejtë dhe arbitrare.
21. Parashtruesi pretendon se kontesti në lidhje me ngastrën kontestuese është gjykuar njëherë me vendim të formës së prerë të Gjykatës Komunale në Gjilan C.nr.560/03 të 17 mars 2004 duke bërë NULE kontratën ndërmjet Q. A. dhe H. I. si dhe duke kërkuar dorëzimin e ngastrës kadastrale të kontestuar, e cila ngastër i ishte dorëzuar parashtruesit në procedurë përmbarimore.
22. Parashtruesi pretendon se Gjykata Supreme e Kosovës me Aktgjykimin Rev.nr.19/2010 të 21 janarit 2013 si dhe Gjykata e Qarkut me Aktgjykimin Ac.nr.50/2009 në mënyrë të njëanshme dhe arbitrare kanë pranuar aktgjykimin dhe argumentet të cilat janë konstatuar në Aktgjykimin e Gjykatës Komunale C.nr.244/2007.
23. Parashtruesi pretendon se në këtë rast atij i janë mohuar të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës dhe konkretisht sipas nenit 31.1 dhe 2 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm), nenit 46.3 (Mbrojta e Pronësisë), nenit 54 (Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave), nenit 22 (Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve) si dhe neni 6 paragrafi 1 i Konventës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut dhe neni 1 paragrafi 1 i Protokollit I të kësaj konvente.

Pranueshmëria e kërkesës

24. Gjykata vëren se për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtresit, Gjykataduhet, së pari, të vlerësojë nëse parashtresuesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, me Ligj dhe me Rregullore.

25. Neni 113.1 i Kushtetutës e përcakton kornizën e përgjithshme të kërkesave ligjore, në mënyrë që kërkesa të jetë e pranueshme. Ai parasheh:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.”

26. Neni 48 i Ligjit gjithashtu përcakton se:

“Parashtresuesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri i pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik, të cilin parashtresuesi dëshiron ta kontestojë.”

27. Për më tepër, rregulli 36 (2) i Rregullore parasheh se

“Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

(b) b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose

[...],

(d) kur parashtresuesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

28. Gjykata tërheq vërejtjen se nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e instancës së katërt, në lidhje me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, Avdyli v. Gjykata Supreme e Kosovës, KI 13/09, 18 qershor 2010; Shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, para. 28, Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).

29. Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë sa që parashtresuesi të ketë pasur

gjykim të drejtë (Shih, ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Eduards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa nr. 13071/87, e miratuar më 10 korrik 1991).

30. Në rastin e tanishëm, parashtruesit i janë paraqitur mundësi të shumta për ta paraqitur rastin e tij dhe për ta kontestuar interpretimin e dispozitave të ligjeve përkatëse, të cilat ai i konsideron si të gabuara në Gjykatën Komunale dhe të vërtetuara në Gjykatën e Qarkut dhe në Gjykatën Supreme gjatë procesit të apelit. Pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykatanuk ka gjetur se procedurat e duhura në ndonjë mënyrë kanë qenë të padrejta, të njëanshme apo arbitrare. (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së në lidhje me pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06 të 30 qershorit 2009).
31. Gjykata vëren se parashtruesi ka ngritur çështjen e *res judicata* pra të çështjes së gjykuar gjatë shqyrtimit të këtij rasti në nivel komunal, por edhe gjatë procedurës së apelit në të gjitha instancat. Të gjitha instancat kanë vërtetuar se në këtë rast nuk kemi të bëjmë me një çështje të tillë.
32. Po ashtu, Gjykata konsideron se nuk ka asgjë në kërkesë që tregon se rastit i ka munguar paanshmëria apo që procedurat në ndonjë mënyrë kanë qenë të padrejta, të cilat do të mund të konsideroheshin si cenim i të drejtave të garantuara me Kushtetutë apo Konventën Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut dhe Protokollet e saj, të cilat janë të aplikueshme në mënyrë të drejtpërdrejtë në Kosovë. Fakti i thjeshtë se parashtruesi nuk është i kënaqur me rezultatin e rastit nuk mund të ngrejë kërkesë të pranueshme për shkelje të neneve të pretenduara të Kushtetutës përkatësisht nenit 31.1 dhe 2; neni 46.3; neni 54; neni 22 si dhe të nenit 6.1; nenit 1.1 të protokollit 1 të KEDNJ-së (Shih, Memetoviq kundër Gjykatës Supreme të Kosovës KI 50/10, 21 mars 2011; Shih, *mutatis mutandis*, Aktgjykimin e GJEDNJ-së, kërkesa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
33. Prandaj, Gjykata Kushtetuese konstaton se pretendimet e parashtruesit të kërkesës janë qartazi të pabazuara në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe rregullit 36 (2) të Rregullores.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 48 të Ligjit, rregullit 36 (2) dhe rregullit 56 (2) të Rregullores, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe,
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 63/13, Safet Voca, datë 16 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së kërkesës së Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme drejtuar ankuesve për të siguruar përkthimin e të gjitha dokumenteve në gjuhën angleze.

Rasti KI 63/13, Aktvendim për papranueshmëri i 15 korrikut 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë Individuale, palë e pa autorizuar. Refuzim i kërkesës për masë të përkohshme

Parashtruesi pretendon se dispozita e nenit 25 (8) të Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme, që kërkon nga ankuesit të dorëzojnë përkthimin e të gjitha dokumenteve dhe vendimeve të tyre në gjuhën angleze në lidhje me ankesën e tyre është në kundërshtim me përcaktimin kushtetues të gjuhëve zyrtare në Kosovë.

Parashtruesi gjithashtu pretendon se kërkesa për të siguruar përkthimin e dokumenteve në gjuhën angleze gjithashtu paraqet diskriminim në bazë të gjuhës ndaj të gjithë qytetarëve të Kosovës, kur ushtrojnë ankesa në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme, në kundërshtim me nenin 24 (2) të Kushtetutës.

Parashtruesi gjithashtu kërkon që në bazë të nenit 116 (2) të Kushtetutës, Gjykata të urdhërojë suspendimin e përkohshëm të kërkesës për sigurimin e përkthimeve të gjuhës angleze, siç parashihet me nenin 25 (8) të Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme, derisa të merret vendimi përfundimtar i Gjykatës në lidhje me kërkesën.

Sa i përket të drejtës të parashtruesit për të parashtruar kërkesë sipas nenit 113 (7) të Kushtetutës, Gjykata konsideron se parashtruesi nuk artikulon ndonjë të drejtë apo dhe liri individuale që mund të jetë shkelur dhe as që i referohet ndonjë veprimi apo vendimi konkret të një autoriteti publik që mund të ketë cenuar të drejtat e tij themelore.

Prandaj, Gjykata gjen se parashtruesi i kërkesës po ashtu nuk është palë e autorizuar për të kërkuar pezullimin e përkohshëm të zbatimit të nenit 25 (8) të Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme. Për këtë arsye, kërkesa e parashtruesit për masë të përkohshme sipas nenit 116 (2) të Kushtetutës duhet të refuzohet.

Në përfundim, Gjykata gjen se kërkesa nuk është dorëzuar në mënyrë ligjore nga një palë e autorizuar, në kuptim të nenit 113 (1) të Kushtetutës dhe duhet

të hidhet poshtë si e papranueshme, sepse parashtruesi i kërkesës nuk është palë e autorizuar dhe refuzoi kërkesën për masë të përkohshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI63/13

Parashtrues

Safet Voca

Vlerësim i kushtetutshmërisë së

**kërkesës së Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme drejtuar
ankuesve për të siguruar përkthimin e të gjitha dokumenteve në
gjuhën angleze**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Safet Voca, kryetar i Degës së Odës së Avokatëve në Mitrovicë. Parashtruesi përfaqësohet nga Kapllan Baruti, avokat nga Mitrovica.

Vendimi i kontestuar

2. Përfaqësuesi e konteston kërkesën e Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme që ankuesit në Dhomën e Posaçme duhet të sigurojnë përkthimin në gjuhën angleze të të gjitha dokumenteve në lidhje me ankesën e tyre, bazuar në Ligjin nr. 04/L-033, për Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështjet në lidhje me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (në tekstin e mëtejme: Ligji për Dhomën e Posaçme). Kjo kërkesë është specifikuar në nenin 25 (8) të Rregullores së punës së Dhomës së Posaçme, në Shtojcën e Ligjit për Dhomën së Posaçme.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se kërkesa për të dorëzuar përkthimet e të gjitha dokumenteve në gjuhën angleze përbën shkelje të Kushtetutës së Republikës së Kosovës. Parashtruesi i referohet nenit 5 (1) për Gjuhët zyrtare të Kosovës, nenit 16 (1) dhe (4) për Epërsinë e Kushtetutës, dhe pretendimet që kërkesa bën diskriminim në bazë të gjuhës duke e shkelur nenin 24 (2) të Kushtetutës.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 47, 48 dhe 49 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 28, 29 dhe 30 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 23 prill 2013, parashtruesi e parashtroi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 29 prill 2013, Kryetari me Vendimin Nr. KSH. KI63/13, e caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi Gjyqtare raportuese si dhe e caktoi Kolegjin shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
7. Më 13 maj 2013, Gjykata Kushtetuese e informoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga parashtruesi të dorëzojë kërkesën zyrtare të plotësuar në formularin e duhur së bashku me kopjet e të gjitha vendimeve relevante të autoriteteve publike.
8. Më 16 maj 2013, parashtruesi e dorëzoi formularin e plotësuar të kërkesës.
9. Më 17 qershor 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Robert Carolan, Gjyqtar raportues në zëvendësim të gjyqtarës Arta Rama-Hajrizi.
10. Më 20 qershor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandim për papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

11. Më 23 prill 2013, parashtruesi i dërgoi një letër Gjykatës Kushtetuese duke kërkuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së kërkesës së Dhomës së

Posaçme të Gjykatës Supreme ndaj ankuesve për të dorëzuar përkthimet në gjuhën angleze të të gjitha dokumenteve dhe vendimeve në lidhje me ankesat e tyre.

12. Nuk duket se parashtruesi ka qenë palë në ndonjë procedurë ligjore apo se ka iniciuar ndonjë procedurë ligjore ose procedurë tjetër në lidhje me këtë kërkesë.
13. Neni 25 (8) i Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme parasheh:

"Lutjet dhe dokumentet përcjellëse mund të paraqiten ose në gjuhën shqipe, ose në gjuhën serbe dhe duhet të shoqërohen nga një përkthim në gjuhën angleze, shpenzimet e përkthimit i heq pala që dorëzon atë lutje dhe ato dokumente".

Argumentet juridike të paraqitura nga parashtruesi

14. Parashtruesi pretendon se dispozita e nenit 25 (8) të Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme, që kërkon nga ankuesit të dorëzojnë përkthimin e të gjitha dokumenteve dhe vendimeve të tyre në gjuhën angleze në lidhje me ankesën e tyre është në kundërshtim me përcaktimin kushtetues të gjuhëve zyrtare në Kosovë.
15. Për më tepër, parashtruesi argumenton se, *"Sipas dispozitës së nenit 5 paragrafi 1 të Kushtetutës, gjuhë zyrtare në Republikën e Kosovës janë gjuha shqipe dhe gjuha serbe. Neni 16 paragrafi 1 parasheh se ligjet dhe aktet e tjera juridike duhet të jenë në pajtim me këtë kushtetutë, ndërsa paragrafi 4 i po të njëjtës dispozitë thotë se secili person dhe organ i Republikës së Kosovës iu nënshtrohet dispozitave të Kushtetutës".*
16. Parashtruesi thekson se neni 102 (3) i Kushtetutës parasheh se *"Gjykatat gjykojnë në bazë të Kushtetutës dhe ligjit".*
17. Për më tepër, neni 2 (1) i Ligjit për përdorimin e gjuhëve (Ligji Nr. 02/L-37) parasheh se, *"Gjuha shqipe dhe gjuha serbe dhe alfabetet e tyre janë gjuhë zyrtare në Kosovë dhe kanë status të barabartë në institucionet e Kosovës,"* dhe neni 2 (2) thotë se, *"Të gjithë personat kanë të drejta të barabarta në lidhje me përdorimin e gjuhëve zyrtare në institucionet e Kosovës".*
18. Përfundimisht, neni 12 (1) i Ligjit për përdorimin e gjuhëve specifikon se, *"Gjuhët zyrtare përdoren në mënyrë të barabartë në procedurat gjyqësore".*

19. Parashtruesi gjithashtu pretendon se kërkesa për të siguruar përkthimin e dokumenteve në gjuhën angleze gjithashtu paraqet diskriminim në bazë të gjuhës ndaj të gjithë qytetarëve të Kosovës, kur ushtrojnë ankesa në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme, në kundërshtim me nenin 24 (2) të Kushtetutës.
20. Parashtruesi tregon në kërkesën e tij se argumentet dhe vërejtjet e tij janë të natyrës dhe të karakterit të përgjithshëm, dhe se ai nuk thirret në ndonjë rast të veçantë ose në një sërë procedurash të veçanta.
21. Parashtruesi gjithashtu kërkon që në bazë të nenit 116 (2) të Kushtetutës, Gjykata të urdhërojë suspendimin e përkohshëm të kërkesës për sigurimin e përkthimeve të gjuhës angleze, siç parashihet me nenin 25 (8) të Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme, derisa të merret vendimi përfundimtar i Gjykatës në lidhje me kërkesën.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

22. Së pari, për të qenë në gjendje të vlerësojë kërkesën e parashtruesve, Gjykata duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë të parapara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe Rregullore të punës.
23. Gjykata duhet në mënyrë specifike të përcaktojë nëse parashtruesi i ka plotësuar kërkesat e nenit 113 (1) të Kushtetutës dhe nenit 47 (1) të Ligjit dhe të rregullit 36 (2) (c) të Rregullores së punës.
24. Gjykata i referohet nenit 113 (1) dhe (7) të Kushtetutës, i cili përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

25. Neni 47 (1) i Ligjit parasheh se:

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij

individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik”.

26. Për më tepër, rregulli 36 (3) (c) i Rregullores së punës përcakton se:

“(3) Po ashtu, një kërkesë mund të konsiderohet si e papranueshme edhe në rastet vijuese kur:

[...]

c) kërkesa parashtrohet nga një palë e paautorizuar”.

27. Gjykata vëren se parashtruesi thekson se ai nuk i referohet ndonjë rasti apo një sërë procedurash, por se komentet dhe argumentet e tij janë të natyrës dhe të karakterit të përgjithshëm.
28. Gjykata më tutje vëren se parashtruesi nuk siguron informata në lidhje me ndonjë procedurë ose veprim ligjor në lidhje me ankesat e tij.
29. Sa i përket të drejtës të parashtruesit për të parashtruar kërkesë sipas nenit 113 (7) të Kushtetutës, Gjykata konsideron se parashtruesi nuk artikulon ndonjë të drejtë apo dhe liri individuale që mund të jetë shkelur dhe as që i referohet ndonjë veprimi apo vendimi konkret të një autoriteti publik që mund të ketë cenuar të drejtat e tij themelore.
30. Në esencë, Gjykata konsideron se parashtruesi është duke kërkuar një mendim këshillëdhënës apo një shqyrtim abstrakt të kushtetutshmërisë së dispozitës së nenit 25 (8) të Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme.
31. Në këto rrethana, Gjykata gjen se parashtruesi, në bazë të nenit 113 (1) të Kushtetutës në lidhje me rregullin 36 (3) (c) të Rregullores së punës, nuk është palë e autorizuar për të kërkuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së një dispozite ligjore.
32. Prandaj, Gjykata gjen se parashtruesi i kërkesës po ashtu nuk është palë e autorizuar për të kërkuar pezullimin e përkohshëm të zbatimit të nenit 25 (8) të Shtojcës së Ligjit për Dhomën e Posaçme. Për këtë arsye, kërkesa e parashtruesit për masë të përkohshme sipas nenit 116 (2) të Kushtetutës duhet të refuzohet.
33. Në përfundim, Gjykata gjen se kërkesa nuk është dorëzuar në mënyrë ligjore nga një palë e autorizuar, në kuptim të nenit 113 (1) të

Kushtetutës dhe duhet të hidhet poshtë si e papranueshme, sepse parashtruesi i kërkesës nuk është palë e autorizuar.

34. Rrjedhimisht, për arsyet e cekura më lart, kërkesa është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113 (1) të Kushtetutës, neneve 46 dhe 47 (1) të Ligjit dhe rregullit 36 (3) (c) të Rregullores së punës, më 15 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe,
- V. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 52/13, Halil Studenica, datë 17 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë Ac.nr.69/2012, të 12 prillit 2012

Lënda KI 52/13, Aktvendim për papranueshmëri i 19 qershorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të Gjykatës së Qarkut

Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009, dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese.

Parashtruesi i kërkesës, më 8 prill 2013, e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç'rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit të Gjykatës së Qarkut.

Parashtruesi, në kërkesë, pretendon se parimet e barazisë para ligjit (neni 3 i Kushtetutës), dhe të paanshmërisë së gjykatës (neni 31 i Kushtetutës) janë shkelur me vërtetimin e gabuar të fakteve, posaçërisht nga gjyqtarët e trupit gjykues të shkallës së dytë.

Me Vendimin e Kryetarit, nr. GJR. KI 52/13, të 16 prillit 2013, u caktua gjyqtari Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI 52/13, u caktua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama Hajrizi.

Gjykata, gjatë shqyrtimit të rastit, konstatoi se kërkesa është dorëzuar jashtë afatit kohor prej katër muajsh, të parashikuar me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së paraqitur, Gjykata Kushtetuese e Kosovës konstatoi se parashtruesi i kërkesës nuk e ka dorëzuar kërkesën në mënyrë ligjore, sepse ajo është dorëzuar jashtë afatit kohor dhe kërkesa është e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI52/13

Parashtruesi

Halil Studenica

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut
në Pejë Ac.nr.69/2012, të 12 prillit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Halil Studenica nga Peja (në tekstin e mëtejme: Parashtrues i kërkesës), i përfaqësuar nga avokati Abdylaziz Daci nga Peja.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Vendimin e Gjykatës së Qarkut në Pejë Ac.nr. 69/2012 të 12 prillit 2012, e cila i është dorëzuar Parashtruesit më 5 qershor 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se vendimi i kontestuar e shkel parimin e barazisë para ligjit (neni 3 i Kushtetutës) dhe të drejtën në gjykim të drejtë dhe të paanshëm (neni 31 i Kushtetutës).

Baza ligjore

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) dhe nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës së 15

janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 56.2 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 08 prill 2013, Parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 10 prill 2013, Gjykata e njoftoi Parashtruesin e kërkesës se kërkesa e tij është regjistruar me numër KI52/13, dhe kërkoi nga ai të dorëzojë në Gjykatë kërkesën në formën e parashikuar me Rregulloren e Punës së Gjykatës.
7. Më 16 prill 2013, Kryetari caktoi Gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (Kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama Hajrizi.
8. Më 25 prill 2013, Parashtruesi e parashtrroi kërkesën në Gjykatë në formën e kërkuar.
9. Më 14 maj 2013, pas shqyrtimit të raportit të gjyqtarit raportues, Kolegji Shqyrtues rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës

Përmbledhja e fakteve

10. Më 12 mars 2003, Gjykata Komunale në Pejë nxjerr Vendimin e formës së prerë dhe të ekzekutueshëm [C.nr. 404/02], me të cilin konstatohet se debitori e pengon kreditorin (Parashtruesin e kërkesës) në shfrytëzimin e lirë të rrugës, të regjistruar si ngastra kadastrale nr. 1571/4.
11. Në vendim, Gjykata e urdhëroi më tej debitorin që ti ndërpresë të gjitha veprimet që e pengojnë kreditorin në shfrytëzimin e lirë të rrugës, si dhe t'ia kompensojë Parashtruesit të kërkesës shpenzimet e procedurës në shumë prej €780, brenda afatit prej 8 ditësh nga nxjerrja e vendimit, nën kërcënim të përmbardimit të dhunshëm.
12. Më 28 korrik 2003, Parashtruesi i kërkesës paraqiti propozimin për përmbardimin e vendimit në Gjykatën Komunale në Pejë.
13. Më 14 nëntor 2011, Gjykata Komunale në Pejë [Vendimi [E.nr. 558/11] e hodhi poshtë si të papranueshëm propozimin e Parashtruesit të kërkesës

për ekzekutimin e vendimit, si të paafatshëm dhe e përfundoi procedurën.

14. Në një datë të paspecifikuar, Parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Pejë kundër Vendimit të Gjykatës Komunale [E.nr. 558/11].
15. Më 12 prill 2012, Gjykata e Qarkut në Pejë e refuzoi ankesën e Parashtruesit të kërkesës si të pabazuar.
16. Në dispozitiv, Gjykata thekson se „Gjykata e shkallës së parë vërtetoi se propozimi për përmbarrim është parashtruar me datën 8.09.2003, gjë që shihet nga vula e pranimit kur edhe është lejuar përmbarrimi i dhunshëm nën numër E.nr. 91/2003. Në shkresat e lëndës po ashtu gjendet edhe një kopje e propozimit për përmbarrim i datës 26.07.2003, mirëpo i njëjti nuk përmban vulë të gjykatës. [...]Duke u bazuar në këtë gjendje të vërtetuar faktike Gjykata e shkallës së parë ka vendosur më afërsisht si të përshkruar në dispozitiv të aktvendimit të atakuar e duke u mbështetur në dispozitat e nenit 391 pika (f) të Ligjit të procedurës kontestimore dhe nenit 482 të LPK si dhe nenit 68 të Ligjit të Procedurës Përmbarrimore. Në pajtim me këtë, qëndrimin juridik të Gjykatës së shkallës së parë në tërësi e aprovon edhe Gjykata e Qarkut.”
17. Më 19 shkurt 2013, Parashtruesi paraqet kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë tek Prokurori i Shtetit të Kosovës.
18. Më 25 shkurt 2013, Prokurori i Shtetit të Kosovës e hedh poshtë kërkesën e Parashtruesit, sepse “kanë kaluar të gjitha afatet ligjore për paraqitjen e Kërkesës për Mbrojtje të Ligjshmërisë nga Prokurori”

Pretendimet e Parashtruesit

19. Parashtruesi pretendon se parimet e barazisë para ligjit (neni 3 i Kushtetutës) dhe të paanshmërisë së gjykatës (neni 31 i Kushtetutës) janë shkelur me vërtetimin e gabuar të fakteve, posaçërisht nga gjyqtarët e trupit gjykues të shkallës së dytë.
20. Parashtruesi pretendon se *„dikush kishte bërë mashtrim duke keqpërdorur detyrën zyrtare dhe aktorët e korrupsionit mund të shihen. Parashtruesi pretendon se "për shkak të gjithë kësaj, ai iu kishte drejtuar kryetarëve të dy gjykatave duke dashur ti eliminojë të gjitha mangësitë e dukshme. Duke i pritur ata, atij i kishte skaduar afati për parashtrimin e propozimit të Prokurori i Republikës.”*

21. Parashtruesi kërkon nga Gjykata “të përfundojë se vendimet, tani të Gjykatës së mëparshme Komunale të Pejës E.nr. 558/11 të 14 nëntorit 2011, si dhe Vendimi i Gjykatës së Qarkut në Pejë Ac. nr. 69/2012 të 12 prillit 2012, janë të paligjshme dhe jo-kushtetuese.”

Pranueshmëria e kërkesës

22. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e Parashtruesit, duhet që së pari të vlerësojë nëse Parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregulloren e punës.

23. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.1. të Kushtetutës, i cili përcakton se :

Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

24. Gjykata gjithashtu merr parasysh nenin 49 të Ligjit, i cili përcakton se:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur Parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor(...).”

25. Gjykata thekson se kriteri juridik i pajtueshmërisë me afatin 4 mujor për paraqitjen e një kërkesë ka për qëllim që të promovojë parimin e sigurisë juridike dhe të sigurojë palët se lëndët që janë nën juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese ekzaminohen brenda një afati të arsyeshëm, në mënyrë që të mbrojnë autoritetet dhe palët e tjera të interesuara nga të qenit në situatat e paqartësisë për një periudhë të gjatë kohore (*shih (ECHR P.M. v. the United Kingdom Aplikacioni nr. 6638/03, i datës 24 gusht 2004)*)
26. Gjykata vëren se Prokurori i Shtetit të Kosovës e kishte refuzuar kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë sepse kishin skaduar të gjitha afatet kohore. Gjykata më tej vëren se vendimi i kontestuar është i 12 prillit 2012 dhe i është dorëzuar Parashtruesit më 5 qershor 2012. Kërkesa është dorëzuar në Gjykatën Kushtetuese më 08 prill 2013. Prandaj, kërkesa është dorëzuar pas afatit katër mujor të paraparë me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese.
27. Sipas këtyre rrethanave, Parashtruesi i kërkesës nuk i ka përmbushur kushtet e pranueshmërisë në aspektin e afatit kohor në të cilin Kërkesa duhet të dorëzohet në Gjykatën Kushtetuese.

28. Prandaj, Parashtruesi nuk e ka dorëzuar kërkesën në mënyrë ligjore, sepse ajo është dorëzuar jashtë afatit kohor dhe kërkesa është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (1) të Kushtetutës, nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) b) të Rregullores, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË Kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË Vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë Vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 57/13, Hajzer Beqiri, datë 17 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme ASC.-11-0035, të 23 nëntorit 2012 .

Rasti KI57/13, Aktvendim për papranueshmëri, i 20 qershorit 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, qartazi e pabazuar

Parashtruesi pohon se “vendimi final ...është diskriminues ndaj meje, sepse Gjykata është dashur ta ketë parasysh gjendjen reale në sistemin tonë shëndetësor, dhe pacientët që caktojnë shërbime të mëdha (termine) në spital shtetëror duhet të presin një kohë të gjatë për shkak të numrit të madh të pacientëve. Po në kohën kur duhej të ankohesha kundër aktvendimit të gjykatës, unë pata caktuar termin në QKUK për të bërë koronarografinë e zemrës...”

Parashtruesi pretendon se neni 24 [Barazia para Ligjit] dhe neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës i janë shkelur nga Dhoma e Posaçme. Prandaj, Gjykata gjen se kërkesa nuk ishte ngritur para Gjykatës në mënyrë ligjore, sipas nenit 113 (1) të Kushtetutës, nenit 48 të Ligjit dhe rregullit 36 (1) c) dhe (2) d) të Rregullores, dhe si e tillë është e papranueshme si qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI57/13

Parashtrues

Hajzer Beqiri

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme ASC.-11-0035, të 23 nëntorit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Hajzer Beqiri (parashtruesi), me vendbanim në Prishtinë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin ASC-11-0035 të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për Çështjet në Lidhje me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (Dhoma e Posaçme), të 23 nëntorit 2012, i cili, sipas parashtruesit, i është dorëzuar atij më 11 janar 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pohon se *“vendimi final ...është diskriminues ndaj meje, sepse Gjykata është dashur ta ketë parasysh gjendjen reale në sistemin tonë shëndetësor, dhe pacientët që caktojnë shërbime të mëdha (termine) në spital shtetëror duhet të presin një kohë të gjatë për shkak të numrit të madh të pacientëve. Po në kohën kur duhej të ankoheja kundër aktvendimit të gjykatës, unë pata caktuar termin në QKUK për të bërë koronarografinë e zemrës...”*

4. Parashtruesi pretendon se neni 24 [Barazia para Ligjit] dhe neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës i janë shkelur nga Dhoma e Posaçme.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 46, 47, 48 dhe 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (Nr. 03/L-121), (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 17 prill 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
7. Më 29 prill 2013, Kryetari caktoi Gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtarë).
8. Më 13 maj 2013, Sekretariati e njoftoi parashtruesin, Dhomën e Posaçme dhe Agjencinë Kosovare të Privatizimit (AKP) në lidhje me kërkesën.
9. Më 20 qershor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 23 nëntor 2012, Kolegji për Ankesa i Dhomës së Posaçme të Kosovës nxori aktgjykimin e kontestuar (ASC-11-0035) dhe e refuzoi ankesën e parashtruesit ndaj listës përfundimtare të punëtorëve me të drejtë në 20% të mjeteve nga privatizimi i NSH “Ramiz Sadiku” në Prishtinë, si të paafatshme.
11. Kolegji për Ankesa arsyetoi se *“Trupi gjykues e kishte vlerësuar ankesën kundër listës përfundimtare, në mënyrë të drejtë, të cilën ai e dorëzoi pas 27 marsit 2009, e cila ishte e paafatshme. Trupi gjykues erdhi në përfundim se ankuesi nuk kishte arritur të sigurojë arsyetim të vlefshëm për mosrespektimin e afatit kohor, pasi që provat mjekësore nuk përputheshin me afatin kohor të ankesës Për shkak të*

kësaj dhe bazuar në arsyet e paraqitura në arsyetimin ligjor, Kolegji për ankesa e refuzon ankesën si të pabazuar.”

Pretendimet e parashtruesit

12. Parashtruesi pretendon se, edhe pse ai kishte paraqitur prova mjekësore në ankesën e tij në Dhomën e Posaçme, ankesa e tij ishte refuzuar. Ai argumenton se gjatë kohës kur ai duhej të bënte kontrollin mjekësor, atij i është dashur të presë gati një vit, dhe prandaj ai e kishte humbur rastin të ushtronte në kohë ankesën në Dhomën e Posaçme.
13. Parashtruesi kërkon nga Gjykata të *“anulojë vendimin e lartcekur dhe të urdhërojë autoritetet kompetente të nxjerrin vendim meritör.”*

Pranueshmëria e kërkesës

14. Gjykata, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret e pranueshmërisë të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe në Rregullore të punës.
15. Gjykata i referohet nenit 113 (1) të Kushtetutës, i cili përcakton se:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.”

16. Gjykata merr parasysh nenin 48 të Ligjit të Gjykatës Kushtetuese, i cili parasheh që:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë.”

17. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh rregullin 36 (2) të Rregullores, i cili parasheh:

“Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

18. Gjykata Kushtetuese thekson se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura nga Kushtetuta (kushtetutshmëria).
19. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1; shih gjithashtu Aktvendimin për papranueshmëri në rastin nr. 70/11 parashtues Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. Nr. 983/08 të 7 shkurtit 2011).
20. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese vëren se parashtuesi i ka shfrytëzuar të gjitha mjetet ligjore të parapara me Ligjin e Procedurës Kontestimore, duke ushtruar ankesë kundër aktgjykimit të Trupit Gjykses të Dhomës së Posaçme dhe se Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme i kishte marrë parasysh dhe i ishte përgjigjur ankesave të tij në çështjet e ligjit.
21. Prandaj, Gjykata konsideron se asgjë në kërkesë nuk tregon që rastit i kishte munguar paanshmëria ose që procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmëri të kërkesës, Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
22. Si përfundim, parashtuesi as nuk e kishte ndërtuar rastin në ndonjë shkelje të të drejtave të tij të garantuara me Kushtetutë dhe as nuk kishte dorëzuar ndonjë provë *prima facie* për ndonjë shkelje të tillë (Shih, Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmëri të kërkesës, Nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
23. Nga kjo rezulton se kërkesa është qartazi e pabazuar, sipas rregullit 36 1. (c) të Rregullores së punës, që parasheh se "*Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar.*"
24. Prandaj, Gjykata gjen se kërkesa nuk ishte ngritur para Gjykatës në mënyrë ligjore, sipas nenit 113 (1) të Kushtetutës, nenit 48 të Ligjit dhe rregullit 36 (1) c) dhe (2) d) të Rregullores, dhe si e tillë është e papranueshme si qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (1) të Kushtetutës; në pajtim me nenin 48 të Ligjit; dhe në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 15 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe,
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 136/12 , Dušanka Petrović dhe 26 të tjerë, datë 18 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjyimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës ASC-09-0005, ASC-09-0007, ASC-09-0008, të 9 gushtit 2012.

Rasti KI 136/12, Aktvendim për papranueshmëri i i 18 korrikut 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, kërkesë e parashtruar jashtë afatit kohor, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesit e kërkesës në kërkesën e parashtruar me 28 dhjetor 2012, kërkojnë *"vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjyimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-09-0005, ASC-09-0007, ASC-09-0008 të 9 gushtit 2012, me propozim që Gjykata Kushtetuese pas shqyrtimit të kërkesës dhe sigurimit të dokumenteve të nevojshme nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme, të vërtetojë se Kushtetuta e Kosovës është shkelur, dhe atë neni 31, dhe si pasojë të shfuqizojë aktgjykimet e atakuar dhe lëndën ta kthejë në rigjykim ose të aprovojë kërkesën dhe të ndryshojë vendimin e atakuar në atë mënyrë që në listën përfundimtare të punëtorëve të N. SH. "Metohija-Rugova" nga Peja, të përfshijë punëtorët e lartpërmendur dhe t'ua lejojë atyre të drejtën për kompensim prej 20% nga privatizimi i ndërmarrjes".*

Gjykata konstaton që kërkesa nuk është parashtruar brenda afatit kohor në pajtim me nenin 49 të Ligjit, për arsye se përfaqësuesi i parashtruesve të kërkesës pohon se Aktgjykimin ASC-09-0005- ASC-09-0007- ASC-09-0008 të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të 9 gushtit 2012, e kanë pranuar më 24 gusht 2012.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI136/12

Parashtrues

Dușanka Petrović dhe 26 të tjerë

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës ASC-09-0005, ASC-09-0007, ASC-09-0008, të 9 gushtit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtrues të kërkesës

1. Dușanka Petrović	10. Bošković Liljana	19. Bagaš Marina
2. Vulkić Vuko	11. Lekić Dragoljub	20. Nadica Martinović
3. Mirjana Jovanović,	12. Vojislav Bojović	21. Banjević Veljko
4. Gutić Snežana	13. Dušica Lakićević	22. Karać Biljana
5. Dobrila Bogićević,	14. Vladislav Lakićević	23. Sekulović Batrić
6. Babović Dușanka,	15. Darmanović Valentina	24. Radić Darko
7. Janković Vladan	16. Kuć Zorica	25. Verica Aleksić
8. Jozović Irena	17. Lekić Marina	26. Stanija Krstić
9. Čadenović Dragana	18. Dašić Dragan	27. Zdravković Janko

1. Të gjithë këta janë punëtorë të N. SH. “Metohija - Rugova” nga Peja, të përfaqësuar nga avokati Dejan A. Vasić nga Mitrovica.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-09-0005, ASC-09-0007, ASC-09-0008 i 9 gushtit 2012, të cilin përfaqësuesi i parashtruesve të kërkesës deklaroi se e ka pranuar më 24 gusht 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se me Aktgjykimin e Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-09-0005, ASC-09-0007, ASC-09-0008 të 9 gushtit 2012, u janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], pasi që parashtruesit e kërkesës janë larguar nga lista përfundimtare e hartuar nga Agjencia Kosovare e Privatizimit (në tekstin e mëtejshëm: AKP), me rastin e privatizimit të ndërmarrjes dhe në këtë mënyrë iu është mohuar e drejta e kompensimit të 20% të mjeteve pas privatizimit të ndërmarrjes.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), neni 47 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji), dhe rregulli 29 i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtuese

5. Më 28 dhjetor 2012, përfaqësuesi i parashtruesve të kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtuese.
6. Më 14 janar 2013, me vendimin GJR 136/12, Kryetari i Gjykatës caktoi Gjyqtar raportues gjyqtarin Ivan Čukalović. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës caktoi Kolegjin shqyrtues në përbërje: Almiro Rodrigues (kryesues) dhe gjyqtarët Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu, anëtarë.
7. Më 28 janar 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesin e kërkesës lidhur me regjistrimin e kërkesës, prej të cilit po ashtu kërkoi që ta plotësojë formularin zyrtar të Gjykatës për regjistrim të kërkesës.
8. Më 28 janar 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës dhe AKP-në lidhur me regjistrimin e kërkesës.
9. Më 7 shkurt 2013, përfaqësuesi ligjor i parashtruesve të kërkesës kishte dorëzuar në Gjykatë formularin zyrtar të Gjykatës për regjistrim të kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Parashtruesit e kërkesës kanë punuar në N. SH. “Metohija - Rugova” nga Peja.
11. Me rastin e privatizimit të N. SH. “Metohija - Rugova” nga Peja, parashtruesit e kërkesës kanë qenë në listën e hartuar nga AKP-ja për kompensimin e 20% të mjeteve nga privatizimi i ndërmarrjes.
12. Kundër listës të hartuar nga AKP-ja, një grup i punëtorëve kishte paraqitur ankesë në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme.
13. Më 6 shkurt 2009, Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme duke vepruar në bazë të ankesës së parashtruar nga ana punëtorëve të tjerë, të cilët kontestonin të drejtën e parashtruesve për përfshirjen e tyre në listën përfundimtare, kishte nxjerrë Aktgjykimin SCEL-08-0003, në të cilin rast pjesërisht kishte aprovuar ankesën duke hequr nga lista përfundimtare parashtruesit e kërkesës.
14. Më 9 gusht 2012, Kolegji për Ankesa i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, duke vepruar në bazë të ankesës së parashtruar nga përfaqësuesi i parashtruesve të kërkesës kishte nxjerrë Aktgjykimin ASC-09-0005- ASC-09-0007- ASC-09-0008, me të cilin kishte refuzuar ankesën e parashtruesve të kërkesës me arsyetimin se nuk i përmbushin kushtet e paracaktuara në nenin 60.2 të Udhëzimit Administrativ të UNMIK-ut 2008/6.

Pretendimet e parashtruesve

15. Parashtruesit e kërkesës në kërkesën e parashtruar më 28 dhjetor 2012, kërkojnë *“vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjyimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-09-0005, ASC-09-0007, ASC-09-0008 të 9 gushtit 2012, me propozim që Gjykata Kushtetuese pas shqyrtimit të kërkesës dhe sigurimit të dokumenteve të nevojshme nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme, të vërtetojë se Kushtetuta e Kosovës është shkelur, dhe atë neni 31, dhe si pasojë të SHFUQIZOJË aktgjykimet e atakuara dhe lëndën ta kthejë në rigjykim ose të aprovojë kërkesën dhe të NDRYSHOJË vendimin e atakuar në atë mënyrë që në listën përfundimtare të punëtorëve të N. SH. "Metohija-Rugova" nga Peja, të përfshijë punëtorët e lartpërmendur dhe t’ua lejojë atyre të drejtën për kompensim prej 20% nga privatizimi i ndërmarrjes”*.

Vlerësimi paraprak i pranueshmërisë së kërkesës

16. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtguesve, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtguesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë, të cilat përcaktohen me Kushtetutë dhe që saktësohen me Ligj dhe me Rregullore të punës.

17. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës që përcakton:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”

18. Sa i përket kërkesës së parashtguesve, Gjykata i referohet nenit 49 të Ligjit, që përcakton:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtguesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht. Nëse kërkesa është drejtuar kundër një ligji, atëherë afati fillon të llogaritet që nga dita kur ligji ka hyrë në fuqi”.

19. Për të vërtetuar faktin nëse parashtguesi i kërkesës e ka paraqitur kërkesën brenda afatit të përcaktuar katërmuajsh, Gjykata i referohet kohës së pranimit të vendimit të fundit nga parashtguesit e kërkesës si dhe datës së paraqitjes së kërkesës në Gjykatën Kushtetuese.

20. Nga dokumentet e parashtuara, Gjykata konstaton që kërkesa nuk është parashtuar brenda afatit kohor në pajtim me nenin 49 të Ligjit, për arsye se përfaqësuesi i parashtguesve të kërkesës pohon se Aktgjykimin ASC-09-0005- ASC-09-0007- ASC-09-0008 të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të 9 gushtit 2012, e kanë pranuar më 24 gusht 2012.

21. Gjykata më tej vëren se parashtguesi kërkesën e tij në Sekretariatën e Gjykatës Kushtetuese e ka parashtuar më 28 dhjetor 2012, që nënkupton se kërkesa është dorëzuar 4 ditë jashtë afatit kohor të përcaktuar me ligj.

22. Bazuar në atë që u tha më sipër, rezulton se kërkesa është e paafatshme.

23. Prandaj, kërkesa duhet të hidhet poshtë si e papranueshme, për shkak të mosrespektimit të afatit ligjor të përcaktuar me nenin 49 të Ligjit.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës; në pajtim me nenin 49 të Ligjit; dhe në pajtim me rregullin 36.1 (b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 18 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe,
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 105/11, Bajro Aljimi, datë 22 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 78/2008, të 2 marsit 2011

Rasti KI105/11, Aktvendim për papranueshmëri i 5 korrikut 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest civil, dinjiteti i njeriut, mbrojtja e pronës, deklarata universale, kërkesë qartazi e pabazuar

Në këtë rast, parashtguesi i kërkesës e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 78/2008, të 2 marsit 2011, duke pretenduar se, *në bazë të nenit 54. të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose të mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur*". Kështu, në bazë të kësaj, kërkuesi e ushtron këtë kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me të cilën kërkon: *a) Mbrojtjen e të drejtave të njeriut, për shkak të shkeljeve të të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë dhe ligje vendore, dhe b) Për shkeljen e të drejtave të njeriut, të mbrojtura me marrëveshjet dhe me instrumentet ndërkombëtare të zbatueshme drejtpërdrejt në Republikën e Kosovës*".

Pas shqyrtimit të rastit në tërësi, Gjykata gjeti se, procedurat përkatëse të zhvilluara në Gjykatën Supreme nuk kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009). Gjykata Kushtetuese ritheksoi sërish se nuk është gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta.

Si përfundim, Gjykata gjen se kërkesa e parashtguesit nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, sepse parashtguesi ka dështuar të provojë se me vendimin e kontestuar i janë shkelur atij të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë.

Prandaj, Gjykata e deklaroi këtë kërkesë të papranueshme, si qartazi të pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI105/11

Parashtrues

Bajro Aljimi

Vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 78/2008, të 2 marsit 2011

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Bajro Aljimi, fshati Gërničar, komuna e Prizrenit.

Vendimi i kontestuar

2. Vendim i kontestuar është i aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 78/2008, i 2 marsit 2011 (pranuar nga parashtruesi më 18 prill 2011), me të cilin është ndryshuar aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren dhe është hedhur poshtë kërkesa e parashtruesit për t'iu kthyer në posedim prona që e kishte dhuruar babai i parashtruesit të kërkesës, në bazë të kontratës mbi dhurimin të lidhur më 2 dhjetor 1969 ndërmjet Mustafa Aljimit, nga fshati Gërničar, si dhuratëdhënës, në njërën anë, dhe Komunës së Prizrenit, si dhuratëmarrës, në anën tjetër.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës e konteston aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 78/2008, e 2 marsit 2011, duke pretenduar se, në bazë të nenit 54 të Kushtetutës, janë shkelur nenet: 23, 24 dhe 46 të Kushtetutës Republikës së Kosovës, neni 17 i Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut (në tekstin e mëtejme: DUDNJ), si dhe neni 1 i

Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), neni 22 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregulli 28 i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 1 gusht 2011, parashtruesi i kërkesës dorëzoi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 23 gusht 2011, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese (Vendimi nr. GJR. 105/11, i 23 gushtit 2011) caktoi gjyqtarin Altay Suroy Gjyqtar raportues të rastit dhe (Vendimi nr. KSH. 105/11, i 23 gushtit 2011) caktoi anëtarët e Kolegjit shqyrtues, në përbërje të gjyqtarëve: Snezhana Botusharova (kryesuese), Prof. dr. Enver Hasani dhe Prof. dr. Gjyljeta Mushkolaj (anëtarë).
7. Më 12 tetor 2011, Gjykata Kushtetuese e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Komunale në Prizren, Gjykatën e Qarkut në Prizren dhe Gjykatën Supreme të Kosovës, se është iniciuar procedura e vlerësimit të kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar nga parashtruesi dhe se rasti është regjistruar në regjistrin përkatës të Gjykatës, me Nr. KI105/11.
8. Më 19 tetor 2011, Gjykata e Qarkut në Prizren, në përgjigjen e saj, theksoi se mendimin për këtë rast e ka dhënë në aktgjykimin e nxjerrë dhe se nuk dëshiron të deklarohet më tutje.
9. Më 14 nëntor 2012, Kryetarit (Vendimi nr. KSH. 105/11, i 14 nëntorit 2012), caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović anëtar të Kolegjit shqyrtues, në vend të gjyqtarës Gjyljeta Mushkolaj, të cilës i përfundoi mandati i gjyqtarës në Gjykatën Kushtetuese më 26 qershor 2012.
10. Më 5 korrik 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 2 dhjetor 1969 është lidhur kontrata mbi dhurimin ndërmjet Mustafa Aljimit, nga fshati Gërçar, si dhuratëdhënës, në njërin anë, dhe Komunës së Prizrenit, si dhuratëmarrës, nga ana tjetër, sipas së cilës dhuratëdhënësi i dhuroi dhuratëmarrësit ngastrën kadastrale nr. 5248 në Z. K. “Keçishlak“, arë e klasit VII, me sipërfaqe 8.88.05 ha, të evidencuar në listën poseduese nr. 8418 Z. K. Prizren.
12. Kjo ngastër, në bazë të kësaj kontrate, kaloi në pronësi shoqërore në emër të Kuvendit Komunal të Prizrenit, me listën poseduese 8418 Z. K. Prizren.
13. Ish-pronari i paluajtshmërisë së përshkruar më lart ndërroi jetë më 26 mars 1987 dhe, si trashëgimtarë të tij të ligjshëm, la pas vetes bijtë: Iljaz, Bajro dhe Izet Aljimi, si dhe bashkëshorten Qazime Aljimi, e lindur Maksuti, e cila ka ndërruar jetë më 12 qershor 2007. (Emrat e personave të tretë janë përmendur me qëllim të leximit më të lehtë nga ana e Gjykatës, në aktvendim do të shënohen vetëm inicialet).
14. Trashëgimtarët e tashmë të ndjerit Mustafa Aljimi kanë iniciuar në Gjykatën Komunale në Prizren, me anë të padisë, procedurë për anulimin e kontratës dhe për kthimin e pronës së paluajtshme, pasi kanë konsideruar se nënshkrimi i kontratës mbi dhurimin ishte bërë nën kërcënimin se dhuratëdhënësit nuk do t'i mundësohej që fëmijët e tij të shkolloheshin dhe të punësoheshin dhe se do pasonin edhe masa të tjera të dhunshme ndaj tij.
15. Gjykata Komunale në Prizren, pas shqyrtimit të provave, nxori aktgjykimin C. Nr. 563/07, e 19 tetorit 2007, me të cilin e pranoi padinë dhe kërkesëpadinë e paditësve dhe konstatoi se kontrata mbi dhurimin e paluajtshmërisë, Leg. Nr. 1787/69, e 2 dhjetorit 1969, e lidhur ndërmjet Mustafë Aljimit, nga fshati Gërçar, komuna e Prizrenit, si dhuratëdhënës, nga njëra anë, dhe Komunës së Prizrenit, si dhuratëmarrës, nga ana tjetër, ishte e pavlefshme.
16. Gjykata e Qarkut në Prizren, duke vendosur sipas ankesës së ushtruar nga Komuna e Prizrenit ndaj aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prizren, nxori aktgjykimin Ac. Nr. 534/2007, e 16 janarit 2008, me të cilin e hodhi poshtë si të pabazuar ankesën e Komunës së Prizrenit dhe e vërtetoi aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prizren, C. Nr. 563/07, e 19 tetorit 2007.

17. Pas nxjerrjes së aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren parashtuesi i kërkesës, së bashku me vëllezërit e tij, paraqitën kërkesë në Zyrën Kadastrale Komunale në Prizren për bartjen e pronësisë nga pronari i deriatëhershëm, KK Prizren, te pronarët e rinj: Iljiaz Aljimi, Bajro Aljimi dhe Izet Aljimi. Zyra Kadastrale Komunale në Prizren, pas kësaj, nxori aktvendimin Nr. 027 nr. 219/B, e 7 shkurtit 2008, me të cilin e pranoi kërkesën dhe i lejoi ndërrimet kadastrale, në bazë të të cilave parashtuesi i kërkesës, së bashku me vëllezërit e tij, tash u regjistruan si pronarë të rinj dhe morën vërtetimin për të drejtat pronësore, UL-71813068-12596.
18. Parashtuesi i kërkesës, pas regjistrimit të tij dhe të vëllezërve të tij si pronarë të ngastrës kadastrale P. Nr.-71813068-05248-0, lidhi kontratë me Arbnor Vërmicën për shitjen e kësaj paluajtshmërie, kështu që parashtuesi i kërkesës dhe vëllezërit e tij, nga njëra anë, si shitës, dhe Arbnor Vërmica, nga ana tjetër, si blerës, më 3 mars 2008 lidhën kontratë për shitblerjen e paluajtshmërisë, Leg. Nr. 1233/2008, të 5 marsit 2008, të regjistruar si ngastër kadastrale P. Nr. P. Nr.-71813068-05248-0, për çmimin e shitblerjes në lartësinë 60.000,00 € (gjashtëdhjetë mijë euro).
19. Ndërkohë, Komuna e Prizrenit, ndaj aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, AC. Nr. 53412007, të 16 janarit 2008, parashtroi revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës si mjet të jashtëzakonshëm juridik.
20. Gjykata Supreme e Kosovës, me aktgjykimin Rev. Nr. 78/2008, të 2 marsit 2011, e pranoi revizionin dhe vendosi në mënyrë meritore për lëndën: *“NDRYSHOHET aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren Ac. Nr. 534/2007 të 16 janarit 2008 dhe aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Prizren C. nr. 563/2007 të 19 tetorit 2007 ashtu që REFUZOHET si e pabazuar kërkesëpadia e paditësve (parashtuesit të kërkesës këtu) që të vërtetohet se është nule kontrata mbi dhurimin e lidhur në mes Mustafa Aljimit, nga ish fshati Gernçare si dhuratëdhënës në njërën anë dhe Komunës së Prizrenit, si dhuratëmarrës, në anën tjetër, e vërtetuar pranë Gjykatës Komunale Prizren, Vr. Nr. 1787/1969 datë 01.12.1969”, ndër të tjera, duke theksuar në arsyetim, si në vijim:*

“Fakti i vërtetuar është se për kontratën e dhurimit, të lidhur më 02.11.1969 siç del nga fotokopja e kontratës që ndodhet në shkresat e lëndës, nuk mund të zbatohen në rastin konkret dispozitat e Ligjit për Marrëdhëniet Detyrimore (në tekstin e mëtejme: LMD) e cila ka hyrë në fuqi më datë 01.10.1979 dhe dispozitat e nenit 1106 të këtij

ligji, nuk do të zbatohen në marrëdhëniet detyrimore të sajara para hyrjes në fuqi të këtij ligji”.

“Fakti se pala kontraktuese e ka falur tokën e vet nën presionin e aktivistëve të atëhershëm komunal sikurse ka gjetur gjykata e shkallës së parë, nuk vërteton që kontrata e tillë është absolutisht nule, ngase sipas vlerësimit të kësaj Gjykate, kërcënimi në fjalë nuk ka qenë i natyrës së tillë që do të mund të krijonte rrezikshmëri serioze për jetën, trupin ose ndonjë vlerë të rëndësishme të palës kontraktuese. Për kërcënimin e fëmijëve të palës kontraktuese se do të pengohen në kryerjen e shkollimit dhe punësim kam mundur të kërkohet mbrojtje juridike pranë organeve kompetente në procedurë të përcaktuar ligjore. Edhe po të supozohet që ka pasur mundësi të shprehjes së vullnetit të palës kontraktuese për shkak të kërcënimit (tekst i palexueshëm) apo mashtrimit, sipas rregullave të përgjithshme të së drejtës civile, kontrata e tillë do të ishte relativisht e pavlefshme dhe se nuliteti i kontratës për arsye të tilla mund të kërkohet në afat prej një viti, nga dita e marrjes në dijeni të shkakut të rrezikshmërisë, pushimit të shkakut të kërcënimit, ndërsa e drejta e tillë e humbë afatin objektiv me kalimin e kohës prej tre vitesh”.

“Për faktin se kanë kaluar të gjitha afatet për kërkimin e nulitetit relativ të kontratës të cilat afate janë prekluzive, në rastin konkret nuk mundet të kërkohet nuliteti i kontratës pas skadimit të afatit prej 40 vitesh, siç kanë vepruar paditësit në rastin konkret”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

21. Parashtruesi i kërkesës e konteston aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 78/2008, të 2 marsit 2011, duke pretenduar se “në bazë të nenit 54. të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose të mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur”. Kështu, në bazë të kësaj, kërkuesi e ushtron këtë kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës me të cilën kërkon:

“a) Mbrojtjen e të drejtave të njeriut, për shkak të shkeljeve të të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë dhe ligje vendore”, dhe

“b) Për shkeljen e të drejtave të njeriut, të mbrojtura me marrëveshjet dhe me instrumentet ndërkombëtare të zbatueshme drejtpërdrejt në Republikën e Kosovës”.

22. Parashtruesi i kërkesës i përmend nenet 23 [Dinjiteti i Njeriut], 24 [Barazia para Ligjit] dhe 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës, që i garantojnë të drejtat e njeriut. Ai, po ashtu, përmend nenin 17 të DUDNJ-së dhe nenin 1 të Protokollit Nr. 1 të KEDNJ-së me të cilat parashihet që çdo person fizik dhe juridik ka të drejtë ta gëzojë pronën e tij dhe se askush nuk mund të privohet nga prona e tij.

Pranueshmëria e kërkesës

23. Parashtruesi i kërkesës pretendon se, neni 23 [Dinjiteti i Njeriut]; neni 24 [Barazia para Ligjit]; neni 46 [Mbrojtja e Pronës]; dhe neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Kosovës, janë bazë për kërkesën e tij.

24. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret e kërkuara për pranueshmëri, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tutje me Ligj dhe me Rregulloren e punës së Gjykatës.

25. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 (1), që përcakton:

1. “Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

26. Gjykata, gjithashtu, i referohet nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij/saj të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

27. Për më tepër, rregulli 36 (1) c) dhe (2) a) dhe b) i Rregullores së punës, parasheh:

“(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar.

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

a) *Kërkesa nuk arsyetohet prima facie;*

b) *faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.*

28. Në këtë rast, Gjykata vëren se parashtuesi i kërkesës konteston vendimin e Gjykatës Supreme, me të cilin pretendon se i janë shkelur të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë dhe me instrumente ndërkombëtare, si pasojë e konstatimit të gabuar të fakteve dhe aplikimit të gabueshëm të ligjit nga Gjykata Supreme.
29. Pas shqyrtimit të rastit në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse në Gjykatën Supreme kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
30. Gjykata Kushtetuese rithekson se nuk është gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e instancave më të ulëta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
31. Parashtuesi i kërkesës nuk ka paraqitur asnjë provë *prima facie* që tregon shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese (Shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, nr. 53363/99 i 31 majit 2005). Parashtuesi i kërkesës në asnjë mënyrë nuk e mbështet kërkesën e tij se të drejtat e garantuara me nenet 23, 24, 46 dhe 54 të Kushtetutës ia janë shkelur.
32. Prandaj, Gjykata gjen se kërkesa e parashtuesit nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, as mbi bazën e meritave e as mbi pranueshmërinë e kërkesës, sepse parashtuesi ka dështuar të provojë se me vendimin e kontestuar i janë shkelur atij të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë.
33. Në tërësi, Gjykata konkludon se kërkesa e parashtueses, në pajtim me rregullin 36.2 (a) dhe (b) të Rregullores së punës është qartazi e pabazuar dhe rrjedhimisht e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (1) të Kushtetutës, dhe në pajtim me rregullin 36.2 (a) dhe (b) të Rregullores së punës, më 5 korrik 2013, me shumicë votash:

VENDOSI

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 120/12, Vahide Braha, datë 23 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. Nr. 1419/2011, të 17 korrikut 2012 dhe njoftimit të Prokurorit Publik, KMLC. Nr. 81/12, të 9 gushtit 2012

Rasti KI 120/12, Aktvendim për papranueshmëri i 5 korrikut 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë, juridiksioni dhe palët e autorizuar , e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e drejta për mjete juridike, kontest pronësor, përfaqësimi ligjor

Parashtruesja e kërkesës është avokate nga Prishtina, e cila ka përfaqësuar një klient ne gjykatat e juridiksionit të rregullt në Prishtinë. Për shkak të kontestimit të mënyrës së dorëzimit të vendimit gjyqësor nga ana e parashtrueses, ajo kërkoi mbrojtjen e ligjshmërisë nga Prokurori Publik, kërkesë e cila u refuzua.

Parashtruesja paraqiti kërkesën bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke pohuar se vendimi i kontestuar i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë dhe njoftimi i Prokurorit Publik e shkelë të drejtën e saj për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm [neni 31] dhe të drejtën për mjete juridike [neni 32] të Kushtetutës.

Gjykata konstatoi se parashtruesja nuk ishte palë ne procedurë por vetëm përfaqësuese ligjore e njëres nga palët, qe do të thotë vepron në emër të një personi tjetër që është i prekur nga vendimet e autoriteteve publike. Parashtruesja dorëzoi kërkesën në Gjykatë në emër te saj, duke pretenduar shkelje të se drejtave të saja kushtetuese individuale, duke mos dorëzuar kërkesën në emër të klientit të saj për shkeljet e pretenduara të të drejtave të klientit të saj.

Prandaj, Gjykata konkludoi se parashtruesja nuk mund të konsiderohet si palë e autorizuar sipas nenit 113 paragrafi 7 i Kushtetutës, pasi që të drejtat e saj individuale te garantuara me Kushtetutë nuk janë shkelur nga autoritetet publike.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI120/12

Parashtruesi

Vahide Braha

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. Nr. 1419/2011, të 17 korrikut 2012 dhe njoftimit të Prokurorit Publik, KMLC. Nr. 81/12, të 9 gushtit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përberë nga:

Enver Hasani, Kryetar,
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesja e kërkesës është znj. Vahide Braha, me vendbanim në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: “Parashtruesja”).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e kërkesës në kërkesën e saj e konteston vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. Nr. 1419/2011 të 17 korrikut 2012 dhe njoftimin e Prokurorit Publik, KMLC. Nr. 81/12, të 9 gushtit 2012, të cilat iu dorëzuan parashtrueses së kërkesës, si përfaqësuese e klientit të saj J.H., në data të pacaktuara.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesja pretendon se vendimi i kontestuar dhe njoftimi i Prokurorit Publik e shkelë të drejtën e saj për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm (neni 31 i Kushtetutës) dhe të drejtën për mjete juridike (neni 32 i Kushtetutës).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenin 20 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës së 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe rregullin 56 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 11 nëntor 2012, parashtruesja e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese.
6. Më 4 dhjetor 2012, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. GJR. KI 120/12, caktoi Gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KO. 97/12, caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (Kryesues), Altay Suroy dhe Ivan Čukalović.
7. Më 31 janar 2013, Gjykata e informoi parashtruesin dhe e njoftoi Gjykatën Themelore në Prishtinë se kërkesa ishte pranuar dhe regjistruar me numër KI120/12.
8. Më 5 korrik 2013, Kolegji Shqyrtues pasi shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 8 maj 2009, parashtruesja ishte autorizuar përmes një autorizimi me shkrim ta përfaqësonte J.H. nga Prishtina në një rast lidhur me revokimin e një kontrate, në Gjykatën Komunale në Prishtinë.
10. Më 11 qershor 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin C. Nr. 1266/07, me të cilin ishte refuzuar si e pabazuar kërkesa e paditësit J.H., i cili përfaqësohej nga parashtruesja. Ky aktgjykim i është dorëzuar parashtrueses si përfaqësues ligjor i paditësit më 6 korrik 2009.
11. Më 22 korrik 2009, duke përfaqësuar klientin e saj, parashtruesja ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë kundër aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë [C. Nr. 1266/07] të datës 11 qershor 2009, në pajtim me Nenin 181.1 të Ligjit për Procedurën Kontestimore (në tekstin e mëtejme: LPK)

12. Më 29 dhjetor 2010, Gjykata e Qarkut në Prishtinë nxori Vendimin Ac. Nr. 1167/2009, me të cilin hedhet poshtë ankesa e parashtruesit, si përfaqësues ligjor i J.H. kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale [C. Nr. 1266/07], të 11 nëntorit 2009. Gjykata e Qarkut në arsyetimin e saj deklaroi: *“Nga shkresat e lëndës rrjedhë se aktgjykimi ankimor i gjykatës se shkallës së parë të autorizuarës së paditësit avokates Vahide Braha j është dorëzuar me dt. 06.07.2009 gjë që shihet nga fletëdërgesa e renditur me nr. 30 ndërsa e autorizuar e paditësit në gjykatën e shkallës së parë ankesën e ka paraqitur prej dore me dt. 22.07.2009, çka do të thotë se ankesa është paraqitur pas afatit te paraparë ligjor.”*
13. Më 25 janar 2011, parashtruesja në cilësinë e përfaqësuesit ligjor të klientit të saj dorëzoi në Gjykatën Komunale në Prishtinë propozimin për kthimin në gjendjen e mëparshme, duke pretenduar se *“nuk e ka pranuar aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë në përputhje me dispozitat ligjore që rrjedhin nga nenet 107, 110 dhe 111 te LPK-së”*.
14. Më 26 prill 2011, Gjykata Komunale në Prishtinë i darkoi propozimin Gjykatës së Qarkut në Prishtinë.
15. Më 31 maj 2011, Gjykata e Qarkut në Prishtinë i dërgoi një Kërkesë për hetime të duhura / raport Gjykatës Komunale në Prishtinë *“të veprojë në drejtim të heqjes së dilemave procedurale, që rezultojnë nga vet propozimi i të autorizuarës së paditësit...”*
16. Më 5 tetor 2011, sipas kërkesës nga Gjykata e Qarkut në Prishtinë, Gjykata Komunale mbajti një seancë dëgjimore publike, në të cilën u sqarua çështja e dorëzimit të aktgjykimit [C. Nr. 1266/07] të Gjykatës Komunalë në Prishtinë.
17. Në të njëjtën ditë, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Vendimin C. Nr. 1266/07, me të cilin është refuzuar kërkesa e parashtrueses për rikthimin e rastit në gjendje të mëparshme, pasi që ajo ishte paraqitur pas afatit. Në vendimin e saj, Gjykata Komunale në Prishtinë theksoi se si gjykatë e shkallës së parë, duke vepruar sipas urdhrit të gjykatës së shkallës së dytë, i kishte ndërmarrë të gjitha masat procedurale dhe kishte konfirmuar se *“avokatja nuk ka bërë asnjë vërejtje lidhur me mënyrën e dorëzimit të aktgjykimin në fjalë dhe fare nuk e ka informuar gjykatën për këtë mënyrë të dorëzimit të aktgjykimit, por e njëjta ka ushtruar ankesë kundër aktgjykimit të shkallës së parë, të cilin gjykatës ia ka dorëzuar më 22.07.2009 pa e përmendur çështjen e*

dorëzimit të aktgjykimit dhe ka theksuar se ankesën e ushtron në afat ligjor.”

18. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesja duke vepruar si avokate e klientit të saj, ushtroi ankesë kundër vendimit të Gjykatës Komunale [C. Nr. 1266/07] të 5 tetorit 2011.
19. Më 17 korrik 2012, Gjykata e Qarkut nxori Vendimin Ac. Nr. 1419/2011, me të cilin hedhet poshtë ankesa e parashtruesit si e palejuar. Në vendimin e saj, Gjykata e Qarkut theksoi se *“Kolegji i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë e shqyrtoi aktvendimin ankimor në pajtim me dispozitat e nenit 208 lidhur me nenin 194 të Ligjit të procedurës kontestuese dhe pas vlerësimit të thënieve ankimore, gjeti se ankesa nuk është e lejueshme... Meqenëse, kolegji vlerëson që ankesa është paraqitur kundër aktvendimit me të cilin nuk lejohet ankesa, bazuar në nenin 196 të LPK-së kolegji erdhi në përfundim se ankesa është e palejueshme.”*
20. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesja, duke vepruar si avokate e klientit të saj, dorëzoi në Zyrën e Prokurorit të Shtetit propozimin për kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë.
21. Më 9 gusht 2012, Prokurori shtetëror nxori njoftimin KMLC nr. 81/12, me të cilin e kishte refuzuar kërkesën e parashtrueses për mbrojtjen e ligjshmërisë kundër vendimit përfundimtar të Gjykatës Komunale [C. Nr. 1266/07] të 5 tetorit 2011 dhe vendimit të shkallës së dytë, Gjykatës së Qarkut në Prishtinë [Ac. Nr. 1419/2011], të 17 korrikut 2012, duke theksuar se *“Prokurori i Shtetit ka gjetur bazë ligjore për të ngritur kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë”*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

22. Parashtruesja e kërkesës pretendon se *“gjykatat e shkallës së parë dhe të dytë me rastin e marrjes së vendimit të tyre kanë bërë shkeljen e të drejtave themelore të njeriut nga neni 31 dhe 32 të Kushtetutës, neni 13 (1) i Konventës evropiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ) – e drejta për ankim. Gjyqtari që ka trajtuar çështjen e këtij rasti nuk ishte i paanshëm, sikurse kërkohet nga neni 6.1 i Konventës por ka qenë i njëanshëm.”*
23. Për më tepër, parashtruesja pretendon se *“Gjykata e Qarkut në nxjerrjen e vendimit si gjykatë e shkallës së dytë, kur deklaroi se pala nuk ka pasur të drejtë ankese, ishte nën ndikimin e shkallës së parë dhe*

gjithashtu nuk i kishte shqyrtuar shkresat e lëndës dhe arsytet e ankesës."

24. Parashtruesi i drejtohet Gjykatës Kushtetuese me kërkesën vijuese:

"Kërkoj që Gjykata Kushtetuese ta bëjë një vlerësim dhe interpretim të drejtë dhe saktë ligjor për atë se ka apo nuk ka cenim të Kushtetutës, Ligjit të procedurës kontestimore, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, sa i përket rregullave të parapara në këtë ligj për dorëzimin e shkresave palëve ndërgjyqëse dhe mundësisë së kthimit në gjendje të mëparshme."

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

25. Për të qenë në gjendje për të vendosur për kërkesën e parashtrueses Gjykata duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe Rregulloren e Punës.
26. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 (1), i cili parasheh se "Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

dhe nenin 113.7 të Kushtetutës, i cili përcakton:

"Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj."

27. Gjykata gjithashtu i referohet Nenin 48 të Ligjit për Gjykatë, i cili parasheh që "Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë."
28. Në lidhje me këtë, Gjykata vëren se individët janë të autorizuar ti ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë. Veprimi ose mosveprimi duhet ta prekë drejtpërdrejt parashtruesin (shih Amuur kundër Francës, nr. 19776/92, GjEDNj, Aktgjykimi i datës 25 qershor 1996)
29. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesja nuk ishte palë në procedurë por vetëm përfaqësuese ligjore e njëres nga palët, që don të

thotë vepron në emër të një personi tjetër që është i prekur nga vendimet e autoriteteve publike. Ky është J.H., klienti i përfaqësueses. Parashtruesja dorëzoi kërkesën në Gjykatë në emër të saj, duke pretenduar shkelje të së drejtave të saja kushtetuese individuale, duke mos dorëzuar kërkesën në emër të klientit të saj për shkeljet e pretenduara të të drejtave të klientit të saj. Parashtruesja, siç u tha më lartë nuk duket të ketë qenë palë për të drejtat e saj në procedurat para gjykatave të rregullta në kuptim të dispozitave ligjore. Ajo është profesioniste, e cila është dashur ti mbrojë të drejtat procedural të klientit të saj duke i përmbushur kriteret ligjore dhe duke i respektuar afatet për ankesë, ashtu siç është autorizuar nga klienti i saj.

30. Prandaj, Gjykata konkludon se parashtruesja nuk mund të konsiderohet si palë e autorizuar sipas nenit 113 paragrafi 7 i Kushtetutës, pasi që të drejtat e saj individuale të garantuara me Kushtetutë nuk janë shkelur nga autoritetet publike.
31. Sidoqoftë, edhe nëse parashtruesja do të kishte autorizim për ta përfaqësuar klientin e saj në Gjykatën Kushtetuese dhe të vepronte në emër të tij, si përfaqësuese juridike, e që nuk është në këtë rast, ajo nuk ka dëshmuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e saj në kërkesë. Duke supozuar që parashtruesja do të argumentonte se vendimet e gjykatave të rregullta kishin rezultuar me shkelje të të drejtave të klientit të saj, siç garantohen me Kushtetutë dhe Konventën Evropiane të të Drejtave të Njeriut, ajo nuk kishte paraqitur asnjë provë apo fakt relevant për të mbështetur se “Autoritetet administrative ose gjyqësore kanë bërë shkelje të së drejtave të tij/saj, siç garantohen me Kushtetutë,” (shih Vanek kundër Republikës Sllovaqe, nr. 53363, GjEDNJ, Vendimi për pranueshmëri i datës 31 majit 2005).
32. Gjykata Kushtetuese rithekson se nuk është detyrë e saj sipas Kushtetutës të veprojë si gjykatë apeli, ose gjykatë e shkallës së katërt, në lidhje me vendimet e marra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë dhe zbatojnë rregullat gjegjëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kunder Spanjes, nr. 30544/96, GjEDNJ, Aktgjykimi i datës 21 Janar 1999, para. 28)
33. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të shqyrtojë nëse provat janë prezantuar në atë mënyrë që procedurat, shikuar në përgjithësi, në tërësinë e tyre, janë udhëhequr në atë mënyrë që parashtruesi kishte pasur gjykim të drejtë. (shih Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Nr. 13071/89, Raport i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i datës 10 korrik 1991)

34. Sidoqoftë, pas shqyrtimit të dokumenteve të dorëzuara nga parashtruesja, Gjykata Kushtetuese nuk ka vërtetuar se procedurat e duhura, në çfarëdo mënyre, kanë qenë të padrejta ose kanë qenë të prekura nga arbitrariteti (shih Vanek kundër Republikës Sllovake, nr. 53363, GjEDNj, Vendimi për pranueshmëri i datës 31 majit 2005).

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.1 dhe 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 dhe 48 të Ligjit dhe rregullit 36. (2) b) të Rregullores së punës, më 5 korrik 2013

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme, njëzëri;
- II. TË KONSTATOJË se Parashtruesja e Kërkesës nuk është palë e autorizuar, me shumicë votash;
- III. TË KONSTATOJË se Kërkesa është qartazi e pabazuar, me shumicë votash;
- IV. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- V. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- VI. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 15/13 , Muharrem Ademi, datë 26 korrik 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996

Rasti KI 15/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 20 qershor 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, mosshtrrje e mjeteve juridike, Aktvendim për papranueshmëri.

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar me 5 shkurt 2013, kërkon vlerësimi të kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996 nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës në lidhje me, inter alia, kompensimin e të ardhurave personale të parashtruesit për kohën e largimit të paligjshëm nga puna prej Qendrës së Studentëve në Prishtinë.

Gjykata gjen se kërkesa nuk i plotëson kërkesat e nenit 113 (7) të Kushtetutës; të nenit 47 (2) të Ligjit dhe të rregullit 36 (1) (a) të Rregullores dhe, si e tillë, është e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI15/13

Parashtrues

Muharrem Ademi

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Muharrem Ademi me vendbanim në Prishtinë, i përfaqësuar nga Beqir Abdiu, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston mosekzekutimin e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996. Parashtruesi pretendon se aktgjykimi i kontestuar kishte marrë formën e prerë më 22 nëntor 1996.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të pretenduar të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996 nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata) në lidhje me, *inter alia*, kompensimin e të ardhurave personale të parashtruesit për kohën e largimit të paligjshëm nga puna prej Qendrës së Studentëve në Prishtinë.

Baza juridike

4. Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës; nenet 46, 47, 48 dhe 49 të Ligjit dhe rregullit 56 (2) të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: “Rregullorja e punës”).

Procedura në Gjykatë

5. Më 5 shkurt 2013, parashtruesi parashtroi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese.
6. Më 26 shkurt 2013, Kryetari i Gjykatës caktoi Gjyqtarin Robert Carolan Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, në përbërje të gjyqtarëve: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi, ndërsa me vendimin pasues të Kryetarit, gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi e zëvendëson Kryetari i Gjykatës, Prof. dr. Enver Hasani, në cilësinë e anëtarit të Kolegjit shqyrtues.
7. Më 18 prill 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin dhe Gjykatën Komunale në Prishtinë në lidhje me regjistrimin e kërkesës.
8. Më 4 qershor 2013, avokatit të parashtruesit i ishte kërkuar që të dorëzojë autorizimin e nënshkruar në mënyrë të rregullt.
9. Më 20 qershor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Faktet e kërkesës mund të përmbliidhen si në vijim.
11. Më 3 shtator 1996, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin Pl. Nr. 4492/92, me të cilin ishte aprovuar padia e parashtruesit dhe ishte prishur vendimi i drejtorit të të paditurës (Qendrës së Studentëve në Prishtinë) të 3 marsit 1992, në lidhje me ndërprerjen e marrëdhënies së punës të parashtruesit, si joligjor. Më tutje theksohej: *“E paditura obligohet që ta kthejë paditësin në marrëdhënie të punës, në pozitën që korrespondon me marrëdhënien e tij të punës ...me të gjitha të drejtat nga marrëdhënia e punës...”*.
12. Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Prishtinë (Pl. Nr. 4492/92) mori formën e prerë më 22 nëntor 1996, pasi që Gjykata e Qarkut në Prishtinë

e refuzoi ankesën e të paditurës me Aktgjykimin e saj Gž. Nr. 902/96 si të pabazuar.

13. Parashtruesi thekson se më 8 shkurt 1997, pas pranimit të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut, ai kishte dorëzuar dy kërkesa për ekzekutimin e Aktgjykimit Pl. Nr. 4492/92. Kërkesa e parë ishte në lidhje me kthimin e parashtruesit në vendin e tij të mëparshëm të punës, dhe sipas parashtruesit, ishte regjistruar me nr. I-2-29/97. Kërkesa e dytë, në lidhje me kompensimin e të ardhurave personale ishte regjistruar me nr. I-2-30/97. Si duket, sipas parashtruesit të kërkesës, Gjykata Komunale nuk ka marrë asnjëherë ndonjë vendim dhe asnjëherë nuk i ka aprovuar kërkesat e parashtruesit për ekzekutim të Aktgjykimit.
14. Gati tri vjet pas kërkesës së parashtruesit të 29 dhjetorit 1999, Qendra e Studentëve në Prishtinë mori Aktvendimin Nr. 93.2, të 30 dhjetorit 1999, me të cilin parashtruesit i lejohet *“pushimi pa pagesë, në kohëzgjatje prej 12 muajsh për shkak të udhëtimit jashtë vendit ...deri më 31 dhjetor 2000...”*. Më tutje theksohej se në aktvendimin e lartpërmendur *“pas skadimit të afatit të qëndrimit të përkohshëm jashtë vendit... personi i lartpërmendur [d.m.th. parashtruesi] mund të lajmërohet në këtë Qendër që të fillojë punën e tij brenda periudhës prej 30 ditësh”*.
15. Nuk është e qartë nëse parashtruesi ishte kthyer në vendin e punës brenda afatit të caktuar.
16. Më 13 tetor 2006, gati shtatë vjet pas nxjerrjes së aktvendimit për pushim pa pagesë, parashtruesi parashtroi kërkesë me shkrim tek administratori dhe kryetari i Gjykatës Komunale në Prishtinë, duke kërkuar ekzekutimin e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996.
17. Më pak se dy javë pas kësaj, gjegjësisht më 26 tetor 2006, parashtruesi parashtroi propozim të ri për ekzekutim të Aktgjykimit të formës së prerë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996, në Gjykatën Komunale në Prishtinë, duke kërkuar kompensimin e të ardhurave të tij personale.
18. Në ditën e njëjtë, d.m.th. më 26 tetor 2006, parashtruesi paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, duke kërkuar gjithashtu kompensimin e të ardhurave personale nga marrëdhënia e punës. Në padinë e tij, parashtruesi kërkoi nga Gjykata, që pas ekspertizës financiare të nxjerrë një Aktgjykim dhe *“të konfirmojë të drejtën e paditësit [d.m.th. parashtruesit] për kompensimin e të ardhurave personale për periudhën prej 3 marsit 1992 deri më 21 dhjetor 1999”*.

19. Pala e paditur (Qendra e Studentëve në Prishtinë) e kundërshtoi pretendimin e parashtruesit, duke argumentuar, *inter alia*, se kërkesa e parashtruesit është parashtruar pas skadimit të afatit të parashkrimit. Përveç kësaj, u theksua se Qendra e Studentëve që ekziston pas luftës, nuk është e njëjtë me atë që kishte ekzistuar para luftës, dhe si rezultat nuk ka legjitimitet pasiv në lidhje me Qendrën e Re të Studentëve në Prishtinë.
20. Parashtruesi argumenton se më 22 qershor 2007, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin Cl.nr. 363/06 dhe e refuzoi padinë e parashtruesit të kërkesës të 26 tetorit 2006. Më 17 janar 2008, parashtruesi ushtroi ankesë kundër aktgjykimit të lartpërmendur në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë. Sipas parashtruesit të kërkesës, rrjedh se më 6 prill 2009, Gjykata e Qarkut në Prishtinë e aprovoi ankesën e tij dhe e ktheu çështjen në Gjykatën Komunale në Prishtinë. Megjithatë, aktgjykimet e lartpërmendura nuk ishin dorëzuar nga parashtruesi i kërkesës.
21. Më 14 shkurt 2012, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin C.nr. 1055/09 dhe e refuzoi padinë e parashtruesit për kompensimin e të ardhurave personale si të pabazuar. Në arsyetimin e atij aktgjykimi, ishte deklaruar *inter alia*, “...është fakt i njohur se Qendra e Studenteve e pas luftës, është e përfshirë si pjesë organizative e Universitetit të Prishtinës, e cila si e tillë financohet nga Ministria e Arsimit, e Shkencës dhe e Teknologjisë së Kosovës, e cila është formuar si pjesë e Administratës së Përkohshme të Kosovës duke u mbështetur në dispozitat e nxjerra nga UNMIK-u. Nga kjo gjendje e vërtetuar faktike, pas vlerësimit të provave të administruara, Gjykata konstatoi se, të paditurës i mungon legjitimiteti pasiv për të qenë palë në procedurë...”.
22. Më 29 shkurt 2012, parashtruesi ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, të 14 shkurtit 2012.
23. Si duket, procedura ankimore në Gjykatën e Qarkut nuk ka përfunduar ende.

Pretendimet e parashtruesit

24. Parashtruesi pretendon se me mosekzekutimin e pretenduar të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996, të drejtat e tij për një gjykim të drejtë, të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 dhe 13 të Konventës për

Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”) ishin shkelur.

25. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu pretendon se janë shkelur të drejtat e tij pronësore të garantuara me nenin 1, Protokollin Nr. 1, të Konventës.
26. Parashtruesi argumenton se ka pasur shkelje të *“parimit ligjor, sipas të cilit, askush nuk ka të drejtë, duke përfshirë edhe Gjykatën, të gjykojë prapë në lidhje me një çështje të gjykuar, të përfunduar me aktgjykim të formës së prerë”*.
27. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu pretendon se janë shkelur *“parimet themelore të sigurisë juridike të qytetarëve në lidhje me përmbarimin e vendimeve të gjykatave të formës së prerë, parimit ‘se askush nuk është mbi ligjin’”*.
28. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese që ta prishë Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë Cl. Nr. 1055/2099 të 14 shkurtit 2012, pasi që ai pretendon se aktgjykimi i lartpërmendur është jokushtetues dhe përfundimisht ai i rekomandon Gjykatës Kushtetuese ta urdhërojë Gjykatën Komunale në Prishtinë ta ekzekutojë Aktgjykimin Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

29. Gjykata vëren se derisa parashtruesi ankohet për mosekzekutimin e pretenduar nga ana e Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996, ai gjithashtu kërkon nga Gjykata *“ta prishë aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë Cl. Nr. 1055/2099 të 14 shkurtit 2012”*.
30. Gjykata më tutje vëren se bazuar në faktet e këtij rasti dhe në pretendimet e parashtruesit, janë dy grupe të ndërlidhura të procedurave, ndaj të cilave ishte ankuar parashtruesi. Të dy procedurat ishin iniciuar nga parashtruesi i kërkesës dhe kanë të bëjnë me kompensimin e pagës së papaguar pas largimit të paligjshëm.
31. Grupi i parë i procedurave ka të bëjë me ekzekutimin e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Pl. Nr. 4492/92, të 3 shtatorit 1996, që pretendohet të jetë iniciuar më 8 shkurt 1997.
32. Grupi pasues i procedurave ka të bëjë me procedurat në pritje në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë, pas ankesës së parashtruesit kundër

Aktgjykimit C.nr. 1055/09 të Gjykatës Komunale në Prishtinë të 14 shkurtit 2012.

33. Përkitazi me grupin e dytë të procedurave, Gjykata vëren se procedura ankimore në Gjykatën e Qarkut nuk ka përfunduar ende.

34. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh:

"Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj".

35. Përveç kësaj, neni 47 (2) i Ligjit gjithashtu përcakton:

"Individi mund ta ngre kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj".

36. Siç u përmend më lart, lënda për të cilën ishte ankuar parashtruesi është në pritje në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.

37. Duket se parashtruesi kishte dështuar të shterojë të gjitha mjetet juridike në dispozicion.

38. Prandaj, në rrethana kur çështja është në pritje në Gjykatën e Qarkut, Gjykata Kushtetuese nuk është në gjendje të procedojë më tutje me vlerësimin e pranueshmërisë së kërkesës. Nga kjo rezulton se kjo pjesë e kërkesës është e parakohshme.

Përfundim

39. Prandaj, Gjykata gjen se kërkesa nuk i plotëson kërkesat e nenit 113 (7) të Kushtetutës; të nenit 47 (2) të Ligjit dhe të rregullit 36 (1) (a) të Rregullores dhe, si e tillë, është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (7) të Kushtetutës, nenin 47 (2) të Ligjit dhe rregullin 36 (1) (a) të Rregullores së punës, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe,
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 40/13, Ymer Bajrami, 29 korrik 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. Nr. 389/2012, i 23 nëntorit 2012

KI40/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 5 korrik 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, E Drejta e Punës dhe Ushtrimit të Profesionit, kërkesë e papranueshme, qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi (Ac. Nr. 389/2012) i 23 nëntorit 2012 i Gjykatës së Qarkut i ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenin 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit] të Kushtetutes së Republikës së Kosovës, sepse siç pretendohet nga parashtruesi i kërkesës, procedura përmbartimore në lidhje me pagesën e kompensimit të pagës së tij të papaguar për periudhën 1 dhjetor 2001 deri më 1 janar 2006.

Parashtruesi i kërkesës pretendon shkeljen e nenit 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit] të Kushtetutes, ndërkohë që ai është kthyer në vendin e tij të mëparshëm dhe kërkon të drejtën e gëzimit e së drejtës së tij në paga.

Gjykata konsideroi se faktet e paraqitura nga parashtruesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese dhe se parashtruesi i kërkesës nuk e ka mbështetur mjaftueshëm pretendimin e tij.

**AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në**

Rastin nr. KI40/13

Parashtrues

Ymer Bajrami

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut
në Prishtinë, Ac. Nr. 389/2012, të 23 nëntorit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Ymer Bajrami (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), me vendbanim në fshatin Orllan, komuna e Podujevës.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin Ac. Nr. 389/2012 të 23 nëntorit 2012 të Gjykatës së Qarkut. Ky vendim i është dorëzuar parashtruesit më 18 dhjetor 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi (Ac. Nr. 389/2012) i 23 nëntorit 2012 i Gjykatës së Qarkut i ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenin 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), sepse, siç pretendohet nga parashtruesi i kërkesës, procedura përmbartimore në lidhje me pagesën e kompensimit të pagës së tij ishte ndërprerë.

Baza ligjore

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 20 dhe 22 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56.2 të Rregullores së punës të Gjykatës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 18 mars 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 25 mars 2013, Kryetari e caktoi Zëvendëskryetarin Ivan Čukalović Gjyqtar raportues.
7. Më 2 prill 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Themelore në Prishtinë për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 5 korrik 2013, Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Enver Hasani e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve siç janë dorëzuar nga parashtruesi i kërkesës

9. Sipas dokumenteve që i janë bashkëngjitur kërkesës, bazuar në Aktgjykimin Cl. Nr. 72/05 të 3 korrikut 2006 të Gjykatës Komunale në Prishtinë, kompania private tregtare “*Ital-Kosova*” në Prishtinë ishte e obliguar të kthejë parashtruesin e kërkesës në vendin e tij të mëparshëm të punës, a në ndonjë vend të punës që i përgjigjet përgatitjes profesionale dhe aftësive të tij të punës, dhe t’i përmbushë të gjitha obligimet nga marrëdhënia e punës prej 1 dhjetorit 2001.
10. Më 11 tetor 2006, parashtruesi i kërkesës parashtrroi padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë duke theksuar se e paditura, respektivisht kompania private tregtare “*Ital-Kosova*” në Prishtinë e kishte kthyer parashtruesin e kërkesës në vendin e tij të punës, por nuk ia kishte kompensuar pagat e papaguara.
11. Më 23 janar 2007, Gjykata Komunale në Aktgjykimin e saj Cl. Nr. 336/06, e aprovoi padinë e parashtruesit të kërkesës, dhe bazuar në ekspertizën financiare, të urdhëruar nga Gjykata, vendosi ta obligojë kompaninë private tregtare “*Ital-Kosova*” në Prishtinë që parashtruesit

të kërkesës t'ia sigurojë kompensimin e pagave të papaguara për periudhën prej 1 dhjetorit 2001 deri më 1 janar 2006, në shumën prej 13.143,00 eurosh, duke përfshirë edhe kamatën e përcaktuar.

12. Më 14 janar 2009, parashtruesi i kërkesës parashtrroi kërkesë në Gjykatën Komunale në Prishtinë për përmbarimin e Aktgjykimit të mëparshëm Cl. Nr. 336/06 të 23 janarit 2007 të Gjykatës Komunale.
13. Më 29 prill 2011, Gjykata Komunale në Prishtinë (E 19/09) vendosi të përmbarojë Aktgjykimin Cl. Nr. 336/06 të 23 janarit 2007 dhe e obligoi kompaninë private tregtare *"Ital-Kosova"* në Prishtinë që t'ia paguajë parashtruesit të kërkesës shumën prej 13.143,00 eurosh, duke përfshirë edhe kamatën e përcaktuar.
14. Sidoqoftë, më 13 prill 2012, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktvendimin për ndërprerjen e procedurës përmbarimore E. Nr. 19/09 të 29 prillit 2011.
15. Gjykata Komunale në Prishtinë e arsyetoi aktvendimin e saj për ndërprerjen e përmbarimit, duke iu referuar shkresës së 6 prillit 2012 të Agjencisë së Regjistrimit të Bizneseve në Kosovë (Nr. 379), e cila e njoftonte Gjykatën se debitori, përkatësisht kompania private tregtare *"Ital-Kosova"* në Prishtinë, kishte pushuar së ushtruar veprimtarinë e saj biznese. Prandaj, Gjykata Komunale në Prishtinë, në pajtim me nenin 22 të Ligjit për Përmbarim në lidhje me nenin 277, paragrafi 1 (c) i Ligjit për Procedurën Kontestimore, vendosi të ndërpresë procedurën përmbarimore.
16. Më 20 prill 2012, kundër Aktvendimit E. Nr. 19/09 të 13 prillit 2012 të Gjykatës Komunale në Prishtinë, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.
17. Më 23 nëntor 2012, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktvendimin e saj Ac. Nr. 389/2012, e refuzoi ankesën dhe e vërtetoi Aktvendimin E. Nr. 19/09 të 13 prillit 2012 të Gjykatës Komunale.
18. Në aktvendimin e saj, Gjykata e Qarkut iu referua gjithashtu shkresës së 24 marsit 2010 të Agjencisë Kosovare të Privatizimit, që vërtetonte se punonjësit që kishin qenë në marrëdhënie pune me kompaninë private tregtare *"Ital-Kosova"* në Prishtinë deri më 18 qershor 2007, dhe nuk ishin pensionuar, vazhdojnë ta kenë statusin e punonjësve të ndërmarrjes shoqërore IMN-Kosova. Bazuar në shkresat e lëndës, një pjesë e IMN Kosova ishte shitur për të krijuar kompaninë private tregtare *"Ital-Kosova"* në Prishtinë. Pas mbylljes së kompanisë private

tregtare “Ital-Kosova” në Prishtinë, pasuritë dhe detyrimet e saj i ishin bashkëngjitur ndërmarrjes shoqërore IMN-Kosova, e cila tani administrohet nga Agjencia Kosovare e Privatizimit.

19. Në aktvendimin e njëjtë, Gjykata e Qarkut në Prishtinë gjithashtu gjeti se [...] *“askund në shkresat e lëndës nuk është bërë propozim për ekzekutim ndaj NSH IMN Kosova.”* Prandaj, Gjykata erdhi në përfundim se nuk mund të veprojë jashtë propozimit për përmbarim.

Pretendimet e parashtruesit

20. Parashtruesi i kërkesës pretendon se E Drejta e tij e Punës dhe Ushtrimit të Profesioneve, e garantuar me nenin 49 të Kushtetutës, është shkelur.
21. Parashtruesi i kërkesës më tutje kërkon ta gëzojë të drejtën e tij në marrjen e pagave, siç i ishte caktuar me Aktgjykimin përfundimtar (Cl. Nr. 336/06) të 23 janarit 2007 të Gjykatës Komunale.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

22. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese para së gjithash duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
23. Gjykata duhet së pari të përcaktojë nëse parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar për të parashtruar kërkesë në Gjykatë, në pajtim me kriteret e nenit 113.7 të Kushtetutës.

24. Neni 113, paragrafi 7 i Kushtetutës parasheh:

„Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.“

Në lidhje me kërkesën, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës është person fizik dhe është palë e autorizuar në pajtim me nenin 113.7 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës.

25. Gjykata gjithashtu duhet të përcaktojë nëse parashtruesi i kërkesës, në pajtim me kriteret e nenit 113 (7) të Kushtetutës dhe nenit 47 (2) të

Ligjit, i ka shteruar të gjitha mjetet juridike. Në rastin konkret, vendimi përfundimtar për rastin e parashtruesit të kërkesës është Vendimi Ac. Nr. 389/2012 i 23 nëntorit 2012 i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë. Si rezultat i kësaj, parashtruesi i kërkesës ka dëshmuar se sipas ligjeve në fuqi, i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion.

26. Parashtruesi gjithashtu duhet të dëshmojë se i ka plotësuar kriteret e nenit 49 të Ligjit në lidhje me parashtrimin e kërkesës brenda afatit ligjor. Nga shkresat e lëndës mund të shihet se Vendimi Ac. Nr. 389/2012 i 23 nëntorit 2012 i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë i ishte dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 18 dhjetor 2012, ndërsa parashtruesi i kërkesës e kishte dorëzuar kërkesën në Gjykatë më 18 mars 2013, që do të thotë se kërkesa ishte dorëzuar brenda afatit katërmujor, të paraparë me Ligj dhe Rregullore të punës.
27. Në lidhje me kërkesën, Gjykata gjithashtu e merr parasysh rregullin 36.2 të Rregullores së punës, i cili parasheh:

Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose

[...], ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

28. Në lidhje me këtë, e përkritazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta, Gjykata Kushtetuese rithekson se sipas Kushtetutës nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykim i 21 Janarit 1999, par. 28, si dhe shih gjithashtu *Rastin Nr. KI 70/11 të parashtruesve Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Aktvendimin për papranueshmëri i 16 dhjetorit 2011.
29. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë që parashtruesi i kërkesës të ketë gjykim të drejtë (Shih, ndër autoritete të tjera, *Eduards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut i 10 korrikut 1991).

30. Bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata vëren se arsyetimi i ofruar në Vendimin Ac. Nr. 389/2012 të 23 nëntorit 2012 të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë është i qartë dhe, pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykata gjithashtu gjeti se procedurat nuk ishin të padrejta a arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, *Shub kundër Lituaniës*, Nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendim i 30 qershorit 2009).
31. Për më tepër, parashtruesi i kërkesës pretendon shkeljen e nenit 49 [E Drejta e Punës dhe Ushtrim të Profesioneve] të Kushtetutës, ndërkohë që tashmë është kthyer në vendin e mëparshëm të punës dhe kërkon vetëm gëzimin e së drejtës së tij në paga, siç ishte përcaktuar me Aktgjykimin përfundimtar (Cl. Nr. 336/06) të 23 janarit 2007 të Gjykatës Komunale.
32. Në fund, duke iu referuar rasteve të gjykuara nga Gjykata, në lidhje me pezullimin e procedurës përmbartimore, në veçanti duke iu referuar rastit Nr. KI 08/09, *Sindikata e Pavarur e Punonjësve të Fabrikës së Çelikut - IMK Ferizaj, Aktgjykimi i 17 dhjetorit 2010*, Gjykata konsideron se bazuar në dokumentet e dorëzuara dhe të procedurave të realizuara, kjo kërkesë ndryshon nga rasti i lartpërmendur për arsytet e mëposhtme:

Së pari, Gjykata Komunale me Aktvendimin e saj E. Nr. 19/09 të 29 prillit 2011, vendosi të ndërpresë procedurën përmbartimore për shkak të faktit se kompania private tregtare “*Ital-Kosova*” në Prishtinë pushoi së ushtruar aktivitetet e saj afariste. Vendimi i lartpërmendur ishte vërtetuar nga Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktvendimin e saj Ac. Nr. 389/2012 të 23 nëntorit 2012.

Së dyti, Gjykata e Qarkut, në Aktvendimin e lartcekur, kishte konstatuar në mënyrë të qartë se pas mbylljes së kompanisë private tregtare “*Ital-Kosova*” në Prishtinë, në të cilin rast pasuria dhe detyrimet e saj ishin shkrirë në Ndërmarrjen Shoqërore IMN-Kosova, e cila tani administrohet nga Agjencia e Privatizimit të Kosovës, parashtruesi nuk kishte paraqitur propozim për ekzekutim kundër pasardhësit të kompanisë private tregtare “*Ital-Kosova*” në Prishtinë, gjegjësisht Ndërmarrjes Shoqërore IMN-Kosova, duke konkluduar se nuk mund të veprojë jashtë propozimit për përmbartim.

33. Nga arsytet e lartpërmendura, Gjykata konsideron se faktet e paraqitura nga parashtruesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese dhe se parashtruesi i kërkesës nuk e ka mbështetur mjaftueshëm pretendimin e tij.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullat 36.2 dhe 56.2 të Rregullores së punës, më 5 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Prof. dr. Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 46/13, KI 47/13, KI 48/13 dhe KI 68/13, Naim Morina, Bukuriye Drancolli, Avdi Imeri dhe Genc Shala, datë 30 korrik 2013 - Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1421/2011, të 4 dhjetorit 2012, Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1373/2011, të 4 dhjetorit 2012, Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1372/11, të 6 dhjetorit 2012 dhe Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1371/11, të 7 dhjetorit 2012

KI46/13, KI47/13, KI48/13 dhe KI68/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 5 korrik 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, E Drejta e Punës dhe Ushtrimit të Profesionit, kthimi në vendin e mëparshëm të punës, qartazi e pabazuar, kërkesë e papranueshme

Parashtruesit në kërkesat e tyre të dorëzuara në Gjykatë kërkojnë rikthimin e tyre në vendet e tyre të mëparshme të punës, bashkë me kompensimin financiar në pajtim me aktgjykimet e Gjykatës Komunale dhe Gjykatës së Qarkut, të ndryshuara me aktgjykimet e Gjykatës Supreme të 18 dhjetorit 2008.

Parashtruesit (KI46/13, KI47/13 dhe KI48/13) pretendojnë që ka pasur shkelje të nenit 46 [Mbrojtja e Pronës], nenit 49 [E Drejta e Punës dhe Ushtrimit të Profesionit], si dhe nenit 54 [Mbrojtja Gjyqësore e Të Drejtave] të Kushtetutës, pa ofruar asnjë elaborim të mëtutjeshëm.

Parashtruesi Genc Shala (KI68/13) më tutje pretendon që ka shkelje të nenit 24 [Barazia para Ligjit], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], neni 49 [E Drejta e Punës dhe Ushtrimit të Profesionit] të Kushtetutës, nenit 6 [E Drejta për Gjykim të Drejtë], si dhe nenit 14 [Ndalimi i Diskriminimit] të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut.

Gjykata konstatoi që faktet e dorëzuara nga parashtruesit nuk kanë arsyetuar në asnjë mënyrë pretendimin e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe parashtruesit nuk i kanë mbështetur sa duhet pretendimet e tyre.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastet nr. KI46/13, KI47/13, KI48/13 dhe KI68/13

Parashtrues

Naim Morina, Bukuriye Drançolli, Avdi Imeri dhe Genc Shala

Vlerësim i kushtetutshmërisë

së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr.

1421/2011, të 4 dhjetorit 2012, Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në

Prishtinë Ac. Nr. 1373/2011, të 4 dhjetorit 2012, Aktvendimit të

Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1372/11, të 6 dhjetorit 2012,

si dhe Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr.

1371/11, të 7 dhjetorit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit

1. Kërkesat janë dorëzuar nga Naim Morina, Bukuriye Drançolli, Avdi Imeri dhe Genc Shala (në tekstin e mëtejme: parashtruesit), të gjithë me vendbanim në Prishtinë.

Vendimet e kontestuar

2. Parashtruesi Naim Morina, KI46/13, e konteston Aktvendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1421/2011, të 4 dhjetorit 2012, të cilin parashtruesi pohon ta ketë pranuar më 17 janar 2013.
3. Parashtruesja Bukuriye Drançolli, KI47/13, e konteston Aktvendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1373/2011, të 4 dhjetorit 2012. Parashtruesja pohon ta ketë pranuar vendimin më 5 mars 2013.

4. Parashtruesi Avdi Imeri, KI48/13, e konteston Aktvendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1372/11, të 6 dhjetorit 2012, të cilin parashtruesi pohon ta ketë pranuar më 5 mars 2013.
5. Parashtruesi Genc Shala, KI68/13, e konteston Aktvendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ac. Nr. 1371/11, të 7 dhjetorit 2012. Parashtruesi pohon ta ketë pranuar këtë vendim më 6 mars 2013.

Objekti i çështjes

6. Parashtruesit në kërkesat e tyre të dorëzuara në Gjykatë kërkojnë rikthimin e tyre në vendet e tyre të mëparshme të punës, bashkë me kompensimin financiar në pajtim me aktgjykimet e Gjykatës Komunale dhe Gjykatës së Qarkut, të ndryshuara me aktgjykimet e Gjykatës Supreme të 18 dhjetorit 2008.

Baza juridike

7. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), si dhe rregullat 37 dhe 56.2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

8. Më 3 prill 2013, parashtruesit Naim Morina (KI46/13), Bukuriye Drançolli (KI47/13) dhe Avdi Imeri (KI48/13), i kanë dorëzuar individualisht kërkesat e tyre në Gjykatë.
9. Më 16 prill 2013, Kryetari e caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese, si dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
10. Më 16 prill 2013, në pajtim me rregullin 37.1 të Rregullores së punës, Kryetari urdhëroi bashkimin e kërkesave KI47/13 dhe KI48/13 me kërkesën KI46/13. Sipas këtij urdhri, është vendosur që Gjyqtarja raportuese dhe përbërja e Kolegjit shqyrtues do të jenë të njëjta me vendimin e Kryetarit për emërimin e Gjyqtares raportuese dhe Kolegjit shqyrtues të 16 prillit 2013.
11. Më 10 maj 2013, Gjykata njoftoi parashtruesit dhe Gjykatën Themelore për regjistrimin e kërkesave, si dhe bashkimin e kërkesave.

12. Më 13 maj 2013, parashtruesi Genc Shala (KI68/13) e dorëzoi kërkesën e tij në Gjykatë.
13. Më 14 maj 2013, në pajtim me rregullin 37.1 të Rregullores së punës, Kryetari urdhëroi bashkimin e kërkesës KI68/13 me kërkesën KI46/13, KI47/13 dhe KI48/13. Me këtë urdhër, është vendosur që Gjyqtarja raportuese dhe përbërja e Kolegjit shqyrtues do të jenë të njëjtë me vendimin e Kryetarit për emërimin e Gjyqtarës raportuese dhe Kolegjit shqyrtues të 16 prillit 2013.
14. Më 17 maj 2013, Gjykata njoftoi parashtruesit dhe Gjykatën Themelore për regjistrimin e kërkesës KI68/13 si dhe bashkimin e kërkesës KI68/13 me kërkesat KI46/13, KI47/13, si dhe KI48/13.
15. Më 5 korrik 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarës raportuese dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

16. Parashtruesit kanë qenë në marrëdhënie pune për një periudhë të pacaktuar me Ndërmarrjen Publike Banesore. Marrëdhëniet e punës së parashtruesve me Ndërmarrjen Publike Banesore ka filluar në këto vite: parashtruesi Naim Morina (KI46/13) më 1985, parashtruesja Bukuriye Drançolli (KI47/13) më 1981, parashtruesi Avdi Imeri (KI48/13) më 1979, si dhe parashtruesi Genc Shala (KI68/13) më 1980.
17. Në bazë të dokumenteve të bashkëngjitura, duke filluar nga 11 shtatori 2001, e deri më 5 janar 2006, kontratat e punës me Ndërmarrjen Publike Banesore janë nënshkruar çdo vit.
18. Më 5 janar 2006, punëdhënësi, gjegjësisht Ndërmarrja Publike Banesore u ka ofruar parashtruesve të nënshkruajnë kontrata për afat të caktuar prej një (1) muaji (1 janar 2006 - 31 janar 2006).
19. Rrjedhimisht, parashtruesi Naim Morina (KI46/13) ka nënshkruar fillimisht kontratën, por më 11 janar 2006, ka kërkuar rishikim ligjor të kontratës. Parashtruesit Bukuriye Drançolli (KI47/13) dhe Avdi Imeri (KI48/13) gjithashtu kanë nënshkruar fillimisht kontratën e ofruar, por më 11 janar 2006, kanë kërkuar tërheqjen e nënshkrimeve të tyre si të pavlefshme. Parashtruesi Genc Shala (KI68/13) ka refuzuar të nënshkruajë kontratën e ofruar.

20. Më 20 janar 2006, me njoftimin e punëdhënësit, parashtruesit Bukurije Drançolli (KI47/13) dhe Avdi Imeri (KI48/13) janë informuar që kërkesa e tyre për tërheqjen e nënshkrimit është konsideruar si refuzim i nënshkrimit të kontratës së ofruar, me rezultatin e shkëputjes së marrëdhënies së punës në mes tyre dhe Ndërmarrjes Publike Banesore.
21. Të njëjtën ditë, me njoftimin e punëdhënësit, parashtruesi Genc Shala (KI68/13) është informuar që si rezultat i refuzimit të tij për nënshkrimin e kontratës, marrëdhënia e punës mes tij dhe Ndërmarrjes Publike Banesore ishte shkëputur.
22. Më 1 shkurt 2006, me njoftimin e punëdhënësit, parashtruesi Naim Morina (KI46/13) ishte informuar që kontrata e punës, e nënshkruar në mes tij dhe Ndërmarrjes Publike Banesore ka skaduar më 31 janar 2006, si dhe që kontrata nuk do të vazhdohej më.
23. Më 3 mars 2006, pas ankesës që parashtruesit e kishin dorëzuar në Agjencinë Ekzekutive të Inspektoratit të Punës në Ministrinë e Punës dhe të Mirëqenies Sociale, Agjencia nxori një vendim, duke i kërkuar Ndërmarrjes Publike Banesore të konsiderojë njoftimin për shkëputjen e marrëdhënies së punës si të pavlefshëm.
24. Më 20 mars 2006, Agjencia Ekzekutive e Inspektoratit të Punës në Ministrinë e Punës dhe të Mirëqenies Sociale gjithashtu nxori një vendim, duke i kërkuar Ndërmarrjes Publike Banesore të pezullojë ekzekutimin e njoftimeve për ndërprerjen e marrëdhënies së punës për punëtorët e Ndërmarrjes Publike Banesore.
25. Ndërkohë, parashtruesit kishin parashtruar padi individuale në Gjykatën Komunale në Prishtinë.
26. Më 14 prill 2006, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin Cl. Nr. 17/2006, vendosi të aprovojë padinë e parashtruesit Genc Shala (KI68/13) si të bazuar, si dhe të anulojë si të paligjshëm njoftimin nr. 01-100/1 të 20 janarit 2006 për ndërprerjen e marrëdhënies së punës në mes të parashtruesit dhe Ndërmarrjes Publike Banesore. Gjykata Komunale gjithashtu obligoi Ndërmarrjen Publike Banesore që të rikthejë parashtruesin në vendin e tij të mëparshëm të punës, me të gjitha të drejtat nga marrëdhënia e punës, prej 1 janarit 2006 deri në ditën e rikthimit në vendin e punës, bashkë me kompensimin e shpenzimeve të caktuara procedurale.
27. Më 10 maj 2006, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin Cl. Nr. 21/2006 vendosi të aprovojë padinë e parashtruesit Avdi Imeri

(KI48/13) si të bazuar, si dhe të anulojë si të paligjshëm njoftimin nr. 01-99/1-50 të 20 janarit 2006 për ndërprerjen e marrëdhënies së punës në mes të parashtruesit dhe Ndërmarrjes Publike Banesore. Gjykata Komunale më tutje obligoi Ndërmarrjen Publike Banesore që të rikthejë parashtruesin në vendin e tij të mëparshëm të punës brenda tetë (8) ditësh pasi aktgjykimi mori formën e prerë, duke përfshirë kompensimin e shpenzimeve të caktuara procedurale.

28. Më 17 maj 2006, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin Cl. Nr. 18/06 vendosi të aprovojë padinë e parashtruesit Naim Morina (KI46/13) si të bazuar dhe të anulojë si të paligjshëm njoftimin nr. 01-153/1 të 1 shkurtit 2006 për ndërprerjen e marrëdhënies së punës në mes të parashtruesit dhe Ndërmarrjes Publike Banesore. Gjykata Komunale gjithashtu obligoi Ndërmarrjen Publike Banesore që të rikthejë parashtruesin në vendin e tij të mëparshëm të punës, ose në ndonjë pozitë tjetër që i përgjigjet kualifikimit të tij profesional, bashkë me të gjitha të drejtat nga marrëdhënia e punës, prej 1 shkurtit 2006 deri në datën e rikthimit përfundimtar në vendin e punës, bashkë me kompensimin e shpenzimeve të caktuara procedurale.
29. Më 24 maj 2006, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin Cl. Nr. 19/06 vendosi të aprovojë padinë e parashtrueses Bukuriye Drançolli (KI47/13) si të bazuar dhe të anulojë si të paligjshme kontratën e punës së 30 dhjetorit 2005 si dhe të anulojë njoftimin nr. 01-99/3 të 20 janarit 2006 për ndërprerjen e marrëdhënies së punës në mes të parashtrueses dhe Ndërmarrjes Publike Banesore. Gjykata Komunale gjithashtu e obligoi Ndërmarrjen Publike Banesore që të rikthejë parashtruesen në vendin e saj të mëparshëm të punës, me të gjitha të drejtat që rrjedhin nga marrëdhënia e punës, prej 11 janarit 2006 deri në ditën e rikthimit në vendin e punës, bashkë me kompensimin e shpenzimeve të caktuara procedurale.
30. Kundër aktgjyqimeve të lartpërmendura të Gjykatës Komunale në Prishtinë, Ndërmarrja Publike Banesore ka parashtruar ankesa në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.
31. Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktgjykimin e saj Ac. Nr. 736/06, të 28 shkurtit 2007 (Naim Morina KI46/13), Aktgjykimin Ac. Nr. 691/06, të 28 shkurtit 2007 (Bukuriye Drançolli KI47/13), Aktgjykimin Ac. Nr. 802/2006, të 12 marsit 2007 (Avdi Imeri KI48/13) si dhe Aktgjykimin Ac. Nr. 620/06, të 8 shkurtit 2007 (Genc Shala KI68/13), ka vendosur të hedhë poshtë ankesat e Ndërmarrjes Publike Banesore si të pabazuara, si dhe konfirmoi aktgjykimet e Gjykatës Komunale në Prishtinë Cl. Nr. 18/06 të 17 majit 2006 (KI46/13), Cl. Nr. 19/06 të 24 majit 2006

(KI47/13), Cl. Nr. 21/2006 të 10 majit 2006 (KI48/13) dhe Cl. Nr. 17/2006 të 14 prillit 2006 (KI68/13).

32. Në një datë të pacaktuar, Ndërmarrja Publike Banesore ka parashtruar revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës për shkak të një shkeljeje të pretenduar esenciale të Ligjit për procedurën kontestimore, duke propozuar prishjen e aktgjyqimeve të Gjykatës Komunale dhe të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë.
33. Më 18 dhjetor 2008, Gjykata Supreme e Kosovës nxori aktgjykimet Rev.I.nr. 31/2008 (Naim Morina, KI46/13), Rev. I. nr. 29/2008 (Bukurije Drançolli, KI47/13), Rev. I. nr. 28/2008 (Avdi Imeri, KI48/13) dhe Rev.I.nr. 32/2008 (Genc Shala, KI68/13), me të cilët vendosi të aprovojë revizionet e parashtruara nga Ndërmarrja Publike Banesore si të bazuara, si dhe të prishë aktgjykimet e nxjerra nga Gjykata Komunale dhe Gjykata e Qarkut në Prishtinë, si dhe të hedhë poshtë paditë e parashtruesve si të pabazuara.
34. Gjykata Supreme e Kosovës, në aktgjykimet e saj të lartpërmendura, ka gjetur që Gjykata Komunale dhe ajo e Qarkut në Prishtinë kishin zbatuar gabimisht dispozitat e së drejtës materiale.
35. Për më tepër, Gjykata Supreme kishte gjetur që Ndërmarrja Publike Banesore i kishte njoftuar parashtruesit për ndërprerjen e marrëdhënies së punës para skadimit të kontratave, duke vepruar kështu në pajtim me Ligjin për punë të Kosovës, si dhe kishte gjetur që vullneti për vazhdimin e marrëdhënieve të punës me parashtruesit mungonte në anën e Ndërmarrjes Publike Banesore në cilësinë e punëdhënësit.
36. Më 30 prill 2009, parashtruesit, të përfaqësuar nga përfaqësuesi i tyre ligjor, kundër aktgjyqimeve të Gjykatës Komunale, kishin parashtruar individualisht propozime për përsëritjen e procedurës në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë. Parashtruesit kishin parashtruar propozime për përsëritjen e procedurës kundër aktgjyqimeve të Gjykatës Komunale, për shkak të ndryshimeve që ishin bërë nga aktgjykimet e lartpërmendura të Gjykatës Supreme të 18 dhjetorit 2008.
37. Gjykata e Qarkut në Prishtinë, në Aktvendimet e saj individuale Ac. Nr. 648/2009, të 24 tetorit 2011 (Naim Morina, KI46/13), Ac. Nr. 649/2009 të 16 shtatorit 2011 (Bukurije Drançolli, KI47/13), Ac. Nr. 651/2009 të 25 tetorit 2010 (Avdi Imeri, KI48/13) si dhe Ac. Nr. 650/2009 të 10 shtatorit 2011 (Genc Shala, KI68/13) kishte hedhur poshtë propozimet për përsëritjen e e procedurës, si të pasfatshme.

38. Gjykata e Qarkut në Prishtinë kishte arsyetuar aktvendimet e saj për hedhjen poshtë të propozimeve për përsëritje të procedurës, duke iu referuar nenit 234 të Ligjit për procedurën kontestimore, i cili parasheh që propozimi për përsëritjen e procedurës duhet parashtruar brenda tridhjetë (30) ditësh nga data e dorëzimit të vendimit përfundimtar te pala. Gjykata e Qarkut, duke iu referuar shkresave të rasteve, kishte gjetur që katër aktgjykimet e lartpërmendura të Gjykatës Supreme, të 18 dhjetorit 2008, i ishin dorëzuar përfaqësuesit ligjor të parashtruesve më 26 janar 2009, derisa propozimet për përsëritjen e procedurës ishin parashtruar më 30 prill 2009, që nënkupton që kërkesat nuk ishin dorëzuar brenda afatit të përcaktuar me ligj.
39. Kundër aktvendimeve të Gjykatës së Qarkut, parashtruesit kishin parashtruar ankesa individuale në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë, duke pohuar që përfaqësuesi i tyre juridik i kishte njoftuar për aktgjykimet e Gjykatës Supreme më 2 prill 2009.
40. Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me aktvendimet e saj Ac. nr. 1421/2011 të 4 dhjetorit 2012 (Naim Morina, KI46/13), Ac. nr. 1373/2011 të 4 dhjetorit 2012 (Bukurije Drançolli, KI47/13), Ac. nr. 1372/11 të 6 dhjetorit 2012 (Avdi Imeri, KI48/13) si dhe Ac. nr. 1371/2011 të 7 dhjetorit 2012 (Genc Shala, KI68/13), ka vendosur të hedhë poshtë ankesën e parashtruesit si të pabazuar, si dhe konfirmoi aktvendimet e Gjykatës së Qarkut.
41. Gjykata e Qarkut në Prishtinë, në të gjitha aktvendimet e saj të lartpërmendura, duke iu referuar dispozitave të Ligjit për procedurën kontestimore, thekson se që veprimet procedurale të ndërmarra nga përfaqësuesi juridik i palës, sipas autorizimit konsiderohen të jenë veprime të vetë palës, si dhe veprimet e tilla përfshijnë edhe pranimin e shkresave dhe vendimeve gjyqësore.
42. Në përfundim, Gjykata e Qarkut konfirmoi që propozimet për përsëritje të procedurës ishin dorëzuar pas afatit.

Pretendimet e parashtruesve

43. Parashtruesit Naim Morina, Bukurije Drançolli dhe Avdi Imeri (KI46/13, KI47/13 dhe KI48/13) pretendojnë që ka pasur shkelje të nenit 46 [Mbrotja e Pronës], nenit 49 [E Drejta e Punës dhe Ushttrimi të Profesionit], si dhe nenit 54 [Mbrotja Gjyqësore e Të Drejtave] të Kushtetutës, pa ofruar asnjë elaborim të mëtutjeshëm.

44. Parashtruesit e njëjtë më tutje kërkojnë nga Gjykata Kushtetuese që t'i rikthejë ata në vendet e tyre të mëparshme të punës, bashkë me kompensimin financiar.
45. Në kërkesën e tij të dorëzuar në Gjykatë, parashtruesi Genc Shala (KI68/13) kërkon vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. I. nr. 32/2008, të 18 dhjetorit 2008, si dhe të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 1371/2011, të 7 dhjetorit 2012. Ai kërkon më tutje që aktgjykimi dhe aktvendimi i përmendur më lart "[...] të shpallen të pavlefshëm, që rasti të kthehet në Gjykatën Themelore për rigjykim, si dhe në pajtim me vendimin meritot të Gjykatës Kushtetuese, të vendosë ekzekutimin e plotë të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale, CI. nr. 17/2006 si dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut, Ac. nr. 620/2006".
46. Parashtruesi Genc Shala (KI68/13) më tutje pretendon që ka shkelje të nenit 24 [Barazia para Ligjit], neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], neni 49 [E Drejta e Punës dhe Ushtrimit të Profesionit] të Kushtetutës, neni 6 [E Drejta për Gjykim të Drejtë], si dhe neni 14 [Ndalimi i Diskriminimit] të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

47. Gjykata, në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kërkesat e parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregulloren e punës së Gjykatës.
48. Gjykata i referohet nenit 113, paragrafët 1 dhe 7 të Kushtetutës, i cili përcakton që:

1. *"Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.*

[...]

7. *Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj."*

Gjykata vëren që parashtruesit janë persona fizikë, si dhe janë palë të autorizuar në pajtim me nenin 113(7) [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës.

49. Gjykata gjithashtu duhet të përcaktojë nëse parashtruesit, në pajtim me kërkesat e nenit 113 (7) të Kushtetutës, si dhe nenit 47 (2) të Ligjit, i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike. Në rastet konkrete, parashtruesit kanë paraqitur fakte që i kanë shfrytëzuar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjeve në fuqi.
50. Parashtruesit gjithashtu duhet të vërtetojnë që i kanë përmbushur kërkesat e nenit 49 të Ligjit, në lidhje me dorëzimin e kërkesave brenda afatit të caktuar. Mund të shihet nga shkresat e lëndës që kërkesat janë dorëzuar brenda afatit katër (4)-mujor, siç përcaktohet me Ligj dhe me Rregulloren e punës.
51. Në lidhje me kërkesat, Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36.2 të Rregullores së punës, i cili përcakton që:

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të papabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese, ose

[...], ose

(d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij;”

52. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese rithekson që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, që të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt në lidhje me vendimet që merren nga gjykatat e rregullta. Është roli i këtyre të fundit që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, *García Ruiz kundër Spanjës*, nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999, para. 28, shih edhe *Rastin Nr. KI 70/11*, parashtruesit *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Aktvendim për papranueshmëri i 16 dhjetorit 2011).
53. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë kryer në mënyrë të tillë sa që parashtruesit të kenë pasur gjykim të drejtë (Shih, *inter alia*, *Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 13071/87, Raport i Komisionit Evropian për të Drejta të Njeriut, Kërkesa i 10 korrikut 1991).

54. Në bazë të shkresave të rastit, Gjykata vëren që arsyetimi i dhënë me aktvendimet e fundit të nxjerra nga Gjykata e Qarkut në Prishtinë është i qartë, si dhe pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjithashtu ka gjetur që procedurat në Gjykatën Supreme nuk kanë qenë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, *Shub kundër Lituanisë*, nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendimi i 30 qershorit 2009). Për më tepër, aktgjykimet e Gjykatës Supreme të 18 dhjetorit 2008 kanë qenë të qarta dhe të arsyetuara mirë.
55. Për më tepër, parashtruesit nuk kanë dorëzuar ndonjë dëshmi *prima facie* që do të vërtetonte shkeljen e të drejtave të tyre sipas Kushtetutës (Shih, *Vanek kundër Republikës Sllovaqe*, GJEDNJ, Nr. 53363/99 Vendim i 31 majit 2005). Parashtruesit nuk saktësojnë se si nenet 24, 31, 46, 49 dhe 54 të Kushtetutës e mbështesin pretendimin e tyre, ashtu siç kërkohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 48 të Ligjit.
56. Për të gjitha arsyet e lartpërmendura, Gjykata është e bindur që faktet e dorëzuara nga parashtruesit nuk kanë arsyetuar në asnjë mënyrë pretendimin e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe parashtruesit nuk i kanë mbështetur sa duhet pretendimet e tyre.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullave 36.2 dhe 56.2 të Rregullores së punës, më 5 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 80/12, Sali Pepshi, datë 02 gusht 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 164/2011, të 5 korrikut 2011.

Rasti KI 80/12, Aktgjykim i datës 5 korrik 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë Individuale, Kërkesë e pranueshme, shkelje të nenit 31, 32 të Kushtetutës dhe nenit 6 lidhur me nenin 13 të KEDNJ

Parashtruesi i kërkesës pretendon se, me moszbatimin e vendimeve gjyqësore nga institucioni i punësimit, Komuna e Junikut, i janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe me konventa ndërkombëtare: Nenit 31 i Kushtetutës [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; dhe nenit 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut [E Drejta për Proces të Rregullt Gjyqësor].

Gjykatë konstaton se moszbatimi i vendimeve gjyqësore nga ana e organeve kompetente të Republikës së Kosovës dhe dështimi për të siguruar mekanizma efikas për zbatimin e vendimeve përkatëse të organeve dhe të gjykatave përbën shkelje të nenit 31 të Kushtetutës dhe të nenit 6, në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së.

AKTGJYKIM
në
Rastin Nr. KI80/12
Parashtrues
Sali Pepshi

Vlerësim i kushtetutshmërisë së mosekzekutimit të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 164/2011, të 5 korrikut 2011

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është z. Sali Pepshi, me vendbanim në Junik.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston mosekzekutimin e Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 164/2011, të 5 korrikut 2011, të cilin parashtruesi e ka pranuar më 15 korrik 2011; Aktvendimit të Gjykatës Komonale në Deçan, E. nr. 648/2010, të 18 prillit 2011, dhe të Vendimit të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: KPM), nr. 02 (67) 2010, të 11 majit 2010, nga ana e Komunës së Junikut.

Objekti i çështjes

3. Kërkesa e parashtruesit ka të bëjë me ankesën e tij për moszbatimin e vendimit administrativ të KPMK-së dhe të vendimeve gjyqësore në procedurën përmbartimore nga ana e Komunës së Junikut, për kthimin e parashtruesit në vendin e punës, në përputhje me këto vendime që janë në favor të tij.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), neni 20 i Ligjit dhe rregulli 56 (1) i Rregullores.

Procedura në Gjykatë

5. Më 3 shtator 2012, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 5 tetor 2012, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KI80/12, caktoi gjyqtarin Altay Suroy Gjyqtar raportues. Po të njëjtën ditë, me Vendimin Nr. KSH. 80/12, Kryetari caktoi Kolegjin shqyrtues, në përbërje të gjyqtarëve: Ivan Čukalović (kryesues), Kadri Kryeziu (anëtar) dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtare).
7. Më 1 nëntor 2012, Gjykata njoftoi parashtruesin e kërkesës, Komunën e Junikut, KPM-në dhe Gjykatën e Qarkut në Pejë, për regjistrimin e kërkesës në regjistrin përkatës të Gjykatës.
8. Më 6 nëntor 2012, Gjykata kërkoi nga parashtruesi i kërkesës dhe nga Komuna e Junikut që, në afat prej 15 ditësh, të dorëzojnë në Sekretariatin e Gjykatës Vendimin për largimin e parashtruesit të kërkesës nga puna, të lëshuar nga Komuna e Junikut.
9. Më 13 nëntor 2012, Gjykata kërkoi nga Gjykata Komunale në Deçan që, në afat prej 15 ditësh, të dërgojë në Gjykatë dosjen e plotë të lëndës E. Nr. 648/2010.
10. Më 19 nëntor 2012, Komuna e Junikut e dorëzoi në Gjykatë Vendimin për largimin e parashtruesit të kërkesës nga puna.
11. Më 22 nëntor 2012, Komuna e Junikut, duke iu referuar shkresës së Gjykatës të 1 nëntorit 2012, dorëzoi në Sekretariatin e Gjykatës përgjigjen që ka të bëjë me justifikimin e Komunes së Junikut përkitazi me moszbatimin e pikës 2 të Vendimit të KPM-së, Nr. 02 (67) 2010, të 11 majit 2010.
12. Më 7 dhjetor 2012, Gjykata Komunale në Deçan dorëzoi në Gjykatë dosjen jo të plotë të lëndës E. Nr. 648/2010.
13. Më 18 mars 2013, Gjykata kërkoi nga Gjykata Themelore në Pejë dhe nga Komuna e Junikut që, në afat prej 15 ditësh, të informojnë Gjykatën për veprimet e fundit të Gjykatës Themelore për zbatimin e Vendimit të

KPM-së, Nr. 02 (67) 2010, të 11 majit 2010, dhe të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. Nr. 164/2011.

14. Më 2 prill 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesi i kërkesës që, në afat prej 15 ditësh, të informojë Gjykatën përkitazi me atë se a i është bërë kompensimi monetar për periudhën sa ishte në fuqi kontrata e tij dhe se a ka ndërmarrë parashtruesi ndonjë veprim pas nxjerrjes së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. Nr. 164/2011, sa i përket zbatimit të këtij aktvendimi.
15. Më 8 prill 2013, Komuna e Junikut dorëzoi në Sekretariatin e Gjykatës përgjigjen e saj përkitazi me kërkesën e parashtruar nga Gjykata më 18 mars 2013.
16. Më 10 prill 2013, parashtruesi i kërkesës dorëzoi në Gjykatë përgjigjen në kërkesën e parashtruar nga Gjykata më 2 prill 2013.

Përmbledhja e fakteve

17. Parashtruesi i kërkesës, nga 1 tetori 2009, ka punuar vozitës në Komunën e Junikut, në cilësinë e shërbyesit civil, sipas kontratës së punës, Nr. 22/1, të 1 tetorit 2009, lëshuar nga Komuna e Junikut, deri në ndërprerjen e marrëdhënies së punës. Parashtruesi ka pasur kontratë pune në kohëzgjatje deri më 1 tetor 2010, me mundësi vazhdimi.
18. Në bazë të shkresës të 10 shkurtit 2010, të deponuar në lëndë nga parashtruesi, parashtruesi i kërkesës deklaroi se më 5 shkurt 2010, është thirrur në zyrën e Kryetarit të Komunës së Junikut ku i është komunikuar se është përjashtuar nga puna pa ndonjë arsyetim. Në këtë shkresë, parashtruesi kërkon nga Kryetari i Komunës së Junikut sqarim me shkrim për arsyen e largimit nga puna.
19. Më 8 shkurt 2010, në bazë të Vendimit me Nr. 01/07, parashtruesit të kërkesës i është ndërprerë marrëdhënia e punës në Kuvendin Komunal të Junikut, me arsyetimin se ka pasur mungesë të vlerësimit formal vjetor dhe mungesë të vlerësimit të periudhës provuese.
20. Më 12 prill 2010, parashtruesi parashtroi ankesë në KPM kundër vendimit për ndërprerjen e marrëdhënies së punës, duke kërkuar nga KPM-ja që ta obligojë organin e punësimit të rishqyrtojë rastin dhe ta kthejë atë në marrëdhënie pune, në pajtim me kontratën e punës, si vozitës në Komunën e Junikut.

21. Më 11 maj 2010, KPM-ja, bazuar në shkresat e lëndës dhe aktet ligjore në fuqi, nxori Vendimin Nr. 02 (67) 2010 dhe e aprovoi si të bazuar ankesën e parashtruesit të kërkesës dhe anuloi Vendimin e Komunës së Junikut, Nr. 01/07, të 8 shkurtit 2010, për ndërprerjen e marrëdhënies së punës. Me këtë vendim, KPM-ja obligoi organin e punësimit që, në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit, ta kthejë parashtruesin në vendin e punës si vozitës dhe t'i mundësojë parashtruesit realizimin e të gjitha të drejtave nga marrëdhënia e punës në përputhje me kontratën e punës Nr. 22/1, të 1 tetorit 2009.
22. Më 27 maj 2010, parashtruesi njoftoi KPM-në se Vendimi 02 (67) 2010, i 11 majit 2010, i aprovuar nga ky organ, nuk po zbatohet nga Komuna e Junikut.
23. Më 8 qershor 2010, KPM-ja, e ka njoftuar Kryetarin e Kuvendit të Republikës së Kosovës për moszbatimin e vendimeve të këtij organi.
24. Më 19 nëntor 2010, Gjykata Komunale në Deçan nxori Aktvendimin E. Nr. 648/2010 duke lejuar përmbarimin në bazë të titullit ekzekutiv të vendimit të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës të Kosovës 02(67)2010, të 11 majit 2010. Me këtë titull përmbarues është aprovuar kërkesa e kreditorit Sali Pepshi nga Juniku me përmbajtje "anulohet vendimi i Komunës së Junikut mbi ndërprerjen e marrëdhënies së punës, obligohet organi i punësimit që në afat prej 15 ditësh, nga dita e pranimit të vendimit, kreditorit t'ia mundësojë realizimin e të gjitha të drejtave nga marrëdhënia e punës, në përputhje me kontratën e punës nr. 22/1 të dt.1.10.2009".
25. Më 10 maj 2011, KPM-ja i është drejtuar kryetarit të Kuvendit të Republikës së Kosovës, dhe ka kërkuar nga ai që ta shtrijë autoritetin e vet brenda kompetencave të ngarkuara si Kryetar i Kuvendit të Republikës së Kosovës, që nga përgjegjësit e institucionit të punësimit të kërkojë që të respektohet dhe të zbatohet Vendimi i KPM-së për kthimin në vendin e punës të parashtruesit të kërkesës, z. Pepshi.
26. Më 5 korrik 2011, Gjykata e Qarkut në Pejë, duke vepruar sipas ankesës së ushtruar nga debitori -Komuna e Junikut, nxori Aktvendimin AC. Nr. 164/2011, me ç'rast hodhi poshtë ankesën si të pabazuar, duke vërtetuar kështu Aktvendimin e shkallës së parë, E. nr. 648/2010, të 18 prillit 2011.
27. Më 12 shkurt 2012, Zyra e Kryetarit të Komunës së Junikut nxori Vendimin Nr. 01/2, duke iu referuar Vendimit të KPM-së, Nr. 02 (67) 2010, të 11 majit 2010, ku theksohet që parashtruesit të kërkesës do t'i

kompensohen të ardhurat personale që nga dita e ndërprerjes së marrëdhënies së punës, konform Vendimit Nr. 2/67, të 11 majit 2010, e deri në skadimin e kontratës më 1 tetor 2010, mirëpo, pasi kontrata nuk është më valide, e njëjta nuk ka më relevancë, përkatësisht nuk prodhon më asnjë efekt juridik.

28. Më 10 prill 2013, parashtruesi i kërkesës i është përgjigjur çështjeve të ngritura nga Gjykata dhe ka theksuar se nuk ka marrë kurrfarë kompensimi material që nga koha kur është larguar nga puna dhe se, pas nxjerrjes së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. Nr. 164/2011, ka tentuar ta bëjë këtë dhe ka kërkuar këtë nga organet kompetente të Komunës së Junikut, mirëpo nuk ka hasur në mirëkuptim.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

29. Parashtruesi i kërkesës pretendon se, me moszbatimin e vendimeve gjyqësore nga institucioni i punësimit, Komuna e Junikut, i janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe me konventa ndërkombëtare:
- a. Nenit 31 i Kushtetutës [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; dhe
 - b. Nenit 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut [E Drejta për Proces të Rregullt Gjyqësor].

Dispozitat përkatëse ligjore sa i përket procedurave për ekzekutimin e vendimeve administrative dhe gjyqësore

Ligji për Procedurën Përmbarimore (Nr. 03/L-008)

30. Në Republikën e Kosovës, rregullat ligjore, procedura zbatuese dhe siguria e vendimeve rregullohen me Ligjin për Procedurën Përmbarimore (Ligji Nr. 03/L-008).

“Neni 1 [Përmbajtja e ligjit]

1.1 Me këtë ligj caktohen rregullat për procedurën e gjykatës sipas të cilës realizohen kërkesat në bazë të titujve ekzekutiv (procedura e përmbarimit), po qe se me ligj të posaçëm nuk është paraparë diçka tjetër.

1.2 Dispozitat e këtij ligji zbatohen edhe për përmbarimin e vendimit të dhënë në procedurë administrative dhe për kundërvajtje me të cilin është caktuar detyrimi në të holla, përveçse

kur për përmbarimin e tillë është paraparë me ligj kompetenca e organit tjetër.

Neni 24 [Titulli ekzekutiv]

“Tituj ekzekutiv” janë:

- a) vendimi ekzekutiv i gjykatës dhe ujdia gjyqësore ekzekutive;
- b) vendimi ekzekutiv i dhënë në procedurë administrative dhe ujdia administrative, po qe se ka të bëjë me detyrimin në të holla dhe po qe se me ligj nuk është paraparë diçka tjetër;
- c) dokumenti noterial ekzekutiv;
- d) dokumenti tjetër që me ligj është quajtur dokument ekzekutiv.

Neni 26 [Përmbarueshmëria e vendimit]

“Vendimi i dhënë në procedurë administrative është përmbarimor, po qe se i tillë është bërë sipas rregullave me të cilat është rregulluar procedura e tillë”.

Neni 294 [Shpërblimi i pagës në rast të kthimit të punëtorit në punë]

1. Propozuesi i përmbarimit që e ka parashtruar propozimin për kthim në punë, ka të drejtë të kërkojë që gjykata të nxjerrë aktvendim me të cilin do të caktojë se debitori ka për detyrë që atij t’ia paguajë në emër të pagës shumë mujore që janë bërë të kërkueshme, nga dita në të cilën ka marrë formë të prerë vendimi e deri në ditën e rikthimit në punë. Me të njëjtin aktvendim, gjykata e cakton përmbarimin për realizimin e shumëve mujore të caktuara”.

Ligji Nr. 03/L-192 për KPM-në

“Neni 13 [Vendimet e Këshillit]

Vendimi i Këshillit paraqet vendimin administrativ të formës së prerë dhe ekzekutohet nga zyrtarë të nivelit të lartë drejtues ose personi përgjegjës i institucionit që e ka marrë vendimin e parë ndaj palës. Ekzekutimi duhet të bëhet brenda afatit prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga dita e pranimi të vendimit.

Neni 14 [E drejta e ankesës]

Kundër vendimit të Këshillit, pala e pakënaqur e cila pretendon se vendimi i Këshillit nuk është i ligjshëm mund të iniciojë konflikt administrativ në gjykatën kompetente, brenda afatit prej tridhjetë (30) ditësh, nga dita në të cilën i është dorëzuar vendimi. Inicimi i konfliktit administrativ nuk e ndalon ekzekutimin e vendimit të Këshillit.

Neni 15 [Procedura në rast moszbatimi të vendimit të Këshillit]

1. Moszbatimi i vendimit të Këshillit nga personi përgjegjës i institucionit paraqet shkelje të rëndë të detyrave të punës sipas ligjit për Shërbimin Civil në Republikën e Kosovës.

2. Nëse personi përgjegjës i institucionit nuk ekzekuton vendimin e Këshillit në afatin e paraparë me nenin 13 të këtij ligji, Këshilli në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh, nga dita kur ka kaluar afati për ekzekutim, duhet të njoftojë me shkrim kryeministrin, dhe eprorin e drejtpërdrejtë të personit përgjegjës për ekzekutim.

3. Njoftimi nga paragrafi 2 i këtij neni konsiderohet kërkesë për fillimin e procedurës disiplinore dhe materiale kundër personit përgjegjës për ekzekutim, e cila zhvillohet në pajtim me dispozitat e parapara Ligjin për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës.

4. Brenda afatit prej tridhjetë (30) ditësh nga dita e kalimit të afatit për ekzekutim, pala mund të fillojë procedurën e ekzekutimit në gjykatën komunale sipas ligjit për procedurën përmbaruese kundër personit dhe institucionit përgjegjës për ekzekutim, për dëmet materiale dhe jomateriale që janë shkaktuar me këtë vendim. Nëse gjykata kompetente vendos që punëtori (personi), i cili e ka kontestuar këtë mosekzekutim (mosekzekutimin e vendimit), t'ia kompensojë shumën e pagave, shpenzimet procedurale dhe shpenzimet e tjera të mundshme, personi përgjegjës i institucionit mban edhe përgjegjësi materiale për dëmin që ia ka shkaktuar institucionit sipas ligjit”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

31. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka

përbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë, me Ligj dhe me Rregullore të punës.

32. Gjykata duhet të përcaktojë nëse parashtruesi është palë e autorizuar, sipas nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili thotë: *“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkëljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”*. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se kërkesa është dorëzuar në Gjykatë nga një individ. Prandaj, parashtruesi është palë e autorizuar që ka të drejtë të ngrejë këtë rast në Gjykatë në përputhje me nenin 113.7 të Kushtetutës.
33. Gjykata gjithashtu përcakton nëse parashtruesi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike pasi Gjykata e Qarkut në Pejë konsiderohet “gjykatë e shkallës së fundit për të gjykuar çështjet që lidhen me përmbarrimin”. Si rrjedhojë, parashtruesi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion, sipas ligjit të Kosovës.
34. Përveç kësaj, sa i përket kriterit që parashtruesi duhet të dorëzojë kërkesën brenda 4 muajsh pas marrjes së vendimit gjyqësor të formës së prerë për rastin, Gjykata përcakton se situata e moszbatimit të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 164/2011, të 5 korrikut 2011; të Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Deçan, E. Nr. 648/2010, të 18 prillit 2011, dhe të Vendimit të KPM-së, Nr. 02 (67) 2010, të 11 majit 2010, nga ana e Komunës së Junikut “vazhdon edhe sot” (*shih Rastin KI50/12, Aktgjykimi i Gjykatës Kushtetuese të parashtruesit Viktor Marku i datës 16 korrik 2012*).
35. Koncepti « situatë në vazhdim » tregon një gjendje të caktuar që rezulton nga veprimet në vazhdim të kryera nga shteti ose në emër të tij, ku kërkuesit janë viktimat. » (*Iordache kundër Rumanisë*, Aplikacioni 6817/02, Aktgjykimi i dt.14.10.2008).
36. Në këtë drejtim Gjykata vlerëson se pyetja që duhet të konsiderohet në këtë rast, është nëse kalimi i afatit prej 4 muajsh nga dita e pranimi të vendimit të fundit gjyqësor (15 korrik 2011) është një pengesë e plotë për të parashtruar kërkesën në Gjykatë ose është një situatë e vazhdueshme, që akoma ekziston dhe eventalisht përbën shkëlje të Kushtetutës, çdo ditë përderisa vendimi i KPM-së dhe Aktvendimet e gjykatave janë në fuqi dhe mbesin të pazbatuara.
37. Gjykata konsideron se afati prej 4 muajve i përcaktuar nga neni 49 i Ligjit mbi Gjykatën Kushtetuese lidhur me kërkesat individuale duhet të

aplikohet me fleksibilitet dhe në rastet që për pasojë kanë prodhuar situatë të vazhdueshme e që mund të rezultojë me shkelje të vazhdueshme kushtetuese në dëm të parashtruesit të kërkesës, afati prej 4 muajve nuk mund të jetë pengesë për shqyrtimin e meritave të një kërkesë të tillë të parashtruar në Gjykatë.

38. Përveç kësaj, Gjykata përcakton nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e nenit 48 të Ligjit: *“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”*. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesi pretendon për shkelje të nenit 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) të Kushtetutës dhe të Nenit 6 të Konventës Evropiane.
39. Gjykata konkludon se parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur të gjitha kriteret për pranueshmëri.

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së kërkesës

40. Pasi parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret procedurale për pranueshmëri, Gjykata duhet t'i shqyrtojë meritat e kërkesës së parashtruesit.
41. Sa i përket parashtresave të parashtruesit, Gjykata vëren se parashtruesi nuk e konteston asnjë vendim të organeve publike, sepse të gjitha vendimet janë në favor të tij, prej vendimit të KPM-së e deri te vendimi i Gjykatës së Qarkut në Pejë. Objekti i çështjes së kërkesës së parashtruesit ka të bëjë me moszbatimin e vendimit të KPM-së dhe të vendimeve gjyqësore nga organet e Komunës së Junikut.
42. Gjykata vëren se, më 11 maj 2010, KPM-ja aprovoi ankesën e parashtruesit, Nr. 02 (67) 2010, e anuloi vendimin për ndërprerjen e marrëdhënies së punës dhe kërkoi nga organi i punësimit që, brenda afatit prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit, parashtruesit t'ia mundësojë realizimin e të gjitha të drejtave që rrjedhin nga marrëdhënia e punës. KPM-ja, më tej, konstatoi se vendimin e KPM-së duhet ta zbatojnë Kryetari i Komunës së Junikut dhe Drejtori për Administratë e Personel i Komunës.
43. Përveç kësaj, Gjykata vëren se, më 19 nëntor 2010, Gjykata Komunale në Deçan aprovoi propozimin e parashtruesit për ekzekutimin e vendimit të KPM-së dhe e detyroi debitorin, përkatësisht Kryetarin e Komunës së Junikut, t'i ndërmerre të gjitha masat e nevojshme për ta kthyer

parashtruesin në postin e tij të mëparshëm, me të gjitha të drejtat që dalin nga marrëdhënia e punës (Vendimi E. nr. 648/2010). Ky vendim u vërtetua edhe nga Gjykata e Qarkut në Pejë (Ac. nr. 164/2011).

44. Gjykata në relacion si më sipër konstaton se parashtruesi i kërkesës edhe pse me të gjitha vendimet administrative dhe gjyqësore ka fituar një të drejtë të cenuar nga organi i punësimit ai përkundër përpjekjeve të vazhdueshme nuk ka mundur ta realizojë të drejtën e fituar.
45. Dështimi për të ndërmarrë masa konkrete për zbatimin e vendimeve përfundimtare gjyqësore nga cilado komunë nuk është në përputhje me kriteret e nenit 124.6 të Kushtetutës, i cili qartazi përcakton se:

“Komunat obligohen të respektojnë Kushtetutën, ligjet dhe të zbatojnë vendimet gjyqësore”.

46. Sa i përket sqarimit të pozitës dhe të juridiksionit të KPM-së, Gjykata konsideron se KPM-ja është institucion i pavarur, i themeluar me ligj, në përputhje me nenin 101.2 të Kushtetutës. Prandaj, të gjitha detyrimet që dalin nga ky institucion, për çështjet që janë nën juridiksion të këtij institucioni, prodhojnë efekte juridike për institucionet e tjera përkatëse, në të cilat statusi i të punësuarve rregullohet me Ligjin për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës. Vendimi i këtij institucioni është vendim përfundimtar administrativ dhe, si i tillë, duhet të përmbahet nga gjykata kompetente, siç propozohet për përmbarim nga një kreditor sa i përket realizimit të së drejtës së fituar në procedurë administrative.
47. Neni 6 i KEDNJ-së gjithashtu zbatohet për faza administrative të procesit gjyqësor, përkatësisht është brenda kornizës “për të drejtën për gjykim të drejtë dhe të paanshëm”, e drejtë kjo e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës. Prandaj, rezultoni se moszbatimi i vendimit të KPM-së ashtu sikur edhe moszbatimi i vendimeve gjyqësore në këtë rast, bie nën fushëveprimin e nenit 6 të Konventës, dhe rrjedhimisht paraqet shkelje të tij.
48. Përveç kësaj, Gjykata i referohet nenit 54 të Kushtetutës, i cili thekson:
“Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur”.

49. Gjykata vëren se është e drejtë e palës së pakënaqur të iniciojë procedurë gjyqësore në rast se nuk e realizon të drejtën e fituar siç përcaktohet me nenet 31 dhe 32 të Kushtetutës dhe me nenin 6 lidhur me nenin 13 të KEDNJ-së dhe se do të ishte e pakuptimtë sikur sistemi juridik i Republikës së Kosovës të lejonte që një vendim përfundimtar gjyqësor të mbetej i paefektshëm në dëm të njëjës palë. Interpretimi i neneve të sipërpërmendura ka të bëjë vetëm me qasjen në gjykatë. Prandaj, mosefikasiteti i procedurave dhe moszbatimi i vendimeve prodhojnë efekte që sjellin situata që nuk janë në përputhje me parimin e sundimit të ligjit, një parim që autoritetet e Kosovës janë të detyruara ta respektojnë (*Shih Vendimin e KEDNJ-së në rastin Romashov kundër Ukrainës, Parashtrës Nr. 67534/01, Aktgjykim i 27 korrikut 2004*).
50. Gjykata konsideron se përmbarimi i një vendimi të shqiptuar nga cilado gjykatë duhet të konsiderohet pjesë përbërëse e të drejtës për gjykim të drejtë, e drejtë kjo e garantuar me nenet e sipërpërmendura (*Shih, rastin Hornsby kundër Greqisë, Aktgjykim i 19 marsit 1997, Raportet 1997-II, f. 510, paragrafi 40*). Në këtë rast specifik, parashtruesi nuk do të duhej të privohej nga përfitimi i një vendimi përfundimtar, që është në favor të tij. Asnjë organ nuk mund ta justifikojë moszbatimin me qëllim të fitimit të një rishikimi dhe rishqyrtimi të ri të rastit (*Shih, Sovtransavto holding kundër Ukrainës, Nr. 48553/99, paragrafi 72, KEDNJ, 2002-VII*; Prandaj, organet kompetente kanë për obligim të themelojnë një sistem për zbatimin e vendimeve, i cili është efektiv edhe në kuptimin ligjor edhe në atë praktik, dhe i cili siguron zbatimin e tyre pa vonesa të panevojshme (*Shih, Pecevi kundër ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë, nr. 21839/03, 6 nëntor 2008*).
51. Në fund, kjo Gjykatë gjen se moszbatimi i vendimeve gjyqësore nga ana e organeve kompetente të Republikës së Kosovës dhe dështimi për të siguruar mekanizma efikas për zbatimin e vendimeve përkatëse të organeve dhe të gjykatave përbën shkelje të nenit 31 të Kushtetutës dhe të nenit 6, në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 20 të Ligjit, dhe Rregullin 56 (1) të Rregullores së Punës, në seancën e mbajtur më 5 korrik 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA SHPALLË kërkesën të pranueshme;
- II. Se ka pasur shkelje të nenit 31, 32 të Kushtetutës dhe nenit 6 lidhur me nenin 13 të KEDNJ;
- III. Se vendimi përfundimtar dhe përmbarimor i KPM-së, Vendimi nr. 02(67) 2010 i 11 majit 2010; Aktvendimi i Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 164/2011, i 5 korrikut 2011 dhe Aktvendimi i Gjykatës Komunale në Deçan, E. nr. 648/2010, i 18 prillit 2011, duhet të ekzekutohen nga organi kompetent, në veçanti, nga Komuna e Junikut;
- IV. Në pajtim me Rregullin 63 (5) të Rregullores së Punës, Komuna e Junikut duhet t'i dorëzojë Gjykatës Kushtetuese informata lidhur me masat e ndërmarra për të zbatuar këtë Aktgjykim të Gjykatës Kushtetuese;
- V. Ky Vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- VI. Ky Vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtar raportues
Altay Suroy

Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 112/12, Adem Meta, datë 02 gusht 2013 - Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut, Ac. Nr. 61/12, i 13 shkurtit 2012

KI 112/12, Aktgjykim i datës 5 korrik 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm, E Drejta për Mjete Juridike, Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave, Këshilli i Pavarur Mbikqyrës (KPM), kërkesa e pranueshme

Parashtruesi kërkon realizimin e të drejtës për kthim në vendin e tij të punës dhe zbatimin në tërësi të vendimit të KPM-së, si dhe kërkon anulimin e Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Skenderaj dhe Aktvendimin e Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë, në pjesën në të cilën nuk është miratuar kërkesa e tij për kthim në vend të punës.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i Gjykatës së Qarkut, Ac. Nr. 61/12, i 13 shkurtit 2012, ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenin 21 [Parimet e Përgjithshme], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike], nenin 49 [E Drejta e Punës dhe Ushtimit të Profesioneve], dhe nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, si dhe me nenin 6 [E Drejta për Proces të Rregullt] dhe nenin 13 [E Drejta për Zgjidhje Efektive] të Konventës Evropiane për të Drejtat dhe Liritë Themelore të Njeriut (KEDNJ).

Gjykata vlerësoi që përmbartimi i vendimit të KPM-së, i cili është përfundimtar dhe i përmbartueshëm duhet të konsiderohet pjesë përbërëse e të drejtës për gjykim të drejtë, e drejtë kjo e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së.

Gjykata më tej vlerësoi se moszbatimi i mjeteve tjera juridike apo mekanizmeve efektiv, që do të mundësonin obligimin e organeve përkatëse për përmbartimin me kohë të vendimit të KPM-së, ngre po ashtu çështjen e së drejtës të garantuar me nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës, në bazë të së cilit secili person ka të drejtë të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat cenojnë të drejtat ose interesat e tij në mënyrën e përcaktuar me ligj.

Në fund, Gjykata konstatoi se moszbatimi në tërësi i vendimit të KPM-së nga gjykatat e rregullta dhe dështimi i organeve kompetente të Republikës së Kosovës për të siguruar mekanizma efikas në lidhje me zbatimin e vendimeve përkatëse të organeve dhe të gjykatave përbën shkelje të neneve 31, 32 dhe 54 të Kushtetutës dhe të nenit 6 në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së.

**AKTGJYKIM
në
Rastin nr. KI112/12
Parashtrues
Adem Meta**

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut
në Mitrovicë, Ac. Nr. 61/12, të 13 shkurtit 2012**

GYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Adem Meta (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), me vendbanim në Skenderaj.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktvendimin e Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë, Ac. Nr. 61/12, të 13 shkurtit 2012, dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 22 shkurt 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës e kërkon realizimin e së drejtës për kthim në vendin e tij të punës dhe zbatimin në tërësi të vendimit të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KPMK), si dhe kërkon anulimin e Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Skenderaj (Nr. 0242/2011) dhe Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë (Ac. Nr. 61/12), në pjesët ku nuk ishte miratuar kërkesa e tij për kthim në vend të punës.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenin 22 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56.1 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 7 nëntor 2012, parashtruesi dorëzoi kërkesën e tij në Gjykatë.
6. Më 4 dhjetor 2012, Kryetari caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu (anëtarë).
7. Më 13 dhjetor 2012, Gjykata njoftoi parashtruesin e kërkesës, KPMK-në, Komunën e Skenderajt dhe Gjykatën e Qarkut në Mitrovicë lidhur me regjistrimin e kërkesës.
8. Më 14 mars 2013, Gjykata nga parashtruesi i kërkesës kërkoi informatën lidhur me veprimet e ndërmarra nga parashtruesi i kërkesës dhe institucionet përkatëse lidhur me zbatimin e Vendimit të KPMK-së Nr. A 02/200/2011 , të 13 shtatorit 2011 dhe të Aktvendimit Ac. Nr. 61/12, të 13 shkurtit 2012, të Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë.
9. Më 19 mars 2013, parashtruesi i kërkesës dorëzoi në Gjykatë: 1. Njoftimin e KPM-së lidhur me mosekzekutimin e vendimit të KPMK-së dërguar kryeministrit të Republikës së Kosovës më 24 tetor 2011; 2. Njoftimin e KPMK-së lidhur me mosekzekutimin e vendimit të KPMK-së dërguar kryetarit të Kuvendit të Republikës së Kosovës më 24 tetor 2011; 3. Raportin me rekomandim nga Avokati i Popullit dërguar kryetarit të Komunës së Skenderajt më 5 nëntor 2012; dhe 4. Përgjigjen e kryetarit të Komunës ndaj Raportit të Avokatit të Popullit më 8 nëntor 2012.
10. Më 5 korrik 2013, pas shqyrtimit të raportit paraprak të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i rekomandoi Gjykatës pranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve, siç janë dorëzuar nga parashtruesi i kërkesës

11. Më 10 maj 2011, udhëheqësi i personelit të Zyrës së kryetarit të Komunës së Skenderajt nxori Vendim (Nr. 118/347) për shuarjen e vendit të punës së zyrtarit profesional të Arkivit Historik në Drejtorinë për Kulturë, Rini dhe Sport të Komunës së Skenderajt, funksion i cili ishte ushtruar nga parashtruesi i kërkesës. Vendimi i udhëheqësit të personelit, ndër të tjera, bazohej edhe në Vendimin në funksion të Reformës së Administratës Komunale, Nr. 02-112-333, të nënshkruar nga kryetari i Komunës së Skenderajt, më 5 maj 2011, me të cilin parashihej shuarja e vendit të punës së zyrtarit profesional të Arkivit Historik në Drejtorinë për Kulturë, Rini dhe Sport.
12. Më 9 qershor 2011, parashtruesi i kërkesës paraqiti ankesë në Komisionin për Zgjidhjen e Kontesteve dhe Ankesave të Komunës së Skenderajt (Nr. 118-639).
13. Sipas dokumentacionit të bashkëngjitur në kërkesë, ndaj ankesës së parashtruesit të kërkesës, Komisioni për Zgjidhjen e Kontesteve dhe Ankesave të Komunës së Skenderajt nuk kishte nxjerrë ndonjë vendim për ankesën e parashtruesit.
14. Më 8 gusht 2011, parashtruesi i kërkesës parashtroi ankesë në KPM (Nr. 02/200/2011), me pohimin se vendimi për shuarjen e vendit të punës është bërë në kundërshtim me dispozitat e procedurës administrative, dispozitat e Ligjit për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës (Nr. 03/L-149) dhe Rregullores mbi Organizimin e Brendshëm të Komunës së Skenderajt, si dhe zbatimin në mënyrë të gabuar të së drejtës materiale. Parashtruesi i kërkesës kërkon kthimin e tij në vendin e punës dhe kompensimin e pagës, duke filluar nga 1 maj 2011 deri më datën e përmbartimit të vendimit.
15. Më 13 shtator 2011, KPM-ja (Vendimi Nr. A 02/200/2011), aprovoi ankesën e parashtruesit të kërkesës, anuloi Vendimin Nr. 118-347 për shuarjen e vendit të punës, të nxjerrë nga udhëheqësi i personelit të Zyrës së kryetarit të Komunës së Skenderajt, dhe e urdhëroi Administratën Komunale të Skenderajt që, në afatin prej 15 ditësh nga dita e pranimi të vendimit, parashtruesi i kërkesës të kthehet në vendin e tij të punës me të gjitha të drejtat dhe obligimet nga marrëdhënia e punës, duke përfshirë kompensimin e pagave mujore në mënyrë retroaktive. KPMK-ja më tej deklaroi që vendimi i KPMK-së duhet të zbatohet nga kryetari i Administratës Komunale në Skenderaj dhe udhëheqësi i personelit.

16. Më 11 tetor 2011, parashtruesi i kërkesës paraqiti kërkesë për përmbarrimin e vendimit të KPMK-së në Gjykatën Komunale në Skenderaj.
17. Më 24 tetor 2011, KPMK-ja e informoi kryeministrin lidhur me moszbatimin e vendimit të KPMK-së nga organi i punësimit.
18. Më 8 nëntor 2011, Gjykata Komunale në Skenderaj, (Vendimi Nr. 0242/2011), ka hedhur poshtë propozimin e parashtruesit të kërkesës për përmbarrimin e vendimit sa i përket kthimit në vendin e punës dhe e ka aprovuar vetëm propozimin për kompensimin e pagave. Gjykata Komunale arsyetoi se “[...] nuk është titull përmbarrimor vendimi i Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës për Shërbimin Civil të Kosovës për kthimin në vendin e punës”.
19. Më 24 dhjetor 2011, parashtruesi i kërkesës paraqiti ankesë në Gjykatën e Qarkut në Mitrovicë kundër vendimit (Nr. 0242/2011) të Gjykatës Komunale në Skenderaj.
20. Më 13 shkurt 2012, Gjykata e Qarkut në Mitrovicë, Ac. Nr. 61/12, refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar dhe vërtetoi në tërësi vendimin e Gjykatës Komunale në Skenderaj. Gjykata e Qarkut konstatoi se përmbarrimi i vendimit për kthimin në vend të punës është obligim i institucionit përkatës dhe, në rast të mospërmbushjes së këtij obligimi, është Zyra e Kryeministrit, e cila është përgjegjëse për përmbarrimin e tij.
21. Më 5 nëntor 2012, Avokati i Popullit i dërgoi Kryetarit të Komunës së Skenderajt raportin me rekomandim për marrjen e masave për zbatimin e Vendimit A 02/200/2011 të 13 shtatorit 2011 të KPMK-së. Në raportin e Avokatit të Popullit konsiderohej se [...] “Moszbatimi i vendimit administrativ të formës së prerë të KPMKS-së, nga Komuna e Skenderajt përbën shkelje të të drejtave të njeriut dhe zbeh besimin e qytetarëve në zbatimin e drejtësisë dhe shtetin ligjor” [...] dhe i rekomandohej Kuvendit Komunal të Skenderajt që të ndërmarrë masa të menjëhershme për kthimin e parashtruesit të kërkesës në vendin e tij të punës, pa ndonjë zvarritje të mëtutjeshme dhe në pajtim me vendimin e KPMK-së.
22. Më 12 nëntor 2012, Kryetari i Komunës së Skenderajt iu përgjigj institucionit të Avokatit të Popullit, duke e informuar se vendimi i KPMK-së ishte nxjerrë në mënyrë të njëanshme, pasi që organi i punësimit nuk ishte njoftuar me ankesën dhe vendimin e

lartpërmendur, duke e bërë të pamundur paraqitjen e fakteve nga pala tjetër.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

23. Ashtu siç u cek më lart, parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i Gjykatës së Qarkut, Ac. Nr. 61/12, i 13 shkurtit 2012, ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenin 21 [Parimet e Përgjithshme], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike], nenin 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesioneve], dhe nenin 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, si dhe të drejtat e tij sipas nenit 6 [E Drejta për Proces të Rregullt] dhe nenit 13 [E Drejta për Zgjidhje Efektive] të KEDNJ-së.
24. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese që të anulojë Aktvendimet e Gjykatës Komunale në Skenderaj (Nr. 0242/2011, të 8 nëntorit 2011) dhe të Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë (Ac. Nr. 61/12, të 13 shkurtit 2012) në pjesën në të cilën kërkesa e tij për kthim në vend të punës nuk është miratuar.

Dispozitat përkatëse ligjore që ndërlidhen me procedurat për ekzekutimin e vendimeve administrative dhe gjyqësore

Ligji për procedurën përmbartimore (Ligji Nr. 03/L-008)

25. Neni 1 [Përmbajtja e Ligjit]

“1.1. Me këtë ligj caktohen rregullat për procedurën e gjykatës sipas të cilës realizohen kërkesat në bazë të titujve ekzekutivë (procedura e përmbartimit), po qe se me ligj të posaçëm nuk është paraparë diçka tjetër.

1.2. Dispozitat e këtij ligji zbatohen edhe për përmbartimin e vendimit të dhënë në procedurë administrative dhe për kundërvajtje me të cilin është caktuar detyrimi në të holla, përveçse kur për përmbartimin e tillë është paraparë me ligj kompetenca e organit tjetër.”

26. Neni 24, paragrafi 1 [Titulli ekzekutiv]

“Tituj ekzekutivë janë:

a) vendimi ekzekutiv i gjykatës dhe ujdia gjyqësore ekzekutive;

- b) vendimi ekzekutiv i dhënë në procedurë administrative dhe ujdia administrative, po qe se ka të bëjë me detyrimin në të holla dhe po qe se me ligj nuk është paraparë diçka tjetër;*
- c) dokumenti noterial ekzekutiv;*
- d) dokumenti tjetër që me ligj është quajtur dokument ekzekutiv.”*

27. Neni 26, paragrafi 3 [Përmbaueshmëria e vendimit]

“Vendimi i dhënë në procedurë administrative është përmbarimor, po qe se i tillë është bërë sipas rregullave me të cilat është rregulluar procedura e tillë.”

28. Neni 294, paragrafi 1 [Shpërblimi i pagës në rast të kthimit të punëtorit në punë]

“Propozuesi i përmbarimit që e ka parashtruar propozimin për kthim në punë, ka të drejtë të kërkojë që gjykata të nxjerrë aktvendim me të cilin do të caktojë se, debitori ka për detyrë që atij t’ia paguajë në emër të pagës shumë mujore që janë bërë të kërkueshme, nga dita në të cilën ka marrë formë të prerë vendimi e deri në ditën e rikthimit në punë. Me të njëjtin aktvendim, gjykata e cakton përmbarimin për realizimin e shumëve mujore të caktuara.”

Ligji Nr. 03/L-192 për Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës për Shërbimin Civil të Kosovës

29. Neni 13 [Vendimet e Këshillit]

“Vendimi i Këshillit paraqet vendimin administrativ të formës së prerë dhe ekzekutohet nga zyrtari i nivelit të lartë drejtues, ose personi përgjegjës i institucionit që e ka marrë vendimin e parë ndaj palës. Ekzekutimi duhet të bëhet brenda afatit prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga dita e pranimit të vendimit.”

30. Neni 14 [E drejta e ankesës]

“Kundër vendimit të Këshillit, pala e pakënaqur e cila pretendon se vendimi i Këshillit nuk është i ligjshëm, mund të iniciojë konflikt administrativ në gjykatën kompetente, brenda afatit prej tridhjetë (30) ditësh, nga dita në të cilën i është dorëzuar vendimi. Inicimi i konfliktit administrativ nuk e ndalon ekzekutimin e vendimit të Këshillit.”

31. Neni 15 [Procedura në rast të moszbatimit të vendimit të Këshillit]

“Moszbatimi i vendimit të Këshillit nga personi përgjegjës i institucionit paraqet shkelje të rëndë të detyrave të punës sipas Ligjit për Shërbimin Civil në Republikën e Kosovës.

1. *Nëse personi përgjegjës i institucionit nuk e ekzekuton vendimin e Këshillit në afatin e paraparë me nenin 13 të këtij ligji, Këshilli në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh, nga dita kur ka kaluar afati për ekzekutim, duhet të njoftojë me shkrim kryeministrin, dhe eprorin e drejtpërdrejtë të personit përgjegjës për ekzekutim.*
2. *Njoftimi nga paragrafi 2. i këtij neni konsiderohet kërkesë për fillimin e procedurës disiplinore dhe materiale kundër personit përgjegjës për ekzekutim, e cila zhvillohet në pajtim me dispozitat e parapara me Ligjin për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës.*
3. *Brenda afatit prej tridhjetë (30) ditësh nga dita e kalimit të afatit për ekzekutim, pala mund të fillojë procedurën e ekzekutimit në gjykatën komunale sipas Ligjit për procedurën përmbartuese kundër personit dhe institucionit përgjegjës për ekzekutim, për dëmet materiale dhe jomateriale që janë shkaktuar me këtë vendim. Nëse gjykata kompetente vendos që punëtori (personi), i cili e ka kontestuar këtë mosekzekutim (mosekzekutimin e vendimit), t’ia kompensojë shumën e pagave, shpenzimet procedurale dhe shpenzimet e tjera të mundshme, personi përgjegjës i institucionit mban edhe përgjegjësi materiale për dëmin që ia ka shkaktuar institucionit sipas ligjit.*
4. *Këshilli duhet të njoftojë me shkrim Kuvendin e Republikës së Kosovës për vendimet që nuk janë ekzekutuar.”*

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

32. Para së gjithash, Gjykata vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur të gjitha kërkesat e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe Rregullore të punës.
33. Në këtë drejtim, Gjykata së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar për të parashtruar kërkesë në Gjykatë, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës.

Neni 113, paragrafi 7 i Kushtetutës përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi t’i kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

34. Gjykata konsideron që parashtruesi i kërkesës është person fizik, si dhe është palë e autorizuar në pajtim me nenin 113.7 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës.
35. Gjykata gjithashtu duhet të përcaktojë nëse parashtruesi i kërkesës, në pajtim me kërkesat e nenit 113 (7) të Kushtetutës, si dhe nenin 47 (2) të Ligjit, i ka shteruar të gjitha mjetet juridike. Parashtruesi i kërkesës fillimisht i ka shterur mjetet juridike brenda institucionit të punësimit, duke vazhduar me ankesën e tij në KPMK, vendimi i të cilit është i formës së prerë në procedure administrative. Po ashtu, ai e ka shfrytëzuar edhe mjetin e fundit juridik në procedurë përmbarimore, që në rastin konkret është Aktvendimi Ac. Nr. 61/12 i Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë, i 13 shkurtit 2012, ndaj të cilit nuk lejohet ushtrimi i së drejtës për ankesë. Si rezultat, parashtruesi i kërkesës i ka shterur të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas legjislacionit në fuqi.
36. Në lidhje me kriterin sipas të cilit parashtruesi do të duhej ta kishte dorëzuar kërkesën brenda 4 muajve pas nxjerrjes së vendimit të formës së prerë të gjykatës në lidhje me këtë rast, Gjykata konstaton se moszbatimi i vendimit të KPMK-së në lidhje me kthimin në vendin e punës nga Gjykata e Qarkut në Mitrovicë (Aktvendimi Ac. Nr. 61/12, i 13 shkurtit 2012) vazhdon edhe sot. Një situatë e ngjashme e moszbatimit të dy vendimeve, të Gjykatës dhe të KPMK-së, ishte paraqitur në një numër të rasteve të tjera në Gjykatën Kushtetuese, në të cilat raste Gjykata ka konfirmuar ekzistencën e situatës së vazhdueshme dhe, me atë rast moszbatimin e afatit të caktuar kohor (Shih rastin nr. *KIO8/09, parashtruese Sindikata e Pavarur e Punonjësve të Fabrikës së Çelikut IMK Ferizaj*, Aktgjykim i 17 dhjetorit 2010, dhe rastin *KI50/12, parashtrues Agush Lllolluni*, Aktgjykim i 16 korrikut 2012). Prandaj, fakti se parashtruesi nuk e ka dorëzuar kërkesën brenda katër (4) muajsh pas nxjerrjes së vendimit të formës së prerë të gjykatës, është konsideruar jorelevant për shkak të situatës së vazhdueshme. Ky përjashtim është përcaktuar qartë në praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
37. Gjykata më tej vëren se parashtruesi i kërkesës sfidon dështimin e moszbatimit të Vendimit të KPMK-së në tërësi nga gjykatat kompetente. Prandaj, kriteri për dorëzimin e kërkesës brenda afatit katërmujor nuk

vlen në rastin e mospërmbarimit të vendimit nga autoriteti publik (Shih, *mutatis mutandis*, *Iatridis kundër Greqisë* Nr. 59493/00, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut, Aktgjykim i 19 tetorit 2000). GJEDNJ-ja vëren në mënyrë eksplicite, në një situatë të ngjashme që del në rastin *Iatridis kundër Greqisë*, se rregulli i afatit kohor nuk vlen në rastin kur ekziston refuzimi i ekzekutivit që të pajtohet me vendim të posaçëm.

38. Lidhur me plotësimin e kriterit të përcaktuar në nenin 48 të Ligjit, me të cilin parashihet se *“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”*, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës ka saktësuar se cilat të drejta të garantuara me Kushtetutë dhe akte të tjera i janë cenuar, duke cekur aktvendimet e Gjykatës Komunale në Skenderaj (Nr. 0242/2011, të 8 nëntorit 2011) dhe asaj të Qarkut në Mitrovicë (Ac. Nr. 61/12, të 13 shkurtit 2012), si akte të autoritetit publik, të cilat i konteston.
39. Duke marrë parasysh që parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar, i ka shteruar të gjitha mjetet juridike, që ka përmbushur afatet kohore për të parashtruar kërkesë në Gjykatë brenda afatit juridik si rezultat i gjendjes së vazhdueshme, si dhe që ka qartësuar saktësisht shkeljen e supozuar të të drejtave dhe lirive, duke përfshirë aktvendimet të cilat i konteston, Gjykata vlerëson që parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur të gjitha kriteret për pranueshmëri.

Vlerësimi i aspektit material ligjor të kërkesës

40. Pasi parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur të gjitha kriteret procedurale për pranueshmëri, Gjykata shqyrton meritat e ankesës së parashtruesit.

I. Në lidhje me të drejtën për gjykim të drejtë dhe të paanshëm

41. Parashtruesi ankohet se i është shkelur e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës.
42. Neni 31.1 i Kushtetutës përcakton se:

“Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.”

43. Gjykata vëren se parashtruesi e konteston Aktvendimin Ac.nr. 61/12 të Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë të 13 shkurtit 2012, derisa është vërtetuar Aktvendimi E. nr. 0242/2011 i Gjykatës Komunale në Skenderaj, i 8 nëntorit 2011, duke e refuzuar propozimin e parashtruesit për përmbartimin e vendimit të KPMK-së në lidhje me kthimin në vendin e tij të punës dhe duke e aprovuar vetëm propozimin për kompensimin e pagave.
44. Gjykata vëren se më 13 shtator 2011, KPMK-ja (Vendimi Nr. A 02/200/2011) miratoi ankesën e parashtruesit të kërkesës, duke kërkuar nga Administrata Komunale në Skenderaj që, në afatin prej 15 ditëve nga dita e pranimi të vendimit, të kthejë parashtruesin e kërkesës në vendin e tij të punës me të gjitha të drejtat dhe obligimet nga marrëdhëniet e punës, duke përfshirë kompensimin e pagave mujore në mënyrë retroaktive. Vendimi i KPMK-së përcaktoi që:

“Vendimi i Këshillit paraqet vendim administrativ të formës së prerë dhe ekzekutohet nga zyrtari i nivelit të lartë drejtues ose personi përgjegjës i institucionit që e ka marrë vendimin e parë ndaj palës.”

45. Në këtë drejtim, Gjykata rikujton që KPMK-ja është organ i pavarur i themeluar me ligj, në pajtim me nenin 101.2 të Kushtetutës. Prandaj, të gjitha detyrimet që dalin nga vendimi i këtij institucioni, lidhur me çështjet që janë nën juridiksionin e tij, prodhojnë efekte juridike për institucionet e tjera përkatëse, në të cilat statusi i të punësuarve rregullohet me Ligjin për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës. Vendimi i KPMK-së është vendim përfundimtar dhe detyrues, dhe se ankesa e ushtruar kundër vendimit të KPMK-së nuk e ndalon përmbartimin e vendimit të KPMK-së (Shih rastin *KI 129/11 Viktor Marku*, Aktgjykim i 17 korrikut 2012).
46. Më 13 shkurt 2012, Gjykata e Qarkut në Mitrovicë (Vendimi AC. Nr. 61/12), vërtetoi Aktvendimin E. Nr. 0242/2011 të Gjykatës Komunale në Skenderaj, të 8 nëntorit 2011, lidhur me përmbartimin e vendimit të KPMK-së vetëm sa i përket pjesës së kompensimit të pagave. Gjykata e Qarkut në Mitrovicë shtoi se në pajtim me nenin 24 [Titull ekzekutiv] i Ligjit Nr. 03/L-008 për procedurën përmbartimore, pjesa e përmbartimit të kthimit të parashtruesit në vendin e punës është obligim i personave përgjegjës të institucionit përkatës dhe në rast të mospërmbushjes së këtij obligimi, është Zyra e Kryeministrit të Kosovës përgjegjëse për përmbartimin e vendimit që ka të bëjë me kthim në vend të punës.

47. Në bazë të fakteve të mësipërme, Gjykata vëren që me qëllim të përmbarrimit të vendimit të KPMK-së, parashtruesi i kërkesës ka bërë përpjekje për shfrytëzimin e të gjitha mjeteve në dispozicion në pajtim me legjislacionin në fuqi, por përkundër përpjekjes së tij, vendimi i KPMK-së nuk është zbatuar nga organet kompetente të Komunës së Skenderajt, e as nga gjykatat kompetente sa i përket pjesës së përmbarrimit të vendimit për kthimin e tij në vendin e punës.
48. Gjykata vëren se neni 6 i KEDNJ-së gjithashtu zbatohet për procedura administrative që janë brenda kornizës “*për Të Drejtën për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm*”, e drejtë e garantuar gjithashtu me nenin 31 të Kushtetutës.
49. Gjykata konsideron që përmbarrimi i vendimit përfundimtar dhe të prerë duhet të konsiderohet pjesë përbërëse e së drejtës për gjykim të drejtë, e drejtë kjo e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së. Parimi i lartcekur është i një rëndësie edhe më të madhe në kuadër të procedurës administrative në lidhje me një kontest, rezultati i të cilit është i një rëndësie të posaçme për të drejtat civile të palës në kontest. (Shih, *mutatis mutandis*, *Hornsby kundër Greqisë*, nr. 18357/91, Aktgjykim i 19 marsit 1997, paragrafët 40-41).

II. Në lidhje me të drejtën për mjete efektive juridike

50. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu ankohet se i është shkelur E Drejta e tij për Mjet Efektiv Ligjor, e garantuar me nenin 32 dhe 54 të Kushtetutës.
51. Neni 32 [E Drejta për Mjete Juridike] përcakton se:

“Secili person ka të drejtë të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat i cenojnë të drejtat ose interesat e saj/tij në mënyrën e përcaktuar me ligj.”
52. Neni 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] përcakton se:

“Çdokush gëzon të drejtën e mbrotjtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur.”
53. Përveç kësaj, neni 13 i KEDNJ-së deklaroi se:

Çdo person, të cilit ia kanë shkelur të drejtat dhe liritë e njohura në këtë Konventë, ka të drejtë të paraqesë një ankim efektiv përpara një instance kombëtare, edhe kur kjo shkelje ka qenë kryer nga persona që veprojnë brenda ushtrimit të funksioneve të tyre zyrtare.

54. Gjykata më tej vëren se mosekzistimi i mjeteve juridike apo mekanizmave të tjerë efektivë, që do të mundësonin obligimin e organeve përkatëse për përmbarimin me kohë të vendimit të KPMK-së, ngre çështjet e së drejtës për mjete juridike efektive, të garantuar me nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike], 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së. Në bazë të këtyre dispozitave, secili person ka të drejtë të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat cenojnë të drejtat ose interesat e tij në mënyrën e përcaktuar me ligj (Shih, *mutatis mutandis*, *Voytenko kundër Ukrainës*, Nr. 18966/02, Aktgjykim i 29 qershorit 2004, paragrafët 46-48).
55. Për më tepër, organet kompetente kanë për obligim që ta themelojnë një sistem për zbatimin e vendimeve, i cili është efektiv edhe në kuptimin ligjor, edhe në atë praktik, dhe i cili siguron zbatimin e tyre pa vonesa të panevojshme (Shih rastin *KI50/12, parashtrues Agush Lolluni*, Aktgjykim i 16 korrikut 2012 dhe gjithashtu shih, *mutatis mutandis*, *Pecevi kundër ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë*, nr. 21839/03, GJEDNJ, Aktgjykim i 6 nëntorit 2008).
56. Në lidhje me këtë, Gjykata vëren që do të ishte e pakuptimtë sikur sistemi juridik i Republikës së Kosovës të lejonte që një vendim përfundimtar gjyqësor të mbetej i paefektshëm në dëm të njërës palë. Interpretimi i neneve të sipërpërmendura ka të bëjë vetëm me qasjen dhe mbrojtjen nga gjykata. Prandaj, mosefikasiteti i procedurave dhe moszbatimi i vendimeve prodhon efekte që sjellin në situata që nuk janë në përputhje me parimin e sundimit të ligjit, një parim, i shprehur qartë në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së dhe të cilin autoritetet e Kosovës janë të detyruara ta respektojnë (Shih, *mutatis mutandis*, *Romashov kundër Ukrainës*, Nr. 67534/01, Aktgjykim i 27 korrikut 2004).

III. Në lidhje me nenin 21 dhe 49 të Kushtetutës

57. Parashtruesi gjithashtu pretendon shkeljen e nenit 21 dhe 49 të Kushtetutës.

58. Neni 21 i Kushtetutës i paraqet parimet e përgjithshme që vlejné për të drejtat dhe liritë themelore, të garantuara në Kapitullin II të Kushtetutës.

- 1. Të drejtat dhe liritë themelore të njeriut janë të pandashme, të patjetërsueshme e të pacenueshme dhe janë bazë e rendit juridik të Republikës së Kosovës.*
- 2. Republika e Kosovës mbron dhe garanton të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, të parashikuara në këtë Kushtetutë.*
- 3. Çdokush e ka për detyrë t'i respektojë të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të të tjerëve.*
- 4. Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejné edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme.*

59. Neni 49 i Kushtetutës parasheh se:

- 1. E drejta e punës garantohet.*
- 2. Secili person është i lirë të zgjedhë profesionin dhe vendin e punës.*

60. Gjykata konsideron se një shkelje e pretenduar e së drejtës për punë nuk është relevante në këtë rast, pasi që moszbatimi në tërësi i vendimit të KPMK-së është një çështje që bie brenda kornizës së të drejtave të garantuara me nenet 31, 32 dhe 54 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 dhe 13 të KEDNJ-së.
61. Përfundimisht, Gjykata nuk e konsideron të nevojshme që të merret më tej me pretendime të shkeljes së neneve 21 dhe 49 të Kushtetutës, në veçanti pasi ajo ka gjetur shkelje të neneve përkatëse 31, 32 dhe 54 të Kushtetutës dhe të neneve 6 dhe 13 të KEDNJ-së.

IV. Përfundim

62. Si përfundim, Gjykata gjen se moszbatimi i tërësisë së vendimit të KPMK-së nga gjykatat e rregullta dhe dështimi i organeve kompetente të Republikës së Kosovës për të siguruar mekanizma efikas për të siguruar zbatimin e vendimeve përkatëse të organeve dhe të gjykatave përbën shkelje të neneve 31, 32 dhe 54 të Kushtetutës dhe të nenit 6 dhe 13 të KEDNJ-së. Si rrjedhojë, e drejta për gjykim të drejtë dhe për mjete efektive juridike, e garantuar me nenet e lartcekura, është shkelur dhe se vendimi përfundimtar i KPMK-së duhet të zbatohet në tërësi, ndërsa, për arsyet e parashtruara në paragrafët 60 dhe 61 të këtij aktgjykimi, Gjykata konsideron të panevojshme të merret me pretendimin për shkelje të neneve 21 dhe 49 të Kushtetutës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit, dhe rregullin 56 (1) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 5 korrik 2013, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA SHPALLË kërkesën të pranueshme;
- II. TË KONSTATOJË se ka pasur shkelje të nenit 31, 32 dhe 54 të Kushtetutës dhe të nenit 6 dhe 13 të KEDNJ-së;
- III. TË KONSTATOJË se është e panevojshme të trajtohen pretendimet për shkelje të neneve 21 dhe 49 të Kushtetutës;
- IV. TË KTHEJË Aktvendimin Ac. nr. 06/12, të 13 shkurtit 2012 të Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë për rishqyrtim në Gjykatën Themelore në Mitrovicë - Dega në Skenderaj në përputhje me këtë aktgjykim;
- V. TË URDHËROJË Gjykatën Themelore në Mitrovicë- Dega në Skenderaj në pajtim me nenin 63 (5) të Rregullores së punës që t'i dorëzojë informata Gjykatës Kushtetuese në lidhje me masat e ndërmarra për të zbatuar këtë aktgjykim të Gjykatës Kushtetuese;
- VI. T'U KOMUNIKOHET palëve ky vendim;
- VII. TË PUBLIKOHET ky vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- VIII. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 16/13, Armond Morina, drejtor i “Morina films” nga Prishtina , datë 07 gusht 2013-Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë II C. nr. 13/2011 të 28 shkurtit 2012

Rasti 16/13, Vendim për heqjen e kërkesës nga lista i 14 qershorit 2013

Fjalë kyçe: kërkesë individuale, vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut

Parashtruesi i kërkesës parashtroi parashtrësë në bazë të neneve 113,7 dhe 21,7 të Kushtetutës, neneve 20, 22,7 dhe 22,8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009.

Më 28 shtator 2012, parashtruesi i parashtroi kërkesë Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me të cilën kërkonte vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë.

Parashtruesi i kërkesës nuk ka cekur në mënyrë specifike se cilat nene të Kushtetutës pretendohet të jenë shkelur me këtë aktgjykim.

Më 16 prill 2013, parashtruesi i drejtohet Gjykatës me kërkesë “që rasti KI 16-13, i 20 shtatorit 2012, të tërhiqet përkohësisht deri në vendimin përfundimtar të Gjykatës së Apelit.”

Me Vendimin e Kryetarit (nr. KI 16/13, të 14 shkurtit 2013), gjyqtari Altay Suroy u emërua Gjyqtar raportues. Në të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH 16/13, u emërua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (gjyqtar kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.

Gjatë shqyrtimit, Gjykata ka konstatuar se nuk ekzistojnë rrethana të veçanta sa u përket të drejtave të njeriut të cilat do të kërkonin një shqyrtim të mëtejshëm të kërkesës, prandaj merr vendim që kërkesa të hiqet nga lista.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së parashtruar, Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në seancën e 14 qershorit 2013, nuk gjeti ndonjë arsye për të vendosur përkitazi me kërkesën. Rrjedhimisht, kërkesa u hoq nga lista.

**VENDIM PËR HEQJEN E KËRKESËS NGA LISTA
në
Rastin nr. KI16/13
Parashtrues
Armond Morina, drejtor i “Morina films” nga Prishtina
Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës
Ekonomike të Qarkut në Prishtinë II C. nr. 13/2011 të 28 shkurtit
2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Armond Morina nga Prishtina, drejtor i “Morina Films” nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës, më 28 shtator 2012, kontestoi kushtetutshmërinë e Aktgjykimit të Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë II C. 13/2011, të 28 shkurtit 2012. Megjithatë, parashtruesi i kërkesës nuk ka cekur në mënyrë specifike se cilat nene të Kushtetutës pretendohet të jenë shkelur me këtë aktgjykim.

Baza juridike

3. Kërkesa është bazuar në nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, në nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 32 dhe 56.2 të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

4. Më 20 shtator 2012, parashtruesi dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
5. Më 25 mars 2013, Gjykata Kushtetuese kërkoi nga parashtruesi informacione lidhur me statusin e rastit të tij në gjykatat e rregullta, si dhe të specifikojë se cilat nene të Kushtetutës janë shkelur në rastin e tij.
6. Më 16 prill 2013, parashtruesi i kërkoi Gjykatës *„që rasti KI 16-13, i 20 shtatorit 2012, të tërhiqet për kohësisht deri në vendimin përfundimtar të Gjykatës së Apelit.“*
7. Më 14 qershor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Altay Suroy, Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani, i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Parashtruesi i kërkesës, si autor i projektit filmik me titull *„Mysafir në sofër“* kishte qenë në bisedime me Ministrinë e Kulturës, të Rinisë dhe të Sportit (në tekstin e mëtejme: MKRS) për financim të mundshëm të projektit nga kjo ministri.
9. Në seancat e mbajtura më 27 shtator dhe 4 tetor 2006, MKRS-ja e miratoi në parim projektin filmik të parashtruesit të kërkesës.
10. Më 9 tetor 2006, MKRS-ja e informoi parashtruesin e kërkesës se do të mbështesë projektin filmik *„Mysafir në sofër“*.
11. Më 30 janar 2007, MKRS-ja nënshkroi kontratë me parashtruesin e kërkesës, me të cilën përcakton obligimet e të dyja palëve për zbatimin e këtij projekti dhe përcakton shumën e subvencionit të MKRS-së.
12. Më 19 shtator 2008, MKRS-ja nënshkroi një aneks të kontratës me parashtruesin e kërkesës, përmes të cilit konfirmohej gatishmëria e Ministrisë për të përmbushur obligimet për të cilat ishin pajtuar MKRS-ja dhe parashtruesi i kërkesës për realizimin e fazës së parë të projektit filmik *„Mysafir në sofër“*.
13. Më 20 tetor 2008, MKRS-ja i transferoi parashtruesit të kërkesës fondet e dedikuara për realizimin e fazës së parë të projektit filmik *„Mysafir në sofër“*.

14. Më 15 prill 2010, sekretari i përhershëm i MKRS-së themeloi një komision prej katër anëtarësh për të monitoruar rrjedhën e realizimit të projektit *“Mysafir në sofër”*.
15. Më 30 qershor 2010, Departamenti i Auditimit të brendshëm të MKRS-së kishte bërë auditimin e dokumentacionit lidhur me projektin filmik *“Mysafir në sofër”*.
16. Më 27 gusht 2010, MKRS-ja e informoi parashtruesin e kërkesës se në bazë të të gjeturave nga auditimi i MKRS-së si dhe nga raporti i komisionit të MKRS-së, ishte vendosur që të ndërpritej mbështetja e Ministrisë për projektin *„Mysafir në sofër“* dhe, me atë rast, e urdhëroi parashtruesin e kërkesës që t'i kthejë mjetet e ndara për fazën e parë të këtij projekti.
17. Në ndërkohë, MKRS-ja ushtroi padi në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në Prishtinë, me kërkesë që parashtruesi i kërkesës (Morina Films) *„t'i kthejë fondet e subvencionit të marra për realizimin e projektit filmik“*.
18. Më 28 shkurt 2012, Gjykata Ekonomike e Qarkut në Prishtinë (II. C. nr. 13/2011) e miratoi padinë e MKRS-së si të bazuar dhe e obligoi parashtruesin e kërkesës që MKRS-së t'ia kthejë fondet e subvencionit, duke përfshirë kamatën e përcaktuar ligjore dhe shpenzimet e procedurës kontestimore.
19. Më 21 maj 2012, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Ekonomike të Qarkut.
20. Më 22 gusht 2012, Gjykata Ekonomike e Qarkut në Prishtinë e refuzoi ankesën e parashtruesit si të paafatshme.
21. Parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Gjykatën Supreme të Kosovës kundër aktvendimit në fjalë të Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë, duke pretenduar se e kishte paraqitur ankesën brenda afatit ligjor dhe kërkoi që Gjykata Supreme të anulojë aktvendimin e kontestuar.
22. Parashtruesi i kërkesës ka informuar se procedura në Gjykatën Supreme është ende duke u zhvilluar.

Pranueshmëria e kërkesës

23. Kushtet e pranueshmërisë janë të përcaktuara në Kushtetutë, dhe më tej të specifikuara në Ligj dhe Rregullore të punës.
24. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parashikon:

„Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj“.

25. Siç u cek më sipër, procedurat pranë Gjykatës Supreme janë ende duke u zhvilluar. Kësisoj, parashtruesi i kërkesës nuk i ka shteruar ende të gjitha mjetet juridike në dispozicion dhe kërkesa është e parakohshme. Rrjedhimisht, parashtruesi i kërkesës ende ka të drejtë të parashtrojë kërkesë të re në Gjykatën Kushtetuese për vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit përfundimtar të Gjykatës Supreme brenda afateve të përcaktuara me ligj.
26. Për më tepër, në mënyrë që të jetë në gjendje të vendosë lidhur me kërkesën e parashtruesit për tërheqjen e kërkesës, Gjykata së pari duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kërkesat e përcaktuara me rregullin 32 të Rregullores së punës.
27. Rregulli 32 i Rregullores së punës, në pjesën që ka të bëjë me këtë, parasheh që:

“Tërheqja e kërkesës dhe përgjigjes

(1) Pala mund të tërheqë kërkesën ose përgjigjen e parashtruar për atë kërkesë në çdo kohë para fillimit të seancës dëgjimore, ose në çdo kohë para marrjes së vendimit nga Gjykata, nëse vendimi merret pa seancë dëgjimore.

(2) Pavarësisht tërheqjes së kërkesës, Gjykata mund të përcaktojë të vendosë përkitazi me të. [...]“

28. Gjykata, duke i marrë parasysh rrethanat e cekura më lart, nuk gjen ndonjë arsye për të vendosur përkitazi me kërkesën. Rrjedhimisht, kërkesa do të hiqet nga lista.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 23 të Ligjit dhe rregullin 32 të Rregullores së punës, më 14 qershor 2013, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEQË NGA LISTA kërkesën e parashtruar;
- II. T'UA komunikojë vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 paragrafin 4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 58/12, KI 66/12 dhe KI 94/12, Selatin Gashi, Halit Azemi dhe grupi i këshilltarëve komunal të Vitisë, datë 28 gusht 2013-Kërkesë për Vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimeve të Komunës së Mitrovicës, Gjilanit dhe Vitisë për kushtëzimet e qytetarëve në qasje në shërbimet komunale me pagesën e obligimeve ndaj ndërmarrjeve publike.

KI58, KI66 dhe KI94/12, Vendim për heqje të kërkesës nga lista i datës 2 gusht 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë Individuale, Vendim për heqje të kërkesës nga lista

Parashtruesit e kërkesave kanë pretenduar se me vendimet e kuvendeve komunale u janë shkelur të drejtat e njeriut si në vijim: Neni 21.1, neni 24 (1)dhe 124 (6) i Kushtetutës dy nga parashtruesit nuk kanë cekur ndonjë dispozitë kushtetuese, por kanë theksuar se janë shkelur të drejtat e njeriut në marrjen e dokumenteve personale.

Më 3 dhjetor 2012, Gjykata mbajti seancë publike ku morën pjesë dhe u dëgjuan parashtruesit e kërkesave.

Më 30 prill 2013, Komuna e Gjilanit ka njoftuar zyrtarisht Gjykatën Kushtetuese se në seancën e mbajtur më 23 prill 2013, ka nxjerrë vendimin për shfuqizimin e vendimit për kufizimin e ofrimit të shërbimeve me pagesën e faturave për mbeturina dhe ujë” duke i dërguar nëpërmes postës elektronike zyrtare kopjen e Vendimit 01 nr 16-35734 të 23 prillit 2013.

Gjykata konsideron se nxjerrja e vendimeve nga ana e kuvendeve komunale për shfuqizimin e vendimeve paraprake për kufizimin e ofrimit të shërbimeve të caktuara administrative në komunat respektive prej nga vijnë parashtruesit e kërkesave dhe me të cilat pretendohen shkeljet e të drejtave të njeriut, gjatë kohës sa këto kërkesa kanë qenë në shqyrtim në Gjykatë, por gjithsesi para se Gjykata të marrë një vendim përfundimtar, tregon se pozita e parashtruesve të kërkesës ka ndryshuar në mënyrë të konsiderueshme dhe kërkesa tanimë nuk ka arsyetim, ndërsa qëllimi që kanë kërkuar të arrijnë, është arritur plotësisht. Në dritën e kësaj, Gjykata konsideron se nuk ka më merita për të shqyrtuar më tutje këtë çështje dhe vendos ta heqë nga Lista kërkesën në pajtim me rregullin 32.4 të Rregullores së punës.

**VENDIM PËR HEQJE TË KËRKESËS NGA LISTA
në**

Rastet KI58, KI66 dhe KI94/12

**Selatin Gashi, Halit Azemi dhe grupi i këshilltarëve komunalë të KK
të Vitisë**

**Kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimeve të
Komunës së Mitrovicës, Gjilanit dhe Vitisë për kushtëzimet e
qytetarëve në qasje në shërbimet komunale me pagesën e
obligimeve ndaj ndërmarrjeve publike**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Cukalovic, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama, gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë: Selatin Gashi nga fshati Busi i komunës së Mitrovicës, Halit Azemi, banues në Sheshin e Pavarësisë të qytetit të Gjilanit dhe grupi i këshilltarëve komunalë të Kuvendit të Komunës së Vitisë.

Vendimet e kontestuara

2. Vendime të kontestuara të autoriteteve publike janë:
 - 1) Vendimet e Kuvendit të Komunës–Mitrovicë Nr.02/06-22557/8 të 26 prillit 2012 dhe Vendimi Nr 02/06-3401/5 i 7 korrikut 2011 për kushtëzimin e qytetarëve dhe bizneseve me seli në KK-Mitrovicë në qasjen ndaj shërbimeve komunale me dëshminë e pagesës së obligimeve ndaj KRU "Mitrovica" dhe KRM "Uniteti".
 - 2) Vendimi i KK-Gjilan 01 Nr.16/10608 i 24 qershorit 2011 për kufizimin e

shërbimeve të Komunës me pagesësn e faturave për mbeturina dhe ujë dhe iu dedikohet të gjithë personave juridikë e fizikë të komunës së Gjilanit, dhe

- 3) Vendimi 01/013/1355 i 29 korrikut 2011 i KK-Viti për kushtëzimin e ofrimit të shërbimeve të caktuara komunale me pagesën e faturave për mbeturina dhe ujë, i cili gjithashtu vlen për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të komunës së Vitisë.

Objekti i çështjes

3. Çështje bazë e lëndës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) më 15 qershor 2012 (KI 58/12), më 9 korrik 2012 (KI 66/12) dhe 24 dhjetor 2012 KI 94/12) është vlersimi i kushtetutshmërisë së vendimeve të KK të Mitrovicës, KK të Gjilanit dhe KK të Vitisë, me anë të të cilave kushtëzohen personat juridikë dhe fizikë të këtyre komunave që shërbimet e caktuara komunale të cekura në vendime nuk mund t'i gëzojnë nga administratat respektive komunale nëse më parë nuk paraqesin si dëshmi faturat për kryerjen e obligimeve ndaj ndërmarrjeve publike të cekura në vendime dhe atë ndaj: KRU "Mitrovica" dhe KRM "Uniteti", në KK Mitrovicë, ndaj ndërmarrjeve publike kompetente për ujë dhe mbeturina në KK Gjilan (pa i cekur emrat në vendim) dhe KRM "Higjena" SHA-Gjilan dhe KRU "Hidromorava" SHA-Gjilan (KK-Viti).

Shkeljet e pretenduara të të drejtave të garantuara kushtetuese

4. Parashtruesit e kërkesave kanë pretenduar se me vendimet e kuvendeve komunale të cekura në paragrafin e dytë të këtij vendimi u janë shkelur të drejtat e njeriut si në vijim:
 - a) Neni 21.1, neni 24 (1) dhe 124 (6) i Kushtetutës (z. Selatin Gashi kërkesa KI 58/12).
 - b) Z. Halit Azemi (Kërkesa KI 66/12) nuk kishte cekur ndonjë dispozitë kushtetuese, por ka theksuar se janë shkelur të drejtat e njeriut në marrjen e dokumenteve personale.
 - c) Këshilltarët komunalë të KK të Vitisë kanë bashkangjitur vendimin e kontestuar duke kërkuar vlerësimin kushtetues të tij, pa përcaktuar detaje të tjera.

Baza juridike

5. Neni 113.7 lidhur me nenin 21.4 të Kushtetutës, neni 22 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009, dhe rregullat 53 dhe 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese e renditur kronologjikisht sipas rasteve

Rasti KI 58/12

6. Më 1 qershor 2012, Gjykata nëpërmes postës pranoi një kërkesë nga z. Selatin Gashi, me anë të së cilës ai kërkonte nga Gjykata që të: "Vlerësojë kushtetutshmërinë e një memorandumit të lidhur më 24 prill 2012 në mes të KK të Mitrovicës në njërën anë si dhe të Ujësjiellësit Rajonal si dhe të Ndërmarrjes për menaxhimin e mbeturinave "Uniteti", në anën tjetër".
7. Më 4 qershor 2012, Gjykata kishte njoftuar parashtruesin e kërkesës së parë z. Selatin Gashi për procedurën rreth regjistrimit të kërkesës, duke kërkuar nga ai edhe dokumentacion shtesë, ndërsa më 15 qershor 2012, parashtruesi i parë, z. Selatin Gashi paraqiti kërkesën e plotësuar në Gjykatën Kushtetuese duke i bashkangjitur edhe vendimet e kontestuara të Komunës së Mitrovicës. Kërkesa u regjistrua në Gjykatë me nr. KI 58/12.
8. Më 21 gusht 2012, Gjykata kishte njoftuar Kuvendin Komunal të Mitrovicës dhe Ministrinë e Administrimit të Pushtetit Lokal për regjistrim të kërkesës dhe nga të njëjtit kishte kërkuar që të paraqesin komentet e tyre lidhur me këtë çështje, por Komuna e Mitrovicës nuk është përgjigjur në kërkesën e Gjykatës.
9. Më 16 tetor 2012, z. Selatin Gashi i dërgoi Gjykatës materialin shtesë, me të cilin pretendonte të vërtetojë satusin e "viktimës" në rastin që ka ngritur në Gjykatën Kushtetuese si pasojë e vendimeve komunale që i konteston.

Rasti KI 66/12

10. Më 3 korrik 2012, Gjykata nëpërmes postës pranoi një kërkesë nga avokati z. Halit Azemi, me të cilën ai nga Gjykata kërkonte që "vendimin e Komunës së Gjilanit të 24 qershorit 2012, Gjykata Kushtetuese ta shpallë të pavlefshëm dhe joligjor".

11. Më 4 korrik 2012, Gjykata njoftoi parashtruesin e kërkesës se ai duhet ta plotësojë kërkesën dhe ta plotësojë formularin standard të Gjykatës për kërkesat individuale në Gjykatë. Ndërsa më 13 korrik 2012, z. Halit Azemi nga Gjilani paraqiti kërkesën e plotësuar në Gjykatën Kushtetuese dhe e njëta u regjistrua me nr. KI 66/12.
12. Më 29 tetor 2012, Gjykata ka pranuar nëpërmes postës një përgjigje me shkrim nga Komuna e Gjilanit, në të cilën shpjegoheshin arsyet e marrjes së vendimit, i cili kontestohet nga parashtruesi i kërkesës si dhe kësaj përgjigjeje i është bashkangjitur edhe dokumentacioni relavant, i cili ka qenë bazë për marrjen e vendimit të Kuvendit Komunal për kushtëzime në qasjen e disa shëebimeve të administratës komunale.

Rasti KI 94/12

13. Më 24 shtator 2012, Gjykata pranoi nëpërmes postës një kërkesë nga parashtruesi i tretë –Grupi i këshilltarëve të LDK-së nga KK të Vitisë, me të cilën kërkohej: "Përmes kësaj shkrese i drejtohem Gjykatës Kushtetuese për shqyrtimin e ligjshmërisë së Vendimit nr. 01-013/1395 i marrë në seancën e mbajtur më 21 prill 2011."
14. Më 15 tetor 2012, Gjykata Kushtetuese njoftoi Komunën e Vitisë dhe parashtruesit e kërkesës, Grupin e këshilltarëve të LDK-së në KK të Vitisë, lidhur me regjistrimin e kërkesës dhe njëkohësisht nga të dyja palët kërkoj të dërgojnë në Gjykatë të gjithë dokumentacionin e nevojshëm për shqyrtimin e kërkesës duke përfshirë edhe vendimin e kontestuar si dhe komunikimin me Ministrinë e Administratës Publike lidhur me këtë çështje, por Gjykata nuk mori ndonjë përgjigje në afatin e kërkuar nga asnjëra palë.
15. Më 31 gusht 2012, Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal ishte përgjigjur, duke deklaruar që ishte në dijeni për kushtëzimet ndaj qytetarëve në disa komuna të Kosovës dhe së bashku me përgjigjen ka bashkangjitur edhe letrën shpjeguese për kryetarët e komunave ku këto kushtëzime i cilëson si të paligjshme. Duke shtuar se komunat nuk kanë kompetencë ligjore për t'i kushtëzuar qytetarët me kryerjen e obligimeve të tyre ndaj ndërmarrjeve publike.
16. Më 11 tetor 2012, Kryetari i Gjykatës mori vendimin për bashkimin e lëndëve KI 58/12, KI 66/12 dhe KI 94/12 në një lëndë të vetme, pasi që kanë objekt të njëjtë shqyrtimi dhe vendosi që gjyqtarja Arta Rama të caktohet Gjyqtare raportuese, ndërsa Kolegji shqyrtues të përbëhet nga:

Almiro Rodrigues, kryesues, Alltay Suroy dhe Zëvendëskryetari i Gjykatës, Ivan Cukalovic, gjyqtarë.

17. Më 18 tetor 2012, Kolegji shqyrtues, pas shqyrtimit të raportit i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë që duke marrë parasysh nevojën për sqarime të mëtutjeshme për çështjen nga palët në procedurë, qartësimin e pozicionit ligjor të MAPL-it si dhe interesin e publikut, të caktohet një seancë publike dëgjimore për çështjen që është objekt shqyrtimi në Gjyaktë dhe ky rekomandim u votua njëzëri, njëkohësisht u caktua që seanca publike dëgjimore të mbahet më 3 dhjetor 2012.

Përmbledhja e fakteve

18. Më 26 prill 2012, Kuvendi i Komunës së Mitrovicës nxori Vendimin Nr.02/06-22557/8 dhe më 7 korrik 2011 Vendimin Nr 02/06-3401/5 për kushtëzimin e qytetarëve dhe bizneseve me seli në KK të Mitrovicës në qasjen ndaj shërbimeve komunale me dëshminë e pagesës së obligimeve ndaj KRU "Mitrovica" dhe KRM "Uniteti".
19. Vendimet kishin këtë përmbajtje:
 - “1. Me këtë vendim të gjitha bizneset KUSHTËZOHEN” që me rastin e aplikimit për leje për rexhistrim dhe leje të biznesit të tyre, të ofrojnë dëshmi (vërtetim) se i kanë kryer obligimet (borxhet) ndaj KRU "MITROVICA" sh.a.”
 - “2. KUSHTËZOHEN ekonomitë familjare që me rastin e regjistrimit të automjeteve, lejeve për ndërtim dhe përkthim të pasurisë së patundshme të ofrojnë dëshmi (vërtetim) se i kanë kryer obligimet (borxhet) ndaj KRU “MITROVICA”.
20. Vendimi i dytë i kishte dy pikat e para tërësisht identike vetëm se në vend të KRU "MITROVICA", obligimet do të duhej t'i përmbusheshin KRM "UNITETI".
21. Më 24 qershor 2011, Kuvendi i Komunës së Gjilanit ka nxjerrë Vendimin nr.01 Nr.16/10608 për kufizimin e shërbimeve të Komunës me pagesën e faturave për mbeturina dhe ujë.xxx
22. Ky vendim ishte rivotuar në formë dhe përmbajtje të njëjtë edhe në dhjetor të vitit 2012.
23. Vendimi sa i përket çështjes së kontestuar kishte këtë përmbajtje:

Neni 1

“Ky vendim përcakton llojet e shërbimeve komunale që kufizohen nga organet e administratës komunale të Komunës së Gjilanit për shkak të mospagesës së faturave për mbeturina dhe ujë”.

Neni 2

“2 Kufizimi i ofrimit të shërbimeve komunale nënkupton mosofrimin e një shërbimi të caktuar nga drejtoritë e Administratës komunale ndaj personit fizik dhe juridik deri, në përmbushjen e detyrimit nga ana e tij”.

“.....”
 “.....”

Neni 4

Pika 4. “Taksën për automjetet motorike

24. Parashtuesi i kërkesës, z. Halit Azemi i ishte drejtuar edhe Ministrisë së Administrimit të Pushtit Lokal (më tej MAPL) më 1 dhjetor 12 2011, por sipas pohimit të tij, nuk kishte marrë përgjigje.
25. Më 29 korrik 7 2011, Kuvendi i Komunës së Vitisë kishte nxjerrë Vendimin 01/013/1355 për kushtëzimin e ofrimit të shërbimeve të caktuara komunale me pagesën e faturave për mbeturina dhe ujë, i cili vlen për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të komunës së Vitisë.
26. Vendimi kishte këtë përmbajtje sa i përket pjesës në çështjen që kontestohet:

II

“Kufizimi i ofrimit të shërbimeve të caktuara komunale nënkupton mosofrimin (moskryerjen) e një shërbimi nga drejtoritë e Administratës komunale ndaj subjekteve të së drejtës (personave juridikë dhe fizikë) deri në mospërmbushjen respektivisht shlyerjen e pjeshme të borxheve ndaj KRM “HIGJENA” SH.A . Gjilan dhe KRU “HIDROMORAVA” SH.A. Gjilan, për shërbimet e kryera nga këto kompani”

“.....”

V

Paragrafi (1)

“Shërbimet e kufizuara për personat fizikë dhe juridikë shfrytëzues të shërbimeve sipas kushteve nga pika 4 e këtij vendimi, do të zbatohen dhe përfshin:

Pika 4.”taksën për automjetet motorike”

27. Më 20 qershor 2012, MAPL-i ua kishte dërguar letrën shpjeguese të gjithë kryetarëve të komunave të Kosovës dhe në pikën e fundit të kësaj shkrese shpjeguese decidivisht kishte përcaktuar se kushtëzimet e komunave për qasje në shërbime komunale me kryerje të obligimeve ndaj ndërmarrjeve publike ”nuk kanë bazë ligjore dhe si të tilla nuk duhen të aplikohen”.
28. MAPL-i më tej shpjegon në këtë shkresë se sipas nenit 128 të Ligjit 02/L123 për shoqëritë tregtare si dhe Ligjit 03/L 087 për shoqëritë aksionare, i cili ka paraparë që shoqëritë aksionare janë përgjegjëse për borxhet e tyre dhe obligimet e tjera dhe përgjigjet për to me të gjitha asetet dhe pasurinë e tyre dhe askush tjetër nuk është përgjegjës për obligimet e shoqërive aksionare”.
29. Më 8 gusht 2012, me kërkesën për rishqyrtimin e ligjshmërisë së Vendimit të Komunës së Vitisë Nr.01-013/1395 (Vendimi për kushtëzimin e qytetarëve dhe personave juridikë), MAPL-i kishte kërkuar nga Komuna e Vitisë që vendimin e lartcekur ta harmonizojë me legjislacionin në fuqi në afat prej 30 ditësh, sepse në formën ekzistuese është i paligjshëm.
30. Më 21 gusht 2012, Këshilli për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive të Njeriut (më tej KMLDNJ), kushtëzimet e bëra nga disa komuna të Kosovës për marrjen e disa shërbimeve komunale me pagesën e obligimeve ndaj ndërmarrjeve publike dhe shoqërive aksionare e kishte cilësuar si shkelje të të drejtave të njeriut dhe shkelje të nenit 29 të Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut, duke potencuar se ”Neni 29 i Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut, përkatësisht pika 2, shprehimisht thotë: “Në ushtrimin e të drejtave dhe lirive të veta, gjithkush do t’iu nënshtrohet vetëm atyre kufizimeve të cilat janë parashikuar me ligj...”.

Seanca dëgjimore publike

31. Më 3 dhjetor 2012, Gjykata mbajti seancë publike ku morën pjesë dhe u dëgjuan këto palë:
 - a) Parashtrësit e kërkesave, z. Selatin Gashi, z. Halit Azemi, parashtrësi i kërkesës KI 94/12 (këshilltarët e LDK-së KK Viti), edhe pse i ftuar në mënyrë të rregullt, ka munguar;

- b) Palët kundërshtare, Komuna e Mitrovicës e përfaqësuar me autorizim nga z. Rrustem Musa, Komuna e Gjilanit e përfaqësuar me autorizim nga z. Bardhosh Dalipi dhe Komuna e Vitisë me autorizim nga z. Agim Sylejmani; z. Agim Sani
- c) Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, në cilësinë e palës së interesuar, e përfaqësuar nga z. Besim Murtezani;
- d) Institucioni i Avokatit të Popullit, në cilësinë e palës së interesuar, i përfaqësuar nga z. Isa Hasani;
- e) Këshilli për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive të Njeriut, në cilësinë e palës së interesuar, i përfaqësuar nga z. Behxhet Shala.

Deklarimet e palëve në seancë

- 32. Z. Selatin Gashi në seancën publike deklaroi në mes të tjerash "se vendimi i Kuvedit për të drejtat themelore të tij dhe të qytetarëve të tjerë dhe sidomos atyre që kanë automjete motorike dhe se atij këtë vit, si pasojë e këtij vendimi, i është dashur ta regjistrojë veturën e tij në emër të një shoku me banim në fshat, i cili nuk ka obligime ndaj ujësjellësit dhe kompanisë publike të mbeturinave dhe se veturën e tij personale tash e drejton me autorizim nga personi në emër të cilit e ka regjistruar atë";
- 33. Z. Halit Azemi ka deklaruar: "Me vendimin e Komunës së Gjilanit janë shkleur të drejtat themelore të qytetarëve të Komunës së Gjilanit dhe sidomos neni 55 i Kushtetutës, ai gjithashtu ka potencuar se që nga korriku i këtij viti, ndërmarrja "Higjena" është privatizuar."
- 34. Përfaqësuesi i KK të Mitrovicës, z. Musa ka deklaruar se me pranimin e shkresës shpjeguese nga MAPL-i për paligjshmërinë e vendimeve të kuvendeve komunale lidhur me kushtëzimet, ai ka insistuar për shfuqizimin e tyre dhe përfundimisht Kuvendi Komunal ka nxjerrë Vendimin Nr 02/06-4896/11 të 30 tetorit 2012, me të cilin ka bërë shfuqizimin e vendimit për kushtëzimin e qytetarëve, që është objekt shqyrtimi në këtë seancë publike duke e prezentuar para Gjykatës edhe kopjen e vendimit. Ai gjithashtu ka theksuar se pajtohet me konstatimin e palëve se vendimi i Komunës ka qenë joligjor dhe se ai vetë ka votuar kundër tij".
- 35. Përfaqësuesi i Komunës së Gjilanit potencoi se ai në tërësi mbetet pranë përgjigjes me shkrim që Komuna e Gjilanit i ka dërguar Gjykatës Kushtetuese më 29 tetor 2012. Ndërsa në pyetjen e parashtruesit të

kërkesës, z. Azemi, pse nuk e ka shfuqizuar vendimin e vet Komuna pas shkrësës së MAPL-it, është përgjigjur se “kjo sigurisht është çështje e kohës dhe se vendimi do të shfuqizohet”.

36. Përfaqësuesi i Komunës së Vitisë ka deklaruar “se në kohën kur është marrë vendimi për kushtëzimet, ka qenë një fuqi një ligj tjetër dhe tash ka një ligj tjetër për ndërmarrjet publike dhe se pas shkresës së MAPL-it, ata e kanë shfuqizuar vendimin”.
37. Përfaqësuesi i MAPL-it deklaroi se “pozicioni ligjor i MAPL-it lidhur me vendimet për kushtëzime të qytetarëve me pagesën e faturave për ndërmarrjet publike u është bërë publik kryetarëve të komunave me shkresën shpjeguese të datës ku qartë është thënë se këto vendime nuk kanë bazë ligjore” dhe për më tepër “ne mendojmë se nuk janë as demokratike dhe se prekin sferën e të drejtave të njeriut”.
38. Përfaqësuesi i Avokatit të Popullit deklaroi: “Kushtëzimi i qytetarëve për kufizimin e shërbimeve vetëm në disa komuna i vë në pozitë të pabarabartë këta qytetarë në raport me qytetarët e komunave të tjera, ku këto kufizime nuk janë aplikuar dhe se ata i vë në pozitë të pabarabartë para ligjit, gjithashtu përfaqësuesi i IAP-it theksoi: “Kufizimi i qytetarëve në disa komuna në formën çfarë është bërë, është i papranueshëm dhe i cenon dhe i pakëson të drejtat e njeriut.
39. Përfaqësuesi i KLMDNJ-së në seancën publike ka deklaruar “se me këto vendime kemi të bëjmë me shkelje flagrante të të drejtave të njeriut, se reagimi ynë publik lidhur me këtë çështje ka dhënë efektin e duhur dhe se reagimi i MAPL-it ka qenë bukur i shpejtë kur e ka dërguar letrën shpjeguese për kryetarët e komunave”.

Përmbledhja e fakteve pas seancës dëgjimore

40. Më 30 prill 2013, Komuna e Gjilanit ka njoftuar zyrtarisht Gjykatën Kushtetuese se në seancën e mbajtur më 23 prill 2013, ka nxjerrë vendimin për shfuqizimin e vendimit për kufizimin e ofrimit të shërbimeve me pagesën e faturave për mbeturina dhe ujë” duke i dërguar nëpërmes postës elektronike zyrtare kopjen e Vendimit 01 nr 16-35734 të 23 prillit 2013.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës dhe i meritave

41. Për të qenë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata në parim, paraprkasht vlerëson nëse parashtruesi(it) i ka përmbushur

kriteret e pranueshmërisë të parapara me Kushtetutë, Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe Rregulloren e punës së Gjykatës.

42. Lidhur me këtë, Gjykata gjithmonë merr për bazë nenin 112.1 të Kushtetutës, ku përcaktohet:

1. *‘Gjykata Kushtetuese është autoriteti përfundimtar në Republikën e Kosovës për interpretimin e Kushtetutës dhe përputhshmërisë së ligjeve me Kushtetutën.’*

dhe,

nenit 113.7 të Kushtetutës, kur vlerëson kërkesat individuale, ku përcaktohet se:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”

43. Gjykata me këtë rast merr parasysh edhe rregullin 32 të Rregullores së punës, ku është përcaktuar se

(4) Gjykata mund të hedhë poshtë një kërkesë, kur përcakton se pretendimet në të janë të diskutueshme, ose që nuk përfaqësojnë një rast ose një kontest.

44. Duke qenë në dijeni për Vendimin e KK të Vitisë të 3 tetorit 2012 për shfuqizimin e Vendimit Nr. 01-13/1395 të 9 tetorit 2011, Vendimin e KK të Mitrovicës Nr 02/06-4896/11 të 30 tetorit 2012, me të cilin ka bërë shfuqizimin e vendimit për kushtëzimin e qytetarëve dhe Vendimin e KK të Gjilanit 01 nr 16-35734 të 23 prillit 2013, me të cilin gjithashtu është shfuqizuar vendimi i kësaj komune për kufizimin e shërbimeve të caktuara administrative për qytetarët e Komunës së Gjilanit, dhe duke qenë e vetëdijshme për pasojat e këtyre vendimeve në statusin përfundimtar të kërkesave të parashtruara për shyrtrim para saj, duke rikujtuar praktikën e vet gjyqësore në rastet e mëparshme identike (shih në mes të tjerash, rastin KI 11/09 të Gjykatës Kushtetuese të parashtruesit Tomë Krasniqi, të 7 qershorit 2011), Gjykata nuk e gjen të arsyeshme të vlerësojë përmbushjen e kriterëve formale të plota të pranueshmërisë lidhur me rastet KI 58, KI 66 dhe KI 94/12.

45. Gjykata konsideron se nxjerrja e vendimeve nga ana e kuvendeve komunale për shfuqizimin e vendimeve paraprake për kufizimin e

ofrimit të shërbimeve të caktuara administrative në komunat respektive prej nga vijnë parashtruesit e kërkesave dhe me të cilat pretendohen shkeljet e të drejtave të njeriut, gjatë kohës sa këto kërkesa kanë qenë në shyrtrim në Gjykatë, por gjithsesi para se Gjykata të marrë një vendim përfundimtar, tregon se pozita e parashtruesve të kërkesës ka ndryshuar në menyë të konsiderueshme dhe kërkesa tanimë nuk ka arsyetim, ndërsa qëllimi që kanë kërkuar të arrijnë, është arritur plotësisht. Në dritën e kësaj, Gjykata konsideron se nuk ka më merita për të shqyrtuar më tutje këtë çështje dhe një arsyetim të tillë Gjykata tashmë e ka shprehur qartë edhe në Vendimin KI 63/12 të 10 dhjetorit 2012 (shih Vendimin për heqje nga lista të Gjykatës Kushtetuese KI 63/12 të parashtrueses, deputetë znj. Alma Lama e 10 deputetëve të tjerë të 10 dhjetorit 2012).

46. Sidoqoftë, Gjykata e ka kompetencën dhe detyrën që ta adresojë këtë çështje posaçërisht duke pasur parasysh Rregulloren e vet të punës.
47. Në të vertetë, rregulli 32 (4) i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese thotë se Gjykata mund të hedhë poshtë një kërkesë kur konstaton se pretendimet janë pa objekt shqyrtimi apo nuk paraqesin më rast apo kontest. Ky rregull në pjesën relevante parashikon si në vijim:

Rregulli 32

Tërheqja e kërkesës dhe përgjigjes

- (4) Gjykata mund të hedhë poshtë një kërkesë kur përcakton se pretendimet në të janë të diskutueshme ose që nuk përfaqësojnë një rast ose kontest.
 - (5) Sekretariati njofton të gjitha palët me shkrim për çfarëdo tërheqjeje, për çfarëdo vendimi të Gjykatës për të vendosur në lidhje me kërkesën, pavarësisht tërheqjes së saj, dhe për çfarëdo vendimi për ta hedhur poshtë kërkesën para vendimit përfundimtar.
48. Po ashtu, Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut, e cila sipas nenit 22 par 1 pika 2 të Kushtetutës së Kosovës zbatohet drejtpërsëdrejti në Republikën e Kosovës, në pjesën relevante parashikon si në vijim:

Neni 37. Çregjistrimi i kërkesave

1. Në çdo fazë të procedimit, Gjykata mund të vendosë të çregjistrojë një kërkesë, kur rrethanat çojnë në përfundim se
 - a. kërkuesi nuk e ka ndërmend ta vazhdojë çështjen; ose
 - b. çështja është zgjidhur; ose

c. për çdo arsye tjetër që, sipas Gjykatës, nuk e justifikon vazhdimin e shqyrtimit të kërkesës.

49. Si parim i përgjithshëm procedural, Gjykata nuk duhet të nxjerrë vendime për raste kur çështja nuk ekziston dhe rasti mbetet pa objekt shqyrtimi. Gjykatat nuk merren me raste hipotetike apo akademike. Ky është parim i pranuar botërisht për sjelljen e gjykatave dhe është analog me parimin e vetëpërmbytjes gjyqësore.
50. Për më tepër, Gjykata tashmë ka përcaktuar (në rastin 11/09, Vendimi i 30 majit 2011, paragrafi 46 i parashtruesit Tomë Krasniqi) se "Koncepti i të qenit pa objekt shqyrtimi është koncept i mirënjohur ligjor. Mund të paraqitet në një rast kur një çështje abstrakte apo hipotetike paraqitet për t'u vendosur në Gjykatë. Ka baza të mira që një gjykatë të mos merret me situata hipotetike. Pa pasur një çështje të vërtetë, të menjëhershme apo konkrete për të cilën duhet të vendoset", Gjykata në fakt çfarëdo vendimi që do të merrte tani lidhur me meritat eventuale të kërkesave, nuk do të kishte një efekt praktik.
51. Duke marrë parasysh vendimet e kuvendeve komunale për shfuqizimin e vendimeve me të cilat qytetarët e komunave Mitrovicë, Gjiilan dhe Viti kufizoheshin në gëzimin e shërbimeve administrative të caktuara në këto komuna, Gjykata konkludon se parashtruesit e kërkesës tani nuk kanë rast apo kontest të pazgjidhur në lidhje me kushtetutshmërinë e këtyre vendimeve dhe çështja është faktikisht pa objekt shqyrtimi, andaj

PËR KËTO ARSYE

Në bazë të nenit 20 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, rregullin 32(4) të Rregullores së punës, njëzëri më 5 korrik 2013

VENDOS

- I. TA HEQË NGA LISTA kërkesën në pajtim me rregullin 32.4 të Rregullores së punës.
- II. Ky vendim u komunikohet palëve dhe në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, publikohet në Gazetën Zyrtare.
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

**KO 95/13 ,Visar Ymeri dhe 11 deputet të tjerë, datë 09 shtator 2013-
Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit, Nr. 04/L-199, për
ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që
rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së
Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për
këtë marrëveshje**

Rasti KO 95/13, Aktgjykim i 2 shtatorit 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë nga Deputetët e Kuvendit të Republikës së Kosovës

vetë Ligjit të kontestuar për Ratifikim, për shkak se Marrëveshja e parë ndërkombëtare e vënë si aneks i Ligjit për Ratifikim përmban 15 pika përkitazi me themelimin e Asociacionit/Bashkësisë së komunave në veri, që pretendohet se shkelin Kushtetutën, si në vijim:

- Pika 1 deri në pikën 6 cenojnë nenin 1.1 të Kushtetutës së Kosovës, ngase cenojnë pandashmërinë dhe unitetin e shtetit të Kosovës;
- Pika 1 e Marrëveshjes është në kundërshtim me nenin 3.1 të Kushtetutës, sipas të cilit Republika e Kosovës është shoqëri shumetnike. Po ashtu, ajo është në kundërshtim me parimet e shprehura të nenit 123.3 të Kushtetutës për parimet e vetëqeverisjes lokale;
- Pika 3 cenon nenin 1.1 të Kushtetutës ku Republika e Kosovës cilësohet shtet unik;
- Pika 4 është në kundërshtim me parimet kushtetuese të theksuara në nenin 123 dhe në nenin 124 të Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale, si dhe tejkalon parimet e nenit 2 të Kartës Evropiane për Vetëqeverisje Lokale (në tekstin e mëtejme: KEVQL);
- Pika 6 cenon nenin 1.1 të Kushtetutës ku Republika e Kosovës cilësohet shtet unik;
- Pika 7 është në kundërshtim me parimet e përgjithshme kushtetuese që lidhen me sektorin e sigurisë, siç përcaktohet me nenin 125.2 të Kushtetutës;
- Pika 9 është në kundërshtim me nenin 3.1 (Cilësia Shumetnike e Republikës së Kosovës) dhe me nenin 125.2 e me nenin 24.2 të Kushtetutës;

- Pika 10 është në kundërshtim me nenin 102.2 dhe me nenin 24.1 të Kushtetutës, si dhe me nenin 6 të KEDNJ-së, që lidhen me nenin 13 dhe me nenin 14 të KEDNJ-së;
- Pika 11 është në kundërshtim me nenin 139.1 të Kushtetutës;
- Pika 14 është në kundërshtim me nenin 2.2., që lidhet me nenin 20.1, të Kushtetutës.

Gjykata konkludon se nuk është brenda juridiksionit të saj *ratione materiae* të vlerësojë kushtetutshmërinë e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare. Rrjedhimisht, Gjykata refuzon kërkesën për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Marrëveshjes së parë ndërkombëtare.

Gjykata Kushtetuese shpallë kërkesën të pranueshme, njëzëri shpallë që procedura e ndjekur për miratimin e Ligjit, Nr. 04/L-199, për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje është në pajtueshmëri me Kushtetutën e Republikës së Kosovës dhe me shumicë refuzon kërkesën e parashtuesve për vlerësimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje, pasi kjo bie jashtë fushëveprimit të juridiksionit *ratione materiae* të Gjykatës;

AKTGJYKIM
në
Rastin Nr. KO95/13
Parashtrues

Visar Ymeri dhe 11 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit, Nr. 04/L-199, për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë: Visar Ymeri, Albin Kurti, Glauk Konjufca, Rexhep Selimi, Afrim Kasolli, Liburn Aliu, Albulena Haxhiu, Albana Gashi, Florin Krasniqi, Emin Gërbeshi, Albana Fetoshi dhe Agim Kuleta, që të gjithë deputetë të Kuvendit të Republikës së Kosovës. Parashtruesit e kërkesës e kanë autorizuar z. Visar Ymeri për t'i përfaqësuar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).

Ligji i kontestuar

2. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Ligjin, Nr. 04/L-199, për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje (në tekstin e mëtejme: Ligji për Ratifikim), që ishte miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kuvendi), më 27 qershor 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit e kërkesës kërkojnë vlerësimin e kushtetutshmërisë dhe të ligjshmërisë së Ligjit për Ratifikim, që u miratua nga Kuvendi, me Vendimin Nr. 04-V-638, të 27 qershorit 2013.

Baza juridike

4. Neni 113.5 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta); neni 42 dhe neni 43 i Ligjit, Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji); dhe rregulli 36 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 4 korrik 2013, parashtruesit e kërkesës dorëzuan kërkesën e tyre në Gjykatë.
6. Më 4 korrik 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. GJR. KO95/13, caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese. Në të njëjtën datë, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. KSH. KO95/13, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtarë).
7. Më 5 korrik 2013, parashtruesit e kërkesës paraqitën një korrigjim të kërkesës, në pajtim me rregullin 31.1 Rregullores së punës, me të cilin parashihet: *“Në çfarëdo kohe para se Gjyqtari raportues të ketë paraqitur raportin e tij/saj, pala e cila e ka parashtruar kërkesën ose Gjykata duke vepruar sipas detyrës zyrtare, mund të dorëzojë në Sekretariatat përmirësimin e gabimeve teknike ose numerike në materialin e parashtruar”*. Parashtruesit e kërkesës e korrigjuan faqen 17 të kërkesës, nën numrin romak VI (Pasqyra e zgjidhjes së kërkuar), duke fshirë nenin 113.2, rregullin 54 dhe rregullin 55, të Rregullores së punës. Parashtruesit e kërkesës, po ashtu, dorëzuan dokumente shtesë në Gjykatë: autorizimin, nënshkrimet dhe fotokopjet e letërnjoftimeve të deputetëve që ishin pjesë e kërkesës.
8. Më 9 korrik 2013, Gjykata e njoftoi Kryetarin e Kuvendit dhe Qeverinë e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Qeveria) për parashtrimin e kërkesës në Gjykatë nga parashtruesit dhe kërkoj nga të njëjtët që të

dorëzonin komentet e tyre, së bashku me dokumentet për të cilat konsiderojnë se janë të nevojshme përkitazi me kërkesën e parashtruar.

9. Më 9 korrik 2013, u njoftua Presidentja e Republikës së Kosovës për kërkesën e parashtruar në Gjykatë nga parashtruesit.
10. Më 18 korrik 2013, Gjykata mori këto dokumente nga Kryetari i Kuvendit:
 - a. Raportin final të Komisionit për Legjislacion, të 17 qershorit 2013, përkitazi me Projektligjin për Ratifikim;
 - b. Transkriptin e mbledhjeve plenare, të mbajtura më 27 qershor 2013 dhe më 4 korrik 2013;
 - c. Procesverbalin e mbledhjeve plenare, të mbajtura më 27 qershor 2013 dhe më 4 korrik 2013;
 - d. Listën e deputetëve që kanë votuar në formë elektronike;
 - e. Vendimin e Kuvendit, të 27 qershorit 2013, për miratimin e Ligjit, Nr. 04/L-199, për Ratifikim (Vendimi Nr. 04-V-638);
 - f. Vendimin (Nr. 01/132) e Qeverisë, me të cilin *“Aprovohet Projektligji për ratifikimin e marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve mes Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje”*;
 - g. Ligji për Ratifikim;
 - h. Marrëveshjen e parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë (në tekstin e mëtejme: Marrëveshja e parë ndërkombëtare); dhe
 - i. Planin e zbatimit të Marrëveshjes (në tekstin e mëtejme: Plani i zbatimit).
11. Gjykata nuk ka marrë asnjë koment, as nga Kuvendi e as nga Qeveria.
12. Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e përgatitur nga gjyqtarja Snezhana Botusharova, Gjyqtare raportuese, dhe i paraqiti rekomandim Gjykatës në përbërje të plotë.

13. Më 2 shtator 2013, Gjykata mbajti këshillime dhe votoi për kërkesën.

Përmbledhja e fakteve

14. Më 18 tetor 2012, Kuvendi, me propozim të grupeve parlamentare: Partia Demokratike e Kosovës (PDK), Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës (AAK), Koalicioni për Kosovën e Re (KKR), Partia e Pavarur Liberale (SLS) dhe Grupi 6+, miratoi Rezolutën për normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, Nr. 04-R-08 (e publikuar në ueb-faqen e Kuvendit). Sipas kësaj rezolute:
- a. *“Kuvendi i Republikës së Kosovës mbështet procesin e zgjidhjes së problemeve midis dy shteteve të pavarura dhe sovrane, Kosovës dhe Serbisë, në interes të normalizimit të marrëdhënieve në mes tyre, përmirësimit të jetës së qytetarëve dhe avancimit të agjendës evropiane për të dy shtetet dhe për rajonin”;*
 - b. *“[...] Dialogu dhe rezultatet e tij duhet të jenë në pajtim me sovranitetin e Kosovës, subjektivitetin ndërkombëtar, integritetin territorial dhe rregullimin e brendshëm - rendin unik kushtetues të Kosovës”;*
 - c. *“[...] Kuvendi i Republikës së Kosovës e autorizon Qeverinë e Republikës së Kosovës që të udhëheqë këtë proces, me pjesëmarrje të komisioneve të nevojshme të Kuvendit të Kosovës [...]”;*
 - d. *“[...] Marrëveshjet e procesit të normalizimit të marrëdhënieve midis dy shteteve do të ratifikohen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës”.*
15. Më 22 prill 2013, gjatë një seance të jashtëzakonshme të kërkuar nga Kryeministri, Kuvendi miratoi Rezolutën për dhënien e pëlqimit për nënshkrim të Marrëveshjes së parë të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, Nr. 04-R-10 (e publikuar në ueb-faqen e Kuvendit). Sipas kësaj rezolute:
- a. *“Kuvendi i Kosovës shpreh përkrahje dhe jep pëlqimin për nënshkrimin e Marrëveshjes së parë të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë [...]”;*

- b. *“[...] Kuvendi i Kosovës mbështet zotimet e përmbajtura në këtë marrëveshje [...]”.*

16. Më 28 maj 2013, Qeveria miratoi Vendimin Nr. 01/132, ku thuhet: *“Aprovohet Projektligji për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve mes Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje”.* Përveç kësaj, në pajtim me këtë vendim, Sekretari i Përgjithshëm i Zyrës së Kryeministrit e procedoi Projektligjin për shqyrtim dhe për miratim në Kuvend.
17. Në të njëjtën datë, Kryetari i Kuvendit ua dërgoi të gjithë deputetëve të Kuvendit Projektligjin për Ratifikim. Përveç kësaj, Komisioni për Legjislacion u ngarkua për të shqyrtuar këtë ligj dhe për t’ia paraqitur Kuvendit raportin me rekomandime.
18. Më 24 qershor 2013, Komisioni për Legjislacion ua dërgoi deputetëve të Kuvendit rekomandimin që Projektligji për Ratifikim duhet të shqyrtohet dhe të miratohet nga Kuvendi. Ky komision propozoi tri amendamente në këtë ligj:
 - a. Amendamenti 1: *“Në titullin e projektligjit hiqen fjalët ‘DHE TË PLANIT TË ZBATIMIT PËR KËTË MARRËVESHJE’”;*
 - b. Amendamenti 2: Neni 1 i Projektligjit riformulohet si vijon: *“Neni 1 – Qëllimi, Ky ligj ratifikon Marrëveshjen e parë ndërkombëtare që rregullon normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, paraqitur më 19 prill 2013 nga Kryeministri i Republikës së Kosovës dhe nga Kryeministri i Republikës së Serbisë, miratuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës më 22 prill 2013, Vendimi Nr. 011126, dhe nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, më 22 prill 2013, Rezoluta Nr. 04-R-10”;* dhe
 - c. Amendamenti 3: Neni 2 i Projektligjit riformulohet si vijon: *“Neni 2 - Fushëveprimi, Fushëveprimi i këtij ligji është Marrëveshja e parë ndërkombëtare e parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, dhe është pjesë përbërëse e këtij ligji. Ky ligj do të zbatohet nga Republika e Kosovës, me ndihmën e Bashkimit Evropian (BE), Forcave të Organizatës së Traktatit të Atlantikut Verior në Kosovë (KFOR), dhe Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE)”.*

19. Më 27 qershor 2013, Kuvendi mbajti seancë plenare, ku u votua dhe u miratua Ligji, Nr. 04/L-199, për Ratifikim. Amendamentet e propozuara nga Komisioni për Legjislacion nuk u aprovuan. Në bazë të listës së votimit elektronik dhe në bazë të transkriptit të Kuvendit, nga deputetët e pranishëm 84 votuan për, 3 deputetë ishin kundër dhe 1 deputet abstenoj.
20. Në të njëjtën datë, Kryetari i Kuvendit, në mbështetje të nenit 65.1 [Kompetencat e Kuvendit] të Kushtetutës, që parasheh se “*Kuvendi i Republikës së Kosovës; (1) miraton ligje, rezoluta dhe akte të tjera të përgjithshme*”; në mbështetje të nenit 18 [Ratifikimi i Marrëveshjeve Ndërkombëtare] të Kushtetutës; dhe në mbështetje të rregullit 60 [Ratifikimi i marrëveshjeve ndërkombëtare] të Rregullores së punës të Kuvendit, nxori Vendimin Nr. 04-V-638, sipas të cilit “Miratohet Ligji për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, Nr. 04/L-199”. Përveç kësaj, në bazë të pikës 2 të këtij vendimi, “*Ligji i dërgohet për shpallje Presidentes së Republikës së Kosovës*”.

Argumentet e paraqitura nga parashtruesit e kërkesës

Sa i përket aspektit procedural të kërkesës

21. Parashtruesit parashtruan kërkesë në Gjykatë për vlerësim të kushtetutshmërisë së Ligjit të kontestuar, pasi konsiderojnë se Ligji për ratifikimin dhe Marrëveshja e parë ndërkombëtare e vënë si aneks i Ligjit, nuk janë miratuar në pajtim me procedurat legjislative, si në kuadër të Qeverisë ashtu edhe me rastin e shqyrtimit nga Kuvendi. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se janë bërë këto tri shkelje procedurale:
 - a) Procedura e ndjekur nga Qeveria për miratimin e Projektligjit për Ratifikim ka shkelur nenin 5 dhe nenin 11.1 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, pasi Projektligji nuk u është dorëzuar agjencive dhe ministrive relevante për shqyrtim;
 - b) Procedura e ndjekur nga Qeveria për paraqitjen e Projektligjit në Kuvend përbën shkelje të nenit 54.1.b dhe të nenit 60.2 të Rregullores së punës të Kuvendit, pasi Ligjit nuk i është bashkëngjitur, *inter alia*, Deklarata për implikimet buxhetore; dhe

- c) Procedura e ndjekur për miratimin e Projektligjit në Kuvend përbën shkellje të nenit 60.3 dhe të nenit 54.1 të Rregullores së punës të Kuvendit, si dhe rregullat specifike që përmban Shtojca 2 e Rregullores së punës, pasi Projektligji asnjëherë nuk iu dorëzua komisioneve të ndryshme të Kuvendit për shqyrtim.

22. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se procedura e ndjekur nga Qeveria për miratimin e Projektligjit përbën shkellje të nenit 5 dhe të nenit 11.1 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare (Ligji nr. 04/L-52). Parashtruesit e kërkesës, së pari, shpjegojnë konceptin e rezervës në të drejtën ndërkombëtare dhe, sa i përket kësaj, i referohen nenit 3.1.9 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, ku nocioni rezervë shpjegohet kështu: *“Rezervë - deklaratë e njëanshme, të bërë nga organi kompetent shtetëror, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, aderimit ose miratimit të një marrëveshjeje me anën e së cilës synon të përjashtojë ose të modifikojë efektet ligjore të dispozitave të caktuara”*. Duke marrë parasysh se legjislacioni i Kosovës që është në fuqi parashih instrumentin e rezervës, ata konsiderojnë se çdo marrëveshje ndërmjet Republikës së Kosovës dhe ndonjë subjekti ndërkombëtar duhet të marrë parasysh nenin 11 të këtij ligji, sipas të cilit, në çdo rast, kur kemi të bëjmë me marrëveshje ndërkombëtare që kanë implikime në legjislacionin e brendshëm, institucioni përgjegjës duhet të përgatisë një dokument i cili sqaron implikimet e tilla.
23. Parashtruesit e kërkesës më tej i referohen nenit 11.1 të Ligjit, ku thuhet si në vijim: *“Në qoftë se ekzistojnë rezerva dhe/ose ka deklarata rreth marrëveshjes ndërkombëtare, ministria ose agjencia shtetërore përkatëse i raporton këto te ministritë dhe te agjencitë qeveritare relevante gjatë procedurës së shqyrtimit në bazë të nenit 5 të këtij ligji”*, ndërsa në paragrafin 2 të këtij neni përcaktohet: *“Ministria ose agjencia shtetërore përkatëse përfshin tekstin e rezervave dhe/ose deklaratave në projektligjin e Republikës së Kosovës rreth ratifikimit të marrëveshjes ndërkombëtare ose projektin e dekretit të Presidentit të Republikës së Kosovës për ratifikimin e marrëveshjes ndërkombëtare dhe bën përkthimin e këtyre rezervave dhe/ose deklaratave në gjuhën e huaj përkatëse”*.
24. Sipas këndvështrimit të parashtruesve, në bazë të nenit 5 të Ligjit, teksti i Projektmarrëveshjes së parë ndërkombëtare është dashur t'i dërgohet agjencive apo ministrive të fushave përkatëse për shqyrtim.

25. Parashtruesit e kërkesës më tej pretendojnë se procedura e ndjekur nga Qeveria për paraqitjen e projektligjit në Kuvend përbën shkelje të nenit 54.1.b dhe të nenit 60.2 të Rregullores së punës të Kuvendit. Parashtruesit e kërkesës po ashtu i referohen nenit 54 [Kushtet e parashtrimit të një projektligji], paragrafi 1, të Rregullores së punës të Kuvendit, sipas të cilit projektligji i cili paraqitet në Kuvend duhet të përmbajë:
- a. Shkresën shpjeguese për objektivat që synon t'i realizojë ligji, harmonizimin me legjislacionin në fuqi dhe arsyetimin e dispozitave të ligjit;
 - b. Deklaratën për ndikimin buxhetor në vitin e parë dhe në vitet e mëpastajme;
 - c. Deklaratën për përafrimin dhe për harmonizimin me legjislacionin e Bashkimit Evropian dhe me tabelën krahasuese me aktet të cilave u referohet.
26. Parashtruesit e kërkesës argumentojnë se Qeveria e ka proceduar Projektligjin për Ratifikim, që përmban vetëm shkresën shpjeguese, por jo edhe atë që është e rëndësishme – Deklaratën për ndikimin buxhetor, siç parashihet me nenin 54.1.b, dhe Deklaratën financiare, siç kërkohet me nenin 60.2 të Rregullores së punës të Kuvendit. Sipas mendimit të tyre, pasi pika 7 dhe pika 10 të Marrëveshjes parashohin integrimin e strukturave paralele gjyqësore dhe të sigurisë, nuk ka dyshim se Marrëveshja ka implikime buxhetore.
27. Parashtruesit e kërkesës më tej pretendojnë se, me procedurën e ndjekur për miratimin e Projektligjit për Ratifikim në Kuvend, janë shkelur neni 60.3 dhe neni 54.1 të Rregullores së punës të Kuvendit. Ata citojnë nenin 60.3 të Rregullores së punës të Kuvendit, që parasheh: *“Procedimi i Projektligjit për ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare është i veçantë dhe i nënshtrohet vetëm një shqyrtimi”*. Kjo nënkupton që, pasi është procedurë e veçantë dhe përjashton shqyrtimin e dytë të projektligjit, në përputhje me këtë, procedura në komisionet e përhershme dhe funksionale duhet të zhvillohet para votimit në seancë plenare të Kuvendit, ku duhet të miratohet Projektligji për Ratifikim.
28. Parashtruesit e kërkesës gjithashtu pretendojnë se Projektligji për Ratifikim nuk ka kaluar nëpër procedurën e shqyrtimit në Komisionin e përhershëm për Buxhet dhe Financa dhe në Komisionin e përhershëm

për Punë të Jashtme dhe, në bazë të nenit 54.1 të Rregullores, i njëjti është dashur të shqyrtohet edhe nga Komisioni funksional, si komision raportues, si dhe nga komisionet: për Legjislacion dhe Gjyqësi, për Buxhet dhe Financa, për Integrim Evropian, për të Drejtat e Njeriut, Barazi Gjinore, Persona të Pagjetur dhe Peticione dhe për të Drejtat e Interesat e Komuniteteve dhe Kthim, si komisione kryesore.

29. Ata, më tej, parashtrojnë se Komisioni për Legjislacion i Kuvendit, gjatë shqyrtimit të Projektligjit për Ratifikim, asnjëherë nuk e ka shqyrtuar kushtetutshmërinë dhe ligjshmërinë e asaj që tani është ligj i ratifikuar. Për më tepër, duke marrë parasysh përgjegjësitë e tij të përcaktuara në Shtojcën 2, pika 3, të Rregullores së punës të Kuvendit, ku thuhet: *“Analizon dhe vlerëson përshtatshmërinë e akteve të cilat i miraton Kuvendi i Kosovës me Kushtetutën”, dhe “Shqyrton projektligjet në aspektin e kushtetutshmërisë dhe të ligjshmërisë”,* Komisioni ka refuzuar një shqyrtim të tillë, me gjithë faktin se kjo çështje përbën pjesë të përgjegjësiave të tij kryesore.
30. Parashtruesit e kërkesës shtojnë se në Shtojcën 2, pika 5 [Komisioni për Punë të Jashtme], të Rregullores së punës të Kuvendit, dy pika, në veçanti, definojnë konkretisht detyrat e këtij komisioni: *“Ratifikimin në bllok ose ndaras të traktateve ekzistuese, të cilat Kosova dëshiron t'i nënshkruajë”, dhe “Përcjelljen e negociatave të udhëhequra nga Qeveria për bashkëpjesëmarrje të saj në traktatat e reja dhe e nis debatin për ratifikimin e tyre”.*
31. Sa i përket pikës së parë, ata mëtojnë se kjo pikë thekson ratifikimin e marrëveshjeve e të traktateve ekzistuese, të cilat Kosova dëshiron t'i nënshkruajë dhe, rrjedhimisht, aludon në shqyrtim nga Komisioni para se ndonjë organ shtetëror të ndërmarrë iniciativë për të lidhur marrëveshje ndërkombëtare. Qëllimi i paragrafit të parë është që gjithmonë të merret mendimi i Komisionit për Punë të Jashtme, para lidhjes së një marrëveshje nga ana e Kosovës.
32. Sa i përket pikës së dytë, të përmendur më lart, parashtruesit e kërkesës konsiderojnë se Komisioni për Punë të Jashtme ka të drejtë të iniciojë debate në Kuvend për procedurën e pararatifikimit që, sipas tyre, është e ngjashme me sistemin anglosakson të kontrollit dhe të balancimit, ku pushtetet legjislative dhe ekzekutive në procesin e vendimmarrjes balancohen ndaj veprimeve të shtetit në marrëdhëniet ndërkombëtare. Ata theksojnë se Rregullorja e punës e Kuvendit është rregullore me klasifikim të veçantë juridik në hierarkinë juridike, pasi ajo është burim formal i Kushtetutës dhe, si e tillë, është e obligueshme dhe ka epërsi ndaj ligjit.

33. Parashtruesit e kërkesës konkludojnë se Qeveria e ka injoruar Komisionin për Punë të Jashtme, në kundërshtim me Rregulloren e punës të Kuvendit.

Sa i përket aspektit përmbajtjesor të kërkesës:

34. Parashtruesit parashtruan kërkesë në Gjykatë gjithashtu për vlerësim të kushtetutshmërisë së vetë Ligjit të kontestuar për Ratifikim, për shkak se Marrëveshja e parë ndërkombëtare e vënë si aneks i Ligjit për Ratifikim përmban 15 pika përkitazi me themelimin e Asociacionit/Bashkësisë së komunave në veri, që pretendohet se shkelin Kushtetutën, si në vijim:
- a. Pika 1 deri në pikën 6 cenojnë nenin 1.1 të Kushtetutës së Kosovës, ngase cenojnë pandashmërinë dhe unitetin e shtetit të Kosovës;
 - b. Pika 1 e Marrëveshjes është në kundërshtim me nenin 3.1 të Kushtetutës, sipas të cilit Republika e Kosovës është shoqëri shumetnike. Po ashtu, ajo është në kundërshtim me parimet e shprehura të nenit 123.3 të Kushtetutës për parimet e vetëqeverisjes lokale;
 - c. Pika 3 cenon nenin 1.1 të Kushtetutës ku Republika e Kosovës cilësohet shtet unik;
 - d. Pika 4 është në kundërshtim me parimet kushtetuese të theksuara në nenin 123 dhe në nenin 124 të Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale, si dhe tejkalon parimet e nenit 2 të Kartës Evropiane për Vetëqeverisje Lokale (në tekstin e mëtejshmë: KEVQL);
 - e. Pika 6 cenon nenin 1.1 të Kushtetutës ku Republika e Kosovës cilësohet shtet unik;
 - f. Pika 7 është në kundërshtim me parimet e përgjithshme kushtetuese që lidhen me sektorin e sigurisë, siç përcaktohet me nenin 125.2 të Kushtetutës;
 - g. Pika 9 është në kundërshtim me nenin 3.1 (Cilësia Shumetnike e Republikës së Kosovës) dhe me nenin 125.2 e me nenin 24.2 të Kushtetutës;
 - h. Pika 10 është në kundërshtim me nenin 102.2 dhe me nenin 24.1 të Kushtetutës, si dhe me nenin 6 të KEDNJ-së, që lidhen me nenin 13 dhe me nenin 14 të KEDNJ-së;
 - i. Pika 11 është në kundërshtim me nenin 139.1 të Kushtetutës;
 - j. Pika 14 është në kundërshtim me nenin 2.2., që lidhet me nenin 20.1, të Kushtetutës.

Zgjidhja e kërkuar nga parashtruesit e kërkesës:

35. Parashtruesit e kërkesës kërkojnë nga Gjykata që të shpallë se, me miratimin e Ligjit për Ratifikim dhe me ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare:

- A. Qeveria ka shkelur rregullat procedurale që përmban neni 11 [Rezervat dhe deklaratat], që lidhet me nenin 5 [Procedura e shqyrtimit të projekt marrëveshjeve ndërkombëtare], të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, Nr. 04/L-052;
- B. Qeveria dhe Kuvendi kanë shkelur rregullat procedurale që përmban Kreu XIII [Procedura ligjvënëse] i Rregullores së punës të Kuvendit:
 - (1) Neni 54 [Kushtet e parashtrimit të një projektligji], paragrafi 1;
 - (2) Neni 57 [Shqyrtimi i projektligjit në komisione], paragrafi 1; dhe
 - (3) Neni 60 [Ratifikimi i marrëveshjeve ndërkombëtare] paragrafi 2; si dhe

Shtojca Nr. 2 [Fushëveprimi dhe përgjegjësitë e komisioneve parlamentare] e Rregullores së punës të Kuvendit:

- (1) pika 3 [Komisioni për Legjislacion dhe Gjyqësi];
- (2) pika 5 [Komisioni për Punë të Jashtme] i Rregullores së punës të Kuvendit; dhe

- C. Ligji i kontestuar dhe Aneksi 1 i këtij Ligji shkelin këto nene të Kushtetutës:

Kapitulli I [Dispozitat Themelore]:

- (1) Neni 1 [Përkufizimi i Shtetit], paragrafi 1;
- (2) Neni 2 [Sovraniteti], paragrafi 2;
- (3) Neni 3 [Barazia para Ligjit], paragrafi 1;
- (4) Neni 20 [Bartja e Sovranitetit], paragrafi 1;

Kapitulli VII [Sistemi i Drejtësisë]:

- (1) Neni 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor], paragrafi 2;

Kapitulli X [Qeverisja Lokale dhe Organizimi Territorial]:

- (1) Neni 123 [Parimet e Përgjithshme], paragrafi 3;
- (2) Neni 124 [Organizimi dhe Funksionimi i Vetëqeverisjes Lokale];

Kapitulli XI [Sektori i Sigurisë]:

(1) Neni 125 [Parimet e Përgjithshme], paragrafi 2;

Kapitulli XII [Institucionet e Pavarura]:

(1) Neni 139 [Komisioni Qendror i Zgjedhjeve], paragrafi 1.

36. Në fund, parashtruesit e kërkesës kërkojnë që Gjykata të vendosë se Ligji i kontestuar është i pavlefshëm.

Pranueshmëria e kërkesës

37. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesve, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse ata i kanë përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
38. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës, që përcakton se *“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”*.
39. Përkitazi me këto kriteret, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës e kanë ngritur kërkesën e tyre në bazë të nenit 113.5 të Kushtetutës, që parasheh si në vijim:

“Dhjetë (10) a më shumë deputetë të Kuvendit të Kosovës, brenda një afati prej tetë (8) ditësh nga dita e miratimit, kanë të drejtë të kontestojnë kushtetutshmërinë e çfarëdo ligji ose vendimi të miratuar nga Kuvendi, si për përmbajtjen, ashtu edhe për procedurën e ndjekur.

40. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se, kur një ligj ose një akt i Kuvendit është në shqyrtim sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, procedura e vlerësimit do të jetë e natyrës pezulluese, që do të thotë se do të bllokohet shpallja e ligjit derisa Gjykata të marrë një vendim përfundimtar për rastin. Në pajtim me nenin 43 (2) të Ligjit, në rast se një ligj i miratuar nga Kuvendi kontestohet sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, *“ligji [...] i tillë mund t'i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje në pajtim me modalitetet e përcaktuara në vendimin final të Gjykatës Kushtetuese për rastin e kontestuar”*, që do të thotë se Ligji i miratuar nuk duhet t'i kthehet Kuvendit por duhet t'i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje, pa nenet të cilat Gjykata i ka shpallur në Aktgjykimin e saj si të papajtueshme me Kushtetutën.

41. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkesa është ngritur nga 12 deputetë të Kuvendit të Kosovës, që është më shumë se minimumi i kërkuar me nenin 113.5 të Kushtetutës dhe, rrjedhimisht, është plotësuar kriteri për palë të autorizuar.
42. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh nenin 42 të Ligjit që rregullon parashtrimin e kërkesës në bazë të nenit 113.5 të Kushtetutës dhe thotë si vijon:

“Neni 42 Saktësimi i kërkesës

1. Në kërkesën e ngritur në pajtim me nenin 113, paragrafi 6, të Kushtetutës, ndër të tjera, paraqiten informatat e mëposhtme:

1.1. emrat dhe nënshkrimet e të gjithë deputetëve të Kuvendit që kontestojnë kushtetutshmërinë e ligjit apo vendimit të nxjerrë nga ana e Kuvendit të Republikës së Kosovës;

1.2. dispozitat e Kushtetutës apo të ndonjë akti apo ligji që ka të bëjë me këtë kërkesë; dhe

1.3. paraqitjen e provave mbi të cila mbështetet kontesti”.

43. Përveç emrave dhe nënshkrimeve të deputetëve që kanë parashtruar kërkesën, është cekur edhe ligji i kontestuar dhe dispozitat relevante të Kushtetutës, si dhe provat që mbështesin kërkesën.
44. Sa i përket ligjit të kontestuar, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Ligjin, Nr. 04/L-199, për ratifikimin.
45. Rrjedhimisht, kërkesat nga neni 42 i Ligjit janë plotësuar.
46. Sa i përket afatit kohor, Gjykata vëren se Ligji, Nr. 04/L-199, për Ratifikim është miratuar nga Kuvendi më 27 qershor 2013 (Vendimi Nr. 04-V-638), ndërsa kërkesa është parashtruar në Gjykatë më 4 korrik 2013. Kësisoj, kërkesa është parashtruar brenda afatit të parapare kushtetues prej tetë (8) ditësh.
47. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se nuk ka bazë për shpalljen e kërkesës që ngrit çështje të rëndësishme kushtetuese si të papranueshme.

Analizë krahasimtare

48. Para hyrjes në analizë të asaj se a është ligji i kontestuar në kundërshtim me Kushtetutën apo jo, Gjykata do të bëjë një analizë krahasimtare përkritazi me marrëdhënien ndërmjet marrëveshjeve ndërkombëtare dhe rendit juridik vendës të shtetit. Në përgjithësi, në të gjitha shtetet kushtetuese, një marrëveshje ndërkombëtare së pari nënshkruhet nga një përfaqësues i lartë i shtetit. Nënshkrimi tregon vetëm ‘qëllimin për të marrë obligime nga marrëveshja’. Në mënyrë që të hyjnë në fuqi të drejtat dhe obligimet që përmban marrëveshja dhe të cilat bëhen të obligueshme për shtetin, marrëveshja duhet që, sipas Kushtetutës, të ratifikohet nga organi më i lartë legjislativ i shtetit, që është Parlamenti, Kongresi apo Kuvendi, si bartës i ‘sovrانيتit shtetëror’.
49. Kushtetutat e ndryshme të vendeve evropiane i qasen në mënyra të ndryshme çështjes së vlerësimit të kushtetutshmërisë së ratifikimit të marrëveshjeve ndërkombëtare. Këto dallime janë rezultat i mënyrave të ndryshme me të cilat definohen marrëdhëniet ndërmjet një marrëveshjeje ndërkombëtare dhe rendit juridik vendës. Ky definicion mund të kuptohet se shtrihet përgjatë një spektri të qasjeve kushtetuese.
50. Në njërën anë qëndron qasja që ka përqafuar Britania e Madhe, ku marrëveshjet ndërkombëtare lidhen nga Mbretëresha përmes Ministrit të saj për Punët e Jashtme dhe Komonveltit (Commonwealth) dhe nuk është e domosdoshme që të ratifikohen nga Parlamenti Britanik, para se të bëhen të obligueshme për shtetin. Posa të lidhen ato e detyrojnë shtetin vetëm sa i përket marrëdhënieve me shtetet e tjera, dhe nuk kanë fuqi në rendin e brendshëm juridik të Mbretërisë së Bashkuar. Në mënyrë që dispozitat e një marrëveshjeje ndërkombëtare të hyjnë në fuqi brenda rendit juridik vendës, duhet të miratohet legjislacioni i veçantë që përmban ato dispozita dhe që përcakton veprimin e tyre brenda rendit juridik vendës. Sapo të inkorporohen nëpërmjet legjislacionit të veçantë, këto dispozita qëndrojnë në një rend juridik më të ulët se Kushtetuta e shtetit.
51. Në anën e kundërt të spektrit, është qasja që ka përqafuar Holanda. Atje, pas ratifikimit nga Parlamenti, marrëveshja ndërkombëtare bëhet e obligueshme për shtetin në marrëdhëniet e tij me vendet e tjera dhe çdo dispozitë e vetëkërkutueshme e marrëveshjes bëhet e detyrueshme brenda rendit të brendshëm juridik. Për më tepër, dispozitat e marrëveshjeve të ratifikuara ndërkombëtare janë të një rendi më të lartë juridik, madje, edhe se Kushtetuta e shtetit dhe legjislacioni vendës mund të shqyrtohet nga të gjitha gjykatat përkritazi me pajtueshmërinë e tij me obligimet që dalin nga marrëveshje të tilla ndërkombëtare.

52. Sistemi kushtetues i Kosovës bie në mes të këtyre dy shembujve. Pas ratifikimit nga ana e Kuvendit, një marrëveshje ndërkombëtare bëhet e obligueshme për shtetin në marrëdhëniet e tij me shtetet e tjera dhe marrëveshjet e tilla bëhen pjesë e sistemit të brendshëm juridik. Megjithatë, dispozitat e një marrëveshjeje ndërkombëtare, që janë të vetekzekutueshme, janë të një rendi më të lartë juridik se legjislacioni i Kosovës, porse qëndrojnë në një rend juridik me të ulët se Kushtetuta e Kosovës, siç përcaktohet me nenin 19 të Kushtetutës. Dispozitat e vetekzekutueshme të marrëveshjeve ndërkombëtare mund të zbatohen drejtpërdrejt brenda rendit të brendshëm juridik të Kosovës, por zbatimi i tyre i nënshtrohet Kushtetutës.

Shqipëria

53. Sa i përket Shqipërisë, Gjykata vëren se Kushtetuta e Shqipërisë, në nenin 91, pika ë, ndër kompetencat e tjera, autorizon Presidentin të lidhë marrëveshje ndërkombëtare në pajtim me ligjin. Për më tepër, neni 121 i Kushtetutës specifikon llojet e marrëveshjeve që duhet të ratifikohen nga Kuvendi. Pas ratifikimit nga Kuvendi dhe pas botimit të marrëveshjes ndërkombëtare në Fletoren Zyrtare, marrëveshja e ratifikuar ndërkombëtare bëhet pjesë e rendit të brendshëm juridik në pajtim me nenin 122 të Kushtetutës.
54. Sa i përket rolit të Gjykatës Kushtetuese të Shqipërisë përkitazi me ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare, neni 131 i Kushtetutës parasheh që Gjykata Kushtetuese vendos, *inter alia*, për “*pajtueshmërinë e marrëveshjeve ndërkombëtare me Kushtetutën para ratifikimit të tyre*”.
55. Në këtë kuptim, Gjykata i referohet Vendimit Nr. 15, të 15 prillit 2010, të Gjykatës Kushtetuese të Shqipërisë, ku ajo vlerësoi pajtueshmërinë me Kushtetutën të Marrëveshjes së nënshkruar ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Greqisë për delimitimin e zonave të tyre përkatëse, të shelfit kontinental dhe të zonave të tjera detare që u takojnë vendeve përkatëse në bazë të së drejtës ndërkombëtare. Gjykata Kushtetuese e Shqipërisë e deklaroi Marrëveshjen si të papajtueshme me nenet: 3, 4, 7 dhe 92 të Kushtetutës së Shqipërisë.

Bosnja dhe Hercegovina

56. Sa i përket Bosnjës dhe Hercegovinës, Gjykata vëren se Kushtetuta e saj, në nenin IV, rregullon kompetencat e Asamblesë Parlamentare dhe thotë, si në vijim: “*Asambleja Parlamentare ka kompetencë për: [...]*

(d) të vendosur nëse do të japë miratimin për ratifikimin e marrëveshjeve”.

57. Neni V i Kushtetutës së Bosnjës dhe Hercegovinës parasheh: *“Kryesia ka kompetencë për: [...] (d) negocimin, shpalljen e pavlefshme dhe, me miratimin e Asamblesë Parlamentare, ratifikimin e marrëveshjeve të Bosnjës dhe Hercegovinës”.*
58. Sa i përket kompetencave të Gjykatës Kushtetuese të Bosnjës dhe Hercegovinës, Gjykata vëren se Kushtetuta nuk i jep juridiksion asaj Gjykate përkritazi me vlerësimin e marrëveshjeve ndërkombëtare.

Bullgaria

59. Sa i përket Bullgarisë, Gjykata vëren se Kushtetuta e saj i jep kompetenca, si Presidentit ashtu edhe Qeverisë, për të lidhur marrëveshje ndërkombëtare në rrethana të përcaktuara me ligj. Neni 98 i Kushtetutës thotë, si në vijim: *“Presidenti i Republikës: [...] 3. lidh marrëveshje ndërkombëtare në rrethana të përcaktuara me ligj”.* Neni 106 i Kushtetutës thotë, si në vijim: *“Këshilli i Ministrave [...] lidh, konfirmon apo shpall të pavlefshme marrëveshje ndërkombëtare kur autorizohet me ligj për ta bërë këtë”.*
60. Sa i përket Kuvendit, Gjykata vëren se kompetencat e tij janë të përcaktuara me nenin 85 të Kushtetutës së Bullgarisë, ku thuhet, si në vijim: *“Kuvendi Kombëtar ratifikon ose shpall të pavlefshme me ligj të gjitha marrëveshjet ndërkombëtare që: 1. janë të natyrës politike apo ushtarake; 2. kanë të bëjnë me pjesëmarrjen e Republikës së Bullgarisë në organizata ndërkombëtare; 3. parashohin korrigjim të kufijve të Republikës së Bullgarisë; 4. përmbajnë obligime për thesarin; 5. parashohin pjesëmarrjen e Shtetit në arbitrimin ndërkombëtar ose në procedura ligjore; 6. kanë të bëjnë me të drejtat themelore të njeriut; 7. ndikojnë në veprimin e ligjit apo kërkojnë legjislacion të ri për t’u zbatuar; 8. shprehimisht kërkojnë ratifikim”.*
61. Roli i Gjykatës Kushtetuese të Bullgarisë është përcaktuar me nenin 149.4 të Kushtetutës, që përcakton: *“Gjykata Kushtetuese: [...] 4. vendos për pajtueshmërinë ndërmjet Kushtetutës dhe marrëveshjeve ndërkombëtare të lidhura nga ana e Republikës së Bullgarisë para ratifikimit të tyre, dhe për pajtueshmërinë e ligjeve vendëse me normat e pranuar universale të së drejtës ndërkombëtare dhe me marrëveshjet ndërkombëtare në të cilat Bullgaria është palë; [...]”.*

Kroacia

62. Kushtetuta e Kroacisë, përkritazi me inkorporimin e marrëveshjeve ndërkombëtare në rendin juridik vendës, parasheh, si në vijim:

“[...]

Kapitulli VII [Marrëdhëniet Ndërkombëtare]

Pjesa 1 [Marrëveshjet Ndërkombëtare]

Neni 138 [Kompetenca e Përbashkët]

Marrëveshjet ndërkombëtare lidhen, në pajtim me Kushtetutën, ligjin dhe rregullat e të drejtës ndërkombëtare, varësisht nga natyra dhe përmbajtja e marrëveshjes ndërkombëtare, brenda autoritetit të Parlamentit kroat, Presidentit të Republikës dhe Qeverisë së Republikës së Kroacisë.

Neni 139 [Ratifikimi, Ratifikimi i kualifikuar]

- 1. Marrëveshjet ndërkombëtare që kërkojnë miratimin e ndryshimit të ligjeve, marrëveshjet ndërkombëtare të natyrës ushtarake dhe politike, dhe marrëveshjet ndërkombëtare që paraqesin obligim financiar për Republikën e Kroacisë, i nënshtrohen ratifikimit nga Parlamenti kroat.*
- (2) Marrëveshjet ndërkombëtare që u japin organizatave dhe aleancave ndërkombëtare kompetenca që burojnë nga Kushtetuta e Republikës së Kroacisë, ratifikohen nga Parlamenti kroat me votën e dy të tretave të të gjithë përfaqësuesve.*
- (3) Presidenti i Republikës nënshkruan dokumentet e ratifikimit, lejimin, miratimin apo pranimin e marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara nga Parlamenti kroat, në pajtim me paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.*
- (4) Marrëveshjet ndërkombëtare që nuk i nënshtrohen ratifikimit nga Parlamenti kroat lidhen nga Presidenti i Republikës me propozim të Qeverisë, ose nga Qeveria e Republikës së Kroacisë.*

Neni 140 [Epërsia ndaj Ligjit]

Marrëveshjet ndërkombëtare, të lidhura dhe të ratifikuara në pajtim me Kushtetutën dhe të publikuara, dhe që janë në fuqi, bëhen pjesë e rendit të brendshëm juridik të Republikës së Kroacisë dhe, në aspektin e efekteve juridike, janë mbi ligjin. Dispozitat e tyre mund të ndryshohen ose të shfuqizohen vetëm në kushte dhe në mënyrën e përcaktuar me to apo në pajtim me rregullat e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare.

[...]”

63. Megjithatë, sa i përket rolit të Gjykatës Kushtetuese të Kroacisë përkitazi me ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare, Gjykata vëren se Kushtetuta nuk i jep ndonjë kompetencë Gjykatës për ta vlerësuar marrëveshjet ndërkombëtare si të tilla. Kjo është riafirmuar me Vendimin U-I/1583/2000, ku Gjykata Kushtetuese e Kroacisë refuzoi kërkesën për vlerësim të kushtetutshmërisë së një ligji për ratifikim të miratuar nga organi ligjvënës. Gjykata Kushtetuese e Kroacisë konstatoi se është kompetente për vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktit për ratifikimin e marrëveshjes ndërkombëtare, por jo edhe për vlerësimin e vetë marrëveshjes ndërkombëtare (pra, për përmbajtjen e saj) që është pjesë përbërëse e aktit të ratifikimit.

Maqedonia

64. Në Republikën e Maqedonisë, raporti ndërmjet të drejtës nacionale dhe të drejtës ndërkombëtare, rregullohet me dy nene të ndërlidhura të Kushtetutës. Sipas nenit 118 të Kushtetutës së Maqedonisë, marrëveshjet ndërkombëtare, të ratifikuara në pajtim me Kushtetutën, janë pjesë e rendit të brendshëm juridik dhe nuk mund të ndryshohen me ligj. Sipas nenit 68 të Kushtetutës, marrëveshjet ndërkombëtare i ratifikon Parlamenti.
65. Sa i përket Gjykatës Kushtetuese të Maqedonisë, Gjykata vëren se neni 110 i Kushtetutës së Maqedonisë nuk e parasheh shprehimisht kompetencën e Gjykatës Kushtetuese për të vlerësuar kushtetutshmërinë e marrëveshjeve ndërkombëtare, dhe as që ka ndonjë kompetencë për vlerësimin e pajtueshmërisë së ligjeve që ratifikojnë marrëveshjet ndërkombëtare. Pavarësisht nga kjo, në vitin 2002, Gjykata Kushtetuese e Maqedonisë shfuqizoi ligjin për ratifikimin e një marrëveshjeje bilaterale, pasi marrëveshja përmbante dispozita që

e shkelnin Kushtetutën, por nuk i shfuqizoi dispozitat në fjalë të marrëveshjes duke gjetur se, po ta bënte një gjë të tillë, do të ishte në kundërshtim me të drejtën ndërkombëtare. Gjykata Kushtetuese e Maqedonisë argumentoi se, pasi Kushtetuta inkorporon marrëveshjet ndërkombëtare në korpusin e rendit të brendshëm juridik në rang më të ulët se Kushtetuta, Gjykata e ndërton kompetencën e saj sipas teorisë që, duke qenë se një marrëveshje e ratifikuar ndërkombëtare bëhet pjesë e rendit të brendshëm juridik, e njëjta, sikurse çdo rregullore tjetër, duhet të jetë në pajtim me Kushtetutën dhe, rrjedhimisht, duhet të jetë e vlerësueshme nga Gjykata. Megjithatë, ky qëndrim ka ndryshuar dhe shumica e gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese të Maqedonisë kanë marrë qëndrim se kontrolli i kushtetutshmërisë në rastin e marrëveshjeve ndërkombëtare kryhet nga Parlamenti në procesin e ratifikimit të tyre, pas të cilit ato bëhen pjesë e rendit juridik të vendit dhe janë të vetëkëkutueshme. Pra, Gjykata Kushtetuese e Maqedonisë nuk do të vlerësojë marrëveshjet ndërkombëtare.

Slovenia

66. Kushtetuta e Republikës së Sllovenisë, në nenin 8, parasheh: *“Ligjet dhe rregulloret duhet të jenë në pajtim me parimet e pranuara universale të së drejtës ndërkombëtare dhe me marrëveshjet që janë të detyrueshme për Slloveninë. Marrëveshjet e ratifikuara dhe të publikuara zbatohen në mënyrë të drejtpërdrejtë”*.
67. Sa i përket marrëveshjeve ndërkombëtare, në bazë të nenit 153, *“Ligjet, rregulloret dhe aktet e tjera të përgjithshme juridike duhet të jenë në pajtim me Kushtetutën. Ligjet duhet të jenë në përputhje me parimet e pranuara universale të së drejtës ndërkombëtare dhe me marrëveshjet e vlefshme të ratifikuara nga Kuvendi Kombëtar, ndërsa rregulloret dhe aktet e tjera të përgjithshme juridike duhet po ashtu të jenë në pajtim me marrëveshjet e tjera të ratifikuara”*.
68. Sa i përket Gjykatës Kushtetuese të Sllovenisë, Gjykata vëren se neni 160 [Kompetencat e Gjykatës Kushtetuese] përmban dispozita relevante përkitazi me marrëveshjet ndërkombëtare. Konkretisht, paragrafi 1 përcakton që Gjykata Kushtetuese, *inter alia*, vendos *“[...] për pajtueshmërinë e ligjeve dhe të rregulloreve të tjera me marrëveshjet e ratifikuara dhe me parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare [...]”*. Përveç kësaj, paragrafi 2 i nenit të njëjtë thotë: *“Në procesin e ratifikimit të marrëveshjes, Gjykata Kushtetuese, me propozim të Presidentit të Republikës, të Qeverisë ose të një të tretës së deputetëve të Kuvendit Kombëtar, nxjerr mendim përkitazi me pajtueshmërinë e*

një marrëveshje të tillë me Kushtetutën. Mendimi i Gjykatës Kushtetuese është detyrues për Kuvendin Kombëtar”.

69. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet Vendimit U-I-128/98 të Gjykatës Kushtetuese të Sllovenisë, ku ajo kishte konstatuar: “[...] *Gjykata Kushtetuese është gjithmonë e autorizuar për të bërë vlerësimin e një ligji edhe nëse i njëjti, për nga përmbajtja, është akt juridik individual. Me inkorporimin e dispozitave të një marrëveshjeje ndërkombëtare në aktin e ratifikimit, të njëjtave nuk u njihet karakteri juridik i dispozitave ligjore. Në mënyrë të ngjashme, vetëm për shkak se akti i ratifikimit inkorporon një marrëveshje ndërkombëtare, dispozitave të këtij akti nuk i njihet karakteri juridik i një marrëveshjeje ndërkombëtare. Kësisoj, akti për ratifikimin dhe marrëveshja ndërkombëtare, miratimi i së cilës konfirmohet nga i pari, nuk janë akt i njëjtë juridik. Po ashtu, për nga karakteri i tyre juridik, këto dy akte juridike nuk janë identike. Rrjedhimisht, Gjykata Kushtetuese ka juridiksion për të bërë vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktit për ratifikimin e një marrëveshjeje ndërkombëtare, në pajtim me atë dispozitë të Kushtetutës që i jep Gjykatës juridiksion për të vendosur në lidhje me pajtueshmërinë e ligjeve me Kushtetutën [...]”.*

Meritat

70. Gjykata vëren se parashtuesit e kërkesës pretendojnë që Ligji për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje, Nr. 04/L-199, është në kundërshtim me Kushtetutën, si për nga procedura e ndjekur ashtu edhe për nga përmbajtja.

Sa i përket procedurës së ndjekur për miratimin e ligjit të kontestuar

71. Parashtuesit e kërkesës ankohen se procedura për miratimin e ligjit të kontestuar është në kundërshtim me:
- a. nenin 11, paragrafi 1 dhe paragrafi 2, të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, Nr. 04/L-052, pasi “[...] *Projektligjit nuk i është bashkëngjitur asnjë deklaratë apo rezervë*”;
 - b. nenin 54, paragrafi 1, dhe nenin 60, paragrafi 1, të Rregullores së punës të Kuvendit, pasi “[...] *mungon deklarata financiare*”;

- c. nenin 57, paragrafi 1, dhe pikën 2 të Shtojcës 2 të Rregullores së punës të Kuvendit, pasi “[...] Komisioni për Legjislacion dhe ai për Buxhet dhe Financa nuk e kanë shqyrtuar dhe nuk kanë dhënë mendim për atë se a është Marrëveshja në përputhje me Kushtetutën apo jo”;
- d. pikën 5, të Shtojcës 2, të Rregullores së punës të Kuvendit, pasi “[...] Komisioni për Punë të Jashtme nuk e ka shqyrtuar atë”.

72. Megjithatë, Gjykata thekson se ajo vetëm mund të analizojë hapat e ndërmarrë nga Qeveria dhe nga Kuvendi për miratimin e ligjit të kontestuar mbi bazën e dispozitave relevante kushtetuese.
73. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se kompetencat e Kuvendit janë të përcaktuara me nenin 65 të Kushtetutës, prej të cilave, për rastin konkret, relevante janë vetëm paragrafi 1 dhe paragrafi 4, ku thuhet:

“Kuvendi i Republikës së Kosovës:

- (1) miraton ligje, rezoluta dhe akte të tjera të përgjithshme;*
[...]
- (4) ratifikon traktatet ndërkombëtare”.*

74. Në rastin konkret, Kuvendi, në mbështetje të kompetencës së tij nga neni 65.1 i Kushtetutës, votoi dhe miratoi Ligjin për Ratifikim, në pajtim me kërkesat për miratimin e një ligji, të parapara me nenin 80.1 [Miratimi i Ligjeve] të Kushtetutës, që parasheh: *“Ligjet, vendimet dhe aktet e tjera miratohen nga Kuvendi me shumicën e votave të deputetëve të pranishëm dhe që votojnë, përveç në rastet kur është ndryshe e përcaktuar me këtë Kushtetutë”.*
75. Për më tepër, Gjykata po ashtu i referohet nenit 18.1 të Kushtetutës dhe nenit 10.2 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, Nr. 04/L-052, që përcakton procedurën për ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare. Neni 18.1 [Ratifikimi i Marrëveshjeve Ndërkombëtare] thotë, si në vijim:

“Kuvendi i Republikës së Kosovës, me votat e dy të tretave (2/3) të të gjithë deputetëve, ratifikon marrëveshjet ndërkombëtare për këto çështje:

- (1) territorin, paqen, aleancat, çështjet politike dhe ushtarake;*

(2) të drejtat dhe liritë themelore;

(3) anëtarësimin e Republikës së Kosovës në organizata ndërkombëtare;

(4) marrjen përsipër të detyrimeve financiare nga ana e Republikës së Kosovës”.

76. Si i tillë, ratifikimi i ‘Marrëveshjes së parë ndërkombëtare’ është brenda fushëveprimit të nenit 18.1 të Kushtetutës dhe, rrjedhimisht, kërkon votën e dy të tretave në Kuvend për miratimin e Ligjit për Ratifikim.
77. Sa i përket çështjes se cili autoritet i shtetit ka kompetencë për të lidhur marrëveshje ndërkombëtare, Gjykata i referohet nenit 2 (c) të Konventës së Vjenës për të Drejtën e Traktateve, të vitit 1969, e cila definon termin “fuqitë e plota” si: *“[...] një dokument që rrjedh nga një autoritet kompetent i një shteti dhe që emëron një ose disa persona të cilët përfaqësojnë shtetin në zhvillimin e bisedimeve, në miratimin ose në sigurimin e tekstit të një traktati, për të shprehur pëlqimin e një shteti për të qenë i lidhur nga një traktat, ose për të përfunduar çdo akt tjetër që lidhet me një traktat”.*
78. Sa i përket kësaj, Gjykata vëren se referenca për “autoritetin kompetent” për lidhjen e marrëveshjeve ndërkombëtare, ia lë të drejtës së brendshme të secilit shtet të përcaktojë autoritetin që jep fuqitë e plota. Zakonisht, dokumente të tilla burojnë nga shefi i shtetit (ose nga dikush të cilit ai/ajo i ka deleguar kompetencat e nevojshme), shefi i Qeverisë ose ministri i Jashtëm dhe mban emblemën zyrtare dhe, në disa raste, edhe vulën e shtetit.
79. Përveç kësaj, e drejta e brendshme e Kosovës, që rregullon se cilat institucione janë të autorizuar për të lidhur marrëveshje ndërkombëtare, është e specifikuar në nenin 6 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, Nr. 04/L-052, që thotë:

“[...]”

1. Presidenti, Kryeministri dhe Ministri i Punëve të Jashtme kanë të drejtën e kryerjes së të gjitha veprimeve të ndërlidhura me lidhjen e marrëveshjeve ndërkombëtare të Republikës së Kosovës, në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Kosovës dhe me Konventën e Vjenës për të Drejtën e Traktateve.

2. Shefi i misionit diplomatik të Republikës së Kosovës, ose përfaqësuesi i autorizuar i Republikës së Kosovës në një konferencë ndërkombëtare, organizatë ndërkombëtare ose një prej organeve të tyre, ka të drejtën e negociimit të lidhjes së marrëveshjes ndërkombëtare të Republikës së Kosovës, ose të miratojë tekstin me shtetin në të cilin është akredituar ose në konferencën ndërkombëtare, organizatën ndërkombëtare ose një prej organeve të tyre.

3. Personat e tjerë mund të kryejnë veprime drejt lidhjes së marrëveshjeve ndërkombëtare të Republikës së Kosovës vetëm me kusht që kanë fuqi të deleguara në bazë të ligjit në fuqi dhe procedurës së përcaktuar në nenin 6 të këtij ligji.

[...]"

80. Në rastin konkret, Gjykata vëren se, më 18 tetor 2012, Kuvendi e autorizoi Qeverinë që të udhëheqë procesin e arritjes së marrëveshjes ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, për të normalizuar marrëdhëniet ndërmjet këtyre dy shteteve (Shih paragrafin 14). Përveç kësaj, Gjykata vëren se Kuvendi më pas nxori vendime të tjera me të cilat deklaroi përkrahjen për Qeverinë për të vazhduar këto negociata (Shih paragrafin 15).
81. Pas kësaj, Qeveria, në bazë të autorizimit të dhënë nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, lidhi Marrëveshjen e parë ndërkombëtare me Republikën e Serbisë, më 19 prill 2013.
82. Sa i përket kësaj, Gjykata i referohet nenit 10 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, Nr. 04/L-052, që parasheh:

"[...]"

1. Kuvendi i Republikës së Kosovës, me votat e dy të tretave (2/3) të të gjithë deputetëve, ratifikon marrëveshjet ndërkombëtare për këto çështje:

- 1.1. territori, paqja, aleancat, çështjet politike dhe ushtarake;*
- 1.2. të drejtat dhe liritë fundamentale;*
- 1.3. anëtarësimi i Republikës së Kosovës në organizata ndërkombëtare;*
- 1.4. marrja e obligimeve financiare nga Republika e Kosovës.*

2. Marrëveshjet ndërkombëtare, të referuara në paragrafin 1 të këtij neni, ratifikohen me ligj të votuar nga dy të tretat (2/3) e të gjithë deputetëve të Kuvendit të Republikës së Kosovës.

[...]

83. Sa i përket kërkesës së përcaktuar me nenin 10.2 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, Nr. 04/L-052, Gjykata vëren se, me qëllim të inkorporimit të marrëveshjes në rendin juridik të Kosovës, Qeveria është përgjegjëse për t'ia dorëzuar Kuvendit, në bazë të procedurës së paraparë, një projekt të ligjit adekuat, në pajtim me nenin 15.3 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare, Nr. 04/L-052, ku thuhet: *“Nëse një ligj ose ndonjë akt tjetër ligjor miratohet me qëllim të zbatimit të një marrëveshjeje ndërkombëtare të Republikës së Kosovës, Qeveria dorëzon në Kuvend, në bazë të procedurës së paraparë, një projekt të ligjit adekuat ose duhet të miratojë një vendim të Qeverisë, ose siguron miratimin e ndonjë akti tjetër ligjor në bazë të kompetencave përkatëse”.*
84. Për më tepër, Gjykata vëren se, më 28 maj 2013, Qeveria, në mbështetje të kompetencave të saj nga neni 92.4 i Kushtetutës dhe në bazë të Rezolutës nr. 04-R-08 (Shih paragrafin 14), i propozoi Kuvendit për miratim Projektligjin për Ratifikim.
85. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 60 të Rregullores së punës të Kuvendit që rregullon miratimin e ligjeve të këtij lloji, e që dallon nga ligjet e tjera, dhe që përcakton si në vijim:

[...]

- 1. Kuvendi i Republikës së Kosovës, i ratifikon marrëveshjet ndërkombëtare me ligj, në bazë të nenit 18 të Kushtetutës të Republikës së Kosovës.*
- 2. Projektligji për ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare i përmban tekstin e marrëveshjes ndërkombëtare, arsyet e ratifikimit dhe deklaratën financiare, në rastet kur ka implikime buxhetore.*
- 3. Procedimi i Projektligjit për ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare është i veçantë dhe i nënshtrohet vetëm një shqyrtimi.*

[...]

86. Përkitazi me këtë, vëmendje e posaçme duhet t'i kushtohet formulimit të nenit 60, paragrafi 3, ku thuhet: *“Procedimi i Projektligjit për ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare është i veçantë dhe i nënshtrohet vetëm një shqyrtimi”*. Ligjet e tjera, të miratuara nga Kuvendi, kërkojnë më shumë se një lexim.
87. Duke marrë parasysh vlerësimet e lartpërmendura, Gjykata vëren se Kuvendi e ka respektuar procedurën e përcaktuar me nenin 65.1, me nenin 65.4 dhe me nenin 18.1 të Kushtetutës; me nenin 10 të Ligjit për marrëveshjet ndërkombëtare; dhe me rregullin 60 të Rregullores së punës të Kuvendit.
88. Gjykata rrjedhimisht konkludon se procedura për miratimin e ligjit të kontestuar është zhvilluar në pajtim me dispozitat e parapara me Kushtetutë.
89. Për më tepër, sa i përket pretendimeve të parashtruesve të kërkesës se *“[...] mungon deklarata financiare”*, Gjykata vëren se neni 60, paragrafi 2, i Rregullores së punës të Kuvendit qartazi specifikon se deklarata financiare bashkëngjitet vetëm *në rastet* kur ka implikime financiare, që është në diskrecionin e Qeverisë për të vlerësuar se a do të ketë implikime financiare apo jo.
90. Për më tepër, neni 60 i Rregullores së punës, që aplikohet në rastin konkret, vetëm parasheh që Projektligji për ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare përmban:
 - a. tekstin e marrëveshjes ndërkombëtare,
 - b. arsyet e ratifikimit, dhe
 - c. deklaratën financiare, në rastet kur ka implikime buxhetore.
91. Në këtë drejtim, Gjykata konsideron se kjo ankesë ka të bëjë me një çështje të ligjshmërisë dhe, si e tillë, bie jashtë juridiksionit të Gjykatës. Rrjedhimisht, Gjykata nuk do të merret me të, ashtu siç është vendosur më herët nga ana e Gjykatës në Rastin KO29/11, që *“[...] detyrë e saj është të shqyrtojë vetëm shkeljet e supozuara të Kushtetutës”* (Shih, Rasti Nr. KO29/11, Parashtrues i kërkesës Sabri Hamiti dhe deputetë të tjerë, Aktgjykim i 30 marsit 2011).
92. Sa i përket pjesës së kërkesës përkitazi me ankesën procedurale për miratimin e Ligjit për Ratifikim, Gjykata konkludon se procedura e

ndjekur për miratimin e këtij ligji është në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Kosovës.

Sa i përket përmbajtjes së ligjit të kontestuar

93. Parashtruesit e kërkesës paraqesin një numër të ankesave specifike përkitazi me pikat e ndryshme që përmban Marrëveshja e parë ndërkombëtare.
94. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se marrëveshjet ndërkombëtare shërbejnë për plotësimin e një nevoje themelore të shteteve për të rregulluar, me pëlqim, çështjet e shqetësimit të përbashkët, dhe kësisoj të sjellin stabilitet në marrëdhëniet e tyre reciproke. Pra, marrëveshjet ndërkombëtare janë instrument për të siguruar stabilitet, besueshmëri dhe rend në marrëdhëniet ndërkombëtare dhe, rrjedhimisht, marrëveshjet gjithmonë kanë qenë burim kryesor i marrëdhënieve juridike ndërmjet shteteve.
95. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se, së pari, duhet të shqyrtojë nëse është kompetente në bazë të Kushtetutës për të trajtuar këto ankesa. Siç u përmend më lart në analizën krahasimtare, janë disa kushtetuta që i japin kompetenca Gjykatës Kushtetuese për të bërë vlerësimin e pajtueshmërisë së marrëveshjeve ndërkombëtare me Kushtetutën. Për shembull, Shqipëria dhe Bullgaria u japin gjykatave të tyre kushtetuese kompetencë për të bërë vlerësimin e kushtetutshmërisë së një marrëveshjeje ndërkombëtare para ratifikimit të saj, ndërsa Bosnja dhe Hercegovina, Kroacia dhe Maqedonia janë përcaktuar të mos u japin gjykatave të tyre kushtetuese juridiksion për të vlerësuar marrëveshjet ndërkombëtare. Përveç këtyre, Sllovenia ka përqafuar një sistem të përzier ku, gjatë procedurës së ratifikimit, Gjykata Kushtetuese vlerëson kushtetutshmërinë e marrëveshjeve ndërkombëtare nëse shprehimisht kërkohet të veprohet ashtu nga Presidenti, nga Qeveria, apo nga një e treta e deputetëve të Parlamentit.
96. Kësisoj, analiza krahasimtare zbulon se gjykatat kushtetuese të vendeve të hulumtuara nuk kanë juridiksion për të vlerësuar kushtetutshmërinë e marrëveshjeve ndërkombëtare pas miratimit të ligjit për ratifikim nga Parlamenti. Megjithatë, disa gjykata kushtetuese, në të vërtetë, mund të vlerësojnë kushtetutshmërinë e marrëveshjeve ndërkombëtare para ratifikimit të tyre.
97. Gjykata konsideron se miratimi nga Kuvendi i Ligjit për Ratifikim dhe nënshkrimi i Marrëveshjes së parë ndërkombëtare nga Qeveria, janë dy akte të ndara juridike. Për secilin prej këtyre akteve juridike zhvillohen

procedura të ndryshme ligjore, për miratimin e Ligjit për Ratifikim në rastin e parë të përmendur, respektivisht për nënshkrimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare në rastin e dytë të përmendur. Sa i përket miratimit të Ligjit për Ratifikim nga Kuvendi, Gjykata vëren se Ligji për Ratifikim është miratuar me shumicën e dy të tretave në një lexim, ashtu siç kërkohet. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se miratimi nga Kuvendi i Ligjit për Ratifikim është bërë në përputhje me dispozitat procedurale të Kushtetutës.

98. Gjithashtu, Gjykata është e mendimit se qëllimi i ligjit të kontestuar është të përcaktojë karakterin detyrues të Marrëveshjes për shtetin e Kosovës dhe të inkorporojë Marrëveshjen e parë ndërkombëtare në sistemin juridik të Kosovës.
99. Sa i përket përmbajtjes së Marrëveshjes së parë ndërkombëtare, Gjykata vëren se asnjë nen i Kushtetutës nuk parasheh vlerësimin e kushtetutshmërisë së përmbajtjes së marrëveshjeve ndërkombëtare nga Gjykata Kushtetuese.
100. Në këto rrethana rezulton që, në bazë të Kushtetutës, Gjykata ka juridiksion për të vlerësuar Ligjin për Ratifikim, por nuk është e autorizuar për të vlerësuar se a është marrëveshja ndërkombëtare, si e tillë, në përputhje me Kushtetutën.
101. Gjykata konkludon se nuk është brenda juridiksionit të saj *ratione materiae* të vlerësojë kushtetutshmërinë e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare. Rrjedhimisht, Gjykata refuzon kërkesën për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Marrëveshjes së parë ndërkombëtare.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, rrjedhimisht, në mbështetje të nenit 113.5 të Kushtetutës; në mbështetje të nenit 20 të Ligjit; dhe në mbështetje të rregullit 36 të Rregullores së punës, më 2 shtator 2013,

VENDOSI

- I. NJËZËRI, TA SHPALLË kërkesën të pranueshme;
- II. NJËZËRI, TË SHPALLË që procedura e ndjekur për miratimin e Ligjit, Nr. 04/L-199, për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së

Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje është në pajtueshmëri me Kushtetutën e Republikës së Kosovës;

- III. ME SHUMICË VOTASH, TA REFUZOJË kërkesën e parashtruesve për vlerësimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të parimeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë dhe të Planit të zbatimit për këtë marrëveshje, pasi kjo bie jashtë fushëveprimit të juridiksionit *ratione materiae* të Gjykatës;
- IV. TË SHPALLË që, në pajtim me nenin 43 të Ligjit, ky ligj i miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës duhet t'i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje;
- V. T'UA KOMUNIKOJË këtë aktgjykim parashtruesve të kërkesës, Presidentit të Republikës së Kosovës, Kryetarit të Kuvendit të Kosovës dhe Qeverisë së Kosovës;
- VI. TA PUBLIKOJË këtë aktgjykim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- VII. TË SHPALLË që ky aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

Rasti Nr. KO95/13

Parashtruesit

Visar Ymeri dhe 11 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit për Ratifikimin e Marrëveshjes së Parë Ndërkombëtare të Parimeve që Rregullojnë Normalizimin e Marrëdhënieve mes Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, Nr. 04/L-199

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

MENDIMI KONKURRUES I GJYQTARIT ROBERT CAROLAN

Pajtohem me efektin e Aktgjykimit të shumicës në Gjykatë se ky ligj është në përputhshmëri me Kushtetutën.

Por, nuk pajtohem me arsyetimin e shumicës që konkludon se Gjykata Kushtetuese ka autoritet vetëm për të vendosur nëse procedurat e ndjekura nga Kuvendi për miratimin e këtij ligji përputheshin me Kushtetutën, por nuk ka autoritetin që të shqyrtojë nëse dispozitat materiale të këtij ligji janë në përputhje me Kushtetutën.

Neni 65(4) i Kushtetutës thjesht autorizon Kuvendin që të ratifikojë traktatet ndërkombëtare. Nuk e ndalon Gjykatën Kushtetuese që të shqyrtojë nëse këto traktate janë në përputhje me Kushtetutën. Në të vërtetë, neni 113.5 i Kushtetutës qartazi autorizon Gjykatën Kushtetuese që të shqyrtojë dispozitat materiale të një traktati lidhur me atë se a janë miratuar me nxjerrje të një ligji apo vendimi të Kuvendit të Republikës së Kosovës. Në mënyrë specifike parasheh:

Dhjetë (10) a më shumë deputetë të Kuvendit të Kosovës, brenda një afati prej tetë (8) ditësh nga dita e miratimit,

kanë të drejtë të kontestojnë kushtetutshmërinë e çfarëdo ligji ose vendimi të miratuar nga Kuvendi, si për përmbajtjen, ashtu edhe për procedurën e ndjekur.
(me theks të shtuar).

Kjo marrëveshje është një ligj i miratuar me vendimin e Kuvendit të Republikës së Kosovës. Kushtetuta parasheh në mënyrë specifike që edhe një traktat mund të ketë efektin e të qenit ligj i miratuar:

Neni 19 [Zbatimi i së Drejtës Ndërkombëtare]

1. Marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Kosovës, bëhen pjesë e sistemit të brendshëm juridik pasi të botohen në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës. Ato zbatohen në mënyrë të drejtpërdrejtë, me përjashtim të rasteve kur nuk janë të vetëzbatueshme dhe zbatimi i tyre kërkon nxjerrjen e një ligji.

Në të vërtetë, Kapitulli II i Kushtetutës kërkon nga Gjykata që të bëjë një shqyrtim thelbësor kushtetues të një traktati që mund të miratohet.

Neni 21 [Parimet e Përgjithshme]

1. Të drejtat dhe liritë themelore të njeriut janë të pandashme, të patjetërsueshme e të pacenueshme dhe janë bazë e rendit juridik të Republikës së Kosovës.

2. Republika e Kosovës mbron dhe garanton të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, të parashikuara në këtë Kushtetutë.

3. Çdokush e ka për detyrë t'i respektojë të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të të tjerëve.

4. Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme.

Për shembull, në qoftë se Kuvendi do të miratojë një traktat që ka shkelur të drejtat e njeriut të qytetarëve apo të anëtarëve të bashkësive të caktuara, atëherë Kushtetuta do të jetë e pakuptimtë nëse Gjykata Kushtetuese nuk do të mund të shqyrtonte dhe të zbatonte të drejtat e njeriut që janë të mbrojtura me Kushtetutë. Prandaj, Gjykata ka autoritetin për të shqyrtuar

dispozitat materiale të këtij ligji dhe vendimin e Kuvendit për miratimin e këtij ligji.

Dispozitat materiale të këtij ligji dhe vendimi nuk shkelin Kushtetutën.

Dorëzuar me respekt,
Robert Carolan-Gjyqtar

KO 108/13, Albulena Haxhiu dhe 12 deputet të tjerë, datë 09 shtator 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit, Nr. 04/L-209, për Amnisti.

Rasti KO 108/13, Aktgjykim, i 2 shtator 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë nga Deputetet e Kuvendit të Republikës së Kosovës

Parashtruesit konsiderojnë se qëllimi i Ligjit për Amnisti është amnistia e personave nga ndjekja penale dhe amnistia e personave që nuk e kanë kryer dënimin e tyre para 20 qershorit 2013. Sipas tyre, Ligji: “[...] përfshin amnistinë e personave që kanë kryer gjithsej 67 (gjashtëdhjeteshtatë) vepra penale nga Kodi Penal i Republikës së Kosovës, Kodi Penal i Kosovës (Rregullorja e UNMIK-ut 2003/25, datë 6 korrik 2003, dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/19 mbi ndryshimin e Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës, Ligjit Penal të KSAK G. Zyrtare nr. 20/77 lidhur me Rregulloret e UNMIK-ut nr. 1999/24 dhe 2000/59 për ligjin në fuqi në Kosovë dhe të gjitha veprat penale të parapara me Kodin Penal të RSFJ-së”. Sipas pikëpamjes së parashtruesve, Ligji për Amnisti nuk ka paraparë një datë të fillimit, por vetëm ka paraparë datën e limitimit kohor të amnistimit të veprave të kryera para asaj date.

Parashtruesit theksojnë se, në doktrinën juridiko-penale, arsyeja kryesore e sanksionimit të veprave penale është fokusi në mbrojtjen e integritetit shoqëror dhe personal nga veprimet e dëmshme që mund t'i cenojnë vlerat e caktuara, dhe pikërisht këtu edhe qëndron baza kryesore e parimit të ligjshmërisë në degën penale të çdo sistemi juridik.

Duke marrë parasysh se Ligji për Amnisti përmban dispozita me të cilat personat që kanë kryer vepra penale që i kanë shkaktuar pasoja palës së dëmtuar, në procedurat penale janë të liruar nga ndjekja penale dhe nga vuajtja e plotë e dënimit, parashtruesit konstatojnë se amnistia e personave të tillë shkel të drejtën e palës së dëmtuar për të shfrytëzuar mjetet efektive juridike që lidhen me ushtrimin e të drejtës së tyre për ndjekje penale dhe të kompensimit individual.

Sipas pikëpamjes së parashtruesve, krahas veprës penale kundër shtetit apo kundër rendit kushtetues dhe veprave që ndërlidhen me shkeljen e obligimeve fiskale dhe doganore, neni 3 [Kushtet për dhënien e amnistisë nga ndjekja penale dhe vuajtja e plotë e dënimit] i Ligjit përfshin veprat penale nga të cilat kanë mundur të shkaktohen, ose me të cilat është tentuar të shkaktohen, pasoja të dëmshme për cilindo qytetar të Republikës së Kosovës apo për shtetas të huaj.

Gjykata vëren se parashtruesit pretendojnë që Ligji për Amnisti, Nr. 04/L-209, shkel Kushtetutën sa i përket përmbajtjes së tij dhe procedurës së ndjekur për miratimin e Ligjit.

Sa i përket aspektit përmbajtjesor të ligjit të kontestuar parashtruesit e kërkesës, përkitazi me veprat e amnistuara me Ligjin për Amnisti, pretendojnë se ato janë në kundërshtim me nenin 31, paragrafi 1 e paragrafi 2; me nenin 32 dhe me nenin 24, paragrafi 1 e paragrafi 2, të Kushtetutës; si dhe në kundërshtim me nenin 6, paragrafi 1, në lidhje me nenet 13 dhe 14 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (KEDNJ). Parashtruesit e kërkesës, po ashtu, pretendojnë se disa nga veprat e amnistuara penale janë në kundërshtim me nenin 1 të Protokollit të Parë të KEDNJ-së.

Gjykata Kushtetuese më 3 shtator 2013, vendosi njëzëri të shpallë kërkesën të pranueshme, njëzëri shpallë që, procedura e ndjekur për miratimin e Ligjit për Amnisti, Nr. 04/L-209, është në pajtueshmëri me Kushtetutën e Republikës së Kosovës dhe me shumicë shpallë që Ligji për Amnisti, Nr. 04/L-209, për sa i përket përmbajtjes, është në pajtueshmëri me Kushtetutën, me përjashtim të këtyre neneve, të cilat shpallen të pavlefshme: 1.1.10 (Asgjësimi apo dëmtimi i pasurisë), 1.1.11 (Zjarr vënia), 1.1.15.10 (Falsifikimi i dokumenteve), 1.1.15.11 (Rastet e posaçme të falsifikimit të dokumenteve), 1.2.5 (Dëmtimi i pasurisë së luajtshme), 1.2.9.7 (Falsifikimi i dokumenteve zyrtare), 1.3.1 (Dëmtimi i sendit të huaj), 1.3.5.6 (Falsifikimi i dokumentit) dhe 1.3.5.7 (Falsifikimi i dokumentit zyrtar);

AKTGJYKIM

në

Rastin Nr. KO108/13

Parashtrues

**Albulena Haxhiu dhe 12 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës
së Kosovës**

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit, Nr. 04/L-209, për Amnisti

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit

1. Parashtrues të kërkesës janë: Albulena Haxhiu, Visar Ymeri, Albin Kurti, Glauk Konjufca, Rexhep Selimi, Afrim Kasolli, Afrim Hoti, Liburn Aliu, Albana Gashi, Emin Gërbeshi, Albana Fetoshi, Agim Kuleta dhe Aurora Bakalli, që të gjithë deputetë të Kuvendit të Republikës së Kosovës. Parashtruesit e kanë autorizuar znj. Albulena Haxhiu që t'i përfaqësojë ata në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).

Ligji i kontestuar

2. Parashtruesit kontestojnë Ligjin, Nr. 04/L-209, për Amnisti cili është miratuar nga Kuvendi më 11 korrik 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit kërkojnë shqyrtimin e kushtetutshmërisë së Ligjit për Amnisti, Nr. 04/L-209, i cili është miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kuvendi), me Vendimin nr. 04-V-646, të 11 korrikut 2013.

Baza juridike

4. Neni 113.5 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta); neni 42 dhe neni 43 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji); dhe rregulli 36 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 19 korrik 2013, parashtruesit dorëzuan kërkesë në Gjykatë.
6. Më 19 korrik 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KO108/13, caktoi Gjyqtaren Snezhana Botusharova për Gjyqtare raportuese. Të njëjtën datë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KO108/13, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtarë).
7. Më 22 korrik 2013, Gjykata njoftoi Kryetarin e Kuvendit dhe Qeverinë e Republikës së Kosovës për kërkesën dhe kërkoi nga ata të dorëzojnë komentet e tyre, si dhe çfarëdo dokumentesh që ata i konsiderojnë të domosdoshme për sa i përket kërkesës.
8. Më 22 korrik 2013, Presidentja e Republikës së Kosovës u informua për kërkesën e dorëzuar nga parashtruesit në Gjykatë.
9. Më 25 korrik 2013, Presidentja e Republikës së Kosovës kërkoi nga Gjykata sqarime përkitazi me kërkesën për Ligjin për Amnisti, si dhe për detyrimet e saj kushtetuese, pra nëse ajo mund të shpallë Ligjin për Amnisti, si dhe nëse do të ishte e nevojshme të vendosej një masë e përkohshme.
10. Të njëjtën ditë, Gjykata iu përgjigj Presidentes së Republikës së Kosovës, si në vijim:

“[...]

Ju njoftojmë se Ligji për Amnisti nuk ka hyrë dhe nuk mund të hyjë në fuqi, përderisa Gjykata Kushtetuese të japë vendimin e saj përfundimtar.

Ju bëjmë me dije faktin se çdo përpjekje për ta publikuar Ligjin për Amnisti dhe, për pasojë, fillimin e zbatimit të tij në praktikë, paraqet një akt jokushtetues, të pavlefshëm dhe joekzistent.

Ligji për Amnisti nuk ka hyrë në fuqi dhe nuk mund të hyjë në fuqi derisa Gjykata nuk ka dhënë vendimin e vet dhe, për pasojë, ligji në fjalë nuk mund të prodhojë asnjë efekt legal.

[...]”

11. Më 29 korrik 2013, Gjykata mori këto dokumente, të dorëzuara nga Kryetari i Kuvendit të Republikës së Kosovës:
 - a. Raportin final të Komisionit funksional për Legjislacion, të 11 korrikut 2013, përkitazi me Ligjin për Amnisti;
 - b. Transkriptin e mbledhjes plenare, të mbajtur më 11 korrik 2013;
 - c. Procesverbalin e mbledhjes plenare, të mbajtur më 11 korrik 2013;
 - d. Listën e votimit elektronik;
 - e. Vendimin e Kuvendit, të 11 korrikut 2013, për miratimin e Ligjit, Nr. 04/L-209, për Amnisti (Vendimi nr. 04-V-646); dhe
 - f. Ligjin për Amnisti, Nr. 04/L-209.
12. Më 1 gusht 2013, parashtresit dorëzuan informata shtesë, duke sqaruar disa pika të kërkesës së tyre.
13. Më 13 gusht 2013, Gjykata e informoi Kuvendin dhe Qeverinë për dorëzimin e informacioneve shtesë nga parashtresit dhe u kërkoi atyre të paraqesin komentet e tyre.
14. Më 19 gusht 2013, Qeveria i ofroi Gjykatës komentet e saj përkitazi me informacionet shtesë të parashtreseve, të dorëzuara më 1 gusht 2013.
15. Më 20 gusht 2013, Qeveria dorëzoi në Gjykatë “Komente lidhur me kërkesën e znj. Albulena Haxhiu dhe 12 anëtarëve të Kuvendit të Republikës së Kosovës, KO108/13, e datës 19 korrik 2013”.

16. Më 21 gusht 2013, parashtruesit u informuan për komentet e Qeverisë.
17. Kolegji Shqyrtues e shqyrtoi raportin e përgatitur nga Gjyqtarja raportuese Snezhana Botusharova dhe i paraqiti rekomandimin Gjykatës në përbërje të plotë.
18. Më 3 shtator 2013, Gjykata mbajti këshillime dhe votoi për rastin.

Përmbledhje e fakteve

19. Më 25 qershor 2013, Qeveria e Republikës së Kosovës vendosi të miratojë Projektligjin për Amnisti dhe udhëzoi Sekretarin e Përgjithshëm të Zyrës së Kryeministrit që t'ia paraqesë Projektligjin Kuvendit të Kosovës, për shqyrtim dhe për miratim.
20. Sipas Memorandumit shpjegues të Projektligjit “[Ky] ligj rregullon kushtet dhe procedurën me të cilën jepet amnisti për personat të cilët janë dënuar për një veprë penale, personat të cilët janë nën ndjekje penale për vepra penale, apo personat të cilët mund të jenë objekt i ndjekjes penale për veprat penale të kryera para 20 qershorit 2013 brenda territorit që tani përbën Republikën e Kosovës”.
21. Më 11 korrik 2013, në pajtim me nenin 65.1 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe në pajtim me nenin 58 e me nenin 84 të Rregullores së punës të Kuvendit, Kuvendi i Republikës së Kosovës, me Vendimin nr. 04-V-646, miratoi Ligjin për Amnisti, Nr. 04/L-209, me 90 vota për, me 17 vota kundër dhe me një abstenim dhe ia dërgoi atë Presidentes së Republikës së Kosovës për shpallje.
22. Më 19 korrik 2013, në pajtim me nenin 113.5 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe në pajtim me nenin 42 e me nenin 43 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, parashtruesit dorëzuan kërkesë në këtë gjykatë për shqyrtimin e kushtetutshmërisë së Ligjit për Amnisti, të miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, më 11 korrik 2013, duke kontestuar përmbajtjen e tij dhe procedurën për miratimin e tij.

Argumentet e paraqitura nga parashtruesit

Aspekti përmbajtjesor i kërkesës

23. Parashtruesit konsiderojnë se qëllimi i Ligjit për Amnisti është amnistia e personave nga ndjekja penale dhe amnistia e personave që nuk e kanë kryer dënimin e tyre para 20 qershorit 2013. Sipas tyre, Ligji: “[...] përfshin amnistinë e personave që kanë kryer gjithsej 67

(gjashtëdhjeteshtatë) vepra penale nga Kodi Penal i Republikës së Kosovës, Kodi Penal i Kosovës (Rregullorja e UNMIK-ut 2003/25, datë 6 korrik 2003, dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/19 mbi ndryshimin e Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës, Ligjit Penal të KSAK G. Zyrtare nr. 20/77 lidhur me Rregulloret e UNMIK-ut nr. 1999/24 dhe 2000/59 për ligjin në fuqi në Kosovë dhe të gjitha veprat penale të parapara me Kodin Penal të RSFJ-së". Sipas pikëpamjes së parashtruesve, Ligji për Amnisti nuk ka paraparë një datë të fillimit, por vetëm ka paraparë datën e limitimit kohor të amnistimit të veprave të kryera para asaj date.

24. Parashtruesit theksojnë se, në doktrinën juridiko-penale, arsyeja kryesore e sanksionimit të veprave penale është fokusi në mbrojtjen e integritetit shoqëror dhe personal nga veprimet e dëmshme që mund t'i cenojnë vlerat e caktuara, dhe pikërisht këtu edhe qëndron baza kryesore e parimit të ligjshmërisë në degën penale të çdo sistemi juridik.
25. Duke marrë parasysh se Ligji për Amnisti përmban dispozita me të cilat personat që kanë kryer vepra penale që i kanë shkaktuar pasoja palës së dëmtuar, në procedurat penale janë të liruar nga ndjekja penale dhe nga vuajtja e plotë e dënimit, parashtruesit konstatojnë se amnistia e personave të tillë shkel të drejtën e palës së dëmtuar për të shfrytëzuar mjetet efektive juridike që lidhen me ushtrimin e të drejtës së tyre për ndjekje penale dhe të kompensimit individual.
26. Sipas pikëpamjes së parashtruesve, krahas veprës penale kundër shtetit apo kundër rendit kushtetues dhe veprave që ndërlidhen me shkeljen e obligimeve fiskale dhe doganore, neni 3 [Kushtet për dhënien e amnistisë nga ndjekja penale dhe vuajtja e plotë e dënimit] i Ligjit përfshin veprat penale nga të cilat kanë mundur të shkaktohen, ose me të cilat është tentuar të shkaktohen, pasoja të dëmshme për cilindo qytetar të Republikës së Kosovës apo për shtetas të huaj.
27. Më pas, parashtruesit numërojnë veprat penale sipas nenit 3.1 të Ligjit, të cilat kanë dëmtuar ose që mund të kenë dëmtuar interesat e individëve:

“[...]

1.1 Veprat penale sipas Kodit Penal të Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr. 19/13 2012), dhe atë:

- 1.1.10 *Asgjësimi apo dëmtimi i pasurisë (neni 333, paragrafi 1);*
- 1.1.11 *Zjarrvënia (neni 334, paragrafi 1);*
- 1.1.12 *Mbajtja në pronësi, kontrolli ose posedimi i paautorizuar i armëve (neni 374);*
- 1.1.13 *Moslajmërimi i veprave penale apo kryesve të veprave (neni 386, vetëm ndërlidhur me moslajmërimin e veprave penale për të cilat jepet amnisti me këtë nen);*
- 1.1.14 *Dhënia e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale (neni 388, vetëm ndërlidhur me dhënien e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale për të cilat jepet amnisti me këtë nen);*
- 1.1.15.1 *Kanosja e kandidatit (neni 211);*
- 1.1.15.2 *Parandalimi i ushtrimit të së drejtës për të votuar (neni 212);*
- 1.1.15.3 *Keqpërdorimi i autorizimeve ekonomike (neni 290, nënparagrafët: 1.1, 1.2, 1.3 dhe 1.4 të paragrafit 1);*
- 1.1.15.9 *Rrezikimi i trafikut publik me veprime apo me mjete të rrezikshme (neni 380, paragrafët: 1, 2 dhe 5);*
- 1.1.15.10 *Falsifikimi i dokumenteve (neni 398);*
- 1.1.15.11 *Rastet e posaçme të falsifikimit të dokumenteve (neni 399, nënparagrafët: 1.1 dhe 1.4, të paragrafit 1);*
- 1.1.15.12 *Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare (neni 409, paragrafët: 1, 2 dhe 3);*
- 1.1.15.13 *Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrës zyrtare (neni 410, paragrafi 1), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje; dhe*
- 1.1.16 *Pjesëmarrja në turmë që kryen vepër penale dhe hulumtues (neni 412), përveç në rastet kur kryerja*

e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje.

1.2 Veprat penale sipas Kodit Penal të Kosovës (Rregullores së UNMIK-ut 2003/25, datë 6 korrik 2003, Gazeta Zyrtare e Kosovës nr. 2003/25) dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 2004/19 mbi ndryshimin e Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës:

- 1.2.5 Dëmtimi i pasurisë së luajtshme (neni 260);*
- 1.2.7 Moslajmërimi i veprave penale apo moslajmërimi i kryesit të tyre (neni 303, vetëm ndërlidhur me veprat penale për të cilat jepet amnisti me këtë ligj);*
- 1.2.8 Dhënia e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprës penale (neni 305, vetëm ndërlidhur me veprat penale për të cilat jepet amnisti me këtë ligj);*
- 1.2.9.6 Rrezikimi i trafikut publik me veprime apo me mjete të rrezikshme (neni 299, paragrafët: 1 dhe 2);*
- 1.2.9.7 Falsifikimi i dokumenteve zyrtare (neni 348);*
- 1.2.9.8 Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare (neni 316);*
- 1.2.9.9 Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrës zyrtare (neni 317), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje;*
- 1.2.10 Pjesëmarrja në grup që kryen vepër penale (neni 320), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje.*

1.3 Veprat penale të Ligjit Penal të KSAK, G. Zyrtare nr. 20/77, lidhur me Rregulloret e UNMIK-ut nr. 1999/24 dhe 2000/59 për ligjin në fuqi në Kosovë, në vijim:

- 1.3.1 Dëmtimi i sendit të huaj (neni 145);*

- 1.3.3 *Moslajmërimi i veprës penale dhe kryesit (neni 173, vetëm ndërlidhur me veprat penale për të cilat jepet amnisti me këtë ligj);*
- 1.3.4 *Ndihma kryesit pas kryerjes së veprës penale (neni 174, vetëm ndërlidhur me veprat penale për të cilat jepet amnisti me këtë ligj);*
- 1.3.5.5 *Rrezikimi i trafikut publik me veprime ose me mjete të rrezikshme (neni 167);*
- 1.3.5.6 *Falsifikimi i dokumentit (neni 203);*
- 1.3.5.7 *Falsifikimi i dokumentit zyrtar (neni 184);*
- 1.3.5.8 *Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrës zyrtare (neni 183);*
- 1.3.5.9 *Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrës zyrtare (neni 184, paragrafët: 1, 2 dhe 4), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje;*
- 1.3.6 *Pjesëmarrja në grup që kryen vepra penale (neni 200, përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje).*

[...]"

- 28. Parashtruesit më tej theksojnë se çështja kryesore e kërkesës është shkelja e të drejtës subjektive për mjet juridik të palës së dëmtuar për të iniciuar procedura penale kundër kryesit të veprës penale ose veprës penale në tentativë, për të cilën është dhënë amnistia sipas nenit 3 të Ligjit për Amnisti. Sipas pikëpamjes së tyre, rrjedhimisht, cenohet e drejta për të shfrytëzuar mjetet juridike, siç garantohet me nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës.
- 29. Për më tepër, sipas të drejtës penale, pala e dëmtuar ka të drejtë të dorëzojë kërkesë për ndjekje, derisa sipas legjislacionit të mëparshëm – Kodi i Përkohshëm i Procedurës Penale – ka ekzistuar institucioni i paditësit privat dhe i paditësit subsidiar në procedurat penale. Bazuar në këtë, parashtruesit pohojnë se neni 6, paragrafi 3, i Kodit të Procedurës Penale, Nr. 04/L-123, përcakton të drejtën e palës së dëmtuar për të

parashtruar kërkesë te Prokurori i Shtetit për të iniciuar procedurë penale. Neni 79, paragrafi 3, i Kodit të Procedurës Penale, megjithatë, ia kufizon Prokurorit të drejtën për të vepruar ashtu, varësisht prej kërkesës për ndjekje nga pala e dëmtuar.

30. Parashtruesit pohojnë se kërkesa për ndjekje penale është një mjet i rëndësishëm juridik, qëllimi i së cilës është t'i mundësojë palës së dëmtuar të mbrojë interesat e veta individuale nga aspekti penal si dhe nga aspekti civil, kur bëhet fjalë për kërkesat pronësore që kanë të bëjnë me dëme materiale apo me dëme morale të shkaktuara nga vepra penale. Sipas pikëpamjes së parashtruesve, e drejta për kërkesë për ndjekje është pa dyshim e mbrojtur me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë], paragrafi 1 dhe paragrafi 2, të Kushtetutës, ku paragrafi 1 i garanton secilit *“mbrojtje të barabartë të të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike”*.
31. Dhënia e amnistisë personave që kanë kryer, ose që dyshohet se kanë kryer, një nga veprat penale të specifikuara në këtë kërkesë, ia bën të pamundur palës së dëmtuar të shfrytëzojë mjetet juridike nëpërmjet të të cilave ai/ajo mund të mbrojë interesat e veta juridike sa i përket dëmit të mundshëm të shkaktuar nga vepra penale. Parashtruesit, pra, pohojnë se garantimi i mbrojtjes së barabartë të të drejtave, siç parashihet me nenin 31.1. të Kushtetutës, është i pamundur, pasi shkelet e drejta e palës së dëmtuar për të shfrytëzuar mjetin juridik.
32. Ata më tej i referohen nenit 31.2 të Kushtetutës, që thotë: *“Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e themeluar me ligj”*. Sipas mendimit të tyre, neni 3 i Ligjit për Amnisti bën të pamundur garantimin kushtetues të së drejtës për proces gjyqësor nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj. Prandaj, duke i dhënë amnisti personave të dyshuar ose të dënuar për vepra penale, që përmenden në nenin 3 të Ligjit dhe të specifikuara në këtë kërkesë, shkelet neni 31.2, pasi bëhet i pamundur zhvillimi i procedurës penale kundër personave të tillë.
33. Sa i përket nenit 32 të Kushtetutës, që parasheh: *“Secili person ka të drejtë të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat cenojnë të drejtat ose interesat e saj/tij në mënyrën e përcaktuar me ligj”*, parashtruesit pohojnë që neni 8.1 i Ligjit për Amnisti përcakton se, në çdo rast ku janë ngritur kallëzimet penale, është iniciuar një hetim, ose është ngritur një aktakuzë, prokurori

kompetent do të ndërpresë të gjitha këto procedura në përputhshmëri me këtë ligj, me ç'rast u jep amnisti personave në fjalë.

34. Sipas mendimit të tyre, duke ia njohur këtë autorizim prokurorit [për të vepruar ashtu], shkelet e drejta e palës së dëmtuar për shfrytëzimin e mjeteve juridike kundër vendimit për ndërprerjen e procedurave penale, në kundërshtim me nenin 31.1 dhe me nenin 32 të Kushtetutës, të cilat nene njohin të drejtën e pacenueshme të palëve për të përdorur mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore që shkelin të drejtat dhe interesat e tyre, në mënyrën e paraparë me ligj.
35. Parashtruesit më tej pohojnë se, përpos nenit 31 dhe nenit 32 të Kushtetutës, miratimi i Ligjit do të sjell gjithashtu edhe shkeljen e nenit 24 [Barazia para Ligjit], paragrafi 1 dhe paragrafi 2, të Kushtetutës. Pengesa, që pala e dëmtuar të ushtrojë të drejtën për të mbrojtur interesin e vet juridik, si dhe për të parashtruar kërkesë për ndjekje penale, duke përfshirë kërkesat pronësore, përbën pabarazi për të gjitha palët e dëmtuara që kanë pësuar dëme nga kryerja e veprave penale të përcaktuara me nenin 3 të Ligjit për Amnisti.
36. Parashtruesit konsiderojnë se përfshirja e veprave penale në nenin 3 të Ligjit shkel dispozitat e nenit 13 dhe të nenit 14, në lidhje me nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe, në veçanti, citohet neni 13: *“Çdokush, të cilit i janë shkelur të drejtat dhe liritë e përcaktuara në këtë Konventë, ka të drejtën e një zgjidhjeje efektive para një organi kombëtar, pavarësisht se shkelja është kryer nga persona që veprojnë në përmbushje të funksioneve të tyre zyrtare”*. Sipas pikëpamjes së tyre, çdo e drejtë e garantuar me Konventë, duke përfshirë të drejtën për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm sipas nenit 6, nënkupton të drejtën për mjet efektiv para një autoriteti shtetëror.
37. Ata pohojnë se, përveç nenit 6 të KEDNJ-së, gjithashtu është shkelur neni 1 i Protokollit 1 të KEDNJ-së, kur merret parasysh se dëmtimi i pronës dhe e drejta absolute e titullarit për të mbrojtur pronën me mjete ligjore është në rrezik. Në anën tjetër, ata konsiderojnë se neni 6. 1 i KEDNJ-së i garanton çdokujt të drejtën për gjykim të drejtë dhe publik brenda afatit të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme që do të vendosë për natyrën e çështjes, qoftë ajo e natyrës penale apo civile. Sipas pikëpamjes së tyre, neni 3 dhe neni 8.1 e 8.2 të Ligjit për Amnisti kanë shkelur të drejtat e palëve që kanë qenë të dëmtuara nga veprat penale të përfshira në nenin 3 të Ligjit, duke ua mohuar të drejtën që çështja e tyre të shqyrtohet nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme.

38. Parashtruesit më tej pretendojnë shkeljen e nenit 14 të KEDNJ-së, i cili thotë: *“Gëzimi i të drejtave dhe i lirive të përcaktuara në këtë konventë duhet të sigurohet, pa asnjë dallim të bazuar në shkaqe të tilla, si: gjinia, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër”*. Sipas mendimit të tyre, realizimi i të drejtave të parapara sipas kësaj konvente, e cila përfshin nenin 6 dhe nenin 13, duhet të sigurohet pa ndonjë dallim mbi bazë të statusit shoqëror.

39. Ata, gjithashtu, konsiderojnë se shkelja e të drejtës së palës së dëmtuar në një gjykatë, ku do të shqyrtohej rasti i saj, përbën një rrethanë diskriminuese në raport me palët e tjera të dëmtuara, që kanë qenë të dëmtuara nga vepra e tjera penale që nuk janë përfshirë në nenin 3 të Ligjit.

40. Parashtruesit më tej i referohen disa aktgjykimeve të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, që kanë të bëjnë me kuptimin e nenit 13 të KEDNJ-së. Në rastin Iatridis kundër Greqisë, disa parime themelore, sa i përket kësaj të drejte, janë përfshirë si në vijim: *“Gjykata vëren se kërkesa lidhur me nenin 13 ka rrjedhojë dhe themelësi të ngjashme juridike me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së përkitazi me pacenueshmërinë dhe pashtershmërinë e mjeteve juridike. Vetëm se ekziston një dallim për nga natyra e nenit 13 dhe nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së; i pari (neni 13) jep garanci procedurale që përfshin por nuk kufizohet vetëm tek mjeti juridik, ndërsa në nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së është përfshirë detyrimi gjithëpërfshirës për sa i përket lirisë dhe së drejtës së pronësisë”*.

41. Parashtruesit më tej i referohen rastit Buyukday kundër Turqisë, ku GJEDNJ konstatoi: *“Kërkesa, të cilën e përmban neni 13, duhet të jetë e jetësueshme dhe e zbatueshme si në praktikë ashtu edhe në sanksionim ligjor, sidomos kur gëzimi i së drejtës varet nga veprimet apo nga mosveprimet e organeve shtetërore të shtetit përgjegjës”*.

42. Përfundimisht, parashtruesit përmendin rastin Leander kundër Suedisë, ku GJEDNJ-ja njëloj ka përcaktuar disa parime për interpretimin e të drejtës së përkufizuar në nenin 13 të KEDNJ-së dhe theksohet në veçanti parimi: *“Secilit person, i cili tregon se i është cenuar ndonjë e drejtë nga kjo konventë, duhet t’i njihet e drejta në mjet efektiv juridik për t’i mbrojtur të drejtat e tij subjektive që burojnë nga kjo konventë”*.

43. Ata konsiderojnë se, këtu, GJEDNJ-ja shkon më tej sa i përket njohjes së të drejtës për mjet efektiv juridik, kur thekson se autoritetet shtetërore,

të përmendura në nenin 13 të Konventës, nuk është e thënë të jenë organet e drejtësisë, por përkufizimi i këtyre organeve ka karakter të gjerë institucional.

44. Përfundimisht, parashtruesit pretendojnë se dispozitat e mësipërme të nenit 3 të Ligjit për Amnisti shkelin nenin 3.1 dhe 3.2, nenin 32 të Kushtetutës së Kosovës, si dhe nenet: 6, 13 dhe 14 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
45. Në sqarimet e tyre shtesë, të dorëzuara më 1 gusht 2013, parashtruesit e kërkesës, ndër të tjera, pohojnë:

“ ...

Në dispozitën e nenit 5 të Ligjit për Amnisti, është theksuar se: ‘Me dhënien e amnistisë nuk preken të drejtat e personave të tretë, të cilat bazohen në dënimin apo aktgjykimin’.

Me këtë dispozitë është siguruar mundësia që personat e tretë të realizojnë të drejtat në procedura të tjera që do të mund të ndërlikojë ekzistimi i një raporti të detyrimit, apo ndonjë raport tjetër juridik, i cili varet nga vendimi gjyqësor i nxjerrë në procedurën penale si, për shembull, kërkesa pasurore juridike.

Por, për këtë, duhet të kemi parasysh se kjo dispozitë ka të bëjë me kategorinë e personave ndaj të cilëve është zhvilluar procedura dhe për çështjen penale është vendosur me vendim meritator. Pra, duke pasur parasysh se, me dispozitat e nenit 3 të Ligjit për Amnisti, personat që kanë kryer veprat penale të përcaktuara me këtë nen, amnistohen nga ndjekja penale dhe nga vuajtja e plotë e dënimit, me ç’rast dispozita e nenit 5 të Ligjit për Amnisti do të mund të zbatohej vetëm për kategorinë e personave që lirohen nga vuajtja e plotë e dënimit. Kjo sepse të drejtat e personave të tretë varen nga vendimi i nxjerrë gjyqësor.

Të kundërtën, personat të cilët kanë interesin juridik për ta realizuar atë në procesin gjyqësor, nuk e kanë të mundur të realizojnë atë ndaj personave të cilët lirohen nga ndjekja penale, ngase, nga vetë fakti se ata lirohen nga ndjekja penale, procedura ndaj personave të kësaj kategorie (qoftë në fazën e nismës me kallëzim penal, apo në atë të procedurës parapenale-hetimore, ose në fazën pas ngritjes së aktakuzës), pushon në tërësi, siç është theksuar në nenin 8, par. 1 dhe 2, të Ligjit për Amnisti.

Me këtë rast, duhet të vëmë në theks se Ligji për Procedurën Kontestimore, në nenin 14, thekson: 'Në procedurën kontestimore, gjykata, në pikëpamje të ekzistimit të veprës penale dhe të përgjegjësisë penale të kryesit, është e lidhur me aktgjykimin e formës së prerë të gjykatës penale, me të cilin i pandehuri është shpallur fajtor'.

Me këtë dispozitë është e qartë se, pala e tretë, për ta realizuar, për shembull, kërkesën pasurore-juridike në procedurën kontestimore, kërkesën e tillë do t'ia parashtrojë gjykatës kompetente, e cila në procedurë kontestimore është e lidhur me aktgjykimin me të cilin konstatohet dhe vërtetohet fajësia, që është bazë juridike për evidencimin e shkaktimit të dëmit, qoftë material apo moral.

Pra, gjykata, në procedurë kontestimore sipas kërkesës pasurore-juridike, do të vlerësojë vetëm lartësinë e dëmit të shkaktuar nga kryerja e veprës penale dhe e njëjta nuk do të vërtetojë fajësinë e kryesit, ngase këtë do ta vërtetojë gjykata në procedurë penale. Nga përmbajtja e kësaj dispozite, është e qartë se gjykata, në procedurë kontestimore, është e varur në vendosje nga shpallja e personit në cilësinë e të pandehurit, si fajtor. Pra, gjykata, në çdo rast do të vendosë vetëm pasi i pandehuri të shpallet fajtor sipas aktgjykimit të gjykatës, e cila ka vendosur në procedurë penale.

...”

Sa i përket aspektit procedural të kërkesës

46. Parashtruesit pohojnë se, edhe pse Projektligji i parë për Amnisti nuk ishte votuar në seancën e 4 korrikut 2013, Qeveria e Kosovës ka tërhequr tekstin dhe, ditën e nesërme, ia ka prezantuar Kuvendit një Projektligj të reviduar. Ky tekst i reviduar është shqyrtuar nga Komisioni Legjislativ, më 8 korrik 2013. Pra, përsëri, është shkelur neni 65.4 i Rregullores së punës të Kuvendit të Kosovës, në të cilin kërkohet që, së paku katër ditë pune para mbledhjes së thirrur, të sigurohet i gjithë materiali për shqyrtim. Sipas pikëpamjes së parashtruesve, duke pasur parasysh se projektligjet janë objekt kryesor i shqyrtimit në mbledhjet e Kuvendit, është e pakuptimtë dhe në kundërshtim me dispozitat e nenit 65.4 të Rregullores të thirret mbledhja pa u përmbushur kushtet e përcaktuara me këtë dispozitë, dhe që rendi i ditës të futet në kundërshtim me afatet kohore të parapara me këtë dispozitë.
47. Parashtruesit më tej theksojnë se, në seancën plenare të 11 korrikut 2013, që do të thotë se pa kaluar ende periudha minimale prej dy javësh

pune, Kryesia e Kuvendit, në mbledhjen e 8 korrikut 2013, vendosi të procedojë këtë projektligj, duke mos marrë parasysh shqyrtimin e bërë nga Komisioni raportues. Më 11 korrik 2013, Kuvendi, duke votuar për kërkesën e grupit parlamentar të PDK-së për shmangie nga procedurat, ka proceduar Projektligjin për Amnisti në dy lexime brenda të njëjtës seancë: leximi i parë – paradite, dhe i dyti – pasdite. Pas votimit në lexim të parë, Kuvendi ka ngarkuar Komisionin për Legjislacion që të shqyrtojë Projektligjin për lexim të dytë.

48. Sa i përket kësaj, parashtruesit i referohen nenit 57.3 të Rregullores së punës, ku thuhet: *“Amendamente në projektligj mund të parashtrorë deputeti, grupi parlamentar, komisioni parlamentar dhe Qeveria, në afat prej dy javësh pune nga miratimi në parim. Amendamentet i adresohen komisionit funksional-raportues”*. Sipas pikëpamjes së parashtruesve, është shkelur e drejta e deputetëve për të dërguar amendamente në afatin kohor të paraparë me Rregullore.
49. Ata, më tutje, theksojnë se nuk do të duhej të bëhej shmangie nga veprimet cilësore, por do të duhej gjithherë të kuptohej si shmangie nga procedurat formale që nuk kanë ndikim në cilësinë e vendimit për të cilin zhvillohet procedura e tillë. Sipas pikëpamjes së tyre, duke mos e paraqitur Projektligjin në këto komisione të përhershme, është shkelur neni 57.3 i Rregullores së punës të Kuvendit.
50. Parashtruesit përfundimisht theksojnë se Komisioni për Legjislacion, gjatë shqyrtimit të këtij ligji, veçanërisht gjatë shqyrtimit të Projektligjit, në asnjë moment nuk e ka shqyrtuar kushtetutshmërinë dhe ligjshmërinë e Projektligjit, tashmë ligj i ratifikuar. Në këtë drejtim, ata i referohen pikës 3, të Shtojcës 2, të Rregullores së punës të Kuvendit, e cila saktëson fushëveprimin e komisioneve parlamentare që, konkretisht, analizojnë dhe vlerësojnë përshtatshmërinë e akteve, të cilat i miraton Kuvendi i Kosovës, me Kushtetutën dhe që shqyrtojnë ligjshmërinë dhe kushtetutshmërinë e projektligjeve.
51. Ata përfundojnë se, po ashtu, siç mund të shihet qartë edhe në transkriptin e Komisionit për Legjislacion, këto përgjegjësi nuk janë përmbushur në procedurën e shqyrtimit para leximit të parë të Projektligjit për Amnisti. Prandaj, Projektligji për Amnisti është proceduar në kundërshtim me nenin 65.4 të Rregullores së punës të Kuvendit. Për më tepër, për shkak të shkeljes së të drejtës për dërgimin e amendamenteve brenda afatit kohor të paraparë me Rregullore, Projektligji për Amnisti është proceduar në kundërshtim me nenin 57.3 të Rregullores së punës të Kuvendit.

Argumentet e paraqitura nga Qeveria

52. Sa i përket informacioneve shtesë, të dorëzuara nga parashtresit në Gjykatë, më 1 gusht 2013, sipas Qeverisë, Gjykata duhet *“të shpallë të papranueshëm kundërshtimin shtesë, të paraqitur nga një anëtar i vetëm i Parlamentit të Kosovës, më 13 gusht 2013, për shkak të mungesës së bazës ligjore apo procedurale”*.
53. Qeveria konsideron se ekziston *“[...] e drejta e palëve në procedurë, sipas nenit 22.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, për të siguruar fakte shtesë për Gjykatën, por që i nënshtrohet tri kushteve kumulative dhe të domosdoshme: së pari, që referimi të jetë i paqartë ose i paplotë; së dyti, që vetë gjykata, nëpërmjet Gjyqtarit raportues, kërkon informacion të tillë nga pala; dhe, së treti, që informacioni i kërkuar do të jetë vetëm në natyrën e ‘fakteve të tjera që janë të nevojshme për të vlerësuar pranueshmërinë ose baza për padi”*. Sa i përket kësaj, Qeveria pohon se paraqitja e parashtresve nuk mbulohet me këtë dispozitë, por duhet të konsiderohet si *“[...] një kundërshtim i ri/shtesë, i paraqitur nga ajo personalisht”, [...] për shkak se “[...] kërkesa origjinale nuk flet fare për kushtetutshmërinë e nenit 5 të Ligjit për Amnisti”*.
54. Përveç kësaj, këndvështrimi i Qeverisë është se *“[...] letra e znj. Haxhiu është thjeshtë një shkresë e saj personale dhe, si e tillë, nuk mund të konsiderohet si pjesë e kërkesës së nënshkruar nga 13 anëtarë të Parlamentit. Nëse anëtarët e Parlamentit kishin pasur për qëllim që me sukses të kundërshtonin edhe nenin 5 të Ligjit për Amnisti, ashtu siç kanë kundërshtuar nenin 3 të Ligjit për Amnisti, atëherë kjo do të ishte pjesë e kërkesës së tyre origjinale”*.
55. Më 20 gusht 2013, Qeveria i ofroi Gjykatës komentet përkitazi me Rastin Nr. KO108/13, duke pretenduar se:
 - a. *“Ligji i Kosovës për Amnisti është në përputhje të plotë me ligjin ndërkombëtar dhe me Kushtetutën e Kosovës;*
 - b. *Ligji për Amnisti nuk shkel të drejtat themelore të garantuara me Kushtetutë;*
 - c. *Çdo kufizim i pretenduar i të drejtave në Kapitullin II të Kushtetutës është në përputhje me nenin 55 të Kushtetutës;*
 - d. *Procedura për miratimin e Ligjit për Amnisti ishte në pajtueshmëri me Rregulloren e brendshme të Kuvendit të Kosovës”*.

56. Qeveria thekson se “amnistitë janë një instrument ligjor i pranuar dhe i njohur në të drejtën ndërkombëtare [...]”, i cili “[...] ka qenë përdorur në vende të tjera dhe është vlerësuar nga gjykatat ndërkombëtare”. Në këtë drejtim, “Qeveria e Kosovës ka qenë dhe ende është në një situatë jo të ndryshme nga vendet e tjera në transicion. Pas një lufte guerile dhe të ashpër, vendi ka pësuar një ndarje de facto të një pjese të territorit të saj, e cila ka mbajtur marrëdhëniet e saj tmerrësisht armiqësore me shtetin fqinj. Përpyekja e fundit për normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Kosovës dhe Serbisë është iniciuar nga vetë Organizata e Kombeve të Bashkuara (OKB). Më 8 shtator të vitit 2010, Asambleja e Përgjithshme e OKB-së miratoi një rezolutë, të ashtuquajtur ‘Mirëpritja e gatishmërisë së Bashkimit Evropian për të lehtësuar procesin e dialogut ndërmjet palëve; ku procesi i dialogut në vetvete do të jetë një faktor për paqen, sigurinë dhe stabilitetin në rajon, dhe se dialogu do të promovojë bashkëpunim, të arrijë përparim në rrugën drejt Bashkimit Evropian dhe do të përmirësojë jetën e njerëzve’ [UNGA, Rezoluta A/64/L.65/Rev. 1; fq. 2]. Në këtë mënyrë, edhe Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara e sheh procesin e dialogut si të domosdoshëm për paqen, sigurinë dhe stabilitetin në rajon. Ligji për Amnisti është pa dyshim një pjesë integrale e atij procesi”.
57. Për më tepër, Qeveria konsideron se “[...] Ligji për Amnisti i Kosovës është një amnisti e hartuar me kujdes, e cila nuk bën në asnjë mënyrë të përfshijë krime të rënda, të dhunshme, kundër ligjit dhe praktikës ndërkombëtare”.
58. Sipas Qeverisë, “përveç të drejtës ndërkombëtare të përmendur më lart, praktika gjyqësore e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), trajton përputhshmërinë e ligjeve për amnisti. GJEDNJ, praktika gjyqësore e së cilës është e detyrueshme për këtë Gjykatë të Nderuar, deri më tani nuk ka vlerësuar që ndonjë nga ligjet për amnisti të jetë në kundërshtim me KEDNJ-në. Megjithatë, GJEDNJ-ja ka gjykuar shumë raste në të cilat ligjet për amnisti janë konsideruar si ligjore dhe në përputhje me të drejtën ndërkombëtare [Shih, Dujardin kundër Francës, Tarbuk kundër Kroacisë, Margus kundër Kroacisë]”.
59. Sa i përket asaj nëse Ligji për Amnisti pakëson të drejtat dhe liritë sipas Kapitullit II të Kushtetutës, Qeveria thekson se “pala parashtuese, në mënyrë eksplicite ka theksuar dhe ka bazuar gjithë argumentin e kërkesës mbi pretendimin e tyre se vetë ekzistenca e amnistisë zvogëlon të drejtat sipas Kapitullit II të Kushtetutës sonë. Në paragrafin e dytë, pala parashtuese pretendon se ‘duke pasur parasysh se Ligji për Amnisti [...] përmban dispozita me të cilat lirohen nga ndjekja penale

dhe vuajtja e plotë e dënimit edhe personat të cilët kanë kryer vepra penale nga të cilat shkaktohet pasoja e dëmtimit të personave që në aspektin procedural mund të paraqiten në procedurë penale si palë të dëmtuara, konsiderohet se lirimi i personave nga ndjekja penale dhe nga vuajtja e dënimit cenon të drejtën e disponueshme për të shfrytëzuar mjetet e efektshme juridike lidhur me realizimin e së drejtës për ndjekje penale dhe realizimit të kërkesës subjektive në cilësinë e palës së dëmtuar'. Prandaj, bazuar në këtë, është më se e qartë se argumenti i palës parashtruese kërkon strehim dhe bazë ligjore mbi diçka që Gjykata Kushtetuese tashmë ka vendosur për të kundërtën. Kjo gjykatë ka vendosur që amnistia, si një institut, duke përfshirë atë që do të duhej, është me të vërtetë në përputhje të plotë me Kushtetutën tonë”.

60. *Sa i përket asaj nëse neni 3 i Ligjit për Amnisti shkel ndonjë të drejtë sipas Kapitullit II të Kushtetutës dhe sipas nenit 6 e nenit 13 të KEDNJ-së, Qeveria shpreh pikëpamjen se “Ligji është hartuar me kujdes jo vetëm për të shmangur dhënien e amnistisë për krimet e rënda apo për shkeljet e të drejtave të njeriut, por për të minimizuar paaftësinë e çdo viktime për të mbuluar dëmet. Kjo është treguar nga Ligji për Amnisti, në përjashtimet e amnistisë në nenin 4 dhe në dispozitën përjashtuese të nenit 5. Për shembull, në bazë të nenit 136 të Ligjit mbi Marrëdhëniet e Detyrimeve, kushdo që i shkakton dëm tjetrit është përgjegjës. Nuk kërkohet një hetim penal për t'i paraprirë çështjes civile”.*
61. *Sa i përket asaj nëse neni 3 i Ligjit për Amnisti shkel nenin 14 dhe Protokollin 12 të KEDNJ-së, Qeveria vëren: “Amnistia nuk është e bazuar mbi ndonjë kategori të tillë, si: gjinia, përkatësia etnike, apo kategori tjetër të mbrojtur me Kushtetutë. Nëse ligji do të rezultojë me amnistimin e ndonjë përqindje më të madhe të një gjinie apo grupi etnik, do të jetë thjesht për shkak se këto grupe kanë marrë pjesë në ato vepra penale ose kanë pasur këto motive në një normë më të lartë. Këto grupe të njerëzve, për nga natyra e tyre, nuk do të ishin në ‘situata analoge’ ose në ‘situata relativisht të ngjashme’ me ato që nuk kanë kryer këto vepra penale ose që kanë pasur këto motive. Edhe nëse kjo gjykatë do të vendoste se grupe personash që përfitojnë nga amnistia dhe ata që nuk përfitojnë nga ajo janë në një situatë analoge, atëherë ekziston një ‘justifikim i arsyeshëm dhe objektiv’ për këtë dallim në trajtim, sepse dhënia e kësaj amnistie ka qenë pjesë e negociatave ndërkombëtare për tërheqjen e institucioneve të Serbisë nga Republika e Kosovës”.*
62. *Sa i përket asaj nëse neni 5 i Ligjit për Amnisti shkel të drejtat e viktimave në bazë të Kushtetutës, Qeveria thekson se “gjuha e nenit 5*

është një shpjegim i thjeshtë për interpretim nga gjykatat në të ardhmen. Për shembull, kur një gjykatë aplikon amnistinë me një vendim për dhënien e amnisti sipas nenit 8 të Ligjit, ajo duhet të ketë të qartë se vendimet e nxjerra paraprakisht mbi bazën e atij vendimi penal nuk duhet të shpallen të pavlefshme, ndonëse personi lirohet nga ndjekja apo nga vuajtja e dënimit për po të njëjtën vepër penale. Megjithatë, kjo në asnjë mënyrë nuk i ndal viktimat e tjera në të ardhmen për të ndjekur të drejtat e tyre në procedurë civile, kur kryesit e veprave penale nuk janë dënuar”. [...] “Kjo ndodh për shkak se Ligji mbi Procedurën Kontestimore është ende i vlefshëm dhe ai u ofron të gjitha palëve të drejtë të paraqesin padi për dëmet në çdo kohë”.

63. Sa i përket asaj nëse ndonjë kufizim i pretenduar i të drejtave sipas Kushtetutës është në përputhje me nenin 55 të Kushtetutës, Qeveria thekson se “[...] Ligji për Amnisti nuk ka ndërmend të anashkalojnë thelbin e të drejtave të garantuara me Kapitullin II të Kushtetutës, apo kushtet e nenit 55, dhe se ekziston një lidhje e qartë dhe themelore ndërmjet qëllimit të çfarëdo kufizimi të mundshëm, në njërën anë, dhe qëllimit për të cilin ai përdoret”.
64. Sa i përket procedurës për miratimin e Ligjit, Qeveria thekson se miratimi i Ligjit është bërë në pajtim me Rregulloren e punës së Kuvendit.
65. Sa i përket asaj nëse është shkelur neni 65.4 i Rregullores së punës të Kuvendit, Qeveria konsideron se “neni 65, paragrafi 4, i Rregullores, i cili thotë: ‘Komisioni mund të ftojë në mbledhje përfaqësues të institucioneve dhe të shoqërisë civile’ dhe, prandaj, [...] nuk ka asnjë lidhshmëri të këtij neni me kërkesën e paraqitur nga deputetët e Kuvendit”.
66. Sa i përket asaj nëse është shkelur neni 64.4 i Rregullores së punës të Kuvendit, Qeveria konsideron se “me propozim të njërit prej deputetëve – anëtar i Komisionit – dhe me mbështetje të shumicës së deputetëve (me vetëm një votë kundër), Komisioni ka vendosur për ndryshimin e rendit të ditës dhe për futjen në shqyrtim si pikë e parë e rendit të ditës, shqyrtimin në parim të Projektligjit për Amnisti. Pas shqyrtimit, Komisioni, me shumicë votash, i ka rekomanduar Kuvendit të miratojë Projektligjin për Amnisti”. Rrjedhimisht, Qeveria pretendon se kontestimi përkitazi me periudhën katërditore është i pazabuar.
67. Sa i përket procedurës së votimit, Qeveria konsideron se “propozimi i njërit nga deputetët e Kuvendit për shmangie nga Rregullorja, përkatësisht për futje si pikë të parë të rendit të ditës ‘shqyrtimin në

lexim të parë të Projektligjit për Amnisti, është mbështetur nga gjithsej 84 deputetë, 14 kundër dhe asnjë abstenim. Në lexim të parë, Projektligji për Amnisti është miratuar nga Kuvendi me 91 vota për, 17 ishin kundër dhe nuk pati asnjë abstenim. I gjithë ky procedim është në përputhje të plotë me Rregulloren dhe me nenin 65, paragrafi 1, pika 15, të Kushtetutës. Më pas, me propozim të të njëjtit deputet, në seancën plenare të Kuvendit të Kosovës, më 11.7.2013, në sesionin e pasdites, është futur si pikë e parë e rendit të ditës shqyrtimi në lexim të dytë i Projektligjit për Amnisti. Shqyrtimi në lexim të dytë, përkatësisht futja si pikë e parë e rendit të ditës, është bërë po ashtu në pajtim me nenin 84 të Rregullores dhe i njëjti është mbështetur me votat e 86 deputetëve, 14 ishin kundër dhe nuk pati asnjë abstenim. Kuvendi ka miratuar Projektligjin për Amnisti me 90 vota për, 17 ishin kundër dhe pati një abstenim, në përputhje të plotë me Rregulloren dhe me nenin 65, paragrafi 1, pika 15, të Kushtetutës”.

Pranueshmëria e kërkesës

68. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara në Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
69. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës, i cili përcakton se *“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”*.
70. Përkitazi me këto kërkesa, Gjykata vëren se parashtruesit kanë parashtruar kërkesën e tyre në pajtim me nenin 113.5 të Kushtetutës, i cili parasheh:

“Dhjetë (10) a më shumë deputetë të Kuvendit të Kosovës, brenda një afati prej tetë (8) ditësh nga dita e miratimit, kanë të drejtë të kontestojnë kushtetutshmërinë e çfarëdo ligji ose vendimi të miratuar nga Kuvendi, si për përmbajtjen, ashtu edhe për procedurën e ndjekur”. [Versioni serbisht ndryshon nga versionet anglisht dhe shqip].

71. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se, kur një ligj ose një akt është në shqyrtim sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, procedura e vlerësimit do të jetë e natyrës pezulluese, ashtu që do të bllokohet shpallja e ligjit derisa Gjykata të marrë një vendim përfundimtar për rastin. Në pajtim me nenin 43 (2) të Ligjit, në rast se një ligj i miratuar nga Kuvendi kontestohet sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, *“ligji [...] i tillë mund t’i*

dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje në pajtim me modalitetet e përcaktuara në vendimin final të Gjykatës Kushtetuese për rastin e kontestuar”, që do të thotë se Ligji i miratuar nuk duhet t’i kthehet Kuvendit, por duhet t’i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje, pa nenet të cilat Gjykata i ka shpallur në Aktgjykimin e saj si të papajtueshme me Kushtetutën.

72. Kjo është vërtetuar në mënyrë analoge nga Gjykata në Aktgjykimin e saj në rastet KO29/12 dhe KO48/12, kur vendosi: *“Është me rëndësi të theksohet që Gjykata Kushtetuese është autoriteti përfundimtar për interpretimin e Kushtetutës dhe të përputhshmërisë së ligjeve me Kushtetutën. Ky është një juridiksion ex-post i Gjykatës, si garantuese e Kushtetutës, për ta siguruar përputhjen e legjislacionit me aktin më të lartë të shtetit, pra me Kushtetutën. Përveç këtij juridiksioni, Gjykata gjithashtu ka juridiksionin e ashtuquajtur ex-ante për vlerësim paraprak të kushtetutshmërisë së amendamentit të propozuar. Ky juridiksion i jepet Gjykatës, si mbrojtëse e Kushtetutës, për të siguruar që amendamenti i propozuar nuk pakëson ndonjë të drejtë dhe liri të përcaktuar në Kapitullin II të Kushtetutës”* (Shih, Rasti KO29/12 dhe Rasti KO48/12, parashtrues Kryetari i Kuvendit, Aktgjykimi i 20 korrikut 2012).
73. Rastet e cituara më sipër kanë të bëjnë me juridiksionin e Gjykatës për të shqyrtuar pajtueshmërinë me Kushtetutën të amendamenteve kushtetuese të propozuara në bazë të nenit 113.9 të Kushtetutës, ku shqyrtimi është i kufizuar në pajtueshmërinë me dispozitat e Kapitullit II të Kushtetutës. Në rastin konkret, sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, juridiksioni i Gjykatës përfshin shqyrtimin e përputhshmërisë së ligjit të kontestuar me të gjitha dispozitat e Kushtetutës.
74. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkesa është parashtruar nga 13 deputetë të Kuvendit të Kosovës.
75. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh nenin 42 të Ligjit që rregullon parashtrimin e kërkesës sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, si në vijim:

Neni 42 – Saktësimi i kërkesës

1. *Në kërkesën e ngritur në pajtim me nenin 113, paragrafi 6, të Kushtetutës, ndër të tjera, paraqiten informatat e mëposhtme:*
[Versioni shqip dhe serbisht dallon nga versioni anglisht]

- 1.1. *Emrat dhe nënshkrimet e të gjithë deputetëve të Kuvendit, që kontestojnë kushtetutshmërinë e ligjit apo të vendimit të nxjerrë nga Kuvendi i Republikës së Kosovës;*
 - 1.2. *Dispozitat e Kushtetutës, apo të ndonjë akti apo ligji që ka të bëjë me këtë kërkesë; dhe*
 - 1.3. *Paraqitjen e provave mbi të cila mbështetet kontesti”.*
76. Përveç emrave dhe nënshkrimeve të deputetëve që kanë parashtruar kërkesën, janë përmendur ligji i kontestuar dhe dispozitat përkatëse të Kushtetutës, si dhe provat mbështetëse të kërkesës.
 77. Sa i përket ligjit të kontestuar, Gjykata vëren se parashtruesit kontestojnë Ligjin për Amnisti, Nr. 04/L-209.
 78. Gjykata, prandaj, konsideron se janë përmbushur kërkesat e nenit 42 të Ligjit.
 79. Sa i përket afatit kohor, Gjykata vëren se Ligji për Amnisti, Nr. 04/L-209, është miratuar nga Kuvendi më 11 korrik 2013 (Vendimi nr. 04-V-646) dhe kërkesa është parashtruar në Gjykatë më 19 korrik 2013. Në pajtim me rregullin 27(1) (Llogaritja e periudhës kohore) të Rregullores së punës: *“Periudha kohore e përcaktuar me Kushtetutë, me ligj dhe me këtë rregullore të punës llogaritet si më poshtë: (1) Kur periudha shprehet me ditë, ajo duhet të llogaritet nga dita në të cilën ndodh një ngjarje, atëherë dita kur ndodh ajo ngjarje ose veprim nuk llogaritet se bën pjesë në atë periudhë”.* Prandaj, kërkesa është dorëzuar brenda periudhës kohore prej tetë ditësh, e paraparë me Kushtetutë.
 80. Sa i përket informacioneve shtesë, të dorëzuara nga parashtruesit më 1 gusht 2013, Gjykata konsideron se është e pranueshme letra e parashtruesve në emër të përfaqësueses së tyre, znj. Albulena Haxhiu. Ajo përmban sqarime të mëtejshme nga parashtruesit për një çështje që ata kanë ngritur tashmë në kërkesën e tyre. Së fundmi, Gjykata është ajo që vendos për provat e paraqitura se si të procedohet me to.
 81. Prandaj, Gjykata konkludon se nuk ka baza që kërkesën, e cila ngre çështje të rëndësishme kushtetuese, ta shpallë të papranueshme.

Analiza krahasimtare e situatës

Konteksti socio-politik

82. Në mënyrë që të kemi një kuptim të qartë të qëllimit dhe të fushëveprimit të Ligjit për Amnisti, Gjykata i referohet nenit 1 [Qëllimi dhe fushëveprimi] të Kapitullit I, Dispozitat e Përgjithshme të Ligjit, që parasheh:

“Ky ligj rregullon kushtet dhe procedurën me të cilën jepet amnisti për personat të cilët janë dënuar për një veprë penale, personat të cilët janë nën ndjekje penale për vepra penale, apo personat të cilët mund të jenë objekt i ndjekjes penale për veprat penale të kryera para 20 qershorit 2013 brenda territorit që tani përbën Republikën e Kosovës”.

83. Edhe pse neni, në mënyrë përmbledhëse, përcakton fushëveprimin e Ligjit, neni qëndron i heshtur për sa i përket qëllimit. Megjithatë, Memorandumi shpjegues për Projektligjin për Amnisti, kur është paraqitur nga Qeveria në Kuvend për miratim, në nenin 2 të tij [Objektivat dhe ndërlidhja e tyre me prioritetet e Qeverisë], qëllimin e Ligjit e përshkruan me këto fjalë:

“Me qëllim të krijimit të një infrastrukture ligjore, e cila synon krijimin e një ambienti të qëndrueshëm dhe në funksion të sundimit të rendit dhe ligjit, si dhe të udhëhequr nga parimet e humanizmit, rrezikshmërisë së ulët të personave të cilët amnistohen si dhe mbrojtjen e interesat publike, miratimi i këtij projektligji do të ketë si efekt pozitiv realizimin e qëllimit të dënimit, po ashtu do të ndikojë pozitivisht edhe në risocializimin dhe riintegrimin e personave të dënuar për kategoritë e caktuara të veprave penale”.

84. Gjykata e kupton se, në mënyrë që të konsolidohet rendi juridik i Kosovës dhe që të sigurohet shtrirja e autoritetit shtetëror në të gjitha pjesët e Republikës, është e nevojshme të inkorporohen në territorin e Kosovës komunitetet që kanë vepruar brenda kornizave institucionale të Republikës së Serbisë. Amnistia mund të shihet si kontribut në këtë konsolidim, duke mos penalizuar personat që kanë vepruar brenda kornizave të tjera institucionale deri më tani. Si e tillë, ajo ka për qëllim të qartë të lehtësojë transicionin e këtyre komuniteteve në kuadër të administratës publike dhe të institucioneve të sigurisë të Kosovës.

85. Gjykata vëren se Ligji për Amnisti nuk përcakton kategoritë e personave dhe sjelljet të cilat sjellin amnisti, por e kufizon veten duke ofruar një katalog të veprave penale për të cilat do të jepet amnistia. Për më tepër, periudha kohore gjatë së cilës do të jepet amnistia është definuar ashtu që fillon përafërsisht me fundin e luftës në vitin 1999 dhe vazhdon deri më 20 qershor vitin 2013. Çështja e datës së fillimit të zbatimit të

amnistisë është diskutuar më poshtë në nenin 2 të Ligjit. Gjatë kësaj periudhe disi të gjatë kohore, territori i Kosovës ka qenë nën juridiksionin ligjor të një sërë autoritetesh, më shumë ose më pak të ndryshme, deri në pavarësimin e Republikës të Kosovës. Gjykata vëren se ligjshmëria e këtyre autoriteteve të njëpasnjëshme nuk është duke u kontestuar, dhe Ligji për Amnisti merr parasysh këto autoritete të njëpasnjëshme me përkufizimet e veta nga një sërë kodesh dhe ligjesh penale.

86. Gjykata është e vetëdijshme për faktin e njohur dhe publik se ky ligj ka ngritur shqetësime të shoqëria civile dhe ndër sektorë të caktuar të komuniteteve profesionale dhe të biznesit. Këto shqetësime kanë të bëjnë, *inter alia*, me përmasat e konsiderueshme të shkatërrimit të pronës private, që ka prekur të gjitha komunitetet që nga lufta, dhe për të cilat, relativisht, një numër i vogël i ndjekjeve penale ka përfunduar me sukses. Përveç kësaj, ekziston një perceptim mbizotërues se një numër i konsiderueshëm i aktiviteteve të biznesit të paligjshëm është zhvilluar gjatë periudhës kohore që nga lufta, me pasoja të dëmshme për buxhetin e shtetit dhe për konkurrencën e biznesit të ligjshëm, por edhe kanë pasur ndikim negativ ndaj shëndetit publik dhe mirëqenies. Ka disa shqetësime se Ligji për Amnisti legjitimon një shkallë të mosndëshkimit për praktika të tilla të paligjshme, pa marrë parasysh se kush i ka shkaktuar ato.
87. Deri në masën që amnistia ka për qëllim t'i kontribuojë pajtimit ndërmjet komuniteteve të Kosovës, një amnisti e gjerë për shkatërrimin dhe për djegien e pronave private, në fakt, mund të minojë këtë objektiv. Deri në masën që amnistia është menduar për të konsoliduar sundimin e ligjit dhe për të shtrirë administrimin e autoritetit publik, duke garantuar mosndëshkim për aktivitete të caktuara kriminale, një amnisti e gjerë për aktivitete të paligjshme profesionale dhe të biznesit praktikisht mund të shërbejë për të minuar rendin juridik të Kosovës. Gjykata konsideron se Ligji për Amnisti, ashtu siç është shkruar, potencialisht mund të ketë ndikim negativ në legjitimitetin e rendit publik në tërë Kosovën. Kjo mund të dëmtojë objektivin "*për të krijuar një infrastrukturë ligjore, e cila synon të krijojë një mjedis të qëndrueshëm dhe në funksion të sundimit të rendit dhe të ligjit*", siç përcaktohet në Memorandumin shpjegues.
88. Gjatë shqyrtimit të kërkesës, rrjedhimisht, Gjykata do të marrë parasysh objektivat e përcaktuara në Memorandumin e mësipërm shpjegues, si dhe kontekstin e sotëm social dhe politik të Kosovës.

Parimi i amnistisë

89. Sa i përket parimit të amnistisë, Gjykata i referohet nenit 65 të Kushtetutës, i cili, në paragrafin 15, përcakton kompetencat e Kuvendit të Kosovës: *“Jep amnisti me ligj përkatës, i cili miratohet me dy të tretat (2/3) e votave të të gjithë deputetëve të Kuvendit”*.
90. Sipas mendimit të Gjykatës, pasi as dispozitat kushtetuese e as ndonjë dispozitë tjetër e Ligjit nuk përmban një udhëzim të mëtutjeshëm për Gjykatën sa i përket konceptit të amnistisë të paraparë me nenin 65.15 të Kushtetutës, Gjykata do t'i referohet legjislacionit përkatës në vendet fqinje dhe standardeve të pranuara ndërkombëtarisht në këtë fushë.
91. Sa i përket kësaj, Gjykata konstaton se amnistia mund të përkufizohet si përjashtim i kryesve të shkëlqeve të ligjit nga të qenit i ndjekur penalisht.
92. Megjithatë, ligjet për amnisti duhet të dallohen nga format e tjera të mosndëshkimit, për shkak të kontekstit politik në të cilin janë aprovuar, Motivet për nxjerrjen e një ligji për amnisti janë të ndryshme, por në përgjithësi ligjet për amnisti nxirren për shembull gjatë konfliktit për t'i dhënë fund dhunës, si pjesë e një marrëveshje paqësore, në mënyrë që të promovohet pajtimi mes palëve të përfshira, etj. Amnistia mbulon përveç individëve që janë dënuar dhe që janë duke vuajtur dënimin e tyre, edhe individët që janë duke u hetuar apo që do të hetohen. Për të bërë dallimin, duhet të shikohen motivet për nxjerrjen e një ligji për amnisti.
93. Fushëveprimi i një ligji për amnisti ndryshon si për nga ajo se cilat vepra mund të amnistohen, ashtu edhe për atë se për kë zbatohet, si dhe për periudhën kohore që përfshin ai. Megjithatë, si parim i përgjithshëm, një amnisti e miratuar nga Kuvendi duhet të respektojë parime të caktuara themelore të sundimit të ligjit, përkatësisht ligjshmërinë (duke përfshirë transparencën), ndalimin e arbitraritetit, mosdiskriminimin dhe barazinë para ligjit.
94. Sa i përket fushëveprimit të Ligjit për Amnisti, do të thotë për atë se për kë zbatohet, në përgjithësi ai mund të zbatohet për individët apo për një kolektiv.
95. Sa i përket veprave për të cilat zbatohet një ligj për amnisti, do të thotë për atë se cilat vepra penale mund të amnistohen dhe cilat nuk mund të amnistohen, është vërejtur se ekziston një listë e veprave aktuale penale sipas ligjit ndërkombëtar, si: shkeljet e rënda të të drejtave të njeriut,

duke përfshirë gjenocidin, krimet e luftës, krimet kundër njerëzimit, torturat dhe zhdukjet, ku shtetet janë të detyruara që penalisht të ndjekin kryesit. Veprat penale të natyrës politike, që amnistohen, përfshijnë: tradhti, kryengritje, përmbysje, rebelim, përdorim i dokumenteve të rreme, falsifikim, propagandë antikeveritare, posedim i armëve ilegale, spiunazh, anëtarësi në organizata të ndaluara politike apo fetare, dezertim dhe shpifje. Vepra penale të natyrës ekonomike, që amnistohen, janë të tilla si trafikim ilegal etj.

96. Pavarësisht nga fakti se mund të amnistohen disa vepra penale, është e pranuar ndërkombëtarisht që viktimat duhet të kenë të drejtë për qasje të barabartë dhe efektive në sistemin e drejtësisë, në mënyrë që të jenë në gjendje të marrin dëmshpërblimin adekuat, efektiv dhe të menjëhershëm për dëmin e pësuar, dhe duhet të kenë të drejtë për qasje efektive në informacionin relevant përkitazi me mekanizmat e reparacionit për shkelje të tilla.
97. Sa i përket periudhës kohore, mund të thuhet se, në përgjithësi, periudha kohore duhet të pasqyrojë objektivat e amnistisë në fjalë.
98. Megjithatë, siç u përmend më lart, ekziston një minimum kur nuk mund të jepet amnistia për shkelje të së drejtës për jetën dhe të drejtës së lirisë dhe sigurisë së personit, përfshirë të drejtën për liri nga tortura dhe nga format e tjera të keqtrajtimit. Në këtë drejtim, parimi i drejtësisë kërkon që duhet të ndiqen shkeljet e të drejtave të viktimës.
99. Gjykata vëren se Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ) herë pas herë është prononcuar për çështjen e pandëshkueshmërisë për shkeljet e të drejtës së lirisë nga keqtrajtimi dhe për shkeljet e të drejtës për jetën. Gjykata rikujton aktgjykimin në rastin Eski kundër Turqisë (Kërkesa 8354/04, Aktgjykimi i 5 shtatorit 2012) ku, në lidhje me keqtrajtimin, GJEDNJ-ja ka gjetur se:

“32. Gjykata rikujton se, në rastet kur një individ bën një deklaram të besueshëm se ka përjetuar trajtim në kundërshtim me nenin 3, në duart e policisë apo të përfaqësuesve të tjerë të shtetit, ajo dispozitë, e lexuar në lidhje me detyrën e përgjithshme të shtetit nga neni 1 i Konventës, për t’ia ‘siguruar çdokujt brenda juridiksionit të tyre, të drejtat dhe liritë e përcaktuara në ... [këtë] Konventë’, kërkon në mënyrë implicite se duhet të ketë një hetim zyrtar efektiv. Një hetim i tillë duhet të jetë në gjendje të çojë deri te identifikimi dhe dënimi i atyre që janë përgjegjës (Shih, Labita kundër Italisë [GC], nr. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV). Sipas praktikës së vendosur gjyqësore, kjo do të thotë se autoritetet

gjyqësore vendëse nuk duhet në asnjë mënyrë të jenë të përgatitura të lejojnë që vuajtjet e shkaktuara fizike dhe psikologjike të kalojnë pa u dënuar. Kjo është esenciale për të ruajtur besimin dhe mbështetjen e publikut për sundimin e ligjit dhe për parandalimin e qfarëdo pamje të tolerimit apo të bashkëpunimit nga ana e autoriteteve në akte të paligjshme (Shih, Okkalı kundër Turqisë, nr. 52067/99, paragrafi 65, GJEDNJ 2006-XII (ekstrakte), dhe Derman, cituar më lart, paragrafi 27).

33. Pa dyshim se kërkesa për shpejtësi dhe për ekspeditim të arsyeshëm është implicite në këtë kontekst. Derisa mund të ketë pengesa apo vështirësi që parandalojnë përparimin në hetim në një situatë të caktuar, një reagim i shpejtë nga ana e autoriteteve në hetimin e pretendimeve për keqtrajtim mund të konsiderohet në përgjithësi si esencial për ruajtjen e besimit të publikut në respektimin e sundimit të ligjit dhe në parandalimin e qfarëdo pamjeje të tolerimit të akteve të paligjshme apo të bashkëpunimit në akte të tilla (Shih, Batı dhe të tjerët, citimi më lart, § 136).

34. Gjykata rikujton se, në rast se një përfaqësues i shtetit akuzohet për krime që cenojnë nenin 3, çdo procedurë penale dhe dënim pasues nuk duhet të jetë i parashkrueshëm dhe amnistimi apo falja nuk duhet të jenë të lejueshme. Më tej thekson se, në rastet kur një përfaqësues i shtetit është ngarkuar me vepra penale që përfshijnë torturën apo keqtrajtimin, është e një rëndësie të jashtëzakonshme që ai ose ajo të suspendohet nga detyra gjatë hetimit dhe gjykimit, dhe duhet të shkarkohet nëse dënohet (Shih, mutatis mutandis, Abdulsamet Yaman kundër Turqisë, nr. 32446/96, § 55, 2 nëntor 2004, dhe Serdar Güzel kundër Turqisë, nr. 39414/06, § 42, 15 mars 2011)."

100. Gjykata, po ashtu, rikujton aktgjykimin e GJEDNJ-së në rastin Sangariyeva dhe të tjerët kundër Rusisë (Kërkesa nr. 1839/04, Aktgjykim i 1 dhjetorit 2008), ku, lidhur me të drejtën e jetës dhe me të drejtën për një zgjidhje, ka theksuar:

"74. Gjykata thekson se neni 2, që garanton të drejtën e jetës dhe përcakton rrethanat në të cilat justifikohet privimi nga jeta, radhitet si një nga dispozitat më themelore të Konventës nga e cila nuk lejohet asnjë derogim. Në dritën e rëndësisë së mbrojtjes që jepet me nenin 2, Gjykata duhet ta shqyrtojë privimin nga jeta me kujdesin më të madh, duke marrë parasysh jo vetëm veprimet e përfaqësuesve të shtetit, por edhe rrethanat (Shih, ndër autoritete të tjera, McCann dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar,

Aktgjykimi i 27 shtatorit 1995, Seria A, nr. 324, faqe 45-46, paragrafët 146-147).

[...]

106. Gjykata thekson se neni 13 i Konventës garanton disponueshmërinë në nivel nacional të një mjeti juridik për zbatimin e substancës së të drejtave dhe lirive nga Konventa në çfarëdo forme që ato ndodh të jenë siguruar në rendin juridik vendës. Duke marrë parasysh rëndësinë fundamentale të së drejtës për mbrojtje të jetës, neni 13 kërkon, përveç pagesës së kompensimit aty ku kërkohet, një hetim të detajuar dhe efektiv që është në gjendje të çojë deri te identifikimi dhe dënimi i atyre që janë përgjegjës për privimin nga jeta dhe shkaktimin e trajtimit që bie ndesh me nenin 3, përfshirë qasjen efektive të ankuesit në procedurën hetimore që do të çojë deri te identifikimi dhe dënimi i atyre që janë përgjegjës (Shih, Anguelova kundër Bullgarisë, nr. 38361/97, paragrafët 161-162, GJEDNJ 2002-IV, dhe Süheyla Aydın kundër Turqisë, nr. 25660/94, paragrafi 208, 24 maj 2005). Gjykata më tej thekson se kërkesat nga neni 13 janë më të gjera se obligimi i një shteti kontraktues nga neni 2 për zhvillimin e një hetimi efektiv (Shih, Khashiyev dhe Akayeva, citimi më lart, paragrafi 183).

107. Rezulton që në rrethanat ku, sikurse këtu, hetimi penal i vdekjes së dhunshme ka qenë joefektiv dhe efektiviteti i çfarëdo mjeti tjetër që ka mundur të ekzistojë, përfshirë mjetet civile, rrjedhimisht është rrezikuar, shteti ka dështuar në obligimin e tij nga neni 13 i Konventës”.

Dispozitat kushtetuese dhe ligjore për amnistinë

Shqipëria

101. Sa i përket Shqipërisë, Gjykata thekson se Kushtetuta e Shqipërisë, në nenin 81.2(ë), përcakton që Ligji për Amnisti aprovohet me tri-të-pestat e deputetëve të Kuvendit.
102. Për këtë, Gjykata i referohet Dekretit nr. 7338, të 20 nëntorit 1989, dhe Ligjit mbi ‘Pafajësinë dhe Amnistinë e ish të Dënuarve dhe të Përndjekurve Politikë’, Nr. 7516 (30 shtator 1991), i ndryshuar me Ligjin Nr. 7660 (14 janar 1993) dhe me Ligjin Nr. 7719 (8 qershor 1993).
103. Dekreti nr. 7338, i 20 nëntorit 1989, thotë si në vijim:

“...

Neni 1. Falen personat e dënuar me heqje të lirisë gjer në 5 vjet, me dënime të tjera më të buta, si dhe ata që u është dhënë dënimi me kusht.

1. *Nuk përfitojnë nga kjo pikë personat e dënuar për krime kundër shtetit sipas neneve 47 e 60 të Kodit Penal, për përvetësim ose grabitje të pasurisë socialiste sipas neneve 61 deri 68 të Kodit Penal, për vjedhje ose grabitje të pasurisë së shtetasve sipas neneve 101 e 102 të Kodit Penal, si dhe personat që janë dënuar edhe më parë me vendim të formës së prerë si përsëritës të veprave të ndryshme penale.*
2. *Falen të gjithë personat e dënuar, që më datën 20.11.1989 janë në moshë deri 18 vjeç.*
3. *Falen personat e dënuar me heqje të lirisë, që me datën 20.11.1989 kanë mbushur moshën 60 vjeç.*
4. *Falen të gjitha gratë e dënuara me heqje të lirisë deri në 15 vjet, me dënime të tjera më të buta, si dhe ato që u është dhënë dënimi me kusht.*

...”

104. Ligji mbi ‘Pafajësinë dhe Amnistinë e ish të Dënuarve dhe të Përndjekurve Politikë’, Nr. 7516 (30 shtator 1991), i ndryshuar me Ligjin Nr. 7660 (14 janar 1993) dhe me Ligjin Nr. 7719 (8 qershor 1993), thotë si në vijim:

“...

Neni 1

Të gjithë personat e dënuar për trazira dhe propagandë ndaj shtetit; ikje nga vendi; sabotimi; krijimi ose participimi në organizata politike; dështimi për të lajmëruar krime ndaj shtetit; shpifje dhe sharje ndaj organeve më të larta të shtetit dhe partisë; dhe shkeljes së Dekretit 7.459 Për Respektimin dhe Mbrojtjen e Monumenteve që Lidhen me Historinë Kombëtare dhe Simbolet Shtetërore dhe të Dekretit 7.408 Për Kuvendet, Tubimet dhe Demonstrimet e Qytetarëve në Vende Publike, janë të pafajshëm

dhe konsiderohen si të padënuar për shkaqe morale, politike dhe shoqërore.

Neni 2

Të gjithë shtetasit shqiptarë që kanë ikur nga Shqipëria për shkak të sanksionimit të tyre politik ose për veprimtarinë gjatë luftës ose për periudhën në mes të çlirimit dhe datës kur ky ligj ka hyrë në fuqi, dhe ata që nuk kanë kryer akte terroriste ose diversione që kanë qar në vdekje ose pasoja serioze, dhe të gjithë ata që kanë kaluar kufrin në mënyrë ilegale, janë të pafajshëm. Të gjithë të tjerët amnistohen.

Përjashtohen:

Personat e përjashtuar që janë dënuar për akte terrorizmi, të cilat kanë rezultuar me vdekje apo pasoja serioze. {Ligji Nr. 7660 (14 janar 1993)} përjashton ata të cilët janë dënuar për organizimin apo pjesëmarrjen në kryengritje, organizimin apo pjesëmarrjen në banda të armatosura, për aktivitete armiqësore gjatë luftës, organizimin apo pjesëmarrjen në konflikt ushtarak apo grusht shtet, për spiunazh, terror dhe diversion.

...”

Bosnja e Hercegovina

105. Sa i përket Bosnjës e Hercegovinës, Gjykata vëren se Kushtetuta e saj nuk përmban dispozita përkitazi me amnistinë ose me faljen. Megjithatë, Marrëveshja për Paqe e Dejtonit, në shtojcën 7 – Marrëveshja për refugjatët dhe personat e zhvendosur, neni VI, thotë:

“Çdo refugjat ose person i zhvendosur i kthyer e që është i akuzuar për ndonjë krim, përveç shkeljeve të rënda të ligjit ndërkombëtar humanitar, siç definohet në Statutin e Tribunalit Ndërkombëtar për ish-Jugosllavinë prej 1 janarit 1991 apo krimeve ordinere që nuk kanë të bëjnë me konfliktin, me rastin e kthimit do të amnistohet. Në asnjë rast, akuzat për krime nuk do të ngarkohen për shkaqe politike apo për arsye të papërshtatshme apo në mënyrë që të anashkalohet aplikimi i amnistisë”.

106. Rrjedhimisht, të dy entitetet e Bosnjës e Hercegovinës, Federata e Bosnjë e Hercegovinës dhe Republika Srpska, në korrik të vitit 1996, miratuan ligjet për amnisti. Sipas nenit 1 të Ligjit për Amnisti të Federatës: “Duhet plotësisht t'i lirojë nga përndjekja penale ose

plotësisht t'i lirojë nga dënimi i shqiptuar ose pjesa e dënimit që nuk e kanë vuajtur, të gjithë personat të cilët në periudhën prej 1 janarit 1991 deri më 22 dhjetor 1995 kanë kryer vepra penale të cilat janë paraparë në Kodin Penal përkatës (Neni 1)". Amnistia përfshin pothuajse çdokënd që ka kryer vepër penale në periudhën prej 1 janarit 1991 deri më 22 dhjetor 1995, edhe pse disa krime shumë të rënda, të cekura në Ligjin Federal për Amnisti, nuk përfshihen: "Përfshihen 'veprat penale kundër njerëzimit dhe ligjit ndërkombëtar nën kapitullin XVI të Kodit Penal të aprovuar të RFSJ-së, krimet e definuara me Statutin e Tribunalit Ndërkombëtar për ish-Jugosllavinë'. Përfshihen aktet e gjenocidit, krimeve të luftës dhe krimeve kundër njerëzimit, sikurse aktet terroriste, aktet kundër lirive seksuale, pengimi i kthimit të refugjatëve dhe personave të zhvendosur, dhunës në familje, pastrimit të parave dhe sulmit ndaj zyrtarit tatimor në detyrë".

Kroacia

107. Sa i përket Kroacisë, Gjykata thekson se Kushtetuta e Republikës së Kroacisë i jep kompetenca Dhomës së Përfaqësuesve për të amnistuar veprat penale (Neni 80 i Kushtetutës së Republikës së Kroacisë).
108. Përkitazi me këtë, Gjykata i referohet Ligjit kroat për Amnisti të Përgjithshme, të 20 shtatorit 1996, Nr. 80/96, ku thuhet:

“...

Ky akt jep amnisti të përgjithshme nga përndjekja dhe nga procedimet penale ndaj kryesve të veprave penale të kryera gjatë agresionit, kryengritjes së armatosur apo konfliktit të armatosur, ose që kanë të bëjnë me agresionin, kryengritjen e armatosur apo konfliktin e armatosur në Republikën e Kroacisë. Amnistia gjithashtu ka të bëjë me ekzekutimin e vendimeve të prera kundër kryesve të veprave penale të cekura në paragrafin 1 të këtij neni. Amnistia nga përndjekja dhe nga procedimet penale lidhet me veprat e kryera në periudhën prej 17 gushtit 1990 e deri më 23 gusht 1996.

Neni 2

Nuk do të ndërmerren përndjekje penale dhe nuk do të iniciohen procedime penale kundër kryesve të veprave penale të cilat përmenden në nenin 1 të këtij akti. Nëse është ndërmarrë ndjekja penale, ajo duhet të ndalet, dhe nëse procedura penale është iniciuar, procedura duhet të stopohet ex officio me vendim të

gjykatës. Nëse një person ka lidhje me amnistinë nga paragrafi 1 i këtij neni, të cilit i është hequr liria, ky person duhet të lirohet me vendim të gjykatës.

Neni 3

Amnistia për veprat penale të cilave u referohet neni 1 i këtij akti përjashton kryesit e shkelleve më të rënda të ligjit humanitar që përmbajnë karakteristikat e krimeve të luftës, veçanërisht veprat penale të gjenocidit sipas nenit 119, krimet e luftës kundër popullatës civile sipas nenit 120, krimet e luftës kundër të plagosurve dhe të sëmurëve sipas nenit 121, krimet e luftës ndaj të burgosurve të luftës sipas nenit 122, organizimi i grupeve dhe nxitja e kryerjes së gjenocidit dhe krimeve të luftës sipas nenit 123, vrasja dhe plagosja e paligjshme e armikut sipas nenit 124, konfiskimi i paligjshëm i pasurisë që i përket të vrarëve dhe të plagosurve në fushëbetejë sipas nenit 125, përdorimi i mjeteve të ndaluara luftarake sipas nenit 126, cenimi ndaj parlamentarëve sipas nenit 127, trajtimi mizor i të plagosurve, të sëmurëve dhe të burgosurve të luftës sipas nenit 129, shkatërrimi i monumenteve kulturore dhe historike sipas nenit 130, nxitja e luftës dhe agresionit sipas nenit 131, abuzimi i simboleve ndërkombëtare sipas nenit 132, diskriminimet raciale dhe të tjera sipas nenit 133, krijimi i skllavërisë dhe transportimi i skllavërve sipas nenit 134, terrorizmi ndërkombëtar sipas nenit 135, rrezikimi i personave nën mbrojtjen ndërkombëtare sipas nenit 136, marrja e pengjeve sipas nenit 137 të Kodit Penal Bazë të Republikës së Kroacisë (Narodne Novine, Nr. 31/93 – tekst i korrigjuar, 35/93, 108/95, 16/96 dhe 28/96), si dhe veprat penale të terrorizmit të rregulluara me dispozitat e së drejtës ndërkombëtare. Amnistia përjashton kryesit e veprave të tjera penale të përcaktuara në Kodin Penal Bazë të Republikës së Kroacisë (Narodne Novine, Nr. 31/93 – tekst i korrigjuar, 35/93, 108/95, 16/96 dhe 28/96) dhe në Ligjin Penal të Republikës së Kroacisë (Narodne Novine, Nr. 32/93 – teksti i korrigjuar, 38/93, 28/96 dhe 30/96), të cilat nuk janë kryer gjatë agresionit, kryengritjes së armatosur ose konfliktit të armatosur në Republikën e Kroacisë.

Dispozitat e Ligjit mbi Procedurën Penale (Narodne Novine, Nr. 34-93 – teksti i korrigjuar, 38/93, 25/94 dhe 28/96) mbi përsëritjen e procedurës, do të aplikohen për personat të cilët janë dënuar në mungesë me vendim të formës së prerë për veprat penale nga paragrafi 1 i këtij neni, ku afati nga neni 398, paragrafi 1, i atij ligji fillon kur ky akt hyn në fuqi.

...”

Greqia

109. Sa i përket Geqisë, Gjykata vëren se neni 47(3) i Kushtetutës përcakton se amnisti mund të jepet vetëm për krime politike, me aktin e aprovuar nga Plenumi i Parlamentit me shumicë prej tri-të-pestave të numrit të përgjithshëm të anëtarëve. Megjithatë, neni 47(4) parasheh që amnistia, në rast të krimeve ordinere, nuk mund të jepet as me ligj”.

Maqedonia

110. Në Republikën e Maqedonisë, neni 68 i Kushtetutës përcakton që amnistinë të shpall Kuvendi i Republikës së Maqedonisë.
111. Përkitazi me këtë, Gjykata i referohet Ligjit maqedonas për Amnisti, të 7 marsit 2002, i cili thotë:

“...

Neni 1

Ky ligj përjashton, ndërpret, procedurat penale dhe plotësisht përjashton nga ekzekutimi i dënimit me burgim (tutje: amnisti), qytetarët e Republikës së Maqedonisë, personat rezidentë të ligjshëm, si dhe personat që kanë pasuri apo familje në Republikën e Maqedonisë (tutje: personat), për të cilët ekziston dyshim i arsyeshëm që ata kanë përgatitur apo kanë kryer vepra penale të lidhura me konfliktin e vitit 2001, duke përfunduar më 26 shtator 2001.

Amnistia gjithashtu aplikohet te personat që kanë përgatitur apo që kanë kryer vepra penale të lidhura me konfliktin e vitit 2001, para 1 janarit 2001.

Me amnistinë e përmendur, në paragrafin 1 dhe 2 të këtij neni:

- *Personat për të cilët ekziston dyshim i arsyeshëm se kanë përgatitur apo kanë kryer vepra penale të lidhura me konfliktin deri më 26 shtator 2001, përjashtohen nga përndjekja për vepra penale sipas Kodit Penal dhe sipas ligjeve të tjera të Republikës së Maqedonisë;*

- *Ndërpriten procedurat penale për veprat penale, sipas Kodit Penal dhe sipas ligjeve të tjera të Republikës së Maqedonisë, kundër personave për të cilët ekziston dyshimi i arsyeshëm se kanë përgatitur apo kanë kryer vepra penale të lidhura me konfliktin deri më 26 shtator 2001;*
- *Personat, të cilët kanë përgatitur apo kanë kryer vepra penale që kanë të bëjnë me konfliktin deri më 26 shtator 2001, përjashtohen plotësisht nga ekzekutimi i dënimit me burgim për veprat penale sipas Kodit Penal dhe sipas ligjeve të tjera të Republikës së Maqedonisë; dhe*
- *Është vendosur që vendimi për sanksionim të fshihet dhe pasojat ligjore të vendimit sanksionues të shfuqizohen, duke përfunduar më 26 shtator 2001.*

Krimet që përjashtohen nga amnistia:

Dispozitat e paragrafëve 1, 2 dhe 3 të këtij neni, nuk aplikohen te personat që kanë kryer vepra penale që kanë të bëjnë dhe janë të lidhura me konfliktin e vitit 2001, të cilat janë nën juridiksionin dhe për të cilat do të iniciojë procedura Tribunali për Përndjekjen e Personave Përgjegjës për Shkeljet e Rënda të të Drejtës Humanitare Ndërkombëtare në territorin e ish-Jugosllavisë së vitit 1991.

...”

112. Nga shembujt e sipërpërmendur, Gjykata thekson se shtetet e ndryshme kanë zgjedhur metoda të ndryshme për rregullimin e çështjes së amnistisë, si në kushtetutat e tyre ashtu edhe me ligjet përkatëse. Disa shtete (Maqedonia, Kroacia) kanë zgjedhur në kushtetutat e tyre një formulim të përgjithshëm për dhënien e kësaj kompetence parlamentit kombëtar, përderisa Greqia specifikon se cilat krime nuk mund të amnistohen në asnjë rrethanë, sikurse janë krimet ordinere. Në anën tjetër, Kushtetuta e Shqipërisë përmban një formulim të përgjithshëm, por shton se Ligji për Amnisti nuk mund t’i nënshtrohet referendumit.
113. Ligjet për amnisti të disa vendeve të tjera, në mënyrë specifike, përfshijnë krimet politike apo krimet që janë të lidhura me konfliktet, duke iu referuar kontekstit faktik, pa iu referuar konkretisht veprave të përshkruara. Për shembull, një amnisti e vitit 1993 në Liberi, përfshinte *“të gjithë personat dhe palët e përfshira në konfliktin civil të Liberisë”*, kurse një amnisti e Angolës, e vitit 1994, përfshinte *“veprat e paligjshme*

të kryera ... në kontekstin e e konfliktit aktual”, dhe një amnisti e Shqipërisë, e vitit 1997, përfshinte “krimet e lidhura me revoltë popullore”.

114. Një qasje tjetër, e cila është më e zakonshme dhe më e besueshme, i përfshin të dyja, duke iu referuar edhe kontekstit apo ngjarjes specifike dhe shprehimisht duke kufizuar aplikimin e tij në lloje të veçanta të veprave. Për shembull, në disa raste, është dhënë pa ndonjë referencë për motivimin e një personi një listë e plotë e veprave specifike penale të një natyre në thelb politike. Kështu, një amnisti në Brazil, në vitin 1979, përfshinte dezertimin ushtarak dhe një sërë veprash të tjera penale, në thelb politike, pa iu referuar ndonjë motivimi. Në raste të tjera, veprat penale specifike politike janë të shënuara, por në një mënyrë joshteruese. Amnistia e Francës, e vitit 1962, përfshinte shkeljet e kryera në kontekst të operacioneve për ruajtjen e rendit dhe të drejtuar kundër kryengritjes algjeriane, me kusht që ato të ishin kryer para 20 marsit 1962. Amnistia e Greqisë, e vitit 1974, përfshinte një mori krimesh të veçanta, siç janë kryengritja dhe tradhtia, të cilat janë të dënueshme me Kodin Penal dhe me Kodin Ushtarak, së bashku me “vepra të tjera që kanë të bëjnë me situatën e 21 prillit 1967, që kanë pasur për qëllim rrënimin e status quo-s”.
115. Megjithatë, ka raste kur ligjet e amnistisë kanë shprehur qartë se kërkohet elementi i motivimit politik për dhënien e amnistisë për një vepër penale. Për shembull, amnistia e vitit 1990, në Rumani, përfshinte shkelje politike të definuara si *“vepra që kanë pasur si qëllim: (a) protestën kundër diktaturës, kultit të personalitetit, terrorit apo abuzimit të pushtetit nga autoritetet; (b) respektimin e të drejtave të njeriut dhe të lirive themelore, realizimin e të drejtave politike, ekonomike, sociale dhe kulturore apo shfuqizimin e praktikave diskriminuese; (c) përmbushjen e kërkesave demokratike”*. Amnistia e vitit 1995, në Afrikën e Jugut, përfshinte akte, lëshime dhe vepra *“që ndërlidhen me objektivat politike dhe të kryera gjatë konflikteve në të kaluarën”*, dhe pastaj jepte një listë të gjatë të kriterëve përkatëse. Ajo listë, çka është me rëndësi, përfshinte kërkesën për proporcionalitet ndërmjet aktit (politik) dhe objektivit politik. Në raste të tjera, nga ana tjetër, kërkesa për motivim politik shprehet më thjesht. Për shembull, amnistia e vitit 1996, në Guatemalë, thjesht parashihte që, për aktorët shtetërorë, vepra penale duhet të ketë pasur motiv politik dhe jo personal. Amnistia e vitit 2000, në Filipine, përfshinte veprat e kryera penale për *“realizimin e besimeve politike”*, shprehimisht përjashtonte veprat penale të kryera për *“qëllime personale”*.

116. Në pikëpamje të referencave të mësipërme, Gjykata është e mendimit se, në përgjithësi, amnistia mund të jepet për një sërë arsyesh. Edhe pse duket se amnistia është dhënë zakonisht për vepra që konsiderohen politike, apo të lidhura me një konflikt të veçantë, por ka edhe amnisti për krime ekonomike ose të zakonshme. Megjithatë, ajo që duhet të jetë qenësore në të gjitha ligjet e amnistisë, është qartësia dhe transparenca. Jo vetëm kryesit e amnistuar të krimeve konkrete kanë të drejtë të dinë se si do të aplikohet për ta ligji relevant i amnistisë, por edhe viktimat e krimeve të tilla kanë të drejtë të dinë se në çfarë mënyre do të marrin reparacionin ose kompensimin për dëmet që u janë shkaktuar, por të dinë edhe atë se nëpërmjet cilëve mekanizma ligjorë efektivë dhe efikas do ta realizojnë këtë.
117. Gjykata vëren se paragrafi 1 i nenit 2 [Amnistia] i Ligjit për Amnisti përcakton se *“të gjithë kryesve të veprave penale, të listuara në nenin 3 të këtij ligji, të cilat janë kryer para datës 20 qershor 2013, u jepet lirim i plotë nga ndjekja penale apo nga ekzekutimi i dënimit, në përputhje me kushtet e parapara me nenin 3 të këtij ligji”*.
118. Gjykata është e mendimit se kjo mund vetëm të nënkuptojë që kryesit e veprave penale, të përmendur nga Ligji, më nuk do të jenë të dënuar për kryerjen e veprave të tilla, por do të vazhdojnë të mbahen përgjegjës për dëmet që kanë shkaktuar apo për përmbushjen e obligimeve që kanë lënë pas dore. Qëllimi i ligjvënësit që të sigurojë se rezultatet e veprave penale nuk do të preken nga amnistia për veprën penale, mund të vetëkuptohet duke iu referuar nenit 9 [Plotfuqishmëria e konfiskimit] të Ligjit për Amnisti, i cili përcakton:
- “Pavarësisht aplikueshmërisë së amnistisë ndaj çfarëdo vepre penale sipas këtij ligji, nëse një send është konfiskuar në përputhje me ligjin gjatë procedurës penale bazuar plotësisht apo pjesërisht në atë vepër penale, personi i cili përfiton nga amnistia nuk ka të drejtë të kërkojë kthimin e sendit të konfiskuar”*.
119. Sipas Gjykatës, për shembull, taksapaguesit që përfshihen brenda nenit 3 të Ligjit, nuk duhet të presin që nuk do të kenë më nevojë të paguajnë obligimet e tyre ndaj autoriteteve tatimore të Kosovës që i kanë pasur deri më 20 qershor 2013. Përkundrazi, neni 2 i Ligjit mund vetëm të kuptohet se, edhe pse shmangësit e tatimeve nuk do të penalizohen, ata nuk amnistohen nga korrigjimi i mospagimit të tatimeve. Nëse po, atëherë, kjo do të krijonte pabarazi ndër taksapagues. E njëjta gjë vlen edhe për krimet për përfitime/lakmi personale.

120. Në frymë të njëjtë, kryesit e veprave të amnistuara, që u kanë shkaktuar dëme palëve të treta, duhet të mbeten përgjegjës për pagesën e kompensimit ndaj viktimës, e cila duhet të ketë mjete efikase dhe efektive juridike për t'i përmbushur të drejtat e veta.
121. Gjithashtu, në rastet kur amnistohen, për shembull, kryesit e falsifikimeve të dokumenteve, por kur Ligji qëndron i heshtur për mënyrën se si mund të asgjësohen produktet e krimit të amnistuar, duhet të jetë në dispozicion një mekanizëm, ku produktet e krimit të amnistuar mund të identifikohen dhe të nxirren jashtë qarkullimit dhe të asgjësohen. Nëse jo, atëherë, këto produkte rrezikojnë të vazhdojnë të përdoren si provë, duke komprometuar themelet juridike të Kosovës, si shtet ku sundon ligji.
122. Duke pasur parasysh këto vlerësime dhe qëllimet e ligjit të lartpërmendur, Gjykata tani do të shqyrtojë kushtetutshmërinë e Ligjit për Amnisti, Nr. 04/L-209, të miratuar nga Kuvendi më 11 korrik 2013.

Meritat e kërkesës

123. Gjykata vëren se parashtruesit pretendojnë që Ligji për Amnisti, Nr. 04/L-209, shkel Kushtetutën sa i përket përmbajtjes së tij dhe procedurës së ndjekur për miratimin e Ligjit.

Sa i përket aspektit përmbajtjesor të ligjit të kontestuar

124. Parashtruesit e kërkesës, përkitazi me veprat e amnistuara me Ligjin për Amnisti, pretendojnë se ato janë në kundërshtim me nenin 31, paragrafi 1 e paragrafi 2; me nenin 32 dhe me nenin 24, paragrafi 1 e paragrafi 2, të Kushtetutës; si dhe në kundërshtim me nenin 6, paragrafi 1, në lidhje me nenet 13 dhe 14 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (KEDNJ). Parashtruesit e kërkesës, po ashtu, pretendojnë se disa nga veprat e amnistuara penale janë në kundërshtim me nenin 1 të Protokollit të Parë të KEDNJ-së.
125. Neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] i Kushtetutës, në paragrafin 1 e në paragrafin 2, parasheh:

“1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për

cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj”.

126. Neni 32 [E Drejta për Mjete Juridike] i Kushtetutës parasheh:

“Secili person ka të drejtë të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat cenojnë të drejtat ose interesat e saj/tij në mënyrën e përcaktuar me ligj”.

127. Neni 24 [Barazia para Ligjit] i Kushtetutës, në paragrafin 1 e në paragrafin 2, parasheh:

“1. Të gjithë janë të barabartë para ligjit. Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes së barabartë ligjore, pa diskriminim.

2. Askush nuk mund të diskriminohet në bazë të racës, ngjyrës, gjinisë, gjuhës, fesë, mendimeve politike ose të tjera, prejardhjes kombëtare a shoqërore, lidhjes me ndonjë komunitet, pronës, gjendjes ekonomike, sociale, orientimit seksual, lindjes, aftësisë së kufizuar ose ndonjë statusi tjetër personal...”.

128. Neni 6, paragrafi 1, i KEDNJ-së, në fjalinë e parë relevante, parasheh:

“Në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij civile ose të çdo akuze penale kundër tij, çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme [...]”.

129. Neni 13 i KEDNJ-së parasheh:

“Çdokush, të cilit i janë shkelur të drejtat dhe liritë e përcaktuara me këtë Konventë, ka të drejtën e një zgjidhjeje efektive para një organi kombëtar, pavarësisht se shkelja është kryer nga persona që veprojnë në përmbushje të funksioneve të tyre zyrtare”.

130. Neni 14 i KEDNJ-së parasheh:

“Gëzimi i të drejtave dhe i lirive të përcaktuara me këtë konventë duhet të sigurohet, pa asnjë dallim të bazuar në shkaqe të tilla, si: gjinia, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër”.

131. Neni 1, i Protokollit të Parë, të KEDNJ-së parasheh:

“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë e tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare.

Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk cenojnë të drejtën e shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera”.

132. Megjithatë, Gjykata, së pari do t'i bëjë disa vërejtje paraprake sa i përket parimeve të përgjithshme që kanë të bëjnë me amnistinë.

133. Si vërejtje të parë paraprake, Gjykata rikujton nenin 55 [Kufizimi i të Drejtave dhe Lirive Themelore] të Kushtetutës, që përcakton:

“1. Të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, mund të kufizohen vetëm me ligj.

2. Të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, mund të kufizohen vetëm deri në atë masë sa është e domosdoshme që, në një shoqëri të hapur dhe demokratike, të përmbushet qëllimi për të cilin lejohet kufizimi.

3. Kufizimet e të drejtave dhe lirive themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, nuk mund të bëhen për qëllime të tjera, përveç atyre për të cilat janë përcaktuar.

4. Me rastin e kufizimit të të drejtave të njeriut dhe interpretimit të atyre kufizimeve, të gjitha institucionet e pushtetit publik, dhe sidomos gjykatat, e kanë për detyrë t'i kushtojnë kujdes esencës së të drejtës që kufizohet, rëndësisë së qëllimit të kufizimit, natyrës dhe vëllimit të kufizimit, raportit midis kufizimit dhe qëllimit që synohet të arrihet, si dhe të shqyrtojnë mundësinë e realizimit të atij qëllimi me kufizim më të vogël.

5. Kufizimi i të drejtave dhe lirive të garantuara me këtë Kushtetutë, nuk bën të mohojë kurrësi esencën e së drejtës së garantuar”.

134. Sa i përket kësaj, Gjykata vëren, siç është shprehur në Rastin Nr. KO131/12 (Shih rasti KO131/12, parashtues i kërkesës dr. Shaip Muja dhe 11 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës, Aktgjykim i 15 prillit 2013) që një ligj, kur i kufizon të drejtat dhe liritë, duhet t'i përmbushë kërkesat e caktuara me nenin e lartpërmendur.
135. Si vërejtje të dytë paraprake, Gjykata rikujton rastin *Centro Europa 7 S.R.L. dhe di Stefano kundër Italisë* (Kërkesa nr. 38433/09, Aktgjykim i 7 qershorit 2012), ku GJEDNJ-ja ka konstatuar:

"141. [...] një normë nuk mund të konsiderohet si një 'ligj' përveç nëse është formuluar me përpikëri të mjaftueshme për t'i mundësuar qytetarit të rregullojë sjelljen e tij: ai duhet të jetë në gjendje, nëse ka nevojë me këshillimin e duhur – që të parashikojë, deri në një shkallë që është e arsyeshme sipas rrethanave, pasojat që mund të sjell një veprim i caktuar. Këto pasoja nuk duhet të jenë të parashikueshme me siguri absolute: përvoja tregon që kjo të jetë e paarritshme. Përsëri, përderisa siguria është shumë e dëshirueshme, ajo mund të sjell në rrjedhën e vet rigorozitet të tepruar dhe ligji duhet të jetë në gjendje të ecë në hap me rrethanat që ndryshojnë. Prandaj, shumë ligje janë vënë në letër me formulime që, në një masë më të madhe ose më të vogël, janë të paqarta dhe interpretimi dhe zbatimi i të cilave është çështje e praktikës. Niveli i saktësisë që kërkohet nga legjislacioni vendës – që gjithsesi nuk mund të parashikojë çdo eventualitet – varet në masë të konsiderueshme nga përmbajtja e ligjit në fjalë, nga fusha për të cilën është projektuar ta mbulojë, si dhe nga numri dhe statusi i atyre të cilëve u adresohet".

Amnistia dhe sundimi i ligjit – Vërejtje të përgjithshme

136. Gjykata vëren se pretendimet e parashtuesve të kërkesës kanë të bëjnë kryesisht me të drejtën e viktimave të veprave të amnistuara penale për të pasur qasje në gjykata për të kërkuar reparacion për dëmet që mund të kenë përjetuar si rezultat i këtyre veprave të amnistuara penale. Në thelb, ky është një argument që ka të bëjë me shkeljen e të drejtës për gjykim të drejtë, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6(1) të KEDNJ-së.
137. Siç u theksua më lart, e drejta për mjet juridik, siç parashihet me nenin 32 të Kushtetutës dhe me nenin 13 të KEDNJ-së, kërkon që dëmi që ka pësuar një individ të mund t'i atribuohet shtetit dhe/ose përfaqësuesve të tij. Çdo krim që arrin nivelin e shkeljes së rëndë të së drejtës për jetë apo të lirisë nga keqtrajtimi, po ashtu përjashtohet nga amnistia me

nenin 4 të Ligjit. Rrjedhimisht, Gjykata gjen se e drejta për mjet juridik nuk vlen për veprat penale të parapara me Ligjin për Amnisti, dhe ky argument duhet të hedhet poshtë si qartazi i pabazuar. Për të njëjtat arsye, argumentet përkitazi me diskriminimin që lidhet me të drejtën për mjet juridik, siç garantohet me nenin 14 të KEDNJ-së, po ashtu duhet të hedhen poshtë si qartazi të pabazuara.

138. Sa i përket të drejtës për qasje në gjykatë, Gjykata merr parasysh Aktgjykimin e GJEDNJ-së në rastin Ashingdane kundër Mbretërisë së Bashkuar (Kërkesa 8225/78, Aktgjykimi i 28 majit 1985), ku GJEDNJ-ja theksoi:

“57. [...] Sigurisht, e drejta e qasjes në gjykata nuk është absolute, por mund t’i nënshtrohet kufizimeve; këto lejohen në mënyrë implicite pasi që e drejta e qasjes ‘për nga vetë natyra e saj kërkon rregullim nga ana e shtetit, rregullim që mund të ndryshojë në kohë dhe në vend, varësisht nga nevojat dhe resurset e komunitetit dhe individëve’ (Shih Aktgjykimin e lartpërmendur, Golder, fq. 19, paragrafi 38, që citon Aktgjykimin ‘Linguistik Belg’, të 23 korrikut 1968, Seria A, nr. 6, fq. 32, paragrafi 5). [...]”

Megjithatë, kufizimet e zbatuara nuk duhet të kufizojnë apo të zvogëlojnë qasjen që i është lënë individit në atë mënyrë apo deri në atë masë sa të cenohet vetë esenca e kësaj të drejte. [...]”

Për më tepër, një kufizim nuk do të jetë në pajtim me nenin 6, paragrafi 1 (neni 6-1), nëse nuk ka një cak legjitim dhe nëse nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme e proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që kërkohet të arrihet”.

139. Çështja që shtrohet është nëse amnistia e paraparë me Ligjin për Amnisti do të kufizonte apo do të zvogëlonte mundësinë që u është lënë individëve për t’iu qasur gjykatës deri në atë masë sa të cenohet pikërisht esenca e kësaj të drejte.
140. Gjykata rikujton Aktgjykimin e GJEDNJ-së në rastin Tarbuk kundër Kroacisë (Kërkesa nr. 31360/10, Aktgjykimi i 29 prillit 2013), ku GJEDNJ-ja, në lidhje me amnistinë, ka gjetur se

“50. [...] Për më tepër, organet e Konventës tashmë kanë marrë qëndrim që, edhe në fushat themelore të mbrojtjes së të drejtave të njeriut, siç është e drejta për jetën, shteti ka të drejtë të miratojë, në kontekst të politikës së vet penale, çfarëdo ligji të amnistisë që e konsideron të arsyeshëm, mirëpo me kusht që të ruhet balancimi në

mes të interesave legjitime të shtetit dhe të interesave të pjesëtarëve individualë të publikut (Shih, Dujardin dhe të tjerët kundër Francës, Nr. 16734/90, Vendim i Komisionit i 2 shtatorit 1991, Vendime dhe Raporte 72, fq. 236)”.

141. Gjykata vëren se individët që kanë pësuar dëm, si rezultat i veprave të amnistuara penale, në parim, do të mund të kishin qasje qoftë në kërkesën për ndjekje, për ndjekje private ose për ndjekje subsidiare për një veprë penale (varësisht se cili ligj penal ka qenë në fuqi në kohën e kryerjes së veprës penale dhe në raste të caktuara), ose në padi civile për kompensim kundër kryesve. Gjykata vëren, në këtë kuptim, se neni 5 i Ligjit për Amnisti përcakton: *“Me dhënien e amnistisë nuk preken të drejtat e personave të tretë, të cilat bazohen në dënim apo në aktgjykim”.*
142. Për më tepër, Gjykata vëren se, në ato raste ku është iniciuar ndjekja private para hyrjes në fuqi të Ligjit për Amnisti dhe të cilat nuk e kanë arritur përfundimin, ato ndjekje private mund të vazhdojnë.
143. Ajo çfarë mbetet është çështja nëse individët që pohojnë se kanë pësuar dëm, si rezultat i një veprë penale që ka përfituar nga amnistia, do të vazhdojnë të kenë mundësi të paraqesin padi civile për kompensim nëpër gjykatat civile.
144. Gjykata rikujton nenin 136 [Bazat e Përgjegjësisë] të Ligjit mbi Detyrimet (Ligji Nr. 04/L-077, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr. 16/19, Qershor 2012), që përcakton:

“1. Kush i shkakton tjetrit dëm ka për detyrë ta kompensojë, përveç nëse vërtetohet se dëmi është shkaktuar pa fajin e tij”.

145. Kjo dispozitë e përgjithshme u lejon viktimave të dëmtuara qasje në procedurë civile për dëmin e shkaktuar nga kryesit e veprave penale që parashihen të amnistohen me Ligjin për Amnisti. Marrëdhënia ndërmjet procedurave eventuale civile për kompensim, ku dëmi është rezultat i veprës penale, dhe procedurave penale ndaj kryesit, është e rregulluar me Ligjin për Procedurën Kontestimore (Ligji Nr. 03/L-006), i cili, në nenin 14, përcakton:

“Në procedurën kontestimore, gjykata, në pikëpamje të ekzistimit të veprës penale dhe të përgjegjësisë penale të kryesit, është e lidhur me aktgjykimin e formës së prerë të gjykatës penale, me të cilin i pandehuri është shpallur fajtor”.

146. Në këtë drejtim, Gjykata bën këto vërejtje:

1) Ligji për Amnisti përcakton në nenin 5 që, në rastet kur dikush tashmë është dënuar por që tani amnistohet, amnistia nuk do të ndikojë në të drejtat e palëve të treta (pra, të viktimave).

2) Neni 14 i Ligjit për Procedurën Kontestimore thotë se gjykata civile është e lidhur me vendimin e gjykatave penale “*në pikëpamje të ekzistimit të veprës penale dhe të përgjegjësisë penale*”. Viktima që ndërmerr procedurë civile për kompensim, nuk kërkon nga gjykata që të nxjerr të gjetura përkitazi me përgjegjësinë penale ose me veprat penale.

3) Neni 14, po ashtu, thotë se “*gjykata është e lidhur me aktgjykimin e formës së prerë të gjykatës penale, me të cilin i pandehuri është shpallur fajtor*”. Megjithatë, pas amnistisë nuk ka fare aktgjykim të ndonjë gjykate për përgjegjësinë penale, kështu që nuk ka aktgjykim të cilin gjykata civile do ta marrë parasysh apo me të cilin do të jetë e lidhur ajo.

147. Prandaj, Gjykata vëren se, në rastet kur një i pandehur më herët është shpallur fajtor për një veprë penale, veprimi i nenit 5 të Ligjit për Amnisti do të siguronte që individët të cilët kërkojnë kompensim, si rezultat i asaj vepre, do të mbanin të drejtat për të kërkuar kompensim në procedura civile.

148. Mirëpo, në rastet kur nuk ka përfunduar ndjekja penale dhe kur nuk ka përcaktim nga gjykata penale të fajësisë ose të pafajësisë, efekti i amnistisë do të nënkuptonte që kurrë nuk do të ketë përcaktim të fajësisë.

149. Në mungesë të përcaktimit të përgjegjësisë penale, shtrohet pyetja se a mund të ushtrohet efektiviteti e drejta për përcaktimin e detyrimeve civile për kompensim nga ana e një gjykate. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut shpesh ka theksuar se “[...] *Konventa ka për qëllim të garantojë jo të drejtat që janë teorike ose iluzore por të drejtat që janë praktike dhe efektive*; [...]” (Shih Artico kundër Italisë, Kërkesa nr. 6694/74, Aktgjykim i 13 majit 1980, paragrafi 33).

150. Në dritën e përcaktimit nga neni 14 të Ligjit për Procedurën Kontestimore dhe në mungesë të argumenteve bindëse për të kundërtën, Gjykata konsideron se mund të mos sigurohen të drejtat e viktimave të një vepre penale për qasje praktike dhe efektive në gjykatë civile për të paraqitur kërkesë për kompensim për dëme kur nuk ka pasur gjykim

penal paraparak. Gjykata gjen se mundësitë për kompensim civil mund të mos garantojnë perspektivë për procedurë të suksesshme civile pa pasur gjykim penal dhe aktgjykim të formës së prerë.

151. Rrjedhimisht, Gjykata konkludon se, në disa lloje të veprave penale që parashihet të përfitojnë nga amnistia, ku dëmi mund të jetë shkaktuar ndaj individëve, dispozitat përkatëse të Ligjit për Amnisti praktikisht do të bllokoni qasjen praktike dhe efektive të këtyre individëve në gjykata për të zgjidhur kërkesat e tyre për kompensim të dëmeve, duke ua cenuar të drejtat e tyre nga neni 31 i Kushtetutës dhe nga neni 6 i KEDNJ-së.
152. Përveç kësaj, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të së drejtës për gëzimin paqësor të pronës nga neni 1, Protokollit i Parë, i KEDNJ-së, si rezultat i amnistimit të veprave të caktuara penale, të parapara me Ligjin për Amnisti.
153. Gjykata vëren se e drejta e gëzimit të papengueshëm të pronës ka të bëjë me ndërhyrjet në këtë të drejtë nga ana e shtetit ose nga përfaqësuesit e shtetit. Veprat penale në fjalë kanë të bëjnë me dëmin në pronë, të shkaktuar nga individët privatë në kontekst të kryerjes së veprës penale. Megjithatë, fakti që vetë Ligji për Amnisti parasheh amnisti për vepra penale të kryera ndaj pronës private, kështu që vendimet e mëpastajme nga organet e prokurorisë dhe të gjyqësisë për të dhënë amnisti në bazë të këtij Ligji shkaktojnë ndërhyrje në të drejtën e pronës brenda fushëveprimit të përgjegjësisë së shtetit.
154. Rrjedhimisht, Gjykata konkludon se, në disa lloje të veprave penale që parashihet të përfitojnë nga amnistia, ku dëmi ndaj pronës i është shkaktuar individëve, këto dispozita të Ligjit për Amnisti praktikisht cenojnë të drejtën e gëzimit të papengueshëm të pronës, e drejtë kjo që mbrohet me nenin 1 të Protokollit të Parë të KEDNJ-së.

Vlerësimi nen për nen i Ligjit për Amnisti

155. Gjykata tani do të analizojë secilin prej neneve të Ligjit për Amnisti dhe secilin propozim për amnistimin e veprave penale.

I. Neni 1 (Qëllimi dhe fushëveprimi)

“Ky ligj rregullon kushtet dhe procedurën me të cilën jepet amnisti për personat të cilët janë dënuar për një veprë penale, personat të cilët janë nën ndjekje penale për vepra penale, apo personat të cilët mund të jenë objekt i ndjekjes penale për veprat penale të kryera

para 20 qershorit 2013 brenda territorit që tani përbën Republikën e Kosovës”.

156. Përkitazi me këtë, Gjykata i referohet nenit 22 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare] të Kushtetutës, që përcakton: *“Të drejtat dhe liritë e njeriut, të garantuara me marrëveshjet dhe instrumentet ndërkombëtare në vijim, garantohen me këtë Kushtetutë, zbatohen drejtpërdrejt në Republikën e Kosovës dhe kanë prioritet, në rast konflikti, ndaj dispozitave e ligjeve dhe akteve të tjera të institucioneve publike:*

(1) Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut; [...]”.

157. Neni 8 i Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut përcakton: *“Gjithkush ka të drejtë për mjete juridike të frytshme para gjykatave kompetente kombëtare për veprimet me të cilat shkelen të drejtat themelore të garantuara nga kushtetuta ose ligjet”.*

158. Sa i përket kësaj, Gjykata i referohet parimeve të përcaktuara dhe praktikës së Kombeve të Bashkuara në lidhje me amnistinë, siç përmbledhen në Publikimin e Kombeve të Bashkuara, “Mjetet e Sundimit të Ligjit për Shtetet Pas Konfliktit – Amnistinë” (Nju-Jork dhe Gjenevë, 2009, HR/PUB/09/1), duke marrë së bashku amnistinë e vendosura, korpuset e parimeve dhe jurisprudencën e gjykatave ndërkombëtare. Kjo përmbledhje e parimeve përcakton, në faqen 11, që amnistinë nuk janë të lejuara, nëse ato:

(a) Pengojnë/parandalojnë ndjekjen e individëve të cilët mund të jenë përgjegjës për krime lufte, gjenocid, krime kundër njerëzimit ose shkelje të rënda të të drejtave të njeriut, duke përfshirë edhe shkeljet specifike gjinore;

(b) Ndërhyjnë në të drejtën e viktimës për një mjet efektiv, duke përfshirë edhe reparacionin; ose

(c) Kufizojnë të drejtën e viktimave dhe shoqërive për të kuptuar të drejtën në lidhje me shkeljet e të drejtave të njeriut dhe të drejtës humanitare.

159. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se Ligji për Amnisti, në nenin 4, përcakton veprat e caktuara penale që nuk do të përfitojnë nga amnistia. Ky nen parasheh:

“1. Amnistia nga cilado veprë penale e përmendur në këtë ligj nuk do të aplikohet për:

1.1 Veprat kundër aktorëve ndërkombëtarë dhe forcave ndërkombëtare të sigurisë në Kosovë. Anëtarët e forcave ndërkombëtare të sigurisë janë gjithmonë nën juridiksionin e shtetit dërgues;

1.2 Veprat të cilat përbëjnë shkelje të rëndë të së drejtës ndërkombëtare humanitare përfshirë ato vepra penale të Kapitullit XV të Kodit Penal të Republikës së Kosovës, Kapitullit XIV të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës dhe Kapitullit XVI të Kodit Penal të RSFJ 1976;

1.3 Veprat penale që kanë rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje”.

160. Gjykata konsideron se fushëveprimi i Ligjit për Amnisti, siç është përcaktuar në nenin 1 të tij, në mënyrë të qartë është në kuadër të normave ndërkombëtare në lidhje me amnistitë dhe siguron kufizime për veprat penale të parapara për amnistitë dhe, për këtë, Ligji mbetet brenda kufijve të këtyre normave.

II. Neni 2 i Ligjit për Amnisti parasheh:

“1. Të gjithë kryesve të veprave penale të listuara në nenin 3 të këtij ligji të cilat janë kryer para datës 20 qershor 2013 u jepet lirim i plotë nga ndjekja penale apo nga ekzekutimi i dënimit, në përputhje me kushtet e parapara me nenin 3 të këtij ligji.

2. Amnistia sipas këtij ligji mund të jepet vetëm në përputhje me procedurat e parapara në Kapitullin III të këtij ligji”.

161. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se, siç theksohet më lart, një ligj i miratuar duhet të formulohet me precizitet të mjaftueshëm për t'i mundësuar qytetarit që të rregullojë sjelljen e tij, që do të thotë se ai duhet të jetë në gjendje të parashohë, në një masë që është e arsyeshme për rrethanat, pasojat që mund të sjellë një veprim i caktuar. Për më tepër, një ligj duhet të formulohet qartë në mënyrë të mjaftueshme, në mënyrë që qytetarët të parashohin të drejtat dhe përgjegjësitë e tyre, përfshirë periudhën kohore gjatë së cilës ligji do të jetë në fuqi.

162. Sa i përket përcaktimit të periudhës kohore për të cilën do të vlejë Ligji për Amnisti, Gjykata i referohet nenit 2, paragrafi 1, të Ligjit për

Amnisti, që përcakton se do të amnistohen veprat penale (të përmendura në nenin 3 të Ligjit për Amnisti), të kryera deri më 20 qershor 2013.

163. Ky nen nuk përmban ndonjë dispozitë eksplicite përkitazi me datën e fillimit prej kur do të amnistoheshin veprat penale. Megjithatë, Gjykata merr parasysh kodet penale për të cilat do të vlejnjë amnistitë. Këto përmenden me radhë në Ligjin për Amnisti dhe konkretisht përfshihen këto kode:

- a. Kodi Penal i Republikës Federative Socialiste të Jugosllavisë (RFSJ), Gazeta Zyrtare e RSFJ-së, nr. 44, 8 tetor 1976;
- b. Ligji Penal i Krahinës Socialiste Autonome të Kosovës (KSAK), Gazeta Zyrtare, nr. 20/77;
- c. Rregulloret e UNMIK-ut 1999/24 dhe 2000/59 për Ligjin e Aplikueshëm në Kosovë, që përcaktojnë se Kodi Penal i RSFJ-së i vitit 1976 dhe Ligji Penal i KSAK i vitit 1977 janë ligj i aplikueshëm penal në Kosovë me hyrjen në fuqi më 10 qershor 1999;
- d. Rregullorja e UNMIK-ut 2003/25 për Kodin e Përkohshëm Penal të Kosovës, e cila ka hyrë në fuqi më 6 prill 2004; dhe
- e. Kodi Penal i Republikës së Kosovës, Gazeta Zyrtare, nr. 19/13 2012, që ka hyrë në fuqi më 1 janar 2013.

164. Sipas këndvështrimit të Gjykatës, duke marrë parasysh përmendjen specifike të këtyre kodeve dhe të ligjeve penale, është mjaft e qartë se ligjvënësi ka pasur qëllim që Ligji për Amnisti të vlejë vetëm për periudhën sa kanë qenë të aplikueshme këto kode të cekura. Rrjedhimisht, lehtë mund të interpretohet se data e fillimit të Ligjit për Amnisti në mënyrë implicite kuptohet të jetë 10 qershori 1999. Një konkludim i tillë është edhe më i qartë kur merret parasysh se legjislacioni penal, që është zbatuar në territorin e Kosovës pak para datës 10 qershor 1999, nuk përmendet në Ligjin për Amnisti.

165. Për aq sa mund të konsiderohet që amnistia vlen për veprat e kryera penale gjatë viteve të '70-ta dhe të '80-ta, kur Kodi Penal i RSFJ-së dhe Ligji Penal i KSAK kanë qenë fillimisht në fuqi, Gjykata vëren se veprat e tilla penale do të përfitonin nga periudha e parashkrimit, përveç rasteve të caktuara të krimeve shumë të rënda, për të cilat Ligji për Amnisti nuk parasheh se do të përfitojnë nga amnistia.

166. Rrjedhimisht, Gjykata gjen se periudha e zbatimit, që përmban neni 2, paragrafi 1, i Ligjit për Amnisti, është e definuar mjaft qartë, për të qenë

në përputhje me kërkesat e sigurisë juridike në pajtim me parimin e sundimit të ligjit.

III. Neni 3 (Kushtet për dhënien e amnistisë nga ndjekja penale dhe vuajtja e plotë e dënimit)

“1. Lirohen plotësisht nga ndjekja penale apo vuajtja e plotë e dënimit, kryesit e veprave të mëposhtme penale:

1.1. Veprat penale sipas Kodit Penal të Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr. 19/13, Korrik 2012)”.

167. Neni 438 (Vazhdimësia e sanksioneve penale) i Kodit të tanishëm Penal të Kosovës përcakton: *“Të gjitha sanksionet penale për veprat të cilat edhe me këtë kod janë të ndëshkueshme dhe të shqiptuara me aktgjykim të formës së prerë para hyrjes në fuqi të këtij kodi vazhdojnë me kohëzgjatje dhe lartësi të njëjtë”.*
168. Për më tepër, neni 439 (Shfuqizimi i akteve ligjore dhe nënligjore) i Kodit të tanishëm Penal të Kosovës parasheh: *“Me hyrjen në fuqi të këtij kodi, shfuqizohen Rregulloret e UNMIK-ut dhe Kodi Penal i Kosovës (UNMIK REG 2003/05) si dhe aktet e tjera ligjore dhe nënligjore që mbulojnë çështjet e trajtuara në këtë kod”.*

1.1.1 Sulmi kundër rendit kushtetues të Republikës së Kosovës (Neni 121), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me kryerjen e një vepre tjetër penale për të cilën nuk është dhënë amnisti

“Neni 121 (Sulmi kundër rendit kushtetues të Republikës së Kosovës)

1. Kushdo që me përdorim të dhunës apo me kanosje të dhunës tenton që ta ndryshojë rendin kushtetues të Republikës së Kosovës apo të përmbysë institucionet më të larta të Republikës së Kosovës, dënohet me jo më pak se pesë (5) vjet burgim.

2. Kushdo që me përdorim të dhunës apo me kanosje të dhunës tenton që të pengojë vendosjen e rendit kushtetues të Republikës së Kosovës apo me përdorim të dhunës ose kanosjes së dhunës implementon rendin e huaj juridik në ndonjë pjesë të Republikës së Kosovës, dënohet me jo më pak se pesë (5) vjet burgim.

3. Kushdo që me përdorim të dhunës ose me kanosje të dhunës tenton të rrezikojë pavarësinë e Kosovës, sovranitetin dhe integritetin e saj territorial, tërësinë territoriale dhe karakterin demokratik të shtetit, dënohet jo më pak se dhjetë (10) vjet burgim”.

169. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.2 Kryengritja e armatosur (Neni 122)

“Neni 122 (Kryengritja e armatosur)

1. Kushdo që merr pjesë në kryengritje të armatosur, e cila është e drejtuar kundër rendit kushtetues, sigurisë apo integritetit territorial të Republikës së Kosovës, dënohet me jo më pak se pesë (5) vjet burgim.

2. Organizatori i kryengritjes së armatosur nga paragrafi 1 i këtij neni, dënohet me jo më pak se dhjetë (10) vjet burgim”.

170. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.3 Rrezikimi i tërësisë territoriale të Republikës së Kosovës (Neni 125)

“Neni 125 (Rrezikimi i tërësisë territoriale të Republikës së Kosovës)

“Kushdo që me përdorim të dhunës apo me kanosje të dhunës tenton që ta shpëpusë një pjesë të territorit të Republikës së Kosovës apo që ndonjë pjesë të territorit të saj t’ia bashkojë ndonjë shteti tjetër, dënohet me jo më pak se pesë (5) vjet burgim”.

171. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të

drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.4 Rrezikimi i rendit kushtetues me shkatërrimin ose dëmtimin e instalimeve dhe pajisjeve publike (Neni 129)

“Neni 129 (Rrezikimi i rendit kushtetues me shkatërrimin ose dëmtimin e instalimeve dhe pajisjeve publike)

“Kushdo që me qëllim të rrezikimit të rendit kushtetues apo sigurisë së Republikës së Kosovës, djeg ose në çfarëdo mënyre tjetër shkatërron apo dëmton zonën industriale, bujqësore ose ndonjë zonë tjetër ekonomike, sistemin e trafikut, lidhjet e telekomunikimeve, pajisjet publike të ujit, ngrohjes, gazit apo energjisë, pendat, depot, apo ndonjë ndërtesë tjetër të rëndësishme për sigurinë, furnizimin e qytetarëve, ekonominë apo funksionimin e shërbimeve publike, dënohet me jo më pak se tre (3) vjet burgim”.

172. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.5 Spiunazhi (Neni 131)

“Neni 131 (Spiunazhi)

1. Kushdo që sekretin shtetëror ia komunikon, ia dorëzon apo ia bën të arritshëm shtetit të huaj, organizatës së huaj apo personit që u shërben atyre, dënohet me burgim prej pesë (5) deri në dymbëdhjetë (12) vjet burgim.

2. Kushdo që për shtetin apo organizatën e huaj krijon shërbimin informativ në Republikën e Kosovës apo drejton shërbimin e tillë, dënohet me jo më pak se dhjetë (10) vjet burgim.

3. Kushdo që hyn në shërbimin informativ të huaj, mbledh të dhëna për të apo në ndonjë mënyrë tjetër e ndihmon punën e shërbimit të tillë, dënohet me jo më pak se pesë (5) vjet burgim.

4. Kushdo që mbledh të dhëna apo dokumente të klasifikuara me qëllim që t'ia komunikojë dhe dorëzojë shtetit të huaj, organizatës së huaj apo personit që u shërben atyre, dënohet me burgim prej tre (3) deri në dhjetë (10) vjet.

5. Nëse kryerja e veprës penale nga paragrafët 1., 2., 3. ose 4. të këtij neni ka shkaktuar pasoja të rënda për sigurinë ose fuqinë ekonomike apo ushtarake të shtetit, kryesi dënohet me burgim jo më pak se dhjetë (10) vjet.

6. Nëse vepra penale e saktësuar në paragrafin 1., 2., 3. ose 4. të këtij neni kryhet gjatë kohës së luftës, rrezikut të pashmangshëm për luftë, konfliktit të armatosur apo zbulimi i sekretit shtetëror ka të bëjë me sigurinë e Republikës së Kosovës, kryesi dënohet me jo më pak se dhjetë (10) vjet burgim ose me burgim të përjetshëm.

7. Për qëllime të këtij kapitulli, 'sekret shtetëror' nënkupton të dhënat apo dokumentet ushtarake, ekonomike apo zyrtare të cilat janë shpallur si informata të klasifikuara me ligj apo me dispozita ose vendime tjera të organit kompetent të nxjerra në pajtim me ligjin".

173. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.6 Bashkimi për veprimtari kundërkushtetuese (Neni 134)

"Neni 134 (Bashkimi për veprimtari kundërkushtetuese)

1. Kushdo që formon një grup apo ndonjë bashkim tjetër të personave për kryerjen e veprave penale nga nenet 121-134 të këtij kodi, dënohet me dënimin e paraparë për atë vepër penale.

2. Kushdo që merr pjesë apo bëhet anëtar i grupit apo bashkimit nga paragrafi 1. i këtij neni, dënohet me burgim prej një (1) deri në _____ pesë _____ (5) _____ vjet.

3. Anëtari i grupit apo bashkimit, që e lajmëron grupin para kryerjes së veprës penale nga paragrafi 1. i këtij neni, dënohet me burgim deri në tre (3) vjet ose mund të lirohet nga dënimi".

174. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.7 Kalim i paautorizuar i vendkalimeve kufitare ose i vijës kufitare (Neni 146, paragrafët 1, 2, 3.1 dhe 3.3)

“Neni 146, paragrafët 1, 2, 3.1 dhe 3.3 (Kalim i paautorizuar i vendkalimeve kufitare ose i vijës kufitare)

1. *Kushdo që kalon kufirin apo vijën kufitare të Republikës së Kosovës në cilindo vend përveç në kufirin apo vendkalimet e autorizuara kufitare, dënohet me dyqind e pesëdhjetë (250) euro gjobë ose me burgim deri në gjashtë (6) muaj.*
2. *Kur vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni kryhet nga kryesi i cili është i shoqëruar nga një fëmijë ose ndonjë person tjetër, kryesi dënohet me gjobë deri në dymijë e pesëqind (2.500) euro ose me burgim deri në një (1) vit.*
3. *Kur vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni kryhet në një apo më shumë nga rrethanat e mëposhtme, kryesi dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në tre (3) vjet nëse:*

3.1. kryesi ka qenë më parë i dënuar për vepër penale nga ky nen;

3.3. kalimi është bërë ndërmjet orës tetë (8:00) në mbrëmje deri në orën gjashtë (6:00) në mëngjes gjatë periudhës prej 1 prillit deri më 30 shtator, ose ndërmjet orës gjashtë (6:00) në mbrëmje deri në orën gjashtë (6:00) në mëngjes gjatë periudhës prej 1 tetorit deri më 31 mars”.

175. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.8 Nxitja e urrejtjes, përçarjes ose mosdurimit kombëtar, racor, fetar apo etnik (Neni 147)

“Neni 147 (Nxitja e urrejtjes, përçarjes ose mosdurimit kombëtar, racor, fetar apo etnik)

1. *Kushdo që nxit ose përhap publikisht urrejtje, përçarje ose mosdurim midis grupeve kombëtare, racore, fetare, etnike apo grupe tjera të tilla që jetojnë në Republikës e Kosovës, në mënyrën e cila mund të prishë rendin publik, dënohet me gjobë ose me burgim deri në pesë (5) vjet.*
2. *Kushdo që në mënyrë sistematike ose duke keqpërdorur pozitën apo autorizimet e tij kryen veprën nga paragrafi 1. i këtij neni ose shkakton trazira, dhunë ose pasoja të tjera të rënda me kryerjen e veprës së tillë, dënohet me burgim prej një (1) deri në tetë (8) vjet.*
3. *Kushdo që kryen veprën penale nga paragrafi 1. i këtij neni përmes shtrëngimit, rrezikimit të sigurisë, përqeshjes së simboleve kombëtare, racore, etnike apo fetare, duke dëmtuar pasurinë e personit tjetër ose duke përdhosur monumentet apo varrezat, dënohet me burgim prej një (1) deri në tetë (8) vjet.*
4. *Kushdo që në mënyrë sistematike ose duke keqpërdorur pozitën apo autorizimet e tij kryen veprën penale nga paragrafi 3. i këtij neni ose shkakton trazira, dhunë ose pasoja të tjera të rënda me kryerjen e veprës së tillë, dënohet me burgim prej dy (2) deri në dhjetë (10) vjet”.*

176. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.9 Ushtrimi i kundërligjshëm i veprimtarisë mjekësore ose farmaceutike (Neni 262, paragrafi 1)

“Neni 262, paragrafit 1 (Ushtrimi i kundërligjshëm i veprimtarisë mjekësore ose farmaceutike)

- “1. *Kushdo që pa pasur kualifikimet profesionale apo autorizimet ligjore, kryen trajtime mjekësore, shërbime farmaceutike ose angazhohet në aktivitete tjera mjekësore për të cilat me ligj*

kërkohen kualifikime të posaçme, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një (1) vit”.

177. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.10 Asgjësimi apo dëmtimi i pasurisë (Neni 333, paragrafi 1);

“Neni 333, paragrafit 1 (Asgjësimi apo dëmtimi i pasurisë)

1. Kushdo që e asgjëson, dëmton apo e bën të papërdorshme pasurinë e personit tjetër në rrethana tjera nga ato të përcaktuara në nenin 334 të këtij kodi, dënohet me burgim deri në një (1) vit”.

178. Në këtë rast Gjykata i referohet Nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës e cila thekson, si vijon:

“...

1. E drejta e pronës është e garantuar.

2. Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.

3. Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë eksproprijimin e pronës nëse ky eksproprijim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet.

4. Kontestet që lindin nga akti i Republikës së Kosovës ose autoritetit publik të Republikës së Kosovës për të cilat pretendohet se përbëjnë eksproprijimin, do të zgjidhen nga gjykata kompetente.

5. Prona intelektuale mbrohet me ligj.

...”

179. Për më tepër, Neni 1 (Mbrojtja e pronës), i Protokollit 1, i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe të Lirive Themelore përcakton: *“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit të papengueshëm të pasurisë e tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare. Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk cenojnë të drejtën e shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera”*.
180. Në këtë aspekt, Gjykata vëren se prona është një e drejtë themelore e garantuar edhe me Kushtetutë, edhe me KEDNJ, si dhe me instrumente të tjera ndërkombëtare dhe se personat fizikë dhe juridikë nuk mund të privohen nga prona e tyre në mënyrë arbitrare dhe pa një arsyetim të drejtë.
181. Formulimi i nenit në fjalë tregon qartë se vepra e amnistuar penale ka të bëjë me pronën e tjetrit. Në këtë drejtim, parashtruesit pretendojnë se viktimat e veprës së amnistuar penale do të privohen nga qasja në gjykatë për t'i mbrojtur të drejtat e tyre themelore të njeriut siç njihen me Kushtetutë dhe me KEDNJ.
182. Sa i përket të drejtës për mjet juridik, përfshirë reparacionin, Gjykata vëren se nga shtetet, në përgjithësi, kërkohet t'u ofrojnë mjete juridike efektive viktimave të shkeljeve të mëdha të të drejtave të njeriut dhe të shkeljeve të rënda të së drejtës humanitare, përfshirë reparacionin. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se çdo shkelje e të drejtave të njeriut sjell për viktimën ose për përfituesit e tij/saj të drejtën për reparacion, që nënkupton obligimin e shtetit për të ofruar reparacion dhe mundësi që të kërkohet kompensim nga kryesi.
183. Për më tepër, Gjykata vëren se e drejta për reparacion duhet të mbulojë të gjitha dëmet e shkaktuara viktimës; duhet të mbulojë masat e restitucionit, kompensimit, rehabilitimit dhe dëmshpërblimit.
184. Përveç kësaj, Gjykata nuk sheh se si do të korrespondonte kjo vepër e amnistuar penale me qëllimin e Ligjit për Amnisti, siç është paraqitur më lart në analizën e kontekstit socio-politik.
185. Kjo vepër penale, e propozuar për amnisti, qartazi paraqet kufizim të së drejtës për pronë dhe për qasje në drejtësi. Prandaj, Gjykata vëren se kjo vepër e amnistuar penale është në papajtueshmëri me nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës dhe me nenin 1, të Protokollit 1, të KEDNJ-së, por gjithashtu edhe me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të

Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe me nenin 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] të KEDNJ-së.

1.1.11 Zjarrvënia (Neni 334, paragrafi 1)

“Neni 334, paragrafi 1 (Zjarrvënia)

1. Kushdo që ndez zjarrin apo shkakton shpërthimin me qëllim të dëmtimit të pasurisë së personit tjetër, dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në tre (3) vjet”.

186. Kjo vepër e amnistuar penale gjithashtu saktëson se ka të bëjë me dëmtimin e pasurisë së një personi tjetër. Prandaj, Gjykata nuk sheh se si korrespondon kjo vepër e amnistuar penale me objektivat e Ligjit për Amnisti.
187. Kjo vepër penale, e propozuar për amnisti, qartazi paraqet kufizim të së drejtës për pronë dhe të qasjes në drejtësi. Prandaj, Gjykata konkludon se kjo vepër e amnistuar penale nuk është në pajtueshmëri me nenin 46 [Mbrojta e Pronës] të Kushtetutës dhe me nenin 1, të Protokollit 1, të KEDNJ-së, por gjithashtu me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe me nenin 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] të KEDNJ-së.

1.1.12 Mbajtja në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve (Neni 374)

“Neni 374 (Mbajtja në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve)

1. Kushdo që mban në pronësi, kontrollon ose posedon armë në shkelje me ligjin e zbatueshëm lidhur me armë të tilla, dënohet me gjobë deri në shtatë mijë e pesëqind (7.500) euro ose me burgim deri në pesë (5) vjet.

2. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni përfshin më shumë se katër (4) armë ose më shumë se katërqind (400) fishekë, kryesi dënohet me burgim prej dy (2) deri në dhjetë (10) vjet.

3. Arma në pronësi, kontroll apo posedim në shkelje të këtij neni konfiskohet”.

188. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.13 Moslajmërimi i veprave penale apo kryesve të veprave (neni 386, vetëm ndërlidhur me moslajmërimin e veprave penale për të cilat jepet amnisti me këtë nen [versionet shqip dhe serbisht qartazi tregojnë se kjo dispozitë vlen vetëm për moslajmërimin e veprave penale që amnistohen sipas këtij neni])

“Neni 386 (Moslajmërimi i veprave penale apo kryesve të tyre)

1. Kushdo që është në dijeni për identitetin e kryesit të një apo më shumë prej veprave penale në vijim dhe nuk e lajmëron faktin e tillë, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet:

1.1. vrasja e rëndë;

1.2. vrasja;

1.3. sulmi me lëndim të rëndë trupor;

1.4. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XIV – Veprat penale kundër rendit kushtetues dhe sigurisë së Republikës së Kosovës;

1.5. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XV – Veprat penale kundër njerëzimit dhe vlerave të mbrojtura me të drejtën ndërkombëtare;

1.6. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XX – Veprat penale kundër integritetit seksual;

1.7. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XXXIV – Veprat penale kundër korrupsionit zyrtar dhe detyrës zyrtare;

1.8. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XXIII – Veprat penale të narkotikëve;

1.9. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XXX – Veprat penale të armëve;

2. Personi zyrtar apo personi përgjegjës i cili nuk e lajmëron veprën penale të cilën e ka zbuluar gjatë ushtrimit të detyrës së tij, dënohet me dënimin nga paragrafi 1. i këtij neni, nëse vepra e tillë është e dënueshme me së paku tre (3) vjet burgim.

3. Me përjashtim të veprave penale që përfshijnë abuzimin e fëmijëve dhe dhunën në familje, personi nuk është penalisht përgjegjës sipas këtij neni nëse është në lidhje familjare me

kryesin e veprës penale si prind, fëmijë, bashkëshort ose bashkëshorte, vëlla ose motër, prind adoptues apo fëmijë i adoptuar ose person me të cilin kryesi jeton në bashkësi jashtëmartesore”.

189. Gjykata vëren se ky nen i amnistion personat për moslajmërim të veprës penale lidhur me veprat penale për të cilat jepet amnisti me Ligjin për Amnisti. Kjo tregon se moslajmërimi i veprave më të rënda, të paraqitura në nenin 386, nuk amnistohet (Shih nenin 386 (1) 1.1), vrasje (Shih nenin 386 (1) 1.2), sulm me lëndim të rëndë trupor (Shih nenin 386 (1) 1.3) dhe ndonjë vepër penale nga Kapitulli XV – Veprat penale kundër njerëzimit dhe vlerave të mbrojtura me të drejtën ndërkombëtare (Shih nenin 386 (1) 1.5).
190. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.14. Dhënia e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale (neni 388, vetëm ndërlidhur me dhënien e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale për të cilat jepet amnisti me këtë nen [versionet shqip dhe serbisht qartazi tregojnë se kjo dispozitë vlen vetëm për dhënie të ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale që amnistohen sipas këtij neni])

“Neni 388 (Dhënia e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale)

1. Kushdo që strehon kryesin e ndonjë vepre penale, përveç veprave penale të parapara në paragrafin 2. të këtij neni, ose e ndihmon atë në shmangien e zbulimit ose arrestimit përmes fshehjes së mjeteve, provave apo në ndonjë mënyrë tjetër, ose kushdo që strehon personin e dënuar apo ndërmerr veprime për pengimin e arrestimit, ekzekutimit të dënimit apo urdhrin për trajtim të detyrueshëm, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një (1) vit.

2. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni ka të bëjë me një apo më shumë prej veprave penale në vijim, kryesi dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në pesë (5) vjet:

2.1. vrasja e rëndë;

- 2.2. vrasja;
- 2.3. sulmi me lëndim të rëndë trupor;
- 2.4. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XIV – Veprat penale kundër rendit kushtetues dhe sigurisë së Republikës së Kosovës;
- 2.5. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XV – Veprat penale kundër njerëzimit dhe vlerave të mbrojtura me të drejtën ndërkombëtare;
- 2.6. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XX – Veprat penale kundër integritetit seksual;
- 2.7. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XXXIV – Veprat penale kundër korrupsionit zyrtar dhe detyrës zyrtare;
- 2.8. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XXIII – Veprat penale të narkotikëve;
- 2.9. ndonjë vepër penale nga Kapitulli XXX – Veprat penale të armëve;

3. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni ka të bëjë me vepër penale të dënueshme me burgim të përjetshëm, kryesi dënohet me burgim prej një (1) deri në dhjetë (10) vjet.

4. Dënimi i paraparë me paragrafin 1. të këtij neni nuk mund të jetë më i ashpër, as sipas llojit e as sipas lartësisë, se dënimi i përcaktuar për veprën penale të kryer nga personi të cilit i jepet ndihma.

5. Me përjashtim të veprave penale që përfshijnë abuzimin e fëmijëve dhe dhunën në familje, personi nuk është penalisht përgjegjës sipas këtij neni nëse është në lidhje familjare me kryesin e veprës penale si prind, fëmijë, bashkëshort ose bashkëshorte, vëlla ose motër, prind adoptues apo fëmijë i adoptuar ose person me të cilin kryesi jeton në bashkësi jashtëmartesore”.

191. Gjykata vëren se ky nen, ngjashëm sikurse edhe ai paraprak, amnistion personat për dhënien e ndihmës kryesve të veprave penale për të cilat jepet amnisti sipas Ligjit për Amnisti. Kjo tregon se dhënia e ndihmës kryesve të veprave më të rënda të paraqitura në nenin 388 nuk amnistohet (Shih nenin 388 (2) 2.1), vrasje (Shih nenin 388 (2) 2.2), sulm me lëndim të rëndë trupor (Shih nenin 388 (2) 2.3) dhe ndonjë vepër penale nga Kapitulli XV – Veprat penale kundër njerëzimit dhe vlerave të mbrojtura me të drejtën ndërkombëtare (Shih nenin 388 (2) 2.5).

192. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15. Thirrja për rezistencë (Neni 411), përveç në rastet kur kryerja e kësaj veprë penale ka rezultuar me kryerjen e ndonjë veprë tjetër penale, për të cilën nuk është dhënë amnistia sipas këtij ligji. Kryesve të veprave penale në vijim, të kryera me qëllim të kryerjes së veprës penale të thirrjes për rezistencë, gjithashtu u është dhënë amnistia nga ndjekja apo ekzekutimi i dënimit

“Neni 411 (Thirrja për rezistencë)

1. Kushdo që thërret të tjerët për rezistencë apo mosbindje ndaj vendimeve apo masave të ligjshme të nxjerra nga organi apo zyrtari kompetent, dënohet me burgim deri në tre (3) vjet.

2. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni rezulton me vështirësi të mëdha apo pamundësi të zbatimit të vendimit, masës apo veprimit zyrtar të ligjshëm, kryesi dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në pesë (5) vjet”.

193. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.1 Kanosja e kandidatit (Neni 211)

“Neni 211 (Kanosja e kandidatit)

1. Kushdo që në mënyrë të kundërligjshme detyron ndonjë kandidat që të tërheq kandidaturën e tij, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një (1) vit.

2. Kushdo që në mënyrë të kundërligjshme parandalon ose pengon ndonjë kandidat nga ushtrimi i ndonjë veprimtarie gjatë fushatës elektorale, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një (1) vit.

3. Kushdo që kryen vepër penale nga paragrafi 1. ose 2. i këtij neni me përdorim të forcës apo kanosjes serioze, dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në tre (3) vjet”.

194. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.2 Parandalimi i ushtrimit të së drejtës për të votuar (Neni 212)

“Neni 212 (Parandalimi i ushtrimit të së drejtës për të votuar)

1. Kushdo që gjatë ushtrimit të detyrave të besuara lidhur me zgjedhjet, në mënyrë të kundërligjshme dhe me qëllim të pengimit të personit tjetër nga ushtrimi i së drejtës së tij për të votuar, nuk e regjistron personin e tillë në listën e regjistrimit të votuesve ose e heq personin e tillë nga lista e regjistrimit të votuesve, dënohet me burgim prej një (1) viti deri në tre (3) vjet.

2. Kushdo që gjatë votimit ose referendumit, në mënyrë të kundërligjshme parandalon, pengon ose ndikon në përcaktimin e lirë të votuesit ose në ndonjë mënyrë tjetër pengon personin tjetër në ushtrimin e së drejtës së tij për të votuar, dënohet me burgim deri në një (1) vit.

3. Kushdo që kryen vepër penale nga paragrafët 1. dhe 2. i këtij neni me përdorim të forcës apo kanosjes serioze, dënohet me burgim prej një (1) vjet deri në pesë (5) vjet”.

195. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.3 Keqpërdorimi i autorizimeve ekonomike (Neni 290, nënparagrafët: 1.1, 1.2, 1.3 dhe 1.4, të paragrafit 1)

“Neni 290 (Keqpërdorimi i autorizimeve ekonomike)

1. Personi përgjegjës që gjatë ushtrimit të veprimtarisë ekonomike kryen një nga veprimet në vijim me qëllim të përfitimit të kundërligjshëm të dobisë pasurore për vete apo për ndonjë person tjetër, dënohet me gjobë dhe me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në pesë (5) vjet:

1.1. krijon apo mban fonde të palejuara në Republikën e Kosovës ose në ndonjë juridiksion tjetër;

1.2. përmes përpilimit të dokumenteve me përmbajtje të rreme, me balance të rreme, me vlerësime të rreme, inventarizim apo me prezantim tjetër të rremë ose përmes fshehjes së provave në mënyrë të rreme e prezanton qarkullimin e aseteve ose të rezultateve të veprimtarisë ekonomike dhe në këtë mënyrë i vë në lajthim organet drejtuese në organizatën e biznesit gjatë vendimmarrjes lidhur me veprimtaritë menaxhuese;

1.3. nuk i paguan detyrimet tatimore ose detyrimet e tjera fiskale të parapara me ligj;

1.4. mjetet me të cilat disponon i shfrytëzon në kundërshtim me qëllimin e tyre të paraparë”.

196. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.4 Tregtia e ndaluar (Neni 305)

“Neni 305 (Tregtia e ndaluar)

1. Kushdo që pa autorizim shet, blen apo bën shkëmbimin e mallrave sendeve apo shërbimeve, dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri në tre (3) vjet.

2. Kur kryesi i veprës penale nga paragrafi 1. i këtij neni ka organizuar rrjetin e shitësve ose të ndërmjetësve apo ka realizuar përfitim që kalon shumë prej pesëmbëdhjetëmijë (15.000) euro, kryesi dënohet me burgim prej një (1) deri në tetë (8) vjet.

3. Mallrat dhe sendet nga tregtia e ndaluar konfiskohen”.

197. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.5 Shmangia nga tatimi (Neni 313)

“Neni 313 (Shmangia nga tatimi)

1. Kushdo që me qëllim që ai apo personi tjetër të fsheh apo t'i shmanget, pjesërisht apo tërësisht, pagesës së tatimit, tarifave apo kontributeve të tjera që kërkohen me ligj, jep të dhëna të pavërteta apo nuk i përfshin të dhënat lidhur me të ardhurat e tij, pasurinë, gjendjen ekonomike apo fakte të tjera relevante për vlerësimin e detyrimeve të tilla, dënohet me gjobë dhe me burgim deri në tre (3) vjet.

2. Kur detyrimi nga paragrafi 1. i këtij neni tejkalon shumën prej pesëmbëdhjetëmijë (15.000) euro, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në pesë (5) vjet.

3. Kur detyrimi nga paragrafi 1. i këtij neni tejkalon shumën prej pesëdhjetëmijë (50.000) euro, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim prej një (1) deri në tetë (8) vjet”.

198. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.6 Kontrabandimi i mallrave (Neni 317, paragrafi 1 dhe paragrafi 2)

“Neni 317 (Kontrabandimi i mallrave)

1. Kushdo që duke kaluar vijën kufitare bart mallra dhe shmang kontrollin doganor, ose kushdo që duke shmangur kontrollin doganor, kryen bartjen e mallrave dhe kalon vijën kufitare, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet.

2. Kushdo që pa leje përkatëse, shmang kontrollin doganor dhe kalon vijën kufitare duke bartur mallrat, eksportimi apo

importimi i të cilave është i ndaluar, i kufizuar apo kërkon leje të posaçme nga organi kompetent, dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në pesë (5) vjet”.

199. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.7 Shmangia nga pagesa e tarifave të detyrueshme doganore (Neni 318)

“Neni 318 (Shmangia nga pagesa e tarifave të detyrueshme doganore)

1. Kushdo që me qëllim që vetes apo personit tjetër t'i mundësojë shmangien nga pagesa e tarifave tatimore doganore apo tarifave tjera ose detyrimeve doganore që paguhen me rastin e importimit apo eksportimit të mallrave, ose nëse doganës i paraqet dokument të rrejshëm lidhur me prejardhjen, vlerën, sasinë, cilësinë, llojin apo karakteristikat tjera të mallit, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet.

2. Nëse vlera e pagesës së shmangur nga paragrafi 1. i këtij neni tejkalon pesëmbëdhjetëmijë (15.000) euro, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim deri në pesë (5) vjet.

3. Nëse vlera e pagesës së shmangur nga paragrafi 1. i këtij neni tejkalon tridhjetëmijë (30.000) euro, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim prej një (1) deri në tetë (8) vjet.

4. Mallrat të cilat nuk janë deklaruar saktë apo vlera e pagesës së shmangur, cilado që të jetë më e lartë, konfiskohen”.

200. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.8 Asgjësimi, dëmtimi ose heqja e instalimeve publike (Neni 366, paragrafi 1 dhe paragrafi 2)

“Neni 366 (Asgjësimi, dëmtimi ose heqja e instalimeve publike)

1. Kushdo që asgjëson, dëmton apo i heq pajisjet apo instalimet e përcuesve elektrik, të gazit, të ujit, të ngrohjes, të pajisjeve telekomunikuese, të pajisjeve të kanalizimit, të pajisjeve për mbrojtjen e mjedisit, naftësjellësve, kablllove nënujore, të pendave ose të pajisjeve të tjera të ngjashme dhe me këtë shkakton çrregullime në furnizimin e popullsisë apo të ekonomisë, dënohet me burgim deri në pesë (5) vjet.

2. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni kryhet nga pakujdesia, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim deri në një (1) vit”.

201. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundimin se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.9 Rrezikimi i trafikut publik me veprime apo me mjete të rrezikshme (Neni 380, paragrafët: 1, 2 dhe 5)

“Neni 380 (Rrezikimi i trafikut publik me veprime apo me mjete të rrezikshme)

1. Kushdo që asgjëson, heq ose dëmton rëndë instalimet, pajisjet, shenjat apo sinjalizimet që shërbejnë për sigurinë e trafikut, ose jep shenja ose sinjale të gabueshme ose vë pengesa në rrugët publike apo në ndonjë mënyrë tjetër e rrezikon jetën e njeriut apo sigurinë fizike, dënohet me burgim deri në tre (3) vjet.

2. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni rezulton me lëndim të lehtë trupor të ndonjë personi ose dëm të konsiderueshëm pasuror, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në pesë (5) vjet.

5. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni kryhet nga pakujdesia, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim deri në një (1) vit”.

202. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë

arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.10 Falsifikimi i dokumenteve (Neni 398)

“Neni 398 (Falsifikimi i dokumenteve)

1. Kushdo që përpilon dokument të falsifikuar, ndryshon dokumentin origjinal me qëllim të shfrytëzimit të atij dokumenti si origjinal ose me dije përdor dokumentin e falsifikuar apo të ndryshuar si origjinal, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet.

2. Nëse vepra penale nga paragrafi 1. i këtij neni kryhet në lidhje me dokumentin publik, testamentin, kambialin, regjistrin publik apo zyrtar ose ndonjë regjistër tjetër që ruhet në bazë të ligjit, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim deri në pesë (5) vjet”.

203. Sa i përket kësaj vepre të amnistuar penale, Gjykata konsideron se është e vështirë të shihet se si mund të hyjë ajo brenda sferës së objektivave të Ligjit. Siç u përmend më lart, vepra e amnistuar penale duhet të ketë lidhje me objektivat e amnistisë, pra t'i japë fund konfliktit ose të promovojë pajtimin ndërmjet palëve të përfshira, duke qenë pjesë e marrëveshjes për paqe. Amnistimi i kryesve, siç është paraparë me këtë nen, nuk i plotëson këto kërkesa.
204. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton se rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet, ndër të tjera, në parimin e sundimit të ligjit, që nënkupton edhe aspektin e sigurisë juridike. Siguria juridike duhet të garantojë stabilitetin e një sistemi juridik, që do të thotë se individët duhet të gëzojnë garancitë që ofron sistemi juridik në mbrojtjen e të drejtave të tyre.
205. Gjykata konsideron se, në një sistem të sundimit të ligjit, personat fizikë dhe juridikë duhet të jenë në gjendje të mbështeten në dokumente publike, siç janë dokumentet për të drejtat pronësore, dhe të kontestojnë vërtetësinë e një dokumenti që do të kufizonte të drejtat e tyre. Ndryshe, parimi i sigurisë juridike do të minohej, pasi individët më nuk do të mund të ishin të sigurt se dokumentet e tilla nuk janë falsifikuar.
206. Kështu, viktimat e veprave të tilla penale do të pengoheshin të kenë qasje në drejtësi, sepse ata do të duhej të provonin në procedurë civile se dokumentet nuk janë të vërteta, ndërsa gjyqtari do të duhej të merrte parasysh se kryesi dhe vepra penale kanë përfutur nga amnistia.

207. Për më tepër, kryesit e veprave penale të cilët hyjnë në fushëveprimin e këtij neni, kanë për detyrë të paraqesin produktet e veprës penale. Nëse nuk e bëjnë këtë, kjo do të rrezikonte parimet e lartpërmendura dhe do të dëmtonte Kosovën si shtet i sundimit të ligjit.
208. Prandaj, Gjykata konkludon se kjo vepër e amnistuar penale nuk është në pajtueshmëri me Kushtetutën dhe me parimet e mishëruara aty.

1.1.15.11 Rastet e posaçme të falsifikimit të dokumenteve (Neni 399, nënparagrafi 1.1 dhe nënparagrafi 1.4, të paragrafit 1)

“Neni 399 (Rastet e posaçme të falsifikimit të dokumenteve)

1. Personi do të konsiderohet se ka kryer vepër penale të falsifikimit të dokumenteve dhe do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet, nëse personi i tillë:

1.1. pa autorizim plotëson ndonjë letër, formular të zbrazët ose ndonjë formë tjetër në të cilën është vënë nënshkrimi i personit tjetër dhe plotëson deklaratën përmes së cilës krijon marrëdhënie juridike;

1.4. lëshon një dokument dhe pohon me nënshkrimin e vet se ka ndonjë pozitë, thirrje apo gradë edhe pse nuk ka pozitë, thirrje apo gradë të tillë, ndërsa veprimi i tillë ka ndikim substancial në vlerën e dokumentit”...

209. Gjykata konsideron se arsyetimi i njëjtë, sikurse në veprën e lartpërmendur penale nga neni 398 të Kodit Penal, vlen edhe për këtë vepër të amnistuar penale.
210. Gjykata, rrjedhimisht, konkludon se kjo vepër e amnistuar penale nuk është në pajtim me Kushtetutën dhe me parimet e mishëruara aty.

1.1.15.12 Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare (Neni 409, paragrafët: 1, 2 dhe 3)

“Neni 409 (Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare)

1. Kushdo që me forcë apo kanosje serioze, pengon ose tenton të pengojë personin zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare ose duke

përdorur mjetet e njëjta e detyron atë të kryejë detyrën zyrtare, dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri në tre (3) vjet.

2. Kushdo që merr pjesë në një grup të personave që me veprim të përbashkët pengon ose tenton të pengojë personin zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare ose duke përdorur mjetet e njëjta e detyron atë të kryejë detyrën zyrtare, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet.

3. Udhëheqësi apo organizatori i grupit që kryen vepër penale nga paragrafi 2. i këtij neni, dënohet me burgim prej një (1) deri në pesë (5) vjet”.

211. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.13 Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrës zyrtare (Neni 410, paragrafi 1), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndime të rënda trupore ose me vdekje

“Neni 410 (Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrës zyrtare)

1. Kushdo që sulmon ose kanoset seriozisht se do ta sulmojë personin zyrtar, gjyqtarin, prokurorin apo personin i cili ndihmon në kryerjen e detyrave zyrtare lidhur me sigurinë e përgjithshme, sigurinë e Republikës së Kosovës apo ruajtjen e rendit publik, dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri në tre (3) vjet”.

212. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.14 Dispozitat penale sipas Ligjit për Kodin Doganor dhe të Akcizave të Kosovës, si në vijim:

1.1.15.14.1 Pengimi i lëvizjes së automjeteve të Doganës (Neni 296)

“Neni 296 (Pengimi i lëvizjes së automjeteve të Doganës)

Kush, përveç me arsye dhe me qëllim të mirë, pengon në çfarëdo mënyre në ndonjë automjet, mjet lundrues apo mjet ajror, që përdoret nga oficerët doganor gjatë kryerjes së detyrës zyrtare, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet”.

213. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.14.2 Dhënia e deklaratës së pavërtetë (Neni 297)

“Neni 297 (Dhënia e deklaratës së pavërtetë)

(1) Kush bën, nënshkruan, apo ndikon në bërjen apo në nënshkrimin, apo dorëzon apo ndikon që një oficeri doganor t'i dorëzohet çfarëdo deklarate, shënimi, certifikate apo ndonjë dokument tjetër i cili është i pavërtetë në çfarëdo të dhënë materiale, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tri vjet.

(2) Kush, jep çfarëdo deklarate si përgjigje ndaj çfarëdo pyetjeje të shtruar nga ana e zyrtarit doganor, e që paraqet një deklaratë të bërë për qëllime doganore, e cila është e pavërtetë në çfarëdo të dhënë materiale, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit”.

214. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.14.3 Shmangia mashtruese nga taksa e importit dhe akciza (Neni 298)

“Neni 298 (Shmangia mashtruese nga taksa e importit dhe akciza)

(1) Kush në çfarëdo mënyre është i përfshirë në shmangie mashtruese nga taksa e importit apo akciza që i nënshtrohen mallrat, dënohet:

1) me gjobë dhe me burgim prej tre muaj deri në tri vjet atëherë kur shuma e detyrimeve të shmangura nga taksa e importit apo akciza nuk e kalon 15.000 € dhe

2) me gjobë dhe me burgim prej gjashtë muajve deri në pesë vjet atëherë kur shuma e detyrimeve të shmangura nga taksa e importit apo akciza e kalon 15.000 €.

(2) Çdo tentativë për të kryer vepër penale nga paragrafi 1 i këtij nenit gjithashtu është e dënueshme”.

215. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.14.4 Shmangiet mashtruese nga zbatimi i ndalesave dhe kufizimeve mbi mallra (Neni 299)

“Neni 299 (Shmangiet mashtruese nga zbatimi i ndalesave dhe kufizimeve mbi mallra)

(1) Kush në çfarëdo mënyre është i përfshirë në shmangie mashtruese nga zbatimi i ndonjë ndalese apo kufizimi për importimin e mallit që është në fuqi, dënohet me gjobë ose me burgim nga tre muaj deri në pesë vjet.

(2) Tentativa për të kryer vepër penale nga paragrafi 1 i këtij nenit gjithashtu është e dënueshme”.

216. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.15.14.5 Veprat penale në lidhje me produktet me akcizë (Neni 300)

“Neni 300 (Veprat penale në lidhje me produktet me akcizë)

(1) Kush në kundërshtim me ligjin e zbatueshëm në lidhje me akcizën dhe taksën doganore, shet, ofron për shitje, ekspozon apo

përndryshe merret me produkte të pashenjë (pa pullë), dënohet me gjobë deri në pesë herë të shumës së akcizës të paevidencuar apo të papapaguar, nëse shuma e akcizës nuk kalon shumën prej 25.000 € dhe me burgim deri në shtatë vjet, nëse shuma e paevidencuar apo e papaguar tejkalon shumën 25.000 €.

(2) Me dënim nga paragrafi 1 i këtij neni dënohet edhe kush në kundërshtim me ligjin e zbatueshme në lidhje me akcizën dhe taksën doganore, posedon, importon, eksporton apo transporton produkte pa-shenjë.

(3) Kush lejon objektet të cilat janë nën kontrollin apo posedimin e tij apo të saj të shfrytëzohen për shitje, apo për punë të tjera, që lidhen me mallrat pa-shenjë, dënohet me gjobë prej më të paktën 5.000 euro apo dënim me burgim deri në tri vjet”.

217. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.1.16 Pjesëmarrja në turmë që kryen vepër penale dhe huliganizmi (Neni 412), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje

“Neni 412 (Pjesëmarrja në turmë që kryen vepër penale dhe huliganizmi)

1. Kushdo që merr pjesë në turmën e mbledhur prej më tepër se tetë personave, e cila me veprime të përbashkëta e privon personin tjetër nga jeta, i shkakton lëndime të rënda trupore personit tjetër, shkakton rrezik të përgjithshëm, shkakton dëm pasuror në vlerë prej njëzetmijë (20.000) euro apo më shumë ose kryen vepra tjera të rënda të dënueshme me së paku pesë (5) vjet burgim apo tenton të kryejë vepra të tilla, dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në pesë (5) vjet.

2. Organizatori i turmës nga paragrafi 1. i këtij neni dënohet me burgim prej dy (2) deri në dhjetë (10) vjet”.

218. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë

arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

Veprat penale të parapara me Kodin Penal të Kosovës (Rregullorja e UNMIK-ut nr. 2003/25, e 6 korrikut 2003, Gazeta Zyrtare 2003/25) si dhe Rregullorja e UNMIK-ut nr. 2004/19 për ndryshimin dhe plotësimin e Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës, si në vijim:

219. Neni 353 i Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës përcakton: *“Të gjitha sanksionet penale për veprat të cilat edhe me këtë kod janë të ndëshkueshme dhe të shqiptuara me aktgjykim të formës së prerë para hyrjes në fuqi të këtij kodi vazhdojnë me kohëzgjatje dhe lartësi të njëjtte”.*
220. Për më tepër, neni 354 i Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës përcakton: *“(1) Dispozitat në Rregulloret e UNMIK-ut që mbulojnë çështjet e trajtuara në këtë kod pushojnë të jenë në fuqi pas hyrjes në fuqi të këtij kodi pos nëse shprehimisht nuk është paraparë ndryshe me këtë kod ose me Rregulloret e UNMIK-ut. (2) Dispozitat e Kodeve Penale në fuqi pushojnë të kenë fuqi pas hyrjes në fuqi të këtij kodi”.*

1.2.1 Sulmi kundër rendit kushtetues të Kosovës (Neni 108)

“Neni 108 (Sulmi kundër rendit juridik të Kosovës)

Kushdo që tenton të ndryshojë rendin juridik të vendosur në Kosovë me anë të përdorimit të dhunës ose të kanosjes në fushën legjislative, ekzekutive a gjyqësore ose për të përmbysur një organ publik, dënohet me burgim së paku pesë vjet”.

221. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.2 Kalimi i paaautorizuar i vendkalimeve kufitare apo vijës kufitare (Neni 114, paragrafi 1, paragrafi 2, paragrafi 3.1, paragrafi 3.3, si dhe paragrafi 4)

“Neni 114 (Kalimi i paaautorizuar i vendkalimeve kufitare apo vijës kufitare)

(1) Kushdo që kalon kufirin shtetëror ose atë administrativ të Kosovës në cilindo vend përveç në vendkalimet e autorizuara kufitare dënohet me gjobë prej 250 euro ose me burgim prej tre muajsh.

(2) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet nga kryesi i shoqëruar me një fëmijë ose me ndonjë person tjetër, kryesi dënohet me gjobë prej 2,500 euro ose me burgim deri në një vit.

(3) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet në njëerën apo në më shumë rrethana të mëposhtme kryesi dënohet me burgim deri në dy vjet nëse:

1) Kryesi ka qenë më parë i dënuar për vepër penale nga ky nen;

...

3) Kalimi është bërë ndërmjet orës 8:00 në mbrëmje dhe orës 6:00 në mëngjes gjatë periudhës prej 1 prillit deri më 30 shtator, ose ndërmjet orës 6:00 në mbrëmje deri në orën 6:00 në mëngjes gjatë periudhës prej 1 tetorit deri më 31 mars; ose

(4) Personi nuk përgjigjet penalisht sipas këtij neni për kalimin në një pikë kufitare të paautorizuar të kufirit shtetëror ose administrativ nëse kalimi ka ndodhur në një vendkalim i cili është hapur përkohësisht nga Komandanti i KFOR-it”.

222. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.3 Nxitja e urrejtjes, përçarjes ose e mosdurimit kombëtar, racor, fetar a etnik (Neni 115)

“Neni 115 (Nxitja e urrejtjes, përçarjes ose e mosdurimit kombëtar, racor, fetar a etnik)

(1) Kushdo që nxit ose përhap publikisht urrejtje, përçarje ose mosdurim midis grupeve kombëtare, racore, fetare, etnike a çfarëdo grupesh të tjera të tilla që jetojnë në Kosovë në mënyrën

e cila mund të prishë rendin publik dënohet me gjobë ose me burgim deri në pesë vjet.

(2) Kushdo që në mënyrë sistematike kryen veprë nga paragrafi 1 i këtij neni ose keqpërdorur pozitën a autorizimet apo shkakton trazira, dhunë a pasoja të tjera të rënda me kryerjen e veprës së tillë dënohet me burgim deri në tetë vjet.

(3) Kushdo që kryen veprë nga paragrafi 1 përmes detyrimit, rrezikimit të sigurisë duke i përqeshur simbolet kombëtare, racore, etnike apo fetare, duke dëmtuar pasurinë e personit tjetër ose duke përdhosur monumentet apo varrezat dënohet me burgim prej një deri në tetë vjet.

(4) Kushdo që në mënyrë sistematike kryen veprë nga paragrafi 3 i këtij neni ose keqpërdor pozitën, autoritetin e tij apo shkakton trazira, dhunë ose pasoja të tjera të rënda me kryerjen e veprës së tillë dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet”.

223. Gjykata konsideron se kjo veprë e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.4 Ushtrimi i kundërligjshëm i veprimtarisë mjekësore (Neni 221, paragrafi 1)

“Neni 221 (Ushtrimi i kundërligjshëm i veprimtarisë mjekësore)

(1) Kushdo që pa pasur kualifikimet profesionale apo autorizime ligjore kryen trajtime mjekësore ose angazhohet në disa aktivitete të tjera mjekësore për të cilat ligji kërkon kualifikime të posaçme dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit”.

224. Gjykata konsideron se kjo veprë e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.5 Dëmtimi i pronës së luajtshme (Neni 260)

“Neni 260 (Dëmtimi i pronës së luajtshme)

(1) Kushdo që e dëmton, e asgjëson apo e bën të papërdorshme pasurinë e luajtshme të personit tjetër dënohet me gjobë apo me burgim deri në gjashtë muaj.

(2) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni motivohet nga paragjykimi lidhur me përkatësinë etnike apo nacionale, racore, fetare, të gjinisë, të orientimit seksual apo të gjuhës, kryesi dënohet me gjobë apo me burgim deri në një vit”.

225. Në këtë rast, Gjykata i referohet nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës, i cili thekson:

“ ...

1. E drejta e pronës është e garantuar.

2. Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.

3. Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë eksproprihimin e pronës nëse ky eksproprihim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet.

4. Kontestet që lindin nga akti i Republikës së Kosovës ose autoritetit publik të Republikës së Kosovës për të cilat pretendohet se përbëjnë eksproprihimin, do të zgjidhen nga gjykata kompetente.

5. Prona intelektuale mbrohet me ligj.

...”

226. Për më tepër, neni 1 (Mbrojtja e pronës), i Protokollit 1, i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe të Lirive Themelore, përcakton: “Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit të papengueshëm të pasurisë së tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare. Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk cenojnë të drejtën e shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e

pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera”.

227. Në këtë aspekt, Gjykata vëren se prona është një e drejtë themelore, e garantuar edhe me Kushtetutë, edhe me KEDNJ, si dhe me instrumente të tjera ndërkombëtare, dhe se personat fizikë dhe juridikë nuk mund të privohen nga prona e tyre në mënyrë arbitrare dhe pa një arsyetim të drejtë.
228. Formulimi i nenit në fjalë tregon qartë se vepra e amnistuar penale ka të bëjë me pronën e tjetrit. Në këtë drejtim, parashtruesit pretendojnë se viktimat e veprës së amnistuar penale do të privohen nga qasja në gjykatë për t'i mbrojtur të drejtat e tyre themelore të njeriut, siç njihen me Kushtetutë dhe me KEDNJ.
229. Sa i përket të drejtës për mjet juridik, përfshirë reparacionin, Gjykata vëren se nga shtetet, në përgjithësi, kërkohet që t'u ofrojnë mjete juridike efektive viktimave të shkeljeve të mëdha të të drejtave të njeriut dhe të shkeljeve të rënda të së drejtës humanitare, përfshirë reparacionin. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se çdo shkelje e të drejtave të njeriut sjell për viktimën ose për përfituesit e tij/saj të drejtën për reparacion, që nënkupton obligimin e shtetit për të ofruar reparacion dhe mundësi që të kërkohet kompensim nga kryesi.
230. Për më tepër, Gjykata vëren se e drejta për reparacion duhet të mbulojë të gjitha dëmet e shkaktuara viktimës; duhet të mbulojë masat e restitucionit, të kompensimit, të rehabilitimit dhe të dëmshpërblimit.
231. Përveç kësaj, Gjykata nuk sheh se si do të korrespondonte kjo vepër e amnistuar penale me qëllimin e Ligjit për Amnisti, siç është paraqitur më lart në analizën e kontekstit socio-politik.
232. Kjo vepër penale, e propozuar për amnisti, qartazi paraqet kufizim të së drejtës për pronë dhe për qasje në drejtësi. Prandaj, Gjykata vëren se kjo vepër e amnistuar penale është në papajtueshmëri me nenin 46 [Mbrotja e Pronës] të Kushtetutës dhe me nenin 1, të Protokollit 1, të KEDNJ-së, por gjithashtu edhe me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe me nenin 6 [E drejta për një Proces të Rregullt] të KEDNJ-së.

1.2.6 Mbajtja në pronësi, në kontroll, në posedim ose në shfrytëzim të paautorizuar të armëve (Neni 328, paragrafi 2), si dhe mbajtja në pronësi, në kontroll, në posedim ose në shfrytëzim të armëve pa leje valide për mbajtjen e autorizuar të armës (Neni 8.6,

Rregullorja e UNMIK-ut nr. 2001/7, e 21 shkurtit 2001, Gazeta Zyrtare 2001/7)

“Neni 328 (Mbajtja në pronësi, në kontroll, në posedim ose në shfrytëzim të paautorizuar të armëve)

...

(2) Kushdo që mban në pronësi, kontrollon, posedon ose përdor armë pa lejen valide për mbajtjen e autorizuar të armëve për atë armë, dënohet me gjobë deri në 7.500 euro ose me burgim prej një deri në tetë vjet”.

“Neni 8 (Veprat penale dhe dënimet)

8.6

Çdo person që kryen vepër penale sipas neneve të mësipërme 8.2 dhe 8.4 i nënshtrohet dënimit me burg deri në kohëzgjatje jo më shumë se 8 vjet ose me të holla deri në 15.000 DM ose të dyja së bashku. Çdo lloj leje që i është lëshuar atij personi automatikisht i anulohet”.

233. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.7 Mosraportimi i veprës penale ose kryesit të saj (Neni 303, vetëm sa i përket veprave penale për të cilat është dhënë amnistia sipas këtij ligji)

“Neni 303 (Moslajmërimi i përgatitjes së veprave penale)

(1) Kushdo që, duke qenë në dijeni për përgatitjen e kryerjes së një vepre penale, e cila dënohet me së paku pesë vjet burgim nuk e lajmëron këtë fakt në kohën kur kryerja e veprës penale ende ka mundur të evitohet, ndërsa vepra penale është kryer ose është tentuar që të kryhet dënohet me gjobë ose burgim deri në një vit.

(2) Kushdo që nuk lajmëron përgatitjet për kryerjen e veprës penale, e cila dënohet me burgim afatgjatë dënohet me burgim prej tre muajve deri në tri vjet.

(3) Personi nuk është penalisht përgjegjës sipas paragrafit 1 të këtij neni nëse ai është në lidhje me kryesin e veprës penale si bashkëshort, partner jashtëmartesor, i afërm i gjakut i shkallës së parë, vëlla ose motër, prind adoptues ose fëmijë i adoptuar, bashkëshort ose partner me të cilin bashkëjeton”.

234. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.8 Dhënia e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale (Neni 305, vetëm sa i përket veprave të amnistuara penale sipas këtij ligji)

“Neni 305 (Dhënia e ndihmës kryesve pas kryerjes së veprave penale)

(1) Kushdo që strehon kryesin e veprës penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare ose e ndihmon atë në shmangien e zbulimit të veprës përmes fshehjes së mjeteve, provave a në çfarëdo mënyre tjetër, ose kushdo që strehon personin e dënuar apo ndërmerr veprime për pengimin e ekzekutimit të dënimit a urdhrin për trajtim të detyrueshëm dënohet me burgim deri në një vit.

(2) Kushdo që ndihmon kryesin e veprës penale për të cilën është paraparë dënim me burgim mbi pesë vjet dënohet me burgim prej gjashtë muajve deri në pesë vjet.

(3) Kushdo që ndihmon kryesin e veprës penale të dënueshme me burgim afatgjatë dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet.

(4) Dënimi për veprën penale nga paragrafi 1 i këtij neni nuk mund të jetë më i rëndë as sipas llojit e as sipas lartësisë së dënimit i përcaktuar për vepër penale të kryer nga personi të cilit i jepet ndihma.

(5) Personi nuk është penalisht përgjegjës sipas këtij neni nëse ai është në marrëdhënie me kryesin e veprës penale si bashkëshort, partner jashtëmartesor, i afërm i gjakut i shkallës së parë, vëlla ose motër, prind adoptues ose fëmijë i adoptuar, bashkëshort ose partner me të cilin bashkëjeton”.

235. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9 Thirrja për rezistencë (Neni 319), përveç në rastet kur kryerja e kësaj veprë penale ka rezultuar me kryerjen e një veprë tjetër penale për të cilën nuk është dhënë amnistia sipas këtij ligji. Kryesit e këtyre veprave penale, si më poshtë, të kryera me qëllimin e kryerjes së veprës penale të thirrjes për rezistencë, gjithashtu fitojnë amnisti nga ndjekja penale dhe nga ekzekutimi i ndëshkimit

“Neni 319 (Thirrja për rezistencë)

Kushdo që nxit të tjerët me përdorim të dhunës ose me kanosje serioze për të ndaluar ekzekutimin e vendimeve apo masave të ligjshme të lëshuara nga organi kompetent apo zyrtarët gjatë kryerjes së detyrave zyrtare dënohet me jo më shumë se tri vjet burgim”.

236. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.1 Keqpërdorimi i autorizimeve ekonomike (Neni 236, paragrafi 1, nënparagrafët: 1.1, 1.2, 1.3 dhe 1.4)

“Neni 236 (Keqpërdorimi i autorizimeve në ekonomi)

(1) Personi përgjegjës në organizatën e biznesit apo në personin juridik i cili ushtron veprimtari ekonomike me qëllim të realizimit të përfitimit të dobisë pasurore të kundërligjshme për organizatën e biznesit ose personin juridik në të cilin është i punësuar apo organizatën tjetër të biznesit ose për personin juridik dënohet me burgim prej gjashtë muajve deri në pesë vjet nëse ai kryen ndonjëren prej veprave të mëposhtme:

1) Krijon apo mban fonde të palejuara në Kosovë ose në çfarëdo juridiksioni tjetër;

2) Me përpilimin e dokumenteve me përmbajtje të rrejshme, me bilance të rreme, me vlerësime apo inventarizim apo me prezentim tjetër të rremë a me fshehjen e fakteve në mënyrë të rreme e prezenton lëvizjen e mjeteve ose të rezultateve të veprimtarisë ekonomike dhe në këtë mënyrë i vë në lajthim organet drejtuese në organizatën e biznesit apo në personin juridik gjatë vendimmarrjes lidhur me punët e qeverisjes;

3) Nuk i paguan mjetet nga detyrimet tatimore dhe detyrimet e tjera fiskale në Kosovë të përcaktuara me ligj;

4) Mjetet me të cilat disponon i shfrytëzon në kundërshtim me qëllimin e tyre të paraparë”.

237. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.2 Tregtia e ndaluar (Neni 246)

“Neni 246 (Tregtia e ndaluar)

(1) Kushdo që pa autorizim shet, blen apo bën shkëmbimin e mallit a të sendeve, qarkullimi i të cilave është i ndaluar apo i kufizuar, dënohet me burgim prej tre muajve deri në tri vjet.

(2) Nëse kryesi i veprës nga paragrafi 1 i këtij neni ka organizuar rrjetin e stërshitësve ose të ndërmjetësve apo ka realizuar përfitim që kalon shumën 15.000 euro dënohet me burgim prej gjashtë muajve deri në pesë vjet.

(3) Malli dhe sendet e tregtisë së ndaluar konfiskohen”.

238. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.3 Shmangia nga tatimi (Neni 249)

“Neni 249 (Shmangia nga tatimi)

(1) Kushdo i cili me qëllim që ai apo personi tjetër t'i shmanget pjesërisht apo tërësisht pagimit të tatimit, tarifave apo kontributeve të tjera të përcaktuara me ligj jep të dhëna të pavërteta për të ardhurat e veta apo nuk i përfshin informatat lidhur me të ardhurat e tij, gjendjen ekonomike apo fakte të tjera relevante për vlerësimin e detyrimeve të këtilla dënohet me gjobë dhe me burgim deri në tri vjet.

(2) Nëse shuma e detyrimit nga paragrafi 1 i këtij neni, pagimi i të cilit shmanget është më e lartë se 15.000 euro, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim prej gjashtë muajve deri në pesë vjet”.

239. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.4 Kontrabandimi i mallrave (Neni 273)

“Neni 273 (Kontrabandimi i mallrave)

(1) Kushdo që pa autorizim ose pa leje bën tregti apo në ndonjë mënyrë tjetër bart mallrat brenda a jashtë territorit të Kosovës dënohet me gjobë ose me burgim deri në tri vjet.

(2) Mallrat e kontrabanduara konfiskohen”.

240. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.5 Asgjësimi, dëmtimi ose heqja e instalimeve publike (Neni 292, paragrafi 1 dhe paragrafi 2)

“Neni 292 (Asgjësimi, dëmtimi ose heqja e instalimeve publike)

(1) Kushdo që asgjëson, dëmton, i heq pajisjet apo instalimet e përcësve elektrik, të gazit, të ujit, të ngrohjes, të pajisjeve telekomunikuese, të pajisjeve të kanalizimit, të pajisjeve për mbrojtjen e mjedisit ose të naftës-jellësve, të kabllave nënujore, të

pendave ose të pajisjeve të tjera të ngjashme duke shkaktuar çrregullime në furnizimin e popullsisë apo të ekonomisë dënohet me burgim deri në pesë vjet.

(2) Nëse vepra nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet nga pakujdesia, kryesi dënohet me gjobë apo me burgim deri në një vit”.

241. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.6 Rrezikimi i trafikut publik me veprim apo me mjete të rrezikshme (Neni 299, paragrafi 1 dhe paragrafi 2)

“Neni 299 (Rrezikimi i trafikut publik me veprim apo me mjete të rrezikshme)

(1) Kushdo që asgjëson, heq ose dëmton rëndë instalimet, pajisjet, shenjat apo sinjalizimet që shërbejnë për sigurinë e trafikut, jep shenja ose sinjale të gabueshme, vë pengesa në rrugët publike apo në ndonjë mënyrë tjetër e rrezikon trafikun dhe kështu vë në rrezik jetën e njeriut, sigurinë fizike apo pasurinë në përmasa të mëdha dënohet me burgim deri në tri vjet.

(2) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet nga pakujdesia, kryesi dënohet me burgim deri në një vit”.

242. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.7 Falsifikimi i dokumenteve zyrtare (Neni 348)

“Neni 348 (Falsifikimi i dokumenteve zyrtare)

(1) Personi zyrtar ose personi përgjegjës i cili në dokumentin zyrtar ose afarist, në regjistër zyrtar ose në shkresë shënon informacion të rremë ose nuk shënon informacionin thelbër apo me nënshkrimin e tij ose me vulën zyrtare vërteton dokumentin zyrtar a afarist, vërteton regjistrin zyrtar ose shkresën e cila

përmban të dhëna të rreme ose mundëson përpilimin e dokumentit, regjistrin ose shkresës së tillë me përmbajtje të rreme dënohet me burgim prej tre muajve deri në tri vjet.

(2) Personi zyrtar ose personi përgjegjës i cili shfrytëzon dokumentin e rremë zyrtar apo afarist, regjistrin zyrtar ose shkresën sikur të ishin të vërteta në veprimtarinë e tij afariste ose i cili asgjëson, fsheh, dëmton apo në çfarëdo mënyre tjetër e bën të papërdorshëm dokumentin zyrtar ose afarist, regjistrin zyrtar ose shkresën dënohet me dënimin nga paragrafi 1 i këtij neni”.

243. Sa i përket kësaj vepre të amnistuar penale, Gjykata konsideron se është e vështirë të shihet se si mund të hyjë ajo brenda sferës së objektivave të Ligjit. Siç u përmend më lart, vepra e amnistuar penale duhet të ketë lidhje me objektivat e amnistisë, pra t'i japë fund konfliktit ose të promovojë pajtimin ndërmjet palëve të përfshira, duke qenë pjesë e marrëveshjes për paqe. Amnistimi i kryesve, siç është paraparë me këtë nen, nuk i plotëson këto kërkesa.
244. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton se rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet, ndër të tjera, në parimin e sundimit të ligjit, që nënkupton edhe aspektin e sigurisë juridike. Siguria juridike duhet të garantojë stabilitetin e një sistemi juridik, që do të thotë se individët duhet të gëzojnë garancitë që ofron sistemi juridik në mbrojtjen e të drejtave të tyre.
245. Gjykata konsideron se, në një sistem të sundimit të ligjit, personat fizikë dhe juridikë duhet të jenë në gjendje të mbështeten në dokumente publike, siç janë dokumentet për të drejtat pronësore, dhe të kontestojnë vërtetësinë e një dokumenti që do të kufizonte të drejtat e tyre. Ndryshe, parimi i sigurisë juridike do të minohej, pasi që individët më nuk do të mund të ishin të sigurt se dokumentet e tilla nuk janë falsifikuar.
246. Kështu, viktimat e veprave të tilla penale do të pengoheshin të kenë qasje në drejtësi, sepse ata do të duhej të provonin në procedurë civile se dokumentet nuk janë të vërteta, ndërsa gjyqtari do të duhej të merrte parasysh se vepra penale është amnistuar.
247. Për më tepër, kryesit e veprave penale, të cilët bien në fushëveprimin e këtij neni, kanë për detyrë të paraqesin produktet e veprës penale. Nëse jo, kjo do të rrezikonte parimet e lartpërmendura dhe do të dëmtonte Kosovën si shtet i sundimit të ligjit.

248. Prandaj, Gjykata konkludon se kjo vepër e amnistuar penale nuk është në pajtueshmëri me Kushtetutën dhe me parimet e mishëruara aty.

1.2.9.8 Pengimi i personave zyrtarë në kryerjen e detyrave zyrtare (Neni 316)

“Neni 316 (Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare)

(1) Kushdo që me dhunë apo me kanosje për përdorim të atëçastshëm të dhunës, pengon personin zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare që bie në fushëveprimtarinë e kompetencave të tij ose duke përdorur mjetet e njëjta e detyron atë të kryejë detyra zyrtare, dënohet me burgim prej tre muajve deri në tri vjet.

(2) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni përfshin fyerjen ose keqpërdorimin e personit zyrtar apo kanosjen për përdorimin e armës ose rezulton me lëndim të lehtë trupor, kryesi dënohet me burgim prej gjashtë muajve deri në tri vjet.

(3) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 ose 2 i këtij neni është kryer ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrave të sigurimit publik, të sigurisë së Kosovës apo të ruajtjes së rendit publik, burgosjes së kryesit të veprës penale apo të ruajtjes së personit të privuar nga liria, kryesi dënohet me burgim prej tre muajve deri në pesë vjet.

(4) Tentativa për kryerjen e veprës penale nga paragrafi 1 ose 2 i këtij neni dënohet.

(5) Nëse kryesi i veprës penale nga paragrafi 1 deri te paragrafi 3 i këtij neni është provokuar nga veprimi i kundërligjshëm apo brutal i personit zyrtar, gjykata mund ta lirojë nga dënimi”.

249. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.9.9 Sulmi ndaj personave zyrtarë në kryerje të detyrave zyrtare (Neni 317), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me lëndime të rënda trupore apo me vdekje

“Neni 317 (Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrave zyrtare)

(1) Kushdo që sulmon ose kanoset seriozisht se do ta sulmojë personin zyrtar ose personin i cili ndihmon në kryerjen e detyrave zyrtare të sigurimit publik, të sigurisë së Kosovës apo të ruajtjes së rendit publik dënohet me burgim prej tre muajve deri në tri vjet.

(2) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni rezulton me lëndim të lehtë trupor të personit zyrtar apo të ndihmësit të tij ose përfshin kanosje për përdorimin e armës kryesi dënohet me burgim prej gjashtë muajve deri në pesë vjet.

(3) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni rezulton me lëndim të rëndë trupor të personit zyrtar ose të ndihmësit të tij, kryesi dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet.

(4) Nëse kryesi i veprës penale nga paragrafi 1, 2 ose 3 i këtij neni është provokuar nga veprimi i kundërligjshëm apo brutal i personit zyrtar ose i ndihmësit të tij, gjykata mund ta lirojë nga dënimi”.

250. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.2.10 Pjesëmarrja në grup që kryen vepër penale (Neni 320), përveç në rastet kur kryerja e kësaj veprë penale ka rezultuar në lëndime të rënda trupore apo me vdekje

“Neni 320 (Pjesëmarrja në grup që kryen vepër penale)

(1) Kushdo që merr pjesë në një turmë të mbledhur, e cila me veprime kolektive e privon personin nga jeta, i shkakton lëndime të rënda trupore personit tjetër, shkakton rrezik të përgjithshëm, dëmton pasurinë në përmasa të mëdha ose kryen vepra të tjera të shkeljeve të rënda apo tenton të kryejë vepra të tilla dënohet me burgim prej tre muajve deri në pesë vjet.

(2) Organizuesi i turmës të cekur në paragrafin 1 të këtij neni dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet”.

251. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3 Veprat penale të parapara me Ligjin Penal të KSAK, Gazeta Zyrtare nr. 20/77, si dhe me Rregulloren e UNMIK-ut nr. 1999/24 e nr. 2000/59 për Ligjin e Aplikueshëm në Kosovë, si në vijim:

1.3.1 Dëmtimi i sendit të një personi tjetër (Neni 145)

“Neni 145 (Dëmtimi i sendit të një personi tjetër)

(1) Kushdo që dëmton, shkatërron ose e bën të padobishëm sendin e një personi tjetër gjobitet apo dënohet me burgim deri në tri vjet.

(2) Nëse dëmi i tillë tejkalon shumën prej 30,000 dinarësh, kryesi dënohet me gjashtë muaj deri në pesë vjet burgim.

(3) Nëse vepra nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet ndaj pronës private, procedurat ndërmerren me padi private”.

252. Në këtë rast Gjykata i referohet nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës, i cili thekson, si vijon:

“...

- 1. E drejta e pronës është e garantuar.*
- 2. Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.*
- 3. Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë eksproprijimin e pronës nëse ky eksproprijim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet.*

4. Kontestet që lindin nga akti i Republikës së Kosovës ose autoritetit publik të Republikës së Kosovës për të cilat pretendohet se përbëjnë ekspropriimin, do të zgjidhen nga gjykata kompetente.

5. Prona intelektuale mbrohet me ligj.

...”

253. Për më tepër, neni 1 (Mbrojtja e pronës), i Protokollit 1, i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe të Lirive Themelore, përcakton: *”Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit të papengueshëm të pasurisë e tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare. Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk cenojnë të drejtën e Shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera”.*
254. Në këtë aspekt, Gjykata vëren se prona është një e drejtë themelore, e garantuar edhe me Kushtetutë, edhe me KEDNJ, si dhe me instrumente të tjera ndërkombëtare, dhe se personat fizikë dhe juridikë nuk mund të privohen nga prona e tyre në mënyrë arbitrare dhe pa një arsyetim të drejtë.
255. Formulimi i nenit në fjalë tregon qartë se vepra e amnistuar penale ka të bëjë me pronën e tjetrit. Në këtë drejtim, parashtruesit pretendojnë se viktimat e veprës së amnistuar penale do të privohen nga qasja në gjykatë për t’i mbrojtur të drejtat e tyre themelore të njeriut, siç njihen me Kushtetutë dhe me KEDNJ.
256. Sa i përket të drejtës për mjet juridik, përfshirë reparacionin, Gjykata vëren se nga shtetet, në përgjithësi, kërkohet t’u ofrojnë mjete juridike efektive viktimave të shkeljeve të mëdha të të drejtave të njeriut dhe të shkeljeve të rënda të së drejtës humanitare, përfshirë reparacionin. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se çdo shkelje e të drejtave të njeriut sjell për viktimën ose për përfituesit e tij/saj të drejtën për reparacion, që nënkupton obligimin e shtetit për të ofruar reparacion dhe mundësi që të kërkohet kompensim nga kryesi.

257. Për më tepër, Gjykata vëren se e drejta për reparacion duhet të mbulojë të gjitha dëmet shkaktuar viktimës; duhet të mbulojë masat e restitucionit, të kompensimit, të rehabilitimit dhe të dëmshpërblimit.
258. Përveç kësaj, Gjykata nuk sheh se si do të korrespondonte kjo vepër e amnistuar penale me qëllimin e Ligjit për Amnisti, siç është paraqitur më lart në analizën e kontekstit socio-politik.
259. Kjo vepër penale, e propozuar për amnisti, qartazi paraqet kufizim të së drejtës për pronë dhe për qasje në drejtësi. Prandaj, Gjykata vëren se kjo vepër e amnistuar penale është në papajtueshmëri me nenin 46 [Mbrojta e Pronës] të Kushtetutës dhe me nenin 1, të Protokollit 1, të KEDNJ, por gjithashtu edhe me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe me nenin 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] të KEDNJ-së.

1.3.2 Posedimi i paligjshëm i armëve apo i substancave eksplozive (Neni 199, paragrafi 1)

“Neni 199 (Posedimi i paligjshëm i armëve apo i substancave eksplozive)

(1) Kushdo që pa autorizim prodhon, shet, siguron apo shkëmben armë zjarri, municione apo substanca eksplozive apo që pa autorizim posedon armë zjarri, municione apo substanca eksplozive sigurimi i të cilave është i ndaluar për qytetarët, do të dënohet me deri në tri vjet burgim”.

260. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.3 Mosraportimi i veprave penale apo kryesit (Neni 173, vetëm në lidhje me veprat e amnistuara penale nga ky ligj)

“Neni 173 (Mosraportimi i veprave penale apo kryesve)

(1) Kushdo që e njeh kryesin e një vepre penale të dënueshme apo që është në dijeni se një vepër e tillë është kryer por nuk e raporton atë përkundër se identifikimi në kohë i kryesit të një vepre penale varet nga raportimet e tilla do të dënohet me burgim deri në tri vjet.

(2) Një person zyrtar apo person përgjegjës i cili me vetëdije nuk raporton një veprë penale për të cilën ai është vënë në dijeni gjatë zbatimit të detyrës së tij, nëse ajo veprë është e dënueshme me pesë vjet burgim apo një dënim më të rëndë dhe nëse kjo veprë ndiqet penalisht sipas detyrës zyrtare, ai do të dënohet me dënimin e paraparë në paragrafin 1 të këtij neni.

(3) Për veprën penale nga paragrafi 1 i këtij neni, personat në vijim nuk do të dënohen: bashkëshortja e kryesit, personi me të cilin kryesi jeton në martesë sipas ligjit, të afërmit e drejtpërdrejtë të gjakut, vëllai apo motra, adoptuesi apo i adoptuari apo avokati mbrojtës i kryesit, mjeku apo rrëfyesi. Nëse cilido prej personave të referuar në këtë paragraf, përpos avokatit mbrojtës, mjekut apo rrëfyesit të kryesit nuk do të dënohen për mosraportimin e një veprë penale të kryesit nga paragrafi 1 i këtij neni, atëherë as bashkëshortja apo personi me të cilin ai jeton në martesë sipas ligjit nuk do të dënohen”.

261. Gjykata konsideron se kjo veprë e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.4. Ndhimja për kryesin pasi që ai ka kryer një veprë penale (Neni 174, vetëm në lidhje me veprat penale të amnistuara nga ky ligj)

“Neni 174 (Ndhimja për kryesin e veprës penale pasi që ai ka kryer një veprë penale)

(1) Kushdo që strehon një kryes të një veprë penale i cili është i ndjekur penalisht sipas detyrës zyrtare ose duke i fshehur mjetet, gjurmët, objektet apo në çfarëdo mënyre tjetër e ndihmon atë për të mos u kapur apo cilido person që strehon një person të dënuar apo ndërmerr veprime tjera me qëllim të parandalimit të zbatimit të dënimit të shqiptuar, masës së sigurisë apo masave korrektuese apo dërgimit në një objekt edukativ apo në një institucion edukativ-korrektues do të dënohet deri me një vit burgim.

(2) Kushdo që e ndihmon një kryes të një veprë penale për të cilën parashihet dënim me mbi pesë vjet burgim do të dënohet me tre muaj deri në tri vjet burgim.

(3) Kushdo që e ndihmon kryesin e një vepre penale për të cilën parashihet dënimi me vdekje do të dënohet me dhjetë vjet burgim.

(4) Dënimi për veprën nga paragrafi 1 i këtij neni nuk mund të jetë i natyrës më të ashpër për nga lloji apo kohëzgjatja e dënimit të shqiptuar për veprën penale të kryer nga personi të cilit i është ndihmuar.

(5) Për veprën penale nga paragrafët 1 deri në 3 të këtij neni, personat në vijim nuk do të dënohen: bashkëshortja e kryesit, personi me të cilin kryesi jeton në martesë sipas ligjit, të afërmit e drejtpërdrejtë të gjakut, vëllai apo motra, adoptuesi apo i adoptuari. Nëse cilido prej personave të referuar në këtë paragraf, nuk do të dënohen për veprat penale nga paragrafët 1 deri 3 të këtij neni, atëherë as bashkëshortja apo personi me të cilin ai jeton në martesë sipas ligjit nuk do të dënohen për ndihmën kryesit të një vepre penale nga paragrafët 1 deri 3 të këtij neni”.

262. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5 Nxitja e rezistencës (Neni 186), përveç në rastet kur kryerja e kësaj vepre penale ka rezultuar me kryerjen e një vepre tjetër e cila nuk është e amnistuar, në lidhje me veprat e mëposhtme penale të kryera, me qëllim të kryerjes së veprës penale të thirrjes për rezistencë, gjithashtu amnistohen nga ndjekja penale dhe ekzekutimi i dënimit

“Neni 186 (Nxitja e rezistencës)

(1) Kushdo që nxit të tjerët në rezistencë apo mosbindje për të ndaluar ekzekutimin e vendimeve apo masave të ligjshme të lëshuara nga organi kompetent apo zyrtarët gjatë kryerjes së detyrave zyrtare dënohet me jo më shumë se tri vjet burgim.

(2) Nëse vepra nga paragrafi 1 i këtij neni rezulton në dështimin e ekzekutimit të vendimeve apo masave të ligjshme të lëshuara nga organi kompetent apo në vështirësi të theksuara gjatë

zbatimit të tij apo nëse vepra kryhet nga udhëheqësi i një grupi, kryesi do të dënohet me një deri në pesë vjet burgim”.

263. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5.1 Keqpërdorimi i autorizimeve në ekonomi (Neni 108, paragrafët: 1, 2, 3, 4 dhe 5)

“Neni 108 (Keqpërdorimi i autorizimeve në ekonomi)

(1) Personi përgjegjës në organizatën e biznesit apo në personin juridik i cili ushtron veprimtari ekonomike me qëllim të realizimit të përfitimit të dobisë pasurore të kundërligjshme për organizatën e biznesit ose personin juridik në të cilin është i punësuar apo organizatën tjetër të biznesit ose për personin juridik:

- 1) Krijon apo mban fonde të palejuara në Kosovë ose në çfarëdo juridiksioni tjetër;*
- 2) paraqet në mënyrë të rremë gjendjen, rrjedhën e parasë dhe rezultat e veprimtarisë afariste duke prezantuar dokumente me përmbajtje të pavërtetë, bilance të rreme, vlerësim të rreme ose gjatë inventarizimit, ose me prezantim tjetër të rremë apo fshehje të fakteve, me ç’rast i vë në lajthim organet drejtuese në organizatën e punës së bashkuar ose cilindo person tjetër juridik me rastin e vendimmarrjes së politikës qeverisëse.;*
- 3) Vendos organizatën e biznesit apo personin juridik në një pozitë më të favorshme duke siguruar fonde apo përfitime tjera të palejueshme me rregulloret në fuqi;*
- 4) Nuk i paguan mjetet nga detyrimet tatimore dhe detyrimet e tjera fiskale në Kosovë;*
- 5) Mjetet me të cilat disponon i shfrytëzon në kundërshtim me qëllimin e tyre të paraparë”.*

264. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5.2 Tregtia e ndaluar (Neni 116)

“Neni 116 (Tregtia e ndaluar)

(1) Kushdo që pa autorizim siguron prodhime apo çfarëdo mallra tjera në sasi apo vlera të mëdha me qëllim të shitjes, apo që pa autorizim është i përfshirë në tregti në shkallë të gjerë apo në ndërmjetësimin në tregti apo në përfaqësimin e organizatave vendore të punës së bashkuar në këmbim të mallrave dhe shërbimeve, do të gjëbjetet apo dënohet me burgim deri në tri vjet.

(2) Kushdo që është i përfshirë në shitjen e mallrave prodhimin e të cilave ai e ka organizuar në mënyrë të paligjshme do të dënohet me të njëjtin dënim.

(3) Kushdo që pa autorizim shet, blen apo bën shkëmbimin e mallit a të sendeve, qarkullimi i të cilave është i ndaluar apo i kufizuar, dënohet me burgim prej tre muajve deri në tri vjet.

(4) Nëse kryesi i veprës nga paragrafët 1 deri në 3 të këtij neni ka organizuar rrjetin e stërshitësve ose të ndërmjetësve apo ka realizuar përfitim që kalon shumë 30.000 dinarëve dënohet me burgim prej një deri në tetë vjet.

(5) Malli dhe sendet e tregtisë së ndaluar konfiskohen”.

265. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5.3 Shmangia nga tatimi (Neni 123)

“Neni 123 (Shmangia nga tatimi)

(1) Kushdo i cili me qëllim që ai apo personi tjetër t'i shmanget pjesërisht apo tërësisht pagimit të tatimit, tarifave, sigurimit shoqëror apo kontributeve të tjera të përcaktuara me ligj jep të dhëna të pavërteta për të ardhurat e veta apo nuk i përfshin informatat lidhur me të ardhurat e tij, gjendjen ekonomike apo fakte të tjera relevante për përcaktimin e detyrimeve të këtilla apo kushdo që me qëllimin e njëjtë me rastin e raportimit të

tatimeve të obligueshme nuk i raporton të ardhurat e fituara në mënyrë të ligjshme, ndonjë çështje ose fakte të tjera relevante për përcaktimin e detyrimeve të këtilla dhe nëse shuma e obligimit pagesa e të cilit shmanget është mbi 10,000 dinarë dënohet me gjobë dhe me burgim deri në tri vjet.

(2) Nëse shuma e shmangur e detyrimit nga paragrafi 1 i këtij neni, është më e lartë se 50.000 dinarë, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim prej një deri në dhjetë vjet”.

266. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5.4 Shkatërrimi apo dëmtimi i pajisjeve të infrastrukturës komunale (Neni 158)

“Neni 158 (Shkatërrimi apo dëmtimi i pajisjeve të infrastrukturës komunale)

(1) Kushdo që shkatërron, dëmton, ndryshon, nxjerr nga përdorimi, apo heq pajisjet e infrastrukturës komunale, pajisjet e ujësjellësit, ngrohjes, gazit apo energjisë apo instalimet e sistemeve komunikuese, dhe rrjedhimisht shkakton shkatërrim të konsiderueshëm të jetës së qytetarëve, do të dënohet me burgim prej gjashtë muaj deri në pesë vjet.

(2) Nëse vepra nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet për shkak të pakujdesisë, kryesi do të dënohet me deri në tri vjet burgim”.

267. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5.5 Rrezikimi i trafikut publik me vepra apo me mjete të rrezikshme (Neni 167)

“Neni 167 (Rrezikimi i trafikut publik përmes veprave apo mjeteve të rrezikshme)

(1) Kushdo që duke shkatërruar, hequr apo shkaktuar dëme të mëdha në instalimet, pajisjet, shenjat apo instalimet sinjalizuese të trafikut të cilat kanë për qëllim sigurinë në trafik ose që duke dhënë shenja apo sinjale jopërkatese, duke vendosur pengesa në qarkullimin e trafikut apo në çfarëdo mënyre tjetër rrezikon trafikun publik deri në atë shkallë sa të rrezikohet jeta apo trupi njerëzor apo pasuria e konsiderueshme do të dënohen me deri në tri vite burgim.

(2) Nëse vepra nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet për shkak të pakujdesisë, kryesi do të dënohet me deri në një vit burgim”.

268. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5.6 Falsifikimi i dokumenteve (Neni 203)

“Neni 203 (Falsifikimi i dokumenteve)

(1) Kushdo që përpilon dokument të falsifikuar, ndryshon dokumentin origjinal me qëllim të shfrytëzimit të atij dokumenti si origjinal ose me dije përdor dokumentin e falsifikuar apo të ndryshuar si origjinal dënohet me burgim deri në tre vjet.

(2) Tentativa do të dënohet.

(3) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni është kryer në lidhje me dokumentin publik, testamentin, kambialin, çekun, regjistrin publik apo zyrtar ose ndonjë regjistri tjetër që ruhet në bazë të ligjit, kryesi dënohet me burgim prej tre muaj deri në pesë vjet”.

269. Sa i përket kësaj vepre të amnistuar penale, Gjykata konsideron se është e vështirë të shihet se si mund të hyjë ajo brenda sferës së objektivave të Ligjit. Siç u përmend më lart, vepra e amnistuar penale duhet të ketë lidhje me objektivat e amnistisë, pra t'i japë fund konfliktit ose të promovojë pajtimin ndërmjet palëve të përfshira, duke qenë pjesë e marrëveshjes për paqe. Amnistimi i kryesve, siç është paraparë me këtë nen, nuk i plotëson këto kërkesa.

270. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton se rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet, ndër të tjera, në parimin e sundimit të ligjit, që nënkupton edhe aspektin e sigurisë juridike. Siguria juridike duhet të garantojë stabilitetin e një sistemi juridik, që do të thotë se individët duhet të gëzojnë garancitë që ofron sistemi juridik në mbrojtjen e të drejtave të tyre.
271. Gjykata konsideron se, në një sistem të sundimit të ligjit, personat fizikë dhe juridikë duhet të jenë në gjendje të mbështeten në dokumente publike, siç janë dokumentet për të drejtat pronësore, dhe të kontestojnë vërtetësinë e një dokumenti që do të kufizonte të drejtat e tyre. Ndryshe, parimi i sigurisë juridike do të minohej, pasi individët më nuk do të mund të ishin të sigurt se dokumentet e tilla nuk janë falsifikuar.
272. Kështu, viktimat e veprave të tilla penale do të pengoheshin të kenë qasje në drejtësi, sepse ata do të duhej të provonin në procedurë civile se dokumentet nuk janë të vërteta, ndërsa gjyqtari do të duhej të merrte parasysh se vepra penale është amnistuar.
273. Për më tepër, kryesit e veprave penale, të cilët bien në fushëveprimin e këtij neni, kanë për detyrë të paraqesin produktet e veprës penale. Nëse jo, kjo do të rrezikonte parimet e lartpërmendura dhe do të dëmtonte Kosovën si shtet i sundimit të ligjit.
274. Prandaj, Gjykata konkludon se kjo vepër e amnistuar penale nuk është në pajtueshmëri me Kushtetutën dhe me parimet e mishëruara aty.

1.3.5.7 Falsifikimi i dokumenteve zyrtare (Neni 184)

“Neni 184 (Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrave të sigurisë)

(1) Kushdo që sulmon ose kanoset seriozisht se do ta sulmojë personin zyrtar ose personin i cili ndihmon në kryerjen e detyrave zyrtare të sigurimit publik, apo të ruajtjes së rendit publik dënohet me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse vepra penale nga Paragrafi 1 i këtij Neni rezulton me lëndim të lehtë trupor të personit zyrtar apo të ndihmësit të tij ose përfshin kanosje për përdorimin e armës kryesi dënohet me burgim prej pesë muajve deri në pesë vjet.

(3) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni rezulton me lëndim të rëndë trupor të personit zyrtar ose të ndihmësit të tij, kryesi dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet.

(4) Nëse kryesi i veprës penale nga paragrafët 1, 2 ose 3 të këtij neni është provokuar nga veprimi i kundërligjshëm apo brutal i personit zyrtar ose i ndihmësit të tij, ai do të gjobitet apo të dënohet me burgim deri në gjashtë muaj, por edhe mund të lirohet nga dënimi”.

275. Gjykata vëren se, vepra e amnistuar nga pika 1.3.5.7 e Ligjit për Amnisti, i referohet nenit 184 (Falsifikimi i dokumentit zyrtar). Megjithatë, pas shikimit të nenit në Kodin Penal përkatës, Gjykata vëren se neni 184 i referohet *“Sulmit ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrave të sigurisë”*. Referenca e saktë për falsifikimin e dokumentit zyrtar, prandaj, duhet të jetë neni 216.

276. Neni 216 i Kodit Penal në fjalë thotë:

“Neni 216 (Falsifikimi i dokumentit zyrtar)

(1) Një person zyrtar që jep të dhëna të pavërteta apo që nuk jep të dhëna të rëndësishme në një dokument zyrtar, regjistër apo dokument¹ ose me nënshkrimin e tij apo vulën zyrtare vërteton një dokument zyrtar, regjistër apo dokument me përmbajtje të pavërtetë, ose i cili me nënshkrimin e tij apo vulën zyrtare mundëson lëshimin e një dokumenti zyrtar, regjistri, apo dokumenti me përmbajtje të pavërtetë do të dënohet me burgim prej tre muaj deri në pesë vjet.

(2) Një person zyrtar i cili, gjatë zbatimit të detyrës zyrtare, shfrytëzon një dokument, regjistër apo dokument zyrtar të falsifikuar si të vërtetë, apo që shkatërron, fsheh apo dëmton në shkallë të madhe apo në çfarëdo mënyre tjetër e bën të papërdorshëm një dokument zyrtar, regjistër apo dokument do të dënohen me dënimin nga paragrafi 1 i këtij neni.

(3) Personi përgjegjës në organizatën e punës së bashkuar apo ndonjë organizatë tjetër vetëqeverisëse apo shoqatë apo organ vetëqeverisë, që kryen veprën nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, do të dënohet me dënimin e caktuar për këtë akt”.

277. Gjykata supozon se referenca e saktë, në të cilën është menduar me Ligjin për Amnisti, është në të vërtetë neni 216 i Ligjit Penal të KSAK, i vitit 1977, sepse neni 184 përmendet në pikën 1.3.5.9.
278. Sa i përket falsifikimit të dokumentit zyrtar, Gjykata konsideron se arsyetimi i njëjtë, sikurse në veprën e lartpërmendur penale nga neni 203 i Ligjit Penal të KSAK, vlen edhe për këtë vepër të amnistuar penale.
279. Gjykata, rrjedhimisht, konkludon se kjo vepër e amnistuar penale nuk është në pajtim me Kushtetutën dhe me parimet e mishëruara aty.

1.3.5.8 Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare (Neni 183);

“Neni 183 (Pengimi i personit zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare)

(1) Kushdo që me dhunë apo me kanosje për përdorim të atëçastshëm të dhunës, pengon personin zyrtar në kryerjen e detyrave zyrtare që bie në fushën e veprimit e kompetencave të tij ose duke përdorur mjetet e njëjta e detyron atë të kryejë detyra zyrtare, dënohet me burgim deri në tri vjet.

(2) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni përfshin fyerjen ose keqpërdorimin e personit zyrtar apo kanosjen për përdorimin e armës ose rezulton me lëndim të lehtë trupor, kryesi dënohet me burgim prej tre muajve deri në tri vjet.

(3) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 ose 2 i këtij neni është kryer ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrave të sigurimit publik, ose të sigurisë së shtetit apo të ruajtjes së rendit publik, burgosjes së kryesit të veprës penale apo të ruajtjes së personit të privuar nga liria, kryesi dënohet me burgim prej tre muajve deri në pesë vjet.

(4) Tentativa për kryerjen e veprës penale nga paragrafi 1 ose 2 i këtij neni dënohet.

(5) Nëse kryesi i veprës penale nga paragrafët 1 deri 3 të këtij neni është provokuar nga veprimi i kundërligjshëm apo brutal i personit zyrtar, ai do të gjyketet apo të dënohet me burgim deri në gjashtë muaj, por edhe mund të lirohet nga dënimi”.

280. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.5.9 Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrave zyrtare (Neni 184, paragrafët: 1, 2 dhe 4), përveç në rastet kur kryerja e kësaj veprë penale ka rezultuar me dëmtime të rënda trupore ose me vdekje

“Neni 184 (Sulmi ndaj personit zyrtar gjatë kryerjes së detyrave të sigurisë)

(1) Kushdo që sulmon ose kanoset seriozisht se do ta sulmojë personin zyrtar ose personin i cili ndihmon në kryerjen e detyrave zyrtare të sigurimit publik, apo të sigurisë së shtetit apo të ruajtjes së rendit publik dënohet me burgim deri në tri vjet.

(2) Nëse vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni rezulton me lëndim të lehtë trupor të personit zyrtar apo të ndihmësit të tij ose përfshin kanosje për përdorimin e armës kryesi dënohet me burgim prej tre muajve deri në pesë vjet.

...

(4) Nëse kryesi i veprës penale nga paragrafi 1, 2 ose 3 i këtij neni është provokuar nga veprimi i kundërligjshëm apo brutal i personit zyrtar ose i ndihmësit të tij, i njëjti dënohet me gjobë ose me burgim deri në gjashtë muaj, por mund edhe të lirohet nga dënimi”.

281. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.3.6 Pjesëmarrja në grup që kryen vepër penale (Neni 200, përveç në rastet kur kryerja e kësaj veprë penale ka rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje)

“Neni 200 (Pjesëmarrja në grup që kryen vepër penale)

(1) Kushdo që merr pjesë në një turmë të mbledhur, e cila me veprime kolektive e privon personin nga jeta, i shkakton lëndime të rënda trupore personit tjetër, shkakton rrezik të përgjithshëm, dëmton pasurinë në përmasa të mëdha ose kryen vepra të tjera të shkeljeve të rënda apo tenton të kryejë vepra të tilla dënohet me burgim prej tre muajve deri në pesë vjet.

(2) Organizuesi i turmës që kryen veprën e cekur në paragrafin 1 të këtij neni dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet”.

282. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.4 Veprat penale të parapara me Kodin Penal të Republikës Socialiste Federative të Jugosllavisë, Gazeta Zyrtare e RSFJ-së, nr. 44, 8 tetor 1976

1.4.1 Rrezikimi i integritetit territorial (Neni 116)

“Neni 116 (Rrezikimi i integritetit territorial)

(1) Kushdo që kryen një vepër që synon shkëputjen e një pjese të territorit të RSFJ-së me forcë apo në çfarëdo mënyre tjetër jokushtetuese, apo bashkimit të një pjese të territorit me një shtet tjetër, do të dënohet me burgim prej jo më pak se pesë vjet.

(2) Kushdo që kryen një vepër që synon ndërrimin e kufijve në mes të republikave dhe krahinave autonome me forcë apo në çfarëdo mënyre tjetër jokushtetuese, do të dënohet me burgim prej jo më pak se një vit”.

283. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.4.2 Spiunazhi (Neni 129)

“Neni 129 (Zbulimi i sekretit shtetëror)

(1) Kushdo që pa autorizim ia zbulon, përcjell apo bën të qasshëm informacionin e dokumenteve që përbëjnë sekret shtetëror një personi të paautorizuar që nuk ka të drejtë të pranojë dokumente të tilla, do të dënohet me burgim prej jo më pak se një viti.

(2) Nëse vepra e paraparë në paragrafin 1 të këtij neni është kryer gjatë gjendjes së luftës apo kërcënimit të menjëhershëm të luftës, ose nëse ka çuar në kërcënimin e sigurisë, ekonomisë apo fuqisë ushtarake të RSFJ-së, shkelësi do të dënohet me burgim prej jo më pak se tri vjet apo me burgim në kohëzgjatje prej 20 vjetësh.

(3) Nëse vepra e paraparë në paragrafin 1 të këtij neni është kryer për shkak të moskujdesit, kryesi do të dënohet me burgim në kohëzgjatje që i tejkalon gjashtë muaj por që nuk i kalon pesë vjet.

(4) Termi sekret shtetëror do të kuptohet si informacion apo dokumente publikimi i të cilave shkakton ose mund të ketë shkaktuar pasoja përkeqësuese për interesat politike, ekonomike apo ushtarake të shtetit”.

284. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

1.4.3 Nxitja e urrejtjes, grindjes apo armiqësisë kombëtare, racore apo fetare (Neni 134)

“Neni 134 (Nxitja e urrejtjes, grindjes apo armiqësisë kombëtare, racore apo fetare)

(1) Kushdo që përmes mjeteve të propagandës apo në çfarëdo mënyre tjetër nxit apo admiron urrejtjen apo grindjen kombëtare, racore apo fetare në mes të kombeve dhe kombësive që jetojnë në RSFJ, do të dënohet me burgim në kohëzgjatje mbi një vit por që nuk tejkalon kohëzgjatjen prej dhjetë vjet.

(2) Kushdo që, duke fyer qytetarët në një mënyrë ose tjetrën, nxit armiqësi kombëtare, racore apo fetare, do të dënohet me burgim në kohëzgjatje që i tejkalon tre muaj por që nuk i tejkalon tri vjet.

(3) Nëse një vepër që është paraparë në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni është kryer sistematikisht ose duke shfrytëzuar përparësinë e pozitës së dikujt apo funksionit, si pjesë e grupit, ose nëse trazirat, dhuna apo pasoja tjera të rënda kanë rezultuar nga këto akte, kryesi për një vepër të paraparë në paragrafin 1 do të dënohet me burgim prej jo më pak se një viti dhe për një vepër të paraparë në paragrafin 2 me burgim në kohëzgjatje që tejkalon gjashtë muaj por nuk i tejkalon pesë vjet”.

285. Gjykata konsideron se kjo vepër e amnistuar penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

IV. Neni 4 (Përjashtimet nga amnistia)

“1. Amnistia nga cilado vepër penale e përmendur në këtë ligj nuk do të aplikohet për:

1.1 Veprat kundër aktorëve ndërkombëtarë dhe forcave ndërkombëtare të sigurisë në Kosovë. Anëtarët e forcave ndërkombëtare të sigurisë janë gjithmonë nën juridiksionin e shtetit dërgues;

1.2 Veprat të cilat përbëjnë shkelje të rëndë të së drejtës ndërkombëtare humanitare, përfshirë ato vepra penale të Kapitullit XV të Kodit Penal të Republikës së Kosovës, Kapitullit XIV të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës dhe Kapitullit XVI të Kodit Penal të RSFJ, 1976.

1.3 Veprat penale që kanë rezultuar me lëndim të rëndë trupor ose me vdekje”.

286. Gjykata konsideron se ky nen i Ligjit për Amnisti është në përputhje me parimet e përgjithshme të përcaktuara të së drejtës ndërkombëtare përkitazi me ato vepra penale që kurrë nuk mund të amnistohen.

V. Neni 5 (Të drejtat e palëve të treta)

“Me dhënien e amnistisë nuk preken të drejtat e personave të tretë, të cilat bazohen në dënimin apo aktgjykimin”.

287. Sa i përket këtij neni, Gjykata merr parasysh se amnistia, sipas Ligjit për Amnisti, mund të jepet gjithashtu edhe për personat që janë duke vuajtur dënimin për kryerjen e një veprë penale të përfshirë në Ligjin për Amnisti, personat të cilët janë në ndjekje penale për vepra të tilla penale, ose personat që mund të jenë objekt i ndjekjes penale për vepra të tilla penale (Shih paragrafët: 141, 146-151).

VI. Neni 6 (Njoftimi për gjendjen e personave në mbajtjen e dënimit, të cilët i nënshtrohen amnistisë)

“1. Shërbimi Korrektues i Kosovës është i detyruar që në afat prej shtatëdhjetë e dy (72) orëve pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, të njoftojë me shkrim gjykatën e cila ka gjykuar në shkallë të parë për personat e dënuar të cilët gjenden në mbajtjen e dënimit dhe që përfshihen me ligjin e amnistisë.

2. Njoftimi duhet të përmbajë, përveç informatave të tjera, informatat për datën e fillimit të ekzekutimit dhe të skadimit të dënimit.

3. Gjykata, sipas detyrës zyrtare, nxjerr vendim për zbatimin e amnistisë në afat prej shtatë (7) ditësh nga dita e pranimit të njoftimit, ndërsa për personin e dënuar, i cili nuk ka filluar mbajtjen e dënimit, vendimin për zbatimin e amnistisë gjykata duhet ta nxjerr në afat prej pesë (5) ditësh nga dita e pranimit të kërkesës.

4. Nëse i dënuari mban dënimin në shtetin tjetër, njoftimi duhet të bëhet përmes Ministrisë së Drejtësisë”.

288. Gjykata konsideron se kjo dispozitë procedurale përkitazi me amnistimin e një veprë penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

VII. Neni 7 (Vendosja për zbatimin e amnistisë nga ekzekutimi i dënimit)

“1. Për zbatimin e amnistisë vendos gjykata e cila ka vendosur në shkallën e parë, me ndihmën e EULEX-it, përkatësisht gjykata që ka kompetencë lëndore dhe territoriale që të gjykojë çështjen e caktuar që i është adresuar asaj:

1.1 sipas detyrës zyrtare; apo

1.2 sipas kërkesës së personit të dënuar, kryesit të veprës penale, Prokurorit të Shtetit apo personave të cilët, sipas Kodit për Procedurën Penale, mund të ushtrojnë ankesë kundër vendimit gjyqësor.

2. Gjykata vendos me vendim me të cilin përcakton pjesën e dënimit nga ekzekutimi i së cilës i dënuari është liruar, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe”.

289. Gjykata konsideron se kjo dispozitë procedurale përkitazi me amnistimin e një vepre penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

VIII. Neni 8 (Vendosja për zbatimin e amnistisë nga ndjekja penale)

“1. Në rastet kur është bërë kallëzim penal, është nisur një hetim, apo është ngritur aktakuzë, prokurori kompetent merr vendim për të dhënë amnisti nga ndjekja penale, në përputhje me këtë ligj.

2. Brenda 30 ditësh nga hyrja në fuqi e këtij ligji, prokurori kompetent do të marrë vendim sipas detyrës zyrtare në përputhje me Kodin e Procedurës Penale të Republikës së Kosovës, për të hedhur poshtë kallëzimet penale ose të pushojë hetimet për veprat penale të përcaktuara në këtë ligj.

3. Brenda 60 ditësh nga hyrja në fuqi e këtij ligji, dënimet e formës së prerë që bien në fushëveprimin e nenit 3 të këtij ligji do të fshihen nga evidenca penale në përputhje me ligjet relevante të aplikueshme”.

290. Gjykata konsideron se kjo dispozitë procedurale përkitazi me amnistimin e një vepre penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

IX. Neni 9 (Plotfuqishmëria e konfiskimit)

“Pavarësisht aplikueshmërisë së amnistisë ndaj çfarëdo vepre penale sipas këtij ligji, nëse një send është konfiskuar në përputhje me ligjin gjatë procedurës penale bazuar plotësisht apo pjesërisht në atë vepër penale, personi i cili përfiton nga amnistia nuk ka të drejtë që ta kërkojë kthimin e sendit të konfiskuar”.

291. Gjykata konsideron se kjo dispozitë procedurale përkitazi me amnistinë e një vepre penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

X. Neni 10 (Ankesa ndaj vendimeve për dhënien e amnistisë)

“1. Kundër vendimeve për amnisti, mund të paraqitet ankesë Gjykatës së Apelit në afat prej shtatë (7) ditësh nga dita e pranimi të vendimit. Gjykata e Apelit nxjerr vendim sipas ankesës në afat prej tre (3) ditësh nga dita e pranimi të shkresave.

2. Ankesa e ndalon ekzekutimin e vendimit.

3. Nëse për shkak të zbatimit të amnistisë i dënuari do të lirohet nga mbajtja e dënimit me burg, gjykata me vendimin e njëjtë do të vendosë edhe për lirimin, i cili vendim pa shtyrje i dërgohet Shërbimit Korrektues të Kosovës”.

292. Gjykata konsideron se kjo dispozitë procedurale përkitazi me amnistinë e një vepre penale është e një natyre që nuk cenon të drejtat themelore të palëve të dëmtuara dhe nuk privon të drejtën e qasjes në gjykatë për të përcaktuar detyrimet civile. Për këtë arsye, Gjykata arrin në përfundim se kjo dispozitë është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

XI. Neni 11 (Zbatimi subsidiar)

“Për zbatimin e amnistisë përshtatshëmrisht aplikohen dispozitat e Kodit Nr. 04/L-123 të Procedurës Penale, në qoftë se me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe”.

XII. Neni 12 (Hyrja në fuqi)

“Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës”.

Sa i përket procedurës për miratimin e ligjit të kontestuar

293. Parashtruesit ankohen se procedura për miratimin e ligjit të kontestuar shkel:
- a. Nenin 65, paragrafi 4, të Rregullores së punës të Kuvendit të Republikës së Kosovës, sepse “[...] mbledhja është thirrur pa u përmbushur kushtet e parapara në këtë dispozitë dhe rendi i ditës është futur në kundërshtim me afatet kohore të parapara me këtë dispozitë”; dhe
 - b. Nenin 57, paragrafi 3, të Rregullores së punës të Kuvendit të Republikës së Kosovës, sepse “[...] iu është cenuar deputetëve e drejta për dërgimin e amendamenteve në afatin kohor të paraparë me Rregullore”.
294. Në këtë kuptim, Gjykata vëren se, më 28 maj 2013, Qeveria, në pajtim me kompetencat e saj sipas nenit 92.4 të Kushtetutës, i propozoi Kuvendit Projektligjin për Amnisti.
295. Përkitazi me këtë, sipas amendamentit të nenit 65.15 të Kushtetutës (shpallur në Gazetën Zyrtare më 26 mars 2013) Kuvendi “do të shpallë amnisti me ligjin përkatës, i cili do të miratohet nga dy të tretat (2/3) e votave të të gjithë deputetëve në Kuvend”.
296. Në rastin konkret, Kuvendi votoi dhe miratoi Ligjin për Amnisti me 90 vota për, me 17 vota kundër dhe me 1 abstenim.
297. Sa i përket pohimeve të parashtruesve se është shkelur Rregullorja e punës së Kuvendit, Gjykata i referohet rastit të saj, Rasti KO29/11, ku vendosi se “[...] detyra e saj është që të vlerësojë vetëm shkeljet e pretenduara të Kushtetutës” (Shih Rastin KO29/11, parashtrues Sabri Hamiti dhe deputetët e tjerë, Aktgjykimi i 30 marsit 2011). Vlerësimi i Ligjit për Amnisti përkitazi me pajtueshmërinë e tij me Rregulloren e punës së Kuvendit është çështje e ligjshmërisë dhe jo e kushtetutshmërisë dhe, rrjedhimisht, bie jashtë juridiksionit të Gjykatës.
298. Në këto rrethana, Gjykata konkludon se procedura për miratimin e ligjit të kontestuar është bërë në pajtim me dispozitat e nenit 65.15 të Kushtetutës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, rrjedhimisht, në mbështetje të nenit 113.5 të Kushtetutës, në mbështetje të nenit 20 të Ligjit dhe në mbështetje të rregullit 36 të Rregullores së punës, më 3 shtator 2013,

VENDOSI

- I. NJËZËRI, TA SHPALLË kërkesën të pranueshme;
- II. NJËZËRI, TË SHPALLË që, procedura e ndjekur për miratimin e Ligjit për Amnisti, Nr. 04/L-209, është në pajtueshmëri me Kushtetutën e Republikës së Kosovës;
- III. ME SHUMICË VOTASH, TË SHPALLË që Ligji për Amnisti, Nr. 04/L-209, për sa i përket përmbajtjes, është në pajtueshmëri me Kushtetutën, me përjashtim të këtyre neneve, të cilat shpallen të pavlefshme: 1.1.10 (Asgjësimi apo dëmtimi i pasurisë), 1.1.11 (Zjarrvënja), 1.1.15.10 (Falsifikimi i dokumenteve), 1.1.15.11 (Rastet e posaçme të falsifikimit të dokumenteve), 1.2.5 (Dëmtimi i pasurisë së luajtshme), 1.2.9.7 (Falsifikimi i dokumenteve zyrtare), 1.3.1 (Dëmtimi i sendit të huaj), 1.3.5.6 (Falsifikimi i dokumentit) dhe 1.3.5.7 (Falsifikimi i dokumentit zyrtar);

i. përkitazi me veprat vijuese penale:

- nga Kodi Penal i Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr. 19/13 2012), nenet: 333 (1), 334 (1), 398 dhe 399 (1) 1.1, 1.4;
- nga Kodi i Përkohshëm Penal i Kosovës (Rregullorja e UNMIK-ut nr. 2003/25, e 6
- korrikut 2003; Gazeta Zyrtare nr. 2003/25, dhe Rregullorja e UNMIK-ut nr. 2004/19
- për ndryshimin e Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës), nenet: 260 dhe 348;
- nga Ligji Penal i KSAK (Gazeta Zyrtare nr. 20/77 dhe Rregulloret e UNMIK-ut nr. 1999/24 dhe nr. 2000/59 përkitazi me ligjin e aplikueshëm në Kosovë), nenet: 145, 203 dhe 216.

- IV. TË SHPALLË se, në pajtim me nenin 43 të Ligjit, Ligji për Amnisti, Nr. 04/L-209, i miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, duhet t'i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje, në pajtim me modalitet e përcaktuara në këtë aktgjykim;
- V. T'UA KOMUNIKOJË këtë aktgjykim parashtresve të kërkesës, Presidentit të Republikës së Kosovës, Kryetarit të Kuvendit të Kosovës dhe Qeverisë së Kosovës;
- VI. TA PUBLIKOJË këtë aktgjykim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20(4) të Ligjit;
- VII. TË SHPALLË që ky aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

në
Rastin nr. KO108/13
Parashtruesit
Albulena Haxhiu dhe 12 deputetët e tjerë të Kuvendit të Republikës
së Kosovës
Vlerësim kushtetues i Ligjit për Amnisti, Nr. 04/L-209
GYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

MENDIMI KONKURRUES DHE MOSPAJTUES I
GJYQTARIT ROBERT CAROLAN

Pajtohem me vendimin e shumicës së Projektligji për Amnisti, Ligji nr. 04/L-209, është në pajtim me Kushtetutën dhe se procedurat për miratim ishin në pajtim me Kushtetutën.

Megjithatë, nuk pajtohem me shumicën përkitazi me konkludimin se nenet: 1.1.10; 1.1.11; 1.1.15.10; 1.1.15.11; 1.2.5; 1.2.9.7; 1.3.1; 1.3.5.6 dhe 1.3.5.7, të cilët japin amnisti për personat të cilët kanë mundur të kryejnë vepër penale për asgjësimi apo dëmtimi i pasurisë, zjarrvënja dhe falsifikimi i dokumenteve, nuk janë në pajtim me Kushtetutën.

Kuvendi i Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 65.15 të Kushtetutës, ka të njëjtin autoritet, në diskrecionin e vet legjislativ, për të dhënë amnisti për këto vepra penale, ashtu siç kishte në dhënien e amnistisë për të gjitha veprat për të cilat shumica konkludon se janë në pajtim me Kushtetutën. Edhe pse ekzistojnë kufizime të caktuara sipas traktateve dhe sipas së drejtës ndërkombëtare që kufizojnë autoritetin e kombeve sovrane për të dhënë amnisti për vepra të caktuara, siç janë: gjenocidi, krimet kundër njerëzimit dhe krimet e luftës, moslajmërimi i veprave penale, dhënia e ndihmës kryesve të veprave penale, asgjësimi dhe dëmtimi i pasurisë, zjarrvënja dhe falsifikimi i dokumenteve ligjore, nuk janë në kategorinë e

veprave të ndaluara. Prandaj, nuk ka autoritet në Kushtetutë për të mbështetur këtë dallim.

Në fakt, neni 4 i Kushtetutës parasheh se duhet të ketë një ndarje të pushteteve ndërmjet degëve të ndryshme të Qeverisë së Republikës së Kosovës. Në mënyrë specifike parasheh, në paragrafin 2, se:

“Kuvendi i Republikës së Kosovës ushtron pushtetin legjislativ”

Gjithashtu parasheh, në paragrafin 6, se:

“Gjykata Kushtetuese është organ i pavarur i mbrojtjes së kushtetutshmërisë dhe bën interpretimin përfundimtar të Kushtetutës”.

Në ushtrimin e autoritetit dhe diskrecionit legjislativ, Kuvendi i Republikës së Kosovës ka miratuar këtë ligj në kohë përafërsisht të njëjtë kur ka nxjerrë Ligjin për ratifikimin e Marrëveshjes së parë ndërkombëtare të primeve që rregullojnë normalizimin e marrëdhënieve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë, Nr. 04/L-199. Duket se ky ligj për amnistinë është nxjerrë pjesërisht për të përmbushur disa nga kushtet e kësaj marrëveshjeje ndërkombëtare.

Nëse kryesve të veprave penale, të përcaktuara në Projektligj, duhet t'u jepet amnisti, është vendim i politikave publike që Kuvendi i Republikës, jo Gjykata Kushtetuese, ka autoritet për të vendosur në qoftë se dhe vetëm deri në atë masë që vendimi i politikave publike shkel Kushtetutën. Amnistia e dhënë për këto vepra nuk shkel nenin 46 të Kushtetutës, i cili mbron qytetarët nga privimi arbitrar nga prona, në përgjithësi, as nuk privon palët e treta për të pasur qasje në mjetet civile juridike. Në të vërtetë, nuk modifikon apo ndryshon ligjet civile që do të lejonte të gjithë qytetarët që të shfrytëzojnë mjetet juridike për të mbrojtur të drejtat e tyre pronësore në gjykatat e Kosovës. As nuk shkel ndonjë të drejtë të qytetarëve për të shfrytëzuar mjetet juridike në pajtim me nenin 32 të Kushtetutës e as të drejtën për ndonjë mjet efektiv juridik, në pajtim me nenin 54 të Kushtetutës dhe me nenin 6 e me nenin 13 të Konventës Evropiane.

E drejta për të iniciuar procedurë penale dhe hetimet për vepra penale kundër kujt do qoftë, është e drejtë që i takon Qeverisë dhe autoriteteve qeveritare, jo qytetarëve privatë. Prandaj, veprat të cilat ligji i lejon të mbrohen me amnisti, thjesht kufizon Qeverinë dhe gjykatat e Kosovës në iniciimin ose në shfrytëzimin e procedurave penale, dhe jo qytetarët privatë për iniciimin e mjeteve civile ligjore.

Prandaj, këto nene të lartpërmendura të Ligjit për Amnisti, Nr. 04/L-209, nuk shkelin ndonjë të drejtë kushtetuese, dhe kështu janë në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Kosovës.

Dorëzuar me respekt,

Robert Carolan
Gjyqtar

në
Rastin nr. KO108/13
Parashtrues
Albulena Haxhiu dhe 12 deputetët e tjerë të Kuvendit të Republikës
së Kosovës
Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit për Amnistinë, Nr. 04/L-209

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

MENDIM KONKURRUES DHE MOSPAJTUES
i
Gjyqtarit Almiro Rodrigues

1. Pajtohem me vendimin e shumicës se Projektligji për Amnisti, nr. 04/L-209, është në pajtim me Kushtetutën dhe se procedura për miratimin e tij, po ashtu ka qenë në pajtim me Kushtetutën.
2. Sidoqoftë, me gjithë respektin nuk pajtohem me shumicën në konkludimin e saj se nenet 1.1.10; 1.1.11; 1.1.15.10;1.1.15.11; 1.2.5; 1.2.9.7; 1.3.1; 1.3..5.6 dhe 1.3.5.7, me të cilat u jepet amnisti personave që mund të kenë kryer vepra penale të asgjësimit apo dëmtimit i pasurisë, zjarrvënien dhe falsifikim të dokumenteve nuk janë në pajtim me Kushtetutën.
3. Unë e mbështes arsyetimin e paraqitur nga gjyqtari Robert Carolan në mendimin e tij konkurrues dhe mospajtues.
4. Kështu që, në mbështetje të rregullit 58.1 të Rregullores së punës, unë i bashkohem mendimit mospajtues të gjyqtarit Robert Carolan.
5. Përveç kësaj, konkludimi i shumicës për atë se nenet e lartpërmendura të Ligjit nuk janë në pajtim me Kushtetutën, nuk është themeluar mbi baza faktike relevante dhe përkatëse.

6. Në fakt, Gjykata thekson se është “e vetëdijshme për faktin e njohur dhe publik se ky ligj ka ngritur shqetësime të shoqëria civile dhe ndër sektorë të caktuar të komuniteteve profesionale dhe të biznesit”, kryesisht që kanë të bëjnë me “përmasat e konsiderueshme të shkatërrimit të pronës private” (Shih tërë paragrafin 86 të Aktgjykimit).
7. Megjithatë, unë konsideroj se ky vetëdijesim, përfshirë edhe kontekstin e përgjithshëm socio-politik (paragrafët 82-88 të Aktgjykimit) nuk është bazë e mjaftueshme faktike për të bazuar një konkluzion ndryshe për papajtueshmërinë e neneve: 1.1.10; 1.1.11; 1.1.15.10; 1.1.15.11; 1.2.5; 1.2.9.7; 1.3.1; 1.3.5.6 dhe 1.3.5.7. me Kushtetutën.

E dorëzon me respekt,

Almiro Rodrigues
Gjyqtar

KO 118/13, Albana Fetoshi dhe 12 deputet të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës, datë 09 shtator gusht 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit Nr. 04/L-201 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-165 për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2013

Rasti KO 118/13, Aktvendim për papranueshmëri, i 2 shtator 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë nga Deputetet e Kuvendit të Republikës së Kosovës, qartazi e pabazuar.

Parashtruesit konsiderojnë se shkel Kushtetutën neni 2 i Ligjit të ndryshuar për Buxhetin, i cili thotë: *“Të gjitha paratë publike të mbledhura prej mallrave të importuara nga bizneset e regjistruara në Veri të Mitrovicës, Zubin Potok, Leposaviq apo Zveçan, të cilat janë të destinuara për konsum në këto komuna në momentin e hyrjes në Kosovë përmes pikave doganore në Jarinjë (pika 1) ose Bërnjakë (pika 3) duhet të dërgohen në Fondin e Kosovës duke u identifikuar dhe regjistruar veçanërisht në SIMFK dhe të ndahen për Fondin Zhvillimor të Mirëbesimit që do të krijohet nga Përfaqësuesi Special i Bashkimit Evropian në Kosovë në një Banke Komerciale”.*

Ata pretendojnë se neni i lartpërmendur shkel nenin 119.4 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës, që thotë: *“Republika e Kosovës promovon mirëqenie për të gjithë qytetarët e saj duke inkurajuar zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik”.*

Sipas këndvështrimit të parashtruesve, *“[...] termi promovon mirëqenie për të gjithë qytetarët dhe shpreh frymën e barazisë dhe jodiskriminimit të të gjithë qytetarëve para ligjit dhe angazhimit të organeve shtetërore pa ndonjë dallim për cilëndo përkatësi të qytetarëve. Pra, promovimi i mirëqenies për çdo qytetar shpreh angazhimin e barabartë pa asnjë dallim nga ana e organeve shtetërore, në aspektin e marrëdhënieve ekonomike, që përfshin këtu të gjitha aspektet ekonomike, nisur nga faktorët makroekonomikë e deri në krijimin e kushteve në mikroekonomi”.*

Parashtruesit pretendojnë gjithashtu se neni 2 i Ligjit të ndryshuar për Buxhetin shkel nenin 120.1 [Financat Publike] të Kushtetutës. Neni 120.1 thotë: *“Shpenzimet publike dhe mbledhja e të hyrave publike duhet të bazohen në parimet e llogaridhënies, efektshmërisë, efikasitetit dhe transparencës”.*

Sa i përket pretendimit të parashtruesve se ligji i kontestuar cenon dispozitat e Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike, Nr. 03/L-048, Gjykata përsërit pikëpamjen e vet se, në bazë të nenit 112 [Parimet e Përgjithshme] të

Kushtetutës, ajo është kompetente për të vlerësuar vetëm kushtetutshmërinë e ligjit të kontestuar, por jo ligjshmërinë e tij. Rrjedhimisht, kjo pjesë e kërkesës, sipas nenit 112 të Kushtetutës, është jashtë juridiksionit të Gjykatës dhe, si e tillë, nuk është *ratione materiae* në pajtim me Kushtetutën.

Ndërsa, sipas pretendimeve të parashtruesve se ligji i kontestuar cenon paragrafin 1 e paragrafin 2 të nenit 3 [Barazia para Ligjit], paragrafin 4 të nenit 19 [Parimet e Përgjithshme], dhe paragrafin 1 të nenit 120 [Financat Publike] të Kushtetutës, Gjykata i referohet paragrafit 1.3 të nenit 42 [Saktësimi i Kërkesës] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, që parasheh se duhet të parashtrohen, *inter alia*, informatat në vijim: “*paraqitje e provave mbi të cilat mbështetet kontesti*”.

Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesit vetëm kanë argumentuar në abstrakt jokushtetutshmërinë e pretenduar të ligjit të kontestuar, por nuk kanë provuar në mënyrë bindëse se ligji i kontestuar do të shkelte secilin prej neneve të Kushtetutës, në të cilat thirren ata, dhe nuk kanë paraqitur prova në mbështetje të pretendimeve të tyre.

Ndërsa, sa i përket shkeljes së pretenduar të nenit 120 të Kushtetutës, që përcakton: “*Shpenzimet publike dhe mbledhja e të hyrave publike duhet të bazohen në parimet e llogaridhënies, efektshmërisë, efikasitetit dhe transparencës*”, parashtruesit kanë theksuar atë se çka duhet të përfshijë llogaridhënia në këtë rast dhe si mund të japë llogari një autoritet shtetëror për veprimet e veta pa ekzistuar obligimi për të vepruar në një mënyrë të caktuar.

Sa i përket kësaj ankese, Gjykata është e mendimit se parashtruesit as nuk kanë ndërtuar rast për një shkelje të të drejtave në të cilat thirren ata, as nuk kanë paraqitur prova *prima facie* për shkelje të tilla (Shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Kërkesa nr. 53363/99, GJEDNJ, Vendimi përkitazi me pranueshmërinë, i 31 majit 2005, dhe shih Rastin Nr. KI70/11, parashtrues Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Aktvendimi për papranueshmëri i 13 dhjetorit 2011).

Rrjedhimisht, kjo pjesë e kërkesës është qartazi e pabazuar, sipas rregullit 36.1 (c) të Rregullores së punës, që përcakton: “*Gjykata mund të shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar*”.

Duke trajtuar ankesën e parashtruesve si tërësi, Gjykata konstaton se kërkesa duhet të refuzohet si qartazi e pabazuar, në pajtim me rregullin 36.1(c) të Rregullores së punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KO118/13

Parashtrues

Albana Fetoshi dhe 12 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit Nr. 04/L-201 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-165 për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë: Albana Fetoshi, Visar Ymeri, Albulena Haxhiu, Albin Kurti, Liburn Aliu, Albana Gashi, Afrim Kasolli, Glauk Konjufca, Afrim Hoti, Rexhep Selimi, Emin Gërbeshi, Agim Kuleta dhe Muhamet Mustafa, që të gjithë deputetë të Kuvendit të Republikës së Kosovës. Parashtruesit kanë autorizuar znj. Albana Fetoshi që t'i përfaqësojë ata në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).

Ligji i kontestuar

2. Parashtruesit e kërkesës kontestojnë Ligjin Nr. 04/L-201 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-165 për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2013 (në tekstin e mëtejme: Ligji i ndryshuar për Buxhet), i cili është miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kuvendi) më 25 korrik 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit kërkojnë nga Gjykata Kushtetuese që të vlerësojë kushtetutshmërinë dhe ligjshmërinë e Ligjit të ndryshuar për Buxhetin, i cili është miratuar nga Kuvendi me Vendimin nr. 04/L-671, të 25 korrikut 2013.

Baza juridike

4. Neni 113.5 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta); neni 42 dhe neni 43 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji); dhe rregulli 36 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 1 gusht 2013, parashtruesit e dorëzuan kërkesën në Gjykatë.
6. Më 1 gusht 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KO118/13, caktoi Gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese. Të njëjtën datë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KO118/13, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Altay Suroy dhe Ivan Čukalović (anëtarë).
7. Më 2 gusht 2013, Gjykata njoftoi Kryetarin e Kuvendit dhe Qeverinë e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Qeveria) për dorëzimin e kërkesës në Gjykatë nga parashtruesit dhe kërkoi nga ata që të dorëzojnë komentet e tyre, si dhe çfarëdo dokumentesh që ata i konsiderojnë të domosdoshme përkitazi me kërkesën.
8. Presidentja e Republikës së Kosovës u informua të njëjtën ditë për kërkesën e dorëzuar në Gjykatë nga parashtruesit.
9. Më 7 gusht 2013, nga Kryetari i Kuvendit të Republikës së Kosovës, Gjykata mori këto dokumente:
 - a. Raportin final të Komisionit për Buxhet dhe Financa, të 19 korrikut 2013, që ka të bëjë me Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin;
 - b. Transkriptin e Seancës plenare të Kuvendit, të mbajtur më 25 korrik 2013;

- c. Procesverbalin e Seancës plenare të Kuvendit, të mbajtur më 25 korrik 2013;
 - d. Listën e votimit elektronik;
 - e. Vendimin e Kuvendit, të 25 korrikut 2013, për miratimin e Ligjit të ndryshuar për Buxhetin (Vendimi nr. 04-V-671); dhe
 - f. Kopjen e Ligjit të ndryshuar për Buxhetin.
10. Më 29 gusht 2013, Qeveria dorëzoi në Gjykatë komentet e saj përkitazi me Rastin KO118/13.
11. Më 30 gusht 2013, parashtresit u informuan për komentet e Qeverisë.
12. Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e përgatitur nga gjyqtarja Snezhana Botusharova, Gjyqtare raportuese, dhe i paraqiti rekomandim Gjykatës në përbërje të plotë.
13. Më 2 shtator 2013, Gjykata mbajti këshillime dhe votoi për kërkesën.

Përmbledhja e fakteve

14. Më 17 qershor 2013, Qeveria vendosi të miratojë Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin dhe udhëzoi Sekretarin e Përgjithshëm të Zyrës së Kryeministrit që të paraqesë Projektligjin në Kuvendin e Republikës së Kosovës për shqyrtim dhe për miratim.
15. Më 18 qershor 2013, Kryetari i Kuvendit ia dërgoi të gjithë deputetëve të Kuvendit Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin. Për më tepër, Komisioni për Buxhet dhe Financa u caktua të shqyrtojë Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin dhe të paraqesë në Kuvend një raport me rekomandime.
16. Më 26 qershor 2013, Komisioni për Buxhet dhe Financa shqyrtoi Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin dhe i rekomandoi Kuvendit që ta miratojë këtë projektligj në leximin e parë.
17. Më 11 korrik 2013, në pajtim me nenin 65.1 të Kushtetutës dhe në pajtim me nenin 58 e me nenin 84 të Rregullores së punës të Kuvendit, Kuvendi, me Vendimin nr. 04-V-646, në leximin e parë, me 49 vota për, 35 kundër dhe asnjë abstenim, miratoi në parim Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin.

18. Më 19 korrik 2013, Komisioni për Buxhet dhe Financa e shqyrtoi Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin për të dytën herë dhe i rekomandoi Kuvendit që, në leximin e dytë, ta miratojë këtë projektligj.
19. Më 25 korrik 2013, në pajtim me nenin 65.1 të Kushtetutës dhe në pajtim me nenin 58 e me nenin 84 të Rregullores së punës të Kuvendit, Kuvendi, me Vendimin nr. 04-V-671, në leximin e dytë, me 51 vota për, 31 kundër dhe 2 abstenime, miratoi Projektligjin e ndryshuar për Buxhetin.
20. Më 1 gusht 2013, në mbështetje të nenit 113.5 të Kushtetutës dhe në mbështetje të nenit 42 e të nenit 43 të Ligjit, parashtruesit dorëzuan në Gjykatë kërkesën për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Ligjit të ndryshuar për Buxhetin, duke kontestuar përmbajtjen e tij.

Argumentet e paraqitura nga parashtruesit

21. Parashtruesit konsiderojnë se shkel Kushtetutën neni 2 i Ligjit të ndryshuar për Buxhetin, i cili thotë: *“Të gjitha paratë publike të mbledhura prej mallrave të importuara nga bizneset e regjistruara në Veri të Mitrovicës, Zubin Potok, Leposaviq apo Zveçan, të cilat janë të destinuara për konsum në këto komuna në momentin e hyrjes në Kosovë përmes pikave doganore në Jarinjë (pika 1) ose Bërnjakë (pika 3) duhet të dërgohen në Fondin e Kosovës duke u identifikuar dhe regjistruar veçanërisht në SIMFK dhe të ndahen për Fondin Zhvillimor të Mirëbesimit që do të krijohet nga Përfaqësuesi Special i Bashkimit Evropian në Kosovë në një Banke Komerciale”.*
22. Ata pretendojnë se neni i lartpërmendur shkel nenin 119.4 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës, që thotë: *“Republika e Kosovës promovon mirëqenie për të gjithë qytetarët e saj duke inkurajuar zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik”.*
23. Sipas këndvështrimit të parashtruesve, *“[...] termi promovon mirëqenie për të gjithë qytetarët dhe shpreh frymën e barazisë dhe jodiskriminimit të të gjithë qytetarëve para ligjit dhe angazhimit të organeve shtetërore pa ndonjë dallim për cilëndo përkatësi të qytetarëve. Pra, promovimi i mirëqenies për çdo qytetar shpreh angazhimin e barabartë pa asnjë dallim nga ana e organeve shtetërore, në aspektin e marrëdhënieve ekonomike, që përfshin këtu të gjitha aspektet ekonomike, nisur nga faktorët makroekonomikë e deri në krijimin e kushteve në mikroekonomi”.*

24. Parashtruesit, më tej, i referohen nenit 3, paragrafi 1 e paragrafi 2, të Kushtetutës, ku thuhet:

“1. Republika e Kosovës është shoqëri shumetnike, e përbërë nga shqiptarët dhe komunitetet e tjera, e cila qeveriset në mënyrë demokratike, me respektim të plotë të sundimit të ligjit, përmes institucioneve të veta legjislative, ekzekutive dhe gjyqësore”.

“2. Ushtrimi i autoritetit publik në Republikën e Kosovës bazohet në parimet e barazisë para ligjit të të gjithë individëve dhe në respektimin e plotë të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, të pranuar ndërkombëtarisht, si dhe në mbrojtjen e të drejtave dhe në pjesëmarrjen e të gjitha komuniteteve dhe pjesëtarëve të tyre”.

Sipas mendimit të tyre, “shteti, duke garantuar barazinë në qasjen publike, në këtë rast të promovimit të mirëqenies së qytetarëve, duhet të kujdeset që kjo qasje të mos cenohet të drejtat individuale dhe kolektive të cilitdo komunitet brenda territorit të Kosovës”. Në këtë drejtim, sipas parashtruesve, “në këtë rast konkret, është e pamundur që Fondi Zhvillimor i Mirëbesimit të jetë në përputhje me parimin e barazisë që është shprehur me dispozita të këtij paragrafi kushtetues”.

25. Parashtruesit pretendojnë gjithashtu se neni 2 i Ligjit të ndryshuar për Buxhetin shkel nenin 120.1 [Financat Publike] të Kushtetutës. Neni 120.1 thotë: “Shpenzimet publike dhe mbledhja e të hyrave publike duhet të bazohen në parimet e llogaridhënies, efektshmërisë, efikasitetit dhe transparencës”.
26. Sipas këndvështrimit të parashtruesve, sipas këtij neni, ekziston një “[...] detyrim kushtetues që shpenzimet dhe mbledhja e të hyrave publike duhet të bazohet në parimet e llogaridhënies”, ku llogaridhënia përfshin “[...] përgjegjësinë e organizatave buxhetore (konkretisht përfshin organet shtetërore të cilave u njihet kompetenca për menaxhimin e financave publike) që të gjitha veprimet e tyre t'i përshtatin sipas standardeve kushtetuese-ligjore mbi bazën e të cilave konceptohet përgjegjësia e këtyre organizatave buxhetore” dhe “[...] përgjegjësinë e organit që të raportojë mbi aktivitetet e saj financiare dhe këtë ta bëjë sipas rregullativës ligjore të bazuar në parimet kushtetuese, të cilat janë trajtuar më lart”.
27. Në këtë drejtim, parashtruesit pohojnë se dispozitat e Ligjit të ndryshuar për Buxhetin çdo herë duhet të jenë në përputhje me normën që buron nga Ligji për Menaxhimin e Financave Publike, Nr. 03/L-048:

“Paratë publike do të përdoren vetëm për qëllime të miratuara publike. Asnjë autoritet publik, organizatë buxhetore, person apo ndërmarrje nuk mund të devijojnë, keqzbatojnë, ekspozojnë apo të përdorin në mënyrë të parregullt paratë publike”. (Shih, neni 17 i Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike). Prandaj, sipas parashtresve, shfrytëzimi dhe alokimi i këtyre mjeteve publike mund të bëhet vetëm me një miratim paraprak, të përcaktuar me një akt të përgjithshëm të miratuar nga Kuvendi.

28. *Parashtresit më tej deklarojnë se, në asnjë mënyrë, nuk mund të përcaktohet një fond i veçantë për shkak të centralizimit të mjeteve financiare nga Buxheti i Kosovës në bazë të nenit 17.2 të Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike, ku thuhet: “Shpenzimi i parave publike mund të bëhet vetëm nga fondet e ndara dhe të alokuara dhe vetëm në përputhje me procesin i cili është themeluar nga Rregullat KMF sipas paragrafit 2, të nenit 38 të këtij Ligji”.*
29. *Prandaj, sipas mendimit të parashtresve, të hyrat tatimore duhet të alokohen në llogaritë që janë pjesë e Llogarisë së Vetme të Thesarit, që përbëhet nga të gjitha llogaritë dhe nënlllogaritë që mbahen në Autoritetin Qendror Bankar të Kosovës, në pajtim me nenin 18.1 të Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike, ku thuhet: “[...] Të gjitha llogaritë dhe nënlllogaritë e sipërcekura do të jenë pjesë e Llogarisë së Vetme të Thesarit. Të gjitha pagesat dhe shpenzimet e parave publike duhet të bëhen përmes Llogarisë së Vetme të Thesarit”. Kështu, sipas parashtresve, themelimi i Fondit Zhvillimor të Mirëbesimit, në cilëndo bankë komerciale, është në kundërshtim me këtë dispozitë.*
30. *Parashtresit konsiderojnë se “Ligji nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë nuk ka paraparë mundësinë e alokimit të mjeteve financiare pa projektim paraprak të një organizate buxhetore në përputhje me Ligjin për ndarje buxhetore, mjete të tilla nuk mund të regjistrohen në SIMFK (Sistemi Informativ për Menaxhimin e Financave të Kosovës) dhe pastaj të alokohen në një xhirollogari, e aq më tepër që nuk është pjesë e LLVTH-së”.*
31. *Parashtresit më tej vërejnë se “[...] dispozitat e paragrafit 9 të nenit 20 të Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike në lidhje me Përgatitjen dhe Rishqyrtimin e propozim-buxheteve dhe kërkesave për ndarje buxhetore, në paragrafin 9 nuk është paraparë mundësia ligjore për iniciimin e rishqyrtimit buxhetor ku përfshihet themelimi i një Fondi dhe alokimin e mjeteve në një fond të veçantë”. Në këtë drejtim, ata i referohen nenit 20.9, ku thuhet:*

“[...]

20.9 Propozim Ligji për Ndarje Buxhetore i parashtrohet ndarjet buxhetore për të gjitha organizatat buxhetore dhe përfshin:

a) në rast të ndarjeve buxhetore, klasifikimin e secilit shpenzim të këtillë në pajtim me metodologjinë e aplikueshme të klasifikimit: duke përfshirë shpenzimet e përgjithshme faktike gjatë vitit të kaluar fiskal, si dhe vlerësimin e shpenzimeve të përgjithshme faktike për vitin aktual fiskal;

b) në rast se ndarja buxhetore bëhet për pagimin e një borxhi të lejuar në bazë të këtij ligji, shumën (nëse ka të tillë) të ndarë:

(i) për pagimin e interesit, ose ngarkesave të ngjashme me interesin në borxh;

(ii) për pagimin e shumës kryesore të borxhit;

(iii) për pagimin e dënimeve ose shumave të tjera që ngarkohen për pagesë të vonshme, nëse ka të tilla; dhe

(iv) për pagimin e çfarëdo shume në lidhje me borxhin, nëse ka të tillë;

c) në rast të shpenzimeve të paparashikuara, një ndarje të propozuar buxhetore që nuk tejkalon pesë për qind (5%) të shpenzimeve të përgjithshme.

[...]”

32. Parashtuesit më tej pohojnë se, në nenin 2 të Ligjit të ndryshuar për Buxhetin, theksohet se themelimi i Fondit Zhvillimor të Mirëbesimit do të bëhet nga ana e Përfaqësuesit Special të BE-së në Kosovë. Ata pohojnë se Përfaqësuesi Special i BE-së nuk ka autorizim kushtetues për të krijuar një fond të tillë dhe se kjo do të jetë shkelje e nenit 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushteteve] të Kushtetutës, sepse “dispozitat e këtij neni qartazi përcaktojnë parimet mbi të cilat konsolidohet forma e qeverisjes së pushtetit në sferën legjislative, ekzekutive dhe gjyqësore”. Ata theksojnë se “një kompetencë e tillë cenon atributin e pushtetit ekzekutiv, siç është përkufizuar në dispozitat e paragrafit 4 të këtij neni, si dhe në dispozitën e nenit 92, paragrafi 2 dhe 3, në lidhje me nenin 93 pika (6) dhe (7) të Kushtetutës së Kosovës”, pasi “[...] themelimi i këtij fondi është cilësi ekzekutive e cila nuk mund të tjetërsohet nga pushteti ekzekutiv, dhe si e tillë është kategori kushtetuese sipas nenit 4, paragrafi 4, dhe nenit 92, paragrafët 2 dhe 3, të Kushtetutës”.

Argumentet e paraqitura nga Qeveria

33. Qeveria thekson se *“[...] themelimi i Fondit Zhvillimor të Mirëbesimit, i cili ka për qëllim zhvillimin e komunave Mitrovicë e Veriut, Zubin Potok, Leposaviq dhe Zveçan [...] është në përputhje me nenin 58 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe një masë e tillë nuk mund të konsiderohet si diskriminim për pjesën tjetër të shoqërisë. Qëllimi i kësaj mase është pikërisht integrimi i këtij komuniteti në jetën ekonomike, shoqërore, politike dhe kulturore të Republikës së Kosovës përmes rritjes së zhvillimit ekonomik të këtyre komunave që i përkasin pakicës serbe dhe promovimit të një barazie të plotë dhe efektive ndërmjet pjesëtareve të komuniteteve”*.
34. Për më tepër, Qeveria konsideron se *“[...] dispozitat e këtij ligji janë në përputhje të plotë me karakterin unitar të Republikës së Kosovës në aspektin e mbledhjes së të hyrave, pasi ato mbledhen në mënyrë të njëjtë në të gjitha pikat kufitare të Republikës së Kosovës, në përputhje me të njëjtin legjislacion në fuqi në tërë Republikën e Kosovës dhe dërgohen në Fondin e Kosovës”*.
35. Gjithashtu, Qeveria vëren se *“bazuar në konkluzionet e Grupit Punues për Dogana ndërmjet Serbisë dhe Kosovës të ndërmjetësuar nga BE, të datës 10-17 janar 2013, është paraparë edhe themelimi i Fondit Zhvillimor të Mirëbesimit [...]”, i cili “[...] është i mbikëqyrur nga një komision i përbërë nga Ministri i Financave, EUSR dhe një përfaqësues serb i Kosovës”*.

Pranueshmëria e kërkesës

36. Në përputhje me nenin 1113.5 të Kushtetutës, detyrë e Gjykatës është të vlerësojë nëse përmbajtja e ligjit të kontestuar është në kundërshtim me Kushtetutën, siç pretendohet nga parashtruesit. Në këtë drejtim, parashtruesit pretendojnë se ligji i kontestuar shkel nenet: 3.1 e 3.2, 4, 19.4, 92.2 e 92.3, 93.6 e 93.7, 119.4 dhe 120.1 të Kushtetutës dhe të dispozitave të ndryshme të Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike, Nr. 03/L-048.
37. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se, kur një ligj ose një akt është në shqyrtim sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, procedura e vlerësimit do të jetë e natyrës pezulluese, ashtu që do të bllokohet shpallja e ligjit derisa Gjykata të marrë një vendim përfundimtar për rastin. Në pajtim me nenin 43 (2) të Ligjit, në rast se një ligj i miratuar nga Kuvendi kontestohet sipas nenit 113.5 të Kushtetutës, *“ligji [...] i tillë mund t’i*

dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje në pajtim me modalitetet e përcaktuara në vendimin final të Gjykatës Kushtetuese për rastin e kontestuar”, që do të thotë se Ligji i miratuar nuk duhet t’i kthehet Kuvendit por duhet t’i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje, pa nenet të cilat Gjykata i ka shpallur në Aktgjykimin e saj si të papajtueshme me Kushtetutën.

38. Sa i përket pretendimit të parashtresve se ligji i kontestuar cenon dispozitat e Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike, Nr. 03/L-048, Gjykata përsërit pikëpamjen e vet se, në bazë të nenit 112 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës, ajo është kompetente për të vlerësuar vetëm kushtetutshmërinë e ligjit të kontestuar, por jo ligjshmërinë e tij. Rrjedhimisht, kjo pjesë e kërkesës, sipas nenit 112 të Kushtetutës, është jashtë juridiksionit të Gjykatës dhe, si e tillë, nuk është *ratione materiae* në pajtim me Kushtetutën.
39. Ndërsa, sipas pretendimeve të parashtresve se ligji i kontestuar cenon paragrafin 1 e paragrafin 2 të nenit 3 [Barazia para Ligjit], paragrafin 4 të nenit 19 [Parimet e Përgjithshme], dhe paragrafin 1 të nenit 120 [Financat Publike] të Kushtetutës, Gjykata i referohet paragrafit 1.3 të nenit 42 [Saktësimi i Kërkesës] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, që parasheh se duhet të parashtrohen, *inter alia*, informatat në vijim: “*paraqitje e provave mbi të cilat mbështetet kontesti*”.
40. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtresit vetëm kanë argumentuar në abstrakt jokushtetutshmërinë e pretenduar të ligjit të kontestuar, por nuk kanë provuar në mënyrë bindëse se ligji i kontestuar do të shkelte secilin prej neneve të Kushtetutës, në të cilat thirren ata, dhe nuk kanë paraqitur prova në mbështetje të pretendimeve të tyre.
41. Ndërsa, sa i përket shkeljes së pretenduar të nenit 120 të Kushtetutës, që përcakton: “*Shpenzimet publike dhe mbledhja e të hyrave publike duhet të bazohen në parimet e llogaridhënies, efektshmërisë, efikasitetit dhe transparencës*”, parashtresit kanë theksuar atë se çka duhet të përfshijë llogaridhënia në këtë rast dhe si mund të japë llogari një autoritet shtetëror për veprimet e veta pa ekzistuar obligimi për të vepruar në një mënyrë të caktuar.
42. Sa i përket kësaj ankese, Gjykata është e mendimit se parashtresit as nuk kanë ndërtuar rast për një shkelje të të drejtave në të cilat thirren ata, as nuk kanë paraqitur prova *prima facie* për shkelje të tilla (Shih, Vanek kundër Republikës Sllovake, Kërkesa nr. 53363/99, GJEDNJ, Vendimi përkitazi me pranueshmërinë, i 31 majit 2005, dhe shih Rastin

Nr. KI70/11, parashtres Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Aktvendimi për papranueshmëri i 13 dhjetorit 2011).

43. Rrjedhimisht, kjo pjesë e kërkesës është qartazi e pabazuar, sipas rregullit 36.1 (c) të Rregullores së punës, që përcakton: *“Gjykata mund të shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar”*.
44. Përfundimisht, parashtresit pohojnë se krijimi i Fondit të Mirëbesimit për Zhvillim nga Përfaqësuesi Special i Bashkimit Evropian (PSBE-ja), siç përmendet në nenin 2 të ligjit të kontestuar, shkel nenin 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushteteve], paragrafin 2 e paragrafin 3 të nenit 92 [Parimet e Përgjithshme], si dhe paragrafin 6 e paragrafin 7 të nenit 93 [Kompetencat e Qeverisë] të Kushtetutës. Sipas pikëpamjes së tyre, PSBE-ja nuk ka “autorizim kushtetues” sipas këtyre neneve që të krijojë një fond të tillë të veçantë, pasi që, në zbatim të këtyre dispozitave kushtetuese, kjo është një kompetencë e patjetërsueshme e pushtetit ekzekutiv.
45. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se neni 2 i ligjit të kontestuar përcakton: *“Të gjitha paratë publike të mbledhura prej mallrave të importuara nga bizneset e regjistruara në Veri të Mitrovicës, Zubin Potok, Leposaviq apo Zveçan, të cilat janë të destinuara për konsum në këto komuna në momentin e hyrjes në Kosovë përmes pikave doganore në Jarinjë (pika 1) ose Bërnjakë (pika3) duhet të dërgohen në Fondin e Kosovës duke u identifikuar dhe regjistruar veçanërisht në SIMFK dhe të ndahen për Fondin Zhvillimor të Mirëbesimit që do të krijohet nga Përfaqësuesi Special i Bashkimit Evropian në Kosovë në një bankë komerciale”*.
46. Sipas ankesës së parashtresve, Gjykata vëren se neni i mësipërm nuk përcakton modalitetet përkitazi me themelimin e Fondit Zhvillimor të Mirëbesimit nga PSBE-ja, e lëre më të mund të interpretohet si një delegim i qartë i kompetencave ekzekutive nga Qeveria te PSBE-ja. Prandaj, Gjykata konstaton që pretendimet e parashtresve se janë shkelur dispozitat kushtetuese të përmendura më lart, nuk janë provuar në mënyrë të mjaftueshme, pasi ata nuk kanë paraqitur ndonjë provë bindëse që mbështet këto pretendime, siç kërkohet me nenin 42.1.3 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese.
47. Për më tepër, Gjykata vëren se Qeveria e Republikës së Kosovës ka ndërmarrë detyrime financiare me Marrëveshjen e Parë Ndërkombëtare të Parimeve që Rregullojnë Normalizimin e Marrëdhënieve mes Republikës së Kosovës dhe Serbisë. Në pikën 12, të kësaj marrëveshjeje, është theksuar: *“Një plan zbatimi, i cili përfshin dhe afatin kohor, do të*

krijohet deri më 26 prill. Në zbatimin e kësaj marrëveshjeje do të trajtohet dhe parimi i financimit transparent”, përderisa në pikën 15 përcaktohet: “Do të themelohet një komitet zbatimi nga të dy palët, me lehtësimin e BE-së”. Për më tepër, plani i zbatimit, sipas pikës 6 [Dispozitat e Përgjithshme] të Kushtetutës, inter alia, përcakton se “[...] metoda për të arritur parimet për financim transparent do të përcaktohet nga të dy palët në Komitetin e Zbatimit”.

48. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se, në mënyrë të ngjashme me këtë situatë, një çështje ishte ngritur nga një grup deputetësh në Gjykatën Kushtetuese të Republikës Federale të Gjermanisë përkitazi me atë nëse Fondi i Përhershëm i Shpëtimit, të cilin e kishin themeluar kombet e Eurozonës (Mekanizmi i Stabilitetit Evropian) ishte në pajtueshmëri me Kushtetutën gjermane. Kjo ishte pasojë e detyrimeve financiare të Republikës Federale të Gjermanisë, që dalin nga Traktati i Maastricht-it, ku “[...] palët ranë dakord për një politikë të përbashkët monetare të Shteteve Anëtare, e cila kishte për qëllim që në faza të krijojë një bashkim monetar evropian dhe në fund të bartë politikën monetare në duart e Sistemit Evropian të Bankave Qendrore (SEBQ). Në fazën e tretë të këtij procesi, euroja u prezantua si monedha e vetme”.
49. Gjykata Kushtetuese gjermane theksoi se nuk mund të përcaktohet nëse vlera e garancive të caktuara tejkalon limitin e kapacitetit buxhetor deri në atë masë sa që autonomia e buxhetit praktikisht do të bëhej krejtësisht e paefektshme.
50. Prandaj, Gjykata Kushtetuese e Gjermanisë refuzoi si të pabazuara ankesat kushtetuese të grupit të deputetëve, të cilat ishin të drejtuara kundër instrumenteve juridike gjermane dhe evropiane dhe kundër masave të tjera për sa i përket ndihmës për Greqinë dhe pakos për shpëtimin e euros (Shih, Aktgjykimi 2 BvR 987/10, Aktgjykimi 2 BvR 1485/10 dhe Aktgjykimi 2 BvR 1099/10, të 12 shtatorit 2012).
51. Gjykata vëren se Kushtetuta parasheh që Qeveria, dhe vetëm ajo, mund ta përcaktojë buxhetin kombëtar. Në këtë drejtim, duke miratuar Ligjin Nr. 04/L-201 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit r. 04/L-165 për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2013, Kuvendi nuk ka cenuar në mënyrë të palejueshme me Kushtetutë të drejtën e vet për të miratuar buxhetin dhe për të kontrolluar zbatimin e tij.
52. Duke trajtuar ankesën e parashtresve si tërësi, Gjykata konstaton se kërkesa duhet të refuzohet si qartazi e pabazuar, në pajtim me rregullin 36.1(c) të Rregullores së punës.

53. Megjithatë, Gjykata vëren që, në qoftë se në fazat e mëtutjeshme të zbatimit të këtij ligji paraqiten çështje kushtetuese, palët e autorizuar mund të parashtrojnë çështje të tilla në këtë gjykatë.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.5 të Kushtetutës, në pajtim me nenin 20 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36 të Rregullores, më 2 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA SHPALLË kërkesën të papranueshme;
- II. TË SHPALLË që, në pajtim me nenin 43 të Ligjit, ky ligj i miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, duhet t'i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për shpallje;
- III. T'UA KOMUNIKOJË këtë vendim parashtruesve të kërkesës, Presidentit të Republikës së Kosovës, Kryetarit të Kuvendit të Kosovës dhe Qeverisë së Kosovës;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- V. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 23/10, Jovica Gadžić, datë 20 shtator 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Komunës së Prizrenit Nr. 04/4-351-114 të 23 marsit 2001

Rasti KI23/10, Aktvendim për papranueshmëri i 19 shtatorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, kërkesë e parakohshme, mosshterje e mjeteve juridike, barazia para ligjit, e drejta në pronë, *res judicata*, zvarritje e procedurave.

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Neni 20 i Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës. Parashtruesi, ndër të tjera, pohoi se e drejta e tij në pronë ishte cenuar.

Gjykata, ndër të tjera, theksoi se kërkesa e parashtruesit përkitazi me realizimin e të drejtës së tij në pronë ishte ende në zhvillim e sipër tek gjykatat e rregullta dhe si e tillë ishte e parakohshme, që do të thotë se parashtruesi nuk kishte shteruar të gjitha mjetet juridike. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, dhe rregullat 36 (1) h) e 56 (2) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesit të papranueshme.

**AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në**

Rastin Nr. KI23/10

Parashtrues

Jovica Gadžić

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Komunës së Prizrenit

Nr. 04/4-351-114 të 23 marsit 2001

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Jovica Gadžić nga Prizreni, me banim në Nish, Serbi. Në procedurën pranë Gjykatës Kushtetuese, parashtruesi i kërkesës përfaqësohet nga z. Orhan Rekathati, avokat nga Prizreni.

Objekti i çështjes

2. Parashtruesi pretendon se është bërë shkelje e neneve 7, 24 dhe 46 të Kushtetutës të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).
3. Parashtruesi pretendon se vendimi i lartpërmendur i Komunës së Prizrenit si dhe vendimet e Gjykatës Komunale dhe asaj të Qarkut në Prizren kanë shkelur të drejtën e tij për ta shfrytëzuar pronën e tij private, gjithashtu duke pretenduar se ai ishte diskriminuar në bazë të përkatësisë së tij etnike.
4. Në procedurat pranë gjykatave e rregullta dhe organeve administrative kanë marrë pjesë tri palë, respektivisht, parashtruesi i kërkesës, Komuna e Prizrenit dhe z. R. M. që pretendonte pronësinë mbi parcelën nr. 7204, që gjendet në Lakuriqin Verior, Prizren.

Baza juridike

5. Neni 113.7 i Kushtetutës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), neni 20 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, i 15 janarit 2008 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregulli 56 (2) i Rregullores së Punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e Punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 14 prill 2010, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
7. Më 14 shtator 2010, Kryetari, me Vendimin nr. GJR. 23/10 caktoi Gjyqtaren Iliriana Islami Gjyqtare Raportuese. Të njëjtën datë, Kryetari me Vendimin Nr. KSH 23/10, caktoi Kolegjin Shqyrtues të përbërë nga Gjyqtarët: Ivan Čukalović, Snezhana Botusharova dhe Enver Hasani.
8. Më 2 korrik 2012, Kryetari me Vendim (nr. GJR. KI 23/10) e caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović Gjyqtar raportues pasi që gjyqtarës Iliriana Islami i kishte mbaruar mandati si gjyqtare e Gjykatës. Më 26 nëntor 2012, Kryetari me Vendim (nr. KI-23/10) e caktoi Kolegjin e ri Shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Enver Hasani.
9. Më 14 qershor 2012, Gjykata e informoi Gjykatën Komunale dhe atë të Qarkut në Prizren si dhe Agjencinë Kosovare të Pronës (në tekstin e mëtejshëm: AKP) në lidhje me kërkesën e parashtruesit të kërkesës.
10. Më 18 qershor 2012, AKP-ja e dorëzoi përgjigjen e saj së bashku me dokumentet mbështetëse.
11. Më 19 qershor 2012, Gjykata e Qarkut në Prizren e dorëzoi kopjen e vendimit më të ri, të 8 shtatorit 2011 të Gjykatës Komunale në Prizren dhe më vonë e informoi Gjykatën Kushtetuese se ndaj këtij vendimi është ushtruar ankesë nga të dy palët dhe se prej 23 shkurtit 2012 është në shqyrtim në Gjykatën e Qarkut në Prizren.

Përmbledhja e fakteve

12. Më 30 mars 1993, Komuna e Prizrenit me vendimin Nr. 04/3-463-186 ia ndau një parcelë parashtruesit të kërkesës në “Lakuriqin Verior”.

13. Më 29 qershor 1993, Departamenti i Urbanizmit dhe Punëve Komunale pranë Komunës së Prizrenit me vendimin Nr. 04/4-351-114, aprovoi kërkesën e parashtruesit dhe e lejoi atë të ndërtojë ndërtesën e banimit në parcelën kadastrale Nr. 76204.
14. Më 27 prill 2001, Drejtoria për Urbanizëm dhe Planifikim me vendimin 04/4-351-89, e shpalli të pavlefshëm vendimin nr. 04/4-351-89 të 23 marsit 2001 në lidhje me zgjatjen e lejes së parashtruesit për ndërtim.
15. Gjatë vitit 1999, parashtruesi pretendon se z. R. M. e kishte uzurpuar parcelën që i ishte ndarë atij *“ku ai tanimë e kishte ndërtuar katin e parë, por për shkak të luftës ai nuk kishte mundur t’i vazhdojë punimet në lokacion.”*

Përmbledhja e procedurave pranë KKPB-së

16. Më 5 shtator 2002, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi në KKPB-së kërkesën për pronën e paluajtshme.
17. Komisioni për Kërkesa Pronësore Banësore me vendimin HPCC/D/99/2003 të 12 dhjetorit 2003, vendosi në favor të z. Jovica Gadžić dhe urdhëroi që t’i kthehet në posedim prona e kërkuar.
18. Gjykata Komunale në Prizren me Aktvendimin C. nr. 420/2005 të 24 prillit 2005 vendosi masën e përkohshme duke urdhëruar R. M. t’i ndërpresë ndërtimet në parcelë deri në përfundimin e procedurës pranë gjykatave.
19. Më 19 maj 2005, parashtruesi paraqiti padi në Komunën e Prizrenit kundër R. M. për shkak të pengimit në posedim.
20. Gjykata Komunale në Prizren me vendimin C. nr. 420/05 të 29 qershorit 2005 e refuzoi si të paafatshme padinë e parashtruesit duke e lënë në fuqi masën e përkohshme të 24 prillit 2005, të vendosur nga kjo gjykatë.
21. Komuna e Prizrenit me vendimin nr. 03/3-463-186/2 të 18 nëntorit 2005 e refuzoi ankesën e parashtruesit si të pabazuar dhe e vërtetoi vendimin e Drejtorisë për Çështje Juridiko-Pronësore të Komunës.
22. Më 10 korrik 2006, R. M. ushtroi ankesë ndaj vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore Banësore.

23. Më 17 janar 2007, Komisioni për Kërkesa Pronësore Banesore me vendimin HPCC/REC/91/2007 e refuzoi kërkesën për rivendosje të paraqitur nga R. M.
24. Më 31 mars 2009, Agjencia Kosovare e Pronës sipas kërkesës së parashtruesit për ekzekutim të vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore Banesore pas vizitës së bërë në ngastër e ka njoftuar parashtruesin se ekzekutimi i vendimit nuk është i mundshëm për faktin se ngastra është ndryshuar dhe prandaj e ka këshilluar parashtruesin ta drejtojë kërkesën e tij tek autoritetet ligjore.

Komuna e Prizrenit dhe R. M.

25. Më 19 shkurt 2008, Gjykata Komunale në Prizren me vendimin C. nr. 805/07 e miratoi kërkesëpadinë e R. M. kundër Komunës së Prizrenit dhe e njohu R. M si pronar të parcelës.
26. Më 7 korrik 2008, Gjykata e Qarkut në Prizren me vendimin Ac. nr. 224/2008 e refuzoi ankesën e ushtruar nga Komuna e Prizrenit dhe e vërtetoi vendimin e Gjykatës Komunale në Prizren.
27. Më 13 gusht 2008, Komuna e Prizrenit e dorëzoi kërkesën për revizion në Gjykatën Supreme.
28. Më 19 shtator 2008, Gjykata Komunale në Prizren me vendimin C. nr. 805/07 e refuzoi kërkesën për revizion të paraqitur nga Komuna e Prizrenit si të papranueshme, sepse vlera e objektit të kontestit është më e ulët se limiti i përcaktuar nga Rregullorja nr. 2000/10 e UNMIK-ut.
29. Më 28 tetor 2008, Komuna e Prizrenit ushtori ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prizren kundër vendimit të Gjykatës Komunale në Prizren, me të cilin ishte refuzuar kërkesa për revizion.
30. Më 13 nëntor 2008, Prokurori Publik në atë kohë (tani: Prokurori Shtetëror) parashtroi kërkesën për Mbrojtjen e Ligjshmërisë duke kërkuar anulimin e Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren Ac. nr. 224/08 të 7 korrikut 2008 dhe Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prizren C. nr. 805/07 të 19 shkurtit 2008 sipas të cilave z. R. M. është shpallur pronar i ngastrës së kontestuar për shkak të shkeljeve esenciale të nenit 40 të Ligjit për Procedurën Kontestimore.

31. Më 8 korrik 2009, Gjykata Supreme e Republikës së Kosovës me vendimin Mls. nr. 16/2009 hodhi poshtë kërkesën për Mbrojtjen e Ligjshmërisë, të parashtruar nga Prokurori Publik si të paafatshme.
32. Më 13 tetor 2009, Gjykata e Qarkut në Prizren me vendimin Ac. Nr. 392/2009 hodhi poshtë ankesën e Komunës së Prizrenit si të pabazuar, dhe vërtetoi se Gjykata Komunale në Prizren kur ka vendosur për revizion (paragrafi 29 i këtij raporti) në mënyrë të drejtë ka përcaktuar situatën faktike.
33. Më 13 tetor 2010, Gjykata e Qarkut në Prizren me vendimin Ac. Nr. 392/2009 e refuzoi ankesën e paraqitur nga Komuna e Prizrenit ndaj vendimit Ac. nr. 224/2008 të Gjykatës së Qarkut në Prizren të 7 korrikut 2008, dhe vërtetoi vendimin e Gjykatës Komunale në Prizren C. nr. 805/07 (me këtë vendim z. R. M. i njëjti e drejta e pronësisë mbi ngastrën).

Parashtruesi i kërkesës dhe R. M.

34. Më 19 janar 2007, Komisioni për Kërkesa Pronësore Banesore e refuzoi kërkesën për rishqyrtim të parashtruar nga pala e tretë R. M. kundër Vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore Banesore të 12 dhjetorit 2003 me të cilin parashtruesit të kërkesës i është dhënë ngastra në posedim.
35. Më 8 shtator 2011, Gjykata Komunale në Prizren me vendimin C. nr. 400/10 aprovoi padinë e parashtruesit dhe vërtetoi se R. M. nga Prizreni e ka penguar parashtruesin në shfrytëzimin e ngastrës ashtu që në themelet ekzistuese ka filluar ndërtimin për përfitim të vet. Megjithatë, me vendimin e njëjti u refuzua kërkesa e parashtruesit për ta kthyer ngastrën në gjendjen e saj të mëparshme duke e hequr ndërtimin që ishte bërë në të.
36. Edhe parashtruesi edhe R. M. kanë ushtruar ankesë kundër vendimit të lartpërmendur të Gjykatës Komunale në Prizren.
37. Gjykata Kushtetuese është njoftuar nga Gjykata e Qarkut në Prizren se rasti Ac. 74/12, është në procedurë e sipër në Gjykatën e Qarkut në Prizren dhe ende nuk ka përfunduar.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

38. Parashtruesi pretendon se ka shkelje të nenit 46 [Mbrotjtja e Pronës] si dhe të neneve 7 [Vlerat] dhe 24 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës.
39. Parashtruesi i kërkesës po ashtu pretendon se ka pasur një zgjatje të tepruar të procedurave pasi që Gjykata e Qarkut në Prizren nuk ka marrë vendim qe 2 vite.
40. Për më tepër, parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese të urdhërojë kthimin e ngastrës në gjendjen e mëparshme.

Ligji i aplikueshëm

41. Dispozitat të cilave iu referohet KKPB-ja në vendimet e veta janë të definuara në instrumentet e mëposhtme ligjore:

Rregullorja e UNMIK-ut nr. 1999/23 për themelimin e Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore dhe Komisionit për Kërkesa Pronësore Banesore:

Drejtoria për Çështje Pronësore dhe Banesore

[...]

Neni 1.2.: “Si përjashtim nga juridiksioni i gjykatave lokale, Drejtoria merr dhe regjistron kategoritë e mëposhtme të kërkesave që kanë të bëjnë me pronën banesore, duke përfshirë këtu edhe pronën e shoqëruar me të;

Kërkesat e personave fizikë, pronësia, posedimi ose e drejta e banimit në pronën e patundshme banesore të të cilëve u është revokuar pas datës 23 mars 1989 në bazë të legjislacionit i cili është diskriminues si në zbatim ashtu edhe në qëllimet e tij;

Kërkesat e personave fizikë që kanë bërë transaksione jozyrtare me prona të patundshme banesore në bazë të vullnetit të lirë të palëve pas datës 23 mars 1989;

Ankesat e personave fizikë të cilët kanë qenë pronarë, posedues ose që kanë pasur të drejtën e banimit në pronën banesore para datës 24 mars 1999, e që tani nuk e kanë atë pasuri në posedim, dhe kur e drejta e pronësisë nuk është transferuar vullnetarisht”.

Drejtoria i ia paraqet këto kërkesa Komisionit për Ankesa Pronësore dhe Banesore ose, nëse e sheh të përshtatshme, kërkon të ndërmjetësojnë në këto mosmarrëveshje dhe kur nuk ka sukses, ia drejton ato për zgjidhje Komisionit për Kërkesa Pronësore dhe Banesore.[...]

Neni 2:

Komisioni për Kërkesa Pronësore dhe Banesore

2.1 *Komisioni për kërkesa pronësore dhe Banesore (“Komisioni”) është organ i pavarur i Drejtorisë, i cili i zgjidh mosmarrëveshjet private jotregtare që kanë të bëjnë me pronën banesore të cilat ia parashtron Drejtoria, derisa Përfaqësuesi Special i Sekretarit të Përgjithshëm të gjykojë se gjykatat lokale janë në gjendje të kryejnë funksionet që i janë besuar Komisionit.[...]*

2.7 *Vendimet përfundimtare të Komisionit janë të detyrueshme për t'u zbatuar dhe nuk janë subjekt i rishqyrtimit nga asnjë organ tjetër gjyqësor apo administrativ në Kosovë.*

Rregullorja e UNMIK-ut Nr. 2000/60 e 31 tetorit 2000

[...]

Neni 2.4: *“Çdo person që ka fituar të drejtën e pronësisë në një pronë nëpërmjet ndonjë transaksioni jozyrtar ndërmjet datës 23 mars 1989 dhe 13 tetor 1999, bazuar në vullnetin e lirë të palëve, ka të drejtë në urdhëresën e Drejtorisë ose të Komisionit për regjistrimin e pronësisë së vet në regjistrat përkatës publikë. Një urdhër i këtillë nuk e liron kërkuesin nga asnjë detyrim për të paguar çfarëdo takse apo tatimi lidhur me pronën ose qarkullimin e pronës”.*

Neni 2.5: *“Çdo refugjatë ose person i zhvendosur, me të drejtë mbi pronën, gëzon të drejtën e kthimit të pronës ose të disponojë me të në pajtim me ligjin dhe në përputhje me këtë rregullore”.*

Neni 2.6: *“Çdo person me të drejtë pronësie më 24 mars 1999, i cili e ka humbur pronësinë mbi atë pronë dhe nuk ka hequr dorë vullnetarisht nga e drejta e pronësisë, ka të drejtë të marrë vendim nga Komisioni për riposëdëm të pronës. Komisioni nuk do të*

pranojë kërkesa për kompensimin e dëmtimeve apo të shkatërrimeve të pronës”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

42. Për të qenë në gjendje të gjykojë për kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe Rregulloren e punës.

43. Në këtë drejtim Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës që thotë si vijon:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

44. Gjithashtu, Gjykata i referohet nenit 47.2 të Ligjit, i cili përcakton:

“Individi mund ta ngritë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

45. Gjykata është e mendimit se Vendimi i KKPB-së i 19 janarit 2007 duhet konsideruar si vendim i formës së prerë dhe që është bërë *res judicata* me rastin e certifikimit nga ana e sekretarit të Komisionit për Kërkesa Pronësore Banësore, siç konfirmohet me Letrën e Konfirmimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore Banësore të 7 majit 2008 drejtuar parashtruesit të kërkesës. Në këtë letër thuhet se procedura në lidhje me kërkesën e parashtruesit i ishte bartur Drejtorisë së Çështjeve Pronësore Banësore në pajtim me nenin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut 1999/23 dhe se kishte përfunduar, ndërsa mjetet juridike në dispozicion të palëve në bazë të dispozitave të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60 ishin shteruar.

46. Në këtë drejtim, lidhur me kërkesën e parashtruesit për përmbartimin e vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore Banësore, Gjykata vëren se në muajin mars 2009, AKP thekson se *“ekzekutimi i vendimit nuk është i mundshëm për faktin se ngastra është ndryshuar dhe prandaj e ka këshilluar parashtruesin ta drejtojë kërkesën e tij tek autoritetet ligjore”.*

47. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesi drejtuar gjykatave të rregullta për realizimin e të drejtës së tij sipas Vendimit të

Komisionit për Kërkesa Pronësore Banesore është ende në procedurë gjë që e bën kërkesën pranë Gjykatës Kushtetuese të parakohshme.

48. Në këtë kuptim, Gjykata thekson se arsyetimi për rregullin e shterimit të mjeteve juridike është që t'u ofrojë autoriteteve përkatëse, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljet e pretenduara të Kushtetutës, dhe se rendi juridik i vendit do të sigurojë mjete efektive juridike kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese (shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ Selmouni kundër Francës, nr. 25803194, vendim i datës 28 korrik 1999).
49. Në këto rrethana, Gjykata konkludon se parashtguesi i kërkesës nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion në bazë të ligjit të zbatueshëm.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës, rregullit 36 (1) h) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 30 prill 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Prof. Dr. Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 71/13, Sadije Tërbunja, 11 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, ASC-11-0069, të 22 prillit 2013

Rasti KI 71/13, Aktvendim për papranueshmëri i 13 shtatorit 2013

Fjalë kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar

Parashtruesja, Sadije Tërbuna, e parashtroi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke e kontestuar Aktgjykimin e Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, ASC-11-0069, të 22 prillit 2013, si të nxjerrë në shkelje të Kushtetutës. Sidoqoftë, parashtruesja nuk kishte specifikuar se cilat dispozitat kushtetuese janë shkelur. Parashtruesja pretendon se *“Bashkëshorti im, Hasan Tërbunja, kishte punuar në Kombinatin Industrial "Ramiz Sadiku" prej 21.04.1980 deri me falimentimin e tij me 31.01.1990, dhe pas falimentimit, 01.08.1990 dhe deri më 01.05.1993. Në vitin 1993, ai ishte përjashtuar me forcë nga puna, nga regjimi i dhunshëm i Serbisë, dhe ishte keqtrajtuar nga paramilitarët serbë, dhe si rrjedhojë e një abuzimi të tillë, ai kishte vdekur. Nëse do të ishte në gjendje, ai ende do të kishte punuar, ashtu siç kishin punuar kolegët e tij”*.

Sa i përket çështjes së pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata konsideroi se kërkesa ishte e papranueshme sepse parashtruesi ka dështuar të paraqesë prova se procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa ishte qartazi e pabazuar, në pajtim me rregullin 36 (1.c) të Rregullores së punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në
Rastin Nr. KI71/13
Parashtrues
Sadije Tërbunja
Vlerësim i kushtetutshmërisë
të Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, ASC-11-0069, të 22 prillit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Sadije Tërbunja-Sopjani (në tekstin e mëtejme: Parashtruesja) në emër të bashkëshortit të saj të ndjerë, z. Hasan Tërbunja. Bashkëshortja kishte marrë pjesë në procedurat pranë gjykatës së rregullt në emër të bashkëshortit të saj të ndjerë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e konteston Aktgjykimin e Panelit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-11-0069, të 22 prillit 2013, i cili i është dorëzuar parashtrueses më 3 maj 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesja pretendon se Aktgjykimi i Panelit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-11-0069, duke e hequr bashkëshortin e saj nga lista e punëtorëve që plotësojnë kushtet për 20 % të mjeteve nga privatizimi i Ndërmarrjes Shoqërore KNI “Ramiz Sadiku” e ka shkelur Kushtetutën e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), pa specifikuar se cilat nene të Kushtetutës janë shkelur.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 22 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 14 maj 2013, parashtruesja dorëzoi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 27 maj 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. GJR. KI71/13, e caktoi gjyqtarin Robert Carolan Gjyqtar raportues. Të njëjtën datë, Kryetari, me vendimin Nr. KSH. KI71/13 e caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtarë).
7. Më 10 qershor 2013, kërkesa iu komunikua Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës dhe Agjencisë Kosovare të Privatizimit.
8. Më 12 qershor 2013, Gjykata kërkoi nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës:
 - a. Ta dorëzojë Aktgjykimin e Panelit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-11-0069, të 22 prillit 2013; dhe
 - b. Ta informojë Gjykatën për vendimin e marrë ose për përgjigjen në ankesë të parashtrueses kundër Aktgjykimit të Trupit Gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, të 10 qershorit 2011.
9. Më 13 qershor 2013, Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës iu përgjigj Gjykatës, duke i dorëzuar informatat dhe dokumentet e kërkuara.
10. Më 13 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti rekomandim Gjykatës për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 27 qershor 2006, u privatizua Ndërmarrja Shoqërore KNI “Ramiz Sadiku”.
12. Në mars 2009, Agjencia Kosovare e Privatizimit publikoi listën përfundimtare të punëtorëve që plotësojnë kushtet për 20 % të mjeteve të privatizimit të Ndërmarrjes Shoqërore KNI “Ramiz Sadiku”, ku gjithashtu ishte përfshirë edhe z. Hasan Tërbunja. Përfshirja e z. Hasan Tërbunja ishte kontestuar nga ankuesi R. D. në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës.
13. Më 10 qershor 2011, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme të Republikës së Kosovës (Aktgjykimi SCEL-09-0001) konsideroi se *“Punëtorët vijues, të cilët ishin përfshirë në listën përfundimtare nga Agjencia Kosovare e Privatizimit dhe përfshirja e të cilëve ishte kontestuar në Dhomën e Posaçme, do të hiqen nga lista përfundimtare: [...] 47. Hasan Tërbunja. [...]”*. Trupi Gjykues konsideroi se ankuesit, të cilët e kanë arritur moshën e pensionimit ose kanë vdekur para datës së privatizimit, nuk i plotësojnë kriteret e caktuara me nenin 10.4 të Rregullores së UNMIK-ut 2003/13 për transformimin e së drejtës për përdorimin e pronës së patundshme në pronësi shoqërore, e cila parasheh: *“Sipas këtij neni, punëtori konsiderohet si legjitim nëse është i regjistruar si punëtor i ndërmarrjes në pronësi shoqërore në kohën e privatizimit dhe nëse konstatohet se ka qenë në listën e pagave të ndërmarrjes për jo më pak se tri (3) ujet. Kjo kërkesë nuk i ndalon punëtorët, të cilët pretendojnë se edhe ata do të ishin regjistruar apo punësuar, nëse nuk do të kishin qenë diskriminuar, që të paraqesin ankesë në Dhomën e Posaçme, në pajtim me paragrafin 10.6”*. Agjencia Kosovare e Privatizimit i bashkëngjiti Trupit gjykues certifikatën e vdekjes, e cila tregon se z. Hasan Tërbunja kishte vdekur më 7 qershor 2006 dhe një kopje të librezës së tij të punës, e cila tregon se ai ishte punëtor i NSH-së prej 21 prillit 1980 e deri më 31 janar 1990 dhe prej 8 marsit 1990 e deri më 1 maj 1993. Prandaj, Kolegji shqyrtues konsideroi se kërkesa e ankuesit R. D. për heqjen e z. Hasan Tërbunja është e bazuar dhe prandaj do të pranohet.
14. Parashtruesja, gruaja e bashkëshortit të ndjerë, z. Hasan Tërbunja, ushtroi ankesë në Panelin për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës kundër Aktgjykimit të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës.

15. Më 22 prill 2013, Paneli për Ankesa i Dhomës së Posaçme të Republikës së Kosovës (Aktgjykimi ASC-11-0069) e refuzoi ankesën si të pabazuar dhe e vërtetoi Aktgjykimin e Trupit gjykues. Paneli për Ankesa i Dhomës së Posaçme konsideroi se nuk ishte dorëzuar asnjë provë që do të dëshmonte se ata ishin diskriminuar në ndonjë mënyrë specifike dhe nuk kishin pretenduar asnjë fakt nga i cili do të mund të supozohej se kishte pasur diskriminim të drejtpërdrejtë ose të tërthortë.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

16. Parashtruesja pretendon: *“Bashkëshorti im, Hasan Tërbunja, kishte punuar në Kombinatin Industrial “Ramiz Sadiku” prej 21.04.1980 deri më falimentimin e tij më 31.01.1990, dhe pas falimentimit, 01.08.1990 dhe deri më 01.05.1993. Në vitin 1993, ai ishte përjashtuar me forcë nga puna, nga regjimi i dhunshëm i Serbisë, dhe ishte keqtrajtuar nga paramilitarët serbë, dhe si rrjedhojë e një abuzimi të tillë, ai kishte vdekur. Nëse do të ishte në gjendje, ai ende do të kishte punuar, ashtu siç kishin punuar kolegët e tij”.*
17. Përkitazi me këtë, parashtruesja pretendon se Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të Kosovës e kishte shkelur Kushtetutën, pa specifikuar asnjë dispozitë të Kushtetutës.

Pranueshmëria e kërkesës

18. Gjykata vëren se, për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtrueses, duhet së pari të vlerësohet nëse parashtruesja ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
19. Në këtë drejtim, Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 (1) c) e Rregullores së punës, i cili parasheh: *“(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: (...) kërkesa është qartazi e bazuar”.*
20. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria). Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr.

30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1

21. Në tërësi, Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në atë mënyrë sa që procedurat në përgjithësi, shikuar në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë ashtu që parashtruesja të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Eduards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Kërkesa nr. 13071/87, miratuar më 10 korrik 1991).
22. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesja nuk e ka mbështetur pretendimin e saj në baza kushtetuese dhe nuk ka ofruar prova se të drejtat dhe liritë e saj janë shkelur nga gjykatat e rregullta. Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme i ofroi parashtrueses një aktgjykim të arsyetuar mirë se pse bashkëshorti i saj ishte hequr nga lista e punëtorëve që plotësojnë kushtet për 20 % të mjeteve të privatizimit të Ndërmarrjes Shoqërore KNI “Ramiz Sadiku”.
23. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konkludojë se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së në lidhje me pranueshmërinë e kërkesës, nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
24. Në tërësi, parashtruesja nuk ka treguar pse dhe si janë shkelur të drejtat e saj të garantuara me Kushtetutë. Deklarata e thjeshtë se është shkelur Kushtetuta nuk mund të konsiderohet ankesë kushtetuese. Në këtë mënyrë, çështja nuk është ngritur në Gjykatë në mënyrë ligjore nga parashtruesja, sepse në pajtim me rregullin 36 (1.c) të Rregullores së punës, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe rrjedhimisht e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të rregullit 36 (1.c) dhe në mbështetje të rregullit 56 (2) të Rregullores së punës, më 13 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof.Dr. Enver Hasani

KI 124/13, NLB Prishtina (sh.a) me seli në Prishtinë, datë 11 tetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 335/2013, të 2 majit 2013 dhe kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme

Rasti KI124/13, vendim i 10 shtatorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë për masë të përkohshme, kontest civil, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e drejta për një proces të rregullt gjyqësor, barazia para ligjit, ndalimi i diskriminimit, kërkesë qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendonte se autoritetet publike ia shkelën atij të drejtat e garantuara me nenin 31[E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6.1 të KEDNj-së, si dhe nenin 24 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 14 të KEDNj-së, për shkak të vendosjes së rastit nga Gjykata Supreme, në kundërshtim me praktikën e saj gjyqësore.

Sa i përket pretendimit të parashtruesit për shkelje të nenit 24 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 14 të KEDNj-së, Gjykata konsideroi se, parashtruesi me asnjë provë nuk kishte provuar se Gjykata Supreme vendosi njëanshëm apo jashtëligjshëm ose nuk e arsyetoi mjaftueshëm aktgjykimin e saj. Gjykata në rastin konkret theksoi se, nuk mjafton që parashtruesi ta mbështesë pretendimin e tij për njëanshmëri, duke e mbështetur pretendimin e tij në rastet e tjera për të cilat gjykata ka vendosur, bazuar në dritën e rrethanave të secilit rast veç e veç. Pretendimi për shkeljen e të drejtave kushtetues, duhet të jetë vërtet bindës, i arsyetuar dhe i ngritur mbi bazën e argumentimit kushtetues, në mënyrë që ankesa të ketë suksese në dobi të palës pretenduese.

Sa i përket pretendimit të parashtruesit për shkeljen e së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, Gjykata gjeti se parashtruesi nuk kishte arritur që ta mbështesë me prova pretendimin e tij për shkeljen e së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e drejtë kjo e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Gjykata, më tutje, argumenton se pretendimet për shkeljen e ndonjë të drejte kushtetuese, në thelbin e tyre duhet të përmbajnë elemente të pakontestuar të shkeljes së të drejtave themelore të garantuara me Kushtetutë dhe me instrumente ndërkombëtare, në mënyrë që Gjykata të lëshohet në themelësinë e kërkesës dhe shqyrtimin e meritave të saj.

Përfundimisht, Gjykata gjeti se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbushte kriteret e pranueshmërisë, as mbi bazën e pranueshmërisë, as mbi bazën e

meritave, sepse kërkesa ishte qartazi e pabazuar, dhe në pajtim me rregullin 36 (2) b) dhe d) të Rregullores së punës, Gjykata e deklaroi si të papranueshme kërkesën.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI124/13

Parashtrues

NLB Prishtina (sh.a) me seli në Prishtinë

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme,

Rev. Nr. 335/2013, të 2 majit 2013

dhe kërkesë për vendosjen e Masës së përkohshme

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është NLB Prishtina (sh.a), me seli në Prishtinë, e përfaqësuar nga znj. Myjsere Mujku.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 335/2012, i 2 majit 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 335/2013, të 2 majit 2013, me të cilin gjykata në fjalë ka vendosur për prishjen e Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 542/2010, të 18 tetorit 2010, dhe lënien në fuqi të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, C1. nr. 575/2009, të 8 gushtit 2009, përkitazi me kontestin e punës ndërmjet ish-BRK-së (punëdhënësi), tani parashtruesi, dhe z. Nazmi Vokshi (punëmarrësi).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 në lidhje me nenin 21 i Kushtetutës, nenin 47 dhe 22 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 28 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 15 korrik 2013, parashtruesi i kërkesës parashtrroi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 24 qershor 2013, Kryetari emëroi Zëvendëskryetarin Ivan Čukalović si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Prof. Dr. Enver Hasani dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtarë).
7. Më 28 gusht 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesin e kërkesës Gjykatën Supreme dhe palën e atakuar në procedurë.
8. Më 10 shtator 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës, në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 12 shkurt 2002, parashtruesi i kërkesës, NLB Prishtina (trashëgimtare juridike e Bankës së Re të Kosovës, BRK) pohon se ish-BRK-ja për herë të parë kishte lidhur kontratë pune për kohë të caktuar me z. Nazmi Vokshi (në tekstin e mëtejme: punëmarrësi). Sipas kontratës së punës, nr. 02-03/21, z. Vokshi i është caktuar vendi i punës “Shef i shërbimeve të kreditimit” në kohëzgjatje prej 6 muajsh. BRK-ja (punëdhënësi) disa herë ia kishte vazhduar punëmarrësit kontratën e punës për kohë të caktuar, ndërsa me kontratën e fundit nr. 02-57/4-5-6 të 29 tetorit 2004, punëmarrësit, pas skadimit të kontratës nuk i është vazhduar marrëdhënia e punës.
10. Më 4 nëntor 2004, Komisioni disiplinor i BRK-së mori vendimin nr. 3109 që punëmarrësit t’i shqiptohet vërejtje publike. Kundër këtij vendimi, punëmarrësi ka pasur të drejtë të ushtrojë ankesë te Bordi drejtues i BRK-së brenda 15 ditësh nga pranimi i vendimit.

11. Më 30 dhjetor 2004, Bordi drejtues i ish-BRK-së, pas skadimit të kontratës, mori vendim që punëmarrësit të mos i vazhdohet kontrata e punës si “Analist i shërbimit të kredive” në filialin e Bankës në Pejë.
12. Më 18 janar 2005, punëmarrësi, pas marrjes së njoftimit përkitazi me vendimin për mosvazhdimin e kontratës së punës, i është drejtuar Bordit drejtues të ish-BRK-së me kërkesë nr. 88, për rishqyrtimin e vendimit kontestues të 30 dhjetorit 2004. Bordi në fjalë nuk e kishte rishqyrtuar vendimin, me arsyetim se punëmarrësi nuk ka qenë i angazhuar dhe efikas, prandaj e kishte konsideruar rastin si çështje të mbyllur.
13. Më 28 shkurt 2005, punëmarrësi, kundër vendimit të 30 dhjetorit 2004 të Bordit drejtues të ish-BRK-së, tani parashtruesi (NLB Prishtina) ushtroi padi në Gjykatën Komunale të Prishtinës, duke kërkuar anulimin e vendimit në fjalë si të paligjshëm.
14. Më 20 tetor 2005, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktvendimi C. nr. 65/2005) e hodhi poshtë si të jashtafatshme, padinë e ushtruar nga punëmarrësi, duke konsideruar se padia kundër vendimit të Bordit drejtues të ish-BRK-së, nuk ishte ushtruar në përputhje me dispozitën e nenit 181 paragrafi 1 të LPB-së. Kundër këtij aktvendimi palës së pakënaqur i është lejuar ushtrimi i ankesës brenda 8 ditësh.
15. Ish-BRK-ja (punëdhënësi) kundër Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 65/2005, të 20 tetorit 2005, brenda afatit ligjor parashtror ankesë në Gjykatën e Qarkut të Prishtinës.
16. Më 13 shtator 2006, Gjykata e Qarkut të Prishtinës (Aktvendimi Ac. nr. 135/2006), prishi aktvendimin e Gjykatës Komunale të Prishtinës dhe vendosi për kthimin e rastit në rigjykim, sepse sipas gjykatës në fjalë, gjykata e shkallës së parë gabimisht e kishte zbatuar të drejtën materiale sa i përket llogaritjes së afatit kohor, për faktin se ishte thirrur në dispozitat e LPB-së dhe në rastin konkret do duhej aplikuar dispozitat e Ligjit për të drejtat themelore nga marrëdhënia e punës.
17. Më 14 dhjetor 2006, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktgjykimi C. nr. 294/2006), bazuar në Aktvendimin Ac. nr. 135/2006 të Gjykatës së Qarkut të Prishtinës, miratoi si të bazuar padinë e punëmarrësit dhe e anuloi si të kundërligjshëm vendimin e Bordit drejtues të ish-BRK-së dhe e detyroi atë që punëmarrësin ta kthejë në vendin e mëparshëm të punës ose në ndonjë tjetër vend pune që iu përgjigjet përgatitjeve profesionale të punëmarrësit.

18. Më 25 janar 2007, ish-BRK-ja (punëdhënësi) kundër Aktgjykimit C. nr. 294/2006, të 14 dhjetorit 2006, të Gjykatës Komunale në Prishtinë, parashtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut të Prishtinës. Ankesa bazohet në aplikimin e gabuar të së drejtës materiale dhe vlerësimin jo të drejtë të gjendjes faktike.

19. Më 5 mars 2009, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (Aktgjykimi Ac. nr. 347/2007) aprovoi si të bazuar ankesën e ish-BRK-së, tani parashtruesit, dhe vendosi për prishjen e Aktgjykimit C. nr. 294/2006, të 14 dhjetorit 2006, të Gjykatës Komunale në Prishtinë, duke e kthyer serish çështjen në rigjykim te Gjykata Komunale në Prishtinë. Gjykata në fjalë e ka mbështetur arsyetimin e Aktgjykimit të saj në faktin se “Aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë është marrë me shkelje thelbësore të dispozitave të Ligjit për procedurën kontestimore, duke vlerësuar se dispozitivi i aktgjykimit ishte në kundërshtim me arsyetimin”.

20. Më 8 gusht 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktgjykimi C1. nr. 575/2009), miratoi serish si të bazuar kërkesëpadinë e punëmarrësit dhe anuloi si të kundërligjshëm vendimin e Bordit drejtues të ish-BRK-së, tani parashtruesit, duke e detyruar atë që punëmarrësin ta kthejë në vendin e mëparshëm të punës si “analist të kredive” apo në ndonjë vend tjetër të punës që iu përgjigjët përgatitjeve profesionale të tij, me të gjitha të drejtat që dalin nga marrëdhënia e punës.

21. Më 19 shkurt 2010, parashtruesi kundër Aktgjykimit C1. nr. 575/2009, të 8 gushtit 2009, serish parashtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.

22. Më 19 tetor 2010, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (Aktgjykimi Ac. nr. 542/2010), aprovoi si të bazuar ankesën e parashtruesit dhe vendosi për prishjen e Aktgjykimit C1. nr. 575/2009, të 8 gushtit 2009, të Gjykatës Komunale në Prishtinë.

23. Kundër këtij Aktgjykimi, Ac. nr. 542/2010, të 19 tetorit 2010, punëmarrësi (paditësi) ushtroi revizion në Gjykatën Supreme.

24. Më 2 maj 2013, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. nr. 335/2012) aprovoi revizionin e ushtruar nga punëmarrësi (paditësi) dhe prishi Aktgjykimin Ac. nr. 542/2010 të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, të 19 tetorit 2010, duke lënë në fuqi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, C1. nr. 575/2009, të 8 gushtit 2009. Në vijim, arsyetimi i Aktgjykimit:

“Gjykata Supreme e Kosovës, duke u nisur nga gjendja e tillë e çështjes, ka gjetur se gjykata e shkallës së dyte, në bazë të vërtetimit të drejtë të gjendjes faktike, gabimisht ka zbatuar të drejtën materiale kur ka refuzuar kërkesëpadinë e paditësit. Gjykata Supreme e Kosovës, duke u nisur nga gjendja e tillë faktike e vërtetuar, ka gjetur se një qëndrim i tillë juridik i gjykatës së shkallës së dytë nuk mund të pranohet i drejtë dhe i ligjshëm ngase sipas vlerësimit të kësaj gjykate mbi gjendjen e vërtetuar faktike, gabimisht është zbatuar e drejta materiale, kur gjykata e shkallës së dytë ka gjetur se kërkesëpadia e paditësit është e pabazuar. Nuk mund ta pranoj si të drejtë dhe të ligjshëm përfundimin e gjykatës së shkallës së dytë se paditësit tek e paditura marrëdhënia e punës i është ndërprerë pas skadimit të afatit të paraparë në kontratë, për faktin se nga vendimi kontestues i të paditurës rezulton se kontrata e punës së paditësit nuk i është vazhduar për shkak të mosangazhimit dhe mosefikasitetit në punë, prandaj me të drejtë theksohet në revizion se aktgjykimi i gjykatës së shkallës së dytë është marrë në bazë të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale dhe për këtë arsye u desh që revizioni i paditësit të pranohet si i bazuar dhe të ndryshohet aktgjykimi i goditur ndërsa të mbetet në fuqi aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë.

Gjykata Supreme e Kosovës vlerëson se, gjykata e shkallës së parë drejt ka aplikuar të drejtën materiale kur ka gjetur se vendimi i të paditurës për mosvazhdimin e kontratës së punës është i kundërligjshëm, ngase nga provat që gjenden në shkresat e lëndës, përkatësisht vendimi i të paditurës nuk rezulton se me cilat prova janë vërtetuar faktet të cilat paditësit i vihen në barrë dhe në qfarë procedura. Nga vendimi kontestues nuk është saktësuar periudha për të cilën paditësi nuk ka treguar angazhim dhe efikasitet të duhur në punë ndërsa, nga procesverbali i Komisionit për punë të 28 dhjetorit 2004 bëhet fjalë për mungesën e provave dhe rezultateve konkrete të paditësit për kthimin e kredive të këqija për periudhën 1 prill 2003 si dhe për reduktimin e numrit të punëtorëve. E paditura, edhe përkundër faktit se paditësi nuk ka treguar rezultate të kënaqshme në punë gjatë viteve 2003, atij i është vazhduar kontrata e punës tek e paditura edhe pas kësaj date përfundimisht gjer më 31 dhjetor 2004.”

Arsyet e dhëna nga gjykata e shkallës së parë për miratimin e kërkesëpadisë së paditësit i pranon si të drejta dhe të ligjshme edhe kjo gjykatë për arsye se nuk janë plotësuar kushtet nga neni 19.2 i Rregullores së punës të paditurës, që marrëdhënia e punës së paditësit të trajtohet e karakterit të përkohshëm, vendi i punës, shef

i shërbimit të kreditimit, ende ekziston, nuk është shuar asnjëherë dhe vendi i punës ka karakter të përhershëm, paditësi këto punë i ka kryer për një periudhë relativisht të gjatë që nga 2 janari 2001 dhe vazhdimisht i është vazhduar kontrata gjer më 31 dhjetor 2004, nga ana tjetër nuk janë dhënë argumente bindëse për mosangazhimin e tij, në kryerjen e punëve dhe detyrave të punës për të cilat ngarkohet, për arsyet e cekura kjo gjykatë vlerëson si të drejtë përfundimin e gjykatës së shkallës së parë, se mosvazhdimi i kontratës së punës së paditësit ishte i kundërligjshëm, prandaj është vendosur si në dispozitiv të aktgjyqimit”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

25. Parashtruesi i kërkesës pretendon se autoritetet publike ia kanë shkelur atij të drejtat e garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, me nenin 6.1 të KEDNj-së, si dhe nenin 24 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 14 të KEDNj-së, për shkak të vendosjes së rastit nga Gjykata Supreme në kundërshtim me praktikën gjyqësore.
26. Parashtruesi, përkritazi me supozimin se Gjykata Supreme ka vendosur në kundërshtim me praktikën e vet gjyqësore ka deponuar në Gjykatë vendimet e Gjykatës Supreme si në vijim:

26.1 Aktvendimin Rev. nr. 107/2006, të 17 prillit 2007, të Gjykatës Supreme. Në këtë rast, Gjykata Supreme e ka kthyer çështjen për rigjykim te Gjykata e Komunale në Prishtinë, në vijim arsyetimi i aktvendimit:

“Gjykata Supreme e Kosovës, tani për tani qëndrimin juridik të gjykatave të instancës më të ulët nuk mund ta pranojë, ngase për shkak të zbatimit të së drejtës materiale ka mbetur pa u vërtetuar gjendja faktike në mënyrë të plotë”[..] Në shkresat e lëndës nuk gjendet kontrata mbi pranimin e paditëses, prej së cilës mund të konstatohet kohëzgjatja e pranimin të paditëses në marrëdhënie pune. [.. .] Për këto arsye, gjykata e shkallës së parë ka qenë e detyruar të vërtetojë nëse ekziston kontrata e lidhur mes paditëses dhe të paditurës për themelimin marrëdhënies së punës në kohë të caktuar me skadimin e 31 dhjetorit 2004.”

26.2 Aktgjykimin Rev. nr. 71/2008, të 24 dhjetorit 2008, të Gjykatës Supreme. Në këtë rast ajo gjykatë ka refuzuar revizionin e paditësit, nga arsyet si më poshtë:

“Në rastin konkret pretendimet e paraqitura në revizion se paditësit i është ndërprerë marrëdhënia e punës për shkak të shuarjes së vendit të punës si pasojë e ndryshimeve organizative brenda të paditurës dhe jo si pasojë e skadimit të afatit të kontratës për punë, janë të pabazuara, sepse atij i është ndërprerë marrëdhënia e punës pikërisht në datën e skadimit të kontratës, prandaj përfundimi i gjykatës së shkallës së dytë në këtë drejtim është i drejtë dhe i bazuar në ligj dhe si të tillë e pranon edhe kjo gjykatë.”

26.3 Aktgjykimin Rev. nr. 138/2008, të 31 marsit 2009, të Gjykatës Supreme. Në këtë rast, Gjykata Supreme e ka pranuar revizionin e të paditurës nga arsyet si më poshtë:

“Sipas nenit 11.1 pika (e) të Rregullores 2001/27 të Ligjit themelor të punës në Kosovë, është paraparë se kontrata e punës shkëputet me skadimin e kohëzgjatjes së punësimit. Në rastin konkret në mes ndërgjyqësve është lidhur kontratë pune në kohë të caktuar në kohëzgjatje prej 1 qershorit 2004 deri më 31 dhjetor 2004, prandaj paditësit i është shkëputur kontrata e punës me skadimin e kohëzgjatjes së punësimit. Prandaj, sipas vlerësimit të kësaj gjykate, paditësit nuk i takojnë të drejtat nga marrëdhënia e punës, për periudhën kontestuese, ngase ai nuk i ka plotësuar kushtet e lartpërmendura, sepse themelimi i marrëdhënies së punës nuk ka ekzistuar. Kjo ngase, me asnjë dispozitë të Rregullores nr. 2001/27 për Ligjin themelor të punës në Kosovë, nuk është paraparë që punonjësit t'i pranohet e drejta nga marrëdhënia e punës pas skadimit të kohëzgjatjes së punësimit të punëdhënësit deri në kohen kur punonjësi i plotëson kushtet për pensionim”.

27. Parashtruesi, gjithashtu, kërkon nga Gjykata Kushtetuese miratimin e kërkesës për lëshimin e Masës së përkohshme, përkitazi me pezullimin e zbatimit të Aktgjykimit C1. nr. 575/2009 të Gjykatës Komunale në Prishtinë, të 8 gushtit 2009. Parashtruesi pretendon se zbatimi i aktgjykimit në fjalë do t'i shkaktojë dëm të pariparueshëm material në rast se zbatohet.

Pranueshmëria e kërkesës

28. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kërkesat e parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregullore të punës së Gjykatës.

29. Gjykata së pari duhet të përcaktojë nëse parashtruesi është palë e autorizuar, që të parashtrorjë kërkesë në Gjykatë në pajtim me kërkesat e nenit 113 paragrafi 1 dhe 7 të Kushtetutës. Parashtruesi në rastin konkret është person juridik dhe ka provuar se është palë e autorizuar ashtu siç kërkohet me dispozitat e lartcekura të Kushtetutës dhe të Ligjit.
30. Gjykata, po ashtu përcakton nëse parashtruesi ka provuar t'i ketë përmbushur kërkesat e nenit 113.7 të Kushtetutës dhe nenit 47.2 të Ligjit, përkritazi me shterimin e mjeteve efektive juridike. Parashtruesi ka dorëzuar në Gjykatë prova të mjaftueshme për përmbushjen e kriterit të kërkuar me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullin 36.1 (a) të Rregullores së punës.
31. Gjithashtu, parashtruesi duhet të provojë që i ka përmbushur kërkesat e nenit 49 të Ligjit dhe rregullit 36.1 (b) të Rregullores së punës, përkritazi me dorëzimin e kërkesës brenda afatit të paraparë ligjor. Nga shkresat e lëndës vërehet qartë se vendimi i fundit për rastin e parashtruesit është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 228/2012, i 12 majit 2013. Parashtruesi kërkesën në Gjykatë e dorëzoi më 15 korrik 2013, që nënkupton se kërkesa është parashtruar brenda afatit 4 (katër)-muor të paraparë me dispozitat e lartcekura.
32. Gjykata vlerëson gjithashtu, nëse parashtruesi në kërkesën e tij ka saktësuar dhe qartësuar se cilat të drejta dhe liri pretendon t'i jenë shkelur, me cilin akt dhe nga cila gjykatë apo autoritet publik. Parashtruesi në kërkesën e tij ka përmendur shkeljet e supozuara të neneve të Kushtetutës. Mirëpo, parashtruesi duhet të argumentojë bindshëm që faktet të cilat pretendon se kanë shkaktuar shkeljen e të drejtave dhe lirive të tij të garantuara me Kushtetutë, në mënyrë të pakontestuar në thelbin e tyre përbëjnë elemente të shkeljes së ndonjë të drejte.
33. Përkritazi me këtë, Gjykata iu referohet dispozitave të rregullit 36.1 (c) dhe rregullit 36.2 (a) dhe (b) të Rregullores së punës që parashohin se:

“(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar.

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

c) Kërkesa nuk arsyetohet prima facie, ose

- d) *Faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese,*
- e) *Gjykata gjen se parashtruesi nuk është subjekt i ndonjë shkeljeje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë, ose*
- f) *Kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”*

34. Gjykata rithekson se, njëri prej kriterëve të pranueshmërisë së kërkesës është, nëse kërkesa e parashtruesit është qartazi e bazuar në mënyrë që kjo gjykatë të lëshohet në meritat e saj.
35. Bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata vëren se, parashtruesi i kërkesës ankohet veçanërisht ndaj Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 335/2012 të 2 majit 2013, me të cilin është prishur Aktgjykimi i gjykatës së shkallës së dytë, Ac. nr. 542/2010, i 18 tetorit 2010, dhe është vërtetuar Aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë, C. nr. 575/2009, i 8 gushtit 2009. Parashtruesi mëton se Gjykata Supreme vendosi njëanshëm përkritazi me kontestin, duke shkelur nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, si dhe nenin 24 në lidhje me nenin 14 të KEDNJ-së, për shkak të vendosjes së rasti në kundërshtim me praktikën e saj gjyqësore.

Sa i përket pretendimit të parashtruesit për shkelje të nenit 24 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 14 të KEDNJ-së.

36. Gjykata vëren se, parashtruesi në kërkesën e tij ka përmendur Aktvendimin Rev. nr. 107/2006, të 17 prillit 2007; Aktgjykimin Rev. nr. 138/2008 të 31 marsit 2009 dhe Aktgjykimin Rev. nr. 71/2008, të 24 dhjetorit 2008 të Gjykatës Supreme, duke pretenduar se rasti i tij është i ngjashëm me rastet e lartcekura për të cilat Gjykata Supreme vendosi në favor të parashtruesit (ish BRK-së, tani NLB Prishtina).
37. Sa u përket dallimeve në trajtim, Gjykata i referohet praktikës së GJEDNJ-së, e cila në disa raste ka përmendur se, parashtruesi ka për obligim që të tregojë dhe provojë se, përse rasti i tij/saj është trajtuar ndryshe nga rastet e tjera të ngjashme. Lidhur me këtë GJEDNJ-ja (Shih rastin *Lithgoë and others vs. United Kingdom*) theksoi se, “neni 14 i Konventës i mbron personat [...] që janë vënë në situata analoge kundër dallimeve diskriminues në trajtim [...], mirëpo në mënyrë që ankesa e parashtruesit të ketë sukses, ndër të tjera duhet të konstatohet, që situata në të cilën gjendet viktimja e supozuar mund të konsiderohet

ngjashëm me situatën e personave që janë trajtuar më mirë (Shih rastin *Fredrin vs. Sëeden*).

38. Gjykata vëren se, parashtuesi pretendon se rasti i tij ishte identik me rastet e tjera për të cilat Gjykata Supreme ka vendosur në favor të parashtuesit. Sa i përket pretendimit të ngritur, Gjykata, me kujdes analizoi veç e veç rastet e përmendura dhe konsideron se, rasti i parashtuesit nuk mund të konsiderohet ngjashëm me rastet e përmendura, sepse siç vërehet nga vendimet e bashkëngjitura kësaj kërkesës, Gjykata Supreme, për secilin rast, veç e veç ka dhënë arsyetimin e saj, duke u bazuar në çështjet bazë që janë ngritur në kërkesëpadi dhe ankesë nga vetë palët (Shih arsyetimet e aktgjykimeve në paragrafin 26 pika 1, 2 dhe 3).
39. Në anën tjetër, GJEDNJ-ja thekson që, gjykatat a autoritetet e vendit e kanë për obligim që të tregojnë dhe provojnë se trajtimi ndryshe i një rasti nga rastet e tjera, duhet të jetë i argumentuar, bindës dhe i arsyetuar në mënyrën e duhur (Shih rastin *Lithgoë and others vs. United Kingdom*) ku GJEDNJ ka cekur se: [...] për qëllime të nenit 14, dallimi diskriminues në trajtim është diskriminues, nëse ky dallim nuk është cak i një qëllimi të ligjshëm ose nuk përmban arsyetim të mjaftueshëm.
40. Përkritazi me këtë, Gjykata konsideron se, me asnjë provë nuk provohet se Gjykata Supreme ka vendosur njëanshëm apo jashtëligjshëm ose nuk e ka arsyetuar mjaftueshëm aktgjykimin e saj. Nuk mjafton që parashtuesi ta mbështesë pretendimin e tij për “gjykim të njëanshëm” duke e mbështetur pretendimin e tij në rastet e tjera për të cilat gjykata ka vendosur veç e veç bazuar në dritën e rastit. Një pretendim i tillë për shkeljen e të drejtave kushtetuese, duhet të jetë vërtet bindës i arsyetuar dhe i ngritur mbi bazën e argumentimit kushtetues, në mënyrë që ankesa të ketë suksese në dobi të palës pretenduese.

Sa i përket pretendimit të parashtuesit për shkeljen e së drejtës për “Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm”

41. Gjykata thekson se parashtuesi nuk ka arritur që ta mbështesë me prova pretendimin e tij për shkeljen e së drejtës për “Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm”, e drejtë kjo e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Pretendimet për shkeljen e ndonjë të drejte kushtetuese, në thelbin e tyre duhet të përmbajë elemente të pakontestuar të shkeljes së të drejtave themelore të garantuara me Kushtetutë dhe instrumente ndërkombëtare, në mënyrë që Gjykata të lëshohet në themelësinë e kërkesës dhe shqyrtimin e meritave të saj.

42. Gjykata Supreme, në këtë rast, ka dhënë arsye të mjaftueshme në aktgjykimin e saj, duke shqyrtuar dhe analizuar në tërësi rrethanat e rastit, në bazë të të cilave ka vendosur për prishjen e aktgjyimit të gjykatës së shkallës së dytë dhe lënien në fuqi të aktgjyimit të gjykatës së shkallës së parë, gjë që është juridiksion i plotë i Gjykatës Supreme që të vlerësojë ligjshmërinë e vendimeve gjyqësore të dhëna nga gjykatat e instancave më të ulëta.
43. Nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese që të vlerësojë ligjshmërinë dhe saktësinë e vendimeve të dhëna nga institucionet kompetente gjyqësore, përveç nëse ka prova bindëse se vendimet e tilla janë dhënë në një mënyrë dukshëm të padrejtë dhe të paqartë.
44. Detyra e Gjykatës lidhur me shkeljet e supozuara të të drejtave kushtetuese është që të analizojë dhe të vlerësojë nëse procedurat, në tërësinë e tyre kanë qenë të drejta dhe në pajtueshmëri me mbrojtjen shprehimisht të përcaktuar me Kushtetutë. Pra, Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e instancave më të ulëta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
45. Në rastin konkret, parashtuesi nuk ka paraqitur asnjë provë që tregon se shkeljet e supozuara të përmendura në kërkesë, përbëjnë elemente të pakontestuar të shkeljes së të drejtave kushtetuese (Shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
46. Prandaj, Gjykata nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse të zhvilluara në Gjykatën Supreme, kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
47. Përfundimisht, Gjykata vlerëson se kërkesa e parashtuesit nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, as mbi bazën e pranueshmërisë, as mbi bazën e meritave të kërkesës, sepse parashtuesi ka dështuar të provojë se me vendimin e kontestuar i janë shkelur atij të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë.

48. Nga arsyet e lartcekura, Gjykata konkludon se kërkesa e parashtruesit konsiderohet qartazi e pabazuar dhe në pajtim me rregullin 36.2 (b) dhe (d) të Rregullores së punës refuzohet si e papranueshme.

Vlerësimi i kërkesës për Masë të përkohshme

49. Parashtruesi, gjithashtu, kërkon nga Gjykata të vendosë Masë të përkohshme për pezullimin e zbatimit të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, C1. nr. 575/2009, të 8 gushtit 2009. Parashtruesi pretendon se zbatimi i aktgjykimit në fjalë do t'i shkaktojë dëm të pariparueshëm material.
50. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 116.2 [Efekti Juridik i Vendimeve] të Kushtetutës, i cili përcakton: “Përderisa procedura të mos përfundojë para Gjykatës Kushtetuese, ajo mund të suspendojë përkohësisht veprimin ose ligjin e kontestuar, derisa të merret vendimi i Gjykatës, nëse konsideron që aplikimi i veprimit a ligjit të kontestuar, mund të shkaktojë dëme të pariparueshme”.
51. Gjykata, gjithashtu, merr në konsideratë nenin 27 të Ligjit, i cili parasheh:

“Gjykata Kushtetuese, sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të palës, mund të vendosë përkohësisht masa të përkohshme ndaj një çështjeje që është objekt i procedurës, nëse këto masa janë të nevojshme për të evituar rreziqe ose dëme të pariparueshme, ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik”.

52. Për më tepër, rregulli 54.1 i Rregullores së punës, parasheh:

“Në çfarëdo kohe, përderisa kërkesa është e pazgjidhur para Gjykatës dhe meritat e kërkesës nuk janë vendosur nga Gjykata, pala mund të kërkojë vendosjen e masës së përkohshme”.

53. Së fundi, rregulli 55.1 i Rregullores së punës thotë:

“Kërkesa për masë të përkohshme do të shqyrtohet me shpejtësi nga Gjykata dhe do t'i jepet përparësi para të gjitha kërkesave të tjera”.

54. Në mënyrë që Gjykata të vendosë Masë të përkohshme, duhet që, në pajtim me rregullin 55.4 të Rregullores së punës, të gjejë se:

“(a) pala që kërkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kërkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për pranueshmërinë e saj, rastin prima facie për pranueshmërinë e kërkesës;

(b) pala që kërkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masa e përkohshme; dhe

(c) masa e përkohshme është me interes publik.

Nëse pala që kërkon masë të përkohshme nuk paraqet dëshmitë e nevojshme, Kolegji shqyrtues do të rekomandojë refuzimin e kërkesës”.

55. Gjykata më tutje konstaton se, pasi kërkesa e parashtresit është qartazi e pabazuar dhe shpallet si e papranueshme, kërkesa për Masë të përkohshme nuk mund të jetë më objekt i shqyrtimit, prandaj kërkesa për vendosjen e Masës së përkohshme duhet të refuzohet.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 46 dhe nenin 27 të Ligjit, në pajtim me rregullin 36.2 (b) dhe (d) dhe në pajtim me rregullin 55 dhe 56.2 të Rregullores së punës, më 10 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për Masë të përkohshme;
- III. T’UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Ćukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 127/13, Valdet Sutaj, datë 11 tetor 2013 - Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac. Nr. 3544/12, të 3 majit 2013

KI127/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 9 tetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, prona, kërkesë për masë të përkohshme, kërkesë e papranueshme, qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendon se vendimet e nxjerra nga Gjykata Komunale në Deçan dhe nga Gjykata e Apelit e Kosovës i kanë shkelur nenet 19 [Zbatimi i Së Drejtës Ndërkombëtare] dhe 121 [Prona] të Kushtetutës, dispozitat e Ligjit Nr. 02/L-33 për investimet e huaja, dispozitat e Marrëveshjes për Promovimin dhe Mbrojtjen e Investimeve në mes të Republikës së Kosovës dhe Konfederatës së Zvicrës, të 27 tetorit 2011 dhe dispozitat e Ligjit Nr. 03/L-008 për procedurën përmbartimore.

Gjykatat e lartpërmendura, në kuadër të propozimit për procedurën përmbartuese, me qëllim të kthimit të borxhit, nga parashtruesi i kërkesës vendosën t'ia dorëzojnë pronësinë mbi pasurinë e paluajtshme të parashtruesit të kërkesës, kreditorit *Compactherm AG* me seli në Zvicër.

Parashtruesi po ashtu kërkoi nga Gjykata Kushtetuese vendosjen e masës së përkohshme, gjegjësisht të ndalojë kreditorin *Compactherm AG*, që ta tjetërsojë pronën e paluajtshme të parashtruesit, deri në përfundim të procedurës në Gjykatën Kushtetuese.

Gjykata arriti në përfundim se faktet e paraqitura nga parashtruesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe se parashtruesi nuk i kishte dëshmuar mjaftueshëm pretendimet e tij.

Gjykata vëren se nuk ka rast *prima facie* për qëllim të vendosjes së masës së përkohshme dhe se kërkesa për masë të përkohshme është qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI127/13

Parashtrues

Valet Sutaj

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Apelit
të Kosovës, Ac. Nr. 3544/12
të 3 majit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Valdet Sutaj nga Deçani, i përfaqësuar nga Gazmend Nushi (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac. Nr. 3544/12, të 3 majit 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës pretendon se vendimet e nxjerra nga Gjykata Komunale në Deçan dhe nga Gjykata e Apelit e Kosovës i kanë shkelur nenet 19 [Zbatimi i Së Drejtës Ndërkombëtare] dhe 121 [Prona] të Kushtetutës, dispozitat e Ligjit Nr. 02/L-33 për investimet e huaja, dispozitat e Marrëveshjes për Promovimin dhe Mbrojtjen e Investimeve në mes të Republikës së Kosovës dhe Konfederatës së Zvicrës, të 27 tetorit 2011 dhe dispozitat e Ligjit Nr. 03/L-008 për procedurën përmbarimore.

4. Gjykatat e lartpërmendura, në kuadër të propozimit për procedurën përmbartimore, me qëllim të kthimit të borxhit, nga parashtruesi i kërkesës vendosën t'ia dorëzojnë pronësinë mbi pasurinë e paluajtshme të parashtruesit të kërkesës, kreditorit *Compactherm AG* me seli në Zvicër.
5. Parashtruesi po ashtu kërkoi nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) vendosjen e masës së përkohshme, gjegjësisht të ndalojë kreditorin *Compactherm AG*, që ta tjetërsojë pronën e paluajtshme të parashtruesit, deri në përfundim të procedurës në Gjykatën Kushtetuese.

Baza juridike

6. Kërkesa bazohet në nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, nenet 22 dhe 27 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), të 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe rregullat 54, 55 dhe 56 Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

7. Më 20 gusht 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
8. Më 28 gusht 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Robert Carolan si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu (anëtar) dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtare).
9. Më 28 gusht 2013, Gjykata Kushtetuese e informoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ai që të dorëzojë në Gjykatë kopjet e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Deçan, C. Nr. 227/07, të 1 prillit 2008, Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. Nr. 277/08, të 12 prillit 2010, Aktvendimin e Gjykatës Komunale në Deçan, E. Nr. 251/10, të 30 prillit 2010 dhe të Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 440/2010, të 6 qershorit 2011.
10. Më 2 shtator 2013, parashtruesi i dorëzoi në Gjykatë kopjet e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Deçan, C. Nr. 227/07, të 1 prillit 2008, të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. Nr. 277/08, të 12 prillit 2010 dhe të Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Deçan, E. Nr. 251 /10, të 30 prillit 2010.

11. Më 10 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe mbajti këshillim për rastin, si dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

12. Më 30 prill 2010, kreditori “*Compacttherm AG*” me seli në Zvicër, paraqiti propozim për përbarimin e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Deçan (C. nr. 227/2007 të 1 prillit 2008) dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë (Ac. nr. 277/08 të 12 prillit 2010), gjegjësisht pagesën e borxhit nga parashtruesi i kërkesës.
13. Gjykatat e lartpërmendura, duke iu referuar kontratave për huadhënie të lidhura në mes të parashtruesit të kërkesës dhe *Compacttherm AG*, konfirmuan krijimin e një marrëdhënie kontraktuese. Përveç kësaj, Gjykata Komunale në Deçan (C. nr. 227/2007 të 1 prillit 2008) vendosi masën e përkohshme, gjegjësisht ia ndaloi parashtruesit të kërkesës që ta shesë, ta tjetërsojë dhe ta ngarkojë me hipotekë pronën e paluajtshme, derisa të përfundojë procedura kontestimore dhe përbarimore.
14. Më 21 korrik 2010, Gjykata Komunale (Aktvendimi E. nr. 251/2010) e miratoi fillimin e procedurës përbarimore. Procedura përbarimore gjithashtu është konfirmuar edhe me Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Pejë (Ac. nr. 440/2010 të 6 qershorit 2011).
15. Gjykata Komunale në Deçan (Aktvendimi E. nr. 251/2010, i 15 korrikut 2011), sipas rekomandimit nga ekspertiza e urdhëruar nga kjo gjykatë, kishte përcaktuar se vlera e pronës së paluajtshme të parashtruesit të kërkesës është 1.708.972, 00 euro.
16. Më 2 dhjetor 2012 dhe më 6 janar 2012, me qëllim të zbatimit të procedurave përbarimore dhe në pajtim me konkluzionet e Gjykatës Komunale në Deçan (E. nr. 251/2010 të 26 tetorit 2011 dhe E. nr. 251/2010 të 2 dhjetorit 2011), u mbajtën dy ankande publike për shitjen e pasurisë së paluajtshme të parashtruesit. Në të dy rastet nuk pati ndonjë ofertues të interesuar.
17. Në ankandin e tretë publik, të mbajtur më 8 shkurt 2012, palët e interesuara ofertuese ishin Hamdi Sutaj, babai i parashtruesit dhe kreditori *Compacttherm AG*, i përfaqësuar nga përfaqësuesi i tij ligjor. Pasuria e paluajtshme e parashtruesit të kërkesës iu shit ofertuesit me ofertën më të lartë, respektivisht Hamdi Sutajt, ku gjykata vendosi të

caktojë një afat kohor prej tridhjetë (30) ditësh për pagesën përfundimtare të shumës prej 1,800,000,00 eurosh.

18. Duke pasur parasysh faktin se ofertuesi Hamdi Sutaj nuk e depozitoi shumën e lartpërmendur brenda afatit të kërkuar, Gjykata Komunale në Deçan, sipas Konkluzionit të saj E. Nr. 251/2010 të 31 majit 2012, e shpalli të pavlefshme shitjen e pronës së paluajtshme të 18 prillit 2012.
19. Më 31 maj 2012, Gjykata Komunale në Deçan, sipas konkluzionit të saj, vendosi t'ia dorëzojë kreditorit pronën e paluajtshme të parashtruesit të kërkesës, si ofertuesi i dytë dhe i vetëm për shumën e borxhit ndaj kreditorit, gjegjësisht për 1,723,904,53 euro.
20. Më 15 qershor 2012, Gjykata Komunale në Deçan (Aktvendimi E. nr. 251/2010) konfirmoi shitjen e pronës së paluajtshme të parashtruesit të kërkesës kreditorit. Në bazë të këtij aktvendimi, Drejtoria Komunale për Gjeodezi në Deçan ishte e obliguar që të transferojë të drejtat pronësore mbi pronën e paluajtshme në emër të kreditorit *Compactherm AG* në Zvicër.
21. Kundër Aktvendimit të Gjykatës Komunale (E. Nr. 251/2010 të 15 qershorit 2012), parashtruesi parashtroi ankesë në Gjykatën e Apelit të Kosovës, duke pretenduar shkelje esenciale të dispozitave të procedurës përmbartimore dhe të vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike.
22. Më 3 maj 2013, Gjykata e Apelit e Kosovës (Aktvendimi AC. nr. 3544/12) e refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar dhe e vërtetoi Aktvendimin e Gjykatës Komunale në Deçan.
23. Gjykata e Apelit e Kosovës, konstatoi se *“gjykata e shkallës së parë drejt ka zbatuar dispozitën e nenit 231 par. 1 të LPP-së, kur me aktvendimin e ankimuar ka vendosur që paluejtshmëria lëndore, pronë e debitorit, t'i dorëzohet, shitet, kreditorit përmbartimor i cili edhe pse është person juridik i huaj, ai, në kuptim të dispozitës së nenit 3 dhe 4 të Ligjit për investimet e huaja, gëzon të gjitha të drejtat, pa diskriminim, sikur edhe personat juridikë vendorë që kanë të bëjnë me fitimin e së drejtës së pronësisë mbi asetet e personave vendorë.”*
24. Më 4 korrik 2013, parashtruesi ia paraqiti propozimin për kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë Prokurorit të Shtetit.

25. Më 8 korrik 2013, Prokurori i Shtetit e njoftoi parashtruesin se nuk ekziston baza juridike për të vazhduar me kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë.

Pretendimet e parashtruesit

26. Parashtruesi i kërkesës pretendon se vendimet e nxjerra nga Gjykata Komunale në Deçan dhe Gjykata e Apelit e Kosovës i kanë shkelur nenet 19 dhe 121 të Kushtetutës, dispozitat e Ligjit Nr 02/L-33 për investimet e huaja, dispozitat e Marrëveshjes për Promovimin dhe Mbrojtjen e Investimeve në mes të Republikës së Kosovës dhe Konfederatës së Zvicrës, e 27 tetorit 2011 dhe dispozitat e Ligjit nr. 03/L-008 për procedurën përmbartimore.

27. Duke iu referuar nenit 121, paragrafi 2 të Kushtetutës dhe nenit 4, paragrafi 1 të Ligjit për investimet e huaja, parashtruesi i kërkesës argumenton se [...] *"Meqenëse kreditori nuk e ka patur asnjëherë prezencën ligjore në territorin e Republikës së Kosovës, i njëjti në asnjë rast nuk ka mundur ta fitojë statusin e Investitorit të huaj" pasi nuk ka plotësuar asnjë prej kushteve të përcaktuara në nenin 2 të Ligjit për investimet e huaja- definicioni i "Investitorit të huaj". Rrjedhimisht, kreditori nuk ka pasur dhe nuk ka të drejtë ligjore të jetë bartës i së drejtës pronësore në paluajtshmëri në territorin e Republikës së Kosovës [...]."*

28. Neni 121, paragrafi 2 i Kushtetutës parasheh:

"Personat fizikë të huaj dhe organizatat e huaja mund të sigurojnë të drejta të pronësisë mbi pronën e paluajtshme në pajtim me kushtet e arsyeshme të përcaktuara me ligj ose me marrëveshje ndërkombëtare."

29. Parashtruesi më tutje thekson se [...] *"personi i huaj juridik paraprakisht duhet të regjistrohet në Agjencinë për Regjistrimin e Bizneseve në Kosovë (ARBK) për ta plotësuar parakushtin esencial për të fituar të drejtën që të jetë bartës i së drejtës pronësore në paluajtshmëri në territorin e Republikës së Kosovës."*
30. Parashtruesi po ashtu kërkon nga Gjykata të vendosë masë të përkohshme, gjegjësisht ta ndalojë kreditorin *Compactherm AG* që ta shesë, ta tjetërsojë ose ta ngarkojë me hipotekë pronën e paluajtshme të parashtruesit deri në përfundimin e procedurës në Gjykatën Kushtetuese.

31. Parashtruesi përfundon duke kërkuar nga Gjykata Kushtetuese që të:

“SHPALLET kërkesa e parashtruesit Valdet Sutaj E PRANUESHME.

VENDOSËT që Aktvendimi i Gjykatës Komunale në Deçan (E. nr. 251/2010, i 15 qershorit 2012 dhe Aktvendimi i Gjykatës së Apelit të Kosovës AC. nr. 3544/12, i 3 majit 2013, nuk janë në përputhje me nenin 19 [Zbatimi i Së Drejtës Ndërkombëtare] dhe nenin 121 [Prona] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

VENDOSËT që Aktvendimi i Gjykatës Komunale në Deçan E. nr. 251/2010, i 15 qershorit 2012 dhe Aktvendimi i Gjykatës së Apelit të Kosovës AC. nr. 3544/12, i 3 majit 2013 janë të pavlefshëm.

SHPALLET se ky aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.”

Dispozitat e Ligjit për investimet e huaja Nr. 02/L-33, siç iu referohet parashtruesi i kërkesës

Neni 2, paragrafi i Ligjit për investime parasheh:

“Investitor i huaj” do të thotë një person i huaj që bën investim në Kosovë.

“Person i huaj” do të thotë dhe përfshin si vijon:

a. një person fizik që është shtetas ose që ka vendbanimin e përhershëm ligjor në një shtet ose territor jashtë Kosovës;

b. një shoqëri afariste ose ndonjë organizatë, njësi ose shoqatë-pavarësisht se a është person juridik apo jo- që është themeluar sipas ligjit të një shteti ose territori jashtë Kosovës;

c. një njësi ose agjenci qeveritare ose publike-administrative e një shteti të huaj ose territori jashtë Kosovës; dhe

d. një organizatë, njësi ose shoqatë tjetër- pavarësisht se a është person juridik apo jo- që është themeluar në bazë të një traktati ose marrëveshjeje tjetër mes shteteve, ose që si e tillë është subjekt i së drejtës ndërkombëtare.

“Investim” dhe **“Investim në Kosovë”** do të thotë çdo aset që (i) i është kontribuar një shoqërie tregtare në Kosovë në këmbim për interesa pronësore në shoqërinë në fjalë; (ii) I është dhënë me qira, huazuar, ose përkohësisht i është dhënë në bazë të kontratës, një shoqërie afariste në Kosovë, për shfrytëzim në aktivitetet e saj të

ligjshme; ose (iii) i është kontribuar, dhënë me qira, huazuar ose përkohësisht dhënë sipas një kontrate, ndonjë organizate tjetër të themeluar sipas ligjit të Kosovës, për shfrytëzim të ligjshëm ekonomik në atë shoqëri ose aktivitete të tjera në Kosovë.

Neni 4.1 i Ligjit parasheh:

“Kosova nuk i trajton investitorët e huaj aspak më disfavorshëm sesa të gjithë investitorët dhe investimet vendore në Kosovë, duke përfshirë– por pa u kufizuar– edhe trajtimin në lidhje me (i) mbrojtjen dhe sigurinë, (ii) bërjen e investimit, (iii) aktivitetet ekonomike dhe të tjera në të cilat mund të bëhet investimi dhe (iv) blerjen, zgjerimin, menaxhimin ose largimin e investimeve.”

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

32. Para së gjithash, Gjykata vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë.

33. Neni 113.1 i Kushtetutës parasheh:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.”

34. Neni 113.7 i Kushtetutës parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”.

35. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës për të mbrojtur të drejtat e tij ka kërkuar zgjidhje te Gjykata Komunale dhe në fund te Gjykata e Apelit në Kosovë. Përveç kësaj, ai gjithashtu e ka shfrytëzuar mjetin e jashtëzakonshëm juridik, duke i paraqitur një propozim Prokurorit të Shtetit për të kërkuar mbrojtjen e ligjshmërisë.

36. Prandaj, parashtruesi është palë e autorizuar dhe i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit të zbatueshëm në Kosovë.

37. Rrjedhimisht, Gjykata arrin në përfundim se parashtruesi i kërkesës i plotëson kushtet e pranueshmërisë, sipas nenit 113.1 dhe 113.7 të Kushtetutës.

38. Parashtruesi duhet gjithashtu të dëshmojë se ai i ka plotësuar kërkesat e nenit 49 të Ligjit në lidhje me parashtrimin e kërkesës brenda afatit ligjor. Nga shkresat e lëndës mund të shihet që parashtruesit i është dorëzuar Aktvendimi i Gjykatës së Apelit të Kosovës më 28 qershor 2013 dhe se ai e kishte parashtruar kërkesën e tij në Gjykatë më 20 gusht 2013. Kërkesa ishte paraqitur brenda afatit kohor prej katër muajsh, ashtu siç parashihet me Ligjin dhe Rregulloren e punës.

39. Sidoqoftë, Gjykata gjithashtu duhet të marrë parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës, i cili parasheh:

(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: (c) kërkesa është qartazi e bazuar."

"(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese, ose

[...], ose

(d)) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij;"

40. Parashtruesi e konteston Aktvendimin e Gjykatës Komunale në Deçan (E. nr 251/2010 të 15 qershorit 2012) për shkak të "*shkeljes thelbësore të dispozitave të procedurës përmbartimore dhe vërtetimit të gabuar të gjendjes faktike*".

41. Gjykata vëren se, për një rast *prima facie* mbi meritat e kërkesës për masë të përkohshme dhe për pranueshmëri të kërkesës, parashtruesi duhet të tregojë se procedurat në gjykatat e rregullta, të shikuara në tërësinë e tyre, nuk janë kryer në mënyrë të tillë që parashtruesi të ketë pasur një gjykim të drejtë apo shkelje të tjera janë kryer nga gjykatat e rregullta.

42. Gjykata më tej vëren se Gjykata e Apelit e Kosovës i arsyetoi vendimet e saj, duke konstatuar se Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës Komunale është i drejtë dhe se procedura e aplikuar përmbartimore është në përputhje me ligjin.

43. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese ripërsërit se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt, përkritazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së

drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës, Nr. 30544/96, paragrafi 28, GJEDNJ 1999-1; shih gjithashtu rastin KI70/11 të parashtruesve Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, aktvendim për papranueshmëri i 16 dhjetorit 2011).

44. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të tillë që procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë sa që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih *inter alia*, rasti Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Kërkesa Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut i 10 korrikut 1991).
45. Gjykata konsideron se procedurat në gjykatat e rregullta, duke përfshirë Gjykatën e Apelit në Kosovë, ishin të drejta dhe të arsyetuara (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Nr. 17064/06, GJEDNJ, vendim i 30 qershorit 2009).
46. Në këtë mënyrë, parashtruesi nuk ka paraqitur asnjë provë *prima facie*, që do të tregonte shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese (shih Vanek kundër Republikës Slloake, Nr. 53363/99, GJEDNJ, vendim i 31 majit 2005) dhe nuk kishte specifikuar se si nenet 19 dhe 121, paragrafi 2 të Kushtetutës e mbështesin pretendimin e tij, siç kërkohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 48 të Ligjit.
47. Për të gjitha arsyet e mësipërme, Gjykata arrin në përfundim se faktet e paraqitura nga parashtruesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe se parashtruesi nuk i kishte dëshmuar mjaftueshëm pretendimet e tij.
48. Prandaj, në pajtim me rregullin 36.1 (c) dhe 2 (b) dhe (d), kërkesa është e papranueshme.

Kërkesa për masë të përkohshme

49. Parashtruesi kërkon nga Gjykata që të vendosë masë të përkohshme, gjegjësisht të ndalojë kreditorin, *Compactherm AG* nga tjetërsimi i pronës së paluajtshme të parashtruesit deri në përfundimin e procedurës në Gjykatën Kushtetuese.
50. Parashtruesi pohon se [...]”*meqenëse ekziston rreziku real që kreditori Compacterm AG me seli në Zvicër, do ta tjetërsojë pronën e paluajtshme, e cila ishte objekt i procedurës përmbarimore dhe do ta ndryshojë situatën ekzistuese.*”

51. Neni 27 i Ligjit dhe, në veçanti, rregulli 54 (1) i Rregullores së punës, parashohin që *“Në gfarëdo kohe, përderisa kërkesa është e pazgjidhur para Gjykatës dhe meritat e kërkesës nuk janë vendosur nga Gjykata, pala mund të kërkojë vendosjen e masës së përkohshme.”*
52. Përveç kësaj, në mënyrë që Gjykata të vendosë masën e përkohshme, në pajtim me rregullin 55 (4) të Rregullores së punës, duhet të gjejë që:
- “(a) pala që kërkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kërkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për pranueshmërinë e saj, rastin prima facie për pranueshmërinë e kërkesës;*
- (b) pala që kërkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masa e përkohshme; dhe*
53. Siç u konstatua më lart, kërkesa është e papranueshme dhe prandaj nuk ka rast *prima facie* për qëllim të vendosjes së masës së përkohshme, dhe për këtë arsye kërkesa për masë të përkohshme është qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113, paragrafët 1 dhe 7 të Kushtetutës, nenet 20 dhe 27 të Ligjit dhe 36.2, 54, 55 dhe 56 të Rregullores së punës, më 10 shtator 2013, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me Nenin 20 (4) të Ligjit.
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 129/13, Daut Çejku, datë 11 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës Pml. Nr. 83/2012, të 19 qershorit 2013

KI129/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 9 tetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, kërkesë për masë të përkohshme, E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm, E Drejta e Privatësisë, kërkesa e papranueshme, qartazi e pabazuar

Parashtruesi pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, me të cilin refuzohet kërkesa e tij për mbrojtje të ligjshmërisë kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë i ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, gjegjësisht nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe 36.2 [E Drejta e Privatësisë] të Kushtetutës, dhe nenin 6.1 të Konventës Evropiane të të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ).

Përveç kësaj, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese të vendosë masës së përkohshme, gjegjësisht pezullimin e ekzekutimit të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë deri më 31 dhjetor 2012, me të cilin Aktgjykim parashtruesi dënohet me burgim prej 6 (gjashtë) muajsh.

Gjykata konstatoi që pretendimet për shkelje të të drejtave të tij kushtetuese për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm (neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së) dhe E Drejta e Privatësisë (neni 36.2 i Kushtetutës dhe neni 8 i KEDNJ-së), sepse sipas parashtruesit aktgjykimet e ankmuara ishin mbështetur në prova të papranueshme, janë të pabazuara dhe të paargumentuara dhe prandaj qartazi të pabazuara.

Gjykata po ashtu vendosi që kërkesa për masë të përkohshme është e papranueshme dhe prandaj nuk ka rast prima facie për qëllim të vendosjes së masës së përkohshme, dhe për këtë arsye kërkesa për masë të përkohshme është qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në
Rastin Nr. KI129/13
Parashtrues
Daut Çejku
Vlerësim i kushtetutshmërisë
së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Pml. Nr. 83/2013, të 19
qershorit
2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Daut Çejku nga Prizreni, i përfaqësuar nga Hazër Susuri (parashtruesi).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës Pml. Nr. 83/2013, të 19 qershorit 2013, i cili i ishte dorëzuar më 15 korrik 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, me të cilin refuzohej kërkesa e tij për mbrojtje të ligjshmërisë kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë (Ap. Nr. 388/2009 i 28 shtatorit 2012) i kishte shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, gjegjësisht nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe 36.2 [E Drejta e Privatësisë] të Kushtetutës, dhe neni 6.1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (në tekstin e mëtejme, KEDNJ).

4. Përveç kësaj, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme, Gjykata) shqiptimin e masës së përkohshme në pajtim me nenin 27 të Ligjit, gjegjësisht pezullimin e ekzekutimit të aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë (Ap. Nr. 388/2009 të 28 shtatorit 2012) deri më 31 dhjetor 2012, me të cilin parashtruesi dënohej me burgim prej 6 (gjashtë) muajsh.

Baza ligjore

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 22 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese dhe rregullat 54, 55 dhe 56.2 të Rregullores së punës.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 21 gusht 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
7. Më 28 gusht 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues. Kolegji shqyrtues përbëhet nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Ivan Čukalović dhe Kadri Kryeziu.
8. Më 28 gusht 2013, Gjykata Kushtetuese e informoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi tekstin e plotë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme (Pml. Nr. 83/2013 të 19 qershorit 2013). Në të njëjtën datë, Gjykata gjithashtu informoi Gjykatën Supreme në lidhje me kërkesën.
9. Më 30 gusht 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi në Gjykatë tekstin e plotë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme.
10. Më 10 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe mbajti një këshillim për këtë çështje, si dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Rezulton që parashtruesi i kërkesës është një mjek në Qendrën Klinike Universitare të Kosovës, institucion publik shëndetësor. Gjatë muajit korrik të vitit 2008 dhe në disa raste, një pacient z. X u konsultua me parashtruesin e kërkesës në lidhje me një problem me vena në këmbët e tij. Pretendohet se parashtruesi i kërkesës e informoi z. X se ai mund t'i

nënshtrohej një operacioni në një klinikë private për 700 euro ose në Qendrën Klinike Universitare të Kosovës për 300 euro.

12. Më pas, z. X kishte raportuar në polici se parashtruesi i kërkesës i kishte kërkuar atij 300 euro ryshfet për ta kryer operacionin. Policia i bëri kopjet e 3 kartëmonedhave prej 100 eurosh, të ofruara nga z. X, duke i shënuar numrat e serive të këtyre kartëmonedhave.
13. Më 12 gusht 2008, z. X u paraqit në zyrën e parashtruesit të kërkesës dhe i ofroi atij 3 kartëmonedha nga 100 euro. Në një moment, parashtruesi i futi kartëmonedhat në xhepin e tij. Parashtruesi e drejtoi z. X në dhomën për ekzaminim. Në atë moment, dy persona, të cilët u prezantuan si oficerë të policisë, u konfrontuan me parashtruesin e kërkesës në lidhje me 300 eurot. Parashtruesi i kërkesës i nxori 3 kartëmonedhat prej nga 100 eurosh nga xhepi i tij me kërkesë të dy oficerëve të policisë, siç reflektohet nga aktgjykimet e gjykatave të rregullta si dhe nga deklaratat e vetë parashtruesit, *inter alia*, në parashtrësat lidhur me ankesën në Gjykatën e Qarkut. Pastaj, parashtruesi u arrestua dhe më pas u akuzua.
14. Më 13 mars 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktgjykimi P. Nr. 2214/08) e dënoi parashtruesin e kërkesës me burgim prej 8 (tetë) muajsh për kryerjen e veprës penale, të paraparë me nenin 343.1 të Kodit Penal të Kosovës (marrje e ryshfetit).
15. Më 12 qershor 2009, parashtruesi ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë për shkak të:

*“Shkeljes esenciale të KPPK-së (neni 403 paragrafi 1 nënparagrafi 8 dhe 12) Shkeljes së LPK-së (neni 404 paragrafi 1 dhe 2)
Vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të situatës faktuale (neni 405 paragrafi 1 nënparagrafi 1 dhe 2), dhe për shkak të vendimit për dënim (neni 406 paragrafi 1).”*
16. Më 28 shtator 2012, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (Aktgjykimi Ap. Nr. 388/2009) e dënoi parashtruesin me gjashtë (6) muaj burgim.
17. Gjykata e Qarkut në Prishtinë konstatoi se *“Në ankesën e mbrojtësit të të akuzuarit pretendohet se aktgjykimi i kundërshtuar përmban shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale nga neni 403 par. 1 pika 8 e 12 të KPPK-së. Mirëpo, në çka manifestohen këto shkelje në arsyetimin e ankesës nuk jepen arsye konkrete, kështu vetëm theksohet se dispozitivi i aktgjykimit është i pakuptueshëm me arsyetimin,*

pretendohet se kjo çështje ka qenë e përgatitur më parë për të njollosur emrin e një mjeku të mirënjohur të kirurgjisë vaskulare, kurse arsyet që jepen më tepër i referohen gjendjes faktike.”

18. Gjykata e Qarkut në Prishtinë më tej konstatoi se [...]”Aktgjykimi i Gjykatës së shkallës së parë nuk përmban shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale të cilave u referohet ankesa e mbrojtësit të të akuzuarit. Në mungesë të një arsytimi të mirëfilltë të baze ankimore, kjo Gjykatë E vlerësoj aktgjykimin e kundërshtuar në pajtim me nenin 415 të KPPK-së [...]”.
19. Gjykata e Qarkut në Prishtinë gjithashtu konsideroi se pretendimet për vlerësimin e gabueshëm dhe jo të plotë të gjendjes faktike ishin të pabazuara. Në këtë drejtim, Gjykata e Qarkut konstaton se [...]”drejt dhe në mënyrë të padyshimtë është vërtetuar se i akuzuari i ka ndërmarrrë veprimet inkriminuese të cekura në dispozitivin e aktgjyimit të kundërshtuar” dhe përfundoi se pretendimi për mungesë të elementeve të veprës penale, për të cilën i akuzuari është shpallur fajtor, është i pabazuar.
20. Më 10 maj 2013, parashtruesi paraqiti kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme të Kosovës, për arsyet e mëposhtme:
 1. “Shkeljes së ligjit penal nga neni 404, parag. 1, nënparag. 1 i KPP-së në lidhje me nenin 343.1 të KP-së; dhe
 2. Shkeljes esenciale të dispozitave të procedurës penale, nga neni 403, parag.1, nënparag. 8 dhe 12, të KPP-së.”
21. Si përfundim, parashtruesi konstatoi se “Aktgjykimi i nxjerrë nga gjykata e shkallës së parë dhe ajo e shkallës së dytë përbëjnë shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale të parapara me dispozitat e nenit 403 parag. 1, nënparag. 8 i KPP-së, sepse aktgjykimet e ankimuara janë mbështetur në prova të papranueshme”.
22. Më 19 qershor 2013, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Pml. Nr. 83/2013) vendosi ta “refuzojë si të pabazuar kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë”.

Pretendimet e parashtruesit

23. Parashtruesi i kërkesës pohon se “Gjykatat e nxorën aktgjykimin e tyre bazuar në prova të papranueshme dhe se në rastin e kontrollit nga policia mungonte urdhri i gjyqtarit të procedurës paraprake. Kështu, Aktgjykimi i Gjykatës Supreme i kishte shkelur të drejtat e tij të

garantuara me Kushtetutë, përkatësisht me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe 36.2 [E Drejta e Privatësisë] të Kushtetutës dhe të nenit 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] dhe 8 [E Drejta për Respektimin e Jetës Private dhe Familjare] të KEDNJ-së.”

24. Parashtruesi argumenton se aktgjykimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta kishin shkelur të drejtat e tij [...] “sepse rasti (...) nuk është dëgjuar drejtësisht nga gjykatat e rregullta për shkak se gjykatat e rregullta aktgjykimet e tyre i kanë marrë në bazë të provave të papranueshme, përkatësisht provave të siguruara kundër dispozitave më parë të theksuara kundërligjore si dhe në shkelje të dispozitave të Nenit 31 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe nenit 6 të KEDNJ dhe në këtë e privuan parashtruesin [...] që para një gjykate të shpallet i pafajshëm [...]”.
25. Parashtruesi pohon më tej se “kemi të bëjmë lidhur me veprimin kundërligjor të sigurimit të provave me masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit të përcaktuara në Nenin 258 § 2 nën§ 9 (simulimi i një vepre të korrupsionit). Parashtruesi pretendon se [...]“këtu kemi të bëjmë me simulimin e një vepre të korrupsionit, e cila si e tillë, [...] është bërë në mënyrë kundërkushtetuese, sepse provat e siguruara e të administruara janë bërë në mënyrë tëkundërligjore, përkatësisht kundërkushtetuese”.
26. Prandaj, parashtruesi konstaton se sipas paragrafit 2 të nenit 36.2 [E Drejta e Privatësisë] të Kushtetutës, “hyrja e Policisë në lokalet e Dr. Çejkut bëhet vetëm deri në shkallën e domosdoshme dhe vetëm pas miratimit nga ana e gjykatës pas shpjegimit të arsyeve pse një kontroll i tillë është i domosdoshëm e që në rastin Çejku mungon Urdhëresa e Gjykatës, përkatësisht e Gjykatësit të procedurës paraprake të Gjykatës Komonale në Prishtinë për bastisjen e lokaleve zyrtare si dhe bastisjen private të dr. Çejkut si të dyshuar”.
27. Parashtruesi i kërkesës përfundon duke kërkuar nga Gjykata Kushtetuese:
 1. “Ta shpallë kërkesën e pranueshme;
 2. Të konstatojë se ka pasur shkelje të nenit 36 §2 (E Drejta e Privatësisë) të Kushtetutës së Republikës të Kosovës, nenit 8 të KEDNJ (E drejta për respektimin e jetës private dhe familjare) si dhe të nenit 31 të Kushtetutës së Republikës të Kosovës (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) dhe të nenit 6 të KEDNJ-së (E Drejta për një proces të rregullt);

3. *Të shpall të pavlefshëm Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës Pml. nr. 83/2013 të 19 qershorit 2013;*
4. *Ta kthen Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës Pml. nr. 83/2013 të 19 qershorit 2013, për rivendosje, në përputhje me Aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese;*
5. *Të lejojë MASËN E PËRKOHSHME për parashtruesin e kërkesës, Dr. Daut Çejku, për të mos u ekzekutua vuajtja e dënimit me burg deri në kohën kur Gjykata Supreme e Kosovës të rivendosë për çështjen sipas ratio decidendi të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës.”*

Pranueshmëria e kërkesës

28. Para së gjithash, Gjykata vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë së kërkesës.
29. Në këtë drejtim, neni 113 i Kushtetutës parasheh:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.”

(...)

“7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

30. Përveç kësaj, neni 49 i Ligjit parasheh se *“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor.”*
31. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës për të mbrojtur të drejtat e tij i është drejtuar Gjykatës Komunale dhe Gjykatës së Qarkut dhe në fund Gjykatës Supreme të Kosovës për të kërkuar zgjidhje. Gjykata gjithashtu vëren se parashtruesit të kërkesës i është dorëzuar Aktgjykimi i Gjykatës Supreme më 15 korrik 2013 dhe ai e ka dorëzuar kërkesën në Gjykatë më 21 gusht 2013.
32. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesi është palë e autorizuar dhe i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit të zbatueshëm në Kosovë dhe se kërkesa është dorëzuar brenda afatit katërmujor.

33. Rrjedhimisht, Gjykata arrin në përfundim se kërkesa i plotëson kriteret e pranueshmërisë, sipas nenit 113.1 dhe 113.7 të Kushtetutës dhe sipas nenit 49 të Ligjit.
34. Sidoqoftë, Gjykata gjithashtu duhet të marrë parasysh rregullin 36 të Rregullores, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: (c) kërkesa është qartazi e bazuar.”

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

*b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese, ose
(d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij;”*

35. Parashtruesi, siç u tha më lart, e kontestoi Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Gjykatën Supreme për shkelje të ligjit penal dhe shkelje substanciale të dispozitave të procedurës penale.
36. Gjykata vëren se, për një rast *prima facie* mbi meritat e kërkesës për masë të përkohshme dhe për pranueshmëri të kërkesës, parashtruesi duhet të tregojë se procedurat në Gjykatën Supreme, të shikuara në tërësinë e tyre, nuk janë kryer në mënyrë të tillë që parashtruesi të ketë pasur një gjykim të drejtë apo shkelje të tjera janë kryer nga Gjykata Supreme.
37. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria).
38. Gjykata vëren se nuk është ngritur asnjë pretendim për prova të papranueshme në Gjykatën e Qarkut dhe pretendimet e parashtruesit të kërkesës, të bëra në Gjykatën Supreme janë të bazuara vetëm në shkeljen e ligjit penal dhe në shkeljen e dispozitave të procedurës penale.

39. Sidoqoftë, pretendimet e parashtruesit para Gjykatës Kushtetuese bazohen në shkeljet e Së Drejtës së tij për një Gjykim të Drejtë e të Paanshëm (neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së) dhe E Drejta për Privatësi (neni 36.2 i Kushtetutës dhe neni 8 i KEDNJ-së) kryesisht sepse aktgjykimet e ankimuara janë mbështetur në prova të papranueshme. Parashtruesi konsideron se prova është e papranueshme sepse është siguruar nga bastisja e policisë pa urdhër të gjyqtarit të procedurës paraprake.

Shkeljet e pretenduara të Së Drejtës për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm (neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së)

40. Në një anë, Gjykata vëren se, Gjykata Supreme e kishte arsyetuar aktgjykimin e saj, duke konstatuar se [...]”*përkundër faktit se kontrolli dhe konfiskimi i të hollave edhe pse bëhet pa urdhër të gjyqtarit të procedurës paraprake (konform nenit 240, par. 1 të KPPK-së) në rastin konkret ekziston një urdhër gojor i Prokurorit Publik. Mirëpo, duhet pasur parasysh se i dënuari është kapur në flagrancë gjatë kryerjes së veprës penale, i cili më pas është arrestuar, në rastet e tilla policia mund të ndërmarrë veprime edhe pa urdhrin e gjyqtarit të procedurës paraprake, konform dispozitës së nenit 245, par. 1, pika 3 të KPPK-së.*”
41. Gjykata konsideron se Gjykata Supreme iu përgjigj pretendimeve për prova të papranueshme, duke arsyetuar se ekziston një urdhër gojor i prokurorit publik, mirëpo gjithashtu se i dënuari ishte kapur në flagrancë (*in flagrante*) gjatë kryerjes së veprës penale, në raste të tilla policia mund të ndërmarrë veprime pa urdhër të gjyqtarit të procedurës paraprake.
42. Në anën tjetër, Gjykata gjithashtu vëren se Gjykata Supreme konkludoi se [...]”*e drejtë e gjykatës është që t’i vlerësojë ekzistimin ose mosekzistimin e fakteve, gjë që nuk është e lidhur as e kufizuar me rregullat e posaçme formale. Konform dispozitës së nenit 396, par. 7 të KPPK, detyrë e gjykatës është që t’i paraqesë në mënyrë të caktuar dhe të plotë se cilat fakte dhe për çfarë arsyes i merr si të provuara ose të paprovuara, duke bërë me këtë rast vlerësimin e saktësisë së provave kontradiktore. Në rastin konkret, gjykatat kanë vepruar në pajtim me këto dispozita të Kodit të procedurës penale, andaj nuk mund të bëhet fjalë se aktgjykimet e kundërshtuara mbështeten në prova të papranueshme.*”
43. Gjykata konsideron se arsyetimi i dhënë me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme duke iu përgjigjur pretendimeve të bëra nga parashtruesi është i qartë dhe i arsyetuar mirë. Për më tepër, arsyetimi i dhënë mbulon

pretendimet e bëra nga parashtruesi i kërkesës në bazë të Kodit të Procedurës Penale dhe pretendimet për shkeljen e të drejtave dhe lirive individuale të parashtruesit të kërkesës, të garantuara me Kushtetutë dhe KEDNJ.

44. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese ripërsërit se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës, Nr. 30544/96, GJEDNJ, aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 28; shih gjithashtu rastin KI70/11 të parashtruesve Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, aktvendim për papranueshmëri i 16 dhjetorit 2011).
45. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të tillë dhe procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë saqë parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih *inter alia*, rasti Edéards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut i 10 korrikut 1991).
46. Gjykata konsideron se procedurat në gjykatat e rregullta, duke përfshirë Gjykatën Supreme, ishin të drejta dhe të arsyetuara (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Nr. 17064/06, GJEDNJ, vendim i 30 qershorit 2009).
47. Në këtë mënyrë, parashtruesi nuk ka paraqitur asnjë provë *prima facie*, që do të tregonte shkeljen e të drejtave të tij sipas Kushtetutës (shih Vanek kundër Republikës Sllovake, Nr. 53363/99, GJEDNJ, vendimi i 31 majit 2005) dhe nuk kishte saktësuar se si neni 31 i Kushtetutës e mbështet pretendimin e tij, siç kërkohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 48 të Ligjit.
48. Në fakt parashtruesi as nuk e ka ndërtuar rastin dhe as nuk ka sjellë prova lidhur me atë se policia mund të bëjë kontrollin vetëm me urdhër të gjyqtarit të procedurës paraprake dhe aq më tepër dhe duke përfshirë, kur një person kapet në flagrancë gjatë kryerjes së veprës penale.
49. Si përfundim, Gjykata konsideron se parashtruesi nuk e ka arsyetuar se prova është po ashtu e papranueshme edhe kur policia e bën kontrollin në rast se kryerësi i veprës kapet gjatë kryerjes së veprës penale.

50. Për më tepër, Gjykata vëren se dënimi i parashtruesit nuk është ekskluzivisht i bazuar në provën e kartëmonedhave të gjetura te parashtruesi.

Shkelja e pretenduar e Së drejtës për Privatësi (neni 36. 2 i Kushtetutës dhe neni 8 i KEDNJ-së)

51. Përveç kësaj, parashtruesi gjithashtu ankohet për shkelje të nenit 36.2 të Kushtetutës. Parashtruesi pretendon se policia u ballafaqua me të në zyrën e tij më 12 gusht 2008, në lidhje me pranimin e 3 kartëmonedhave nga njëqind euro, policia kreu një kontroll pa autorizim të gjykatës, ose para këtij kontrolli, ose retroaktivisht pas kontrollit.

52. Neni 36.2 i Kushtetutës parasheh se:

“2. Kontrollet e cilësdo banesë ose cilitdo objekt privat, që mendohet se janë të domosdoshme për hetimin e krimit, mund të bëhen vetëm deri në shkallën e domosdoshme dhe vetëm pas miratimit nga ana e gjykatës, pas shpjegimit të arsyeve pse një kontroll i tillë është i domosdoshëm. Shmangia nga ky rregull lejohet, nëse është e domosdoshme për arrestim të ligjshëm, për mbledhjen e provave që ka rrezik të humbasin ose për mënjanimin e rrezikut të drejtpërdrejtë dhe serioz për njerëzit dhe për pasuri, në mënyrën e përcaktuar me ligj. Gjykata duhet që të miratojë veprimet e tilla në mënyrë retroaktive.” (Theks të shtuar)

53. Gjykata vëren se kur policia u ballafaqua me parashtruesin e kërkesës në zyrën e tij në Qendrën e Klinikës Universitare të Kosovës, lidhur me pranimin e një shume të hollash, parashtruesi vullnetarisht i nxori 3 kartëmonedha nga njëqind euro nga xhepi i tij.
54. Gjykata më tej vëren se prova menjëherë është sekuestruar prej parashtruesit për të parandaluar rrezikun e humbjes së saj. Parashtruesi nuk kishte qenë në ndonjë banesë apo objekt privat kur është sekuestruar prova dhe parashtruesi më pas është arrestuar dhe më vonë është akuzuar.
55. Prandaj, Gjykata konsideron se neni 36.2 i Kushtetutës përgjithësisht përcakton se policia duhet të marrë një miratim nga gjykata për kontroll dhe sekuestrim të provave në *cilëndo banesë ose objekt privat*. Megjithatë, Kushtetuta bën një përjashtim nga ky rregull “...nëse është e domosdoshme për arrestim të ligjshëm, për mbledhjen e provave që ka rrezik të humbasin.”

56. Në këto rrethana, Gjykata konkludon se rasti për të cilin ankohet parashtruesi, nuk hyn në kuptimin e “*kontrollit të cilësdo banesë ose cilitdo objekt privat*” siç parashihet me nenin 36.2 të Kushtetutës.
57. Prandaj, Gjykata e hedh poshtë pretendimin e parashtruesit se të drejtat e tij nga neni 36.2 i Kushtetutës janë shkelur.
58. Si përfundim, pretendimet për shkelje të të drejtave të tij kushtetuese për gjykim të drejtë dhe të paanshëm (neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së) dhe E Drejta e Privatësisë (neni 36.2 i Kushtetutës dhe neni 8 i KEDNJ-së), janë të pabazuara dhe të paargumentuara dhe prandaj qartazi të pabazuara, sepse aktgjykimet e ankimuara janë mbështetur në prova të papranueshme.
59. Prandaj, në pajtim me rregullin 36. 1 c) dhe 2 b) dhe d), kërkesa është e papranueshme.

Kërkesa për masë të përkohshme

60. Parashtruesi kërkon nga Gjykata që të shqiptojë masë të përkohshme për “*suspendimin e Vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë Ap. Nr. 388/2009 të 28 shtatorit 2012 në bazë të së cilit i dënuari urdhërohet në vuajtjen e dënimit me burg në kohëzgjatje prej 6 (gjashtë) muajsh*”.
61. Parashtruesi pretendon se “*Ekzekutimi i Aktgjykimit Ap. nr. 388/2009 i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë të 28 shtatorit 2012 [...] si kundërkushtetues do ta privonte Parashtruesin e kërkesës [...]nga liria në kohëzgjatje prej 6 (gjashtë) muajsh dhe me këtë do ti shkaktonte dëme të papërmirësueshme dhe të paevitueshme kthyesëm dhe të pashmangshëm [...]*”
62. Lidhur me këtë, Gjykata merr parasysh se, në përputhje me rregullin 55.1 të Rregullores, “*Kërkesa për masë të përkohshme do të shqyrtohet me shpejtësi nga Gjykata dhe do t’i jepet përparësi para të gjitha kërkesave të tjera*” dhe gjithashtu rregullin 55 (6) që parasheh se “*[...] Rekomandimi i Kolegjit shqyrtues për aplikimin e masës së përkohshme bëhet vendim i Gjykatës, përveç nëse një ose më shumë gjyqtarë ia paraqesin ndonjë vërejtje Sekretarit të Përgjithshëm brenda tri (3) ditësh. [...]*”.
63. Gjykata gjithashtu merr parasysh nenin 116.2 [Efekti Juridik i Vendimeve] të Kushtetutës, i cili parasheh se:

“Përderisa procedura të mos përfundojë para Gjykatës Kushtetuese, ajo mund të suspendojë përkohësisht veprimin ose ligjin e kontestuar, derisa të merret vendimi i Gjykatës, nëse konsideron që aplikimi i veprimit a ligjit të kontestuar mund të shkaktojë dëme të pariparueshme.”

64. Neni 27 i Ligjit dhe, në veçanti, rregulli 54.1 i Rregullores së punës, parasheh se *“përderisa kërkesa është e pazgjidhur para Gjykatës dhe meritat e kërkesës nuk janë vendosur nga Gjykata, pala mund të kërkojë vendosjen e masës së përkohshme.”*

65. Përveç kësaj, në mënyrë që Gjykata të vendosë masën e përkohshme, në pajtim me rregullin 55 (4) të Rregullores së punës, duhet të gjejë, përkatësisht, se:

“(a) pala që kërkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kërkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për pranueshmërinë e saj, rastin prima facie për pranueshmërinë e kërkesës;

(b) pala që kërkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masa e përkohshme; dhe

66. Siç u konstatua më lart, kërkesa është e papranueshme dhe prandaj nuk ka rast *prima facie* për qëllim të vendosjes së masës së përkohshme, dhe për këtë arsye kërkesa për masë të përkohshme është qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 113, paragrafët 1 dhe 7 të Kushtetutës, nenet 20 dhe 27 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullat 36.2, 54, 55 dhe 56, të Rregullores, më 12 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit.
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 53/13, NTSH “Alba Oil”, datë 18 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Ac. Nr. 160/2011, të 13 nëntorit 2012, dhe të njoftimit të Prokurorit të Shtetit, KMLC. Nr. 139/12, të 25 janarit 2013

Rasti KI 53/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 12 shtator 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, qartazi e pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi pretendon se aktgjykimi i kontestuar dhe njoftimi i Prokurorit të Shtetit ishin nxjerrë duke shkelur nenin 24 [Barazia para Ligjit], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (Konventa).

Gjykata gjen se kërkesa nuk është parashtruar në Gjykatë në mënyrë ligjore, në pajtim me nenin 113.1 të Kushtetutës dhe rregullin 36 (2) b) të Rregullores, dhe si e tillë është e papranueshme si qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI53/13

Parashtrues

N.T.SH. “Alba-Oil”

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Ac. Nr. 160/2011, të 13 nëntorit 2012, dhe të njoftimit të Prokurorit të Shtetit, KMLC. Nr. 139/12, të 25 janarit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është N.T.SH. “Alba-Oil”, kompani private nga Hani i Elezit, e përfaqësuar nga pronari i saj, Shemsedin Ramuka.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ac. Nr. 160/2011, të 13 nëntorit 2012, dhe njoftimin e Prokurorit të Shtetit, KMLC. Nr. 139/12, të 25 janarit 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se aktgjykimi i kontestuar dhe njoftimi i Prokurorit të Shtetit ishin nxjerrë duke shkelur nenin 24 [Barazia para Ligjit], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (Konventa).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës; nenet 46, 47, 48 dhe 49 të Ligjit, dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 8 prill 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 16 prill 2013, Kryetari e caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
7. Më 13 maj 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës se kërkesa ishte regjistruar në Gjykatë. Përveç kësaj, më 17 maj 2013, nga parashtruesi i kërkesës ishte kërkuar ta dorëzonte në Gjykatë njoftimin e kontestuar të Prokurorit të Shtetit.
8. Më 13 maj 2013, Gjykata e njoftoi Zyrën e Prokurorit të Shtetit në lidhje me kërkesën.
9. Më 22 maj 2013, parashtruesi e dorëzoi në Gjykatë njoftimin e kontestuar të Prokurorit të Shtetit.
10. Më 12 shtator 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

11. Më 4 korrik 2011, kompania AXP paraqiti padi në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në Prishtinë, duke kërkuar, ndër të tjera, që parashtruesi i kërkesës si palë e paditur në procedurë civile të obligohet që të paguajë borxhin në shumë prej 25,890 eurosh.
12. Në vijim, më 24 gusht 2011, u caktua një seancë përgatitore në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në Prishtinë, në të cilën nuk kishte marrë pjesë parashtruesi i kërkesës.
13. Në datën e njëjtë, Gjykata e Qarkut nxori Aktgjykimin për shkak të mungesës II. C. nr. 200/2011, dhe e aprovoi padinë e AXP-së. Në arsyetimin e Aktgjykimit për shkak të mungesës theksohej si në vijim: *“Pasi që pala e paditur është ftuar në mënyrë të rregullt në seancën përgatitore në këtë çështje juridike, ai nuk iu përgjigj ftesës dhe nuk e*

arsyetoi mungesën, të cilit edhe pse në kuptim të nenit 394 të LPK-së i është dhënë aktvendimi për dhënien e përgjigjes në padi, nuk e shfrytëzoi të drejtën ligjore sipas nenit 395 të LPK-së për dhënien e përgjigjes në padi, nuk e kontestoi padinë me asnjë parashtresë ... dhe nuk ekzistojnë rrethana notore, nga të cilat del përfundimi se të paditurin e kanë penguar shkaqe të arsyeshme që të vijë në seancë, kushtet nga neni 151.1 i LPK-së për lëshimin e aktgjykimin për shkak të mungesës ishin plotësuar...”

14. Më 21 shtator 2011, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë kundër aktgjykimin për shkak të mungesës në Gjykatën Supreme. Në këtë ankesë, parashtruesi i kërkesës deklaroi se ka fakte të reja në këtë rast, të cilat do të mund të paraqiteshin në seancën e radhës. Sipas parashtruesit të kërkesës, ftesa për seancë i ishte dorëzuar një punëtori sezonal, i cili nuk e kishte informuar parashtruesin e kërkesës për pranimin e ftesës.
15. Më 13 nëntor 2012, Gjykata Supreme e Kosovës nxori Aktgjykimin Ac. Nr. 160/2011, duke e refuzuar si të pabazuar ankesën e parashtruesit dhe duke e vërtetuar Aktgjykimin e Gjykatës Ekonomike të Qarkut. Në arsyetimin e Gjykatës Supreme theksohej se *“Në ankesë, i padituri nuk e mohon faktin se një nga punëtorët e tij sezonalë e kishte pranuar ftesën e gjykatës, por siç thotë ai, punëtori nuk ia kishte dhënë atij ftesën dhe nuk ishte paraqitur në gjykatë, sepse ai nuk e kishte ditur për të. Në lidhje me një arsyetim të tillë të të paditurit, Gjykata Supreme e Kosovës konsideronte se nuk ka rrethana botërisht të njohura nga të cilat mund të përfundohet se i padituri kishte një arsye të mirë për mospjesëmarrje në seancë”*.
16. Më 28 dhjetor 2012, parashtruesi i kërkesës i paraqiti Kryeprokurorit të Shtetit kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë.
17. Më 25 janar 2013, Prokurori i Shtetit lëshoi njoftimin KMLC nr. 139/12, duke e njoftuar parashtruesin e kërkesës se *“pas shqyrtimit të aktgjykimin të kontestuar si dhe shkresave të tjera të lëndës, të dorëzuara nga Gjykata, konfirmon se nuk ka bazë ligjore për paraqitjen e kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë”*.

Ligji i aplikueshëm

18. Neni 394 i Ligjit për procedurën kontestimore, Nr. 03-L-006, i vitit 2009, parashikon obligimin e palës së paditur në procedurë kontestimore që të paraqesë në gjykatë përgjigjen në padi së bashku me

të gjitha dokumentet relevante brenda afatit prej pesëmbëdhjetë ditësh nga pranimi i padisë.

19. Neni 151.1 i Ligjit për procedurën kontestimore, Nr. 03-L-006, i vitit 2009, parashikon rastet kur mund të nxirret aktgjykim në mungesë. Kjo posaçërisht ka të bëjë me situatën kur padia është dërguar së bashku me ftesën për seancën përgatitore, por pala e paditur nuk është paraqitur në seancë, edhe pse është ftuar në mënyrë të rregullt.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

20. Në substancë, parashtruesi i kërkesës pretendon se ka pasur shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë. Në këtë drejtim, parashtruesi pretendon se janë disa parime procedurale të cilat janë shkelur, siç janë “parimi i dëgjimit publik”, “parimi i së vërtetës materiale” dhe “parimi i shfrytëzimit në mirëbesim i të drejtave procedurale”. Parashtruesi konsideron se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, me të cilën vërtetohej Aktgjykimi i Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë, ia ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenet 24, 31 dhe nenin 32 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të Konventës.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

21. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregullore të punës.
22. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës, i cili parasheh:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh rregullin 36 (2) b) të Rregullores që parasheh:

“Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

“...faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.

(b) ...faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.

23. Parashtruesi ankohet se nuk ka pasur një gjykim të drejtë, në pajtueshmëri me garancitë e nenit 6 par. 1 të Konventës, i cili parasheh, në veçanti:

“Në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij civile... çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht... nga një... gjykatë...”.

24. Në këtë drejtim, Gjykata Kushtetuese vëren se parashtruesi i ka shfrytëzuar të gjitha mjetet juridike në dispozicion të përcaktuara me Ligjin për procedurën kontestimore, duke ushtruar ankesë kundër aktgjykimit në mungesë të Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë dhe se Gjykata Supreme në Prishtinë e ka marrë parasysh dhe iu është përgjigjur ankesave të tij mbi pikat e ligjit.
25. Gjykata përsërit se neni 6 paragrafi 1 i Konventës mishëron "të drejtën në gjykatë", nga e cila e drejta e qasjes, që është e drejta për të filluar procedurën në gjykata në çështjet civile, përbën një aspekt. Sidoqoftë, kjo e drejtë nuk është një e drejtë absolute: ajo mund t'iu nënshtrohet kufizimeve, por këto nuk duhet të kufizojnë apo të zvogëlojnë qasjen e individit në mënyrë të tillë ose në një masë të tillë që të dëmtohet vetë thelbi i së drejtës (Shih de Geouffre de la Pradelle kundër Francës, Aktgjykimi i GJEDNJ-së i 16 dhjetorit 1992, Seria A nr. 253-B, p. 41, paragrafi 28).
26. Një nga elementet e një gjykimi të drejtë sipas nenit 6 paragrafi 1, është e drejta e procedurës akuzatore; secila palë duhet në parim të ketë mundësi jo vetëm për të bërë të njohur ndonjë dëshmi të nevojshme që pretendimet e tij të kenë sukses, por edhe të ketë njohuri dhe t'i komentojë të gjitha provat e nxjerra apo vërejtjet e paraqitura me qëllim të ndikimit në vendimin e gjykatës (Shih, ndër të tjera, rasti Mantovanelli kundër Francës, aktgjykimi i GJEDNJ-së 18 marsit 1997, Raporte të aktgjykimeve dhe vendimeve 1997-II, f. 436, para. 33).
27. Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës ka pasur mundësinë që të parashtrojë prova që janë në favor të tij dhe kundër aktgjykimit në mungesë, të nxjerrë nga Gjykata Ekonomike e Qarkut në Prishtinë, por nuk e ka shfrytëzuar atë mundësi.
28. Në rastin konkret, Gjykata vëren se, pas shqyrtimit të hollësishëm të fakteve të rastit, Gjykata Supreme gjeti në një vendim të arsyetuar se parashtruesi e kishte marrë ftesën për procedurën përkatëse, kështu që mosparaqitja e parashtruesit të kërkesës në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në Prishtinë i ishte atribuar mungesës së kujdesit nga ana e tij.

Me fjalë të tjera, sikur parashtruesi i kërkesës të kishte vepruar me kujdes, ai do të kishte qenë në gjendje që të merrte pjesë në seancën publike (Shih, *mutatis mutandis*, rasti i Canete de Goni kundër Spanjës, Kërkesa nr. 55782/00, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, i 15 janarit 2003).

29. Si përfundim, parashtruesi i kërkesës as nuk e ka ndërtuar rastin mbi shkeljet e ndonjë të drejte të tij, të garantuar me Kushtetutë dhe as nuk ka paraqitur ndonjë provë *prima facie* për një shkelje të tillë (Shih Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 53363/99, të 31 majit 2005).
30. Prandaj, Gjykata gjen se kërkesa nuk është parashtruar në Gjykatë në mënyrë ligjore, në pajtim me nenin 113.1 të Kushtetutës dhe rregullin 36 (2) b) të Rregullores, dhe si e tillë është e papranueshme si qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 113 (1) të Kushtetutës, nenit 48 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullat 36 (2) (d) të Rregullores së punës, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 25/13, Qazim Dragusha, datë 18 tetor 2013- Kërkesë për vlerësim të procedurës civile në pritje në Gjykatën Komunale në Prishtinë, C. nr. 358/08 (zvarritje e procedurës)

Rasti KI 25/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 9 shtator 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, qartazi e pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri.

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar më 1 mars 2013, pretendon se ka pasur zgjatje të paarsyeshme të procedurës civile, e iniciuar nga NTPN ‘Extradragusha’ në vitin 2001, në Gjykatën Komunale në Prishtinë.

Gjykata konstaton se kërkesa nuk është ngritur para Gjykatës në mënyrë ligjore në pajtim me nenin 1113 (1) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (2) të Rregullores së punës, dhe si e tillë është e papranueshme si qartazi e pabazuar pasi parashtruesi nuk e ka mbështetur në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI25/13

Parashtrues

Qazim Dragusha

**Kërkesë për vlerësim të procedurës civile në pritje në Gjykatën
Komunale në Prishtinë, C. nr. 358/08 (zvarritje e procedurës)**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Qazim Dragusha nga Prishtina, i përfaqësuar nga Bejtush Isufi, avokat në Prishtinë. Parashtruesi i kërkesës është pronar i vetëm i NTPN 'Extradragusha', kompani private.

Objekti i çështjes

2. Objekt i çështjes së kërkesës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese (Gjykata) është zgjatja e paarsyeshme e pretenduar e procedurës civile, e iniciuar nga NTPN 'Extradragusha' në vitin 2001, në Gjykatën Komunale në Prishtinë.

Baza juridike

3. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës; nenet 46, 47, 48 dhe 49 të Ligjit, dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

4. Më 1 mars 2013, përfaqësuesi i parashtruesit të kërkesës, Bejtush Isufi, avokat në Prishtinë, e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
5. Më 22 mars 2013, Kryetari e caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
6. Më 3 prill 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës personalisht se kërkesa ishte regjistruar në Gjykatë. Me të njëjtën shkresë, parashtruesit i ishte kërkuar të dorëzojë dokumente shtesë në Gjykatë për ta mbështetur kërkesën, duke përfshirë të gjitha vendimet e Gjykatës. Gjykata gjithashtu e kërkoi autorizimin me shkrim se z. Bejtush Isufi është përfaqësues i autorizuar në Gjykatën Kushtetuese.
7. Gjithashtu, më 3 prill 2013, Gjykata njoftoi Gjykatën Themelore në Prishtinë në lidhje me kërkesën dhe kërkoi një kopje të vërtetimit të fletëdorëzimit, që tregon datën kur Vendimi i Gjykatës Komunale në Prishtinë, C.nr. 358/08, i 6 prillit 2012, i ishte dorëzuar parashtruesit të kërkesës.
8. Më 17 prill 2013, z. Bejtush Isufi parashtroi në Gjykatë një kopje të autorizimit, të lëshuar nga parashtruesi i kërkesës.
9. Përveç autorizimit, vetëm dy dokumente, gjegjësisht Vendimi i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 699/2005, të 26 shkurtit 2008, dhe Vendimi i Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 358/09, të 6 prillit 2012, i ishin bashkëngjitur parashtrësës me shkrim.
10. Më 30 prill 2013, Gjykata Themelore në Prishtinë e informoi Gjykatën se rasti civil, C. nr. 358/08, i ishte dërguar Gjykatës Themelore në Prishtinë, dega në Podujevë, më 1 mars 2013.
11. Për më tepër, më 8 maj 2013, Gjykata e pranoi një letër nga Gjykata Themelore në Prishtinë, dega në Podujevë. Me atë shkresë, Gjykata u informua se Dega e Podujevës e kishte pranuar rastin civil, C. nr. 358/08, nga Gjykata Themelore në Prishtinë, më 6 mars 2013, dhe se rasti ishte regjistruar me numër të ri, C 98/13.
12. Dega në Podujevë e Gjykatës Themelore në Prishtinë gjithashtu ia dorëzoi Gjykatës një kopje të vërtetimit të dorëzimit, duke treguar se Vendimi i Gjykatës Themelore në Prishtinë, C. nr. 358/08, i 6 prillit 2012, i ishte dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 10 maj 2012.

13. Më 9 shtator 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

14. Sipas pretendimeve të parashtresit të kërkesës, më 11 janar 2001, kompania NTPN Extradragusha kishte paraqitur padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë duke kërkuar, *ndër të tjera*, njohjen e të drejtave të bashkëpronësisë, në shumën prej 55 % të pronës së paluajtshme (që përbëhet prej 72 lokaleve afariste) të Qendrës Tregtare “Urimi”, e cila gjendet në Podujevë.
15. Ndonëse parashtresi nuk ia kishte dorëzuar një kopje Gjykatës, si duket, më 19 tetor 2004, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Vendimin C. nr. 18/2001 dhe e shpalli veten jokompetente në pikëpamje territoriale për shqyrtimin e padisë së Extradragushës të vitit 2001.
16. Në një datë të paspecifikuar, Extradragusha ushtroi ankesë kundër vendimit për jokompetencë territoriale të Gjykatës Komunale në Prishtinë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë. Gjykata nuk ka marrë ndonjë kopje të asaj ankese.
17. Më 26 shkurt 2008, Gjykata e Qarkut në Prishtinë nxori Vendimin Ac. Nr. 699/2005 dhe prishi Vendimin C. Nr. 18/2001 të 19 tetorit 2004, duke ia kthyer rastin gjykatës së instancës së parë. Në arsyetimin e Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut, thuhej se Gjykata Komunale e kishte bazuar vendimin e saj për jokompetencë territoriale në faktin se pala e paditur është banor i Podujevës. Sidoqoftë, Gjykata e Qarkut në Prishtinë gjeti se *“aktvendimi ankimor nuk është i drejtë dhe i ligjshëm, sepse në nenin 9 të Kontratës mbi kryerjen e punëve në lokalet..., është paraparë se në rast të kontestit gjyqësor, gjykatë kompetente territoriale do të jetë Gjykata Komunale në Prishtinë”*. Si rrjedhojë, Gjykata e Qarkut pohon se *“gjykata e shkallës së parë në riprocedurë do të veprojë sipas vërejtjeve...”*
18. Më 6 prill 2012, Gjykata Komunale në Prishtinë mori Vendimin C nr. 358/08 dhe e shpalli përsëri veten jokompetente në pikëpamje territoriale për të vendosur për rastin e Extradragushës. Ajo theksoi se pas plotfuqishmërisë së Vendimit, kjo lëndë, së bashku me shkresat e lëndës do t'i dërgohej Gjykatës Komunale në Podujevë, me kompetencë të gjykatës territoriale për rastin në fjalë.
19. Në arsyetim, Gjykata Komunale i referohet arsyetimit të Gjykatës së

Qarkut në Prishtinë, në veçanti nenit 9 të Kontratës për kryerjen e punëve, por shtoi se në rastin civil të Extradragushës, duhet të aplikohen dispozitat relevante të Ligjit për procedurën kontestimore (LPK). Konkretisht, Gjykata Komunale i referohej nenit 41.1 të LPK-së sipas të cilit *“Për gjykim në kontestet lidhur me pronësinë dhe të drejtat sendore të tjera mbi sendet e paluajtshme, në kontestet për shkak të pengim posedimit mbi sendin e paluajtshëm, si dhe në kontestet nga raportet e qiradhënies së paluajtshmërisë, ose nga kontratat për shfrytëzimin e banesave apo të lokaleve të punës, është ekskluzivisht kompetente gjykata në territorin e së cilës ndodhet paluajtshmëria.”*

20. Gjykata Komunale në Prishtinë shtjelloi më tutje se në pajtim me nenin 66.1 të LPK-së, *“Në qoftë se me ligj nuk është përcaktuar kompetenca territoriale ekskluzive e gjykatës për çështjen konkrete, palët mund të merren vesh që në shkallë të parë të gjykojë gjykata që nuk është me kompetencë territoriale, me kusht që kjo gjykatë të jetë me kompetencë lëndore.”* Përfundimisht, Gjykata Komunale arriti në përfundim se sipas nenit 3.3 të LPK-së, *“Gjykata nuk do t'i miratojë disponimet e palëve që janë në kundërshtim me:... b) dispozitat ligjore;...”*

Pretendimet e parashtruesit

21. Parashtruesi në kërkesën e tij pretendon, dhe në veçanti në parashtrësën me shkrim të 17 prillit 2013, si në vijim: *“Kanë kaluar më shumë se 12 vjet dhe gjykatat ende nuk e kanë zgjidhur çështjen e kompetencës për të shqyrtuar dhe vendosur në lidhje me këtë rast. Ka kaluar gati një vit dhe rasti ende nuk ka mbërritur në Gjykatën Themelore në Prishtinë-Dega në Podujevë. Kanë kaluar më shumë 12 vjet dhe shqyrtimi meritor i rastit ende nuk ka filluar dhe nuk është caktuar asnjë seancë e vetme....Edhe Qazim Dragusha ka të drejtë për një gjykim të drejtë lidhur me rastin me numër C. Nr. 358/2008.”*
22. Parashtruesi pretendon, edhe në kërkesë, edhe në parashtrësën me shkrim të 17 prillit 2013, se në periudhën prej vitit 2008 deri më 2012, ai kishte dërguar shumë shkresa në Gjykatën Komunale në Prishtinë, urgjenca që ta shqyrtojë rastin. Megjithatë, Gjykata nuk ka pranuar asnjë shkresë.
23. Si rezultat, parashtruesi i kërkesës pretendon se ka pasur shkelje të nenit 22 dhe 31 të Kushtetutës si dhe të nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
24. Parashtruesi i propozon Gjykatës *“ta shpallë kërkesën të pranueshme dhe të vërtetojë se ka pasur shkelje të nenit 12 të Kushtetutës së*

Republikës së Kosovës dhe të nenit 6 të Konventës Evropiane për Liritë dhe të Drejtat e Njeriut dhe të caktojë një shumë të caktuar të parave në emër të kompensimit të dëmit.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

25. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri të parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregullore të punës.
26. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës, i cili parasheh:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës, në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.
27. Gjykata vëren që në fillim se edhe në kërkesë, edhe në parashtrësën me shkrim të 17 prillit 2013, theksohej qartë se parashtrues në procedurën në Gjykatën Kushtetuese është Qazim Dragusha, e jo kompania Extradragusha, paditës në procedurën civile që është objekt i kësaj kërke.
28. Gjykata dëshiron të rikujtojë se sipas nenit 21.4 të Kushtetutës, *“Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme:”* (shih gjithashtu Aktvendimin në rastin Nr. KI. 41/09 AAB-Universiteti RIINVEST i 27 janarit 2010).
29. Gjykata rikujton se termi “viktimë” në nenin 34 të Konventës nënkupton personin e prekur drejtpërdrejt nga veprimi ose mosveprimi që është në shqyrtim (shih gjithashtu rastin *Eckle kundër Gjermanisë*, Aktgjykim i 15 korrikut 1982, Seria A nr. 51, p. 30, para. 66). Më tej, Gjykata rikujton se pa marrë parasysh personalitetin juridik të kompanisë për sa i përket çështjes së të qenit "person" i prekur drejtpërdrejt, do të justifikohet vetëm në rrethana të jashtëzakonshme, në veçanti, ku në mënyrë të qartë përcaktohet se është e pamundur për kompaninë për të aplikuar në Gjykatë nëpërmjet organeve të themeluara sipas neneve të saj të themelimit ose - në rast të likuidimit apo falimentimit - nëpërmjet likuiduesve të saj apo administratorëve në falimentim (*shih Agrotexim dhe të tjerët kundër Greqisë*, Aktgjykimi i GJEDNJ i 24 tetorit 1995, Seria A, nr. 330-A, p. 25, para. 66).
30. Gjykata vëren se parashtruesi është pronar i vetëm i kompanisë

Extradragusha dhe prandaj ka interes personal për objektin e çështjes së kërkesës (shih *G.J. kundër Luksemburgut*, nr. 21156.93 para. 24, të 26 tetorit 2000).

31. Prandaj, Gjykata gjen se në rrethanat e rastit konkret, parashtruesi mund të deklarojë se është viktimë e shkeljeve të Konventës, që i prekin të drejtat e Extradragushës.

Çështja e zgjatjes së paarsyeshme të pretenduar të procedurës civile në Gjykatën Komunale në Prishtinë

32. Për qëllimet e procedurës në Gjykatën Kushtetuese, Gjykata vëren se procedura civile ndaj së cilës parashtruesi ankohet, kishte filluar më 11 janar 2001. Megjithatë, periudha e cila bie brenda juridiksionit të Gjykatës fillon më 15 qershor 2008, kur Kushtetuta hyri në fuqi (shih, *mutatis mutandis*, Horvat kundër Kroacisë, nr 51585/89 paragrafi 50, GJEDNJ-2001-VIII). Procedura në Gjykatën Komunale në Prishtinë, ndaj së cilës ankohet parashtruesi, kishte përfunduar më 1 mars 2013. Prandaj, një periudhë prej katër vitesh, tetë muaj e pesëmbëdhjetë ditësh bie për t'u shqyrtuar nga Gjykata.
33. Gjykata rithekson se në mënyrë që të përcaktohet arsyeshmëria e kohëzgjatjes në fjalë, duhet pasur parasysh gjendjen e rastit më 14 qershor 2008 (shih, ndër autoritete të tjera, rastin *Styranoëski kundër Polonisë*, nr. 28616 / 95, § 46, GJEDNJ 1998-VIII).
34. Më tej, Gjykata rithekson se arsyeshmëria e kohëzgjatjes së procedurës duhet të vlerësohet në dritën e rrethanave të çështjes dhe duke iu referuar kriterëve të vendosura nga praktika gjyqësore e saj, veçanërisht ndërlikueshmëria e rastit, sjellja e parashtruesit të kërkesës dhe të autoriteteve relevante dhe çfarë ishte në rrezik për parashtruesin në këtë kontest (shih, ndër shumë autoritete të tjera, *Frydlender kundër Francës* [GC], nr. 30979/96 paragrafi 43, GJEDNJ 2000-VII).
35. Gjykata vëren se në periudhën që do të merret parasysh, një vendim është marrë në rastin Extradragusha, gjegj. vendimi i Gjykatës Komunale në Prishtinë, më 6 prill 2012, dhe se pasi ai u finalizua së bashku me dosjen e lëndës së gjykatës, është dërguar në Gjykatën Komunale në Prishtinë, Dega në Podujevë, më 1 mars 2013, si gjykatë kompetente në pikëpamje territoriale, d.m.th. të njëjtën datë kur kërkesa është parashtruar në Gjykatën Kushtetuese.

36. Gjykata vëren që në fillim se duket të ketë pasur zvarritje në vendimmarrje për çështjen e juridiksionit territorial nga Gjykata Komunale në Prishtinë.
37. Gjykata rithekson se neni 6 paragrafi 1 u imponon shteteve kontraktuese që të organizojnë sistemet e tyre gjyqësore në një mënyrë të tillë që gjykatat e tyre të mund të përmbushin secilën nga kërkesat e tij, duke përfshirë detyrimin për të dëgjuar rastet brenda një kohe të arsyeshme (Frydlender kundër Francës, op. cit., paragrafi 45).
38. Sa i përket sjelljes së Extradragushës, Gjykata i referohet praktikës gjyqësore në rastin Vasic (shih Aktvendimin për papranueshmëri, të 13 korrikut 2012) që i referohet praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, si në vijim, *“Megjithatë, edhe në qoftë se gjykata kombëtare vetë është përgjegjëse për vonesat në procedurë, parashtruesi duhet ta ketë kundërshtuar atë në mënyrë që të provojë që për vonesat e panevojshme të mos mund të mbajë përgjegjësi ai vetë”*.
39. Gjykata vëren se ndërsa parashtruesi pretendon se ai e kishte kundërshtuar zvarritjen në lidhje me periudhën prej 2008-2012, ai nuk i ka ofruar Gjykatës ndonjë dëshmi se ka shteruar të gjitha mjetet efektive juridike në dispozicion sipas ligjit të zbatueshëm në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës.
40. Gjykata gjithashtu vëren se i tërë kontesti i kompetencës territoriale ishte iniciuar nga parashtruesi dhe ishte zgjidhur përfundimisht më 6 prill 2012.
41. Duke pasur parasysh të gjitha rrethanat e rastit, Gjykata konstaton se parashtruesi nuk e kishte mbështetur shkeljen e së drejtës së tij për gjykim të drejtë për shkak të kohëzgjatjes së paarsyeshme sa u përket procedurave civile gjyqësore në Gjykatën Komunale në Prishtinë.
42. Nga kjo rrjedh se kërkesa është qartazi e pabazuar, sipas rregullit 36 1. (c) të Rregullores së punës, e cila parasheh që *“Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa nuk është qartazi e bazuar.*
43. Prandaj, Gjykata konstaton se kërkesa nuk është ngritur para Gjykatës në mënyrë ligjore në pajtim me nenin 1113 (1) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (2) të Rregullores së punës, dhe si e tillë është e papranueshme si qartazi e pabazuar pasi parashtruesi nuk e ka mbështetur në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 113 (1) të Kushtetutës, nenit 48 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullat 36 (2) (d) të Rregullores, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TA SHPALLË këtë vendim të plotfuqishëm menjëherë.

Gjyqtare raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 87/13, Fatmire Azemi, datë 18 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 13/2010, të 4 shkurtit 2013.

KI 87/13, Aktvendim për papranueshmëri, datë 13 shtator 2013.

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, mos-shterim i mjeteve të rregullta juridike

Parashtruesi, znj. Fatmire Azemi, ka parashtruar kërkesë sipas nenit 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke kontestuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 13/2010, të 4 shkurtit 2013 me të cilin ajo pretendon se I janë shkelur të drejtat e saj duke mos cekur ndonjë nen konkret të Kushtetutës.

Gjykata kishte ardhur në përfundim që kërkesa nuk I plotëson kriteret për të qenë e pranueshme pasi që parashtruesi nuk I kishte shterur mjetet e rregullta juridike duke marrë parasysh që rasti, në kohën e marrjes së këtij aktvendimi, ishte ende në shqyrtim nga gjykatat e rregullta. Në këtë mënyrë Gjykata kishte vendosur që parashtruesi nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në pajtim me rregullin 36 (1) (a) të Rregullore dhe si e tillë e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI87/13

Parashtruese

Fatmire Azemi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, Rev. nr. 13/2010, të 4 shkurtit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi

1. Kërkesa është parashtruar nga Fatmire Azemi me vendbanim në Podujevë. Parashtruesja nuk është e përfaqësuar.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e konteston Vendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 13/2010, të 4 shkurtit 2013.
3. Ky vendim i është dorëzuar parashtrueses së kërkesës më 29 prill 2013.

Objekti i çështjes

4. Parashtruesja e kërkesës ankohet se asaj i ishte ndarë gjysma e pronës së përbashkët nga gjykatat e rregullta në instancën e parë dhe të dytë, por gjykatat refuzuan t'i ekzekutojnë këto vendime gjyqësore. Kërkesa nuk përmend asnjë nen konkret të Kushtetutës në lidhje me shkeljet e pretenduara.

Baza ligjore

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, dhe nenet 46, 47, 48, 49 dhe 50 të Ligjit.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 18 qershor 2013, parashtruesja e kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
7. Më 19 qershor 2013, Kryetari caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama.
8. Më 9 korrik 2013, Sekretariati e njoftoi parashtruesen dhe Gjykatën Supreme lidhur me kërkesën.
9. Më 13 shtator 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Ndërmjet viteve 1992 dhe 2004, parashtruesja kishte jetuar në një 'bashkësi jashtëmartesore' me I.G. Çifti kishte dy fëmijë. Në një moment, në vitin 2004, 'bashkësia jashtëmartesore' ishte ndërprerë. Parashtruesja e fitoi kujdestarinë për dy fëmijët e saj.
11. Më 27 dhjetor 2006, parashtruesja paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë kundër të paditurit I.G., duke kërkuar gjysmën e pronës së përbashkët të fituar gjatë 'bashkësisë jashtëmartesore', prej 1992 deri më 2004.
12. Parashtruesja pretendonte se bazuar në kontributin e saj në 'bashkësinë e tyre jashtëmartesore', ajo kishte të drejtë në gjysmën e fitimeve të kompanive afariste të bashkëshortit të saj, dhe në gjysmën e vlerës së pronës së paluajjtshme, të blerë gjatë asaj kohe. Parashtruesja e kishte bazuar pretendimin e saj në faktin se gjatë marrëdhënies së tyre, parashtruesja ishte përkujdesur për prindërit e të paditurit dhe për vetë të paditurin, duke i lënë kohë të mjaftueshme të paditurit që t'i themelojë dy kompani afariste, "Deluxe Commerce" dhe "Kristal Glass".
13. Më 15 nëntor 2007, Gjykata Komunale me Aktgjykimin C. nr. 2787/06, i aprovoi pjesërisht pretendimet e parashtrueses. Gjykata Komunale kishte mbajtur seancën në të cilin nuk ishte paraqitur i padituri. Gjykata Komunale e bazoi Aktgjykimin e saj në ekspertizën financiare të përgatitur me urdhrin e Gjykatës Komunale.

14. Në aktgjykimin e saj, Gjykata Komunale i kishte ndarë Parashtrueses “[...] gjysmën e fitimit të arritur prej aktivitetit të PTE “Deluxe Commerce”, të themeluar nga i padituri, në shumën prej €118,269.89”. Gjykata Komunale e kishte urdhëruar parashtruesen “të paguajë shumën e ndarë dhe shpenzimet procedurale në shumën prej €556.60 në afat prej 15 ditësh nga nxjerrja e Aktgjykimit nën kërcënim të ekzekutimit të dhunshëm.” Gjykata Komunale i refuzoi si të pabazuara pretendimet e parashtrueses së kërkesës, në gjysmën e pjesës së pronës së paluajtshme prej 50 ari (100 m²), e cila gjendet në fshatin Doberdol, komuna e Podujevës, gjysmën e pjesës së pronës në Llapnasellë, prej 53 ari, si dhe gjysmën e vlerës së kamionit dhe gjysmën e vlerës së automjetit “Volksëagen Passat”.
15. Kundër këtij aktgjykimi të Gjykatës Komunale, i padituri, I.G., kishte ushtruar ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë, duke pohuar se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale ishte nxjerrë duke u bazuar në vërtetimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatimin e gabuar të së drejtës materiale.
16. Më 30 tetor 2009, Gjykata e Qarkut, me Aktgjykimin Ac. nr. 230/2008, e refuzoi si të pabazuar ankesën dhe e konfirmoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale.
17. Më 24 nëntor 2009, parashtruesja kishte iniciuar procedurë për ekzekutim në Gjykatën Komunale në Prishtinë, duke kërkuar nga ajo që ta urdhërojë të paditurin I.G. që, “të paguajë shumën prej €118,269.89, si dhe shpenzimet e procedurës kontestimore në shumë prej €556.50, dhe shpenzimet e procedurës përmbartimore siç janë llogaritur nga gjykata, nën kërcënim të përmbartimit të dhunshëm”.
18. Pala e paditur, I.G., paraqiti kërkesën për revizion në Gjykatën Supreme kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut. I padituri kishte pretenduar se Gjykata e Qarkut kishte bërë shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore dhe e kishte zbatuar gabimisht të drejtën materiale. I padituri kishte kërkuar që të prishen të dy aktgjykimet dhe rasti të kthehet në gjykatën e instancës së parë.
19. Më 4 shkurt 2013, Gjykata Supreme, me Vendimin Rev. nr. 13/2010, “e aprovoi revizionin e të paditurit dhe e prishi Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 230/2008, të 20 tetorit 2009 dhe Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 2787/06, të 15 nëntorit 2007, dhe e ktheu rastin në instancën e parë për rigjykim”. Gjykata Supreme arsyetonte se situata faktike nuk ishte vërtetuar në

mënyrë të drejtë për shkak të shkeljeve thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore dhe të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.

20. Gjykata Supreme arsyetoi se:

"Në bazë të nenit 307 par. 1 dhe 2 të Ligjit mbi martesën dhe marrëdhëniet

familjare, është paraparë se pasuria të cilën bashkëshortët e kanë fituar me punë dhe gjatë ekzistimit të bashkësisë martesore si dhe të hyrat nga kjo pasuri është pasuri e përbashkët e tyre, e këtë e përbëjnë të gjitha të drejtat reale dhe detyrimet. Në nenin 325 të ligjit në fjalë, është paraparë se marrëdhëniet e bashkëshortëve jashtëmartesorë në analogji zbatohen dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me pasurinë e përbashkët të bashkëshortëve. Sipas dispozitave në fjalë, për ekzistimin e pasurisë së përbashkët të bashkëshortëve duhet të plotësohen dy kushte: a) puna dhe b) bashkësia martesore. Puna mund të jetë e përbashkët dhe individuale si dhe puna direkte dhe indirekte. Me rastin e vërtetimit të kontributit të bashkëshortëve, duhet të vlerësohen të gjitha rrethanat, si të ardhurat personale, ndihma e njërit bashkëshort bashkëshortit tjetër, udhëheqja e punëve shtëpiake, kujdesi për fëmijë dhe mirëmbajtja e pasurisë. Gjykata e shkallës së parë kontributin e pasurisë së përbashkët të ndërgjyqësve ka vlerësuar se është në pjesë të barabartë, e jo sipas kontributit. Me rastin e vërtetimit të kontributit të bashkëshortëve, duhet vlerësuar të gjitha rrethanat, të ardhurat personale, ndihmën e bashkëshortit ndaj bashkëshortit tjetër, udhëheqja e punëve shtëpiake, kujdesi për fëmijë dhe mirëmbajtja e pasurisë, të cilat nuk vlerësohen në mënyrë të gjithanshme nga gjykata e instancës më të ulët, sepse kontributi i paditëses është në pjesë të barabartë. Në këtë drejtim, gjykata e shkallës së parë nuk bën vlerësimin dhe nuk jep asnjë arsye bindëse se çka konsideron kontributin e paditëses në fitimin nga biznesi të cilin e ka udhëhequr i padituri, por pjesëtimin e saj në bazë të kontributit që bën pjesë të barabartë, e JO në bazë të kontributit. Prandaj, gjykata e shkallës së parë në rivendosje në këtë çështje juridike duhet të vlerësojë të gjitha rrethanat gjatë caktimit të kontributit të paditëses në fitimin nga veprimtaria e biznesit, e që është regjistruar dhe udhëhequr nga ana e të paditurit, duke marrë parasysh se i padituri ka udhëhequr biznesin në firmën "Delux Commerce", sa ka qenë ndihma e paditëses në të ardhurat prej biznesit në fjalë, sa ka qenë kontributi i paditëses në të hyrat e kësaj firme, me punët shtëpiake, në kujdesin e fëmijëve

dhe mirëmbajtjen e pasurisë, e pas kësaj gjykata të caktojë pjesën në bazë të kontributit të paditëses”.

Pretendimet e parashtruesit

21. Parashtruesja pretendon se edhe pse Gjykata Komunale në Prishtinë e kishte nxjerrë Aktgjykimin e saj (C. nr. 2787/06), më 15 nëntor 2007, duke i aprovuar pjesërisht pretendimet e saj, dhe edhe pse ky aktgjykim ishte konfirmuar më 20 tetor 2009 (Ac. nr. 230/2008) nga Gjykata e Qarkut në Prishtinë, përmbarimi i tij nuk ishte kryer, përkundër kërkesave të saj të vazhdueshme për informata nga Gjykata.
22. Parashtruesja më tutje pretendon se Gjykata Supreme i kishte prishur aktgjykimet e Gjykatës Komunale (C. nr. 2787/06) dhe të Gjykatës së Qarkut (Ac. nr. 230/2008), respektivisht, 5 vjet pas aktgjyimit fillestar.
23. Parashtruesja e kërkesës ankohet se: *“Kundër meje dhe dy vajzave të mitura, është ushtruar dhunë fizike dhe psikike, nuk kemi as ushqim dhe as vend për të jetuar dhe të drejtat tona themelore janë shkelur, e drejta e njeriut për të jetuar ishte shkelur dhe pjesa që më takonte mua, si bashkëshorte, dhe dy vajzave të mia ishte marrë.”*

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

24. Për të qenë në gjendje që të shqyrtojë kërkesën e parashtrueses, Gjykatës i nevojitet, së pari, të shohë nëse parashtruesja i plotëson kriteret e pranueshmërisë të parapara në Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe Rregullore të punës.
25. Neni 113 (1) dhe (7) i Kushtetutës përcakton kornizën e përgjithshme në mënyrë që kërkesa të konsiderohet e pranueshme:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

26. Neni 47 (2) i Ligjit, gjithashtu përcakton se:

“Individi mund ta ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

27. Për më tepër, rregulli 36 (1) i Rregullores përcakton se:

“Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

(a) janë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive të përcaktuara me Ligj kundër vendimit ose kundër aktgjykimit të kundërshtuar”.

28. Gjykata dëshiron të theksojë se arsyetimi për rregullin e shterimit të mjeteve juridike, siç është interpretuar nga Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (shih, nenin 53 të Kushtetutës), është që t’ua ofrojë autoriteteve në fjalë, duke përfshirë edhe Gjykatën, mundësinë për ta parandaluar ose korrigjuar shkeljen e supozuar të Kushtetutës. Ky rregull bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës do të sigurojë mjet efikas juridik kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese (shih, Rasti KI 41/09, parashtruesi i kërkesës AAB/RIINVEST Universiteti SH.P.K, Prishtinë, Aktvendim i 27 janarit 2010; gjithashtu, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës nr. 25803/94, Vendim i 28 korrikut 1999).
29. Sa i përket rastit konkret, parashtruesja kishte parashtruar kërkesë duke e kontestuar mosekzekutimin e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë (C. nr. 2787/06), duke argumentuar se e drejta e saj për të jetuar dhe për të përfutur nga gjysma e pjesës së pasurisë së përbashkët, e cila i kishte takuar asaj dhe dy vajzave të saj, i ishte marrë. Parashtruesja nuk thirret në asnjë nen të Kushtetutës ose të KEDNJ-së.
30. Gjykata vëren se vendimi i Gjykatës Supreme (Rev. nr. 13/2010) kishte gjetur mangësi në zbatimin e ligjit dhe në identifikimin e fakteve në aktgjykimet e gjykatave të instancës së parë dhe të dytë. Gjykata Supreme e ktheu prapa lëndën në tërësi në gjykatën e instancës së parë për rishqyrtim të plotë.
31. Në këto rrethana, Gjykata gjen se çështja është ende në procedurë në gjykatat e rregullta. Pretendimi i parashtrueses mbetet për t’u adresuar në këtë procedurë të rihapur në gjykatat e rregullta.
32. Nga kjo rrjedh se parashtruesja nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në pajtim me rregullin 36 (1) (a) të Rregullores, dhe kërkesa duhet të hidhet poshtë si e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullat 36.1 dhe 56.2 të Rregullores së punës, më 13 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 24/13, Gani Visoka dhe Ismail Zhitia, datë 21 tetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-11-0035, të 23 nëntorit 2012.

KI24/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 18 tetorit 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë Individuale, qartazi e pabazuar.

Parashtruesit pretendojnë se Kolegji për Ankesa i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme i kishte shkelur të drejtat e tyre për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, siç garantohet nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6(1) i KEDNJ-së.

Parashtruesit pretendojnë se Kolegji për Ankesa i DHPGJS-së ua kishte mohuar atyre të drejtën për gjykim të drejtë në bazë të meritave të ankesës, sepse ankesat e tyre në lidhje me listën e punëtorëve ishin shpallur të papranueshme, për shkak se ishin të paafatshme.

Parashtruesit argumentojnë se, kur lista fillestare, siç është publikuar më 4, 5 dhe 7 mars 2009, ishte shpallur nule dhe e pavlefshme nga Trupi gjykues i DHPGJS-së, edhe afati i fundit për dorëzimin e ankesës kundër kësaj liste ishte bërë gjithashtu nul dhe i pavlefshëm. Kur AKP-ja e njoftoi Dhomën e Posaçme më 15 tetor 2009 se lista e rishikuar ishte miratuar, afati i ri për ushtrimin e ankesave automatikisht do të duhej të hynte në fuqi. Duhet të konsiderohet jorelevante se lista e rishikuar ishte identike me listën fillestare.

Parashtruesit më tej argumentojnë se Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme, duke u kthyer prapë tek afati fillestar për ushtrimin e ankesave kundër listës fillestare, i kishte zhvlerësuar ankesat e tyre, dhe prandaj ua mohoi atyre një gjykim në bazë të meritave të kërkesave të tyre.

Gjykata Kushtetuese gjen se pretendimet e parashtruesve nuk janë mbështetur dhe duhet të hidhen poshtë si qartazi të pabazuara.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në
Rastin Nr. KI24/13
Parashtrues
Gani Visoka dhe Ismajl Zhitia
Vlerësimi i kushtetutshmërisë
së Vendimit të Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të
Gjykatës Supreme, ASC-11-0035, të 23 nëntorit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit

1. Kërkesa është dorëzuar nga Gani Visoka dhe Ismajl Zhitia, që të dy banorë të fshatit Konushec, komuna e Podujevës.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit e kontestojnë Vendimin e Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës (ASC-11-0035), të 23 nëntorit 2012. Ky vendim i është dorëzuar secilit parashtrues individualisht më 9 janar 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit pretendojnë se Vendimi i Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, me të cilin ishin refuzuar kërkesat e parashtruesve për njohjen si punëtorë të Ndërmarrjes shoqërore të privatizuar *Ramiz Sadiku*, i kishte shkelur të drejtat e tyre për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 (1) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113 (7) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), nenet 47, 48 dhe 49 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejshëm: Ligji), dhe rregullat 28, 29 dhe 30 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 28 shkurt 2013, parashtruesit e dorëzuan kërkesën në Gjykatë.
6. Më 1 mars 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 5 mars 2013, secili parashtrues dorëzoi dokumente shtesë në Gjykatë.
8. Më 26 mars 2013, Gjykata Kushtetuese i informoi parashtruesit, Agjencinë Kosovare të Privatizimit të Kosovës (AKP) dhe Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për regjistrimin e kërkesës. Gjykata kërkoi nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme që t'i dorëzojë kopjet e fletëkthesave të dorëzimit të vendimit të Kolegjit për Ankesa të Gjykatës Supreme.
9. Më 29 mars 2013, Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme i dorëzoi kopjet e fletëkthesave, që tregojnë datën e dorëzimit të vendimit të Kolegjit për Ankesa parashtruesit.
10. Më 9 shtator 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

11. Në një periudhë kohore, parashtruesit ishin të punësuar si punëtorë të Ndërmarrjes shoqërore *Ramiz Sadiku*, në Prishtinë.
12. Më 27 qershor 2006, ishte privatizuar Ndërmarrja shoqërore *Ramiz Sadiku*.
13. Më 4, 5 dhe 7 mars 2009, AKP-ja publikoi listën përfundimtare të punëtorëve të kualifikuar për të marrë 20% të të ardhurave nga

privatizimi. Afati i fundit për të ushtruar ankesë kundër kësaj liste ishte 27 marsi 2009.

14. Më 11 qershor 2009, Trupi Gjykses i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme (DHPGJS) e shpalli këtë listë ‘nul dhe të pavlefshme’, sepse Komisioni shqyrtues që e kishte përpiluar këtë listë nuk ishte në përbërje siç kërkohej me ligj. Trupi gjykses e udhëzoi AKP-në që ta formojë një komision shqyrtues të ri, që do të përpilonte një listë të re të punëtorëve të kualifikuar. Sidoqoftë, nëse lista e re do të ishte identike me listën fillestare, nuk do të kërkohej nga AKP-ja që ta publikojë listën e re, por thjesht që ta informojë DHPGJS-në.

15. Vendimi i Trupit gjykses të DHPGJS-së më tej specifikonte se:

“Çdo ankues i pakënaqur me mospërfshirjen e tij/saj në listën e publikuar dhe që tashmë ka paraqitur ankesë për këtë çështje në Dhomën e Posaçme, nuk ka nevojë të paraqesë ankesë të re pranë Dhomës.”

16. Më 18 qershor 2009, vendimi i Trupit gjykses të DHPGJS-së ishte publikuar në gazetën ditore *Koha Ditore*, i shoqëruar nga teksti i lartpërmendur informues.

17. Më 22 korrik 2009, parashtruesi Gani Visoka ushtroi ankesë në DHPGJS në lidhje me mospërfshirjen e tij në listën fillestare të punëtorëve të kualifikuar.

18. Më 29 shtator 2009, AKP-ja, në pajtim me vendimin e Trupit gjykses të DHPGJS-së, me sa duket e formoi Komisionin shqyrtues, i cili vazhdoi miratimin e një liste të rishikuar të punëtorëve të kualifikuar.

19. Më 13 tetor 2009, parashtruesi Ismajl Zhitia ushtroi ankesë në DHPGJS në lidhje me mospërfshirje në listën fillestare të punëtorëve të kualifikuar.

20. Më 15 tetor 2009, AKP-ja e njoftoi DHPGJS-në se Komisioni i ri shqyrtues e ka miratuar listën e rishikuar dhe se nuk ka pasur ndryshime të listës fillestare të publikuar të punëtorëve të kualifikuar.

21. Lista e rishikuar nuk ishte publikuar, në pajtim me vendimin e Trupit gjykses të DHPGJS-së të 11 qershorit 2009. Sidoqoftë, ishte botuar një njoftim për aprovimin e listës së rishikuar. Njoftimi i publikuar specifikonte më tej:

“Çdo ankues i pakënaqur me mospërfshirjen e tij/saj ne listën e publikuar dhe që tashmë ka paraqitur ankesë në këtë çështje në Dhomën e Posaçme, nuk ka nevojë të paraqesë ankesë të re pranë Dhomës.”

22. Më 22 mars 2010, Trupi gjykues i DHPGJS-së e lëshoi një urdhër për të gjithë ankuesit të cilët kishin ushtruar ankesë jashtë afatit ligjor, që t'i japin sqarime Trupit gjykues për arsyet e lëshimit të afatit ligjor.
23. Më 24 shkurt 2011, Trupi gjykues i DHPGJS-së (SCEL-09-0001) hodhi poshtë ankesat e parashtruesve (së bashku me ankesat e 181 personave të tjerë) pasi që ishin dorëzuar jashtë afatit të përcaktuar të 27 marsit 2009. Trupi gjykues konsideronte se ankuesit të cilët ofruan arsye të vlefshme, mund të konsideroheshin se i kanë dorëzuar ankesat me kohë, me zbatimin e rregullave përkatëse të përfshira në nenet 117 dhe 118 të Ligjit të Procedurës Kontestimore (Gazeta Zyrtare 4/77-1478) për parashtruesit për 'kthim në gjendjen e mëparshme.'
24. Trupi Gjykues nuk i ka shqyrtuar në mënyrë specifike meritat e ankesave të parashtruesve, me arsyetimin se:

“Duke marrë parasysh se ankesa është ushtruar tre muaj pas skadimit të afatit për paraqitje të ankesës (afati i fundit për të ushtruar ankesë kishte skaduar më 27 mars 2009), duke u bazuar në arsyet e lartcekura në paragrafët (2) dhe (4) të "arsyetimit ligjor" të këtij vendimi, kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme nuk mund të aprovohet dhe ankesa konsiderohet si e paafatshme, prandaj, ankesa hidhet poshtë si e papranueshme.”

25. Që të dy parashtruesit ushtruan ankesa në Kolegjin për Ankesa të DHPGJS-së, duke argumentuar se lista fillestare e 4, 5 dhe 7 marsit 2009 ishte shpallur 'nule dhe e pavlefshme', afati i fundit i 27 marsit 2009 ishte shpallur gjithashtu nul dhe i pavlefshëm. Pas komunikimit më 15 tetor 2009 të listës së rishikuar nga ana e AKP-së në DHPGJS, afati i ri duhet të hyjë në fuqi, duke u bazuar në këtë datë.
26. Më 23 nëntor 2012, Kolegji për Ankesa i DHPGJS-së (ASC-11-0035) i shpalli ankesat e parashtruesve të pranueshme, por të pabazuara, duke arsyetuar se:

“Trupi gjykues në mënyrë të drejtë ka vlerësuar se ankesa kundër listës përfundimtare, të cilën [parashtruesi] e ka parashtruar pas 27 marsit 2009, ka qenë e paafatshme. Pasi që ankuesi nuk ka

dorëzuar kërkesë për rikthim pranë Trupit gjykues, nuk është relevante nëse atij i ka ikur afati kohor nga gabimi i tij apo jo.”

27. Kolegji për Ankesa më tej arsyetoi:

“Trupi gjykues sqaroi në aktvendimin e 24 shkurtit 2011 se ai do t'i shqyrtojë vetëm arsyet e pretenduara nga ankuesit të parashtruara te Trupi gjykues deri më 27 qershor 2009 dhe vetëm në rast se ankuesit janë përgjigjur me kohë ndaj urdhrit për sqarim. Trupi gjykues shpjegoi se të gjitha ankesat e parashtruara pas 27 qershorit 2009 do të konsiderohen përfundimisht të paafatshme dhe të papranueshme. Trupi gjykues gjithashtu kishte ardhur në këtë përfundim se ankesat e paafatshme nuk mund të nënkuptohen si kërkesa për kthim në gjendjen e mëparshme, në bazë të neneve 117 dhe 118 të Ligjit mbi procedurën kontestimore (LPK), (publikuar në Gazetën Zyrtare 4/77-1478, i ndryshuar) dhe nenit 70.3 të Urdhresës Administrative (UA) të UNMIK-ut 2008/6, duke qenë se ato janë paraqitur pas më tepër se tre muajsh vonesë nga lëshimi i mundësisë për t'u ankuar ndaj listës. Sipas Trupit gjykues, kthimi në gjendjen e mëparshme nuk mund të kërkohej më tutje pas asaj kohe. Ankuesve, të cilët janë ankuar pas 27 qershorit 2009, nuk u është lëshuar asnjë lloj urdhri për të dhënë sqarime për arsyen e lëshimit të afatit ligjor.”

Argumentet ligjore të paraqitura nga parashtruesi

28. Parashtruesit pretendojnë se Kolegji për Ankesa i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme i kishte shkelur të drejtat e tyre për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, siç garantohet nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6(1) i KEDNJ-së.
29. Parashtruesit pretendojnë se Kolegji për Ankesa i DHPGJS-së ua kishte mohuar atyre të drejtën për gjykim të drejtë në bazë të meritave të ankesës, sepse ankesat e tyre në lidhje me listën e punëtorëve ishin shpallur të papranueshme, për shkak se ishin të paafatshme.
30. Parashtruesit argumentojnë se, kur lista fillestare, siç është publikuar më 4, 5 dhe 7 mars 2009, ishte shpallur nule dhe e pavlefshme nga Trupi gjykues i DHPGJS-së, edhe afati i fundit për dorëzimin e ankesës kundër kësaj liste ishte bërë gjithashtu nul dhe i pavlefshëm. Kur AKP-ja e njoftoi Dhomën e Posaçme më 15 tetor 2009 se lista e rishikuar ishte miratuar, afati i ri për ushtrimin e ankesave automatikisht do të duhej të hynte në fuqi. Duhet të konsiderohet jorelevante se lista e rishikuar ishte identike me listën fillestare.

31. Parashtruesit më tej argumentojnë se Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme, duke u kthyer prapë tek afati fillestar për ushtrimin e ankesave kundër listës fillestare, i kishte zhvlerësuar ankesat e tyre, dhe prandaj ua mohoi atyre një gjykim në bazë të meritave të kërkesave të tyre.

Pranueshmëria e kërkesës

32. Gjykata shqyrton nëse parashtruesit e kërkesës i kanë plotësuar kushtet e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuar më tej në Ligj dhe Rregullore të punës.

33. Në këtë rast, Gjykata duhet të përcaktojë në mënyrë të veçantë nëse parashtruesit i kanë plotësuar kushtet e nenit 113 (1) të Kushtetutës dhe të nenit 49 të Ligjit si dhe të rregullit 36 (1) (b) të Rregullores së punës.

34. Gjykata i referohet nenit 113 të Kushtetutës, i cili përcakton se:

1. *Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.*

[...]

8. *Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*

35. Parashtruesit janë palë të autorizuar dhe i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj.

36. Neni 48 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese gjithashtu përcakton:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë.”

37. Përveç kësaj, rregulli 36 (2) i Rregullores së punës parasheh që:

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose

[...], ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

38. Siç shihet nga sa thuhet më lart, parashtruesit e kërkesës pretendojnë se e drejta e tyre për gjykim të drejtë është shkelur sepse Kolegji për Ankesa i DHPGJS-së i refuzoi si të pabazuara ankesat e tyre, pasi që ishin të paafatshme.
39. Sidoqoftë, Gjykata konsideron se parashtruesit nuk kanë treguar si dhe pse është shkelur e drejta e tyre për gjykim të drejtë dhe as nuk e kanë mbështetur pretendimin e tyre në lidhje me atë shkelje.
40. Në anën tjetër, Gjykata vëren se Trupi gjykues dhe Kolegji për Ankesa i DHPGJS-së kishin shpjeguar në mënyrë të plotë dhe të arsyeshme pse ankesat e tyre ishin refuzuar si të papranueshme për shkak se ishin të paafatshme.
41. Fakti i thjeshtë se parashtruesit janë të pakënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund të ngrejë kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës ose të nenit 6 (1) të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut (Shih, Memetović kundër Gjykatës Supreme të Kosovës, KI50/10, 21 mars 2011; Shih, *mutatis mutandis*, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, GJEDNJ, kërkesa nr. 5503/02, e 26 korrikut 2005).
42. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese përsërit që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e apelit, apo gjykatë e shkallës së katërt, lidhur me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, Avdyli kundër Gjykatës Supreme të Kosovës, KI 13/09, 18 qershor 2010; shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1).
43. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në atë mënyrë që procedurat në përgjithësi, shikuar në tërësi, janë kryer në atë mënyrë që parashtruesi i kërkesës të ketë pasur një

gjykim të drejtë (shih, *inter alia*, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, App. Nr. 13071/87, 10 korrik 1991).

44. Në rastin e tanishëm, parashtresve u janë dhënë shumë mundësi për ta paraqitur rastin e tyre dhe për ta kontestuar interpretimin e ligjit, të cilin ata e konsideronin si të gabuar, pranë Trupit gjykues dhe Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme. Interpretimi i afatit ligjor për ushtrimin e ankesës kundër listës së punëtorëve të kualifikuar për të përfituar nga të ardhurat e privatizimit të Ndërmarrjes shoqërore është çështje që duhet përcaktuar nga Dhoma e Posaçme dhe është jashtë fushëveprimit të vlerësimit kushtetues të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm nga Gjykata.
45. Gjykata Kushtetuese gjen që procedurat përkatëse ishin të drejta dhe të paprekura nga arbitrariteti (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009). Për më tepër, asgjë në kërkesë nuk tregon se Trupit gjykues dhe Kolegjit për Ankesa të DHPGJS-së i kishte munguar paanshmëria apo se procedurat kishin qenë në ndonjë mënyrë të padrejta.
46. Prandaj, Gjykata Kushtetuese gjen se pretendimet e parashtresve nuk janë mbështetur dhe duhet të hidhen poshtë si qartazi të pabazuara.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës, nenit 46 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullat 36.2 të Rregullores së punës, më 9 shtator 2013, njëzëri,

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. TA SHPALLË këtë vendim të plotfuqishëm menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 36/13, Mursel Kosumi, datë 21 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Pkl. nr. 120/2012, të 29 nëntorit 2012.

Rasti KI 36/13, Aktvendim për papranueshmëri i 12 shtatorit 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesë Individuale, qartazi të pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi pretendon se Gjykata e Qarkut në lidhje me ankesën, dhe Gjykata Supreme e Kosovës në lidhje me kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë, kishin shkelur të drejtën e tij për mbrojtje gjyqësore të të drejtave, siç garantohen me nenin 54 të Kushtetutës.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat duhet t'i shqyrtojnë dhe t'i vlerësojnë të gjitha provat e paraqitura nga palët, si dhe të përfshijnë arsyet në aktgjykimet e tyre, në mënyrën se si janë vlerësuar dëshmitë.

Parashtruesi pretendon se provat e reja që ai i ka paraqitur në Gjykatën e Qarkut, gjegjësisht kontrata me të bashkakuzuarin dhe deklarata e të bashkakuzuarit, ishin fakte vendimtare të reja, të cilat as Gjykata e Qarkut dhe as Gjykata Supreme nuk i morën parasysh në vendimet e tyre. Parashtruesi i kërkesës pohon se kjo përbën një mohim të drejtësisë.

Për më tepër, parashtruesi i kërkesës insiston se provat tregojnë se ai nuk kishte as synimin e qëllimshëm për të kryer mashtrim, dhe as nuk kishte fituar ndonjë përfitim material nga mashtrim i pretenduar, dhe se për këtë arsye ai nuk ka mundur të shpallet fajtor për këtë vepër penale.

Gjykata Kushtetuese konstaton se pretendimet e parashtruesit nuk kanë qenë të mbështetura me prova dhe duhet të refuzohen si qartazi të pabazuara.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI36/13

Parashtruesi

Mursel Kosumi

Vlerësim i kushtetutshmërisë

**së Vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Pkl. nr. 120/2012,
të 29 nëntorit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtrues

1. Parashtrues është Mursel Kosumi, me vendbanim në Podujevë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Vendimin e Gjykatës Supreme, Pkl. nr. 120/2012, të 29 nëntorit 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se vendimi i lartpërmendur i ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, gjegjësisht nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike], nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave].

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenin 22 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në

tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 56, paragrafi 2, i Rregullores së punës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 12 mars 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 25 mars 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Robert Carolan si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 29 mars 2013, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme, e cila deri më tani nuk ka dorëzuar asnjë koment.
8. Më 12 shtator 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

9. Nga shkresat e lëndës del që më ose rreth 9 gushtit 2011, parashtruesi i kërkesës e njoftoi FB-në me BB-në, nga kompania ndërtimore për furnizim NTP "Zhitija Com" të Obiliqit. Parashtruesi pretendon, ose mbështet pretendimin, se FB-ja ishte një banor i huaj dhe pronar i një hoteli në Podujevë dhe se FB-ja dëshironte të blejë kubëza betoni për shtrim për hotelin e tij.
10. Më 9 gusht 2011, FB-ja kishte nënshkruar kontratën me BB-në për blerjen e 1,500 metrave katrorë të kubëzave të betonit, me çmim të përgjithshëm prej 9,000 eurosh. Parashtruesi i kishte dhënë BB-së një garanci verbale për pagesën e çmimit të blerjes në rast se FB-ja do të dështonte që të paguajë. BB-ja kishte bërë biznes më parë me parashtruesin dhe prandaj u kishte besuar fjalëve së tij.
11. Kubëzat e betonit i ishin dorëzuar më pas parashtruesit, i cili i ka përdorur ato për ta shtruar tokën rreth hotelit dhe shtëpisë në pronësi të MI-së nga Podujeva. Shtrimi i tokës përreth hotelit me kubëza betoni ishte rezultat i një marrëveshjeje të mëhershme në mes të parashtruesit dhe MI-së, dhe ishte menduar si kompensim për transferimin e gjashtë automjeteve të parashtruesit, të cilat i përkasin MI-së, në një vlerë prej 11,600 eurosh.
12. Më 26 gusht 2011, FB-ja iu drejtua BB-së me një kërkesë për të blerë një ekskavator. BB-ja pyeti parashtruesin e kërkesës nëse FB-së mund t'i besohet për pagesë, dhe me sa duket parashtruesi i është përgjigjur se

FB-ja kishte para dhe do të paguante. BB-ja kishte nënshkruar një kontratë me FB-në për blerjen e një ekskavatori me një çmim prej 12.000 eurosh. Atëherë, FB-ja kishte paguar një shumë fillestare prej 2.000 eurosh dhe kishte marrë në dorëzim ekskavatorin.

13. Më 4 shtator 2011, FB-ja ia kishte shitur ekskavatorin kompanisë së hekurishteve në Fushë-Kosovë për 4.200 euro.
14. Në një fazë të caktuar, BB-ja e pyeti parashtruesin e kërkesës, kur do të paguhej për kubëzat e betonit. Pretendohet se parashtruesi i kërkesës i është përgjigjur se FB-ja e kishte lëshuar vendin. BB-ja pastaj shkoi për të vizituar vendin ku ishin dorëzuar kubëzat e çimentos. Atje, ai u takua me MI-në dhe zbuloi se FB-ja nuk ishte pronar i një hoteli. Në këtë moment, BB-ja pretendohet të ketë raportuar parashtruesin dhe FB-në tek autoritetet e duhura, duke i akuzuar ata për mashtrim.
15. Më 29 shtator 2011, Prokuroria Publike Komunale në Prishtinë e dorëzoi një aktakuzë kundër parashtruesit dhe FB-së si bashkëkryerës të veprës penale të mashtrimit.
16. Më 14 tetor 2011, Gjykata Komunale në Prishtinë e konfirmoi aktakuzën kundër parashtruesit.
17. Më 5 dhjetor 2011, Gjykata Komunale e Prishtinës (P. nr. 2840/11) e dënoi parashtruesin si bashkëkryes të veprës penale të mashtrimit. Parashtruesi u dënua me një (1) vit burgim, por përmbarimi i këtij dënimi u pezullua me kusht që parashtruesi t'ia paguajë shumën prej 9,000 eurosh viktimës (BB) brenda gjashtë muajve pasi ky vendim të bëhet i formës së prerë dhe me kusht që parashtruesi mos të kryejë ndonjë vepër të re penale brenda dy (2) vitesh nga dita kur ky vendim merr formë të prerë.
18. Parashtruesi paraqiti ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë. Ankesa pretendonte se gjykata e shkallës së parë kishte kryer shkelje materiale të ligjit, *inter alia*, në lidhje me veprën penale, dhe nuk i kishte përcaktuar saktë faktet. Parashtruesi pretendonte se ai kishte qenë i angazhuar në transaksionet e rregullta afariste dhe nuk kishte pasur synimin e qëllimshëm për të kryer mashtrim. Ai gjithashtu pohoi se ai nuk kishte përfutur nga mashtrimi i pretenduar.
19. Në mbështetje të ankesës së tij, parashtruesi paraqiti prova të reja, përkatësisht një kontratë të nënshkruar më 10 gusht 2011, midis atij dhe të bashkakuzuarit FB. Kjo kontratë parashikon që parashtruesi posedon pesë (5) automjete, të cilat do të jepen në këmbim të 1.500 metrave

katrorë të kubëzave të betonit, të poseduara nga FB-ja. Marrëveshja është shoqëruar nga një deklaratë e nënshkruar nga FB-ja më 20 dhjetor 2011. Kjo deklaratë thekson se vlera e sendeve të shkëmbyera është vlerësuar bashkërisht në vlerë prej 9,000 eurosh dhe se kushtet e marrëveshjes janë përmbushur në mënyrë të plotë nga palët. Edhe kontrata, edhe deklarata ishin të dëshmuara nga një avokat.

20. Më 10 maj 2012, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (AP. nr. 15/2012) e shpalli ankesën e parashtruesit si të pabazuar dhe e vërtetoi në tërësi vendimin e Gjykatës Komunale (P. nr. 2840/11) për dënim dhe burgim. Në lidhje me shkeljet e pretenduara të dispozitave të ligjit penal, Gjykata deklaroi:

"[...] Aktgjykimi i kundërshtuar është konkret dhe i qartë, nuk ka kundërthënie me vetveten, e as me arsyet e paraqitura në aktgjykimin e kundërshtuar. [...] gjykata e shkallës së parë ka përshkruar gjendjen faktike të mbështetur [nga kjo gjykatë] dhe ka dhënë arsye të qarta dhe bindëse për vërtetimin e tillë të fakteve, ka dhënë vlerësimin për provat e administruara duke arsyetuar se pse disa fakte i merr të vërtetuara, ka vlerësuar argumentet e të akuzuarit dhe pastaj e ka arsyetuar qartë se për çfarë arsye nuk e pranon versionin e mbrojtjes së tyre dhe këtë arsyetim e mbështet edhe kjo gjykatë. [...]"

Duke e vlerësuar edhe bazën ankimore [të akuzuarit] se në aktgjykimin e kundërshtuar është bërë vërtetimi i gabuar dhe jo i plotë i gjendjes faktike, sipas vlerësimit të kësaj gjykate këto pretendime ankimore nuk janë të bazuara. Qasja e gjykatës së shkallës së parë ndaj provave të administruara, pra edhe ndaj fakteve vendimtare ka qenë e drejtë dhe e ligjshme, prandaj një qëndrim të tillë e mbështet edhe kjo gjykatë. [...]"

21. Parashtruesi paraqiti kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë në Gjykatën Supreme kundër aktgjykimit të formës së prerë të Gjykatës Komunale (P. nr. 2840/11) dhe kundër aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut (AP. nr. 15/2012). Parashtruesi kishte pretenduar, *inter alia*, se vendimet e gjykatave të instancës së parë dhe të dytë i kishin shkelur dispozitat materiale të kodit penal. Në veçanti, parashtruesi pretendonte se Gjykata e Qarkut kishte dështuar t'i marrë parasysh provat e reja që ai i kishte paraqitur dhe të cilat dëshmonin pafajësinë e tij.
22. Më 29 nëntor 2012, Gjykata Supreme (Pkl. nr. 120/2012) e refuzoi si të pabazuar kërkesën e parashtruesit për mbrojtje të ligjshmërisë. Gjykata Supreme konsideronte se kërkesa nuk kishte paraqitur arsyet për të

mbështetur pretendimin e tij për shkeljen e dispozitave të ligjit penal, por në vend të kësaj, gjeti se “[...] teksti i tërësishëm i kërkesës është më shumë i orientuar në lidhje me segmentet e fakteve se pala e gjykuar nuk ka ndërmarrë asnjë veprim për ta mashtruar palën e dëmtuar.”

23. Në këtë drejtim, Gjykata Supreme theksoi:

“Në këtë çështje penalo-juridike, gjykata e shkallës së parë, e po ashtu edhe gjykata e shkallës së dytë drejt dhe në mënyrë të plotë kanë vlerësuar të gjitha veprimet inkriminuese të të gjykuarit dhe drejt kanë vlerësuar se në veprimet e tij formësohen elementet e veprës penale për të cilën është shpallur fajtor, e që si të drejta dhe të bazuara i pranon edhe kjo gjykatë. Elementi i dashjes në veprimet e të gjykuarit manifestohet se tani i gjykuari [pala] [...], me marrëveshje paraprake është pajtuar që ta vërë në lajthitje dhe duke e shtyrë që të veprojë në dëm të pasurisë së tij [palën e dëmtuar], duke e paraqitur rrejtshëm FB-në si pronar të një hoteli, i cili duke i besuar ... [palës së gjykuar], të cilin më parë e ka njohur, lidh kontratë me FB-në për shitjen e kubëzave të betonit në sasi prej 1,500 m² (një mijë e pesëqind metra katrorë) në vlerë prej 9.000€, e të cilat kubëza [pala e gjykuar] i shtron te hoteli i MI-së dhe për këtë lidh kontratë me MI-në për blerjen e gjashtë veturave në vlerë prej 11.6000 (njëmbëdhjetë mijë e gjashtëqind euro), me ç'rast i ka shkaktuar dëm të dëmtuarit [palës] në vlerë prej 9.0000 (nëntë mijë eurosh).

Gjykata Supreme pranon në tërësi qëndrimin juridik të gjykatës së shkallës së parë dhe asaj të dytë, të shprehur në aktgjykimet e tyre, përkitazi me përgjegjësinë penale të të akuzuarit dhe se në veprimet e tij qëndrojnë elementet objektive dhe subjektive të veprës penale mashtrim, i parashikuar me nenin 261 par. 1 lidhur me nenin 23 të KPK-së, ngase veprimet që ai i kishte ndërmarrë qartë kishin qëllim mashtrues në raport me të dëmtuarin [palën].”

Argumentet juridike të paraqitura nga parashtruesi

24. Parashtruesi pretendon se Gjykata e Qarkut në lidhje me ankesën, dhe Gjykata Supreme e Kosovës në lidhje me kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë, kishin shkelur të drejtën e tij për mbrojtje gjyqësore të të drejtave, siç garantohen me nenin 54 të Kushtetutës.
25. Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat duhet t'i shqyrtojnë dhe t'i vlerësojnë të gjitha provat e paraqitura nga palët, si dhe të përfshijnë arsyet në aktgjykimet e tyre, në mënyrën se si janë vlerësuar dëshmitë.

26. Parashtruesi pretendon se provat e reja që ai i ka paraqitur në Gjykatën e Qarkut, gjegjësisht kontrata me të bashkakuzuarin dhe deklarata e të bashkakuzuarit, ishin fakte vendimtare të reja, të cilat as Gjykata e Qarkut dhe as Gjykata Supreme nuk i morën parasysh në vendimet e tyre. Parashtruesi i kërkesës pohon se kjo përbën një mohim të drejtësisë.
27. Për më tepër, parashtruesi i kërkesës insiston se provat tregojnë se ai nuk kishte as synimin e qëllimshëm për të kryer mashtrim, dhe as nuk kishte fituar ndonjë përfitim material nga mashtrim i pretenduar, dhe se për këtë arsye ai nuk ka mundur të shpallet fajtor për këtë vepër penale.

Pranueshmëria e kërkesës

28. Gjykata vëren se parashtruesi pretendon shkeljen e së drejtës së tij për mbrojtje gjyqësore të të drejtave të tij, dhe ai citon nenet 32, 53 dhe 54 të Kushtetutës. Megjithatë, bazuar në thelbin e pretendimeve të tij, Gjykata konstaton se parashtruesi i kërkesës në fakt ankohet për shkelje të së drejtës së tij për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm siç garantohet me nenin 31 të Kushtetutës. Rrjedhimisht, Gjykata do të shqyrtojë këtë kërkesë sipas kësaj dispozite.
29. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë të parapara me Kushtetutë, me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës të Gjykatës.
30. Neni 113 i Kushtetutës përcakton kornizën e përgjithshme të kriterëve ligjore që një kërkesë të jetë e pranueshme. Ajo parasheh:

*“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.
[...]*

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.

31. Neni 48 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, gjithashtu përcakton se:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë

cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë.”

32. Përveç kësaj, rregulli 36 (2) i Rregullores parasheh se

“Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

(b) [...]faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose

[...], ose

(d) [...] kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij;”

33. Në lidhje me këtë, në bazë të Kushtetutës, Gjykata Kushtetuese përsërit se nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e apelit kur shqyrtohen vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është që të interpretojnë ligjin dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës materiale dhe procedurale (shih *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1)

34. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë sa që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Eduards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa nr. 13071/87, e miratuar më 10 korrik 1991).

35. Në këtë rast, parashtruesi i kërkesës ka mundësi të shumta për të paraqitur rastin e tij dhe të kundërshtojë interpretimin e fakteve dhe të ligjit, të cilat ai i konsideron të padrejta, në Gjykatën e Qarkut dhe në Gjykatën Supreme. Gjykata vëren se teksti i vendimeve të Gjykatës së Qarkut në lidhje me ankesën e tij, dhe të Gjykatës Supreme në lidhje me kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë, shprehimisht nuk përmendin pjesët e dëshmisë në të cilat parashtruesi e bazon kërkesën e tij. Megjithatë, Gjykata konstaton se vendimet e të dyja gjykatave janë të arsyetuara dhe në mënyrë adekuate i përgjigjen pretendimeve të parashtruesit në substancë.

36. Pas shqyrtimit të procedurave penale në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk ka gjetur se procedurat përkatëse kanë qenë në çfarëdo mënyre të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së në lidhje me pranueshmërinë e kërkesës, nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
37. Gjykata konsideron se nuk ka asgjë në kërkesë që tregon se gjykatave, gjatë shqyrtimit të rastit, u mungonte paanshmëria ose që procedurat ishin në ndonjë mënyrë të padrejta. Fakti i thjeshtë se parashtruesi është i pakënaqur me rezultatin e rastit nuk mund të ngrejë një kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës (shih *mutatis mutandis* aktgjykim i KEDNJ-së, Parashtresa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykim i 26 korrikut 2005.)
38. Bazuar në këto vlerësime, Gjykata konstaton se parashtruesi nuk ka qenë viktimë e një mohimi të mbrojtjes gjyqësore të të drejtave të tij.
39. Prandaj, Gjykata Kushtetuese konstaton se pretendimet e parashtruesit nuk kanë qenë të mbështetura me prova dhe duhet të refuzohen si qartazi të papabazuara.
40. Rrjedhimisht, për arsyet e theksuara më lart, kërkesa është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 113 (7) të Kushtetutës, nenit 46 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullat 36 (2) të Rregullores, më 12 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TA SHPALLË këtë vendim të plotfuqishëm menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 135/12, Svetoza Nikolić, datë 21 tetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 36/2010, të 12 shtatorit 2012.

Rasti KI 135/12, Aktvendim për papranueshmëri i datës 9 shtator 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, ratione temporis, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar me 27 dhjetor 2012, kërkon vlerësim të kushtetutshmërisë Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 36/2010, të 12 shtatorit 2012, ku parashtruesi i kërkesës kishte kërkuar revizion të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Gz nr. 993/2008, të 2 korrikut 2009, kërkesë kjo që iu refuzua.

Çështja ka të bëjë me kompensimin e dëmeve materiale që iu shkaktuan parashtruesit gjatë ngjarjeve të marsit 2004 në Kosovë. Për këtë, parashtruesi e kishte paditur Qeverinë e Kosovës.

Gjykata konstaton se kërkesa nuk është ngritur në Gjykatë në mënyrë ligjore, dhe në pajtim me nenin 113 (1) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36, e njëjta është e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI135/12

Parashtruesi

Svetozar Nikolić

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Rev. Nr. 36/2010, të 12 shtatorit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues është Svetozar Nikolić, me vendbanim në Kralevë, Republika e Serbisë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 36/2010, të 12 shtatorit 2012, të cilin e kishte pranuar në një datë të pacaktuar në shtator të vitit 2012.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes së kërkesës është vlerësimi nga Gjykata Kushtetuese i Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 36/2010, të 12 shtatorit 2012, ku parashtruesi i kërkesës kishte kërkuar revizion të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Gz nr. 993/2008, të 2 korrikut 2009, kërkesë kjo që iu refuzua.
4. Rasti ka të bëjë me kompensimin e dëmeve materiale që iu shkaktuan parashtruesit gjatë ngjarjeve të marsit 2004 në Kosovë. Për këtë, parashtruesi e kishte paditur Qeverinë e Kosovës.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës; nenet 46, 47, 48 dhe 49 të Ligjit, dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 27 dhjetor 2012, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese.
7. Më 10 janar 2013, Kryetari i Gjykatës caktoi gjyqtarin Robert Carolan si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Arta Rama-Hajrizi.
8. Më 21 janar 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin dhe Gjykatën Supreme në lidhje me regjistrimin e kërkesës.
9. Më 6 qershor 2013, parashtruesi i kërkesës i dorëzoi Gjykatës parashtrësë me shkrim prej 31 faqesh të titulluar *“Sqarim i kërkesës së Svetozar Nikolićit...”*.
10. Më 9 shtator 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Parashtruesi ishte pronar i dy shtëpive në rrugën “Vojvoda Bojović” në Fushë-Kosovë.
12. Sipas parashtruesit, *“natën ndërmjet 17 dhe 18 marsit 2004, ai ka qenë i detyruar që nën kërcënim të dhunës dhe terrorit, ta lëshojë shtëpinë e vet. Menjëherë pas lëshimit të shtëpisë nga ana e paraqitësit të kërkesës, shtëpia ishte plaçkitur dhe i ishte vënë zjarri nga sulmuesit e organizuar dhe është djegur deri në themel, edhe pse në atë kohë forcat e KFOR-it dhe faktorët e tjerë ndërkombëtarë, duke përfshirë autoritetet lokale, kanë qenë të pranishëm dhe përgjegjës për siguri në Kosovë.”*

13. Pas asaj ngjarjeje, parashtruesi inicioi dy procedura të ndryshme civile për të fituar kompensimin e dëmit të shkaktuar.
14. Procedura e parë është përfunduar me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 36/2010, më 12 shtator 2012. Parashtruesi i kërkesës konteston kushtetutshmërinë e këtij rasti pranë Gjykatës Kushtetuese.

Procedura mund të përmbliidhet si në vijim:

15. Më 14 qershor 2004, parashtruesi paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë për kompensim të dëmit kundër Komunes së Fushë-Kosovës dhe Qeverisë së Kosovës. Gjatë asaj procedure, parashtruesi precizoi padinë e tij dhe kërkoi nga Gjykata Komunale në Prishtinë ta detyrojë Qeverinë e Kosovës që t'ia kompensojë dëmin e shkaktuar në shumë prej 377,850 €, me kamatë prej 14 qershorit 2004.
16. Më 16 prill 2008, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin Nr. P 1295/04 dhe e refuzoi padinë e parashtruesit si të pabazuar. Në arsyetim të aktgjykimit thuhej se *“sipas mendimit të saj, Qeveria e Kosovës nuk ka përgjegjësi civile-juridike për dëmin e shkaktuar pas akteve të dhunës në Kosovë, më 17 mars 2004, sepse në këtë rast nuk bëhet fjalë për dëmin e shkaktuar nga puna joligjore dhe jo e drejtë e organeve të saj, gjatë kryerjes së shërbimit të tyre”*.
17. Më tutje, parashtruesi i kërkesës pretendoi se më 17 mars 2004 në Kosovë, *“KFOR-i dhe UNMIK-u kanë qenë të obliguar që t'i pengojnë aktet e tilla. Në bazë të nenit 8 (a) të Kornizës Kushtetuese, çështja e sigurisë së rendit dhe qetësisë publike ka qenë kompetencë e Përfaqësuesit Special të Sekretarit të Përgjithshëm të KB-së që do të thotë se KFOR-i dhe UNMIK-u kanë qenë të obliguar që t'i parandalojnë rreziqet e drejtuara kundër qytetarëve dhe pronës së tyre”*.
18. Më 17 qershor 2009, parashtruesi ushtroi ankesë, duke e kontestuar, *inter alia*, mungesën e legjitimitetit pasiv të Qeverisë së Kosovës. Parashtruesi rikujtoi se neni 180 i Ligjit të marrëdhënieve detyrimore dhe neni 6 i Kornizës Kushtetuese ishin të zbatueshëm për rastin në fjalë.
19. Më 2 korrik 2009, Gjykata e Qarkut në Kosovë e refuzoi ankesën e parashtruesit si të pabazuar.

20. Më 30 nëntor 2009, parashtruesi paraqiti revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës dhe i përsëriti argumentet ligjore të cilat i kishte ngritur në ankesën e tij në Gjykatën e Qarkut. Ai gjithashtu shtoi se Gjykata e Qarkut e kishte cituar dhe interpretuar gabimisht nenin 8.1 (a) të Kornizës Kushtetuese.
21. Më 20 dhjetor 2010, parashtruesi i kërkesës i paraqiti kërkesë për urgjencë Kryetarit dhe Administratorit të Gjykatës Supreme, në mënyrë që të përshpejtohej procedura në Gjykatën Supreme.
22. Më 8 mars 2011, parashtruesi i kërkesës e ripërsëriti kërkesën e tij drejtuar Kryetarit dhe Administratorit të Gjykatës Supreme.
23. Më 21 mars 2011, Administratori i Gjykatës Supreme iu përgjigj kërkesës së parashtruesit të 8 marsit 2011. Ai gjithashtu e informoi parashtruesin se Gjykata Supreme e kishte pranuar kërkesën e tij për urgjencë si dhe revizionin më 28 maj 2010. Më tej, Administratori i Gjykatës Supreme theksoi se Gjykata Supreme “është shumë e ngarkuar me lëndë të të gjitha materieve, pra edhe të atyre civile. Në këtë rast ne, në pajtim me rregullat e prioritetit për zgjidhje të lëndëve, përpiqemi që lëndët e së njëjtës shkallë të urgjencës, t’i zgjidhim sipas radhës së pranimit në shqyrtim, që do të thotë se lënda juaj do të zgjidhet duke i respektuar në mënyrë të plotë këto rregulla”.
24. Më 12 shtator 2012, Gjykata Supreme nxjerr Aktgjykimin Rev. no. 36/2010 dhe e refuzon revizionin e parashtruesit si të pabazuar.
25. Gjykata Supreme gjeti se argumentet e parashtruesit ishin të pabazuara dhe shtoi se “me Rezolutën 1244 të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara... në nenin 9 (d) të Rezolutës ishte vendosur se përgjegjësia për prezencën ndërkombëtare të sigurisë... do të ushtrohet nga bashkësia ndërkombëtare”.
26. Gjykata Supreme më tutje rikujtoi se si neni 8 i Kornizës së Përkohshme Kushtetuese po ashtu edhe dispozitat e Marrëveshjes Ushtarake të Kumanovës, që është pjesë e Rezolutës 1244 të KB-së, parashohin përgjegjësinë e Kombeve të Bashkuara dhe KFOR-it, mes të tjerash, për kompensimin e dëmit.
27. Në kërkesën e tij, parashtruesi gjithashtu përmend edhe procedurën e dytë, të cilën ai e inicioi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, gjithashtu më 14 qershor 2004. Në këtë rast parashtruesi ushtroi padi për kompensimin e dëmit të shkaktuar nga ngjarjet e njëjta. Mirëpo, në këtë rast parashtruesi i kërkesës paditi UNMIK-un dhe KFOR-in.

28. Kjo procedurë kishte përfunduar me Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë GZ. Nr. 176/2008, më 5 mars 2010. Ankesa e parashtruesit ishte refuzuar si e pabazuar në mbështetje të Rregullores së UNMIK-ut 2000/47 për statusin, privilegjet dhe imunitetet e KFOR-it dhe UNMIK-ut dhe personelit të tyre në Kosovë, që parashikon se pasuria, fondet dhe asetet e KFOR-it dhe të UNMIK-ut janë imunë ndaj çfarëdo procesi ligjor.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

29. Në kërkesën e tij dhe në parashtrësën e mëpastajme me shkrim të 6 qershorit 2013, parashtruesi ofron një përshkrim të hollësishëm të shkeljes së të drejtave të njeriut që ai pretendon se ka ndodhur.
30. Parashtruesi thekson se *“sjellja e gjykatave në Republikën e Kosovës ka shkaktuar shkelje të të drejtave të mia për gëzimim e pronës personale dhe të drejtën për siguri, sepse ekziston një dualitet i vendimeve gjyqësore dhe administrative. Shteti e ka marrë përgjegjësinë për të mbrojtur pronat e qytetarëve, dhe njëkohësisht është trashëgimtar juridik i institucioneve ndërkombëtare të Kosovës, dhe juridikisht nuk ka mundësi që të ketë një situatë ku asnjë institucion nuk mbahet përgjegjës për dëmet e shkaktuara në pronën time në trazirat e vitit 2004”*.
31. Parashtruesi i kërkesës pohon se nga faktet e rastit duket se ka pasur shkelje të neneve 3 dhe 24 [Barazia para Ligjit] pasi që *“e njëjta gjykatë së pari vendos dhe arsyeton se UNMIK-u dhe KFOR-i janë përgjegjës për dëmin e shkaktuar, ndërsa në rastin e dytë, e mohon përgjegjësinë e tyre dhe përgjegjësinë ia bart Qeverisë së Kosovës”*.
32. Parashtruesi i kërkesës po ashtu pretendon se i është cenuar edhe e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm e garantuar me nenin 24 të Kushtetutës. Ai pretendon se *“dy aktgjykimet e së njëjtës gjykatë, lidhur me të njëjtin rast bien ndesh me njëri-tjetrin – sikur të kishte gjykim të rregullt kjo nuk do të lejohej”*.
33. Parashtruesi i kërkesës më tej pretendon se faktet e rastit provojnë se *“procedura e zhvilluar për kompensimin e dëmit material në bazë të pronës së shkatërruar nga aktet terroriste janë lënë anash në mënyrë selektive – vetëm për pjesëtarët e nacionalitetit serb. ”Ai prandaj konsideron se ka pasur shkelje të nenit 32 të Kushtetutës, të drejtës për mjete juridike.*

34. Përveç kësaj, parashtruesi i kërkesës pretendon se ka pasur shkelje të nenit 46 [Mbrotjtja e Pronës] të Kushtetutës pasi që ai asnjëherë nuk ka realizuar kompensim për dëmin që i është shkaktuar në vitin 2004 dhe pasi që ai dhe familja e tij kanë mbetur pa shtëpi.
35. Parashtruesi i kërkesës më tej i ka numëruar këto nene të Kushtetutës për të cilat konsideron se janë shkelur: neni 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave], neni 56 [Të Drejtat dhe Liritë Themelore], neni 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor], neni 156 [Refugjatët dhe Personat e Zhvendosur Brenda Vëndit], neni 19 [Zbatimi i së Drejtës Ndërkombëtare] dhe neni 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës.
36. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese të nxjerrë një vendim për kompensimin e dëmit të tij material dhe më tej t'ia ndajë shumën prej 377,850 euro si dhe për dëmin jomaterial, shumën prej 33,000 eurosh.
37. Rrjedhimisht, parashtruesi kërkon nga Gjykata që të gjykojë për kërkesën e tij duke u bazuar në Aktgjykimin e Gjykatës në rastin KI 72/12, të 17 dhjetorit 2012, parashtrues të kërkesës, Veton Berisha dhe Ilfete Haziri.
38. Në parashtrësën e tij me shkrim të 6 qershorit 2013, parashtruesi i kërkesës kryesisht i ka përsëritur pretendimet e tij fillestare. Ai ka theksuar se dëshiron të “plotësojë ndryshimin e kërkesës së tij...me prova të reja për shkeljen e të drejtave të mia kushtetuese, si dhe të drejtave të garantuara me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut...”.
39. Kësisoj, parashtruesi i kërkesës e ritheksoi se procedurat civile që ka iniciuar më 14 qershor 2004, janë përmbyllur vetëm pas 8 vitesh, pra më 12 shtator 2012, kur Gjykata Supreme nxori Aktgjykimin Rev. nr. 36/2010. Prandaj, ai konsideron se ka pasur shkelje të nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
40. Lidhur me këtë, parashtruesi i kërkesës ka paraqitur një përshkrim të detajuar të urgjencave që ka parashtruar në gjykatat përkatëse duke kërkuar nga të njëjtat që të përshpejtonin procedurën në fjalë.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

Çështje paraprake

41. Si çështje paraprake, Gjykata rikujton kërkesën e parashtruesit që rasti i tij të gjykohet duke u bazuar në Aktgjykimin e Gjykatës në rastin nr. 72/12 të parashtruesve Veton Berisha dhe Ilfete Haziri (Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. nr. 1053/2008, i 31 majit 2012). Gjykata vëren se ky rast juridikisht dhe në pikëpamje të fakteve dallon nga rasti i parashtruesit.

42. Sa u përket fakteve të rastit në rastin Berisha dhe Haziri, Gjykata vëren se aty kemi pasur të bëjmë me një vendim konkret të autoritetit publik, dhe jo me një turmë të paidentifikuar, për shkatërrimin e pronës së parashtruesit.

43. Gjykata më tej vëren se vendimi për demolimin e pronës në rastin Berisha dhe Haziri është nxjerrë më 20 qershor 2008, 5 ditë pas hyrjes në fuqi të Kushtetutës, që është më 15 qershor 2008, dhe jo më 17 mars 2004; pra 4 vjet e 3 muaj para se të hynte në fuqi Kushtetuta.

44. Për më tepër, rasti i parashtruesit dallon nga rasti Berisha dhe Haziri, sepse në rastin e tyre Gjykata gjeti se *“arsyetimi i Gjykatës Supreme nuk është mjaftueshëm i shprehur dhe i përpunuar, pasi që raporti ndërmjet provave përkatëse, vlerësimit relevant të dispozitave të aplikueshme ligjore dhe gjetjeve të meritave nuk është konstatuar në mënyrë të qartë dhe të plotë dhe se kishte “dështim nga ana e Gjykatës Supreme që të sigurojë përgjigje të qarta dhe të plota vis-a-vis kërkesave pronësore kritike”* (Shih paragrafët 62 dhe 63 të Aktgjykimit në rastin Berisha dhe Haziri, të cituar më lart). Asnjëra prej këtyre çështjeve nuk janë të aplikueshme në rastin e parashtruesit.

45. Sidoqoftë, Gjykata vëren se rasti i parashtruesit është më i ngjashëm me rastin K101/11, ku parashtrues i kërkesës ishte një ndërmarrje private, Gradjevinar (Shih Aktvendimin për papranueshmëri). Në atë rast, parashtruesi i kërkesës është ankuar ndaj aktgjykimit të Gjykatës Supreme. Parashtruesi i kërkesës kishte kërkuar kompensimin e dëmit që ishte shkaktuar në gjysmën e dytë të vitit 1999, por kjo ishte refuzuar.

46. Në atë rast, parashtruesi i kërkesës ka pretenduar se kishte ekzistuar një “vakuum ligjor” lidhur me legjitimitetin pasiv të KFOR-it, UNMIK-ut dhe Qeverisë së Kosovës. Sidoqoftë, Gjykata vërejtë se *“qartazi shihet se ai vakuum ligjor nuk ekziston sepse rregullorja parasheh... UNMIK-un si të vetmin autoritet përgjegjës”*. Gjykata po ashtu iu referua Rregullores së UNMIK-ut 2000/47 mbi statusin, privilegjet dhe imunitetin e KFOR-it dhe të UNMIK-ut dhe personelit të tyre në Kosovë, që përcakton imunitetin për KFOR-in dhe UNMIK-un nga çfarëdo

procedure ligjore. Rrjedhimisht, kërkesa e parashtruesit ishte hedhur poshtë si e papranueshme.

47. Në rastin Behrami dhe Saramati kundër Francës, Gjermanisë dhe Norvegjisë (nr. 71412/01 dhe nr. 78166/01, 2 maj 2007), Dhoma e Madhe e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut adresoi kërkesat e disa individëve që ishin lënduar nga bombat e pashpërthyer ose gjatë mbajtjes së paligjshme në periudhën kur Kosova ishte nën administrimin e KFOR-it dhe UNMIK-ut. Duke vendosur se kërkesat e tyre ishin të papranueshme, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut dha këtë arsye:

“... UNMIK-u ishte organ subsidiar i Kombeve të Bashkuara, i krijuar në bazë të Kapitullit VII dhe KFOR-i po ushtronte kompetencat e deleguara ligjshëm nga KSKB-ja në bazë të Kapitullit VII të Kartës. Si të tillë, veprimet e tyre u atribuohen drejtpërdrejt Kombeve të Bashkuara, organizatë me juridiksion universal në përmbushje të objektivave imperative të sigurisë kolektive”(Shih paragrafin 151 të Vendimit lidhur me pranueshmërinë).

48. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut pastaj konkludoi se në ato rrethana ankesat e parashtruesve duhej të shpalleshin të papajtueshme *ratione personae* me dispozitat e Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Gjykata konkludoi se nuk ka juridiksion për të shqyrtuar kërkesën për shkak të përfshirjes së personave ndërkombëtarë.

Pranueshmëria

49. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri të parapara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
50. Gjykata i referohet nenit 113 (1) të Kushtetutës që përcakton:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

51. Gjykata merr parasysh nenin 48 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese që parashikon:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë

cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

52. Në lidhje me këtë, Gjykata vëren se substanca e ankesave të parashtruesit ka të bëjë me shkeljen e pretenduar të së drejtës për gjykim të drejtë (duke përfshirë të drejtën e tij për gjykim brenda afatit të arsyeshëm) si dhe të së drejtës së pronës, që të dy këto të drejta të garantuara me Kushtetutë.
53. Gjykata po ashtu vëren se përderisa parashtruesi i kërkesës e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 36/2010, të 12 shtatorit 2012, esenca e ankesës ka të bëjë me *“dualitetin e vendimeve gjyqësore dhe administrative”*, duke pretenduar se i janë cenuar të drejtat e lartcekura pasi që *“asnjë institucion nuk po mbahet përgjegjës për dëmin e shkaktuar në pronës sime në trazirat e vitit 2004”* (shih më lart paragrafin 28). Në këtë kuptim, ai elaboron edhe procedurën e dytë të iniciuar ndaj UNMIK-ut dhe KFOR-it (shih më lart paragrafin 26).
54. Lidhur me ankesat e parashtruesit, Gjykata rikujton se neni 31.1 dhe 31.2 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] i Kushtetutës, në pjesën relevante, thotë:

“Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike”.

“Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ... brenda një afati të arsyeshëm...”.

55. Gjykata po ashtu merr parasysh rregullin 36 (2) të Rregullores së punës që parashikon:

“Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

56. Gjykata rikujton se, në bazë të Kushtetutës, nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet në fakte ose me gabimet e ligjit (ligjshmërinë) që pretendohet të jenë bërë nga Gjykata Supreme, përveç nëse dhe për aq sa ato i kanë shkelur të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë (kushtetutshmëria).
57. Pra, Gjykata nuk duhet të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt kur

shqyrton vendimet e gjykatave të rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1, shih po ashtu Aktvendim për papranueshmëri Faik Hima, Magbule dhe Bestar Hima, vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme A. nr. 983/08, të 7 shkurtit 2011).

58. Në këtë drejtim, Gjykata Kushtetuese vëren se parashtruesi i kërkesës i ka shfrytëzuar të gjitha mjetet juridike të parapara me Ligjin për procedurën kontestimore, duke parashtruar revizion ndaj Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë dhe Gjykata Supreme e mori këtë parasysh dhe me të vërtetë iu dha përgjigje ankesave të tij lidhur me çështjet e ligjit.
59. Gjykata vëren se të gjeturat e Gjykatës Supreme lidhur me mungesën e legjitimitetit pasiv të Qeverisë së Kosovës, për dëmin që i ishte shkaktuar parashtruesit të kërkesës gjatë trazirave të vitit 2004 përkojnë me të gjeturat e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë në Mendimin e saj Këshillëdhënës, të 22 korrikut 2010 (Pajtueshmëria me të Drejtën Ndërkombëtare e Deklaratës së Njëanshme të Pavarësisë në rastin e Kosovës).
60. Në këtë mendim, GJND-ja theksoi, *inter alia*, “që më 25 korrik 1999, Përfaqësuesi Special i Sekretarit të Përgjithshëm shpalli Rregulloren e UNMIK-ut 1999/1... Sipas kësaj rregulloreje, “*Gjithë pushteti legjislativ dhe ekzekutiv në lidhje me Kosovën, duke përfshirë administrimin e organeve të drejtësisë*” i vishej UNMIK-ut dhe ushtrohej nga Përfaqësuesi Special. Shikuar së bashku, Rezoluta 1244 (1999) dhe Rregullorja e UNMIK-ut 1999/1 rrjedhimisht kishin efektin juridik të zëvendësimit të rendit juridik në fuqi në atë kohë në territorin e Kosovës dhe të vendosjes së një administrimi ndërkombëtar territorial.”
61. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se nuk ka asgjë në kërkesë që tregon se rastit i ka munguar paanshmëria ose se procedurat kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta (shih *mutatis mutandis* Shub kundër Lituanisë, Vendim i GJEDNJ-së lidhur me pranueshmërinë e kërkesës, Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
62. Sa u përket ankesave të parashtruesit lidhur me pretendimin për kohëzgjatjen e paarsyeshme të procedurave të tij civile, Gjykata vëren se procedurat civile për të cilat ankohet parashtruesi filluan më 14 qershor

2004.

63. Megjithatë, periudha që hyn në juridiksionin e Gjykatës nuk ka filluar me atë datë, por më 15 qershor 2008, kur Kushtetuta ka hyrë në fuqi (shih, *mutatis mutandis*, Horvat kundër Kroacisë, nr. 51585/99 paragrafi 50, GJENDJ - 2001-VIII). Procedurat përfunduan më 12 shtator 2012. Pra, ato zgjatën tetë vjet, dy muaj e njëzet e shtatë ditë, prej tyre periudha prej katër vitesh, dy muaj e njëzet e gjashtë ditësh duhet të shqyrtohet nga Gjykata.
64. Gjykata thekson se për të përcaktuar arsyeshmërinë e kohëzgjatjes së procedurës në fjalë, duhet të merret parasysh gjendja e rastit më 14 qershor 2008. Lidhur me këtë, Gjykata vëren se në kohën e hyrjes në fuqi të Kushtetutës, procedurat tashmë kishin zgjatur katër vjet.
65. Gjykata më tej e thekson se arsyeshmëria e kohëzgjatjes së procedurave duhet të vlerësohet në dritën e rrethanave të rastit dhe duke iu referuar kriterëve të përcaktuara me praktikën e saj gjyqësore, konkretisht ndërlíkueshmëria e rastit, sjellja e parashtruesit dhe e autoriteteve relevante si dhe çfarë ka qenë në rrezik për parashtruesin në atë kontest (Shih Frydlander kundër Francës [DHM], nr. 30979/96, paragrafi 43, GJEDNJ 2000-VII).
66. Gjykata vëren se në periudhën që duhet të merret parasysh janë nxjerrë dy aktgjykime në rastin e parashtruesit, konkretisht Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, më 5 mars 2010, dhe aktgjykimi i Gjykatës Supreme, më 12 shtator 2012.
67. Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e rastit, Gjykata konkludon se parashtruesi i kërkesës nuk ka vërtetuar shkeljen e së drejtës për gjykim të drejtë për shkak të kohëzgjatjes së paarsyeshme lidhur me procedurat gjyqësore civile pas 15 qershorit 2008.
68. Rrjedhimisht, kjo pjesë e kërkesës është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 të Rregullores së punës.
69. Sa u përket ankesave të parashtruesit lidhur me shkeljen e pretenduar të të drejtave të pronës të garantuara me nenin 46 të Kushtetutës lidhur me ngjarjet që kanë ndodhur në vitin 2004, Gjykata rikujton që në pjesët relevante të nenit 46 të Kushtetutës thuhet si vijon:

“E drejta e pronës është e garantuar.

Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin

publik.

Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë ekspropriimin e pronës nëse ky ekspropriim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet”.

70. Nga faktet e rastit, Gjykata vëren se është evidente se prona e parashtruesit ishte shkatërruar në mars të vitit 2004.
71. Duhet të përcaktohet juridiksioni kohor i Gjykatës në raport me faktet themelore të ndërhyrjes së pretenduar.
72. Sipas rregullit 36 të Rregullores së punës të Gjykatës *“Po ashtu, një kërkesë mund të konsiderohet si e papranueshme edhe në rastet vijuese, kur: h) kërkesa nuk është ratione temporis në pajtim me Kushtetutën”.*
73. Kriteri i ngjashëm i pranueshmërisë aplikohet nga Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
74. Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut nuk imponon asnjë detyrim specifik ndaj shteteve kontraktuese për të siguruar dëmshpërblim për padrejtësitë ose dëmet e shkaktuara para kësaj date (shih Kopecký kundër Sllovakisë [DHM], paragrafi 38, GJEDNJ 2004-IX) ashtu siç e ka theksuar Gjykata Evropiane në aktgjykimin për rastin Kopecký: *“Çdo qasje tjetër do të dëmtonte si parimin e joretroaktivitetit në ligjin e traktateve, ashtu edhe dallimin themelor ndërmjet shkeljes dhe reparacionit që përbën bazën e ligjit për përgjegjësinë e shtetit”.*
75. Nga sa u tha më lart, kërkesa e parashtruesit përkitazi me shkeljen e pretenduar të të drejtave të pronës e që ka të bëjë me ngjarjet që kanë ndodhur para 15 qershorit 2008, është në papajtueshmëri *“ratione temporis”* me dispozitat e Kushtetutës.
76. Rrjedhimisht, Gjykata gjen se kërkesa nuk është ngritur në Gjykatë në mënyrë ligjore, dhe në pajtim me nenin 113 (1) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36, e njëjta është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 113 (1) të Kushtetutës, nenit 48 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullin 36 të Rregullores së punës, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 74/13, Shefqet Hasimi datë 05 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Mlc. nr. 6/2012, të 16 prillit 2013

Rasti KI 74/13, Aktvendim për papranueshmëri i 28 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, palë e paautorizuar, kushtetutshmëria, ligjshmëria

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës. Parashtruesi, ndër të tjera, kërkoj nga Gjykata që të rivlerësojë kushtetutshmërinë dhe ligjshmërinë e vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës përkitazi me një kontest pune ndërmjet Qeverisë së Kosovës dhe punonjësit të saj.

Gjykata konstatoi se parashtruesi i kërkesës kishte përfaqësuar Qeverinë e Kosovës në procedurë gjyqësore porse vet ai nuk kishte pasur interes të drejtpërdrejtë në atë kontest. Rrjedhimisht, Gjykata konstatoi se parashtruesi i kërkesës ishte person i paautorizuar. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.1 të Kushtetutës, Nenin 47 të Ligjit dhe rregullin 36 (3) c) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesit të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI74/13

Parashtrues

Shefqet Hasimi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Mlc. nr. 6/2012, të 16 prillit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues është z. Shefqet Hasimi, zyrtar ligjor në Ministrinë e Drejtësisë, me banim në Prishtinë. Parashtruesi ka parashtruar kërkesën në emër të tij.

Vendimet e kontestuarra

2. Parashtruesi konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Mlc. nr. 06/2012, të 16 prillit 2013, në lidhje me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 682/09, të 21 dhjetorit 2011; Vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 1276/2008, të 26 marsit 2009; dhe Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, Cl. nr. 238/07, të 19 dhjetorit 2007.

Baza juridike

3. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 20, 22.7 dhe 22.8 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, i 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji); dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Objekti i çështjes

4. Objekti i çështjes së kësaj kërkesë ka të bëjë me detyrimin e Komitetit Qendror Ndërmintor të Qeverisë së Kosovës (të përfaqësuar nga parashtruesi) si palë e paditur për të kompensuar mëditjet ndaj palës së tretë përkatësisht paditësit N. H. bazuar në kontratën dhe kryerjen e punës.
5. Paditësi N. H., në cilësinë e punonjësit, dhe Komiteti Qendror Ndërmintor i përfaqësuar nga parashtruesi, si palë e paditur në cilësinë e punëdhënësit, kishin pikëpamje të ndryshme përkitazi me kompensimin me mëditje të paditësit, që rezultoi në kontest juridik, me ç'rast gjykatat e rregullta vendosën në favor të paditësit. Më pas, parashtruesi (z. Shefqet Hasimi) parashtrroi kërkesë në Gjykatë për të kontestuar vendimet e përmendura të gjykatave të rregullta.
6. Në kërkesë tregohet se parashtruesi ka qenë i autorizuar që të përfaqësojë Komitetin Qendror Ndërmintor të Qeverisë së Kosovës në procedurat para gjykatave të rregullta. Megjithatë, parashtruesi ka deklaruar shprehimisht se ai ka ngritur kërkesë individuale në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), në emër të tij.

Procedura në Gjykatë

7. Më 17 maj 2013, parashtruesi dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
8. Më 27 maj 2013, Kryetari caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
9. Më 11 qershor 2013, Gjykata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës. Të njëjtën datë, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme të Kosovës.
10. Më 20 qershor 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesi të qartësojë nëse kërkesa ishte dorëzuar si kërkesë individuale në emër të tij.
11. Më 27 qershor 2013, parashtruesi i kërkesës dërgoi përgjigje.
12. Më 13 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhje e fakteve siç dëshmohet nga dokumentet e dorëzuara nga parashtruesi

13. Më 19 dhjetor 2007, Gjykata Komunale në Prishtinë, me anë të Aktgjykimit Cl. nr. 238/07, miratoi padinë e paditësit N. H. dhe obligoi Qeverinë e Kosovës si palë e paditur, që të kompensojë paditësin për punën e kryer, në shumën prej 2,440 € për periudhën prej 1 majit 2005 deri më 15 nëntor 2005, në bazë të kontratës së punës për të cilën palët kishin rënë në ujdë më 8 shtator 2004.
14. Më 26 mars 2009, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Vendimin Ac. nr. 1276/2008, prishi Aktgjykimin Cl. nr. 238/07 të Gjykatës Komunale në Prishtinë dhe ktheu rastin në rigjykim.
15. Më 21 dhjetor 2011, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin C. nr. 682/09, miratoi padinë e paditësit N. H. dhe obligoi Qeverinë e Kosovës -Komitetin Qendror Ndërmnistror që të kompensojë paditësin, për punën e bërë gjatë 122 ditëve të punës me një shumë të përgjithshme prej 2,440 €.
16. Më 16 prill 2013, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Mlc. nr. 6/2012, e refuzoi si të pabazuar kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë të parashtruar nga Prokurori i Shtetit i Kosovës kundër Aktgjykimit C. nr. 682/2009 të Gjykatës Komunale në Prishtinë, të 21 dhjetorit 2011.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesi pretendon se paditësi N. H. nuk ka punuar jashtë orarit të punës në përputhje me Ligjin për nëpunësit civilë, siç mund të dëshmohet nga regjistri i punës.
18. Parashtruesi më tej pretendon se të gjitha vendimet e parashtruara nga paditësi N. H. nuk janë miratuar dhe nënshkruar nga autoritetet përgjegjëse dhe të autorizuar dhe se paditësi N. H. ka kryer vetëm punë fiktive dhe si e tillë ishte miratuar nga gjykatat e rregullta.
19. Prandaj, parashtruesi konsideron se në rastin konkret ligji i zbatueshëm dhe Kushtetuta e Republikës së Kosovës ishin shkelur dhe i propozon Gjykatës që të rivlerësojë ligjshmërinë dhe kushtetutshmërinë e vendimeve përkatëse gjyqësore. Parashtruesi nuk specifikon shkeljen e pretenduar të ndonjë dispozite kushtetuese në veçanti.

Vlerësimi i pranueshmërisë

20. Gjykata Kushtetuese, për të qenë në gjendje të gjykojë për kërkesën e parashtruesit, duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuar më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

21. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.1 të Kushtetutës që parasheh:

“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

22. Gjykata gjithashtu i referohet Rregullit 36 (3) c) të Rregullores së punës që thekson:

“Po ashtu një kërkesë mund të konsiderohet si e papranueshme edhe në rastet vijuese kur:

[...]

c) kërkesa parashtrohet nga një palë e paautorizuar”...

23. Prandaj, Gjykata konsideron se së pari duhet të përcaktohet nëse parashtruesi është palë e autorizuar në kuptimin e dispozitave ligjore të lartpërmendura.

24. Në këtë rast, parashtruesi në lidhje me kërkesën inter alia ka theksuar:

“Megjëse kjo kërkesë është regjistruar pranë Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës dhe ka marrë këtë numër, KI74/13, Ministria e Drejtësisë lidhur me dorëzimin e kërkesës, nuk i ka dhënë autorizim Shefqet Hasimit (parashtruesit)...

Gjykata Kushtetuese e Kosovës kërkesën e dorëzuar më 17 maj 2013, e që e ka marrë këtë numër të lëndës, KI74/2013, ta konsiderojë si kërkesë INDIVIDUALE nga Shefqet Hasimi (parashtruesi)...”.

25. Gjykata vëren se nga dokumentet e dorëzuara është e qartë se në procedurat para gjykatave të rregullta, parashtruesi ka përfaqësuar Komitetin Qendror Ndërmnistror të Qeverisë së Kosovës, në cilësinë e palës së paditur. Pra, ai vetë nuk ishte palë në procedurë.

26. Gjykata, prandaj, konsideron se kërkesa nuk është parashtruar në mënyrë ligjore nga personi i autorizuar, siç kërkohet në bazë të nenit 113.1 të Kushtetutës.

27. Rrjedhimisht, kërkesa duhet të hidhet poshtë si e papranueshme në pajtim me nenin 113.1 të Kushtetutës dhe rregullin 36 (3) c) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.1 të Kushtetutës, nenit 47 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullin 36 (3) c) të Rregullores së punës, më 13 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 91/13, Shpend Zajmi, Avni Kryeziu dhe 19 të tjerë, datë 05 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së vendimeve Nr. 681, të 15 marsit 2012, përkatësisht Nr. 338, të 1 shkurtit 2013, të Rektoratit të Universitetit të Prishtinës

Rasti KI 91/13, Aktvendim për papranueshmëri i 28 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, kërkesë e pafatshme, e drejta për t'u arsimuar

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës. Parashtruesit, ndër të tjera, pohuan se vendimet e Rektoratit të Universitetit të Prishtinës që përcaktonin afatin për kryerjen e studimeve ishin të padrejta dhe si të tilla cenonin të drejtën e tyre për t'u arsimuar.

Gjykata theksoi se për realizmin e të drejtave të tyre kushtetuese, parashtruesit duhet t'i shterojnë mjetet juridike tek organet kompetente; dhe se vetëm pas shterjes së mjeteve juridike ata mund t'i drejtohen Gjykatës brenda afatit katër mujor të paraparë me Ligjin përkatës. Gjykata, konstatoi se parashtruesit e kërkesës nuk kanë dorëzuar kërkesën e tyre brenda afatit ligjor. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenet 49 dhe 19.4 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) b) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesve të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI91/13

Parashtrues të kërkesës

Shpend Zajmi, Avni Kryeziu dhe 19 të tjerë

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së vendimeve Nr. 681, të 15 marsit
2012, përkatësisht Nr. 338, të 1 shkurtit 2013, të Rektoratit të
Universitetit të Prishtinës**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe

Arta Rama-Hajrizi gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë: Shpend Zajmi, Avni Kryeziu, Irfan Daullxhiu, Badri Mulaj, Suzana Krasniqi, Bahrie Halili, Fitore Komoni, Vesel Skënderi, Arbër Tolaj, Lirie Gashi, Luljeta Luzha, Sadik Rashiti, Burbuqe Skënderi, Sylejman Halili, Florim Shaqiri, Afrim Tahiri, Musa Jashari, Lulzim Sadiku, Shpresa Rexha, Burhan Hadri dhe Islam Krasniqi (në tekstin e mëtejme: parashtruesit), studentë në Universitetin e Prishtinës, Fakulteti i Mjekësisë.

Vendimet e kontestuar

2. Vendimet Nr. 681, të 15 marsit 2012, përkatësisht Nr. 338, të 1 shkurtit 2013, të Rektoratit të Universitetit të Prishtinës.

Baza juridike

3. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta); neni 20 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, i 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejme: Ligji); dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës të Gjykatës

Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Objekti i çështjes

4. Kërkesa ka për objekt çështjeje të drejtën e parashtruesve për vazhdimin e afatit për studime postdiplomike. Rektorati i Universitetit të Prishtinës kishte vendosur që parashtruesve t'iu refuzohet kërkesa për vazhdimin e afatit për studime postdiplomike duke pohuar se parashtruesit kanë qenë të njoftuar për afatin kohor për përfundimin e studimeve.

Procedura në Gjykatë

5. Më 28 qershor 2013, parashtruesit dorëzuan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 1 korrik 2013, Kryetari, me Vendimin Nr. GJR. KI91/13, caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi Gjyqtare raportuese. Të njëjtën datë, Kryetari, me Vendimin Nr. KSH. KI91/13, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu (anëtarë).
7. Më 15 korrik 2013, parashtruesit u njoftuan për regjistrimin e kërkesës. Të njëjtën datë, kërkesa iu komunikua Rektoratit të Universitetit të Prishtinës.
8. Më 13 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarës raportuese dhe i rekomandoi Gjykatës, në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhje e fakteve

9. Në vitin akademik 2002/2003, parashtruesit janë regjistruar për studime postdiplomike në Fakultetin e Mjekësisë të Universitetit të Prishtinës.
10. Më 15 mars 2012, Rektorati i Universitetit të Prishtinës njoftoi parashtruesit se Menaxhmenti i Universitetit të Prishtinës kishte marrë vendim i) për lejimin e vijimit të studimeve nga studentët me sistem të vjetër të studimeve themelore dhe të magistraturës në Fakultetin e Mjekësisë, ii) vijimi i studimeve për këta studentë (duke përfshirë edhe parashtruesit) mundësohet deri më 30 shtator 2012.

11. Më 1 shkurt 2013, Rektorati i Universitetit të Prishtinës njoftoi parashtruesit se Senati i Universitetit të Prishtinës kishte marrë vendim: i) refuzohet kërkesa për kohëzgjatjen e studimeve për studentët (duke përfshirë dhe parashtruesit), të cilët nuk i kanë përfunduar studimet e magjistraturës të regjistruara para hyrjes në fuqi të statutit nr. 318, të 5 korrikut 2004, ii) meqenëse Fakulteti i Mjekësisë nuk organizon studime master për studentët e mjekësisë me program të studimeve 5 dhe 6-vjeçare, studentët e kategorisë si në pikën (i) të këtij vendimi (duke përfshirë edhe parashtruesit) kanë të drejtë që të konkurrojnë direkt për programe të doktoratës pasi që gjatë studimeve themelore kanë grumbulluar 300 apo 360 ECTS.

Pretendimet e parashtruesve

12. Parashtruesit pretendojnë se i kanë kaluar të gjitha provimet e parapara me planprogramin përkatës dhe se i kanë kryer të gjitha obligimet financiare ndaj administratës së Fakultetit të Mjekësisë. Parashtruesit po ashtu pretendojnë se kanë marrë pëlqimin e komisioneve përkatëse të Fakultetit të Mjekësisë përkitazi me temat e magjistraturës, porse kanë ngecur te komisioni i fundit për mbrojtjen e temës së magjistraturës.
13. Parashtruesit pretendojnë se vendimet e Rektoratit të Universitetit të Prishtinës që përcaktonin afatin për kryerjen e studimeve janë të padrejta dhe se cenojnë të drejtat e tyre kushtetuese të garantuara me nenin 47 [E Drejta për Arsimin] dhe nenin 49 [E Drejta e Punës dhe Ushtrimit të Profesioneve] të Kushtetutës. Parashtruesit pohojnë se vendimet në fjalë nuk u janë komunikuar atyre në formë të shkruar, gojore apo në ndonjë formë tjetër.
14. Përfundimisht, parashtruesit kërkojnë nga Gjykata që: i) ta vlerësojë ligjshmërinë e vendimeve të Rektoratit të Universitetit të Prishtinës përkitazi me ndërprerjen e studimeve postdiplomike, ii) të anulojë vendimet në fjalë, dhe iii) t’ua mundësojë atyre vazhdimin e studimeve postdiplomike përkatësisht mbrojtjen e temës së magjistraturës.

Vlerësim i pranueshmërisë

15. Për të qenë në gjendje për ta shqyrtuar kërkesën e parashtruesve, Gjykata së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesit e kërkesës kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë, Ligj dhe të specifikuara më tej me Rregullore të punës.

16. Përkitazi me kërkesën e parashtruesve, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

17. Gjykata i referohet rregullit 36 (1) a) të Rregullores së punës, që përcakton:

(1) “Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

a) Janë shteruar të gjitha mjetet efektive juridike të përcaktuara me ligj kundër vendimit ose aktgjykimit të kundërshtuar...”

18. Gjykata vlerëson se formulimi i nenit 113.7 të Kushtetutës i obligon individët që realizimin e të drejtave të tyre kushtetuese ta kërkojnë tek autoritetet publike që nënkupton organet administrative dhe gjykatat e rregullta të Republikës së Kosovës para se ata t’i drejtohen Gjykatës Kushtetuese.

19. Arsyeimi mbi rregullin e shterimit është që t’u ofrohet autoriteteve kompetente, duke përfshirë gjykatat, mundësia për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljet e supozuara të Kushtetutës. Rregulli bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës do të sigurojë mjete efektive juridike kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të Kushtetutës (shih rastin KI41/09, parashtrues i kërkesës AAB-RIINVEST L.L.C., Prishtinë, Aktvendim për papranueshmëri, i 21 janarit 2010, dhe *mutatis mutandis*, shih rastin Selmouni kundër Francës, Nr. 25 803/94, GJEDNJ, Vendim i 28 korrikut 1999).

20. Në rastin konkret, Gjykata konsideron se parashtruesit për realizimin e të drejtave të tyre kushtetuese duhet t’i shterojnë mjetet juridike tek organet kompetente; dhe vetëm pas kryerjes së këtyre veprimeve, gjegjësisht, pas shterjes së mjeteve juridike, ata mund t’i drejtohen Gjykatës Kushtetuese, nëse e gjykojnë të nevojshme, dhe atë brenda afatit katër (4)-muor të përcaktuar me nenin 49 të Ligjit.

21. Përkitazi me afatet ligjore, Gjykata i referohet nenit 49 të Ligjit, që përcakton:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht. Nëse kërkesa është e drejtuar kundër një ligji, atëherë afati fillon të llogaritet që nga dita kur ligji ka hyrë në fuqi”.

22. Gjykata po ashtu i referohet rregullit 36 (1) b) të Rregullores së punës, që përcakton:

(1) *“Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:*

[...]

b) kërkesa parashtrohet brenda katër muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv te parashtruesi...”

23. Nga dokumentet e dorëzuara shihet që vendimi i fundit i Rektoratit të Universitetit të Prishtinës është shpallur më 1 shkurt 2013, kurse parashtruesit kërkesën e tyre e dorëzuan në Gjykatë më 28 qershor 2013, përkatësisht kërkesa nuk është dorëzuar brenda afatit katër (4)-muajor siç përcaktohet me nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) b) të Rregullores së punës.
24. Rezulton se kërkesa është e paafatshme.
25. Rrjedhimisht, kërkesa duhet të hidhet poshtë si e papranueshme për shkak të mospërmbushjes së kriterëve të përcaktuara me nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) b) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës; në pajtim me nenet 49 dhe 19.4 të Ligjit; si dhe në pajtim me rregullin 36.1 (b) dhe të Rregullores së punës, më 13 shtator 2013, me shumicë votash:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 50/13, Aziz Mazreku, Zekë Mazreku dhe Hajriz Mazreku, datë 14 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 164/2009, të 11 dhjetorit 2012

Rasti KI 50/13, Aktvendim për papranueshmëri i 28 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë e papranueshme, kërkesë qartazi e pabazuar, mbrojtja e pronës

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës. Parashtruesit, ndër të tjera, pohuan se vendimi i Gjykatës Supreme karakterizohet me shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale dhe si i tillë cenon të drejtën e tyre në pronë.

Gjykata theksoi se nuk është gjykatë e gjetjes së fakteve dhe se vërtetimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridiksion i gjykatave të rregullta. Më tutje, Gjykata po ashtu theksoi se fakti që parashtruesit nuk pajtohen me rezultatin e rastit, nuk mund t'u shërbejë atyre si e drejtë për të ngritur kërkesë që argumenton shkeljen e të drejtave kushtetuese. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesve si të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI50/13

Parashtrues të kërkesës

Aziz Mazreku, Zekë Mazreku dhe Hajriz Mazreku

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 164/2009, të 11 dhjetorit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë: Aziz Mazreku, Zekë Mazreku dhe Hajriz Mazreku, të përfaqësuar nga z. Xhevdet Krasniqi, avokat nga Prishtina.

Vendimet e kontestuara

2. Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 164/2009, i 11 dhjetorit 2012, Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Malishevë, C. nr. 223/2006, i 19 marsit 2008 dhe Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Malishevë, C. nr. 88/2002, i 22 marsit 2004.

Baza juridike

3. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta); neni 20 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, i 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji); dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Objekti i çështjes

4. Kërkesa ka për objekt çështjeje kontestin pronësor ndërmjet parashtruesve dhe palëve të treta. Në vitin 1947, Këshilli Popullor Komunal në Dragobil, paluajtshmërinë e kontestuar ia kishte dhënë për shfrytëzim paraardhësit të palës së tretë, derisa ky i fundit në po të njëjtin vit, në bazë të kontratës gojore, paluajtshmërinë e kontestuar ia kishte shitur paraardhësit të parashtruesve.
5. Në vitin 1957, Këshilli Popullor i Rrethit të Prizrenit – Komuna e Banjës, me aktvendim e merr paluajtshmërinë e kontestuar nga paraardhësi i palës së tretë, sepse të njëjtit në vitin 1947, paluajtshmëria e kontestuar i ishte dhënë për shfrytëzim dhe jo si titull pronësie. Si rrjedhojë, për shkak të mosmarrëveshjeve për titullin e pronësisë mbi paluajtshmërinë e kontestuar, çështja u zgjidh nga gjykatat e rregullta.

Procedura në Gjykatë

6. Më 4 prill 2013, parashtruesit dorëzuan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 16 prill 2013, Kryetari, me Vendimin Nr. GJR. KI50/13, caktoi gjyqtarin Altay Suroy Gjyqtar raportues. Të njëjtën datë, Kryetari, me Vendimin Nr. KSH. KI50/13, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtarë).
8. Më 24 maj 2013, parashtruesit u njoftuan për regjistrimin e kërkesës. Të njëjtën datë, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme të Kosovës.
9. Më 26 qershor 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesit dhe nga Gjykata Themelore në Gjakovë- Dega në Malishevë, që të dorëzojnë dokumentacion shtesë.
10. Më 12 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës, në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhje e fakteve

11. Më 2 shkurt 1998, Gjykata Komunale në Rahovec, me Aktgjykimin C. nr. 652/1997, pranoi të drejtën e parashtruesve si bashkëpronarë në 1/3 pjesë ideale të paluajtshmërisë së kontestuar.
12. Më 1 mars 2002, Gjykata Komunale në Malishevë, me Aktgjykimin C. nr.1/2000, miratoi kërkesëpadinë e parashtruesve se në bazë të

kontratës gojore të lidhur në vitet 1947-’48 janë bashkëpronarë të paluajtshmërisë së kontestuar dhe po ashtu detyroi të paditurit NB “Mirusha” dhe B. M nga Malisheva që të njohin dhe të pranojnë këtë të drejtë të parashtruesve.

13. Më 13 nëntor 2002, Gjykata e Qarkut në Prizren, me Aktvendimin Ac. nr. 119/2002, miratoi ankesën e NB “Mirusha” në Malishevë ndërsa Aktgjykimin C. nr. 1/2000, të 1 marsit 2002, të Gjykatës Komunale në Malishevë e prishi dhe lëndën e ktheu për rigjykim.
14. Më 22 mars 2004, Gjykata Komunale në Malishevë, me Aktgjykimin C. nr. 88/2002, refuzoi kërkesëpadinë e parashtruesve dhe vërtetoi se pretendimet në kërkesëpadinë e parashtruesve si bashkëpronarë të paluajtshmërisë së kontestuar janë të pabazuara.
15. Më 19 mars 2008, Gjykata Komunale në Malishevë, me Aktgjykimin C. nr. 223/2006, refuzoi kërkesëpadinë e parashtruesve për të vërtetuar se janë pronarë në 1/3 pjesë të paluajtshmërisë së kontestuar.
16. Më 18 dhjetor 2008, Gjykata e Qarkut në Prizren, me Aktgjykimin Ac. nr. 217/2008, aprovoi kërkesëpadinë e parashtruesve dhe vërtetoi se ata janë pronarë në 1/3 e paluajtshmërisë së kontestuar.
17. Më 26 shkurt 2009, Gjykata Komunale në Malishevë, me Aktvendimin E. nr. 74/2009, ndërpreu - pezulloi procedurën përbarimore të propozuar nga parashtruesit.
18. Më 11 dhjetor 2009, Gjykata Komunale në Malishevë, me Aktvendimin E. nr. 74/2009, vendosi që të lejojë përbarimin e Aktgjykimit Ac. nr. 217/2008, të 18 dhjetorit 2008, të Gjykatës së Qarkut në Prizren.
19. Më 11 dhjetor 2012, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Rev. nr. 164/2009: i) pranoi revizionin e Komunës së Prizrenit, ii) ndryshoi Aktgjykimin Ac. nr. 217/2008, të 18 dhjetorit 2008, të Gjykatës së Qarkut në Prizren, dhe iii) vërtetoi Aktgjykimin C. nr. 223/2006 të 19 marsit 2008, të Gjykatës Komunale në Malishevë, me të cilin ishte refuzuar kërkesëpadia e parashtruesve se janë pronarë në 1/3 pjesë të paluajtshmërisë së kontestuar.
20. Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Rev. nr. 164/2009, të 11 dhjetorit 2012, arsyetoi:

“... nga shkresat e lëndës del se gjykata e shkallës së parë me administrimin e provave të nevojshme ka vërtetuar se

paluajtshmëria kontestuese në vitin 1947, si bujk i interesuar, komuna e atëhershme e Banjës i ka dhënë në shfrytëzim paraardhësit të të paditurit B. M. – S. M. Paraardhësi i të paditurit S. M. më vonë këtë paluajtshmëri ia shet paraardhësit të paditësve (parashtruesve) R. M. sipas kontratës gojore për shitblerjen e paluajtshmërisë, e cila kontratë është përmbushur në tërësi nga palët kontraktuese. Në vitin 1957, Këshilli Popullor i Rrethit Prizren - Komuna Banjë, në bazë të Aktvendimit të plotfuqishëm nr. 3049/57, i 16 shtatorit 1957, paraardhësit të të paditurit B. M. nga Malisheva – S. M. i merret toka e ndarë gjatë vitit 1947 nga Komisioni Agrar i Këshillit Popullor në Dragobil dhe atë: ara në vendin e quajtur "Fusha", në sipërfaqe prej 0.22,00 ha, e cila kufizohet nga lindja me pasurinë e B. T., në gjatësi prej 46 m nga veriu deri te pasuria e S. G. në gjatësi prej 48 m, nga perëndimi deri te pasuria rruga e Komunës në gjatësi prej 46 m dhe nga jugu, vija e fshatit në gjatësi prej 48 m, i cili aktvendim është i plotfuqishëm nga 17 dhjetori 1957.

Nga shkresat e lëndës C. nr. 652/1997 të Gjykatës Komunale Rahovec del se paditësve (parashtruesve), sipas Aktgjykimit C. nr. 652/1997, të 2 shkurtit 1998, iu është pranuar e drejta e pronësisë si bashkëpronarë në 1/3 pjesë ideale të pjesës së ngastrës kadastrale nr. 500, në vendin e quajtur "Stepanica -Fusha" me kulturë shtëpi dhe kullosë e klasit të tretë, në sipërfaqe prej 0.37,00 ha, sipas fletës poseduese nr. 146 KK. Malishevë, në emër të NSH "Podrimja" Rahovec, në sipërfaqe prej 0/28,37 ha. Nga procesverbali i seancës së 2 shkurtit 1998, sipas kësaj lënde, del se paditësit (parashtruesit) e kanë tërhequr padinë për sipërfaqen prej 0.20,90 ha. Gjykata e shkallës së parë ka vërtetuar se pjesa e ngastrës kadastrale nr. 500/1, e cila është objekt i shqyrtimit, ka qenë në posedim të paraardhësit të paditurit S.M, e cila paluajtshmëri i është ndarë nga Komisioni Agrar dhe interesentëve, sipas Ligjit mbi reformën agrare dhe i është dhënë në shfrytëzim gjatë vitit 1947, mirëpo e njëjta i është marrë nga posedimi sipas Aktvendimit nr. 3049/1957, të 16 shtatorit 1957.

...duke pasur parasysh faktin e vërtetuar nga gjykata e shkallës së parë se paraardhësi i paditësve (parashtruesve) paluajtshmërinë e kontestuar e ka blerë sipas kontratës gojore mbi shitblerjen nga jopronari S.M, i cili në momentin e shitblerjes gjatë vitit 1948, mbi patundshmërinë kontestuese nuk ka pasur të drejtën e pronësisë ngase me provat e administruara dhe atë Aktvendimi i Këshillit Popullor Komunal në Banjë, nr. 3049/57, të 16 shtatorit 1957, vërtetohet se S. M., bujk nga fshati Malishevë, i merret toka e ndarë

në vitin 1947 nga Komisioni i mëhershëm i Këshillit Popullor Komunal në Dragobil, si interesent agrar, ngase i njëjti para kalimit të afatit prej 15 vitesh të mbajtjes në posedim e ka tjetërsuar duke ia shitur RM, bujk nga Malisheva, nga deklarata e RM e dhënë në procesverbalin e 7 shtatorit 1957, para Komisionit të Këshillit Popullor Komunal në Banjë, vërtetohet se paraardhësi i paditësve (parashtruesve) e ka ditur se paraardhësi i të paditurit të parë tokën kontestuese e ka marrë si interesent agrar.

Sipas dispozitës së nenit 24 paragrafi i Ligjit mbi reformën agrare nr. 64/1945, është paraparë se toka e ndarë sipas këtij ligji nuk mundet në afat prej 20 vitesh të ndahet, të shitet, të jepet me qira ose të ngarkohet në tërësi e as pjesërisht, ndërsa me paragrafin 2 është paraparë që kjo ndalesë të regjistrohët në librat kadastralë në momentin e regjistrimit të tokës në emër të personit që i është ndarë.

Gjykata e shkallës së parë, me ekspertizën e ekspertit gjyqësor nga lëmi i

Gjeodezisë, M. K., të 10 tetorit 2007 , ka vërtetuar se ngastra kontestuese

është e regjistruar si pasuri shoqërore në emër të Komunës Malishevë, sipas bazës juridike dhe atë Aktvendimit nr. 3049/57, të 16 shtatorit 1957.

... duke u nisur nga kjo gjendje e çështjes, Gjykata Supreme e Kosovës ka gjetur se gjykata e shkallës së parë duke vërtetuar drejt dhe në mënyrë të plotë gjendjen faktike, drejt e ka zbatuar të drejtën materiale kur ka gjetur se kërkesëpadia e paditësve (parashtruesve) është e pabazuar, ndërsa gjykata e shkallës së dytë gabimisht e ka zbatuar të drejtën materiale, kur me aprovimin e ankesës së paditësve (parashtruesve), e ndryshon aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë dhe e aprovon kërkesëpadinë e paditësve (parashtruesve).

Gjykata Supreme e Kosovës, duke vlerësuar aktgjykimin e goditur në kuptim të nenit 215 të LPK-së, ka gjetur se i njëjti është marrë me aplikimin e gabuar të së drejtës materiale, andaj të njëjtin e ka ndryshuar në kuptim të asaj siç është vendosur në dispozitiv të këtij aktgjykimi”.

Pretendimet e parashtruesve

21. Parashtruesit pretendojnë se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme është karakterizuar me shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale. Parashtruesit po ashtu pretendojnë se Gjykata Supreme gjatë shqyrtimit të çështjes kontestimore nuk i ka vlerësuar drejt provat dhe ka shkelur nenin 211 të Ligjit të procedurës kontestimore, sepse KK Malishevë, më 19 shkurt 2009, ka paraqitur revizion kundër Aktgjykimit të 18 dhjetorit 2008.
22. Parashtruesit pretendojnë se me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Rahovec, atyre u është njohur e drejta e pronësisë mbi paluajtshmërinë e kontestuar, ndërsa “... *Gjykata Supreme gjatë gjykimit të çështjes kontestimore ka nxjerrë përfundim të gabuar lidhur me të drejtën e pronës*”.
23. Parashtruesit pretendojnë se KK Malishevë si palë ndërgjyqësore në këtë çështje kontestimore ka vepruar në mënyrë kontradiktore, sepse për ngastrën kontestuese, parashtruesit i ka pajisur me leje ndërtimi, gjersa në anën tjetër ka paraqitur revizion kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, e cila ka dhënë vendim të favorshëm për parashtruesit, pikërisht për të njëjtën ngastër kontestuese. Parashtruesit pretendojnë se këto veprime të KK Malishevë përbëjnë shkelje të ligjit në përgjithësi dhe të dinjitetit njerëzor në veçanti; dhe se KK Malishevë madje ka vënë vetveten në lajthitje me veprime kontradiktore. Si provë të veprimeve kontradiktore të KK Malishevë, parashtruesit ofrojnë: *Aktvendimin nga Drejtoria për Bujqësi, për Pylltari dhe për Zhvillim Rural: (i) Aktvendimi për ndërrimin e tokës bujqësore nr. 08/2012, i 2 majit 2012, (ii) Pëlqimi nga Drejtoria për Urbanizëm nr. 05/14, (iii) Aktvendimi i kushteve urbanistike, nr. 05/51, i 17 majit 2012, (iv) Aktvendimi nga Drejtoria për Urbanizëm për leje ndërtimi, 05/23, 05/47, 05/51.*
24. Parashtruesit pretendojnë se rasti i tyre është karakterizuar nga pështjellimet dhe lajthitjet juridike dhe me ndikim politik. Ata pohojnë: “... *palët paditëse (parashtruesit) dyshojnë se ky pështjellim lajthim juridik dhe faktik ka qenë me ndikim politik dhe kjo mund të vërtetohet edhe me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Malishevë, C. nr. 1/2000, kur gjyqtari i shkallës së parë fillimisht ua njehtë drejtën e pronësisë palëve paditëse, pra vepron në mënyrë meritore dhe ligjore, por kur çështja kthehet në rigjykim, i njëjti gjyqtar, duke mos mundur ta përballojë ndikimin dhe presionin e vazhdueshëm politik mbi të, padinë e refuzon dhe palëve paditëse nuk ua njehtë drejtën e pronësisë...*”.

25. Për më tepër, parashtruesit pretendojnë se janë shkelur të drejtat e tyre të garantuara me nenet 46 [Mbrotjtja e Pronës] dhe 121 [Prona] të Kushtetutës.

Vlerësim i pranueshmërisë

26. Për të gjykuar për kërkesën e parashtruesit, Gjykata së pari duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara në Kushtetutë, Ligj dhe Rregullore të punës.
27. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike dhe të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

28. Gjykata po ashtu i referohet rregullit 36 (1) c) të Rregullores së punës:

(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

...

c) kërkesa është qartazi e bazuar

29. Në rastin konkret, Gjykata vëren se pretendimet parësore të parashtruesve kanë të bëjnë me shkelje të supozuara thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale nga Gjykata Supreme e Republikës së Kosovës.
30. Gjykata vëren se në rastin konkret, parashtruesit nuk kanë argumentuar se si janë shkelur të drejtat e tyre të garantuara me Kushtetutë dhe nuk kanë provuar se në çfarë mënyre procedura e zhvilluar në gjykatat e rregullta është karakterizuar nga arbitrariteti dhe njëanshmëria që do të nënkuptonte shkeljen e dispozitave kushtetuese.
31. Gjykata Kushtetuese thekson se nuk është gjykatë e gjetjes së fakteve. Gjykata Kushtetuese dëshiron të theksojë se vërtetimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta dhe se roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” (Shih, *mutatis mutandis*, ndër të tjera, Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator

1996, R. J. D, 1996-IV, para. 65; shih, gjithashtu, Aktvendimin për papranueshmëri në Rastin Nr. KI-86/11 – Parashtrues i kërkesës Milaim Berisha – Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 20/09, të 1 marsit 2011 – të nxjerrë nga Gjykata më 5 prill 2012).

32. Përveç kësaj, kërkesa nuk tregon që gjykatat e rregullta kanë vepruar në mënyrë arbitrare apo të padrejtë. Nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese ta zëvendësojë vlerësimin e vet të fakteve me atë të gjykatave të rregullta dhe, si rregull i përgjithshëm, është detyrë e këtyre gjykatave që t'i vlerësojnë provat e vëna në dispozicion të tyre. Detyrë e Gjykatës Kushtetuese është të vërtetojë nëse procedurat në gjykatat e rregullta ishin të drejta në tërësi, duke përfshirë edhe mënyrën e marrjes së provave (Shih Aktgjykimin e GJEDNJ-së, Kërkesa Nr. 13071/87, Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, para. 34, e 10 korrikut 1991).
33. Fakti që parashtruesit janë të pakënaqur me rezultatin e rastit nuk mund të ngrejë kërkesë të argumentueshme për shkelje të neneve 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 121 [Prona] të Kushtetutës (Shih, *mutatis mutandis*, Aktgjykimin e GJEDNJ-së, Kërkesa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
34. Në këto rrethana, parashtruesit nuk e kanë mbështetur me prova pretendimin e tyre për shkelje të neneve 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 121 [Prona] të Kushtetutës, sepse faktet e paraqitura nga ata nuk tregojnë në asnjë mënyrë që gjykatat e rregullta ua kanë mohuar atyre të drejtat e garantuara me Kushtetutë.
35. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe duhet të hidhet poshtë si e papranueshme në përputhje me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit, dhe rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 12 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 32/13, Januz Januzi, datë 14 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 329/2010, të 19 dhjetorit 2012

Lënda KI 32/13, vendim i 12 shtatorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009, dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese.

Më 11 mars 2013, parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç'rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Parashtruesi në kërkesë pretendon se me vendimet e gjykatave i janë shkelur të drejtat e tij të rregulluara me Ligjin e punës dhe të garantuara me Kushtetutën e Kosovës.

Me Vendimin e Kryetarit, nr. GJR. KI 32/13, të 25 majit 2013, u caktua gjyqtarja Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, Nr. KSH. KI32/13, u caktua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.

Pas shqyrtimit të rastit, Gjykata konstatoi së parashtruesi i kërkesës në rastin në fjalë, nuk ka treguar në çfarë mënyrë dhe si gjykatat e rregullta i kanë shkelur të drejtat e tij të rregulluar me Ligjin e punës, dhe as ka ofruar ndonjë provë për shkeljet e pretenduara të të drejtave kushtetuese.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së parashtruar, Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në seancën e 12 shtatorit 2013, e shpalli kërkesën si qartazi të pabazuar.

**AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në**

Rastin nr. KI32/13

Parashtrues

Januz Januzi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të
Kosovës, Rev. Nr. 329/2010, të 19 dhjetorit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Januz Januzi, nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: Parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston vendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 329/2010, të 19 dhjetorit 2012, i cili i është dorëzuar atij më 17 shkurt 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi ka pretenduar se vendimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 329/2010, i shkel të drejtat e tij të rregulluara me Ligjin e punës dhe të garantuara me Kushtetutë.

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenet 20 dhe 22.7 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 paragrafin

2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 11 mars 2013, parashtruesi i kërkesës parashtrroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, dhe e njëjta është regjistruar me numrin KI 32/13.
6. Më 5 prill 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme të Kosovës për regjistrimin e kërkesës.
7. Më 25 maj, Kryetari (me Vendimin nr. GJR. KI 32/13, të 25 majit 2013), caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari (me Vendimin Nr. KSH. KI32/13) caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
8. Më 12 shtator 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës

Përmbledhja e fakteve

9. Më 28 shkurt 1991, Sekretariati i Kuvendit Komunal të Prishtinës mori Vendimin [Nr. 03/116-3] për ndërprerjen e marrëdhënies së punës të parashtruesit të kërkesës.
10. Më 3 shtator 2003, parashtruesi i kërkesës i shkroi drejtorit ekzekutiv të Kuvendit Komunal të Prishtinës, duke kërkuar që të kthehet në vendin e punës, në të cilin kishte punuar për 35 vjet, respektivisht deri më 28 shkurt 1991.
11. Më 29 janar 2004, parashtruesi i kërkesës iu drejtua me një shkresë Avokatit të Popullit, duke thënë se deri atëherë ai nuk kishte marrë asnjë përgjigje në kërkesën e tij adresuar kryeshefit ekzekutiv të Kuvendit Komunal të Prishtinës, më 3 shtator 2003.
12. Më 10 mars 2004, Avokati i Popullit iu drejtua me një shkresë Komunës së Prishtinës, duke kërkuar që kjo e fundit t'i përgjigjej kërkesës së parashtruesit, sa më shpejt që të jetë e mundur.
13. Më 7 prill 2004, Komuna e Prishtinës i kishte ofruar parashtruesit të kërkesës një kontratë pune, të cilën ai e nënshkroi të njëjtën ditë.

14. Më 16 mars 2005, parashtruesi i kërkesës iu drejtua me një shkresë kryeshefit ekzekutiv të Kuvendit Komunal të Prishtinës, duke kërkuar pagesën e shpërblimit jubilar, në shumë prej 245 eurosh.
15. Më 27 qershor 2005, Komuna e Prishtinës nxori Vendimin [01 Nr. 118-248], për pensionimin e parashtruesit të kërkesës, për shkak të plotësimit të kushtit për pensionin e moshës, sipas Ligjit të punës, i cili ishte në fuqi në atë kohë.
16. Më 1 korrik 2005, parashtruesi i paraqiti një kërkesë kryeshefit ekzekutiv të Kuvendit Komunal të Prishtinës, duke kërkuar pagesën shtesë të pensionit, ekuivalente me dy paga mujore, që është 484 euro.
17. Në një ditë të paspecifikuar më 2005, parashtruesi i kërkesës paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, kundër Komunës së Prishtinës duke kërkuar kompensimin e pagave dhe të shpërblimit jubilar.
18. Më 12 prill 2006, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin [C1 no. 344/2005], duke aprovuar kërkesëpadinë si të bazuar. Në Aktgjykim, Gjykata deklaroi: *„E paditura, Komuna e Prishtinës, DETYROHET t'ia paguajë shumën prej €605 në emër të pagesës për shpërblimin jubilar dhe tri pagave pas pensionimit, me kamatë që paguan banka për depozitim për një vit pa destinim të caktuar, duke filluar prej 1 korrikut 2005, kur është pensionuar, e deri në pagesën definitive, si dhe t'ia paguajë shpenzimet e procedurës në shumë prej €78, krejt këtë në afat prej 15 ditësh, nga dita e plotfuqishmërisë së aktgjykimit, nën kërcënim të përmbarrimit me dhunë.”*
19. Më 2 qershor 2006, parashtruesi iu drejtua kryeshefit ekzekutiv të Kuvendit Komunal të Prishtinës me një kërkesë me shkrim, ku kërkonte ekzekutimin e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale [C1. Nr. 344/2005] të 12 prillit 2006.
20. Më 15 mars 2007, parashtruesi i kërkesës paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë kundër Komunës së Prishtinës, me të cilën kërkonte pagesën e pagave për periudhën prej 30 shtatorit 2003 deri më 30 mars 2004.
21. Më 29 maj 2007, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Vendimin [C1. Nr. 109/07], me të cilin hodhi poshtë padinë e parashtruesit të kërkesës si të papranueshme, pasi që ajo ishte paraqitur pas afatit.
22. Në arsyetim të vendimit, Gjykata Komunale theksoi se: *„[...] Gjykata ujen në përfundim se paditësi kërkon kompensimin e të ardhurave*

personale për kohën kur ai nuk ka vepruar-punuar dhe atë prej 3 shtatorit 2003 deri më 30 mars 2004. Rrjedhimisht, gjykata vërtetoi se paditësi ka lëshuar afatin për mbrojtjen e të drejtave të cenuara, gjegjësisht për kërkesën e kompensimit të të ardhurave personale, ashtu siç është paraparë në nenin 186 të LPK-së, ku thuhet se: “Detyrimi i kompensimit të dëmit konsiderohet se rrjedhë për pagesë që nga momenti i shkakimit të dëmit.” Në nenin 372 i LPK-së citohet se: “Kërkesat e dhënieve periodike që rrjedhin vite për vite, parashkruhen 3 vjet nga rrjedhja e secilës dhënie të veçantë për pagesë,” kurse neni 376, pika 1 parasheh se “kërkesat për shpërblimin e dëmit parashkruhen për 3 vjet nga data kur i dëmtuari ka mësuar për dëmin dhe për personin që e ka bërë dëmin”.

23. Më 16 nëntor 2007, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë kundër vendimit të Gjykatës Komunale [C1. Nr. 109/07], të 29 majit 2007.
24. Më 4 gusht 2010, Gjykata e Qarkut në Prishtinë nxori Aktgjykimin [Ac. Nr. 672/2008], duke hedhur poshtë padinë e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar, dhe duke vërtetuar vendimin e Gjykatës Komunale [C1. Nr. 109/07], në tërësi.
25. Në dispozitivin e Aktgjykimit, Gjykata e Qarkut theksoi: *„Gjykata e Qarkut gjeti se gjykata e shkallës së parë në çështjen konkrete juridike ka zbatuar drejt të drejtën materiale kur ka gjetur se paditësi ka ushtruar padi pas afatit të paraparë me nenin 372 dhe nenin 376 paragrafi 1 të Ligjit mbi marrëdhëniet detyrimore. Po ashtu nuk ekzistojnë shkeljet e dispozitave nga neni 182 para. 2 pikat b, g, j, k dhe m të procedurës kontestimore, për të cilat shkelje kjo gjykatë kujdeset sipas detyrës zyrtare.”*
26. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesi i kërkesës paraqiti kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës, kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë [Ac. Nr. 672/2008].
27. Më 19 dhjetor 2012, Gjykata Supreme nxori vendimin me të cilin e refuzoi kërkesën e parashtruesit për revizion si të pabazuar.
28. Në dispozitivin e Aktgjykimit të Gjykatës Supreme thuhej: *“Paditësi paraqiti revizion kundër aktvendimit të gjykatës së instancës së dytë, pa i përmendur arsyet, për shkak të të cilave është paraqitur revizioni, me propozim që aktvendimet e kontestuara të ndryshohen dhe prandaj kërkesëpadia e padisë së paditësit është refuzuar si e pabazuar.”*

Pretendimet e parashtruesit

29. Parashtruesi i kërkesës pretendonte se këto vendime të gjykatave i kanë cenuar të drejtat e tij të rregulluara me Ligjin e punës dhe të garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës.
30. Parashtruesi iu drejtua Gjykatës me kërkesën:

„për kompensim monetar për periudhën prej 3 shtatorit 2003 deri më 31 prill 2004, në shumë prej €848, si dhe me kamatë prej 3 shtatorit 2003 deri në pagesën përfundimtare“.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

31. Për të qenë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
32. Gjykata vëren se parashtruesi nuk i ka specifikuar cilat janë të drejtat konkrete të rregulluara me Ligjin e punës dhe të garantuara me Kushtetutë, që i janë cenuar me vendimet e gjykatave të rregullta, edhe pse neni 48 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës përcakton:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

33. Në anën tjetër, rregulli 36.2 i Rregullores së punës parasheh që:

“Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

34. Në rastin e tanishëm, parashtruesi i kërkesës nuk ka treguar në çfarë mënyre dhe si gjykatat e rregullta i kanë shkelur të drejtat e tij të

rregulluara me Ligjin e punës, dhe as nuk ka ofruar ndonjë provë për shkeljet e pretenduara të të drejtave kushtetuese.

35. Gjykata Kushtetuese rikujton se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt, në lidhje me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta që t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat e caktuara të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih: *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, të Aktgjykimit të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, të 21 janarit 1999)
36. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në atë mënyrë dhe nëse procedurat në përgjithësi, shikuara në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë sa që parashtuesi i kësaj kërkesë të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr. 13071/87, Raporti i Komisionin Evropian për të Drejtat e Njeriut, i miratuar më 10 korrik 1991).
37. Në të vërtetë, parashtuesi nuk i ka mbështetur pretendimet e tij në baza kushtetuese, pasi që ai kishte dështuar të tregojë si dhe pse të drejtat e tij, të garantuara me Kushtetutë, i janë shkelur nga gjykatat e rregullta. Bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata Kushtetuese nuk gjen se si dhe në çfarë mënyrë procedurat përkatëse në gjykatat e rregullta ishin të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së, nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
38. Për të gjitha arsyet e lartpërmendura, Gjykata konkludon se kërkesa nuk i plotëson kushtet nga neni 48 i Ligjit dhe nga rregulli 36, paragrafi 2. (b) dhe (d) i Rregullores së punës, dhe si e tillë është qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 48 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullin 36.2 (b) dhe (d) të Rregullores së punës, më 12 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 53/11, KI 25/12, KI 100/12 dhe KI 49/13, Isa Grajqevci, Fehmi Ajvazi, Musli Nuhju dhe Ramadan Imeri, datë 14 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimeve të Gjykatës Supreme Rev. nr. 196/2009, të 23 qershorit 2009; Rev. nr. 111/2009, të 2 qershorit 2009; Rev. nr. 370/2008, të 23 shkurt 2009 dhe Rev. nr. 264/2008, të 10 dhjetor 2009

Rastet KI53/11, KI25/12, KI100/12 dhe KI49/13, Aktgjykim i 14 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë e pranueshme, fondi për sigurim pensional dhe invalidor, kompensim i përkohshëm, Korporata Energjetike e Kosovës, pritje legjitime, e drejta në pronë, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 të Rregullores së punës. Parashtruesit, ndër të tjera, pohuan se vendimet e gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës të cilat miratuan vendimin e Korporatës Energjetike të Kosovës për ndërprerje të njëanshme pagesave që Korporata në fjalë si punëdhënës ishte e detyruar t’ua paguaj atyre, ishin të padrejta dhe cenonin të drejtat e tyre në pronë dhe gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me Kushtetutë.

Gjykata, ndër të tjera, theksoi se parashtruesit si punëtorë në njërën anë, dhe Korporata Energjetike e Kosovës si punëdhënës në anën tjetër, kishin lidhur marrëveshje për ndërprerje të parakohshme të marrëdhënieve të punës; dhe se obligimi i Korporatës në fjalë si punëdhënës ishte që parashtruesve si ish-punëtorë t’ua paguaj një shumë të caktuar të të hollave deri në momentin e themelimit të fondit pensional dhe invalidor të Kosovës. Ndërkohë, Korporata Energjetike e Kosovës kishte vendosur që në mënyrë të njëanshme t’ua ndërpresë parashtruesve pagesën mujore që ishte parashikuar t’ua paguante atyre bazuar në marrëveshjen e nënshkruar nga Korporata Energjetike e Kosovës dhe parashtruesve. Për shkak të rrethanave të reja të krijuara, palët u përcaktuan për zgjidhje gjyqësore të mosmarrëveshjeve dhe çështja në fund u zgjidh nga Gjykata Supreme e Kosovës në dobi të Korporatës Energjetike të Kosovës dhe në dëm të parashtruesve. Gjykata Kushtetuese, ndër të tjera theksoi, se pritjet e parashtruesve për t’u paguar me shumë të caktuar mujore ishin “legjitime”, dhe se vendimet e Gjykatës Supreme të Kosovës të cilat vërtetuan veprimin e njëanshëm të Korporatës Energjetike të Kosovës, cenonin ato “pritje legjitime. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata konstatoi se në këtë rast, ishin cenuar të drejtat në pronë dhe gjykim të drejtë e të paanshëm të garantuara me Kushtetutë dhe me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

AKTGJYKIM

në

Rastin Nr.

KI53/11, KI25/12, KI100/12 dhe KI49/13

Parashtrues

Isa Grajqevci, Fehmi Ajvazi, Musli Nuhiu dhe Ramadan Imeri

Vlerësim i kushtetutshmërisë

së aktgjykimeve të Gjykatës Supreme

Rev. nr. 196/2009, të 23 qershorit 2009;

Rev. nr. 111/2009, të 2 qershorit 2009;

Rev. nr. 370/2008, të 23 shkurt 2009 dhe

Rev. nr. 264/2008, të 10 dhjetor 2009

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit

1. Kërkesat janë parashtruar nga Isa Grajqevci, Fehmi Ajvazi, Musli Nuhiu dhe Ramadan Imeri (në tekstin e mëtejme: parashtruesit).

Vendimet e kontestuarra

2. Vendimet e kontestuarra janë Aktgjykimet e Gjykatës Supreme, Rev. nr. 196/2009, të 23 qershorit 2009; Rev. nr. 111/2009, të 2 qershorit 2009; Rev. nr. 370/2008, të 23 shkurt 2009 dhe Rev. nr. 264/2008, të 10 dhjetor 2009, të cilat kontestohen përkatësisht nga parashtruesit Isa Grajqevci, Fehmi Ajvazi, Musli Nuhiu dhe Ramadan Imeri.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesave është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimeve të Gjykatës Supreme, të cilat pretendohet të kenë shkelur të drejtat në pronë dhe gjykim të parashtruesve, siç garantohet me

nenin 46 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 1 të Protokollit 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshmë: KEDNJ), dhe nenin 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ.

4. Rastet në fjalë janë identikë me rastet në vijim, për të cilat tanimë ka vendosur Gjykata Kushtetuese (në tekstin e mëtejshmë: rastet identike):
 - a) Rasti Nr. Kl 40/09, "Imer Ibrahimimi dhe 48 ish-punëtorë të tjerë të Korporatës Energjetike të Kosovës kundër 49 aktgjykimeve individuale të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës";
 - b) Rasti Nr. KI 58/09 "Gani Prokshi dhe 15 ish-punëtorë të tjerë të Korporatës Energjetike të Kosovës kundër 16 aktgjykimeve individuale të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës";
 - c) Rasti Nr. KI 08/10 "Isuf Mërlaku dhe 25 ish-punëtorë të tjerë të Korporatës Energjetike të Kosovës" kundër 17 aktgjykimeve individuale të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës";
 - d) Rasti Nr. KI 76/10 "Ilaz Halili dhe 19 ish-punëtorë të Korporatës Energjetike të Kosovës" kundër 19 aktgjykimeve individuale të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës" dhe
 - e) Rasti Nr. KI 132/10 "Istref Halili dhe 16 ish-punëtorë të Korporatës Energjetike të Kosovës" kundër 17 aktgjykimeve individuale të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës".
5. Gjykata Kushtetuese gjeti se në të gjitha këto raste identike ka pasur shkelje të nenit 46 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (Mbrojtja e Pronës) në lidhje me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ si dhe të nenit 31 të Kushtetutës (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) në lidhje me nenin 6 të KEDNJ në raport me disa nga parashtruesit e kërkesës.
6. Si rrjedhojë, Gjykata vendosi që t'i shpallë të pavlefshme aktgjykimet e nxjerra nga Gjykata Supreme në këto raste identike dhe t'ia kthej këto raste Gjykatës Supreme për rishqyrtim, në pajtim me aktgjykimet e kësaj Gjykate.

Baza juridike

7. Kërkesat bazohen në nenin 113 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë: Kushtetuta), nenin 20 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë:

Ligji) dhe rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

8. Mes të prillit 2011 dhe prillit 2013, parashtuesit e kërkesës individualisht parashtuan kërkesa në Gjykatën Kushtetuese.
9. Kryetari i Gjykatës caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu si Gjyqtar Raportues dhe Kolegjin Shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve Altay Suroy (kryesues), Enver Hasani dhe Ivan Čukalović.
10. Më 5 korrik 2013, Kolegji Shqyrtues, në përputhshmëri me rregullin 37 të Rregullores së Punës, i propozoi Gjykatës bashkimin e kërkesave KI25/12, KI100/12 dhe KI49/13 me kërkesën KI53/11, si dhe pranueshmërinë e kërkesave. Po të njëjtën ditë, Gjykata mbajti këshillim për kërkesat e bashkuara.

Përmbledhja e fakteve

11. Në përgjithësi, faktet e këtyre kërkesave janë identike me ato në rastet e lartpërmendura në paragrafin 4.
12. Në fakt, gjatë viteve 2001 dhe 2002, parashtuesit nënshkruan marrëveshje për kompensim të përkohshëm të pagesës për shpëputje të kontratës së punës me punëdhënësin e tyre, Korporatën Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KEK).
13. Neni 1 i marrëveshjes përcaktoi se, në mbështetje të nenit 18 të Ligjit për sigurim pensional dhe invalidor në Kosovë (Gazeta Zyrtare e Krahinës Socialiste Autonome të Kosovës nr. 26/83, 26/86 dhe 11/88) dhe konstatimit të Komisionit Invalidor të KEK-ut, përfituesi (d.m.th. secili parashtues) ka të drejtë për kompensim të përkohshëm për ndërprerje të hershme të marrëdhënies së punës, deri në themelimin dhe funksionimin e Fondit të Kosovës për Sigurim Pensional dhe Invalidor.
14. Për më tepër, neni 2 i marrëveshjes përcaktoi se shuma mujore që duhet t'i paguhet secilit parashtues ishte 206 marka gjermane.
15. Përveç kësaj, neni 3 i marrëveshjes, përcaktoi që "pagesa do të përfundojë në ditën e funksionimit të Fondit të Kosovës për Sigurim Pensional dhe Invalidor. Prej asaj dite e tutje, shfrytëzuesi mund t'i realizojë të drejtat e veta në Fondin e Kosovës për Sigurim Pensional

dhe Invalidor (Fondi Pensional Invalidor i Kosovës), dhe KEK-ut do t'i hiqen obligimet ndaj shfrytëzuesit, sipas kësaj marrëveshjeje."

16. Më 1 nëntor 2002, Bordi Ekzekutiv i KEK-ut miratoi një vendim për themelimin e Fondit Pensional, në përputhje me kriteret e Rregullores së UNMIK-ut për pensionet në Kosovë, Nr. 2001/30. Neni 3 i këtij vendimi thotë: "Fondi Pensional do të vazhdojë të ekzistojë për një periudhë të pacaktuar kohore, në pajtim me kriteret dhe përgjegjësitë e përcaktuara me ligjet për pensione, të miratuara nga Bordi i Fondit Pensional dhe KEK-u, në përputhje me këtë vendim, apo derisa kushtet ligjore për ekzistimin dhe funksionimin e Fondit të jenë në përputhje me rregulloret për pension ose rregullat për pension të miratuara nga ABPK-ja."
17. Më 25 korrik 2006, Bordi Ekzekutiv i KEK-ut e anuloi vendimin në fjalë për themelimin e Fondit Pensional Suplementar dhe ndërpreu financimin dhe punën e Fondit Pensional Suplementar, që nga 31 korriku 2006.
18. Sipas vendimit të 25 korrikut 2006, të gjithë përfituesve u garantohej pagesa e plotë në përputhje me statutin e Fondit. Vendimi më tutje thotë se punëtorët e KEK-ut të cilët Ministria e Punës dhe e Mirëqenies Sociale i pranon si persona me aftësi të kufizuar për punë do t'i gëzojnë të drejtat e parapara nga Ministria.
19. Më 14 nëntor 2006, KEK-u e informoi Autoritetin Qendror Bankar se "vendimi për revokimin e Fondit Pensional të KEK-ut bazohet në vendimin e Bordit Ekzekutiv të KEK-ut dhe në vendimin e Bordit Menaxhues për Pensione për shkak të rrezikut financiar që kjo skemë paraqet për KEK-un në të ardhmen."
20. Në verën e viti 2006, KEK-u ndërpreu pagesën e paraparë me marrëveshje pa asnjë njoftim.
21. Parashtruesit ngritën padi kundër KEK-ut në Gjykatën Komunale në Prishtinë, me të cilën kërkonin që Gjykata ta urdhëronte KEK-un t'ua paguante pagesat e papaguara dhe të vazhdonte t'ua paguante nga 105 euro (që është e barabarte me 206 marka gjermane) deri në përmbushjen e kushteve për ndërprerjen e pagesës.
22. Gjykata Komunale në Prishtinë i miratoi paditë e parashtruesve dhe urdhëroi kompensim monetar. Gjykata Komunale në Prishtinë konstatoi (*p.sh. Aktgjykimi C. Nr. 138/2007, i 21 marsit 2008, në rastin e parashtruesit të parë, Isa Grajqevci*) se kushtet e parapara në

nenin 3 të Marrëveshjes nuk ishin përmbushur. Neni 3 i Marrëveshjes parashikon kompensimin e pagës deri në realizimin e së drejtës së parashtruesve, "që do të thotë të drejtën për skemë të pensioneve."

23. KEK-u paraqiti ankesë kundër aktgjykimeve të Gjykatës Komunale pranë Gjykatës së Qarkut, duke thënë, ndër të tjera, se aktgjykimi i Gjykatës Komunale nuk ishte i drejtë sepse marrëveshjet ishin nënshkruar me parashtruesit për shkak të invaliditetit të tyre dhe se nuk mund të kërkojnë vazhdimin e marrëdhënies së tyre të punës për shkak të invaliditetit të tyre. KEK-u ritheksoi se Gjykata ishte e detyruar të vendoste duke u bazuar në Rregulloren e UNMIK-ut, Nr. 2003/40, për shpalljen e Ligjit për pensionet invalidore, sipas së cilës parashtruesit kishin të drejtë për pension invalidor.
24. Gjykata e Qarkut hodhi poshtë ankesat e KEK-ut si të pabazuara.
25. KEK-u parashtroi revizion në Gjykatën Supreme duke pretenduar shkelje thelbësore të Ligjit për procedurën kontestimore dhe zbatimin të gabuar të së drejtës materiale. KEK-u përsëriti se parashtruesit kishin të drejtë për pension sipas Ligjit 2003/40 dhe që për shkak të arsyeve humanitare, KEK-u kishte vazhduar t'i paguante kompensimet mujore edhe pas hyrjes së Ligjit në fuqi. KEK-u pohonte që nuk ishte në pyetje mosha e parashtruesit, por invaliditeti i tij.
26. Gjykata Supreme i refuzoi si të pabazuara paditë e parashtruesve dhe anuloi aktgjykimet e Gjykatës së Qarkut dhe asaj Komunale. Gjykata Supreme konkludoi se ndërprerja së punësimit ishte e ligjshme sipas nenit 11.1 të Rregullores së UNMIK-ut, Nr. 2001/27, për Ligjin themelor të punës në Kosovë.
27. Në aktgjykimin e parashtruesit Istref Halili, Rev. Nr. 60/2009, të 11 shkurtit 2009, Gjykata Supreme theksoi: *"Duke marrë parasysh faktin e pakontestueshëm që pala e paditur e ka përmbushur obligimin ndaj paditësit, që është pagesa e kompensimit të pagave, sipas periudhës së specifikuar, që është deri në themelimin dhe funksionimin e Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor në Kosovë, në fuqi prej 1 janarit 2004, Gjykata vërejtë që pala e paditur e ka kryer obligimin sipas marrëveshjes. Kështu, pohimet e paditësit që pala e paditur ka për obligim t'i paguajë atij kompensimin e përkohshëm të pagave pas themelimit të Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor në Kosovë konsiderohen nga kjo gjykatë si të pabazuara për shkak se palët kontraktuese, deri në shfaqjen e kushtit shfuqizues-themelimin e fondit të lartpërmendur, i kanë kryer obligimet e tyre kontraktuese..."*

28. Më 15 maj 2009, Ministria e Punës dhe e Mirëqenies Sociale e lëshoi këtë njoftim: *"Vendimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, në arsyetimin e vet të p.sh. Aktgjykimit Rev. Nr. 338/2008, që në Republikën e Kosovës ekziston Fondi për Sigurim Pensional dhe Invalidor që është funksional që nga 1 janari 2004 nuk është i saktë dhe është i pabazuar. Në dhënien e kësaj deklarate, ne kemi parasysh faktin që Rregullorja e UNMIK-ut, Nr. 2003/40, shpall Ligjin Nr. 2003/213 për pensionet e personave me aftësi të kufizuara në Kosovë, i cili i rregullon rastet e personave me paaftësi të përhershme, të cilët mund ta gëzojnë këtë skemë në pajtim me kushtet dhe kriteret e përcaktuara me këtë ligj. Prandaj, më lejoni të theksoj që dispozitat e këtij ligji nuk parashikojnë themelimin e Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor të vendit. Themelimi i Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor në Republikën e Kosovës përcaktohet me Ligjin për sigurim pensional dhe invalidor, i cili është në proces të hartimit dhe miratimit në Qeverinë e Kosovës."* Në të njëjtin njoftim shpjegohej që në kohën e shkrimit të atij njoftimi, pensioni ndër të tjera ekzistonte, *"pensionin invalidor në shumë prej 45 eurove, siç rregullohet me Ligjin për pensionet e personave me aftësi të kufizuara (përfutues të tyre janë të gjithë personat me aftësi të kufizuara të plotë dhe të përhershme)", si dhe "pensionet e kontributdhënësve prej 82 eurove, që rregullohen me vendim të Qeverisë (përfutues të të cilit janë të gjithë pensionistët që e kanë arritur moshën e pensionimit prej 65-vjetësh, si dhe të cilët kanë së paku 15 vjet përvojë pune)."*

Pretendimet e palëve

29. Parashtruesit pohojnë se ndërprerja e pagesës është në kundërshtim me marrëveshjen e nënshkruar.
30. Parashtruesit po ashtu pohojnë se dihet mirë që Fondi Pensional dhe Invalidor i Kosovës nuk është themeluar ende. Në anën tjetër, në rastin original KI Nr. 40/09, KEK kontestoi pretendimet e parashtruesve, me argumentin se ishte botërisht e ditur që Fondi Pensional dhe Invalidor funksiononte që nga 1 janari 2004.
31. Sipas KEK-ut, parashtruesit në mënyrë automatike mbulohen nga skema kombëtare invalidore në përputhje me Rregulloren e UNMIK Nr. 2003/40 për shpalljen e Ligjit mbi Pensionet Invalidore në Kosovë (Ligji Nr. 2003/23).
32. KEK-u më tutje tha se, më 31 gusht 2006, lëshoi një njoftim sipas të cilit të gjithë përfutuesit e Fondit Suplementar të KEK-ut ishin njoftuar se Fondi ishte mbyllur. I njëjti njoftim konfirmonte se të gjithë përfutuesve u garantohej pagesa e plotë"" në përputhje me Statutin e

FPS-se, që do të thotë 60 muaj pagese ose derisa përfituesit ta arrijnë moshën 65-vjeçare, në përputhje me Vendimin e Bordit Drejtues të Fondit Pensional të 29 gushtit 2006.

33. KEK-u me tutje thotë që parashtruesit nuk i kanë kontestuar udhëzimet për pension invalidor dhe nënshkrimin për ndërprerje të marrëdhënies së punës në përputhje me konkluzionet e Komisionit Invalidor.
34. Si përmbledhje, parashtruesit pohojnë se të drejtat e tyre në pronë dhe gjykim të drejtë u janë shkelur me vendimin e KEK-ut duke anuluar në mënyrë të njëanshme marrëveshjet e tyre. Parashtruesit më tej pohojnë se nuk kanë pasur mundësi ta kundërshtojnë një shkelje të tillë në gjykatat e rregullta.

Pranueshmëria e kërkesave

35. Gjykata Kushtetuese së pari vlerëson nëse parashtruesit i kanë përmbushur kërkesat e pranueshmërisë, të përcaktuara në Kushtetutë dhe ligj.
36. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

37. Gjykata po ashtu u referohet neneve 47.2 dhe 49 të Ligjit. Neni 47.2 parasheh që: *“Individi mund ta ngre kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”*. Neni 49 i Ligjit parasheh: *“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve (...)”*.
38. Gjykata vëren se në rastin konkret, si edhe në rastet identike, parashtruesit ende vuajnë nga anulimi i njëanshëm i marrëveshjeve të tyre të nënshkruara nga KEK-u. Ata pohojnë se është mirë e ditur që Fondi i Sigurimit Pensional dhe Invalidor nuk është themeluar ende. Kështu, kjo është situatë e vazhdueshme. Pasi rrethanat për të cilat Parashtruesit ankohen janë në vazhdim e sipër, periudha katër-mujore e përcaktuar me nenin 49 të Ligjit nuk vlen në këto raste.

39. Gjykata Kushtetuese po ashtu vëren se parashtruesi Ramadan Imeri, ishte më i vjetër se 65 vjeç, në kohën e parashtrimit të kërkesës së tij kësaj Gjykate. Në fakt, sipas njoftimit të lëshuar nga Ministria e Punës dhe e Mirëqenies Sociale më 15 maj 2009, personave që e kanë arritur moshën e pensionimit prej 65-vjetësh dhe që i kanë së paku 15 vjet përvojë pune, u takon pensioni në shumë mujore prej 82 eurove.
40. Thelbi i këtij njoftimi u konfirmua nga përfaqësuesi i Ministrisë në seancën publike që Gjykata Kushtetuese e mbajti më 30 prill 2010 në rastin "Ibrahimi dhe të tjerët". Rrjedhimisht, parashtruesit e lartpërmendur kanë të drejtë për pension që nga momenti kur kanë arritur moshën 65 vjeçare.
41. Prandaj, kërkesa e parashtruesit Ramadan Imeri është pjesërisht e pranueshme. Sa u përket parashtruesve të tjerë, Gjykata nuk gjen ndonjë arsye për papranueshmëri të kërkesave, pasi që ata janë palë të autorizuar, nuk u kanë mbetur mjete juridike për të shteruar, dhe se afati kohor prej katër muajsh nuk vlen për kërkesat.

Aspektet substanciale të kërkesave

i. *Sa i përket mbrojtjes së pronës*

42. Parashtruesit pohojnë se të drejtat e tyre janë shkelur për shkak se KEK-u i ka anuluar marrëveshjet e tyre në mënyrë të njëanshme, edhe pse kushti i përcaktuar me nenin 3 (pra themelimi i Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor) nuk ishte përmbushur. Në thelb, parashtruesit ankohen se ka pasur shkelje të të drejtave të tyre në pronë.
43. Që në fillim, duhet rikujtuar nenet 46 dhe 53 të Kushtetutës, dhe nenin 1 të Protokollit Nr.1 të KEDNJ:

Neni 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] i Kushtetutës përcakton:

"Të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të garantuara me këtë kushtetutë, interpretohen në harmoni me vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut."

Neni 46 [Mbrojtja e Pronës] i Kushtetutës parasheh si në vijim

1. *E drejta e pronës është e garantuar.*
2. *Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.*

3. Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë ekspropriimin e pronës nëse ky ekspropriim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet.

Neni 1 i Protokollit nr. 1 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut përcakton:

"Secili person fizik apo juridik ka të drejtë të gëzojë posedimet e tij në mënyrë të qetë. Askush nuk mund të privohet nga posedimet e tij/saj përveç për interes publik si dhe duke iu nënshtruar kushteve të përcaktuara me ligj, si dhe me parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare.

Megjithatë, dispozitat paravajtëse nuk do të pengojnë në asnjë mënyrë të drejtën e Shtetit që të zbatojë ligje që i konsideron të domosdoshme për kontrollimin e shfrytëzimit të pronës në pajtim me interesin e përgjithshëm, apo për të siguruar pagesën e tatimeve apo kontributeve e dënimeve të tjera."

44. Sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, një parashtrues mund të pretendojë shkeljen e nenit 1 të Protokollit Nr. 1 vetëm deri në përmasën që vendimet e kundërshtuara kanë të bëjnë me "posedimet" e tij brenda kuptimit të kësaj dispozite.
45. Për më tepër, "posedimet" mund të jenë ose "posedime ekzistuese" ose asete, duke përfshirë pohimet, në kuptimin e të cilave parashtruesi mund të argumentojë që ai apo ajo ka së paku "pritje legjitime" të fitimit dhe gëzimit efektiv të një të drejte pronësore. Në kundërshtim me këtë, shpresa e njohjes së një të drejte pronësore e cila ka qenë e pamundur të ushtrohet në mënyrë efektive, nuk mund të konsiderohet "posedim" sipas kuptimit të nenit 1 të Protokollit Nr. 1, dhe as kërkesa me kusht, e cila mbaron si rezultat i mospërmbljes së kushtit" (shih aktgjykimet në rastet identike).
46. Çështja që duhet shqyrtuar në secilin rast është nëse rrethanat e rastit, të marra si tërësi, i japin parashtruesit pronësi ndaj një interesi thelbësor të garantuar me nenin 1 të Protokollit Nr. 1 të KEDNJ-së. (Shih aktgjykimet në rastet *identike*).
47. Gjykata vëren që në kohën e nënshkrimit të marrëveshjeve ndërmjet parashtruesve dhe KEK-ut, ky lloj i marrëveshjeve është rregulluar

saktësisht me nenin 74(3) të Ligjit për marrëdhëniet detyrimore (Ligji për obligimet), të shpallur në Gazetën Zyrtare të RSFJ-së 29/1978 dhe të ndryshuar në 39/1985, 45/1989, 57/1989.

Neni 74(3) i Ligjit për marrëdhëniet detyrimore thotë me sa vijon:

"Pas lidhjes sipas kushtit shfuqizues, kontrata pushon të jetë e vlefshme pasi ai kusht është i vlefshëm."

48. Prandaj, thelbi i çështjes është nëse është përmbushur kushti shfuqizues sipas të cilit marrëveshjet ishin nënshkruar. Përgjigjja në këtë pyetje do t'i mundësojë Gjykatës Kushtetuese të vlerësojë nëse rrethanat e kësaj kërkesë, të shqyrtuara si tërësi, u japin parashtruesve të drejtën ndaj interesit thelbësor të mbrojtur me nenin 1, Protokollin Nr. 1 të KEDNJ-së.
49. Gjykata Kushtetuese vëren se nga dokumentet është e pakontestueshme ndërmjet palëve, se themelimi dhe funksionimi i Fondit të Kosovës për Sigurim Pensional dhe Invalidor është "kushti shfuqizues", sipas të cilit janë nënshkruar marrëveshjet.
50. Në këtë drejtim, Gjykata vëren që sipas Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale, themelimi i Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor do të duhej të parashikohej me Ligjin për Fondin për Sigurim Pensional dhe Invalidor. Ky ka qenë në proces të hartimit dhe të miratimit në Qeverinë e Kosovës.
51. Gjykata Kushtetuese konsideron se parashtruesit, me rastin e nënshkrimit të marrëveshjeve me KEK-un, kanë pasur pritje legjitime që do të gëzonin dëmshpërblim mujor deri në themelimin e Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor.
52. Një pritje e tillë legjitime garantohej me nenin 1 të Protokollit Nr. 1 të Konventës, natyra e saj është konkrete, dhe jo vetëm shpresë e thjeshtë, dhe bazohet në një dispozitë ligjore apo akt ligjor, d.m.th. në marrëveshjen me KEK-un (shih aktgjykimet në rastet *identike*); po ashtu *mutatis mutandis* Gratzinger dhe Gratzingerova kundër Republikës së Çekisë (vendim), nr. 39794/98, paragrafi 73, ECHR 2002-VII).
53. Prandaj, Gjykata Kushtetuese konsideron se parashtruesit kanë "pritje legjitime" që kërkesa e tyre do të trajtohet në pajtim me ligjet në fuqi, në veçanti në pajtim me dispozitat e lartpërmendura të Ligjit për marrëdhëniet detyrimore dhe të Ligjit për sigurim pensional dhe

invalidor në Kosovë, dhe si rrjedhojë do të miratohen (shih aktgjykimet në rastet *identike*).

54. Megjithatë, ndërprerja e njëanshme e marrëveshjeve, para përmbushjes së kushtit shfuqizues, i ka shkelur interesat materiale të parashtresëve që ishin të njohura me ligj dhe të mbrojtura me nenin 1 të Protokollit Nr. 1 (shih aktgjykimet në rastet *identike*).
55. Si rrjedhojë, Gjykata Kushtetuese konstaton se ka shkelje të nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit Nr. 1 të KEDNJ.

ii. *Sa i përket të drejtës për gjykim të drejtë*

56. Parashtresit më tej ankohen se nuk kanë qenë në gjendje të zhdëmtohen për shkeljen e të drejtave të tyre pronësore në gjykatat e rregullta.
57. *Gjykata thirret në nenin 31* [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ.

Neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] i Kushtetutës thotë:

1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

Neni 6 i KEDNJ thotë:

"Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet ... nga [një] gjykatë ... e cila do të vendosë në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile ..."

58. Gjykata thekson se nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë apeli, apo gjykatë e shkallës së katërt, lidhur me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta, duke përfshirë Gjykatën Supreme. Në përgjithësi, "gjykatat gjykojnë në bazë të Kushtetutës dhe ligjit" (neni 102 i Kushtetutës). Më saktësisht, roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).

59. Në anën tjetër, "Gjykata Kushtetuese është autoriteti përfundimtar për interpretimin e Kushtetutës dhe të pajtueshmërisë së ligjeve me Kushtetutën" (neni 112.1 i Kushtetutës). Pra, Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse provat para gjykatave dhe organeve të tjera janë paraqitur në mënyrë përkatëse dhe nëse procedurat në përgjithësi, shikuar në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të duhur saqë parashtuesi i kësaj kërkesë të ketë pasur gjykim të drejtë (shih ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa Nr. 13071/87, miratuar më 10 korrik 1991).
60. Sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, neni 6, paragrafi 1 i KEDNJ-së i obligon gjykatat që të japin arsyetime për aktgjykimet e tyre, por kjo nuk mund të kuptohet si kërkesë për përgjigje të hollësishme për secilin argument. Përmasa në të cilën zbatohet detyra e ofrimit të arsyetimeve mund të dallojë varësisht nga natyra e vendimit.
61. Për më tepër, është e domosdoshme të merret parasysh, ndër të tjera, shumëllojshmëria e parashtresave që një palë mund të dorëzojë në gjykata dhe dallimet që ekzistojnë në shtetet kontraktuese lidhur me dispozitat ligjore, rregullat zakonore, mendimet juridike dhe paraqitjen dhe hartimin e aktgjykimeve. Prandaj, çështja nëse gjykatat kanë dështuar në përmbushjen e obligimit të parashtërimit të arsyeve, që burojnë nga neni 6 i Konventës, mund të përcaktohet vetëm në bazë të rrethanave të rastit (shih aktgjykimet në rastet *identike*).
62. Në rastin në fjalë, parashtresit kanë kërkuar nga gjykatat e rregullta të vendosin për mosmarrëveshjen e tyre pronësore me KEK-un. Parashtresit iu kanë referuar në veçanti dispozitës së nenit 3 të marrëveshjeve, duke theksuar se Ligji për pensionet, që themelon Fondin për Sigurim Pensional dhe Invalidor, nuk është miratuar ende. Ky fakt është vërtetuar nga përfaqësuesi i Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale.
63. Megjithatë, Gjykata Supreme nuk ka bërë asnjë përpjekje për t'i analizuar paditë e parashtresëve nga ky këndvështrim, përkundër referencës së qartë para çdo instance tjetër gjyqësore. Në vend të kësaj, pikëpamja e Gjykatës Supreme ka qenë se është fakt i pamohueshëm që pala kundërshtarë (KEK-u) i ka përmbushur obligimet e veta ndaj paditësit, që ka qenë pagesa e kompensimit të pagave sipas afatit të përcaktuar deri në themelimin dhe funksionimin e Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor në Kosovë, në fuqi nga 1 janari 2004.

64. Nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese që të vendosë se cila do të ishte mënyra më e mirë që gjykatat e rregullta t'i trajtojnë argumentet e parashtrueseve, d.m.th., përmbushjen e kushtit shfuqizues të nenit 3 të marrëveshjeve, përmbushje kjo që përcaktohet po ashtu me nenin 74 (3) të Ligjit për marrëdhëniet detyrimore, i marrë në lidhje me nenin 18 të Ligjit për sigurim pensional dhe invalidor, të vitit 1983.
65. Megjithatë, Gjykata konsideron se Gjykata Supreme duke shpërfillur vlerësimin e kësaj pike në tërësi, edhe pse ishte specifike, përkatëse dhe e rëndësishme, ka dështuar në obligimin e saj sipas nenit 6 të paragrafit 1 të KEDNJ-së (*shih rastet identike*).
66. Nga sa u tha më lart, Gjykata Kushtetuese konkludon se ka pasur shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA NJËZËRI VENDOSI:

I. TË SHPALLË

- a) Të pranueshme kërkesat KI53/11, KI25/12 dhe KI100/12 respektivisht të parashtruara nga parashtruesit Isa Grajqevci, Fehmi Ajvazi dhe Musli Nuhiu;
- b) Pjesërisht të pranueshme kërkesën KI49/13, e parashtruar nga parashtruesi Ramadan Imeri;

II. TË KONSTATOJË QË

- a) Ka pasur shkelje të nenit 46 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës në lidhje me nenin 1 të Protokollit Nr.1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut;
- b) Ka pasur shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut;

- ### **III. T'I SHPALLË TË PAVLEFSHME** aktgjykimet e Gjykatës Supreme në rastet e parashtruesve: Isa Grajqevci, Rev. nr. 196/2009, të 23 qershorit 2009, Fehmi Ajvazi, Rev. nr. 111/2009, të 2 qershorit 2009, Musli Nuhiu, Rev. nr. 370/2008, të 23 shkurtit 2009, Ramadan Imeri, Rev. nr. 264/2008, të 10 dhjetorit 2009.

- IV. T'IA KTHEJË** këto aktgjykime Gjykatës Supreme për rishqyrtim në pajtim me aktgjykimin e kësaj Gjykate, në përputhshmëri me rregullin 74 (1) të Rregullores së Punës;
- V. TA URDHËROJË** Gjykatën Supreme që t'i paraqes Gjykatës Kushtetuese informacione lidhur me masat e ndërmarra për zbatimin e Aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese në pajtueshmëri me rregullin 63 (5) të Rregullores së Punës;
- VI. T'UA KUMTOJË** këtë aktgjykim palëve;
- VII. TA PUBLIKOJË** këtë aktgjykim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- VIII. TË SHPALLË** se ky aktgjykim hyn në fuqi menjëherë;
- IX. TË MBETET** fuqimisht e angazhuar në këtë çështje në pritje të zbatimit të këtij Urdhri.

Përgatitur në Prishtinë, më 14 tetor 2013

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 64/13, Fane Bytyqi, datë 21 nëntor- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Korporatës Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KEK), nr. 192, të 19 nëntorit 2007

Lënda 64/13, vendim i 12 shtatorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, anulimi i vendimit të KEK-ut dhe lirimi nga detyrimi për të paguar borxhin për energjinë e shpenzuar elektrike, kërkesë që të mos zbulohet identiteti i saj.

Parashtruesja e dorëzoi kërkesën në bazë të nenit 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, neneve 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009.

Parashtruesja e kërkesës, më 25 prill 2013, e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç'rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit të KEK-ut.

Parashtruesja e kërkesës pretendon se vendimi i kontestuar i shkel të drejtat e saj elementare të garantuara me Kushtetutë dhe me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Me Vendimin e Kryetarit, nr. GJR. 64/13, të 29 prillit 2013, u caktua gjyqtari Ivan Čukalović si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI64/13, u caktua Kolegji shqyrtues, i përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama Hajrizi.

Gjatë shqyrtimit të rastit, Gjykata konstatoi se parashtruesja e kërkesës e tërhoqi padinë në Gjykatën Supreme dhe në këtë mënyrë nuk arriti të ndërmarre hapa proceduralë në procedurën e rregullt gjyqësore që është e rregulluar me ligj. Është e mundshme që rasti të shpallet si i papranueshëm, sepse një veprim i tillë nënkuptohet si heqje dorë nga e drejta në procedurë të mëtejshme dhe si mohim i shkeljes. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se parashtruesja e kërkesës nuk i ka shteruar mjetet juridike siç përcaktohet me nenin 113.7 të Kushtetutës.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së paraqitur, Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në seancën e mbajtur më 12 shtator 2013, e shpalli kërkesën si të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI64/13

Parashtrues

Fane Bytyqi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Korporatës
Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KEK), nr. 192, të 19
nëntorit 2007**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruese e kërkesës është Fane Bytyqi nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e kërkesës e konteston vendimin e KEK-ut, nr. 192, të 19 nëntorit 2007, sepse vendimi i kontestuar shkel të drejtat e saj elementare të garantuara me Kushtetutë dhe me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes së kërkesës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) më 25 prill 2013, është anulimi i vendimit të KEK-ut dhe lirimi nga detyrimi për të paguar borxhin për energjinë e shpenzuar elektrike.
4. Përveç kësaj, parashtruesja e kërkesës kërkon nga Gjykata që të mos zbulohet identiteti i saj.

Baza juridike

5. Kërkesa është bazuar në nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe në rregullin 56 paragrafin 2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 25 prill 2013, parashtruesja e kërkesës parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, dhe e njëjta është regjistruar me numër KI 64/13.
7. Më 17 maj 2013, Gjykata e informoi parashtruesen e kërkesës dhe Gjykatën Supreme të Kosovës për regjistrimin e kërkesës.
8. Me vendimin e Kryetarit (nr. GJR. 64/13, të 29 prillit 2013), gjyqtari Ivan Čukalović caktohet si Gjyqtar raportues. Në të njëjtën ditë, me vendimin e Kryetarit (nr. KSH. KI 64/13), caktohet Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama Hajrizi.
9. Më 12 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmëri.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 13 nëntor 2007, KEK-u kishte nxjerrë Vendimin nr. 192, me të cilin urdhëronte që parashtruesi i kërkesës të shkyçet nga rrjeti i furnizimit me energji elektrike, për shkak të faturave të papaguara për energjinë e shpenzuar elektrike gjatë periudhës prej vitit 2003, deri në nëntor të vitit 2007.
11. Më 5 dhjetor 2007, parashtruesi i kërkesës paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë kundër Vendimit të KEK-ut, nr. 192, të 13 nëntorit 2007, me të cilën kërkoi që vendimi i KEK-ut të anulohet si i paligjshëm.
12. Më 27 qershor 2008, Gjykata Komunale nxori Aktvendimin [C. nr. 2842/2007], me të cilin shpallet si gjykatë jokompetente për të vendosur për këtë çështje ligjore, dhe sipas dispozitave të neneve 16, 17,

21 të Ligjit për procedurën kontestimore (LPK), kjo çështje trajtohet si konflikt administrativ, prandaj shkresat e lëndës ia procedon Gjykatës Supreme të Kosovës.

13. Në një datë të pacaktuar, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë pranë Avokatit të Popullit, në të cilën thuhej se Vendimi i KEK-ut, nr. 192, shkel të drejtat e saj, prandaj kërkoi përsheptimin e procedurës në Gjykatën Supreme.
14. Më 28 maj 2010, Avokati i Popullit kërkoi me shkrim nga Gjykata Supreme që lënda e parashtruesit të kërkesës të trajtohet me prioritet dhe të vendoset me procedurë të përsheptuar.
15. Më 30 qershor 2010, parashtruesi i kërkesës e tërhoqi padinë kundër KEK-ut të 13 nëntorit 2007.
16. Më 2 korrik 2010, Gjykata Supreme nxori Aktvendimin [A. nr. 1229/2008], me të cilin procedura e mëtejshme e kësaj çështjeje pezullohet për shkak se paditësja (parashtruesi i kërkesës), vullnetarisht e kishte tërhequr padinë.
17. Më 17 dhjetor 2010, Avokati i Popullit merr një vendim për papranueshmërinë e ankesës së parashtruesit të kërkesës, sepse në bazë të shikimit të shkresave të lëndës, i cili ishte zhvilluar në Gjykatën Supreme, gjeti se parashtruesi i kërkesës më 30 qershor 2010, vullnetarisht e kishte tërhequr padinë në Gjykatën Supreme të Kosovës.
18. Avokati i Popullit me vendimin për papranueshmëri, konstatoi se: *„Duke marrë parasysh se provat të cilat i keni parashtruar nuk provojnë shkelje të të drejtave ose keqpërdorim të pozitës zyrtare, Avokati i Popullit, në pajtim me nenin 19 pika 1.5 e Ligjit nr. 03/L-195., vendosi të ndërpresë procedurën e mëtejme, duke pasur parasysh se çështja është zgjidhur në tjetër mënyrë, sipas vullnetit tuaj.”*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

19. Parashtruesi i kërkesës pretendon se disa herë i është drejtuar administratës së KEK-ut, ku ka kërkuar që asaj t'i anulohet borxhi të cilin ajo e ka në bazë të energjisë elektrike të shpenzuar, por ajo dyshon se kërkesa e saj është shqyrtuar ndonjëherë.
20. Parashtruesi i kërkesës pretendon se për rikycje në rrjet, KEK-u këmbëngul që parashtruesi i kërkesës të paguajë borxhin e akumuluar.

21. Parashtruesi i kërkesës më tej pretendon se në bazë të veprimeve të tilla të organeve, konkludoi se ajo është viktimë e shkeljeve elementare të të drejtave të garantuara me Kushtetutën e Kosovës dhe me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
22. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese:
 - a) *„Të abrogohet Vendimi i KEK-ut, nr. 192, i 13 nëntorit 2007, si i kundërligjshëm;*
 - b) *Të lirohet nga borxhi i vjetër;*
 - c) *Të vazhdojë ta paguajë vetëm rrymën e shpenzuar”*

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

23. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë, të cilat përcaktohen me Kushtetutë dhe që saktësohen më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
24. Në këtë aspekt, Gjykata vëren se neni 113.1 dhe neni 113.7 i Kushtetutës përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar. (...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

Për më tepër, edhe neni 47.2 i Ligjit përcakton që: *“Individi mund ta ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.*
25. Në këtë aspekt, parimi i subsidiaritetit nënkupton që parashtruesi t'i shterojë të gjitha mundësitë procedurale në procedurë të rregullt, në mënyrë që të pengohet shkelja e Kushtetutës, e nëse ekziston, të korrigjohet shkelja e tillë e së drejtës themelore njerëzore.
26. Në rastin konkret, parashtruesi i kërkesës e tërhoqi padinë në Gjykatën Supreme dhe në këtë mënyrë nuk arriti të ndërmarrë hapa proceduralë në procedurën e rregullt gjyqësore që është e rregulluar me ligj. Është e

mundshme që rasti të shpallet si i papranueshëm, sepse një veprim i tillë nënkuptohet si një heqje dorë nga e drejta në procedurë të mëtejshme dhe si mohim i shkeljes.

27. Gjykata dëshiron të theksojë se arsyetimi mbi rregullin e shterimit të mjeteve juridike është që t'u ofrojnë autoriteteve në fjalë, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljen e pretenduar të Kushtetutës. Rregulli bazohet në supozimin se korniza ligjore e Kosovës do të sigurojë mjete efektive kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese. (shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës, nr. 25803/94, Vendimi i 28 korrikut 1999).
28. Në këtë drejtim, Gjykata konstaton se parashtruesi i kërkesës nuk i ka shteruar mjetet juridike që i kishte në dispozicion sipas ligjit në fuqi, siç përcaktohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 47.2 të Ligjit.
29. Sa i përket kërkesës së parashtrueses për moszbulim të identitetit të saj, Gjykata e refuzoi si të pabazuar, pasi që ajo nuk ka ofruar dokumentacion dhe informacione përcjellëse që e arsyetojnë kërkesën e saj.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës, nenit 47.2 të Ligjit, dhe rregullit 36 (1) a) të Rregullores së punës, më 12 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për moszbulim të identitetit si të pabazuar;
- III. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Ćukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 103/13, Mazllum Zena, datë 21 nëntor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 297/2010, të 2 majit 2013, dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut të Pejës, AC. nr. 73/2009, të 28 qershorit 2010

Rasti KI103/13, Aktvendim për papranueshmëri i 16 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest civil, e drejta për punë dhe e ushtrimit të profesionit, kërkesë qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendonte se, autoritetet gjyqësore ia shkelën atij të drejtat e garantuara me nenin 49 të Kushtetutës. Për më tepër, parashtruesi nga Gjykata kërkonte prishjen e Aktgjykimit Rev. nr. 297/2012, të Gjykatës Supreme, të 2 majit 2013, dhe të Aktgjykimit AC. nr. 73/2009, të Gjykatës së Qarkut në Pejë, të 28 qershorit 2010.

Gjykata, në këtë rast, konstatoi se parashtruesi i kërkesës kishte dështuar të argumentojë me prova se, vendimet e kontestuaruara ia shkelnin të drejtën e garantuar me nenin 49 të Kushtetutës. Parashtruesi, në kërkesën e tij, nuk kishte qartësuar pse dhe si autoritetet gjyqësore i shkelën të drejtat e tij kushtetuese. Prandaj, Gjykata gjeti se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbushte kriteret e pranueshmërisë, sepse nuk ishte qartazi e bazuar, dhe si të tillë, Gjykata e deklaroi kërkesën të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI103/13

Parashtrues

Mazllum Zena

Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 297/2010, të 2 majit 2013, dhe Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut të Pejës, AC. nr. 73/2009, të 28 qershorit 2010

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Mazllum Zena, nga fshati Malësi e Vogël (Radostë), komuna e Rahovecit.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme Rev. nr. 297/2010, të 18 prillit 2013 dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut të Pejës AC. nr. 73/2009, të 28 qershorit 2010. Aktgjykimin e Gjykatës Supreme Rev. nr. 297/2010, parashtruesi e ka pranuar më 25 qershor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes se kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme Rev. nr. 297/2010 të 2 majit 2013 dhe Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut të Pejës AC. nr. 73/2009 të 28 qershorit 2010, përkitazi me shkeljen e supozuar të së drejtës në punë.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121 të 16 dhjetorit 2008, i hyr në fuqi më 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 16 korrik 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 5 gusht 2013, Kryetari emëroi Zëvendëskryetarin Ivan Čukalović, Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova (anëtare) dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtare).
7. Më 13 shtator 2013, Gjykata Kushtetuese, përmes Sekretariatit njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 16 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës, në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. *Më 1 qershor 2002, parashtruesi lidhi kontratë pune (kontrata nr. 630, e 24 qershorit 2002) me Kompaninë Rajonale të Ujësjetllësit Hidrosistemi i Radoniqit në Gjakovë (në tekstin e mëtejme: punëdhënësi). Sipas kontratës së punës, Nr. 630, Mazllum Zena është ngarkuar me detyrën e punës inkasant/monter, për kohë të caktuar, prej 1 qershorit 2002 deri më 31 gusht 2002, në mënyrë që pas tre muajsh marrëdhënia e punës t'i shndërrohet në kohë të pacaktuar, nëse i njëjti përmbush detyrat e punës në përputhje me kushtet e parapara në kontratë.*
10. *Më 25 korrik 2002, parashtruesi ka marrë vërejtje për shkak të mosdorëzimit dhe mosbarazimit të faturave si dhe mosefikasitetit në punë, inkasim të dobët nën 37 %. Vërejtja ishte e fundit para një përjashtimi të mundshëm, ku si kusht për mospërjashtimin e tij është kërkuar nga ai inkasimi i mjeteve financiare mbi 70% dhe përmirësimi i sjelljeve me konsumatorin.*

11. *Më 5 nëntor 2003, punëdhënësi (njoftimi Nr. 2008) ia shkëput parashtruesit marrëdhënien e punës, për shkak të parregullsive të gjetura në zonën ku parashtruesi bënte inkasimin e mjeteve financiare.*
12. *Më 19 nëntor 2003, parashtruesi kundër njoftimit Nr. 2008, parashtroi ankesë te punëdhënësi i tij, respektivisht drejtori i kompanisë në fjalë, për shkak të: a) shkeljes së ligjit të procedurës administrative, b) vërtetimit të gabuar të gjendjes faktike dhe c) shkeljes së ligjit material. Ankesës së parashtruesit, punëdhënësi nuk i është përgjigjur.*
13. *Më 10 dhjetor 2003, parashtruesi, kundër njoftimit të punëdhënësit Nr. 2008, ushtroi padi në Gjykatën Komunale të Gjakovës, siç pohon parashtruesi, nga shkaku se punëdhënësi ia kishte shkëputur marrëdhënien e punës pa iniciuar procedurë disiplinore, prandaj njoftimin për shkëputjen e marrëdhënies së punës e quan të jashtëligjshëm.*
14. *Më 30 shtator 2004, Gjykata Komunale në Gjakovë, (Aktgjykimi: C. nr. 876/2003), e miratoi si të bazuar kërkesëpadinë e parashtruesit dhe e anuloi si të kundërligjshëm vendimin e punëdhënësit nr. 2008, duke e detyruar që parashtruesin ta kthejë në vendin e mëparshëm të punës si “inkasant/monter” me të gjitha të drejtat që dalin nga marrëdhënia e punës. Në vijim arsyetimi i aktgjykimit:*

“Bazuar në gjendjen e vërtetuar faktike dhe Rregulloren e UNMIK-ut nr. 2000/49, të 19 gushtit 2000, për Themelimin e Departamentit Administrativ të Shërbimeve Komunale Publike neni 1.2 Departamenti është përgjegjës për mbikëqyrjen e udhëheqjes dhe rregullimit të çështjeve që kanë të bëjnë me shërbimet komunale publike në Kosovë, të cilat përfshijnë furnizimin, bartjen dhe shfrytëzimin e ujësjellësit, që mund të ofrohet nga ndërmarrja publike, private, si dhe institucionet e tjera që ofrojnë shërbime të tilla. Nga kjo rezulton se sipas Rregullores së UNMIK-ut, nr. 2001/27 neni 1.2, marrëdhënia e punës në kuadër të shërbimit publik e tjera nuk mund të rregullohet me atë rregullore. Në këtë çështje, për t’iu ndërprerë marrëdhënia e punës punëtorit, është dashur të iniciohet procedura disiplinore nga organi përkatës, që të vërtetohen shkeljet e detyrave të punës apo parregullsitë eventuale të cilat do ta bënin punëtorin përgjegjës, e atëherë t’i shqiptohej masa disiplinore”.

15. *Kundër këtij aktgjykimi, punëdhënësi ka ushtruar ankesë në Gjykatën e Qarkut të Pejës.*

16. *Më 5 dhjetor 2005, Gjykata e Qarkut në Pejë (Aktgjykimi: AC. nr. 8/2005), ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale të Gjakovës, C. nr. 876/2003, të 30 shtatorit 2004, dhe e refuzoi si të pabazuar kërkesëpadinë e parashtruesit, me të cilën kishte kërkuar anulimin e vendimit e punëdhënësit Nr. 2008, të 5 nëntorit 2003).*
17. *Parashtruesi kundër Aktgjykimin të Gjykatës së Qarkut të Pejës, Ac. nr. 8/2005 të 5 dhjetorit 2005, ushtroi revizion në Gjykatën Supreme, për shkak të shkeljeve esenciale të procedurës kontestimore dhe aplikimit të gabuar të ligjit material.*
18. *Më 21 qershor 2006, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. nr. 43/2006), aprovoi si të bazuar revizionin e ushtruar nga parashtruesi dhe vendosi që çështja t'i kthehet Gjykatës së Qarkut në Pejë për rigjykim, për shkak të vërtetimit jo të plotë të gjendjes faktike. Në vijim arsyetimi i aktgjykimin:*

“Duke u nisur nga gjendja e tillë e çështjes, Gjykata Supreme e Kosovës ka gjetur se një qëndrim i tillë i gjykatës së shkallës së dytë tani për tani nuk mund të pranohet si i drejtë dhe i ligjshëm, ngase sipas vlerësimit të kësaj gjykate të revizionit, për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale nuk është vërtetuar gjendja faktike, për të cilat arsye nuk ka kushte që në pajtim me dispozitën e nenit 395 par. 1 të LPK-së, të ndryshohet aktgjykimi i goditur, prandaj sipas par. 2 të këtij neni, lidhur me nenin 399 dhe 374 të këtij ligji, u desh të priset aktgjykimi i goditur dhe lënda t'i kthehet të njëjtës gjykatë për rigjykim.

[...]

Për sa i përket ndërprerjes së marrëdhënies së punës për shkak të rasteve të rënda të sjelljes së keqe ose përmbushjes së pakënaqshme të detyrave të punës, të parapara sipas nenit 11.2 të Rregullores për Ligjin themelor të punës në Kosovë (RrLTHPK), aktgjykimi i goditur nuk ka arsye se me çka kanë të bëjnë shkeljet e rënda të detyrës së punës ose sjelljet e pakënaqshme dhe me cilat prova është vërtetuar në gjykatën e shkallës së parë, për faktin se gjykata e shkallës së parë ka konkluduar se me provat e administruara nuk ka vërtetuar një gjendje të tillë, e cila mund të jetë bazë për ndërprerjen e marrëdhënies së punës së paditësit. Në rastet kur zbatohet kjo dispozitë, sipas nenit 11.5 të kësaj rregulloreje (a), punëdhënësi do ta njoftojë punonjësin me shkrim për qëllimin e tij për ta ndërprerë kontratën e punës duke përfshirë edhe shkaqet për shkëputjen e kontratës dhe do ta mbajë një takim me punonjësin, me ç'rast do t'ia shpjegojë me gojë punonjësit shkaqet e shkëputjes së kontratës, e në rast se punonjësi është anëtar i ndonjë sindikate,

punonjësi ka të drejtë që në atë takim të jetë i pranishëm edhe një përfaqësues i sindikatës. Në procedurën e shkallës së parë, nuk janë vërtetuar faktet se është vepruar sipas këtyre dispozitave, prandaj nuk mjafton që punëtorit t'i dërgohet një vërejtje me shkrim në të cilën do të ceken shkeljet eventuale të detyrave të punës apo raste të rënda të sjelljes së keqe, por në pajtim me dispozitat e sipërpërmendura të kësaj rregulloreje duhet të vërtetohen faktet se me çka kanë të bëjnë ato shkelje, përkatësisht sjellje dhe me to të njoftohet vetë punëtori dhe gjykatës t'i propozohen provat me të cilat janë vërtetuar faktet e tilla”.

19. *Më 15 qershor 2007, Gjykata e Qarkut në Pejë (Aktgjykimi: AC. nr. 333/2006), serish ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale të Gjakovës C. nr. 876/2003, të 30 shtatorit 2004, dhe lëndën ia ktheu së njëjtës gjykatë për rigjykim.*
20. *Më 19 qershor 2008, Gjykata Komunale në Gjakovë (Aktgjykimi C. nr. 422/2007), serish miratoi si të bazuar kërkesëpadinë e parashtruesit dhe anuloi si të kundërligjshëm vendimin e punëdhënësit nr. 2008, të 5 nëntorit 2003, duke e detyruar punëdhënësin që parashtruesin ta kthejë në vendin e mëparshëm të punës si inkasant/monter, me të gjitha të drejtat që burojnë nga marrëdhënia e punës, nga dita kur ky vendim bëhet i fuqisë së prerë.*
21. *Punëdhënësi, kundër Aktgjyimit të Gjykatës Komunale të Gjakovës, C. nr. 422/2007, të 19 qershorit 2008, parashtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut të Pejës.*
22. *Më 28 qershor 2010, Gjykata e Qarkut në Pejë (Aktgjykimi AC. nr. 73/2009), ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë, C1. nr. 422/2007, të 19 qershorit 2008, dhe refuzoi si të pabazuar kërkesëpadinë e parashtruesit, me të cilën ka kërkuar anulimin e vendimit të punëdhënësit nr. 2008, të 5 nëntorit 2003. Në vijim, arsyetimin i Aktgjyimit:*
23. *Kundër Aktgjyimit të Gjykatës së Qarkut të Pejës, AC. nr. 73/2009, të 28 qershorit 2010, parashtruesi ka ushtruar revizion në Gjykatën Supreme, për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore dhe aplikimit të gabuar të ligjit material.*
24. *Më 2 maj 2013, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. nr. 297/2012) refuzoi si të pabazuar revizionin e ushtruar nga parashtruesi, duke lënë në fuqi Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut të Pejës, AC. nr. 73/2009, të 28 qershorit 2010, nga arsyet e cekura si më poshtë:*

“Gjykata Supreme e Kosovës vlerëson se gjykata e shkallës së dytë, drejt ka konstatuar se gjykata e shkallës së parë në mënyrë të plotë ka vërtetuar gjendjen faktike në të cilën gabimisht ka zbatuar të drejtën materiale kur ka gjetur se kërkesëpadia e paditësit është e bazuar. Aktgjykimi nuk përmban shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore për të cilat kjo gjykatë i vëren sipas detyrës zyrtare.

Gjykata e shkallës së dytë ka dhënë arsye të mjaftueshme për faktet vendimtare të cilat i pranon edhe kjo gjykatë, me të cilat nuk vihet në dyshim ligjshmëria e aktgjyqimit të goditur. Gjykata e shkallës së dytë në mënyrë të drejtë ka zbatuar të drejtën materiale kur ka gjetur se janë plotësuar kushtet ligjore të përcaktuara me nenin 11.1 pika (y), nenin 11.3 pika (b) të Ligjit themelor të punës të Kosovës, që paditësit t'i shkëputet marrëdhënia e punës për shkak të mospërmbushjes së pakënaqshme të detyrave të punës që përfshijnë gabimet e përsëritura për shkak të së cilave çrregullohet rrjedhja normale e marrëdhënies së punës. Shkeljet e këtilla të detyrave të punës kanë të bëjnë me raportin e rezultateve të tij të punës, gjendjen në kompani, dosjen e tij, si dhe vërejtja e fundit e 25 korrikut 2003, për shkak të mosefikasitetit të punës, gjegjësisht inkasimit të dobët, për shkak të pasivitetit në punë si dhe sjelljeve të tij me konsumatorë.

Për shkak të këtyre shkeljeve, paditësi është qortuar me një vërejtje të fundit me shkrim, e cila është caktuar si vërejtje e fundit para përjashtimit. Sjelljet me konsumatorë provohen me faktet që gjenden në shkresat e lëndës siç janë: kërkesat e paraqitura të paditurës nga ana e konsumatorëve si dhe faturat për pagesën e borxhit nga ana e konsumatorëve, sepse në evidencën e së paditurës ata janë evidentuar si borxhlinj.

Kjo gjykatë vlerëson se e paditura në tërësi ka vepruar në këtë rast në bazë të nenit 11.5 pika (a) dhe pika (b) të ligjit të lartpërmendur, sidomos sipas pikës (b) me të cilën parashikohet që punëdhënësi do ta mbajë një takim me punonjësin, me ç'rast punëdhënësi ia shpjegon me gojë punonjësit shkaqet e shkëputjes së kontratës. Në rast se punonjësi është anëtar i ndonjë sindikate, ka të drejtë që në atë takim të jetë i pranishëm edhe një përfaqësues i sindikatës. Në rastin e paditësit, njoftimi për ndërprerjen e marrëdhënies së punës paditësit i është komunikuar në prezencën e përfaqësuesit të sindikatës, të cilit i është dorëzuar ky njoftim i përkthyer nga ana e përkthyesit”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

25. Parashtruesi i kërkesës pretendon se autoritetet gjyqësore me vendimet e tyre ia kanë shkelur atij të drejtat e garantuara me nenin 49 [E Drejta për Punë dhe Ushtrim të Profesionit] të Kushtetutës.
26. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese, prishjen e Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 297/2012, të 2 majit 2013, dhe Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, AC. nr. 73/2009, të 28 qershorit 2010, për shkak të njehanshmërisë së tyre.

Pranueshmëria e kërkesës

27. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kërkesat e parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe me Rregulloren e punës të Gjykatës.
28. Gjykata së pari duhet të përcaktojë nëse parashtruesi është palë e autorizuar, që të parashtrojë kërkesë në Gjykatë në pajtim me kërkesat e nenit 113 paragrafi 1 dhe 7 të Kushtetutës. Parashtruesi në rastin konkret është person juridik dhe ka provuar se është palë e autorizuar, ashtu siç kërkohet me dispozitat kushtetuese të lartcekura.
29. Gjykata, po ashtu, përcakton nëse parashtruesi ka provuar t'i ketë përmbushur kërkesat e nenit 113.7 të Kushtetutës dhe nenit 47.2 të Ligjit, përkitazi me shterimin e mjeteve efektive juridike. Parashtruesi ka dorëzuar në Gjykatë prova të mjaftueshme për përmbushjen e kriterit të kërkuar me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullin 36.1 (a) të Rregullores së punës.
30. Gjithashtu, parashtruesi duhet të provojë që i ka përmbushur kërkesat e nenit 49 të Ligjit dhe rregullit 36.1 (b) të Rregullores së punës, përkitazi me dorëzimin e kërkesës brenda afatit të paraparë ligjor. Nga shkresat e lëndës vërehet qartë se vendimi i fundit për rastin e parashtruesit është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 228/2012, i 2 majit 2013, i pranuar nga ai më 25 qershor 2013. Parashtruesi kërkesën në Gjykatë e dorëzoi më 16 korrik 2013, që nënkupton se kërkesa është parashtruar brenda afatit 4 (katër) mujor të paraparë me dispozitat e lartcekura.
31. Gjykata vlerëson gjithashtu, nëse parashtruesi në kërkesën e tij ka saktësuar dhe qartësuar se cilat të drejta dhe liri pretendon t'i jenë shkelur (neni 48 i Ligjit), me të cilin akt dhe nga cila gjykatë apo autoritet publik. Parashtruesi në kërkesën e tij ka përmendur nenin 49

të Kushtetutës dhe shkeljen e të drejtave themelore të njeriut, duke pretenduar se të drejtat në fjalë i janë shkelur me vendimet e kontestuara të autoriteteve gjyqësore.

32. Mirëpo, parashtruesi duhet të argumentojë bindshëm që faktet të cilat pretendon se kanë shkaktuar shkeljen e të drejtave dhe lirive të tij të garantuara me Kushtetutë, në mënyrë të pakontestuar në thelbin e tyre përbëjnë elemente të shkeljes së ndonjë të drejte.
33. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet po ashtu rregullit 36 (1) c) dhe rregullit 36 (2) të Rregullores së punës që parashohin se:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar.

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

g) Kërkesa nuk arsyetohet prima facie, ose

h) Faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese,

i) Gjykata gjen se parashtruesi nuk është subjekt i ndonjë shkeljeje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë, ose

j) Kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij,”

34. Gjykata rithekson se, njëri prej kritereve të pranueshmërisë së kërkesës është nëse kërkesa e parashtruesit është qartazi e bazuar në mënyrë që kjo gjykatë të lëshohet në meritat e kërkesës.
35. Gjykata vëren se, parashtruesi i kërkesës në asnjë mënyrë nuk ka provuar se aktgjykimet e kontestuara përmbajnë shkelje të nenit 49 dhe shkelje të të drejtave themelore të njeriut të garantuara me Kushtetutë. Ai nuk ka qartësuar pse dhe si autoritetet gjyqësore ia kanë shkelur atij të drejtat nga dispozitat e lartcekura të Kushtetutës.
36. Nuk mjafton që parashtruesi ta ngre pretendimin e tij për shkeljen e ndonjë të drejte kushtetuese, duke përmendur nenin me të cilin

pretendon se i janë cenuar të drejtat e tij. Pretendimi për shkeljet e të drejtave kushtetuese, duhet ngritur mbi bazën e argumentimit kushtetues, në mënyrë që ankesa të jetë e bazuar.

37. Gjykata Supreme, në këtë rast, ka dhënë arsye të mjaftueshme në aktgjykimin e saj, duke shqyrtuar dhe analizuar në tërësi rrethanat e rastit, në bazë të të cilave ka vendosur për lënien në fuqi të aktgjykimit të gjykatës së shkallës së dytë, gjë që është juridiksion i plotë i asaj gjykate që të vlerësojë ligjshmërinë e vendimeve gjyqësore të dhëna nga gjykatat e instancave më të ulëta.
38. Detyrë e Gjykatës Kushtetuese, perkitazi me shkeljet e supozuara të të drejtave kushtetuese është që të vlerësojë nëse procedurat, në tërësinë e tyre, kanë qenë të drejta dhe në pajtueshmëri me mbrojtjen shprehimisht të përcaktuar me Kushtetutë. Pra, Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e instancave më të ulëta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
39. Prandaj, Gjykata nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse të zhvilluara në Gjykatën Supreme dhe instancat e tjera kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
40. Nga arsyet e cekuar më lartë, Gjykata vlerëson se kërkesa e parashtguesit nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, as mbi bazën e pranueshmërisë, as mbi bazën e meritave të kërkesës, sepse parashtguesi ka dështuar të provojë se me vendimin e kontestuar i janë shkelur atij të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë.
41. Në tërësi, Gjykata konkludon se kërkesa e parashtguesit është qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetues, në pajtim me nenin 48 të Ligjit, në pajtim me rregullin 36 (2) b) dhe d), në pajtim dhe me rregullin dhe 56 (2) të Rregullores, më 16 tetor 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 70/13, Asllan Bahtiri, datë 21 nëntor 2013- Vlerësim kushtetues të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, të 1 dhjetorit 2010

Rasti KI-70/13, Aktvendim për papranueshmëri i 17 tetorit 2013.

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, e paafatshme, res judicata, plotfuqishmëri, e drejta për mbrojtje, vepra penale

Parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke e kontestuar Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, të 1 dhjetorit 2010, me të cilin parashtruesi i kërkesës ishte shpallur fajtor për veprën penale të vrasjes dhe ishte dënuar me vendim të plotfuqishëm me dy vjet e tetë muaj burgim (2 vjet e 8 muaj), ndërsa parashtruesi kishte refuzuar ta pranojë kopjen në letër.

Parashtruesi i kërkesës konsideronte se i ishte shkelur e drejta për mbrojtje për veprën për të cilën akuzohet, thuhet se (vepra) ishte kryer në Gjermani në vitin 1998, përderisa ai gjykohej në Kosovë; kishte kërkuar që të kthehet në Gjermani dhe të mbahet gjykimi atje, ku gjenden edhe provat.

Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, i 1 dhjetorit 2010, është vërtetuar me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 77/2011, të 18 janarit 2012. Aktgjykimi kishte marrë formë të prerë më 18 janar 2012, ndërsa parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese më 14 maj 2013.

Duke vendosur për kërkesën e parashtruesit të kërkesës, Asllan Bahtiri, Gjykata Kushtetuese, pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, konkludoi se kërkesa nuk është e pranueshme për shqyrtim në pajtim me nenin 49 (Afatet) të Ligjit dhe rregullin 36 (1b) të Rregullores së punës, sepse kërkesa është dorëzuar pas afatit prej katër muajsh, prej ditës kur vendimi për mjetin e fundit efektiv juridik, i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI-70/13

Parashtrues

Asllan Bahtiri

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut
në**

Prishtinë, P. nr. 529/2008, të 1 dhjetorit 2010

GYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Asllan Bahtiri nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, i 1 dhjetorit 2010, i cili është vërtetuar me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 77/2011, të 18 janarit 2012.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, të 1 dhjetorit 2010, me të cilin parashtruesi i kërkesës është shpallur fajtor për veprën penale të vrasjes dhe me vendim të formës së prerë ishte dënuar me burgim prej dy vjet dhe tetë muaj (2 vjet e 8 muaj), ndërsa kopjen fizike të aktgjykimit parashtruesi i kërkesës kishte refuzuar ta pranojë.

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 paragrafi 2 të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 14 maj 2013, parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Me Vendimin e Kryetarit (nr. GJR. 70/13, të 27 majit 2013), gjyqtarja Arta Rama-Hajrizi u caktua si Gjyqtare raportuese. Po të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. 70/13, u caktua Kolegji shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
7. Më 25 korrik 2013, Gjykata Kushtetuese kërkoi dokumente shtesë nga Gjykata Themelore në Prishtinë.
8. Më 30 korrik 2013, Gjykata Themelore në Prishtinë e njoftoi Gjykatën Kushtetuese se Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, i 1 dhjetorit 2010, kishte marrë formën e prerë më 18 janar 2012.
9. Më 17 tetor 2013, Kolegji shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu, shqyrtoi raportin e Gjyqtarës raportuese, Arta Rama-Hajrizi, dhe i rekomandoi Gjykatës, në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Me Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, të 1 dhjetorit 2010, parashtruesi i kërkesës ishte shpallur fajtor për veprën penale të vrasjes dhe është dënuar me burgim prej dy vjet e tetë muaj (2 vjet e tetë muaj).
11. Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, i 1 dhjetorit 2010, është vërtetuar me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 77/2011, të 18 janarit 2012. Aktgjykimi kishte marrë formën e prerë më 18 dhjetor 2012, ndërsa parashtruesi i

kërkesës kishte refuzuar ta pranojë kopjen fizike të aktgjykimit.

Pretendimet e parashtruesit

12. Parashtruesi i kërkesës pretendon se *“është shkelur e drejta për mbrojtje për veprën për të cilën akuzohet, thuhet se (vepra) është kryer në Gjermani, në vitin 1998, ndërsa gjykohet në Kosovë; kërkon që të kthehet në Gjermani dhe atje të mbahet gjykimi, ku janë edhe provat”*.
13. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese, si në vijim:

Kërkoj të ma ktheni këtë lëndë në rigjykim edhe seancat të jepen në TV si disa persona që po i shfaqni në TV, por që të incizohet, se mua më ka humbur besimi në drejtësi, e kështu askush s’mund të manipulojë me askënd. Gjykata çdo vendim e merr “Në emër të popullit”, dhe sipas kësaj, asgjë nuk duhet të fshihet nga populli.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

14. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe me Ligj.
15. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese i referohet nenit 49 (Afatet) të Ligjit, i cili përcakton:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht. Nëse kërkesa është e drejtuar kundër një ligji, atëherë afati fillon të llogaritet që nga dita kur ligji ka hyrë në fuqi”.

16. Në bazë të dokumentacionit shtesë dorëzuar nga Gjykata Themelore në Prishtinë, Gjykata Kushtetuese konstatoi se Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 529/2008, i 1 dhjetorit 2010, ka marrë formën e prerë më 18 janar 2012, ndërsa parashtruesi i kërkesës ia dorëzoi parashtrësën më 14 maj 2013, Sekretariatit të Gjykatës Kushtetuese.

17. Nga kjo rrjedh se kërkesa nuk është e pranueshme për shqyrtim në pajtim me nenin 49 (Afatet) të Ligjit dhe rregullin 36 (1b) të Rregullores së punës, i cili përcakton: „*Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse b) kërkesa parashtrohet brenda katër muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv të parashtruesi*“.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, në pajtim me nenin 49 të Ligjit, si dhe në pajtim me rregullin 36 (1b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 17 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 84/13, Gani Sopaj, Ahmet Sopaj dhe Nazmije Sopaj, datë 21 nëntor 2013 –Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 294/2010, të 10 prillit 2013

Rasti KI 84/13, Aktvendim për papranueshmëri i 18 tetorit 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, qartazi e pabazuar, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm

Parashtruesit, Gani Sopaj, Ahmet Sopaj dhe Nazmije Sopaj, parashtruan kërkesë në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke e kontestuar Vendimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 294/2010, të 10 prillit 2013, si të nxjerrë në shkelje të nenit 31 [E drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm] të Kushtetutës, “[...] *sepse për të njëjtën çështje, i njëjti gjyqtar kryesues, mori vendime të ndryshme dhe kjo është shkelje e së drejtës kushtetuese për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm.*”

Sa i përket çështjes së pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata konsideroi se kërkesa ishte e papranueshme sepse parashtruesi ka dështuar të paraqesë prova se procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa ishte qartazi e pabazuar, në pajtim me rregullin 36 (1.c) të Rregullores së punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI84/13

Parashtrues

Gani Sopaj, Ahmet Sopaj dhe Nazmije Sopaj

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, Rev. nr. 294/2010, të 10 prillit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Gani Sopaj, Ahmet Sopaj dhe Nazmije Sopaj (në tekstin e mëtejme: parashtruesit), të përfaqësuar nga z. Sehad Haliti, avokat nga Suhareka.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit e kontestojnë Vendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 294/2010, të 10 prillit 2013, i cili u është dorëzuar parashtruesve më 5 maj 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit e kërkesës kërkojnë vlerësim të kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 294/2010, pasi që pretendohet se me të u janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), gjegjësisht me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm].

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit, Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 13 qershor 2013, parashtruesit e dorëzuan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 20 qershor 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. GJR. KI-84/13, e caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi Gjyqtare raportuese. Në të njëjtën datë, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. KSH. KI-84/13, e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
7. Më 8 korrik 2013, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme.
8. Më 18 tetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 20 shtator 2000, një nga parashtruesit, z. Gani Sopa, paraqiti padi për vërtetimin e së drejtës së pronës në Gjykatën Komunale në Suharekë.
10. Më 10 korrik 2003, Gjykata Komunale në Suharekë (Aktgjykimi C. nr. 113/2000) e aprovoi padinë e parashtruesit të kërkesës si të bazuar. Për më tepër, ajo konstatoi se sipas kontratës për shitblerje, parashtruesi i kërkesës është pronar i ngastrës së kontestuar kadastrale dhe se e paditura, Komuna e Suharekës, është e detyruar t'ia njohë parashtruesit të kërkesës të drejtën e pronës. Avokati publik i Komunës së Suharekës ushtroi ankesë kundër këtij aktgjykimi në Gjykatën e Qarkut në Prizren.
11. Më 9 dhjetor 2004, Gjykata e Qarkut në Prizren (Aktgjykimi Ac. nr. 355/2003) e refuzoi ankesën e avokatit publik si të pabazuar dhe e vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Suharekë, të 10 korrikut 2003. Avokati publik i Komunës së Suharekës ushtroi revizion në Gjykatën Supreme kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Suharekë dhe të Gjykatës së Qarkut në Prizren.

12. Më 25 janar 2006, Gjykata Supreme (Vendimi Rev. nr. 63/2005) e aprovoi revizionin si të bazuar. Gjykata Supreme i anuloi vendimet e gjykatave më të ulëta dhe e ktheu lëndën për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë. Në këtë drejtim, Gjykata Supreme konstatoi se *“[...] aktgjykimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta përmbajnë shkelje thelbësore të Ligjit për procedurën kontestimore, gjegjësisht nenit 354 paragrafi 2 pika 14 në lidhje me nenin 375 paragrafi 1 të Ligjit për procedurën kontestimore dhe për shkak të këtyre mangësive, aktgjykimi nuk mund të shqyrtohet.”*
13. Më 15 qershor 2007, Gjykata Komunale në Suharekë (Aktgjykimi C. nr. 69/07) gjatë rigjykimit e refuzoi si të pabazuar padinë e parashtruesve të kërkesës se ata janë pronarë të ngastrës kontestuese mbi bazën e trashëgimisë. Gjykata Komunale në Suharekë konstatoi se *“Parashtruesit nuk i kanë ofruar gjykatës prova reale në lidhje me padinë për fitimin e pronësisë. Prandaj, paluajtshmëria kontestuese është e regjistruar në emër të pasurisë shoqërore [...]”*. Për më tepër, Gjykata Komunale në Suharekë konstatoi se *“Sipas mendimit të gjykatës, fshatarët e fshatit Bukosh nuk e kanë pasur të drejtën e pronësisë mbi paluajtshmërinë kontestuese dhe nuk kanë pasur të drejtë t’ia shesin paraardhësit të parashtruesve të kërkesës, nuk kanë pasur të drejtë ligjore për tjetërsimin e paluajtshmërisë kontestuese, pra të njëjtit nuk kanë qenë pronarë, sepse pronësia në një mënyrë ka qenë e evidentuar, por edhe tani evidentohet në emër të pronësisë shoqërore.”* Parashtruesit u ankuan kundër këtij aktgjykimi në Gjykatën e Qarkut në Prizren.
14. Më 6 mars 2008, Gjykata e Qarkut në Prizren (Vendimi Ac. nr. 361/2007) e aprovoi ankesën e parashtruesve dhe e ktheu rastin për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë. Gjykata e Qarkut në Prizren vlerësoi se *“Në vendosje të sërishme në këtë çështje juridike, gjykata e shkallës së parë duhet të vlerësojë deklaratat e dëshmitarëve e në të njëjtën kohë të kërkojë nga eksperti i gjeodezisë në Suharekë, apo nga Agjencia për Kadastër dhe Gjeodezi në Prishtinë, të deklarohet lidhur me atë nëse parcela nga tapia e cila gjendet në shkresa të lëndës i përgjigjet parcelës kontestuese dhe të jepet sqarimi lidhur me këto fakte relevante ligjore [...]”*.
15. Më 3 dhjetor 2009, Gjykata Komunale në Suharekë (C. nr. 81/08) e aprovoi padinë e parashtruesve dhe konstatoi se parashtruesit janë pronarë të parcelës kontestuese në bazë të trashëgimisë. Gjykata Komunale në Suharekë konstatoi se *“Në bazë të provave në shkresat e lëndës, e sidomos të tapisë dhe dëshmitarëve, padia e parashtruesve*

është e bazuar.” Avokati publik i Komunës së Suharekës ushtroi ankesë kundër këtij aktgjykimi në Gjykatën e Qarkut në Prizren.

16. Më 29 korrik 2010, Gjykata e Qarkut në Prizren (Aktgjykimi Ac. nr. 37/2010) e aprovoi ankesën e avokatit publik si të bazuar dhe e revokoi Aktgjykimin e Gjykatës Komonale në Suharekë, të 3 dhjetorit 2009. Gjykata e Qarkut vendosi se padia e parashtuesve duhet të refuzohet si e pabazuar, sepse nuk ka asnjë kontratë me shkrim për transferimin e pronës dhe nuk ka asnjë deklaratë të besueshme të ndonjë dëshmitari se shitësit e pronës ishin pronarë legjitimë të pronës. Për më tepër, Gjykata e Qarkut vlerësoi se *“Ligji i tanishëm mbi marrëdhëniet e detyrimeve, po ashtu edhe Ligji i aplikuar në vitin 1970, kur blerja e pretenduar ka ndodhur, ka kërkuar kontratën në formë të shkruar mbi pronësinë e pasurisë së patundshme. Kontratat e tilla, të cilave u mungon forma me shkrim, janë të pavlefshme. Kjo është arsyeja pse Gjykata Supreme e Kosovës në procedurën e revizionit i ka udhëzuar instancat më të ulëta që të verifikojnë nëse kontrata ishte lidhur në mënyrën e duhur. Procedurat vijuese zbuluan mosekzistimin e kontratës me shkrim.”* Kundër këtij aktgjykimi, parashtuesit ushtrian revizion në Gjykatën Supreme.
17. Më 10 prill 2013, Gjykata Supreme e refuzoi revizionin e parashtuesve si të papranueshëm. Gjykata Supreme konstatoi se *“Nga procesverbali mbi shqyrtimin kryesor të 11 prillit 2007, del se paditësit e kanë caktuar vlerën e kontestit në shumë prej 500 DM, gjegjësisht 250 euro, dhe kanë deklaruar se nëse gjykata mendon ndryshe, atëherë vlerën e kontestit mund ta përcaktojë sipas detyrës zyrtare. Në shkresat e lëndës nuk ekziston vendimi i gjykatës për caktimin e vlerës së kontestit, ashtu që vlera e kontestit ka mbetur në shumë prej 250 eurosh. Me nenin 211.3 të Ligjit për procedurën kontestimore (LPK), parashikohet që revizioni nuk lejohet në kontestet pasurore juridike, në të cilat kërkesëpadia nuk ka të bëjë me kërkesa në para, me dorëzimin e sendit apo me përmbushjen e ndonjë premtimi tjetër nëse vlera e objektit të kontestit e treguar në padinë e paditësve nuk e kalon shumën prej 3.000 eurosh. Duke pasur parasysh dispozitën e nenit 211.3 të LPK-së, që revizioni nuk lejohet në kontestet pasurore juridike në të cilat kërkesëpadia nuk ka të bëjë me kërkesat në para, me dorëzimin e sendit apo me përmbushjen e ndonjë premtimi tjetër, nëse vlera e kontestit e treguar në padinë e paditësve nuk e kalon shumën prej 3.000 eurosh, ndërsa për faktin se vlerën e objektit të kontestit paditësit e kanë caktuar në procesverbal për shqyrtimin kryesor në shumë prej 250 eurosh, ndërsa padia është dorëzuar në gjykatë më 21 shtator 2000, sipas vlerësimit të kësaj gjykate, revizioni i paditësve në*

këtë çështje juridike nuk është i lejuar dhe si i tillë duhet të hidhet poshtë.”

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

18. Parashtruesit pretendojnë se *“Vendimet e Gjykatës Supreme, Rev. nr. 294/2010, dhe Rev. nr. 63/2005, janë në kundërshtim me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], sepse për të njëjtën çështje, i njëjti gjyqtar kryesues mori vendime të ndryshme dhe kjo është shkelje e së drejtës kushtetuese për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm.”*
19. Për më tepër, parashtruesit pretendojnë se *“Kur të dy vendimet e shkallës së parë ishin në dobi të parashtruesve, Gjykata Supreme e pranoi revizionin e së paditurës (avokati publik i Komunës së Suharekës), dhe tani, kur vendimi i shkallës së dytë ishte në dobi të së paditurës, i njëjti gjyqtar kryesues i Gjykatës Supreme e hodhi poshtë revizionin, duke pohuar se vlera e ngastrës kontestuese nuk e tejkalon vlerën prej € 3,000.”*

Pranueshmëria e kërkesës

20. Gjykata vëren se, për të qenë në gjendje të gjykojë për kërkesën e parashtruesve, duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesit i kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
21. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet rregullit 36 (1) c) të Rregullores së punës të Gjykatës, i cili parasheh se *“Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse (...) kërkesa është qartazi e bazuar.”*
22. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria). Pra, kjo gjykatë nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
23. Si përmbledhje, Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të tillë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të

shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë sa që parashtruesit të kenë pasur gjykim të drejtë (shih, ndër autoritete të tjera Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa Nr. 13071/87, e 10 korrikut 1991).

24. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesit nuk e kanë mbështetur padinë në baza kushtetuese dhe nuk kanë ofruar prova se të drejtat dhe liritë e tyre themelore janë shkelur nga gjykatat e rregullta. Gjykata Supreme u ofroi parashtruesve një aktgjykim të arsyetuar mirë lidhur me atë se pse ishte refuzuar revizioni për herë të dytë. Gjykata gjithashtu vëren se kur ishte nxjerrë Vendimi i 25 janarit 2006 nga Gjykata Supreme, Ligji i aplikueshëm për procedurën kontestimore në nenin 382 parashihte se *“Revizioni nuk lejohet në kontestet pasuroro-juridike, në të cilat kërkesëpadia ka të bëjë me kërkesat në para, me dorëzimin e sendit ose me plotësim të një propozimi tjetër, në qoftë se vlera e objektit të kontestit të pjesës së kundërshtuar të aktgjykimit të formës së prerë nuk tejkalon 5,000 dinarë.”* Sidoqoftë, në kohën kur ishte nxjerrë Vendimi i 10 prillit 2013 nga Gjykata Supreme, Ligji për procedurën kontenstimore ishte ndryshuar dhe Ligji i aplikueshëm për procedurën kontestimore në nenin 211.3 parashihte se: *“Revizioni nuk lejohet në kontestet pasurore-juridike në të cilat kërkesëpadia nuk ka të bëjë me kërkesat në para, me dorëzimin e sendit apo me përmbushjen e ndonjë premtimi tjetër, po qe se vlera e objektit të kontestit e treguar në padinë e paditësit nuk e kalon shumën prej 3.000 eurosh.”*
25. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konkludojë se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së në lidhje me pranueshmërinë e kërkesës, nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
26. Si përfundim, parashtruesit e kërkesës nuk kanë treguar pse dhe si u janë shkelur të drejtat e tyre të garantuara me Kushtetutë. Deklarata e thjeshtë se është shkelur Kushtetuta nuk mund të konsiderohet ankesë kushtetuese. Kësisoj, në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe rrjedhimisht e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në bazë të rregullit 36 (1) c) dhe rregullit 56 (2) të Rregullores së punës, më 18 tetor 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 126/13, Shaqir Vula, datë 21 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 293/2012, të 17 majit 2013

Rasti KI126/13, Aktvendim për papranueshmëri i 21 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest civil, aplikim i gabuar i ligjit material, kërkesë qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendonte se gjatë rrjedhës së procedurave ne gjykatat e rregullta, të drejtat e tij kushtetuese janë shkelur për shkak se gjykatat përkatëse nuk i kishin zbatuar dispozitat e aplikueshme të ligjit. Sipas kërkesës së parashtruesit dhe pasqyrës së fakteve, parashtruesi gjithashtu pretendonte se *“gjykata e shkallës së parë, gjykata e apelit dhe ajo e revizionit kanë zbatuar gabimisht të drejtën materiale. Sipas parashtruesit, gjatë të gjitha fazave të procedurës, gjykatat përkatëse nuk arritën të ofrojnë arsyetim të nevojshëm ligjor, të bazuar në ligj”*.

Në këtë rast, Gjykata gjen se, parashtruesi i kërkesës ankohej kryesisht, për shkak të zbatimit të gabuar të ligjit material, për mungesën e arsytimit të vendimeve dhe për shkaqe të tjera që kanë të bëjnë me të drejtat e tij në punë.

Edhe në këtë rast sikurse e dhe ne shume raste tjera Gjykata ua rikujton parashtrueseve se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt që të vlerësojë ligjshmërinë dhe saktësinë e vendimeve të dhëna nga gjykatat e rregullta, përveç nëse ka prova bindëse se vendimet e tilla janë dhënë në një mënyrë dukshëm të padrejtë dhe të paqartë. Është detyrë e gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale. (Shih Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, 28, Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut [GJEDNJ] 1999-I.)

Prandaj, në pajtim me rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, kërkesa e parashtruesit është konsideruar si qartazi e pabazuar, dhe si të tillë Gjykata e deklaroj kërkesën të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPARANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI126/13

Parashtrues

Shaqir Vula

Vlerësimi i kushtetutshmërisë

**së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 293/2012,
të 17 majit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Shaqir Vula, jurist i diplomuar, me vendbanim në Gjakovë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i konteston vendimet gjyqësore në vijim: Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës në Prishtinë, Rev. 293/2012, të 17 majit 2013; Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. Nr. 132/2012, të 12 qershorit 2012 dhe Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë, C. Nr. 292/2008, të 20 shtatorit 2011.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes së kësaj kërkesë ka të bëjë me shkeljen e pretenduar të drejtave kushtetuese të parashtruesit, përkitazi me të drejtën e tij për gjykim të drejtë dhe të paanshëm (neni 31 i Kushtetutës; neni 6.1 i Konventës Evropiane për të Drejtat dhe Liritë Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ) dhe e drejta e punës dhe e ushtrimit të profesionit (neni 49 i Kushtetutës).

4. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese anulimin e Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 293/2012, të 17 majit 2013.

Baza juridike

5. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121 i 16 dhjetorit 2008, i hyr në fuqi më 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 19 gusht 2013, parashtruesi i kërkesës parashtrroi kërkesë në Gjykatë.
7. Më 30 gusht 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. GJR. KI 126/13, e caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi si Gjyqtare raportuese. Në të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. KSH. KI 126/13, e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova (anëtare) dhe Kadri Kryeziu (anëtar)
8. Më 12 shtator 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme të Kosovës lidhur me regjistrimin e kërkesës.
9. Më 21 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhje e fakteve

10. Kjo kërkesë është parashtruar në Gjykatë për shkak të ndërprerjes së kontratës së punës së parashtruesit në pozitën e avokatit publik komunal.
11. Sipas pasqyrës së fakteve të parashtruesit, parashtruesi ishte emëruar avokat publik komunal sipas vendimit të Kuvendit Komunal për periudhën kohore prej vitit 2003 deri më 2006. Gjatë kësaj periudhe, parashtruesi e ka pasur kontratën e punës për periudhën kohore të lartcekur.
12. Pas skadimit të kontratës së parë të punës, për periudhën prej vitit 2003 gjer më 2006, parashtruesi vazhdoi të punojë si avokat publik komunal,

sipas vendimit të Kuvendit Komunal të Gjakovës, 01 nr. 112-21266/2007, të 1 qershorit 2007, i cili përcaktonte:

“Parashtruesit i vazhdohet kontrata e punës në postin e avokatit publik komunal në kohëzgjatje deri në përfundimin e procedurës së konkursit për këtë post.”

13. Për qëllim të vazhdimësisë së postit, kontrata e punës i është vazhduar parashtruesit deri në përfundimin e periudhës së rekrutimit në postin në të cilin parashtruesi i kërkesës ishte momentalisht.
14. Punësimi iu vazhdua parashtruesit pastaj me anën e tri kontratave të njëpasnjëshme për periudha tre (3) mujore.
15. Më 31 mars 2008, ishte ndërprerë vazhdimi i kontratës së punës.
16. Më pas, parashtruesi paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Gjakovë, Aktgjykimi C. Nr. 56/2010, i 7 prillit 2011, me të cilin u refuzua padia e tij si e pabazuar.
17. Pas kësaj, parashtruesi ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Pejë, Aktgjykimi Ac. Nr. 132/2012, i 12 qershorit 2012, me të cilin refuzohet përfundimisht ankesa e parashtruesit të kërkesës.
18. Parashtruesi i kërkesës, kundër vendimit të gjykatës së instancës së dytë, parashtrroi revizion në Gjykatën Supreme. Ai nga Gjykata Supreme kërkoi shqyrtimin e vendimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë dhe të vendimit të Gjykatës Komunale në Gjakovë.
19. Më 17 maji 2013, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. 293/2012), refuzoi si të pabazuar kërkesën për revizion. Në arsyetimin e saj, Gjykata Supreme përmend se: “padiësi ishte emëruar avokat publik komunal sipas vendimit të Kuvendit Komunal në periudhën prej vitit 2003 deri më vitin 2006. Kontrata e punës i është vazhduar me kontratën ZK-01/17 të 7 janarit 2008, deri në ndërprerjen përfundimtare të kontratës, më 31 mars 2008. Parashtruesi (padiësi) është njoftuar më 13 mars 2008 nga Komuna e Gjakovës se kontrata e tij e punës do të skadojë më 31 mars 2008 dhe se ajo nuk do të vazhdohet. Sipas dokumenteve të gjykatës, parashtruesi kishte hyrë në marrëdhënie pune me vullnetin e tij dhe ai e kishte kuptuar se periudhat kohore të kontratave ishin për një kohë të caktuar.
20. Gjykata Supreme për më tepër kishte konstatuar që:

“Edhe pse në revizion pretendohet se aktgjykimi përmban shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, ato nuk janë precizuar, por vetëm është parafrazuar përmbajtja e nenit 182 të LPK-së, se revizioni nuk ka arsyetim për këtë bazë ligjore, ndërsa kjo gjykatë, në bazë të nenit 215 të LPK-së, përveç zotësisë për të qenë palë dhe për përfaqësimin e rregullt të palëve në procedurë, sipas detyrës zyrtare, nuk shqyrton ekzistimin e shkeljeve të tjera esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore. Për këtë arsye u gjet se ky pretendim i revizionit nuk është i bazuar.”

21. Përkitazi me “aplikimin e gabuar të së drejtës materiale në revizion”, ajo gjeti se “paditësi nuk ka pasur vërejtje në kontratën e fundit të punës të 7 janarit 2008, për periudhën prej 1 janarit 2008 deri më 31 mars 2008 dhe e ka nënshkruar me vullnetin e vet, që bie ndesh me pretendimin e cekur dhe e bën të pabazuar.” Prandaj, Gjykata Supreme konstatoi se thëniet në revizion nuk mund të aprovohen dhe në rastin konkret të parashtruesit, me pretendimet e revizionit nuk vihet në dyshim bazueshmëria ose ligjshmëria e aktgjykimeve të gjykatave të shkallëve më të ulëta. Në bazë të kësaj, Gjykata Supreme, në pajtim me nenin 222 të LPK-së, vendosi që revizioni i parashtruesit të kërkesës të refuzohet si i pabazuar.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

22. Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjatë rrjedhës së procedurave të lartpërmendura, të drejtat e tij kushtetuese janë shkelur për shkak se gjykatat përkatëse nuk i kishin zbatuar dispozitat e aplikueshme të ligjit.
23. Sipas kërkesës së parashtruesit dhe pasqyrës së fakteve, parashtruesi pretendon se “gjykata e shkallës së parë, gjykata e apelit dhe ajo e revizionit kanë zbatuar gabimisht të drejtën materiale.”
24. Sipas parashtruesit, gjatë të gjitha fazave të procedurës, gjykatat përkatëse nuk arritën të “ofrojnë arsyetim të nevojshëm ligjor, të bazuar në ligj.”
25. Ai gjithashtu pretendon se, vendimi për të mos vazhduar kontratën e tij të punës “drejtpërsëdrejti i shkel dispozitat e Udhëzimit Administrativ Nr. MSHP/DASHC 2003/02 PROCEDURAT E KONTRATAVE për zbatimin e Urdhërësës Administrative 2003/2 - Zbatimi i Rregullores së UNMIK-ut nr. 2001/36 për Shërbimin Civil të Kosovës, e cila në pikën 4, kur bëhet fjalë për përtëritjen e kontratës, parasheh: “Kontrata e punëtorit normalisht duhet të zgjatet për periudhën trevjeçare kur përtëritja e saj vjen si shkak i përfundimit të kontratës

së parë me kusht që: "4a.1 buxheti për postin është në dispozicion ose është sipas te gjitha gjasave i mundshëm të jetë i tillë, 4a.2 aty ku nuk ka masa disiplinore kundër punonjësit për shkelje serioze."

26. Parashtruesi për më tepër pretendon se:

- a) *"punësimi i tij nuk do të duhej të ndërpritej derisa të kryhej vlerësimi i tij i punës, në mënyrë që t'i lehtësohej punëdhënësit që të vendosë nëse do ta zgjasë kontratën e punës ose ta plotësojë postin përmes shpalljes publike.*
- b) *se gjatë punësimit të tij si avokat publik komunal, ai kishte dorëzuar raporte vjetore, që ishin vlerësuar si të suksesshme, pa asnjë vërejtje në rezultatet e punës, dhe*
- c) *se kontrata e tij nuk është dashur të ndërpritej, sepse ai e kishte kryer punën në mënyrë të kënaqshme".*

Pranueshmëria e kërkesës

- 27. Për të qenë në gjendje që të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata, para së gjithash duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
- 28. Gjykata së pari duhet të përcaktojë nëse parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar për të parashtruar kërkesën në Gjykatë. Parashtruesi në rastin konkret është person fizik, prandaj Gjykata vlerëson se parashtruesi e ka përmbushur kriterin e kërkuar me nenin 113 (7) të Kushtetutës që përcakton se: *"Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë [...]."*
- 29. Gjykata po ashtu vëren se, parashtruesi i ka përmbushur kërkesat e përcaktuara me nenin 113 (7) të Kushtetutës dhe nenin 47 (2) të Ligjit si dhe rregullin 36.1 (a) të Rregullores, përkitazi me shterimin e mjeteve juridike të parapara me ligjet në fuqi.
- 30. Gjykata vëren më tej, nëse parashtruesi e ka parashtruar kërkesën brenda afatit të paraparë me nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 36.1 (b) të Rregullores, për ta paraqitur kërkesën brenda periudhës katër (4) mujore. Parashtruesi vendimin e fundit (Rev. 293/2012, 17 majit 2013) e ka pranuar, më 2 korrik 2013 dhe kërkesën në Gjykatë e ka dorëzuar

më 19 gusht 2013, që nënkupton se kërkesa është parashtruar në pajtim me dispozitat e lartcekura.

31. Për qëllime të pranueshmërisë, Gjykata, gjithashtu duhet të marrë parasysh nëse kërkesa e parashtruesit i plotëson kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara në rregullin 36.1 (c) dhe dispozitat e rregullit 36.2 të Rregullores së punës, që parashohin si në vijim:

36 (1) “Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar.

36 (2) “Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

a) kërkesa nuk arsyetohet *prima facie*;

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese;

c) Gjykata gjen që parashtruesi nuk është subjekt i ndonjë shkeljeje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë; ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

32. Bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata vëren se, parashtruesi i kërkesës ankohet kryesisht ndaj vendimeve të gjykatave të rregullta për shkak të zbatimit të gabuar të ligjit material, për mungesën e arsyetimit të atyre vendimeve dhe për shkaqe të tjera që kanë të bëjnë me të drejtat e tij në punë.

33. Gjykata duhet t’ia përkujtojë parashtruesit se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt që të vlerësojë ligjshmërinë dhe saktësinë e vendimeve të dhëna nga gjykatat e rregullta, përveç nëse ka prova bindëse se vendimet e tilla janë dhënë në një mënyrë dukshëm të padrejtë dhe të paqartë. Është detyrë e gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale. (Shih Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, 28, Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut [GJEDNJ] 1999-I.)

34. Në kërkesën e parashtruesit, nuk ka asnjë provë që tregon se ndonjë prej të drejtave të tij të garantuara me Kushtetutë janë shkelur. Gjatë

rrjedhës së procedurës së rregullt, parashtruesit i është ofruar mundësia për të paraqitur rastin e tij, me fakte dhe prova, tek ato gjykata përkitazi me pretendimet e tij për shkeljen e të drejtave të pretenduara. Nuk është detyrë e Gjykatës të shqyrtojë vendimet e gjykatave të rregullta thjesht sepse parashtruesi nuk ishte i kënaqur me rezultatin e vendimeve të mëparshme.

35. Prandaj, në pajtim me rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, kërkesa e parashtruesit konsiderohet qartazi e pabazuar dhe si e tillë e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (7) të Kushtetutës, në pajtim me rregullin 36 (2) b) dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, me 21 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 142/13, Fadil Maloku, datë 21 nëntor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Vendimit të Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, të 6 shtatorit 2013

Rasti KI142/13, Aktvendim për papranueshmëri i 22 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest administrativ, të drejtat zgjedhore dhe të pjesëmarrjes, parimet e përgjithshme, kufizimi i të drejtave dhe lirive themelore, deklarata universale, shterimi i mjeteve efektive juridike

Parashtruesi i kërkesës pretendonte së Vendimi i Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, i 6 shtatorit 2013, shkelte të drejtat e tij kushtetuese, të garantuara me nenin 21 paragrafi 1, 2, 3 dhe 4 [Parimet e Përgjithshme], nenin 22 paragrafi 1, 2 dhe 3 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], nenin 23 [Dinjiteti i Njeriut], nenin 45 paragrafi 3 [Të Drejtat Zgjedhore dhe të Pjesëmarrjes]; nenin 55 paragrafi 5 [Kufizimi i të Drejtave dhe Lirive Themelore]; nenin 4 paragrafi 1 pika (d) [Ndalimi i Skllavërisë dhe i Punës së Detyruar] dhe nenin 18 [Kufiri i Zbatueshmërisë së Kufizimeve të të Drejtave] të KEDNj-së dhe me nenin 19 të Deklaratës universale për të drejtat e njeriut.

Në këtë rast, Gjykata vëren se, parashtruesi konteston Vendimin e Presidentes së Republikës së Kosovës, nr. 686-2013, të 6 shtatorit 2013, përkitazi me ndërprerjen e mandatit të parashtruesit si anëtar i Komisionit Qendror të Zgjedhjeve të Republikës së Kosovës. Parashtruesi, në këtë rast ka dështuar të provojë që kundër vendimit të kontestuar i ka shteruar mjetet efektive juridike që parashihen me ligjet në fuqi.

Në këtë drejtim, Gjykata gjeti se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbush kriteret procedurale për pranueshmëri, siç kërkohen me nenin 113.7 të Kushtetutës, prandaj dhe e deklaroi kërkesën të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI142/13

Parashtrues

Fadil Maloku

**Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Vendimit të
Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, të 6
shtatorit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Fadil Maloku, me vendbanim në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: parashtruesi).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Vendimin e Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, të 6 shtatorit 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, të 6 shtatorit 2013, përkitazi me ndërprerjen e mandatit të parashtruesit si anëtar i Komisionit Qendror të Zgjedhjeve të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: KQZ).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta); neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së

Kosovës, Nr. 03/L-121, i 16 dhjetorit 2008, i hyrë në fuqi më 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji); rregulli 56 (2) i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 9 shtator 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese.
6. Më 24 shtator 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me vendimin Nr. GJR142/13 caktoi gjyqtarin Altay Suroy Gjyqtar raportues dhe me vendimin Nr. KSH142/13 caktoi anëtarët e Kolegjit shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Prof. dr. Ivan Čukalović dhe Prof. dr. Enver Hasani.
7. Më 8 tetor 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës, Zyrën e Presidentit të Republikës së Kosovës dhe Zyrën e KQZ-së, për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 22 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 6 shtator 2013, Presidentja e Republikës së Kosovës (Vendimi nr. 686-2013) ia ndërpreu parashtruesit mandatin e anëtarit të KQZ-së. Parashtruesi në KQZ përfaqësonte Grupin parlamentar të Koalicionit për Kosovë të Re.
10. Vendimi i Presidentes për ndërprerjen e ushtrimit të funksionit të anëtarit të KQZ-së bazohet në nenin 139 pikën 4 të Kushtetutës, në nenin 61, paragrafi 5 pikën (a) të Ligjit për zgjedhjet e përgjithshme në Republikën e Kosovës, si dhe në shkresën e Grupit parlamentar të Koalicionit për Kosovë të Re, me nr. protokolli 728, të 20 gushtit 2013, dhe në shkresën me nr. protokolli 743, të 3 shtatorit 2013.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

11. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Vendimi i Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, i 6 shtatorit 2013, shkel të drejtat kushtetuese të parashtruesit të garantuara me: nenin 21 paragrafi 1, 2, 3 dhe 4 [Parimet e Përgjithshme]; nenin 22 paragrafi 1, 2 dhe 3 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare];

nenin 23 [Dinjiteti i Njeriut]; nenin 45 paragrafi 3 [Të Drejtat Zgjedhore dhe të Pjesëmarrjes]; nenin 55 paragrafi 5 [Kufizimi i të Drejtave dhe Lirive Themelore]; nenin 4 paragrafi 1 pika (d) [Ndalimi i Skllavërisë dhe i Punës së Detyruar] dhe nenin 18 [Kufiri i Zbatueshmërisë së Kufizimeve të të Drejtave] të KEDNj-së dhe me nenin 19 të Deklaratës universale për të drejtat e njeriut.

12. Parashtruesi, gjithashtu pretendon se Vendimi i Presidentes së Republikës së Kosovës, Nr. 686-2013, i 6 shtatorit 2013, bie ndesh me nenin 61.5 pikën (a) të Ligjit për zgjedhjet e përgjithshme. Parashtruesi pohon se ky nen nuk ka të bëjë asgjë me punën e tij si anëtar i KQZ-së. Për më tepër, i njëjti pohon se vendimi në fjalë bie ndesh edhe me nenin 61 pikën (e) që i referohet mandatit dhe emërimit të anëtarëve të KQZ-së.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

13. Gjykata vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret e parapara për pranueshmëri, të cilat janë të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuar më tutje në Ligj dhe në Rregulloren e punës të Gjykatës.
14. Parashtruesi në rastin konkret është person fizik, i cili kërkesën e tij e bazon në nenin 113.7 (Kërkesat Individuale) të Kushtetutës.
15. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 paragrafi (7) që përcakton se:

113.7 “Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

16. Nga shkresat e lëndës, Gjykata vëren se, parashtruesi i kërkesës konteston Vendimin e Presidentes së Republikës së Kosovës, nr. 686-2013, të 6 shtatorit 2013, përkitazi me ndërprerjen e mandatit të parashtruesit si anëtar i Komisionit Qendror të Zgjedhjeve të Republikës së Kosovës.
17. Parashtruesi, në këtë rast ka dështuar të provojë që kundër vendimit të kontestuar i ka shteruar mjetet efektive juridike që parashihen me ligjet në fuqi.

18. Prandaj, në këtë drejtim, Gjykata vlerëson se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbush kriteret procedurale për pranueshmëri, siç kërkohej me nenin 113.7 të Kushtetutës.
19. Parimi i subsidiaritetit kërkon që parashtruesi të shterojë të gjitha mundësitë procedurale në procedurë të rregullt, në mënyrë që të parandalohet shkelja e Kushtetutës, apo, nëse ka shkelje, të korrigjohet shkelja e tillë e të drejtave themelore. Ndryshe, parashtruesi i kërkesës është përgjegjës kur rasti i tij shpallet i papranueshëm nga Gjykata Kushtetuese, nëse ai ose ajo dështon të raportojë shkeljet e Kushtetutës në rregullt, apo nëse dështon të raportojë shkeljet e Kushtetutës në procedurë të rregullt. Rregulli bazohet në supozimin se rendi juridik i Republikës së Kosovës do të sigurojë mjete efektive juridike për shkeljet e të drejtave kushtetuese (*shih, Aktvendimin për papranueshmëri KI41/09, të 21 janarit 2010, AAB-RIINVEST L.L.C. Prishtinë kundër Qeverisë së Republikës së Kosovës, dhe shih, mutatis mutandis, ECHR, Selmouni vs. France, no. 25 803/94, Vendimi i 28 korrikut 1999*).
20. Nga arsyet e cekura më lart, Gjykata konstaton se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbush kriteret procedurale për pranueshmëri, pasi që parashtruesi nuk i ka shteruar mjetet efektive juridike të parapara me ligj.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 paragrafi (7) të Kushtetutës, në pajtim me nenin 47.2 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36 (1) a) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 22 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 69/13, Hysen Muqa, datë 26 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011

Rasti KI 69/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 16 Tetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, kërkesë e parashtruar jashtë afatit kohor, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar me 14 maj 2013, kërkon "vlerësim të kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, P. nr. 132/08, të 30 dhjetorit 2008, dhe Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011. Në bazë të këtyre vendimeve, parashtruesi i kërkesës është shpallur fajtor për veprën penale kontraktim i përfitimit joproporcional, dhe është dënuar me burgim në kohëzgjatje prej 18 muajsh".

Gjykata konstaton që kërkesa nuk është parashtruar brenda afatit kohor në pajtim me nenin 49 të Ligjit për arsye se Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, parashtruesi e ka pranuar më 27 tetor 2011, ndërsa kërkesën e tij, në Sekretariatën e Gjykatës Kushtetuese, e ka parashtruar më 14 maj 2013, që nënkupton se kërkesa është dorëzuar rreth 1 vjet e gjysmë jashtë afatit kohor të përcaktuar me ligj.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI69/13

Parashtrues

Hysen Muqa

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Hysen Muqa, me vendbanim në fshatin Vraniq, komuna e Suharekës.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prizren P. nr. 132/08, të 30 dhjetorit 2008, dhe Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011, të cilin parashtruesi e ka pranuar më 27 tetor 2011.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, P. nr. 132/08, të 30 dhjetorit 2008, dhe Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011. Në bazë të këtyre vendimeve, parashtruesi i kërkesës është shpallur fajtor për veprën penale kontraktim i përfitimit joproporcional, dhe është dënuar me burgim në kohëzgjatje prej 18 muajsh.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 22 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata), i 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejshëm: Ligji), dhe rregulli 56 (2) i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 14 maj 2013, parashtuesi dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 27 maj 2013, Kryetari me Vendimin Nr. GJR. KI-69/13, caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu si Gjyqtar raportues. Të njëjtën datë, Kryetari me Vendimin Nr. KSH. KI-69/13, caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (gjyqtar kryesues), Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović.
7. Më 6 qershor 2013, Gjykata njoftoi parashtuesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 26 qershor 2013, Gjykata kërkoi nga parashtuesi i kërkesës që në afat sa më të shkurtër të dorëzojë në Gjykatë dëshminë që tregon se kur e ka pranuar parashtuesi Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011.
9. Më 24 korrik 2013, parashtuesi i kërkesës dorëzoi në Gjykatë fletëkthesën që dëshmon se kur e ka pranuar parashtuesi i kërkesës Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, të 25 majit 2011.
10. Më 16 tetor 2013, Kolegji Shqyrtues e shqyrtoi raportin paraprak të Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës për papranueshmëri të kërkesës.

Përmbledhje e fakteve

11. Më 30 dhjetor 2008, Gjykata e Qarkut në Prizren, me Aktgjykimin P. nr. 132/08, shpalli fajtor parashtuesin e kërkesës dhe pesë të akuzuar të tjerë, për veprën penale kontraktim i përfitimit joproporcional nga neni 270 i Kodit Penal të Kosovës. Parashtuesi u dënua me 1 (një) vjet e 6 (gjashtë) muaj burgim.
12. Prokurori publik i Qarkut në Prizren parashtroi ankesë ndaj Aktgjykimit P. nr. 132/08, të 30 dhjetorit 2008. Ankesa e prokurorit publik të Qarkut kishte të bënte me supozimin se “*dënimet e shqiptuara ndaj të*

akuzuarve janë tejet të buta dhe se nga ana e gjykatës së shkallës së parë janë nënvlerësuar rrethanat rënduese dhe propozohet që aktgjykimi të ndryshohet dhe të akuzuarve t'u shqiptohen dënime më të larta”.

13. Më 25 maj 2011, Gjykata Supreme e Kosovës duke vendosur në bazë të ankesës së prokurorit publik të Qarkut në Prizren, nxori Aktgjykimin Ap. nr. 157/2009, me ç’ rast e refuzoi ankesën e prokurorit publik të Qarkut, si të pabazuar, me arsyetimin se “gjykata e shkallës së parë drejt dhe në mënyrë të plotë e ka vërtetuar gjendjen faktike dhe drejt e ka aplikuar ligjin penal kur ka gjetur se të akuzuarit e tjerë dhe në këtë rast edhe parashtruesi i kërkesës kanë kryer veprën penale kontraktim i përfitimit joproporcional në bashkëkryerje nga neni 270 lidhur me nenin 23 të Kodit Penal të Kosovës. Gjykata Supreme gjithashtu gjen se dënimet e shqiptuara ndaj të akuzuarve janë të drejta dhe në përpjesëtim me rrezikshmërinë shoqërore të veprave të kryera...”.

Pretendimet e parashtruesit

14. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren, P. nr. 132/08, i 30 dhjetorit 2008, dhe Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 157/2009, i 25 majit 2011, janë të kundërligjshëm, sepse bazohen vetëm në një kuazidëshmi të njëanshme, me ç’rast kanë vendosur në kundërshtim me dispozitën e nenit 31 të Kushtetutës dhe nenit 6.1 të Konventës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut.

Vlerësimi paraprak i pranueshmërisë së kërkesës

15. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë, të cilat përcaktohen me Kushtetutë dhe që saktësohen me Ligj dhe me Rregullore.
16. Sa i përket kërkesës së parashtruesit, Gjykata i referohet nenit 49 të Ligjit, që përcakton:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht. Nëse kërkesa është drejtuar kundër një ligji, atëherë afati fillon të llogaritet që nga dita kur ligji ka hyrë në fuqi”.

17. Nga dokumentet e parashtruara nga parashtruesi, Gjykata konstaton që kërkesa nuk është parashtruar brenda afatit kohor në pajtim me nenin 49 të Ligjit për arsye se Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovë, Ap. nr. 157/2009, parashtruesi e ka pranuar më 27 tetor 2011, ndërsa kërkesën e tij, në Sekretariatin e Gjykatës Kushtetuese, e ka parashtruar më 14 maj 2013, që nënkupton se kërkesa është dorëzuar rreth 1 vjet e gjysmë jashtë afatit kohor të përcaktuar me ligj.
18. Prandaj, kërkesa duhet të hidhet poshtë si e papranueshme, për shkak të mosrespektimit të afatit ligjor të përcaktuar me nenin 49 të Ligjit.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, në pajtim me nenin 49 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36.1 të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 16 tetor 2013, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe,
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 73/13, KI 102/13, KI 105/13, KI 106/13, KI 113/13, KI 117/13, KI 130/13, Hamdi Ademi dhe 6 të tjerë, datë 26 nëntor 2013- Vlerësim i kushtetushmërisë së Vendimit ASC-11-0069 të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 22 prillit 2013, dhe të Aktgjykimit SCEL-09-0001 të Trupit Gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, të 10 qershorit 2011.

Rasti KI 73/13, KI 102/13, KI 105/13, KI 106/13, KI 113/13, KI 117/13, KI 130/13, Aktvendim për papranueshmëri i 18 nëntorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë qartazi e pabazuar, e drejta për kompensim, procesi i privatizimit

Parashtruesit paraqitën kërkesat bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke pohuar se të drejtat e tyre kushtetuese janë cenuar me vendimet e Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, që shqyrtoi dhe nxori vendime përkitazi me listën e punëtorëve të publikuar nga Agjencia Kosovare e Privatizimit. Lista e publikuar nga Agjencia Kosovare e Privatizimit përcaktonte se cilët ish punëtorë të NSH “Ramiz Sadiku” në Prishtinë gëzonin të drejtat për një pjesë të të ardhurave nga privatizimi i NSH-së në fjalë. Parashtruesit e kërkesës u ankuan para Gjykatës Kushtetuese duke pohuar se edhe ata do duhej të ishin në listën e publikuar nga Agjencia Kosovare e Privatizimit, përkatësisht të përfitonin një pjesë të të ardhurave nga privatizimi i NSH “Ramiz Sadiku” në Prishtinë. Parashtruesit nuk iu referuan ndonjë dispozite kushtetuese në veçanti por pohuan të drejtat e tyre për përfitim të një pjese të të ardhurave të fituara nga privatizimi i NSH “Ramiz Sadiku” në Prishtinë.

Gjykata konstatoi se kërkesa e parashtruesve ishte e papranueshme bazuar në Rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës për shkak se parashtruesit nuk kishin paraqitur fakte që në ndonjë mënyrë arsyetonin pohimet për shkeljet e pretenduara të të drejtave kushtetuese. Gjykata vendimin e saj e arsyetoi duke përsëritur se nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e apelit, apo gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Gjykata më tutje arsyetoi se parashtruesit as nuk kanë treguar se Dhoma e Posaçme ka vepruar në mënyrë arbitrare ose të padrejtë dhe as nuk kanë qartësuar saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendojnë t’u jenë shkelur nga Dhoma e Posaçme. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesve si të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastet nr.

KI 73/13,

KI102/13,

KI105/13,

KI106/13,

KI113/13,

KI117/13

KI130/13

Parashtrues

Hamdi Ademi dhe 6 të tjerë

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit ASC-11-0069 të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 22 prillit 2013, dhe të Aktgjykimit SCEL-09-0001 të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, të 10 qershorit 2011

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit e kërkesave

1. Kërkesat janë dorëzuar nga Hamdi Ademi nga fshati Gllamnik i komunës së Podujevës; Fejzullah Humolli nga fshati Lupç i Poshtëm i komunës së Podujevës; Rifat Agushi; Selman Tahiri; Ismail Maksuti; Ukë Rustemi nga Podujeva dhe Ferat Haliti nga Obiliqi (në tekstin e mëtejme: parashtruesit).

Vendimet e kontestuarra

2. Parashtruesit e kontestojnë Vendimin ASC-11-0069 të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Dhoma e Posaçme), të 22 prillit 2013 ,dhe

Aktgjykimin SCEL-09-0001 të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme, të 10 qershorit 2011. Data e dorëzimit të vendimeve të parashtruesit e kërkesave është e panjohur.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesave është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar lidhur me të drejtën e pretenduar të parashtruesve në një pjesë të të ardhurave të fituara nga privatizimi i Ndërmarrjes shoqërore “Ramiz Sadiku” në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: NSH “Ramiz Sadiku”).

Baza juridike

4. Kërkesat bazohen në nenin 113 (1) dhe (7) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenet 22 dhe 49 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Parashtruesit i kanë dorëzuar kërkesat e tyre duke filluar nga 16 maji 2013 deri më 21 gusht 2013.
6. Më 10 qershor dhe 29 gusht 2013, Gjykata i njoftoi parashtruesit për regjistrimin e kërkesave. Në datat e njëjta, Gjykata ua komunikoi kërkesat Dhomës së Posaçme dhe Agjencisë së Privatizimit të Kosovës (në tekstin e mëtejme: AKP).
7. Më 10 shtator 2013, Kryetari urdhëroi bashkimin e kërkesave KI102/13, KI105/13, KI106/13, KI113/13, KI117/13 dhe KI130/13 me kërkesën KI73/13.
8. Më 10 shtator 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
9. Më 16 shtator 2013, Gjykata, në pajtim me rregullin 37 të Rregullores së punës, i njoftoi parashtruesit në lidhje me bashkimin e kërkesave.

10. Më 17 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve përkitazi me kërkesat

KI102/13 (Fejzullah Humolli),

KI105/13 (Rifat Agushi), dhe

KI106/13 (Selman Tahiri)

11. Në një periudhë të caktuar kohore, parashtruesit ishin të punësuar si punëtorë të NSH-së “Ramiz Sadiku.”
12. Më 27 qershor 2006, u privatizua NSH “Ramiz Sadiku”.
13. Në mars 2009, parashtruesit kërkuan nga Dhoma e Posaçme që të përfshihen në listën e punëtorëve me të drejtë në një pjesë të të ardhurave nga privatizimi i NSH “Ramiz Sadiku.”
14. Më 10 qershor 2011, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme (Aktgjykimi SCEL-09-0001) i refuzoi kërkesat e parashtruesve, duke konstatuar se parashtruesit nuk i kishin plotësuar kushtet nga neni 10.4 i Rregullores së UNMIK-ut 2003/13 me ndryshime, pasi që ata kishin arritur moshën e pensionimit para privatizimit të NSH “Ramiz Sadiku”.
15. Në korrik 2011, parashtruesit u ankuan në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme kundër Aktgjykimit të Trupit gjykues.
16. Më 22 prill 2013, Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme (Aktgjykimi ASC-11-0069) i refuzoi ankesat e parashtruesve dhe e vërtetoi Aktgjykimin e Trupit gjykues.

Përmbledhja e fakteve përkitazi me kërkesat

KI73/13 (Hamdi Ademi),

KI113/13 (Ferat Haliti),

KI117/13 (Ismail Maksuti), dhe

KI130/13 (Ukë Rrustemi)

17. Në mars 2009, parashtruesit kërkuan nga Dhoma e Posaçme që të përfshihen në listën e punëtorëve me të drejtë në pjesën e të ardhurave nga privatizimi i NSH “Ramiz Sadiku”.
18. Më 10 qershor 2011, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme (Aktgjykimi SCEL-09-0001) i refuzoi kërkesat e parashtruesve, duke konstatuar se parashtruesit nuk i kishin plotësuar kushtet nga neni 10.4 i Rregullores

së UNMIK-ut 2003/13 me ndryshime, pasi që ata kishin arritur moshën e pensionimit para privatizimit të NSH “Ramiz Sadiku”.

19. Parashtruesit ushtruan ankesë në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme kundër Aktgjykimit të Trupit Gjykues, *“për shkak të: fakteve të gabuara, shkeljes të së drejtës materiale dhe shkeljes të së drejtës procedurale.”*
20. Më 18 nëntor 2011, Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme i urdhëroi (ASC-11-0069-A0076) parashtruesit që brenda katërmëdhjetë (14) ditëve nga dita e pranimit të urdhrit të lartcekur: i) (...); ii) t'i tregojnë datat kur i kishin pranuar aktgjykimet e ankimuara; dhe iii) nëse parashtruesit nuk arrijnë të dorëzojnë ankesat e plotësuara ose të përmirësuara, të cilat i plotësojnë kushtet e përcaktuara në nenin 28.2 (f) të UA të UNMIK-ut 2008/6 (në lidhje me nenin 58.2 leg cit) (...), Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme do t'i hedhë poshtë ankesat në bazë të papranueshmërisë.
21. Më 22 prill 2013, Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme (Aktgjykimi ASC-11-0069) i refuzoi ankesat e parashtruesve dhe e vërtetoi Aktgjykimin e Trupit gjykues, SCEL-09-0001 në tërësi, në pjesën që ka të bëjë me ankesat e parashtruesve.

Ligji i aplikueshëm

“RREGULLORJA NR. 2003/13 MBI TRANSFORMIMIN E SË DREJTËS PËR PËRDORIMIN E PRONËS SË PATUNDSHME NË PRONËSI SHOQËRORE

Neni 10

Të drejtat e të punësuarve

10.4 Sipas këtij neni, punëtori konsiderohet si legjitim nëse është i regjistruar si punëtor i ndërmarrjes në pronësi shoqërore në kohën e privatizimit dhe nëse konstatohet se ka qenë në listën e pagave të ndërmarrjes për jo më pak se tri (3) vjet. Kjo kërkesë nuk i ndalon punëtorët, të cilët pretendojnë se edhe ata do të ishin regjistruar apo punësuar, nëse nuk do të kishin qenë diskriminuar, që të paraqesin ankesë në Dhomën e Posaçme, në pajtim me paragrafin 10.6.”

Pretendimet e parashtruesve

22. Parashtruesit pretendojnë “se ata kanë punuar në NSH “Ramiz Sadiku” në Prishtinë për shumë vite deri më 28 shkurt 1990, kur forcat serbe i larguan me dhunë nga puna dhe i diskriminuan ata”.
23. Parashtruesit pretendojnë se ishin shkelur të drejtat e tyre të garantuara me Kushtetutë, në dëm të tyre, nga AKP-ja dhe DHPGJS-ja, sepse ata kishin kontribuar në NSH “Ramiz Sadiku” për shumë vite dhe prandaj pretendojnë se ata kanë të drejtë në një pjesë të të ardhurave nga privatizimi i NSH-së së lartpërmendur. Parashtruesit nuk janë thirrur në asnjë dispozitë kushtetuese në veçanti.

Vlerësim i pranueshmërisë

24. Gjykata Kushtetuese së pari shqyrton nëse parashtruesit e kërkesës i kanë plotësuar kushtet e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, Ligj dhe Rregullore të punës.
25. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 të Kushtetutës, i cili parasheh:

77. *Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.*
(...)

9. *“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*

26. Gjykata gjithashtu i referohet nenit 49 të Ligjit, i cili parasheh:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor (...)”.

27. Gjykata gjithashtu vëren se parashtruesit ushtruan ankesë kundër Aktgjykimit të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme dhe se vendimi përfundimtar i Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme është nxjerrë më 22 prill 2013. Parashtruesit i parashtruan kërkesat e tyre në Gjykatë në ditë të ndryshme të muajit maj, korrik dhe më 21 gusht 2013.
28. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesit janë palë e autorizuar dhe i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit të aplikueshëm dhe se kërkesat janë dorëzuar brenda afatit katër muajsh.

29. Sidoqoftë, Gjykata i referohet më tej nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

30. Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36(1) c) të Rregullores së punës, i cili parasheh:

(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

...

c) kërkesa është qartazi e bazuar.

31. Parashtruesit në përgjithësi pretendojnë se “ata kanë kontribuar në NSH “Ramiz Sadiku” për shumë vite, prandaj ata pretendojnë se kanë të drejtë në një pjesë të të ardhurave nga privatizimi i NSH-së së lartcekur”.
32. Siç u tha më lart, Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme (Aktgjykimi ASC-11-0069) e vërtetoi Aktgjykimin e Trupit gjykues, me të cilin konstatohet se parashtruesit nuk i kanë plotësuar kushtet nga neni 10.4 i Rregullores së UNMIK-ut 2003/13 me ndryshime, pasi që ata kishin arritur moshën e pensionimit para privatizimit të NSH “Ramiz Sadiku”.
33. Gjykata konsideron se arsyetimi i dhënë nga Aktgjykimi i Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme, duke iu përgjigjur pretendimeve të bëra nga parashtruesit, është i qartë dhe i arsyetuar mirë.
34. Gjykata konsideron se parashtruesit nuk i kanë mbështetur pretendimet e tyre për shkelje të dispozitave të Kushtetutës, sepse faktet e paraqitura nga ata nuk tregojnë në asnjë mënyrë se Trupi gjykues dhe Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme ua kanë mohuar atyre të drejtat e garantuara me Kushtetutë.
35. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese e rithekson se roli i gjykatave të rregullta është që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës, nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999, paragrafi 28, shih edhe Rastin Nr. KI70/11, parashtruesit Faik

Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Aktvendimi për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011)).

36. Gjykata Kushtetuese gjithashtu thekson se vërtetimi i saktë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridiksion i gjykatave të rregullta; roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm të sigurojë pajtueshmëri me të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” (shih rastin *Akdivar kundër Turqisë*, Nr. 21893/93, GJEDNJ, Aktgjykimi i 16 shtatorit 1996, para. 65, shih gjithashtu rastin *KI86/11*, parashtrues *Milaim Berisha*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 5 prillit 2012).
37. Për më tepër, nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese që ta zëvendësojë vlerësimin e vet të fakteve me atë të gjykatave të rregullta dhe, si rregull i përgjithshëm, është detyrë e gjykatave të rregullta t’i vlerësojnë provat që i kanë në dispozicion. Detyra e Gjykatës Kushtetuese është që të vlerësojë nëse procedurat e gjykatave të rregullta ishin të drejta në përgjithësi, duke përfshirë mënyrën se si janë marrë provat (Shih rastin, *Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 13071/87, Raport i Komisionit Evropian për të Drejta të Njeriut, kërkesa e 10 korrikut 1991).
38. Gjykata vëren se parashtruesit as nuk kanë treguar se Dhoma e Posaçme ka vepruar në mënyrë arbitrare ose të padrejtë dhe as nuk kanë qartësuar saktësisht cilat të drejta dhe liri pretendojnë t’u jenë shkelur nga Dhoma e Posaçme. Në të vërtetë, parashtruesit as nuk e kanë ndërtuar rastin dhe as nuk kanë sjellë prova për atë se ata kanë të drejtë në një pjesë të të ardhurave, pavarësisht arritjes së moshës së pensionimit të tyre para privatizimit të NSH “Ramiz Sadiku”.
39. Si përmbledhje, Gjykata konsideron se parashtruesit nuk e kanë arsyetuar dhe as nuk kanë provuar pretendimin kryesor se e drejta për një pjesë të të ardhurave ekziston edhe pas arritjes së moshës së pensionimit para privatizimit. Prandaj, nuk është argumentuar asnjë pretendim për shkelje të të drejtave dhe lirive të tyre themelore.
40. Për më tepër, pakënaqësia e parashtruesve me rezultatin e rastit nuk mund të ngrejë vetveti një pretendim të argumentueshëm për shkelje të dispozitave të Kushtetutës (shih rastin *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë*, Nr. 5503/02, GJEDNJ, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
41. Prandaj, kërkesat janë qartazi të pabazuara dhe, në pajtim me rregullin 36(1)(c) të Rregullores së punës, duhet të refuzohen si të papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113 (1) të Kushtetutës, nenit 49 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 17 tetor 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 80/13, Raim Gashi, datë 26 nëntor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Pml. nr. 33/2013, të 30 prillit 2013

Rasti KI 80/13, Aktvendim për papranueshmëri i 18 tetorit 2013

Fjalë kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar

Parashtruesi, Raim Gashi, e parashtroi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke kontestuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Pml. nr. 33/2013, të 30 prillit 2013, si të nxjerrë në shkelje të “[...] dispozitave të procedurës penale, neni 403, paragrafi 1, pika 8 dhe 12 të Kodit Penal të Kosovës [...]”. Parashtruesi pretendoi se “[...] dy aktgjykimet, Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut P. nr. 212/2009, i 19.03.2010 dhe Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 304/2010, i 27.06.2012, përmbajnë shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale, nga neni 403, paragrafi 1, pika 8 dhe 12 i KPPPK-së, të cilat janë të natyrës absolute. Të dy aktgjykimet bazohen në prova të papranueshme– nuk është vërtetuar identiteti i klientit tim– pasi që ai nuk është kryes i veprës penale. Janë bërë edhe shkelje të ligjit penal, me faktin se ai u shpall fajtor dhe u dënua për një vepër, të cilën nuk e ka kryer, dhe për të cilën nuk ka asnjë provë në shkresat e lëndës. I tërë aktgjykimi fillon dhe përfundon me një grup njerëzish në Ferizaj, dhe pastaj pa asnjë bazë edhe i akuzuari Raim Gashi, i cili fare nuk ka të bëjë me këta të akuzuar.”

Sa i përket çështjes së pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata konsideroi se kërkesa ishte e papranueshme sepse parashtruesi ka dështuar të paraqesë prova se procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa ishte qartazi e pabazuar, në pajtim me nenin 113 (1) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit për Gjykatën dhe rregullin 36 (1.c) të Rregullores së punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI80/13

Parashtrues

Raim Gashi

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Republikës së Kosovës, Pml. nr. 33/2013, të 30 prillit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Raim Gashi (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesi), i përfaqësuar nga z. Fazli Balaj, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Pml. nr. 33/2013, të 30 prillit 2013, i cili i është dorëzuar atij më 17 maj 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi kërkon vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, Pml. nr. 33/2013, që pretendohet se është nxjerrë në shkelje të “[...] dispozitave të procedurës penale, neni 403, paragrafi 1, pika 8 dhe 12 i Kodit Penal të Kosovës [...]”. Parashtruesi nuk ka specifikuar se cilat dispozita kushtetuese të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta) janë shkelur.

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit, Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56.2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 5 qershor 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 20 qershor 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 5 korrik 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesi dokumentet shtesë:
 - a. Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Pml. nr. 33/2013, të 30 prillit 2013;
 - b. Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, AP. nr. 304/2010, të 27 qershorit 2012;
 - c. Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, P. nr. 212/2009, të 19 marsit 2010; dhe
 - d. Autorizimin.
8. Më 15 korrik 2013, parashtruesi i kërkesës i dorëzoi dokumentet e kërkuara.
9. Më 11 shtator 2013, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme.
10. Më 18 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 22 mars 2010, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (Aktgjykimi P. nr. 212/2009) e shpalli parashtruesin e kërkesës fajtor për kryerjen e veprës penale nga neni 244.1 [Falsifikimi i parasë] në lidhje me nenin 23 [Bashkëkryerja] dhe nenin 328.2 [Mbajtja në pronësi, në kontroll, në posedim ose në shfrytëzim të paautorizuar të armëve] të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës (në tekstin e mëtejme, KPPK).

Parashtruesi i kërkesës u ankua kundër këtij aktgjykimi në Gjykatën Supreme.

12. Më 27 qershor 2012, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Ap. nr. 304/2010) e refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës dhe e vërtetoi aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë. Gjykata Supreme konstatoi se *“Bazuar në atë që u tha më sipër si dhe në rrethanat dhe arsyet që i ka dhënë gjykata e shkallës së parë në aktgjykimin e ankimuar, Gjykata Supreme vlerësoi se gjykata e shkallës së parë e ka vërtetuar gjendjen faktike drejt dhe në mënyrë të plotë dhe drejt ka aplikuar edhe ligjin penal kur i ka shpallur fajtorë të akuzuarit për veprën penale falsifikimi i parave nga neni 244 par. 1 lidhur me nenin 23 të KPPK-së, prandaj i refuzoi si të pabazuara ankesat për këtë bazë ankimore.”* Parashtruesi paraqiti kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme.
13. Më 30 prill 2013, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Pml. nr. 33/2013) e refuzoi si të pabazuar kërkesën e parashtruesit për mbrojtje të ligjshmërisë. Gjykata Supreme gjeti se *“[...].. –pretendimet nga kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë nuk janë të bazuara. Shkeljet e pretenduara nga ana e mbrojtësit të të gjykuarit nuk janë të bazuara, sepse, bazuar në shkresat e lëndës, policët (...) ishin dëgjuar në cilësinë e dëshmitarëve pasi që ata kanë marrë pjesë në bastisjen e shtëpive të të akuzuarve (...), dhe ata kanë deklaruar lidhur me rrjedhën dhe sendet e gjetura gjatë bastisjes, ndërsa ushtrues të kallëzimit penal kanë qenë (...) - hetuesit që kanë paraqitur kallëzimin penal, (...) - mbikëqyrës i drejtpërdrejtë, (...) - shef i hetimeve të përgjithshme dhe (...) - shef i hetimeve rajonale, pra policët/dëshmitarët nuk janë ushtrues të kallëzimit penal dhe dëshmia e tyre është në përputhje me dispozitën e nenit 158 par. 1 të KPPK-së dhe shkelja e pretenduar e dispozitës së nenit 403 par. 1 pika 8 të KPPK-së është e pabazuar.”*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

14. Parashtruesi pretendon se *“[...] dy aktgjykimet, Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut, P. nr. 212/2009, i 19 marsit 2010, si dhe Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Ap. nr. 304/2010, i 27 qershorit 2012, përmbajnë shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale, nga neni 403, paragrafi 1, pika 8 dhe 12 i KPPK-së, të cilat janë të natyrës absolute. Të dy aktgjykimet bazohen në prova të papranueshme – nuk është vërtetuar identiteti i klientit tim – pasi që ai nuk është kryes i veprës penale. Janë bërë edhe shkelje të ligjit penal, me faktin se ai u shpall fajtor dhe u dënua për një vepër, të cilën nuk e ka kryer dhe për të cilën nuk ka asnjë provë në shkresat e lëndës. I tërë aktgjykimi fillon*

dhe përfundon me një grup njerëzish në Ferizaj, dhe pastaj bashkëngjitet pa asnjë bazë edhe i akuzuari Raim Gashi, i cili fare nuk ka të bëjë me këta të akuzuar.”

Pranueshmëria e kërkesës

15. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
16. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 48 të Ligjit për Gjykatë, i cili parasheh se *“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë.”*
17. Përveç kësaj, Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36.1.c të Rregullores së punës të Gjykatës, i cili parasheh se *“Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse (...) kërkesa është qartazi e bazuar.”*
18. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e faktit ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta gjatë vlerësimit të provave ose zbatimit të ligjit, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria). Pra, kjo Gjykatë nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkritazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës[DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
19. Si përmbledhje, Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të tillë që procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë sa që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Kërkesa Nr. 13071/87, i 10 korrikut 1991).
20. Në këtë drejtim, Gjykata konsideron se parashtruesi nuk e ka mbështetur dhe dëshmuar pretendimin si dhe pse gabimet e pretenduara të fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), të bëra nga Gjykata e Qarkut dhe Supreme mund të kenë shkelur ndonjë të drejtë ose liri të mbrojtur me Kushtetutë (kushtetutshmëria). Gjykata më tej konsideron

se pretendimi i parashtruesit se aktgjykimet e këtyre gjykatave ishin marrë në shkelje të Kodit të Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës, është vetëm i natyrës së ligjshmërisë dhe jo i kushtetutshmërisë.

21. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konkludojë se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së në lidhje me pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
22. Si përmbledhje, parashtruesi i kërkesës nuk e ka ndërtuar dhe dëshmuar rastin në shkelje të ndonjë të drejte të tij të garantuar me Kushtetutë. Kështu, në pajtim me rregullin 36.1.c të Rregullores së punës, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe prandaj është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 48 të Ligjit për Gjykatën, dhe në pajtim me rregullin 36.1.c dhe rregullin 56.2 të Rregullores së punës, më 18 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 67/13, Shaqir Prevetica, datë 26 nëntor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 228/2012, të 12 marsit 2013

Rasti KI67/13, Aktvendim për papranueshmëri i 12 shtatorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest civil, e drejta e punës dhe e ushtrimit të profesionit, kërkesa qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendonte se vendimet e gjykatave të rregullta ia kishin shkelur atij të drejtën për punë, të garantuar me nenin 49 të Kushtetutës. Parashtruesi nga Gjykata kishte kërkuar dëmshpërblim për kompensim të kohës së humbur në punë. Për më tepër, parashtruesi ankohej ndaj vendimeve të gjykatave të rregullta, përkitazi me, a) hedhjen poshtë të padisë së tij si të pasafatshme; dhe b) konstatimet e gjykatave lidhur me pohimet e ish-Agjencisë Kosovare të Mirëbesimit, se KHT Kosova ish-Sloga në Prishtinë ishte privatizuar dhe se likuidimi i ndërmarrjes së lartcekur ka hyrë në fuqi më 11 prill 2007, duke theksuar se deri më 25 prill 2013, likuidimi i ndërmarrjes në fjalë nuk kishte filluar për shkak se 20% ndaj punëtorëve të ndërmarrjes në fjalë nuk ishte realizuar.

Gjykata, në këtë rast, rikujtoi se nuk është detyrë e saj që të vlerësojë ligjshmërinë e vendimeve të dhëna nga gjykatat e rregullta, përveç nëse vendimet e tilla janë nxjerrë në mënyrë arbitrare dhe të paarsyeshme. Detyrë e Gjykatës është që të vlerësoje nëse procedurat, në tërësinë e tyre, gjatë administrimit të drejtësisë, kanë qenë në pajtueshmëri me Kushtetutën. Pra, Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt kur shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).

Përfundimisht, Gjykata gjeti se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbushte kriteret për pranueshmëri. Andaj, në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (2) a) dhe b) të Rregullores së punës, kërkesën e deklaroi të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI67/13

Parashtrues

Z. Shaqir Prevetica

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 228/2012 të 12 marsit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Shaqir Prevetica, me vendbanim në Prishtinë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston aktvendimin e Gjykatës Supreme Rev. nr. 228/2012, të 12 marsit 2013 (në tekstin e mëtejme: Vendimi i kontestuar), të cilin e ka pranuar parashtruesi më 25 prill 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të kontestuar, i cili supozohet t'i ketë shkelur parashtruesit të drejtën për punë të garantuar me nenin 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit] të Kushtetutës.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës Nr. 03/L-121, i 16 dhjetorit 2008, i hyrë në fuqi më 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 (2)

të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 8 maj 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 27 maj 2013, Kryetari caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
7. Më 19 qershor 2013, Gjykata njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 12 shtator 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Parashtruesi ka punuar në kompaninë hoteliere turistike “Kosova”(në tekstin e mëtejme: KHT “Kosova”) derisa ai është dërguar në asistencë sociale.
10. Më 12 dhjetor 2001, Bordi i drejtorëve i KHT “Kosova” (Vendimi nr. 117), vendosi që nga 1 janari 2002, parashtruesin ta dërgojë në asistencë sociale me pagesë, duke ia mundësuar pranimin e të ardhurave personale prej 70% (shtatëdhjetë për qind) nga paga mesatare e punëtorëve të kësaj ndërmarrjeje hoteliere. Në atë Vendim thuhet se: *“këtë status kompania ia siguron nga mjetet e veta derisa të funksionojë institucioni përkatës shtetëror për rregullimin përfundimtar të pensionimit të ligjshëm të tij”*.
11. Më 10 shtator 2002, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktvendimi C. nr. 46/02) e hodhi poshtë padinë e parashtruesit si të paafatshme.
12. Më 1 shkurt 2005, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (Aktvendimi Ac. nr. 592/2002) prishi Aktvendimin, të Gjykatës Komunale në Prishtinë dhe lëndën ia ktheu së njëjtës gjykatë në rigjykim.
13. Më 6 qershor 2005, Gjykata Komunale (Aktvendimi C. nr. 130/05), hodhi poshtë padinë e parashtruesit si të paafatshme.
14. Më 21 nëntor 2007, Gjykata e Qarkut (Aktvendimi Ac. nr. 56/2006), prishi Aktvendimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë dhe ia ktheu lëndën gjykatës së shkallës së parë për rigjykim.

15. Më 1 prill 2009, Gjykata Komunale (Aktvendimi Cl. nr. 05/2008) ndërpreu procedurën e gjykimit të mëtejme të çështjes kontestimore, “për shkak se KHT “Kosova” ish-“Sloga” në Prishtinë, është privatizuar dhe se likuidimi i ndërmarrjes së lartcekur ka hyrë në fuqi më 11 prill 2007.”
16. Më 20 korrik 2009, Gjykata e Qarkut (Aktvendimi Ac. nr. 1178/2009), refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit dhe vërtetoi Aktvendimin e Gjykatës Komunale duke hedhur poshtë padinë si të paafatshme.
17. Më 12 mars 2013, Gjykata Supreme (Aktvendimi Rev. nr. 228/2012) refuzoi si të pabazuar revizionin e parashtruesit, të ushtruar kundër Aktvendimit të Gjykatës së Qarkut. Gjykata Supreme vendimin e saj e arsyeton si në vijim:

“Duke u nisur nga kjo gjendje e çështjes, Gjykata Supreme e Kosovës ka gjetur se gjykata e shkallës së parë ka zbatuar drejt dispozitat e procedurës kontestimore kur ka gjetur se ankesa është e pasafatshme. Me dispozitën e nenit 208 lidhur me nenin 176 par. 1 të LPK-së, është paraparë se kundër aktvendimit të dhënë nga gjykata e shkallës së parë, palët mund të bëjnë ankim brenda afatit prej 15 ditësh, nga dita e dorëzimit të kopjes së aktvendimit, ndërsa neni 186 par. 2 i ligjit të cekur, parasheh se ankesa është e pasafatshme po qe se është paraqitur pas skadimit të afatit ligjor për paraqitjen e saj. I autorizuari i paditësit, avokati Ali Qosja, kopjen e Aktvendimit të gjykatës së shkallës së parë, Cl. nr. 5/2008, të 1 prillit 2009, e ka pranuar më 2 prill 2009, ndërsa paditësi ankesën e ka ushtruar më 30 qershor 2009, d.m.th. ankesa është paraqitur pas afatit ligjor të paraparë me dispozitën e nenit 176 par. 1 lidhur me nenin 208 të LPK-së, se me të drejtë e kanë vlerësuar gjykatat e instancës më të ulët, të cilat kanë dhënë arsye të mjaftueshme në aktvendimet e tyre, e të cilat i mbështet edhe kjo gjykatë e revizionit, si të drejta e të bazuara me ligj”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

18. Parashtruesi i kërkesës pohon se vendimet e gjykatave të rregullta ia kanë shkelur atij të drejtën e punës të garantuar me nenin 49 të Kushtetutës.
19. Parashtruesi kërkon nga Gjykata dëmshpërblim për kohën e humbur, duke përfshirë periudhën kohore prej 1 janarit 2002 gjer më sot për shkak të ndërprerjes së marrëdhënies së punës nga punëmarrësi.

20. Për më tepër, parashtruesi i ankohet ndaj vendimeve të gjykatave të rregullta përkitazi me: a) *hedhjen poshtë të padisë së tij si të pasafatshme; dhe b) konstatimet e gjykatave lidhur me pohimet e ish-Agjencisë Kosovare të Mirëbesimit, “se KHT “Kosova” ish-“Sloga” në Prishtinë është privatizuar dhe se likuidimi i ndërmarrjes së lartcekur ka hyrë në fuqi më 11 prill 2007”, duke theksuar se deri më 25 prill 2013, likuidimi i ndërmarrjes në fjalë nuk ka filluar për shkak se njëzetpërqindëshi (20%) ndaj punëtorëve të ndërmarrjes në fjalë ende nuk është realizuar.*

Pranueshmëria e kërkesës

21. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës ka plotësuar kërkesat e parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregullore të punës të Gjykatës.

22. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7, i cili përcakton:

7.“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

21. Gjykata gjithashtu i referohet nenit 49 [Afatet] të Ligjit, i cili përcakton:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor.”

22. Gjykata vëren se Parashtruesi është person fizik, ka ndjekur procedurat përgjatë instancave në dispozicion dhe ka parashtruar kërkesën brenda afatit të paraparë prej katër muajsh.

23. Prandaj Gjykata konsideron se parashtruesi është një palë e autorizuar, ka shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj dhe ka parashtruar kërkesën me kohë.

24. Sidoqoftë, Gjykata gjithashtu duhet ti referohet nenit 48 të Ligjit, i cili përcakton:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij/saj të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë

cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

25. Për më tepër, Gjykata i referohet rregullit 36 (1) c) dhe rregullit 36 (2) a) dhe b) të Rregullores së punës, që parasheh:

36 (1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar.

36 (2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

k) Kërkesa nuk arsyetohet prima facie;

l) Faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.

26. Gjykata vëren se parashtruesi pretendon shkeljen e të drejtës së tij për punë të garantuar me nenin 49 të Kushtetutës.
27. Gjykata gjithashtu thekson se, duke u përgjigjur pretendimeve të bëra nga parashtruesi, Gjykata Supreme “ka gjetur se gjykata e shkallës së parë ka zbatuar në mënyrë të drejtë dispozitat e procedurës kontestimore kur ka gjetur se ankesa ishte e paafatshme.”
28. Gjykata konsideron se vendimi i Gjykatës Supreme është i qartë dhe i arsyetuar mirë. Parashtruesi nuk ka qartësuar saktësisht si dhe pse vendimi i Gjykatës Supreme ka shkelur të drejtën e tij për punë.
29. Në fakt, parashtruesi nuk ka sqaruar dhe dëshmuar konkretisht se ankesa e tij është parashtruar në kohën e duhur dhe rrjedhimisht ka pasur shkelje të së drejtës së tij për punë.
30. Gjykata vëren se, parashtruesi i kërkesës ankohet vetëm ndaj vendimeve të gjykatave të rregullta, përkitazi me konstatimin se ankesa nuk ishte parashtruar brenda afatit ligjor siç kërkohej me dispozitat e ligjit të aplikueshëm.
31. Gjykata rikujton se nuk është detyrë e saj që të vlerësojë ligjshmërinë e vendimeve të dhëna nga gjykatat e rregullta, përveç nëse vendimet e tilla janë nxjerrë në mënyrë arbitrare dhe të paarsyeshme.

32. Detyra e Gjykatës është që të vlerësoje nëse procedurat, në tërësinë e tyre, kanë qenë në pajtueshmëri me Kushtetutën. Pra, Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt kur shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
33. Në rastin konkret, parashtruesi nuk ka paraqitur asnjë provë *prima facie* që tregon se shkeljet e supozuara të përmendura në kërkesë, përbejnë shkelje të të drejtave kushtetuese (Shih, Vanek kundër Republikës Sllovake, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
34. Prandaj, Gjykata nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse të zhvilluara në Gjykatën Supreme kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
35. Përfundimisht, Gjykata konstaton se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbush të gjitha kriteret e pranueshmërisë, dhe prandaj, në pajtim me nenin 113 (7) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (2) a) dhe b) të Rregullores së punës, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (7) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit, rregullin 36 (1) c) dhe 36 (2) a) dhe b), si dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 12 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 86/13, Malush Krusha, datë 05 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme në Prishtinë, Rev. nr. 157/2011, të 4 prillit 2013

Lënda KI 86/13, Aktvendim për papranueshmëri i 13 shtatorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme

Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Parashtruesi i kërkesës, më 17 qershor 2013, e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç'rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjatë procedurës pranë gjykatave i është shkelur parimi themelor i trajtimit të barabartë të palëve në procedurë.

Me Vendimin e Kryetarit, nr. GJR. KI 86/13, të 20 qershorit 2013, u caktua gjyqtari Altay Suroy si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI86/13, u caktua Kolegji shqyrtues, i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.

Pas shqyrtimit të rastit, Gjykata përfundoi se edhe pse parashtruesi i kërkesës ka theksuar se me vendimet e gjykatave të rregullta i janë cenuar të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe me ligjet e Republikës së Kosovës, i njëjti nuk ka paraqitur asnjë provë apo fakt relevant që do të tregonte se organet gjyqësore ia kanë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë.

Rrjedhimisht, parashtruesi i kërkesës nuk ka dëshmuar se pse dhe si i janë cenuar të drejtat e garantuara me Kushtetutë. Vetëm deklarimi se është shkelur Kushtetuta nuk mund të konsiderohet ankesë kushtetuese.

Prandaj, Gjykata Kushtetuese, në seancën e mbajtur më 13 shtator 2013, e shpalli kërkesën si të qartazi të pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI86/13

Parashtrues

Malush Krusha

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
në Prishtinë, Rev. nr. 157/2011, të 4 prillit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Malush Krusha nga Gjakova (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), të cilin në Gjykatë e përfaqëson Bujar Krusha, nga Gjakova.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme në Prishtinë, Rev. nr. 157-2011, të 4 prillit 2013, që i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 15 maj 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), më 4 prill 2013, është vërtetimi i së drejtës së pronësisë për pronën.

Baza juridike

4. Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 21.4, nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji)

dhe në rregullin 56 paragrafin 2 të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 17 qershor 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës dhe e njëjta u regjistrua me numër KI86/13.
6. Me vendim të Kryetarit, Nr. GJR. KI 86/13, të 20 qershorit 2013, gjyqtari Altay Suroy u emërua Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me vendim të Kryetarit, Nr. KSH. KI86/13, u emërua edhe Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.
7. Më 2 korrik 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 13 shtator 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmëri.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 15 qershor 2009, Gjykata Komunale në Gjakovë miratoi kërkesëpadinë e paditësve I. Xh. dhe S. Xh. nga Gjakova dhe nxori Aktgjykimin [C. nr. 263/05], me të cilin vërtetohet se paditësja I. Xh. është pronare e 1/4 pjesë ideale të ngastrës kadastrale nr. 1098/1. Me të njëjtin aktgjykim, Gjykata e obligoi të paditurin (parashtruesin e kërkesës) që t'ia njohë këtë të drejtë dhe të lejojë që paluajtshmëria e lartpërmendur të regjistrohet në Drejtorinë për Gjeodezi dhe Kadastër, në emër të paditëses.
10. Gjykata Komunale më tej vërtetoi se S. Xh. është pronar i ngastrës kadastrale nr. 1098/2, dhe bartës i së drejtës për shfrytëzim të përhershëm. Gjykata i obligoi të paditurit G. K., N. Q., E. K., B. K., V. N., N. A., B. K. që paditësit t'ia njohin këtë të drejtë dhe të lejojnë që paluajtshmëria në fjalë të regjistrohet në Drejtorinë për Gjeodezi dhe Kadastër në emër të paditësit.
 - a. Gjykata Komunale në dispozitiv të aktgjykimit theksoi se gjatë procedurës, me rastin e paraqitjes së dëshmimeve dhe dëgjimit të dëshmitarëve, është konstatuar se z. D. B. K., (tani i ndjerë) ka qenë pronar i ngastrës nr. 1098, me sipërfaqe 0.10,72 ha, dhe se pas vdekjes së tij, në procedurën e trashëgimisë, bijve të tij, H. K.

dhe SH. K., u ka takuar nga $\frac{1}{2}$ pjesë ideale, dhe se në bazë të ndarjes fizike, ishin formuar ngastra të reja me numër 1098/1 (që i ka takuar të birit H. K.), dhe nr. 1098/2 (që i ka takuar të birit tjetër, SH. K).

- b. Pas vdekjes së H. K., me Aktvendimin e trashëgimisë T. nr. 62/60, ngastrën 1098/1 e trashëguan të bijtë e tij, A. K., G. Z., I. Xh., si dhe e bija N., e cila në ndërkohë ka ndërruar jetë, ndërsa pjesën e saj të pronës e trashëguan të bijtë, B. K. dhe Sh. Xh., të cilët në procedurë të trashëgimisë janë shpallur trashëgimtarë të $\frac{1}{2}$ pjesë ideale të paluajtshmërisë së lënë nga paraardhësi i tyre ligjor.
- c. Gjykata Komunale në bazë të shkresave të lëndës që kishte në dispozicion, konstatoi se në bazë të kontratës [leg. nr. 6/67], që në shkresat e lëndës evidencohet si kontratë për ndarje, e 30 janarit 1967, A. K. (i ati i parashtruesit të kërkesës, i cili është pasardhës i të ndjerit H. K., i cili nga ana e tij ka qenë pasardhës i parë i D. B. K., dhe që kishte marrë ngastrën nr. 1098/1) dhe parashtruesi i kërkesës e ndanë tërë paluajtshmërinë e evidentuar si ngastra nr. 1098/1 dhe ngastra nr. 1098/2, që të dyja me sipërfaqe prej 0.10,72 ha.
- d. Në rastin konkret, Gjykata Komunale konstatoi se kontrata [leg. nr. 6/67], si e tillë nuk ka bazë ligjore për faktin se A. K. nga paluajtshmëria ka marrë sipërfaqe më të madhe, gjë që nuk ka mundur t'i takojë në bazë të ligjit (do të thotë se i njëjti i ka marrë në tërësi ngastrat kadastrale nr. 1098/1 dhe nr. 1098/2, në sipërfaqe totale prej 0.10,72 ha), edhe pse në fakt nuk i ka takuar më shumë se $\frac{1}{4}$ pjesë ideale e ngastrës kadastrale nr. 1098/1, ZK Gjakovë-qytet, në bazë të Aktvendimit të lartpërmendur të trashëgimisë [T. nr. 62/60].
- e. Qëndrimi i Gjykatës Komunale ishte se kontrata e lidhur për ndarjen [Leg. nr. 6/67], e 30 janarit 1967, nuk kishte kurrfarë baze ligjore, gjë e cila sigurisht nuk prodhon efekt juridik në kontestin lëndor dhe nuk ka fare ndikim në vendosjen ndryshe të kësaj çështjeje.
- f. Gjykata Komunale në aktgjykim konkludoi „se pretendimet e të autorizuarit të parashtruesit, se parashtruesi i kërkesës të drejtën e përhershme të shfrytëzimit të të dy ngastrave të lartcituara e ka fituar në bazë të Vendimit të trashëgimisë T. nr. 33/97, të cilit i ka paraprirë një kontratë e lidhur mes tij dhe

babait të tij që në vitin 1967, pjesërisht qëndrojnë dhe atë vetëm për masën prej ¼ të pjesës ideale të ngastrës kadastrale me nr. 1098/1, ZK Gjakovë-qytet, për arsye se paraardhësi i tij juridik (duke u bazuar nga Aktvendimi T. nr. 62/60), ka mundur të bartë tek i ati (tek i ati i parashtruesit të kërkesës), ndërsa i ati (i ati i parashtruesit të kërkesës) ka mundur të bartë në këtu të paditurin (parashtruesin) vetëm ¼ pjesë ideale të ngastrës kadastrale me nr. 1098/1, ZK Gjakovë-qytet, ndonëse vetëm në këtë pjesë ideale ka qenë pronar „de lege“ dhe „de facto“, dhe pikërisht këtu vjen në shprehje parimi i mirënjohur juridik se: “askush nuk mund të tjetërsojë – bart në tjetrin më shumë të drejta sesa ka vetë”.

11. Më 28 korrik 2009, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë kundër Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Gjakovë [Cv. nr. v263/05], të 15 qershorit 2009. Në arsyetim, parashtruesi theksoi se gjatë procedurës pranë Gjykatës Komunale kishte pasur shkelje esenciale të dispozitave procedurale, si dhe vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike si dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale, dhe kështu i propozoi gjykatës që të anulohet aktgjykimin dhe ta kthejë lëndën në rigjykim.
12. Më 10 dhjetor 2012, Gjykata e Qarkut në Pejë nxori Aktgjykimin [Ac. nr. 352/09], me të cilin e refuzon ankesën e parashtruesit, ndërsa Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë [C. nr. 263/05], të 15 qershorit 2009, e vërteton në tërësi.
13. Në arsyetim, Gjykata e Qarkut theksoi: *„Gjykata e Qarkut ka gjetur se gjykata e shkallës së parë me nxjerrjen e provave të nevojshme drejt dhe në mënyrë të plotë ka vërtetuar gjendjen faktike dhe me vlerësimin e drejtë të provave e ka aplikuar të drejtën materiale kur ka gjetur se kërkesëpadia e paditësve është e bazuar dhe në aktgjykim ka dhënë arsye të mjaftuara juridike dhe faktike për faktet relevante të rëndësishme për zgjidhjen e drejtë të kësaj çështjeje, të cilat i pranon edhe kjo gjykatë“.*
14. Më 19 janar 2011, parashtruesi parashtrroi kërkesë për revizion pranë Gjykatës Supreme të Kosovës kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale [C. nr. 263/05] dhe të Gjykatës së Qarkut në Pejë [Ac. nr. 352/09].
15. Më 4 prill 2013, Gjykata Supreme e Kosovës nxori Aktgjykimin [Rev. nr. 157/2011], me të cilin e refuzoi si të pabazuar kërkesën e parashtruesit për revizion.

16. Gjykata Supreme në aktgjykim theksoi se *„ka shqyrtuar aktgjykimet e goditura të Gjykatës Komunale dhe të Gjykatës së Qarkut në kuptim të nenit 215 të Ligjit, dhe se ka gjetur se kërkesa e parashtruesit për revizion është e pabazuar.“*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesi i kërkesës pohon se *„sipas dispozitës së nenit 24 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, të gjithë qytetarët e Kosovës janë të barabartë para ligjit. Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes së barabartë ligjore pa diskriminim.“*
18. Parashtruesi i kërkesës më tej pohon se gjatë procedurës pranë gjykatave është shkelur parimi themelor i trajtimit të barabartë të palëve në procedurë.
19. Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjendja faktike nuk është vërtetuar në mënyrë të drejtë dhe se kjo gjendje është vërtetuar vetëm në bazë të deklaratës së palës kundërshtare. *“Në atë kontest mua nuk më është mundësuar deklarimi dhe vërtetimi i fakteve se unë jam i vetmi trashëgimtar i tani të ndjerit babait tim, A.K., nga Gjakova”.*
20. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese

„Që Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë, Ac. nr. 352/09, të 31 janarit 2011, Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr. 352/09, të 19 prillit 2011, dhe Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 157/2011, të 4 prillit 2013, t'i anulojë si vendime jo të ligjshme, e në bazë të të cilave mua më janë shkelur në mënyrën më flagrante të drejtat e mia të parapara me Kushtetutën e Kosovës“.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

21. Për të qenë në gjendje të vendosë për kërkesën e parashtruesit, Gjykata së pari duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuar më tej me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës.
22. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 48 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, i cili thotë se:

„Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

23. Përveç kësaj, Gjykata ka parasysh edhe rregullin 36 (1)c) të Rregullores së punës, i cili parasheh se:

“Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse... kërkesa është qartazi e bazuar”.

24. Edhe pse parashtruesi i kërkesës ka theksuar se me vendimet e gjykatave të rregullta i janë cenuar të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe me ligjet e Republikës së Kosovës, i njëjti nuk ka paraqitur asnjë provë apo fakt relevant që do të tregonte se organet gjyqësore i kanë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë (Shih, Vanek kundër Republikës Slloake, Vendim i GJEDNJ-së lidhur me pranueshmërinë e kërkesës, nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
25. Gjykata Kushtetuese rikujton se në bazë të Kushtetutës nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e apelit në raport me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta që t’i interpretojnë dhe t’i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe të së drejtës materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
26. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të tillë dhe procedurat pranë gjykatave të rregullta në përgjithësi, shikuar në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edéards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa nr. 13071/87, miratuar më 10 korrik 1991).
27. Megjithatë, pas shqyrtimit të dokumentacionit që ka paraqitur parashtruesi i kërkesës, Gjykata nuk mund të arrijë në përfundim se procedurat dhe vendimet e gjykatave të rregullta kanë qenë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Vanek kundër Republikës Slloake, Vendim i GJEDNJ-së lidhur me pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
28. Rrjedhimisht, parashtruesi i kërkesës nuk ka dëshmuar se pse dhe si i janë cenuar të drejtat e garantuara me Kushtetutë. Vetëm deklarimi se

është shkelur Kushtetuta nuk mund të konsiderohet ankesë kushtetuese. Prandaj, në përputhje me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe rrjedhimisht e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të rregullit 36 paragrafi (1) c) të Rregullores së punës, më 13 shtator 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 93/13, Mustafë Osmani, datë 05 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit

Lënda KI 93/13, Aktvendim për papranueshmëri i 21 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit

Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Parashtruesi i kërkesës, më 1 qershor 2013, e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç'rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit.

Parashtruesi i kërkesës nuk ka treguar se të cilat të drejta të tij kushtetuese i janë shkelur me vendimin e kontestuar, por thjesht vetëm kërkon nga Gjykata t'ia njohë të drejtën për 20% të privatizimit të NSH "Ramiz Sadiku".

Me Vendimin e Kryetarit, nr. GJR. KI.93/13, të 5 gushtit 2013, u caktua gjyqtari Altay Suroy si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI 93/13, u caktua Kolegji shqyrtues, i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.

Gjatë shqyrtimit të dokumentacionit të dorëzuar nga parashtruesi i kërkesës, Gjykata Kushtetuese gjen se parashtruesi i kërkesës nuk i ka bazuar pretendimet e tij mbi baza kushtetuese, sepse nuk ka treguar në çfarë mënyre dhe si gjykatat e rregullta i kanë shkelur të drejta e tij të garantuara me Kushtetutë.

Gjykata konsideron se arsyetimi i dhënë nga aktgjykimi i Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme, duke iu përgjigjur pretendimeve të bëra nga parashtruesi, është i qartë dhe i arsyetuar mirë.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së paraqitur, Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në seancën e mbajtur më 21 tetor 2013, e shpalli kërkesën të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI93/13

Parashtrues

Mustafë Osmani

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Kolegjit të
Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës
për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit, ASC-ll-
0069, të 22 prillit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Mustafë Osmani, i lindur më 20 tetor 1946, nga fshati Llaushë, komuna e Podujevës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktgjykimin e Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (në tekstin e mëtejme: Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme), ASC-ll-0069, të 22 prillit 2013, i cili iu dorëzua parashtruesit të kërkesës më 21 qershor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është realizimi i së drejtës në pjesëmarrje nga 20% prej privatizimit të Ndërmarrjes Shoqërore “Ramiz Sadiku” (në tekstin e mëtejme: NSH “Ramiz Sadiku”), në Prishtinë.

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenet 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenin 47 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 1 qershor 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 5 gusht 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Altay Suroy si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.
7. Më 26 gusht 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme në lidhje me regjistrimin e kërkesës.
8. Më 21 tetor 2013, Kolegji shqyrtues pasi shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues i propozoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 27 qershor 2006, NSH “Ramiz Sadiku” e përfundoi procesin e privatizimit.
10. Më 12 mars 2009, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme ndaj listës përfundimtare të punëtorëve të cilët kanë fituar të drejtën në pjesën e 20%, të përpiluar nga Agjencia e Privatizimit (në tekstin e mëtejme: Agjencia).
11. Në ankesë, parashtruesi i kërkesës pretendon se është viktimë e diskriminimit, por në të njëjtën kohë, ai nuk i ka dorëzuar dëshmi Dhomës së Posaçme për të mbështetur pretendimin e tij.
12. Më 10 qershor 2011, Trupi Gjykues i Dhomës së Posaçme hodhi poshtë ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar. Në arsyetimin e vendimit të tij, Trupi Gjykues kishte deklaruar: „se në bazë të shqimit

në shkresat të lëndës të cilat i kanë dorëzuar Agjencia dhe parashtuesi i kërkesës, është vërtetuar se në procedurën para Agjencisë ekzistojnë dy kërkesa me të njëjtët emra, njëri është Mustafë Osmani (parashtuesi i kërkesës), i cili ishte lindur në Llaushë më 20 tetor 1946, dhe i cili në bazë të të dhënave të Agjencisë nuk është kualifikuar për të realizuar të drejtën në pjesëmarrje prej 20%, dhe personi i dytë me të njëjtin emër dhe mbiemër i cili ishte lindur më 1939, dhe i cili në bazë të të dhënave të Agjencisë i plotëson kushtet për të qenë në listë.”

13. Në një ditë të pacaktuar, parashtuesi i kërkesës ushtroi ankesë në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme kundër vendimit të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të 10 qershorit 2011.
14. Gjatë procedurës së dëgjimit në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme, parashtuesi i kërkesës nuk paraqiti ndonjë dëshmi për të arsyetuar pretendimin e tij se ishte punëtor i NSH Ramiz Sadiku, por thjesht përsëriti pretendimet ankimore të 12 marsit 2009.
15. Më 22 prill 2013, Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme nxori Aktgjykimin [ASC-II-0069], me të cilin e refuzoi ankesën e parashtuesit të kërkesës si të pabazuar, për shkak se parashtuesi i kërkesës nuk arriti të provojë pretendimet e tij në bazë të nenit 10.4 të Rregullores së UNMIK-ut 2003/13.

Ligji përkatës

16. ***“RREGULLORJA NR. 2003/13 MBI TRANSFORMIMIN E SË DREJTËS PËR PËRDORIMIN E PRONËS SË PATUNDSHME NË PRONËSI SHOQËRORE***

Neni 10

Të drejtat e të punësuarve

Neni 10.4. „Sipas këtij neni, punëtori konsiderohet si legjitim nëse është i regjistruar si punëtor i ndërmarrjes në pronësi shoqërore në kohën e privatizimit dhe nëse konstatohet se ka qenë në listën e pagave të ndërmarrjes për jo më pak se tri (3) vite. Kjo kërkesë nuk i ndalon punëtorët, të cilët pretendojnë se edhe ata do të ishin regjistruar apo punësuar, nëse nuk do të kishin qenë diskriminuar, që të paraqesin ankesë në Dhomën e Posaçme, në pajtim me paragrafin 10.6.“

Pretendimet e parashtuesit

17. Parashtruesi i kërkesës i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me vetëm një kërkesë:

„Dëshiroj që edhe mua të më takoj 20% nga privatizimi, sikur kolegëve të mi.”

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

18. Për të qenë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kërkesat e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuar më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

19. Lidhur me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

20. Gjykata vëren se parashtruesi në kërkesë nuk ka precizuar se cilat të drejta kushtetuese i janë shkelur me Aktgjykimin e Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme [ASC-II-0069], të 22 prillit 2013, edhe pse neni 48 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese përcakton:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

21. Gjykata, gjithashtu, i referohet rregullit 36 (1) c) të Rregullores së punës:

(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) kërkesa është qartazi e bazuar.

22. Gjykata Kushtetuese rikujton se sipas Kushtetutës nuk është detyrë e saj që të veprojë si gjykatë e apelit në lidhje me vendimet e marra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës nr. 30544/96 GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999).

23. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të vlerësojë nëse dëshmitë janë paraqitur në mënyrë të tillë, edhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë kryer në atë mënyrë që parashtruesi i kërkesës të ketë pasur gjykim të drejtë (shih Rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i miratuar më 10 qershor 1991).
24. Gjykata konsideron se arsyetimi i dhënë nga aktgjykimi i Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme, duke iu përgjigjur pretendimeve të bëra nga parashtruesit, është i qartë dhe i arsyetuar mirë.
25. Fakti se parashtruesi i kërkesës nuk është i kënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund të paraqesë pretendim të argumentuar për shkelje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë (shih, rastin Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, nr. 5503/02, GJEDNJ, Aktgjykimi i 26 qershorit 2005).
26. Në rastin konkret, parashtruesi i kërkesës nuk i ka bazuar pretendimet e tij mbi baza kushtetuese, sepse nuk ka treguar në çfarë mënyre dhe si gjykatat e rregullta i kanë shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë.
27. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe duhet të refuzohet si e papranueshme në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës, nenit 20 të Ligjit, dhe rregullit 36 (1) a) të Rregullores së punës, më 21 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 58/13, Sadik Bislimi, datë 05 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 6/2008, të 5 nëntorit 2012; Aktvendimit të Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 364/2009, të 19 dhjetorit 2012; dhe të Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Ferizaj, C. nr. 534/10, të 15 marsit 2013

Rasti KI58/13, Aktvendim për papranueshmëri i 16 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest civil, e drejta për gjykim të drejtë, e drejta për një proces të rregullt, kërkesa e parakohshme, shterimi i mjeteve efektive juridike

Parashtruesi, në përgjithësi, ankohej kundër vendimeve të gjykatave të instancës së parë, ku objekti i kontestimit në të tri rastet e prezantuara nuk ishte i njëjti. Parashtruesi pretendonte se gjykatat e rregullta, me vendimet e tyre, ia kishin shkelur atij të drejtat kushtetuese të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës. Parashtruesi, ndër të tjera, kërkonte nga Gjykata, kompensimin e dëmeve të shkaktuara në amvisëri (pajisjeve shtëpiake) nga ana e KEK-ut për shkak të ndërprerjes së energjisë elektrike; largimin e pengesave në posedimin e pronës së tij, e cila pengohej nga rrjeti elektrik i KEK-ut dhe kompensimin e dëmeve të shkaktuara nga ndërprerja e pensionit.

Në këtë rast, Gjykata gjeti se, parashtruesi ka pasur mundësi që shkeljet e pretenduara të të drejtave kushtetuese, për njëanshmëri gjyqësore, të ngritura në Gjykatën Kushtetuese, t'i paraqiste në gjykatat e instancës më të lartë, siç është Gjykata e Apelit dhe Gjykata Supreme. Për arsyet e cekura më lart, Gjykata konstatoi se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbushte kriteret e pranueshmërisë, të kërkuara me nenin 113.7 të Kushtetutës, me nenin 47.2 të Ligjit dhe me rregullin 36 (1) a) të Rregullores, prandaj në pajtim me nenin 46 [Lejueshmëria] të Ligjit, kërkesa ishte deklaruar e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUËSHMËRI

në

**Rastin Nr. KI58/13
Parashtrues i kërkesës**

z. Sadik Bislimi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Komunale
në Ferizaj, C. nr. 6/2008, të 5 nëntorit 2012; Aktvendimit të
Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 364/2009, të 19 dhjetorit
2012; dhe**

**Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Ferizaj, C. nr. 534/10,
të 15 marsit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Sadik Bislimi, me vendbanim në Ferizaj.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 6/2008, të 5 nëntorit 2012; Aktvendimin C. nr. 364/2009, të 19 dhjetorit 2012, dhe Aktvendimin e Gjykatës Themelore në Ferizaj, C. nr. 534/10, të 15 marsit 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi, nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Ferizaj C. nr. 6/2008 të 5 nëntorit 2012; Aktvendimit të Gjykatës Komunale të Ferizajt C. nr. 364/2009, të 19 dhjetorit 2012 dhe Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Ferizaj C. nr. 534/10, të 15 marsit 2013, më të

cilët parashtruesi pretendon se i janë shkelur të drejtat për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e drejtë kjo e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, i 16 dhjetorit 2008, i hyrë në fuqi më 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji); dhe në rregulli 56 (2) i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 18 prill 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 29 prill 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese me vendimin nr. GJR.58/13 caktoi gjyqtarin Altay Suroy Gjyqtar raportues dhe me vendimin nr. KSH.58/13 emëroi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga anëtarët: Ivan Čukalović (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Enver Hasani.
7. Më 8 maj 2013, Gjykata njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës me nr. KI 58/13 dhe kërkoi nga parashtruesi plotësimin e së njëjtës me dokumentacion të nevojshëm.
8. Më 18 qershor 2013, parashtruesi e dorëzoi formën e kërkesës të plotësuar, së cilës i mungonin vendimet gjyqësore të instancave më të larta.
9. Më 26 qershor 2013, Gjykata serish kërkoi nga parashtruesi dokumentacion shtesë.
10. Më 10 korrik 2013, z. Kushtrim Bislimi, në emër të parashtruesit të kërkesës, përmes postës elektronike (e-mail) njofton Gjykatën se vendimet e kërkuara, së bashku me formularin e plotësuar janë dërguar në Gjykatë, më 14 qershor 2013.
11. Më 16 tetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

12. Më 28 dhjetor 2007, parashtruesi ushtroi kërkesëpadi në Gjykatën Komunale në Ferizaj, kundër Korporatës Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KEK-u), përkitazi me dëmet e shkaktuara nga ndërprerja e energjisë elektrike gjatë periudhës kohore prej 1 janarit 2003 gjer më 31 tetor 2007.
13. Më 5 nëntor 2012, Gjykata Komunale në Ferizaj (Aktgjykimi: C. nr. 6/2008) refuzoi kërkesëpadinë e parashtruesit të ushtruar kundër KEK-ut, përkitazi me kompensimin e dëmit me vlerë prej 2.761,47,00 eurosh, të shkaktuar nga ndërprerja e energjisë elektrike për periudhën kohore prej 1 janarit 2003 deri më 31 tetor 2007. Gjykata në fjalë, në pajtim në nenin 319 paragrafi 1 dhe nenin 322 të Ligjit për procedurën kontestimore (LPK) kishte konstatuar se provat e dorëzuara nga parashtruesi nuk përbënin bazë të mjaftueshme për aprovimin e kërkesëpadisë së tij, prandaj dhe e ka refuzuar atë si të pabazuar. Kundër këtij aktgjykimi, parashtruesit i është lejuar ushtrimi i së drejtës së ankesës, brenda 15 ditësh nga dita e pranimit të aktgjykimit.
14. Më 12 nëntor 2009, parashtruesi ushtroi padi në Gjykatën Komunale në Ferizaj, përkitazi me pengimin e posedimit, shfrytëzimit të pronës së tij private për shkak të pengesave për të cilat pohon se i shkaktoheshin nga rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike, me të cilin menaxhonte KEK-u.
15. Më 19 dhjetor 2012, Gjykata Komunale në Ferizaj (Aktvendimi: C. nr. 364/09) e hodhi poshtë kërkesëpadinë e parashtruesit, si të paafatshme, siç pohon gjykata në fjalë, nga shkak se parashtruesi e ka lëshuar afatin ligjor për dorëzimin e padisë.
16. Më 20 dhjetor 2010, parashtruesi ushtroi kërkesëpadi në Gjykatën Themelore në Ferizaj, kundër Qeverisë së Kosovës, përkatësisht Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale, përkitazi me kërkesën për kompensimin e dëmit të shkaktuar nga ndërprerja e pensionit për 13 (trembëdhjetë) vite radhazi.
17. Më 15 mars 2013, Gjykata Themelore në Ferizaj (Aktvendimi: C. nr. 534/10) hodhi poshtë padinë e parashtruesit si të pabazë, siç thekson gjykata në fjalë, për faktin se padia ishte e paqartë, e pakuptueshme dhe pa kërkesa të qartësuara.
18. Parashtruesi, në kërkesën e tij ka përmendur se, kundër vendimeve të gjykatës së instancës së parë ka ushtruar ankesë në gjykatën e instancës së dytë. Megjithatë, parashtruesi nuk ka dorëzuar asnjë vendim të

gjykatës së instancës së dytë dhe të tretë, edhe pse disa herë atij i është kërkuar nga Gjykata Kushtetuese.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

19. Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta me vendimet e tyre ia kanë shkelur atij të drejtat kushtetuese të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës.
20. Parashtruesi ndër të tjera kërkon nga Gjykata Kushtetuese: kompensimin e dëmeve të shkaktuara në amvisëri (pajisjeve shtëpiake) nga ana e KEK-ut për shkak të ndërprerjes së energjisë elektrike; largimin e pengesave në posedimin e pronës së tij, e cila pengohet nga rrjeti elektrik i KEK-ut dhe kompensimin e dëmeve të shkaktuara nga ndërprerja e pensionit.

Pranueshmëria e kërkesës

21. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e kërkuara për pranueshmëri, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tutje në Ligj dhe në Rregulloren e punës.
22. Në këtë rast, Gjykata i referohet nenit 113. paragrafi 7, që përcakton se:

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.
23. Neni 47 (2) i Ligjit për Gjykatë gjithashtu parasheh se: *“Individi mund ta ngre kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*
24. Për më tepër, rregulli 36 (1) a) i Rregullores parasheh që:

(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:
a) janë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive të përcaktuara me Ligj kundër vendimit ose kundër aktgjyqimit të kundërshtuar;
25. Gjykata Kushtetuese, nga shkresat e lëndës vëren se parashtruesi i kërkesës, në përgjithësi ankohet kundër vendimeve të instancave të shkallës së parë, ku objekti i kontestimit, në të tre rastet e prezantuara nuk është i njëjti.

26. Në rastin e parë (Aktgjykimi C. nr. 6/2008 i 5 nëntorit 2012), parashtuesi ankohet për dëmet e shkaktuara nga KEK-u për shkak të ndërprerjes së energjisë elektrike; në rastin e dytë (Aktvendimi C. nr. 364/09 i 19 dhjetorit 2012) ankohet për pengim në posedimin e pronës së tij private, po ashtu nga autoritetet e KEK-ut; dhe në rastin e tretë (Aktvendimi: C. nr. 534/10, i 15 marsit 2013) ankohet për dëmet e shkaktuara me rastin e ndërprerjes së pensionit për 13 (trembëdhjetë) vite radhazi.

27. Në këtë rast, Gjykata thekson se parashtuesi i kërkesës ka pasur mundësi që shkeljet e pretenduara të të drejtave kushtetuese, për njëanshmëri gjyqësore, të ngritura në Gjykatën Kushtetuese, t'i paraqesë në gjykatat e instancave me të larta, siç është Gjykata e Apelit dhe Gjykata Supreme. Duke qene se Gjykata Kushtetuese, disa herë ka kërkuar nga parashtuesi plotësimin dhe kompletimin e kërkesës me dokumentacionin relevant, vlerëson se barra e përgjegjësisë bie mbi palën/palët në rast të moskompletimit të kërkesës.

28. Vlerësuar nga ky këndvështrim, Gjykata Kushtetuese konsideron se kërkesa e parashtuesit është e parakohshme, sepse kemi të bëjmë me moshterjen e mjeteve juridike në dispozicion sipas ligjeve në fuqi.

29. Prandaj, në pajtim me parimin e subsidiaritetit, Gjykata konsideron se parashtuesi i kërkesës është i detyruar t'i shterojë të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj, siç parashihet në nenin 113 (7) të Kushtetutës dhe me dispozitat e tjera ligjore të cilat u përmendën më lart.

30. Në të vërtetë, qëllimi i rregullit të shterimit të mjeteve juridike është që gjykatave të rregullta t'u ofrohet mundësia e korrigjimit të shkeljeve të pretenduara të Kushtetutës. Rregulli i shterimit në mënyrë funksionale është i ndërthurur me karakterin e subsidiaritetit të kornizës procedurale të drejtësisë kushtetuese (Shih, *mutatis mutandis*, Selmouni kundër Francës [GCl, § 74; Kudla kundër Polonisë [GCl, § 152; Andrashik dhe të tjerët kundër Sllovakisë [dec.]).

31. Kurdo që kontestohet një vendim në bazë të një qëndrimi juridik që është i papranueshëm nga pikëvështrimi i të drejtave dhe i lirive themelore të njeriut, gjykatave të rregullta që sollën vendimin, duhet ofruar mundësinë e rishqyrtimit të vendimit të kontestuar. Kjo do të thotë se, çdoherë kur pretendohet shkelja e të drejtave të njeriut, nuk është e thënë që ky pretendim të arrijë në Gjykatën Kushtetuese para se të shqyrtohet paraprakisht nga gjykatat e rregullta.

32. Nga arsyet e cekura me sipër, Gjykata konstaton se kërkesa nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, të kërkuara me nenin 113.7 të Kushtetutës, me nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullin 36.1(a) të Rregullores, prandaj në pajtim me nenin 46 [Lejueshmëria] të Ligjit, si e tillë kërkesa konsiderohet e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës; në pajtim me nenin 47.2 të Ligjit; dhe në pajtim me rregullin 36 (1) a) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 16 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

**KI 81/13, Agjencia Kosovare e Privatizimit, datë 05 dhjetor 2013-
Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegji të
Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, DHPGJS. nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit
2013**

Rasti KI81/13, Aktvendim për papranueshmëri i i 22 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kontest civil, parimet e përgjithshme, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, kërkesë qartazi e papabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendonte se autoritetet gjyqësore, përkatësisht Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së me Aktvendimin AC-II-12-0212, të 7 marsit 2013, shkeli të drejtat e tij kushtetuese, të garantuara me nenin 102. paragrafi 3 të Kushtetutës, si dhe të drejtën për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës, si dhe nenin 6 të KEDNJ-së. Parashtruesi, posaçërisht mëtonte se, Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së, kur vendosi për ankesën e AKP-së, duke e lënë anash shqyrtimin e objektit të kontestit pronësor, përkitazi me mungesën e juridiksionit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, gjykoi në kundërshtim me nenin 102.3 të Kushtetutës dhe në kundërshtim me kërkesat e nenit 6 të KEDNJ-së.

Gjykata, në këtë rast, gjeti se procedurat përkatëse të zhvilluara në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme, nuk ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare, sepse gjykata në fjalë kishte argumentuar dhe arsyetuar bindshëm verdiktin e saj, përkitazi me vendimi e marrë (*Shih, mutatis mutandis, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009*). Në tërësi, Gjykata gjeti se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbushte kriteret e pranueshmërisë, sepse parashtruesi kishte dështuar të provojë se me vendimin e kontestuar i ishin shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë. Prandaj, në pajtim me rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, Gjykata e deklaroi kërkesën të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në
Rastin nr. KI81/13
Parashtrues
Agjencia Kosovare e Privatizimit
Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegji të
Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, DHPGJS. nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit
2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Agjencia Kosovare e Privatizimit (në tekstin e mëtejme: Parashtruesi), përfaqësuar nga z. Shefik Kurteshi.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktvendimin e Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit 2013 (në tekstin e mëtejme: DHPGJS), të cilin parashtruesi e ka pranuar më 23 mars 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së, nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit 2013, përkitazi me kontestin e pronës dhe kompetencat e Agjencisë Kosovare të Privatizimit që kanë të bëjnë me pronat shoqërore.

Baza juridike

4. Neni 113.7, në lidhje me nenin 21.4 të Kushtetutës, neni 47 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, i 16 dhjetorit 2008, i hyrë ne fuqi më 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshmë: Ligji); dhe në rregulli 56 (2) i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 7 qershor 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 20 qershor 2013, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese me vendimin nr. GJR.81/13, caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese. Në të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese me vendimin nr. KSH.81/13, caktoi anëtarët e Kolegjit shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Prof. dr. Enver Hasani.
7. Më 9 korrik 2013, Gjykata njoftoi përfaqësuesin e parashtruesit të kërkesës dhe DHPGJS-në, për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 22 tetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës, në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Parashtruesi i kërkesës pohon se ndërmarrja Euro Vetfarm sh.p.k nga Prishtina (paditësja) kundër të paditurës, ndërmarrjes për furnizimin dhe prodhimin e barnave, “Vetfarm” sh.a, me seli në Beograd, kishte ushtruar kërkesëpadi në Gjykatën Komunale të Prishtinës. Objekt i shqyrtimit të kësaj çështjeje juridike ishte e drejta e njohjes së pronësisë sipas kontratës Ov. Br. 23887/2009, të 3 shtatorit 2009, të vërtetuar nga Gjykata Komunale në Beograd, përkitazi me shitblerjen e paluajtshmërisë (shtëpisë-ndërtesës) me sipërfaqe prej 0.09,68 hektar dhe të drejtën e shfrytëzimit të përbashkët të oborrit me sipërfaqe prej 0.12,26 hektar.
10. Më 19 shkurt 2010, Gjykata Komunale në Prishtinë (Aktgjykimi C. nr. 2134/2009) aprovoi si të bazuar kërkesëpadinë e ushtruar nga ndërmarrja Euro Vetfarm sh.p.k. në Prishtinë (paditësja). Me këtë aktgjykim është vërtetuar se ndërmarrja Euro Vetfarm sh.p.k. në

Prishtinë, bazuar në kontratën për shitblerjen e paluajtshmërisë, e ka fituar të drejtën e pronësisë në paluajtshmërinë e cila gjendet në Prishtinë, në rr. “Xhemail Prishtina” nr. 5, me kulturë shtëpi-ndërtesë, me sipërfaqe prej 0.09,68 hektar dhe të drejtën e shfrytëzimit të përbashkët të oborrit në sipërfaqe prej 0.12,26 hektar, e në sipërfaqe të përgjithshme të shtëpisë dhe oborrit prej 0.21.94 hektar. Prona është e regjistruar si ngastër kadastrale nr. 4724 dhe e evidentuar sipas listës poseduese nr. 1590, sipas certifikatës për të drejtat e pronës së paluajtshme UL-71914059-1590 ZK Prishtinë.

11. Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin C. nr. 2134/2009, e kishte detyruar të paditurën, ndërmarrjen “Vetfarm” sh.a. në Beograd që t’ia njohë të drejtën e pronësisë ndërmarrjes Euro-Vetfarm Sh.p.k. në Prishtinë dhe të drejtën e shfrytëzimit të përhershëm të paluajtshmërisë në fjalë. Po ashtu, me këtë aktgjykim është detyruar Drejtoria për Kadastër, Gjeodezi dhe Pronë në Prishtinë, që paluajtshmërinë në fjalë ta regjistrojë dhe ta bartë nga e paditura “Vetfarm” sh.a. në Beograd, te paditësja Euro Vetfarm sh.p.k. në Prishtinë, në afat prej 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga dita e plotfuqishmërisë së aktgjykimit.
12. Më 26 prill 2010, Zyra Kadastrale Komunale në Prishtinë (në tekstin e mëtejshëm: ZKK), bazuar në kërkesën e ndërmarrjes Euro Vetfarm Sh.p.k., me nr. Reference: 05-952-1776, të 8 prillit 2010, sipas Aktgjykimit C. nr. 2134/2009, të 19 shkurtit 2010, të Gjykatës Komunale në Prishtinë, kërkoi nga AKP-ja dhënien e pëlqimit për regjistrimin e pronës në librin kadastral në emër të pronarit të ri (paditëses) Euro Vetfarm sh.p.k. në Prishtinë. ZKK-ja në Prishtinë gjithashtu nga AKP-ja ka kërkuar sqarime sa i përket pronës në fjalë, nëse e njëjta është aset i ndonjë shoqërie aksionare apo ndërmarrjeje shoqërore si dhe emërtimin e saktë të ndërmarrjes, e cila në ZKK në Prishtinë, evidentohet si “Vetfarm” dhe “Vetprom”.
13. Më 8 qershor 2010, parashtruesi i kërkesës (AKP-ja), pasi që është njoftuar nga ZKK-ja në Prishtinë, përkitazi me Aktgjykimin C. nr. 2134/2009, të 19 shkurtit 2010, të Gjykatës Komunale të Prishtinës, ushtroi të drejtën e ankesës në DHPGJS, duke kërkuar anulimin e zbatimit të Aktgjykimit C. nr. 2134/2009, të 19 shkurtit 2010 dhe aprovimin e propozimit për lëshimin e masës së përkohshme përkitazi me regjistrimin e paluajtshmërisë kontestuese në emër të pronarit të ri Euro Vetfarm sh.p.k. në Prishtinë, nga ZKK-ja e Prishtinës. Ankesa e parashtruesit (AKP-së) është bazuar në faktin se, sipas Ligjit 03/L-067, AKP-ja është kompetente të administrojë me ndërmarrjet shoqërore në Kosovë.

14. Më 1 korrik 2012, Trupit gjyqësor i DHPGJS-së (Aktvendimi SCA-10-0043) miratoi kërkesën e parashtruesit për aplikimin e masës së përkohshme, duke ia ndaluar ZKK-së së Prishtinës transferimin dhe regjistrimin e pronës në librin kadastral, sipas urdhrat të Aktgjykimit C. nr. 2134/2009, të 19 shkurtit 2010, të Gjykatës Komunale të Prishtinës, derisa DHPGJS-ja të bjerë aktgjykim për këtë çështje.
15. Më 15 korrik 2010, Euro Vetfarm sh.p.k. në Prishtinë, kundër aktvendimit të Trupit gjyqësor të DHPGJS-së, përkitazi me aplikimin e masës së përkohshme, ushtroi ankesë pranë Kolegjit të Ankesave në DHPGJS. Kjo ndërmarrje, përmes ankesës së ushtruar ka kërkuar ndryshimin e Aktvendimit SCA-10-0043, të 1 korrikut 2010, të DHPGJS-së dhe lënien në fuqi të Aktgjykimit C. nr. 2134/2009, të Gjykatës Komunale në Prishtinë, të 19 shkurtit 2010. Autoritetet e Euro Vetfarm sh.p.k. në Prishtinë kanë kundërshtuar aktvendimin e trupit gjykues të DHPGJS-së duke pretenduar që DHPGJS-ja nuk është kompetente që të gjykojë rastet që kanë të bëjnë me shoqëritë aksionare, por vetëm me ndërmarrjet shoqërore.
16. Më 22 mars 2011, Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së (Aktvendimi: ASC-10-0049) refuzoi ankesën ndërmarrjes Euro Vetfarm sh.p.k. në Prishtinë dhe vërtetoi Aktvendimin e Trupit gjykues të DHPGJS-së, SCA-10-0043, të 1 korrikut 2010 përkitazi me miratimin e kërkesës së parashtruesit (AKP-së) për aplikimin e masës së përkohshme, që ndalonte transferimin dhe regjistrimin e pronës në librat kadastrale në ZKK, në Prishtinë.
17. Më 7 mars 2013, Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së (Aktvendimi: AC-II-12-0212), pas shqyrtimit në tërësi të rastit, hodhi poshtë si të papranueshme ankesën e parashtruesit të ushtruar kundër Aktgjykimi C. nr. 2134/2009, të 19 shkurtit 2010, të Gjykatës Komunale të Prishtinës. Arsyetimi i aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së, si në vijim:

“AKP-ja në ankesë pretendon se më 26 prill 2010 është njoftuar për aktgjykimin e Gjykatës Komunale. Nga shkresat e lëndës është e qartë se të paditurës (NSH për prodhimin dhe furnizimin e barnave export-import Vetfarm Beograd) aktgjykimi i Gjykatës Komunale i është dorëzuar më 25 mars 2010, e cila më 6 prill 2010 me parashtrësën e dorëzuar në Gjykatën Komunale të Prishtinës, ka deklaruar se heq dorë nga ankesa. Në këtë kohë, AKP-ja ishte themeluar dhe ishte operacionale. Është një fakt i padiskutueshëm fakti se ankuesja nuk e ka parashtruar një ankesë në DHPGJS në afat kohor prej 60 ditëve, kundër aktgjykimit të Gjykatës

Komunale. Fakti nëse ishte njoftuar me kohë për aktgjykimin nuk është provuar nga AKP-ja dhe barra e të provuarit i bie asaj.

[...]

Kolegji i Apelit për shkak të ankesës së paafatshme, vlerëson se tani nuk është mundësia e tij të deklarohet, nëse lidhur me padinë kjo gjykatë kishte juridiksion dhe nëse titulli ligjor (Kontrata për blerjen e aseteve) në bazë të cilit kërkohet transferimi i pronës së kontestuar ishte i bazuar në ligj, për shkak se ankesa e paafatshme e AKP-së e pengon proceduralisht Kolegjin e Apelit të shkojë më tej dhe t'i shqyrtojë meritat e aktgjykimit të ankimuar.

Andaj, siç është vendosur tanimë nga jurisprudenca e Kolegjit të Apelit (ASC-11-0094) në raste të tilla, nuk mund të konsiderohet të jetë i justifikueshëm anulimi i një aktgjykimi i cili tani është bërë i formës së prerë, bazuar në apelin e paafatshëm të parashtruar nga AKP-ja pas më tepër se dy muajve nga koha kur kishte kaluar afati për ankesë dhe sidomos pas heqjes dorë nga ankesa nga i autorizuari i caktuar nga vetë e paditura.

Një ndër parimet themelore të secilit ligj të zbatueshëm është prodhimi i sigurisë ligjore për palët përmes ligjit dhe vendimeve gjyqësore. Vendimet e formës së prerë në të cilat palët me vetëdije i lëshojnë afatet ligjore për t'i kontestuar ato, apo heqjen dorë nga ankesa, nuk mund të jenë objekt i ndërhyrjeve gjyqësore për t'i ndryshuar më vonë ato, vetëm se pala pas afatit në një moment kohor ka interes t'i ndryshojë ato, ngase kjo shkakton pasiguri juridike për palët e përfshira. Në këtë rast shqyrtimi i meritave të ankesës së paafatshme të AKP-së, e cila nuk ishte e përfshirë në procedurë para Gjykatës Komunale, të paraqitur ndaj aktgjykimit të ankimuar, do të cenonte të drejtën e palëve në procedurë për një gjykim të drejtë të bazuar në nenin 6 (1) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (Për këtë ka një pikëpamje të ngjashme ligjore nga Gjykata e Strasburgut, Rasti Brumarescu vs. Rumania, për shkeljen e nenit 6 të Konventës, dhe të drejtës për gjykim të drejtë, në rast të ndërhyrjes në vendimin e formës së prerë për shkak të parashtrimt të mjetit juridik jashtë afatit).

Për më tepër, në këtë rast AKP-ja ka paraqitur ankesë kundër aktgjykimit të Gjykatës Komunale të Prishtinës, në procedurat e së cilës ajo nuk ishte palë. Palë e paditur është një ndërmarrje nga Republika e Serbisë, andaj siç është vendosur tani nga jurisprudenca e Kolegjit të Apelit (AC-II-12-0058), në rastet të tilla ankesa është e papranueshme edhe për faktin se në bazë të nenit 5.2 të Shtojcës së LDHP-ste, e paditura me seli jashtë vendit (pavarësisht statusit të pasqaruar ligjor të saj dhe pronës së

kontestuar që e ka në Prishtinë), nuk mund të jetë palë në procedurat para kolegjeve të DHPGJS-së”.

18. Më 27 mars 2013, parashtruesi, kundër Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së, nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit 2013, ushtroi propozim në Zyrën e Prokurorisë së Shtetit për inicimin e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë. Parashtruesi në propozimin për inicimin e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë, ka cekur se aktvendimi i Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së është i kundërligjshëm sepse nuk është i bazuar në argumente ligjore dhe arsyetimi i aktvendimit nuk është i mjaftueshëm dhe bindës dhe për këtë arsye i kundërshton pohimet e Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së, për hedhjen poshtë të ankesës si të paafatshme nga instanca në fjalë.
19. Më 25 prill 2013, Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit (Njoftimi KML C. nr. 44/13, i 12 prillit 2013) njofton parashtruesin se nuk ka gjetur bazë ligjore për të ushtruar kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

20. Parashtruesi i kërkesës pretendon se autoritetet gjyqësore, përkatësisht Kolegji i Ankesave të DHPGJS-së (Aktvendimi: AC-II-12-0212, i 7 marsit 2013) ka shkelur të drejtat kushtetuese të garantuara me nenin 102. paragrafi 3 të Kushtetutës, si dhe të drejtën për një “gjykim të drejtë dhe të paanshëm”, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ-së.
21. Parashtruesi pretendon se Gjykata Komunale në Prishtinë, duke vendosur për kontestin pronësor në fjalë, ka shkelur dispozitat e nenit 5.1 (a) (i) dhe 5.1 (a) (ii) të ligjit për AKP-në (Ligjit nr. 03/L-067), i cili ishte në fuqi dhe që parashihet se:

5.1 (a) “Agjencia është e autorizuar që të administrojë

(i) ndërmarrjet në pronësi shoqërore, pavarësisht nëse i janë nënshtruar transformimit apo jo; dhe

(ii) të gjitha asetet që ndodhen në territorin e Kosovës, pavarësisht a janë të organizuara si subjekt apo jo, të cilat kanë qenë pronë në pronësi shoqërore me ose para 22 Marsit 1989, pavarësisht nëse i janë nënshtruar transformimit apo jo, sipas Nenit 5.1 (b) më poshtë; dhe [...]

22. Parashtruesi pohon se: *“edhe përkundër obligimit ligjor të përcaktuar me nenin 102.3 të Kushtetutës së Kosovës që “gjykatat vendosin në bazë të kushtetutës dhe ligjit”, Gjykata Komunale në Prishtinë, ka shkelur nenin 5.1 dhe 29.1 të Ligjit për AKP-në (Ligji nr. 03/L-067) ligji i cili ka qenë në fuqi në kohën e parashtrimi të padisë, si dhe nenin 75.3, 76 dhe 77.1 të Ligjit të Procedurës Kontestimore (Ligji, nr. 03/L-006); nenin 4.1 pikën 4 dhe 5 të Rregullores së UNMIK-ut 2008/4 për DHPGJS, i cili ka të bëjë me çështjet që janë të lidhura me Agjencinë Kosovare të Privatizimit, prandaj shqyrtimi dhe nxjerrja e Aktgjykimit C. nr. 2134/2009 të 19 shkurtit 2010, ishte i kundërligjshëm dhe cenon Kushtetutën dhe ligjet në fuqi të Republikës së Kosovës.”*
23. Parashtruesi, posaçërisht pretendon se: *“Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së, kur ka vendosur për ankesën e AKP-së, duke mos e shqyrtuar objektin e kontestit pronësor, përkritazi me mungesën e juridiksionit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, vendosi në kundërshtim me nenin 102.3 të Kushtetutës dhe në kundërshtim me kërkesat e nenit 6 të KEDNJ-së, e drejtë kjo e garantuar edhe me nenin 31 të Kushtetutës duke hedhur poshtë ankesën e parashtruesit si të jashtafatshme”.*
24. Për më tepër, parashtruesi pretendon se, Ankesa në DHPGJS është ushtruar brenda afatit ligjor, pasi që më 26 prill 2010, për herë të parë ishte njoftuar për Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë C.nr.2134/2009, të 19 shkurtit 2010, nga ZKK-ja në Prishtinë.

Pranueshmëria e kërkesës

25. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kërkesat e parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregullore të punës të Gjykatës.
26. Në këtë rast, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që parasheh se:

113.7 “Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.

27. Dhe nenit 21. paragrafi 4, të Kushtetutës që përcakton se:

21.4 “Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme”.

28. Gjykata Kushtetuese, pasi shqyrtoi në tërësi të gjitha provat dhe argumentet e prezantuara nga parashtruesi, vëren se, parashtruesi ankohet kryesisht kundër vendimit të Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së, me të cilin është hedhur poshtë ankesa e parashtruesit, si e jashtëafatshme. Parashtruesi me ankesën e tij kishte kërkuar që Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së të shpallte të pavlefshëm aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë për shkak të vendosjes së rastit nga e njëjta në mungesë të juridiksionit.
29. Për qëllime të pranueshmërisë, Gjykata, gjithashtu duhet të marrë parasysh nëse kërkesa e parashtruesit i përmbush kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara në rregullin 36 (1) c) dhe dispozitat e rregullit 36 (2) të Rregullores së punës, që parashohin si në vijim:

36(1) “Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar”

36(2) “Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

a) kërkesa nuk arsyetohet prima facie;

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese;

c) Gjykata gjen që parashtruesi nuk është subjekt i ndonjë shkeljeje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë; ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

30. Sa i përket pretendimit të parashtruesit se: “Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së, vendosi në kundërshtim me Kushtetutën dhe me ligjet e aplikueshme të Republikës së Kosovës”, Gjykata konsideron se aktvendimi i Kolegjit të Ankesave i DHPGJS-së, në materie nuk përmban shkelje kushtetuese të të drejtave, sepse parashtruesi nuk ka arritur të argumentojë, se si dhe pse ky vendim i kolegjit ishte i paarsyetuar dhe arbitrar.

31. Gjykata rikujton se rasti duhet ndërtuar mbi bazën e argumentimit kushtetues, në mënyrë që Gjykata të intervenojë.
32. Arsyetimi i vendimit të Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së mbështetet kryesisht në parimin e garantimit të sigurisë juridike të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, duke e mbështetur arsyetimin e vendimit në harmoni me praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, përkitazi me rastet e natyrave analoge. Në vijim, konkludimi i Kolegjit përkitazi me rastin:

“Një ndër parimet themelore të secilit ligj të zbatueshëm është prodhimi i sigurisë ligjore për palët përmes ligjit dhe vendimeve gjyqësore. Vendimet e formës së prerë në të cilat palët me vetëdije i lëshojnë afatet ligjore për t’i kontestuar ato, apo heqjen dorë nga ankesa, nuk mund të jenë objekt i ndërhyrjeve gjyqësore për t’i ndryshuar më vonë ato, vetëm se pala pas afatit në një moment kohor ka interes t’i ndryshojë ato, ngase kjo shkakton pasiguri juridike për palët e përfshira. Në këtë rast shqyrtimi i meritave të ankesës së paafatshme të AKP-së, e cila nuk ishte e përfshirë në procedurë para Gjykatës Komunale, të paraqitur ndaj aktgjykimit të ankimuar, do të cenonte të drejtën e palëve në procedurë për një gjykim të drejtë të bazuar në nenin 6 (1) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (Për këtë ka një pikëpamje të ngjashme ligjore nga Gjykata e Strasburgut, Rasti Brumarescu vs. Rumania, për shkeljen e nenit 6 të Konventës, dhe Të Drejtës për Gjykim të Drejtë, në rast të ndërhyrjes në vendimin e formës së prerë për shkak të parashtrimt të mjetit juridik jashtë afatit).

33. Ndërsa sa i përket pretendimit të parashtruesit, përkitazi me faktin se: *“Gjykata Komunale në Prishtinë, duke vendosur për kontestin, ka shkelur nenin 5.1 dhe 29.1 të Ligjit për AKP-në (Ligji nr. 03/L-067), ligj i cili ka qenë në fuqi në kohën e parashtrimt të padisë, si dhe nenin 75.3, 76 dhe 77.1 të Ligjit për Procedurën Kontestimore (Ligji, nr. 03/L-006); nenin 4.1 pikën 4 dhe 5 të Rregullores së UNMIK-ut 2008/4 për DHPGJS, i cili ka të bëjë me çështjet që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit”, Gjykata thekson se, baza e ankesës së parashtruesit përmban pretendime që kanë të bëjnë me shkelje substanciale të dispozitave ligjore të aplikuara dhe të procedurës kontestimore.*
34. Prandaj, Gjykata konsideron se pretendime të tilla mund të jenë të fushës së ligjshmërisë.
35. Gjykata rithekson se, nuk është detyrë e saj që të vlerësojë ligjshmërinë dhe saktësinë e vendimeve të dhëna nga gjykatat e rregullta, përveç nëse

ka prova bindëse se vendimet e tilla janë dhënë në një mënyrë dukshëm të padrejtë dhe të paqartë.

36. Detyra e Gjykatës, lidhur me shkeljet e supozuara të të drejtave kushtetuese, është që të analizojë dhe të vlerësojë nëse procedurat, në tërësinë e tyre, kanë qenë të drejta dhe në pajtueshmëri me mbrojtjen shprehimisht të përcaktuar me Kushtetutë. Pra, Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e instancave më të ulëta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (*Shih, mutatis mutandis, Garcia Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I*).
37. Në rastin konkret, parashtuesi nuk ka paraqitur asnjë provë që tregon se shkeljet e supozuara të përmendura në kërkesë, përbejnë shkelje të të drejtave kushtetuese (*Shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, nr. 53363/99, i 31 majit 2005*).
38. Për më tepër, Gjykata nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse të zhvilluara në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme, kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (*Shih, mutatis mutandis, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009*).
39. Në tërësi, Gjykata konstaton se kërkesa e parashtuesit nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, sepse parashtuesi ka dështuar të provojë se me vendimin e kontestuar i janë shkelur atij të drejtat e garantuara me Kushtetutë.
40. Prandaj, në pajtim me rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, kërkesa e parashtuesit konsiderohet qartazi e pabazuar dhe si e tillë e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, në pajtim me rregullin 36 (2) b) dhe d) si dhe rregullin 56 (2) të Rregullores, më 22 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 28/12, Fehmi Ymeri, datë 06 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. I. nr. 200/2010, të 10 janarit 2010

Rasti KI28/12, Aktvendim për papranueshmëri i 25 nëntorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, kërkesë qartazi e pabazuar, e drejta në punë dhe ushtrim të profesionit.

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 22 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës. Parashtruesi, ndër të tjera, pohoi se e drejta e tij në punë dhe ushtrim të profesionit ishte cenuar.

Gjykata, ndër të tjera, theksoi se çështjet e fakteve dhe të ligjit janë kuadër të juridiksionit të gjykatave të rregullta dhe se nuk mund të veprojnë si gjykatë apeli apo gjykatë e shkallës së katërt. Gjykata, më tutje arsyetoi se parashtruesi nuk kishte paraqitur asnjë provë për shkeljet e supozuara të të drejtave dhe lirive të garantuara me Kushtetutë. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, dhe rregullave 36 (1) c) e 56 (2) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesit të papranueshme.

**AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në**

Rastin Nr. KI28/12

Parashtrues

Fehmi Ymeri

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Republikës së Kosovës, Rev. I. nr. 200/2010, të 10 janarit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Fehmi Ymeri (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesi), me vendbanim në Prishtinë. Në procedurën pranë Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata), parashtruesi përfaqësohet nga z. Habib Hashani, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata Supreme), të 10 janarit 2012, i cili i është dorëzuar parashtruesit më 7 shkurt 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 200/2010, ia kishte cenuar atij të drejtën e punës dhe të ushtrimit të profesionit, siç garantohet me dispozitat e nenit 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit, Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 23 mars 2012, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 25 prill 2012, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. GJR. KI28/12, e caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović Gjyqtar raportues. Në të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, me Vendimin Nr. KSH. KI28/12, e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
7. Më 22 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Më 10 qershor 2000, udhëheqësi i komisionit përzgjedhës e njoftoi parashtruesin se ai ishte përzgjedhur në pozitën e drejtorit të Ristrukturimit në Korporatën Energjetike të Kosovës (KEK).
9. Në një datë të pacaktuar, Përfaqësuesi i Posaçëm i Sekretarit të Përgjithshëm e emëroi parashtruesin drejtor të Ristrukturimit në Korporatën Energjetike të Kosovës (KEK) që nga 24 korriku 2000.
10. Më 16 shtator 2002, parashtruesi paraqiti njoftimin për dorëheqje, kryesisht për shkak të gjendjes së vështirë në të cilën po kalonte Korporata Energjetike e Kosovës.
11. Më 9 maj 2003, me vendimin ref. nr. 1579, drejtori menaxhues i KEK-ut e njoftoi parashtruesin se, që nga dorëheqja e tij nga pozita e drejtorit të Ristrukturimit, menaxhmenti i KEK-ut ishte përpjekur t'i gjejë atij vend të ri të përshtatshëm pune, por pa ndonjë sukses. Përveç kësaj, përmes kësaj letre, parashtruesi u njoftua se marrëdhënia e tij e punës me KEK-un përfundon më 10 gusht 2003.

12. Më 30 maj 2003, parashtruesi iu përgjigj drejtorit menaxhues të KEK-ut, ku ai e shprehte zhgënjimin e tij me vendimin, duke kërkuar anulimin e Vendimit 1579, të 9 majit 2003, lidhur me ndërprerjen e punësimit të tij.
13. Më 3 qershor 2006, drejtori menaxhues i KEK-ut kërkoi nga parashtruesi që ta respektojë Vendimin nr. 1579, të 9 majit 2003.
14. Më 20 maj 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Vendimin C1. Nr. 257/2008, e aprovoi padinë e parashtruesit dhe e anuloi Vendimin nr. 157, të 9 majit 2003, në lidhje me ndërprerjen e marrëdhënies së punës si dhe e urdhëroi KEK-un që ta kthejë parashtruesin në pozitën e tij të mëparshme. Gjykata theksoi se pas dorëheqjes së parashtruesit nga pozita e drejtorit të Ristrukturimit, punëdhënësi “ka qenë i obliguar t’i gjejë atij një pozitë adekuate brenda në KEK, në pajtim me nenin 12 të Rregullores së UNMIK-ut 2001/27.
15. Më 14 maj 2010, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Vendimin Ac. Nr. 49/10, e refuzoi ankesën e KEK-ut dhe e vërtetoi vendimin e fundit të Gjykatës Komunale.
16. Më 10 janar 2010, Gjykata Supreme, me Vendimin Rev. I. no. 200/2010, e aprovoi revizionin e KEK-ut dhe e anuloi vendimin e instancave më të ulëta.
17. Gjykata Supreme e Kosovës, në aktgjykimin e saj theksoi se “*gjykatat e shkallëve më të ulëta, bazuar në provat e administruara, i kanë zbatuar gabimisht dispozitat materiale kur kanë gjetur se kërkesëpadia e paditësit është e bazuar, për të cilën arsye në pajtim me nenin 224.1 të Ligjit për procedurën kontestimore, revizioni i së paditurës u pranua dhe të dy aktgjykimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta u ndryshuan dhe kërkesëpadia e paditësit u refuzua*”.
18. Përveç kësaj, Gjykata Supreme theksoi se “*Në pajtim me Rregulloren e UNMIK-ut 2001/27 për Ligjin themelor të punës, neni 11.1 pika b) parashihet se kontrata e punës shkëputet me marrëveshje me shkrim ndërmjet punonjësit dhe punëdhënësit. Akti i dorëheqjes së paditësit nga pozita e drejtorit të ristrukturimit është një mënyrë e shkëputjes së marrëdhënies së punës në pajtim me dispozitën e lartpërmendur. E paditura mund të ketë shprehur vullnet të mirë për ta caktuar paditësin në ndonjë pozitë tjetër të punës, por nuk ka qenë e obliguar. Ka qenë e drejtë e së paditurës që me rastin e dorëheqjes nga pozita me përgjegjësi të veçanta ta caktojë paditësin në ndonjë pozitë që iu*

përgjigjet aftësive të tij profesionale, për të cilën gjë e paditura ishte angazhuar, por nuk kishte pasur mundësi. Prandaj, vlerësimi i gjykatave të shkallëve më të ulëta se e paditura nuk e kishte zbatuar procedurën e shkëputjes së marrëdhënies së punës kundrejt paditësit për shkak të ndryshimeve ekonomike dhe në pajtim me nenin 12 të Rregullores nr. 2001/27, kjo nuk mund të pranohet nga Gjykata Supreme, pasi që në rastin e paditësit, marrëdhënia e punës i ishte shkëputur sipas nenit 11, paragrafi 1, pika b) e kësaj rregulloreje”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

19. Parashtruesi pretendon se i është shkelur e drejta e punës dhe e ushtrimit të profesionit, për faktin se *“dorëheqja e tij kishte të bënte vetëm me pozitën e tij të caktuar si drejtor i ristrukturimit dhe jo me KEK-un”*. Përveç kësaj, parashtruesi pretendon se KEK-u ka qenë i obliguar t’i gjejë atij një vend tjetër të përshtatshëm pune brenda ndërmarrjes.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

20. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

21. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës që parashikon:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

22. Gjykata po ashtu i referohet rregullit 36 (1) c) të Rregullores së punës, i cili parasheh:

“Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse (...) kërkesa është qartazi e bazuar”.

23. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), të cilat pretendohen se janë kryer nga gjykatat e rregullta, përveç nëse dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria). Pra, kjo gjykatë nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i

gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).

24. Si përmbledhje, Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të tillë ashtu që procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa Nr. 13071/87, miratuar më 10 korrik 1991).
25. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesi nuk e ka mbështetur pretendimin e tij në baza kushtetuese dhe nuk ka paraqitur asnjë provë se të drejtat dhe liritë e tij janë shkelur nga gjykatat e rregullta. Gjykata Supreme i ofroi parashtruesit një aktgjykim të arsyetuar mirë lidhur me atë se përse punëdhënësi i tij nuk ishte i detyruar t'i gjente atij ndonjë vend tjetër të punës në KEK, pas dorëheqjes së tij nga detyra e tij e caktuar në këtë institucion.
26. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konkludojë se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së në lidhje me pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
27. Si përfundim, parashtruesi i kërkesës nuk ka treguar se pse dhe si i janë shkelur të drejtat e tij, të garantuara me Kushtetutë. Deklarata e thjeshtë se është shkelur Kushtetuta nuk mund të konsiderohet ankesë kushtetuese. Rrjedhimisht, në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, kërkesa është qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës, rregullave 36 (1) c) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 22 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u kumtohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Prof. dr. Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

**KI 79/12, Tanasko Djordjević dhe të tjerët, datë 06 dhjetor 2013-
Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, MIc Rev. 377/2009, të 8 majit 2012**

Rasti KI 79/12, Aktvendim për papranueshmëri i 19 nëntorit 2013

Fjalët kyçe: kërkese individuale, kërkesë qartazi e pabazuar, anulimi kontratës për dhuratën, kontest pronësor

Parashtruesit paraqitën kërkesën bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, duke pohuar se Aktgjykimi e Gjykatës Supreme të Kosovës, MIc Rev. 377/2009, i 8 majit 2012, me të cilin është ndryshuar aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren dhe është hedhur poshtë padia e parashtruesve për anulimin e kontratës mbi faljen e patundshmërive të përfshira në kontratën mbi falje, duke i ka shkelur të drejtën në pronë të garantuar me nenin 46 të Kushtetutës.

Pas shqyrtimit të rastit në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk mundi të konsiderojë se procedurat përkatëse në Gjykatën Supreme kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare. Më tej Gjykata Kushtetuese ritheksoi se nuk është gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e instancave më të ulëta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale.

Gjykata gjeti se kërkesa e parashtruesve nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, sepse parashtruesit kanë dështuar të provojnë se me vendimin e kontestuar i janë shkelur atij të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa e parashtruesve, në pajtim me rregullin 36.2 (a) dhe (b) të Rregullores së punës, është qartazi e pabazuar dhe rrjedhimisht e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI 79/12

Parashtrues

Tanasko Djordjević dhe të tjerët

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Mlc Rev. 377/2009, të 8 majit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë z. Tanasko Djordjević, znj. Milorotka Jelić, z. Srboljub Djordjević, znj. Serafina Djordjević, znj. Jagoda Janković dhe z. Milorad Djordjević nga Prizreni, të cilët me autorizim i përfaqëson z. Bashkim Nevzati, avokat nga Prizreni.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është i Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Mlc Rev. 377/2009, i 8 majit 2012, i cili i është dorëzuar parashtruesit më 12 korrik 2012, me të cilin është ndryshuar aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren dhe është hedhur poshtë padia e parashtruesve për anulimin e kontratës mbi faljen e patundshmërive të përfshira në kontratën mbi falje, Leg. Nr. (Posl. Br. Ov.) 956/59, i 7 tetorit 1959, e lidhur në mes paraardhëses të paditësve si dhuratëdhënës dhe Komunës së Prizrenit, në cilësinë e dhuratëmarrësit.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Mlc Rev. 377/2009, i 8 majit 2012, duke pretenduar se

është shkelur neni 46 [Mbrojtja e Pronës] i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 22 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Parashtruesit e kërkesës e dorëzuan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) më 24 gusht 2012.
6. Më 27 shtator 2012, Gjykata Kushtetuese e njoftoi përfaqësuesin e parashtruesve të kërkesës dhe Gjykatën Komunale në Prizren, Gjykatën e Qarkut në Prizren dhe Gjykatën Supreme të Kosovës se është iniciuar procedura e vlerësimit të kushtetutshmërisë të vendimeve në lidhje me rastin nr. KI79/12.
7. Me Vendimin e Kryetarit (Nr. GJR. 79/12, të 4 shtatorit 2012), gjyqtari Ivan Čukalović u emërua Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me vendimin e Kryetarit, nr. KSH. 79/12, u emërua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Enver Hasani, anëtarë të kolegjit.
8. Më 19 nëntor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 7 tetor 1959 është lidhur kontrata Leg. nr. 956/59 mbi dhuratën në mes të Jovanka Miletić Dejanovićit, nga Prizreni, si dhuratëdhënës, në njërën anë, dhe atëbotë Këshillit Popullor të Komunës së Prizrenit, si dhuratëmarrës, nga ana tjetër, sipas së cilës, dhuratëdhënësi i dhuroi dhuratëmarrësit parcelat kadastrale: nr. 4/168/2 në sipërfaqe prej 0.47,00 ha; nr. 5/229 në sipërfaqe prej 0.30,00 ha; nr. 5/236 në sipërfaqe prej 0.92,00 ha; dhe nr. 5/316 në sipërfaqe prej 0.38,00 ha në zonën kadastrale të Prizrenit, të cilat kanë qenë të evidentuara në emër të paraardhëses së paditëseve.
10. Kjo ngastër në bazë të kësaj kontrate kaloi në pronësi shoqërore në emër të Kuvendit Komunal të Prizrenit.

11. Ish-pronarja e paluajtshmërisë së përshkruar më lart ndërroi jetë më 15 mars 1967, duke lënë pas vetes Grozdana Djordjevićin, e cila po ashtu ka vdekur dhe ka lënë pas vetes si trashëgimtarë paditësit në gjykatat e rregullta, dhe të cilët në Gjykatë përfaqësohen nga parashtuesi i kërkesës.
12. Në një datë të paspecifikuar gjatë vitit 1997, trashëgimtarët e tashmë të ndjerës Jovanka Jovanović, kanë iniciuar në Gjykatën Komunale në Prizren, me anë të padisë, procedurë për anulimin e kontratës dhe për kthimin e pronës së paluajtshme, pasi kanë konsideruar se nënshkrimi i kontratës mbi dhuratën ishte bërë nën kërcënim dhe se nuk përfaqëson vullnetin e lirë të saj. Paditësit në këtë procedurë kërkuar nga Gjykata Komunale në Prizren rikthimin e pronësisë mbi parcelën kadastrale kat. nr. 5/316, e cila tani është e evidentuar në emër të KK Prizren si parc. kat. Nr. 2035, me sipërfaqe prej 0.38,67 ha, parcelës kadastrale 5/236, e cila tani është e evidentuar në emër të KBI “Progress-Export” nga Prizreni, dhe parcelës kadastrale parc. kat. nr. 5070, me sipërfaqe 0.94,74 ha, e cila evidentohet në emër të M.K.
13. Gjykata Komunale në Prizren pas shqyrtimit të provave dhe dëshmisë së dëshmitarëve, nxori Aktgjykimin C. Nr. 1067/97, të 12 dhjetorit 2007, me të cilin e pranoi padinë dhe kërkesëpadinë e paditësve dhe konstatoi se kontrata mbi dhurimin e paluajtshmërisë Leg. nr. 956/59, e 7 tetorit 1959, e lidhur në mes Jovanka Miletić Dejanovićit, nga Prizreni, si dhuratëdhënës nga njëra anë dhe Komunës së Prizrenit, si dhuratëmarrës nga ana tjetër, ishte e pavlefshme.
14. Në vendimin e saj, Gjykata Komunale në Prizren theksoi se:
“Gjykata i ka vlerësuar deklaratat e dëshmitarëve të cekur, sepse deklaratat e tyre në tërësi pajtohen dhe e vërtetojnë faktin se kontrata mbi dhuratën është lidhur me presion dhe nuk është shprehje e vullnetit të lirë të dhuratëdhënësit, andaj si e tillë është absolut nule. Në kuptim të Ligjit mbi qarkullimin e paluajtshmërisë, dhe i cili ligj është i aplikueshëm në Kosovë në kuptim të Rregullores nr. 1999/24”.
15. Brenda afatit ligjor, të paditurit (KK Prizren dhe KBI “Progress-Export”) me ankesa të veçanta kundër këtij aktgjykimi iu drejtuan Gjykatës së Qarkut në Prizren duke *“atakuar të njëjtin për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës civile, vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe aplikimit të gabuar të së drejtës*

materiale, me propozimin që aktgjykimi i atakuar të priset dhe lënda t'i kthehet gjykatës së shkallës së parë në rigjykim”.

16. Më 1 dhjetor 2008, Gjykata e Qarkut në Prizren duke vendosur sipas ankesës, nxori Aktgjykimin Ac. nr. 143/04, me të cilin i refuzoi si të pabazuara ankesat e të paditurve dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prizren, C. Nr. 1067/97.
17. Gjykata e Qarkut në Prizren, në aktgjykimin e saj ndër të tjera theksoi se *“gjykata e shkallës së parë me vërtetimin e fakteve vendimtare drejt ka vendosur kur ka vërtetuar se kontrata mbi dhuratën, Leg. Nr. 956/59, është nule. Për këtë në aktgjykimin e shkallës së parë kanë dhënë arsyet bindëse me të cilat kjo gjykatë pajtohet në tërësi dhe i pranon si të tilla.”*
18. Kundër aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, Prokurori Publik i Kosovës paraqiti kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë *“për shkak të shkeljeve thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale, me propozimin që aktgjykimet e gjykatave të instancës më të ulët të prishen dhe çështja t'i kthehet gjykatës së shkallës së parë për rigjykim”*. Në të njëjtën kohë edhe Komuna e Prizrenit kishte paraqitur revizion *“për shkak të shkeljeve thelbësore të procedurës kontestimore dhe aplikimit të gabuar të së drejtës materiale, me propozimin që të ndryshohen aktgjykimet e gjykatave të instancave më të ulëta, ashtu që të refuzohet kërkesëpadia e paditësve ose lënda të priset dhe çështja të kthehet në gjykatën e shkallës së parë për rigjykim.”*
19. Më 8 maj 2012, Gjykata Supreme e Kosovës nxori Aktgjykimin Mİc Rev. nr. 377/2009, me të cilin gjeti se gjykatat e instancave më të ulëta gabimisht e kanë zbatuar të drejtën materiale dhe ndryshoi aktgjykimet e këtyre gjykatave.
20. Në pjesën e arsytimit të aktgjykimit të saj, Gjykata Supreme theksoi se:

“Kontrata e dhurimit, e cila është lidhur më 30 shtator 1959, siç shihet dhe nga fotokopja e kontratës që ndodhet në shkresat e lëndës, dhe në rastin konkret nuk mund të zbatohen dispozitat e Ligjit mbi marrëdhëniet detyimore, i cili ka hyrë në fuqi më 1 tetor 1978, dispozitat e të cilit sipas nenit 1106 të këtij ligji, nuk do të zbatohen në marrëdhënie detyimore para hyrjes në fuqi të këtij ligji”.

[...]

“Edhe po të supozohet që të ketë pasur mungesë të vullnetit të palës kontraktuese për shkak të kërcënimit, lajthimit apo mashtrimit, sipas rregullave të së drejtës civile, kontrata e tillë do të ishte relativisht e pavlefshme, dhe se anulimi i kontratës për arsye të tilla mund të kërkohet në afat prej një viti nga dita e marrjes në dijeni të shkakut të rrëzueshmërisë, pushimit të shkakut të kërcënimit, ndërsa e drejta e tillë humbet në afatin objektiv prej tri vjetësh”.

[...]

“Për faktin se kanë kaluar të gjitha afatet për kërkimin e nulitetit relativ të kontratës, të cilat afate janë prekluzive, në rastin konkret nuk mund të kërkohet nuliteti i kontratës pas skadimit të afatit prej mbi 38 vjetësh, siç kanë vepruar paditësit në rastin konkret”.

Pretendimet e parashtruesve të kërkesës

21. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, MIc Rev. nr. 377/2009, të 8 majit 2012, duke pretenduar se *“në bazë të nenit 54. të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose të mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur”.*
22. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se Gjykata Supreme përmes MIc Rev. nr. 377/2009, ka shkelur nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës, i cili thekson se çdo person fizik dhe juridik ka të drejtë ta gëzojë pronën e tij dhe se askush nuk mund të privohet nga prona e tij.

Pranueshmëria e kërkesës

23. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesit e kërkesës i kanë plotësuar kriteret e kërkuara për pranueshmëri, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tutje me Ligj dhe me Rregulloren e punës të Gjykatës.
24. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 (7), që përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirivetë tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjithamjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

25. Gjykata, gjithashtu, i referohet nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij/saj të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

26. Për më tepër, rregulli 36 (1) c) dhe (2) a) dhe b) i Rregullores së punës, parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar.

[...]

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

m) Kërkesa nuk arsyetohet prima facie;

n) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.

27. Në këtë rast, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës kontestojnë vendimin e Gjykatës Supreme, me të cilin pretendojnë se i janë shkelur të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë dhe me instrumente ndërkombëtare, si pasojë e konstatimit të gabuar të fakteve dhe aplikimit të gabueshëm të ligjit nga Gjykata Supreme.
28. Pas shqyrtimit të rastit në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse në Gjykatën Supreme kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub vs. Lithuania, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
29. Gjykata Kushtetuese rithekson se nuk është gjykatë e shkallës së katërt, kur i shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e instancave më të ulëta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t’i interpretojnë dhe t’i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96,

paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).

30. Parashtruesit e kërkesës nuk kanë paraqitur asnjë provë *prima facie* që tregon shkeljen e të drejtave të tyre kushtetuese (Shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, nr. 53363/99, i 31 majit 2005). Parashtruesit e kërkesës në asnjë mënyrë nuk e mbështesin kërkesën e tij se janë shkelur të drejtat e garantuara me nenin 46 të Kushtetutës.
31. Prandaj, Gjykata gjen se kërkesa e parashtruesve nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë, sepse parashtruesit kanë dështuar të provojnë se me vendimin e kontestuar i janë shkelur atij të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë.
32. Në tërësi, Gjykata konkludon se kërkesa e parashtruesve, në pajtim me rregullin 36.2 (a) dhe (b) të Rregullores së punës, është qartazi e pabazuar dhe rrjedhimisht e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës; në pajtim me nenin 20 të Ligjit; dhe në pajtim me rregullin 36.2 dhe 56.2 të Rregullores së punës, më 19 nëntor 2013, me shumicë votash:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 122/13, Rizah Llumnica, datë 06 dhjetor 2013 - Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 12/2011, të 8 prillit 2013.

KI 122/13, Aktvendim për papranueshmëri, 21 tetor 2013.

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar, ndërtimi I rastit, dëshmi prima facie, mbrojtja e pronës, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm

Parashtruesi, z. Rizah Llumnica, ka parashtruar kërkesë sipas nenit 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke kontestuar Aktgjykimin Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 12/2011, të 8 prillit 2013, me të cilin pretendon se I janë shkelur të drejtat e tij kushtetuese të garantuara me nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm].

Gjykata kishte ardhur në përfundim që kërkesa nuk I plotëson kriteret për të qenë e pranueshme pasi që parashtruesi i kërkesës as nuk e ka mbështetur pretendimin e tij dhe as nuk ka paraqitur ndonjë dëshmi *prima facie* që do të tregonte shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese. Në këtë mënyrë, Gjykata kishte vendosur që kërkesa është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 1) (c) dhe (2) b) dhe d) të Rregullores së Punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në
Rastin Nr. KI122/13
Parashtrues
Rizah Llumnica
Vlerësimi i kushtetutshmërisë së
Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 12/2011,
të 8 prillit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga z. Rizah Llumnica nga Prishtina, i përfaqësuar nga z. Halil Palaj (parashtruesi).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktgjykimin Rev. nr. 12/2011, të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 8 prillit 2013, i cili i është dorëzuar atij më 21 maj 2013.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi pretendon se aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës Supreme ia ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 46 [Mbrotja e Pronës] dhe nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm].

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), nenin 22 të Ligjit nr. 03/L-121 për

Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 13 gusht 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 30 gusht 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama.
7. Më 11 shtator 2013, Gjykata e informoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ai vërtetimin, i cili e konfirmon datën e pranimit të njoftimit në lidhje me aktgjykimin e Gjykatës Supreme. Në të njëjtën datë, Gjykata e informoi edhe Gjykatën Supreme në lidhje me kërkesën.
8. Më 24 shtator 2013, parashtruesi e dorëzoi vërtetimin e kërkuar në lidhje me pranimin e njoftimit.
9. Më 21 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 4 korrik 2001, parashtruesi i kërkesës paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë kundër Komunës së Prishtinës për konfirmimin e së drejtës së tij për pronën e paluajtshme.
11. Më 8 qershor 2007, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin (C. nr. 733/01), e refuzoi padinë si të pabazuar.
12. Parashtruesi ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë, për shkak të shkeljes së dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar dhe jo të plotë të së drejtës materiale.
13. Më 21 shtator 2010, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktgjykimin (Ac. nr. 146/2008) e refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit të kërkesës, duke arsyetuar se *“pretendimet ankimore nuk kanë të bëjnë me kërkesëpadi, vërtetimin e së drejtës pronësore, por kanë të bëjnë ekskluzivisht me procedurë dhe aktvendim për eksproprijim, të vitit*

1976”, të cilat janë dy procedura të ndryshme dhe se “*paditësi kundër aktvendimit të cekur ka mundur të iniciojë vetëm konflikt administrativ, në kuptim të nenit 3 të Ligjit për konfliktin administrativ.*”

14. Më 27 tetor 2010, parashtruesi paraqiti revizion në Gjykatën Supreme për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale, duke pretenduar se “*kjo pronë e paluajtshme ishte pronë private e babait, gjyshit dhe stërgjyshit të paditësit, ku ai ka jetuar me familjen e tij dhe nuk ka asnjë ligj në botë dhe në vendet me demokraci funksionale, që është gjithashtu i aplikueshëm në Republikën e Kosovës, që do të mund t’ia mohonte të drejtën e tij pronësore dhe njohjen e së drejtës pronësore.*”
15. Më 8 prill 2013, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. nr. 12/2011), e hodhi poshtë si të palejueshëm revizionin e parashtruesit, sepse “*vlera e kësaj lënde kontestimore nuk ka qenë fare e caktuar në padi, ndërsa paditësi ka paguar taksa gjyqësore për padi në shumë prej 20 DM, e që sipas regjistrarit për taksa gjyqësore të Gjykatës Komunale në Prishtinë, i cili ndodhet në shkresat e lëndës, nënkupton vlerën e kontestit prej 25-250 eurosh, rezulton se kjo vlerë e kontestit prej 250 eurosh, për të cilën është paguar taksa gjyqësore në shumë prej 20 DM, nuk e kalon shumën e paraparë me dispozitën e nenit 382 paragrafi 2 i LPK-së, lidhur me nenin 2 nën pika (i) e Urdhërësës Administrative të UNMIK-ut nr. 2001/10*”.

Pretendimet e parashtruesit

16. Parashtruesi pretendon shkelje të nenit 46 dhe 31 të Kushtetutës, duke theksuar se “*është shkelur e drejta e garantuar e pronës së tij, sepse prona e tij që ishte në pronësi të babait të Rizah Llumnicës, prej 80 vitesh, ishte shpronësuar jo për interesa publike, por personale, për inspektorë të Sigurimit Shtetëror. E drejta e pronës private është e shenjtë, e paprekshme dhe e pacenueshme.*”
17. Parashtruesi përfundon duke kërkuar nga Gjykata Kushtetuese që ta “*anulojë Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 12/2011, të 8 prillit 2013 dhe të urdhërojë shqyrtimin merititor të revizionit.*”

Pranueshmëria e kërkesës

18. Para së gjithash, Gjykata vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë së kërkesës.

19. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 të Kushtetutës, i cili përcakton:

*“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.
(...)*

“7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

20. Përveç kësaj, Gjykata gjithashtu i referohet nenit 49 të Ligjit, i cili parasheh:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh”.

21. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi ka kërkuar ndihmë për t'i mbrojtur të drejtat e tij në Gjykatën Komunale dhe të Qarkut, dhe përfundimisht, në Gjykatën Supreme të Kosovës. Gjykata gjithashtu vëren se parashtruesit i ishte dorëzuar aktgjykimi i Gjykatës Supreme më 15 korrik 2013 dhe ai e ka dorëzuar kërkesën në Gjykatë më 21 maj 2013.

22. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesi është palë e autorizuar, se i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion me ligjin e aplikueshëm dhe se kërkesa është dorëzuar brenda afatit katër muajsh.

23. Rrjedhimisht, Gjykata konkludon se kërkesa i plotëson kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe me nenin 49 të Ligjit.

24. Sidoqoftë, Gjykata duhet ta marrë parasysh nenin 48 të Ligjit, i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar (...)”.

25. Përveç kësaj, Gjykata i referohet edhe rregullit 36 të Rregullores, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

(c) kërkesa nuk është qartazi e pabazuar.”

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...],

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose
[...], ose

(d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

26. Gjykata vëren se parashtruesi ka kontestuar në Gjykatën Supreme aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut, për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale. Ai në Gjykatën Kushtetuese konteston aktgjykimin e Gjykatës Supreme, sepse me vendimin e kontestuar i janë shkelur *“e drejta e garantuar e pronës”* dhe *“e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm.”*
27. Gjykata vëren më tej se Gjykata Supreme ka hedhur poshtë revizionin e parashtruesit si të palejuar, sepse *“vlera e kontestit prej 250 eurosh, për të cilën është paguar taksa gjyqësore në shumë prej 20 DM, nuk e kalon shumën e paraparë me dispozitën e nenit 382 paragrafi 2 të LPK-së lidhur me nenin 2 pikën (i) të Urdhëresës Administrative të UNMIK-ut nr. 2001/10”*. Prandaj, vlera e kontestit e përcaktuar në këtë mënyrë nga Gjykata Supreme ishte 250 euro, që është shumë më e ulët se pragu prej 800 eurosh, në mënyrë që revizioni të jetë i lejueshëm sipas Ligjit për procedurën kontestimore.
28. Gjykata konsideron se arsyetimi i ofruar nga aktgjykimi i Gjykatës Supreme është i qartë dhe i arsyetuar mirë duke iu përgjigjur pretendimeve të parashtruesit.
29. Në anën tjetër, parashtruesi nuk qartëson saktësisht se si dhe pse vendimi i Gjykatës Supreme duke hedhur poshtë revizionin për shkak të pamjaftueshmërisë së vlerës monetare ka shkelur të drejtën e tij për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, ashtu siç garantohet me nenin 31 të Kushtetutës.

30. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese rithekson se nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës, Nr. 30544/96, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, i 21 janarit 1999, paragrafi 28; shih gjithashtu rastin KI70/11, të parashtguesve Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Aktvendimi për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011).
31. Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të tillë sa që procedurat në përgjithësi dhe të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë, sa që parashtguesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, ndër të tjera, *inter alia*, Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i 10 korrikut 1991).
32. Gjykata konsideron se procedurat në gjykatat e rregullta, duke përfshirë edhe Gjykatën Supreme, ishin të drejta dhe të arsyetuara (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Nr. 17064/06, Vendimi i GJEDNJ-së, i 30 qershorit 2009).
33. Në përmbledhje, parashtguesi as nuk e ka mbështetur pretendimin e tij dhe as nuk ka paraqitur ndonjë dëshmi *prima facie* që do të tregonte shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese (Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, nr. 53363/99, Vendimi i GJEDNJ-së, i 31 majit 2005).
34. Nga kjo del se kërkesa është qartazi e pabazuar dhe si e tillë e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (7) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) c) dhe (2) b) dhe d) dhe 56 (2) të Rregullores, më 21 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 17/13, Bujar Bukoshi, datë 06 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ka, Nr. 562/12 të 8 tetorit 2012

Rasti KI 17/13, Vendim për heqjen e kërkesës nga lista i 18 nëntorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë për tërheqjen e kërkesës, imuniteti i anëtarëve qeverisë, dinjiteti i njeriut, vendim për heqjen e kërkesës nga lista

Parashtruesi paraqiti kërkesën bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke pohuar se për të gjitha veprimet dhe vendimet të cilat ai i mori si Ministër i Shëndetësisë në Qeverinë e Republikës së Kosovës kishte imunitet funksional dhe ato ishin në pajtim me ligjin e aplikueshëm në Kosovë. Prandaj, ai nuk mund të ndiqet penalisht. Gjithashtu parashtruesi pretendon se se konfirmimi i aktakuzës ishte bërë publik dhe kjo e kishte dëmtuar reputacionin e tij, duke shkelur kështu dinjitetin e tij njerëzor. Për më tepër parashtruesi kërkon nga Gjykata të vendosë masa të përkohshme për suspendimin e procedurës penale kundër tij në gjykata të rregullta, deri në gjykimin përfundimtar të kërkesës. Më 14 mars 2013 Gjykata vendosi për të refuzuar kërkesën për masë të përkohshme.

Më vonë, parashtruesi i kërkesës kërkoi nga Gjykata heqje të kërkesës nga lista, duke theksuar se në lëndën penale në të cilën ishte i përfshirë në cilësinë e personit të akuzuar, Gjykata Themelore në Prishtinë, pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor në instancën e parë, e ka liruar nga të gjitha akuzat e Prokurorisë.

Gjykata konkludoi se nuk ekzistojnë rrethana të veçanta lidhur me mbrojtjen e të drejtave të njeriut të parashtruesit të kërkesës, për çfarë do të ishte i nevojshëm ekzaminimi i mëtejshëm i kërkesës. Prandaj, Gjykata konsideroi se nuk ka çështje që duhet të vendoset.

VENDIM PËR HEQJE TË KËRKESËS NGA LISTA

në

Rasti Nr. KI17/13

Parashtrues

Bujar Bukoshi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Qarkut në
Prishtinë,**

Ka, Nr. 562/12 të 8 tetorit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është z. Bujar Bukoshi, me vendbanim në Prishtinë, i përfaqësuar nga z. Besnik R. Berisha, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston vendimin Ka. Nr. 265/12, të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, të 8 tetorit 2012, të cilin parashtruesi e ka pranuar me 10 tetor 2012.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit, Ka. Nr. 265/12, të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, i cili e konfirmoi aktakuzën kundër parashtruesit të kërkesës. Parashtruesi thekson se *“pretendimet kundër tij në aktakuzë janë antikushtetuese, pasi që veprimet dhe vendimi që ka marrë ishin brenda fushëveprimit të kompetencave të ministrit të Shëndetësisë.”*
4. Parashtruesi më tutje kërkon nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) që të vendosë masën e

përkohshme për suspendimin e hetimeve penale kundër tij, derisa Gjykata ta merr vendimin përfundimtar.

Baza ligjore

5. Neni 113.7 i Kushtetutës, nenet 22, 48 dhe 49 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe Rregulli 29 i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 11 shkurt 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
7. Më 13 shkurt 2013, parashtruesi dorëzoi dokumente shtesë në Gjykatë.
8. Më 25 shkurt 2013, kryetari i Gjykatës me Vendimin Nr. GJR. KI. 17/13, caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese. Në të njëjtën ditë, kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KI17/13, caktoi Kolegjin shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Kadri Kryeziu.
9. Më 8 mars 2013, Gjykata Kushtetuese, e informoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe në të njëjtën ditë, kërkesa iu komunikua Gjykatës së Apelit në Prishtinë, si pasardhëse e Gjykatës së Qarkut në Prishtinës.
10. Më 14 mars 2013, Gjykata Kushtetuese nxori Vendimin Rk 388/13, me të cilin refuzoi kërkesën e parashtruesit për masë të përkohshme.
11. Më 7 tetor 2013, në përputhshmëri me rregullin 32 të Rregullores së Punës , parashtruesi paraqiti kërkesën për heqje të kërkesës nga lista, duke theksuar se “në lëndën penale në të cilën z. Bukoshi ishte i përfshirë në cilësinë e personit të akuzuar, Gjykata Themelore në Prishtinë, pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor në instancën e parë, z. Bukoshi e ka liruar nga të gjitha akuzat e Prokurorisë.”
[...]

“Andaj, meqenëse tashmë kemi një situatë të re procedurale në çështjen penale kundër z. Bukoshi, për interesin tonë, rezulton të jetë e panevojshme procedimi i mëtejshëm i Kërkesës K-117/13”.

12. Më 18 nëntor 2013, në dritën e zhvillimeve të lartpërmendura, Gjyqtarja raportuese i propozoi Kolegjit shqyrtues që të ndërpresë ekzaminimin e mëtejshmë të kërkesës.

Vlerësimi i Gjykatës

13. Për të qenë në gjendje të vendosë se çfarë hapa duhet ndërmarrë pas korrespondencës nga përfaqësuesit e parashtruesit, Gjykata i referohet rregullit 32 të Rregullores së Punës së Gjykatës.

14. Neni 23 i Ligjit përcakton se:

“Gjykata Kushtetuese do të vendosë për çështjet që i’u janë referuar në mënyrë ligjore nga ana e palëve të autorizuara pavarësisht tërheqjes së palës nga procedure”

15. Rregulli 32 i Rregullores së punës thotë si vijon:

Rregulli 32

Tërheqja e kërkesës dhe përgjigjes

- (1) *Pala mund të tërheqë kërkesën ose përgjigjen e parashtruar për atë kërkesë në çdo kohë para fillimit të seancës dëgjimore, ose në çdo kohë para marrjes së vendimit nga Gjykata, nëse vendimi merret pa seancë dëgjimore.*
- (2) *Pavarësisht tërheqjes së kërkesës, Gjykata mund të përcaktojë të vendosë përkitazi me të.*
- (3) *Në rast të tillë, Gjykata vendos pa seancë dëgjimore, duke u bazuar vetëm në kërkesë, në përgjigjet e parashtruara dhe në çfarëdo dokumentesh që i janë bashkëngjitur asaj.*
- (4) *Gjykata mund të hedhë poshtë një kërkesë, kur përcakton se pretendimet në të janë të diskutueshme, ose që nuk përfaqësojnë një rast ose një kontest.*
- (5) *Sekretariati i njofton me shkrim të gjitha palët për çfarëdo tërheqje, për çfarëdo vendimi të Gjykatës për të vendosur përkitazi me kërkesën, pavarësisht tërheqjes së saj, dhe për çfarëdo vendimi për ta hedhur poshtë kërkesën para vendimit përfundimtar.*

16. Gjykata vëren se nuk ekzistojnë rrethana të veçanta lidhur me mbrojtjen e të drejtave të njeriut të parashtruesit të kërkesës, për çfarë do të ishte i nevojshëm ekzaminimi i mëtejshëm i kërkesës. Prandaj, Gjykata konsideron se nuk ka çështje që duhet të vendoset.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në përputhshmëri me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 23 të Ligjit dhe rregullin 32, paragrafi 1 dhe 4 të Rregullores punës, më 18 nëntor 2013 njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEQË NGA LISTA kërkesën.
- II. Ky Vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit.
- III. Ky Vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KO 08/13, Komuna e Klinës, datë 06 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Kolegjit Administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 811/2006, të 14 marsit 2007, dhe pesëmbëdhjetë (15) vendime të tjera, dhe kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme

Rasti KO08/13, Aktvendim për papranueshmëri i 10 shtatorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë e organeve shtetërore, kërkesë për masë të përkohshme, kontest civil, mbrojtja e pronës, pushteti lokal, qeverisja lokale dhe organizimi territorial, palë e paautorizuar.

Parashtruesi, në rastin konkret, pretendonte se gjashtëmbëdhjetë aktgjykime të miratuara nga Kolegji Administrativ i Gjykatës Supreme të Kosovës, kishin shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenet: 12, 46, 121, 123, dhe 124 të Kushtetutës, si dhe me nenin 1 Protokollin 1 i KEDNJ-së. Parashtruesi në kërkesë argumentonte se pronat në të gjashtëmbëdhjetë rastet, të prekura nga revokimi i lejeve për ndërtim të përkohshëm dhe urdhrat për rrënim të Inspektoratit të Drejtorisë për Urbanizëm, i takojnë Komunës, për qëllime publike. Për më tepër, i njëjti pretendonte se aktgjykimet e Gjykatës Supreme ndikojnë drejtpërdrejt në mundësinë që parashtruesi i kërkesës t'i ushtrojë të drejtat e veta pronësore dhe të rregullojë përdorimin e tokës komunale.

Gjykata vëren se kërkesa e dorëzuar nga Komuna e Klinës, bazuar në nenin 113.4 të Kushtetutës, nuk e *“konteston kushtetutshmërinë e ligjeve ose akteve të Qeverisë,”* por në vend të kësaj, ajo konteston gjashtëmbëdhjetë vendimet e Gjykatës Supreme në procedurë administrative. Si të tilla, Gjykata konsideron se vendimet e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës në procedurë administrative nuk janë akte a ligje të Qeverisë, sipas kuptimit të nenit 113 (4) të Kushtetutës (Shih, *mutatis mutandis*, Komuna e Gjakovës kundër Gjykatës Ekonomike të Qarkut, nr. KO123/10, Aktvendimi i 21 majit 2012).

Si pasojë e kësaj, Gjykata gjen se parashtruesi i kërkesës, në këtë rast, nuk është palë e autorizuar, siç kërkohet me nenin 113 (1) Kushtetutës, për të kontestuar vendimet e Gjykatës Supreme, sepse këto vendime nuk janë ligje apo akte të cilat parashtruesi do të mund t'i kontestonte në bazë të nenit 113.4 të Kushtetutës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KO08/13

Parashtrues

Komuna e Klinës

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Kolegjit

Administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 811/2006, të

14 marsit 2007, dhe pesëmbëdhjetë (15) vendime të tjera,

dhe

kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Komuna e Klinës, përfaqësuar nga z. A.Sh.

Vendimet e kontestuarra

2. Parashtruesi i konteston gjashtëmbëdhjetë vendime të Kolegjit Administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës: në lidhje me gjashtëmbëdhjetë palë të treta të ndryshme:
 - a. A. nr. 811/2006, të 14 marsit 2007;
 - b. A. nr. 752/2006, të 14 marsit 2007;
 - c. A. nr. 755/2006, të 14 marsit 2007;
 - d. A. nr. 635/2006, të 14 marsit 2007;
 - e. A. nr. 753/2006, të 14 marsit 2007;
 - f. A. nr. 754/2006, të 14 marsit 2007;
 - g. A. nr. 751/2006, të 14 marsit 2007;
 - h. A. nr. 750/2006, të 28 janarit 2009;
 - i. A. nr. 749/2006, të 28 janarit 2009;
 - j. A. nr. 638/2006, të 28 janarit 2009;

- k. A. nr. 747/2006, të 28 janarit 2009;
- l. A. nr. 637/2006, të 28 janarit 2009;
- m. A. nr. 636/2006, të 28 janarit 2009;
- n. A. nr. 746/2006, të 28 janarit 2009;
- o. A. nr. 748/2006, të 28 janarit 2009; dhe
- p. A. nr. 579/2006, të 28 janarit 2009.

Objekti i çështjes

- 3. Objekt i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimeve të kontestuara të sipërpërmendura, me të cilat parashtruesi pretendon se i janë shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, gjegjësisht nenin 12 [Pushteti Lokal] në lidhje me nenet 123 dhe 124 [Qeverisja Lokale dhe Organizimi Territorial], neni 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe neni 121 [Prona]. Përveç kësaj, parashtruesi pretendon shkeljen e të drejtave të saj në shfrytëzimin e lirë të pronës sipas nenit 1 të Protokollit 1 të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).
- 4. Për më tepër, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese të vendosë masë të përkohshme, sipas nenit 27 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, në pritje të vendimit të Gjykatës, në mënyrë që të parandalohen pasojat e pariparueshme për pronën publike komunale, që do të pasonin nga zbatimi i vendimeve të MMPH-së dhe i aktgjykimeve të Gjykatës Supreme.

Baza juridike

- 5. Neni 113.4 të Kushtetutës, neni 27, 40 dhe 41 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, i 16 dhjetorit 2008, i hyrë në fuqi më 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe rregulli 55, 56 (2) dhe (3) i Rregullores së punës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

- 6. Më 24 dhjetor 2009, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi një shkresë në Gjykatë, duke synuar që kjo të paraqesë kërkesën e dorëzuar.
- 7. Më 30 dhjetor 2009, Gjykata kërkoi nga parashtruesi i kërkesës të dorëzojë formën e plotësuar zyrtare të kërkesës dhe të caktojë një përfaqësues të autorizuar.

8. Më 9 janar 2013, Gjykata e informoi parashtruesin se për shkak të mungesës së ndonjë përgjigjeje ndaj kërkesës së Gjykatës të 30 dhjetorit 2009, kërkesa nuk është regjistruar në Gjykatë, sepse Gjykata e kishte konsideruar kërkesën të pakompletuar.
9. Më 23 janar 2013, parashtruesi e dorëzoi formën e plotësuar të kërkesës, së bashku me një autorizim për përfaqësues si dhe vendimet relevante të gjykatave. Parashtruesi pretendonte se shkresa e Gjykatës, e 30 dhjetorit 2009, nuk është pranuar për shkak se kërkesa e plotësuar nuk është dorëzuar në atë kohë.
10. Më 23 janar 2013, kërkesa është regjistruar në Gjykatë.
11. Më 30 janar 2013, parashtruesi dorëzoi argumente shtesë në lidhje me kërkesën dhe sqaroi se kërkesa është bazuar në nenin 113.4 të Kushtetutës, dhe jo në nenin 113.7.
12. Më 30 janar 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin nr. GJR.08/13, e caktoi gjyqtarin Robert Carolan si Gjyqtar raportues dhe me Vendimin nr. KSH, 08/13, emëroi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga anëtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
13. Më 26 mars 2013, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme.
14. Më 14 nëntor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

15. Më 18 prill 2003, Kuvendi i Klinës (01 Nr. 350-107/03) miratoi një plan të rishikuar të detajuar urbanistik për Komunën e Klinës.
16. Më 14 mars 2005, bazuar në planin e rishikuar urbanistik, Bordi i Drejtorëve mori Vendimin (1/3 NR. 353-247/2005) për revokimin e të gjitha lejeve ekzistuese për ndërtimin e objekteve të përkohshme. Bordi i Drejtorëve e arsyetoi vendimin duke u bazuar në atë se të gjitha ndërtimet e përkohshme janë ndërtuar në pronën, e cila është pronësi e Komunës dhe e cila i nevojitet Komunës për qëllime publike.
17. Gjatë vitit 2005, pas Vendimit të Bordit të Drejtorëve, të 14 marsit 2005, Inspektorati i Drejtorisë Komunale për Urbanizëm dhe Shërbime Publike të Komunës së Klinës lëshoi urdhra individualë për rrënimin e ndërtimeve të përkohshme në komunë, si në rastet kur lejet për ndërtim

të përkohshëm ishin lëshuar më parë, po ashtu edhe në rastet kur leja nuk ekzistonte. Pronarëve të ndërtimeve të përkohshme iu dhanë 15 ditë afat për t'i rrënuar objektet e tyre, përndryshe Inspektorati do të procedonte me ekzekutimin e dhunshëm të urdhrit të tij.

18. Së paku gjashtëmbëdhjetë (16) individë, pronat e të cilëve u rrënuan, si pasojë e këtyre urdhrave të Inspektoratit të Drejtorisë për Urbanizëm, ushtruan ankesa administrative te kryeshefi ekzekutiv i Komunës së Klinës, në pajtim me nenin 35 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/45 mbi vetëqeverisjen e komunave të Kosovës.
19. Kryeshefi ekzekutiv (KE) i Klinës i hodhi poshtë si të pabazuara ankesat e të gjithë individëve, të cilët ishin ankuar. Në pajtim me Rregulloren e UNMIK-ut 2000/45, të gjashtëmbëdhjetë individët dorëzuan ankesa ndaj vendimeve të kryeshefit ekzekutiv të Klinës tek autoriteti qendror administrativ, Ministria e Mjedisit dhe e Planifikimit Hapësinor.
20. Ministria e Mjedisit dhe e Planifikimit Hapësinor (MMPH) i aprovoi ankesat e të gjashtëmbëdhjetë ankesave dhe i anuloi vendimet e KE të Klinës për ankesat e tyre. MMPH-ja mori vendimet individuale vijuese:
 - a. A-106/05, të 20 marsit 2006;
 - b. A-78/05, të 6 marsit 2006;
 - c. A-83/05, të 15 marsit 2006;
 - d. A-76/05, të 1 marsit 2006;
 - e. A-80/05, të 1 marsit 2006;
 - f. A-84/05, të 15 marsit 2006;
 - g. A-81/05, të 13 marsit 2006;
 - h. A-77/05, të 3 marsit 2006;
 - i. A-85/05, të 14 marsit 2006;
 - j. A-75/05, të 27 marsit 2006;
 - k. A-82/05, të 14 marsit 2006;
 - l. A-70/05, të 23 marsit 2006;
 - m. A-71/05, të 24 marsit 2006;
 - n. A-79/05, të 6 marsit 2006;
 - o. A-86/05, të 16 marsit 2006; dhe
 - p. A-69/05, të 16 marsit 2006.
21. Në të gjashtëmbëdhjetë rastet, MMPH-ja arsyetoi se kryeshefi ekzekutiv i Klinës, në vendimet e tij lidhur me ankesat e parashtruesve, nuk e kishte vërtetuar situatën faktike në mënyrë të plotë dhe të drejtë dhe nuk u kishte kushtuar vëmendjen e duhur rregullave të procedurës dhe me këtë ka nxjerrë vendime jo të drejta. MMPH-ja i ktheu prapa rastet e

të gjithë ankuesve tek autoriteti administrativ vendimmarrës (gjegj. parashtruesit i kërkesës) për shqyrtim dhe rishikim të vendimeve të saj.

22. Parashtruesi i kërkesës (gjegj. Komuna e Klinës) ushtroi ankesa ndaj këtyre gjashtëmbëdhjetë vendimeve të MMPH-së në Kolegjin Administrativ të Gjykatës Supreme. Parashtruesi, në ankesë, pretendoi se vendimet e MMPH-së nuk ishin në pajtim me ligjin dhe se ligji ishte zbatuar në dëm të Komunës së Klinës. Parashtruesi i kërkesës pretendoi se MMPH-ja është dashur të kryejë një vizitë në vendin e ngjarjes, me qëllim të përcaktimit të fakteve në mënyrë të drejtë.
23. Më 14 mars 2007, në shtatë raste dhe më 28 janar 2009, në nëntë rastet e mbetura, Kolegji administrativ i Gjykatës Supreme hodhi poshtë ankesat e parashtruesve si të pabazuara në të gjashtëmbëdhjetë rastet. Numrat përkatës të rasteve dhe datat e aktgjykimeve të Gjykatës Supreme janë dhënë më lart në paragrafin 2.
24. Në të gjashtëmbëdhjetë rastet, Kolegji administrativ i Gjykatës Supreme arsyetoi se,

“Gjykata konkludon se ne këtë çështje juridike-administrative ekzistojnë kundërthënie të cilat nuk u evituan gjatë vendosjes nga ana e organit të shkallës së parë [Inspektoratit të Drejtorisë për Urbanizëm], sepse nuk u morën parasysh provat në shkresat e lëndës dhe nuk u dhanë arsye për fakte vendimtare, të rëndësishme për vendosjen e drejtë të kësaj çështjeje juridike, e konkretisht vërtetimi i faktit se a është aprovuar plani urbanistik për qytetin e Klinës, se a është marrë vendimi nga Komuna e Klinës për revokimin e lejeve të përkohshme, se në rastin konkret a kemi të bëjmë me mënjanimin e objektit të përkohshëm apo rrënimin e dhunshëm të objektit i cili paraqitet në fazën e ekzekutimit të dhunshëm, çka nuk duhet të jetë situata në rastin konkret, por edhe për faktin se nuk është konstatuar nëse ka kaluar apo jo afati i lejes sipas së cilës është bërë vendosja e objektit të përkohshëm.

[...] Për këto arsye e me qëllim të evitimit të lëshimeve të theksuara në aktvendimin e kundërshtuar, organi administrativ i paditur [gjegj. MMPH] anuloi vendimin e kundërshtuar duke dhënë udhëzime që në riprocedurë të evitohen të metat e me qëllim të marrjes së vendimit të drejtë dhe të ligjshëm.”

25. Si duket, parashtruesi i kërkesës nuk kishte ndërmarrë asnjë veprim në lidhje me këto gjashtëmbëdhjetë ankesa pas vendimeve të MMPH-së dhe aktgjykimeve të Kolegjit administrativ të Gjykatës Supreme.

Pretendimet e parashtruesit

26. Siç u tha më lart, parashtruesi pretendon se gjashtëmbëdhjetë aktgjykimet e Kolegjit administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës, të paraqitura me numër dhe datë si në paragrafin 2 më lart, i kishin shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë. Në veçanti, parashtruesi pretendon shkeljen e neneve 12, 46, 121, 123, dhe 124 të Kushtetutës, si dhe të nenit 1 Protokollit 1 i KEDNJ-së.
27. Parashtruesi i kërkesës argumenton se pronat në të gjashtëmbëdhjetë rastet, të prekura nga revokimi i lejeve për ndërtim të përkohshëm dhe urdhrat për rrënim të Inspektoratit të Drejtorisë për Urbanizëm, i takojnë Komunës, për qëllime publike. Parashtruesi pretendon se aktgjykimet e Gjykatës Supreme ndikojnë drejtpërdrejt në mundësinë që parashtruesi i kërkesës të ushtrojë të drejtat e veta pronësore dhe të rregullojë përdorimin e tokës komunale.
28. Parashtruesi i kërkesës më tej pretendon se pronat komunale në pyetje ishin uzurpuar gjatë viteve 1990, gjatë periudhës kur Kosovës i ishte hequr statusi i autonomisë dhe me nxjerrjen e këtyre aktgjykimeve, Gjykata Supreme e legjitimonte këtë uzurpim ilegal të tokës komunale.
29. Parashtruesi i kërkesës pretendon se aktgjykimet e Gjykatës Supreme i shkelin të drejtat e tij për vetëqeverisje lokale, të garantuara me Kushtetutë. Parashtruesi argumenton se nuk mund të zbatohen vendimet e MMPH-së dhe aktgjykimet e Gjykatës Supreme, sepse toka në pyetje është pronë publike komunale, e cila nuk mund t'iu kthehet personave përkatës privatë. Parashtruesi pretendon se ekzekutimi i këtyre vendimeve dhe kthimi i pronave do të çonte në *‘një kaos urban dhe pasoja të pariparueshme’* për Komunën e Klinës. Parashtruesi pretendon se ndërkohë situata në komunë kishte ndryshuar dhe të gjitha pronat e prekura kanë destinacione të tjera urbane, prej atyre që i kishin në kohën kur u ekzekutuan urdhrat fillestarë për rrënim.
30. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese që t'i anulojë aktgjykimet e Gjykatës Supreme dhe vendimet e MMPH-së në këto gjashtëmbëdhjetë raste.

Pranueshmëria e kërkesës

31. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka

plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të saktësuarat më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

32. Gjykata i referohet nenit 113 (1) të Kushtetutës, i cili parasheh që,

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

33. Gjykata duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar për të dorëzuar kërkesë në Gjykatë, në pajtim me kushtet e nenit 113 (4) të Kushtetutës.

34. Neni 113 (4) përcakton se, *“Komuna është e autorizuar të kontestojë kushtetutshmërinë e ligjeve ose të akteve të Qeverisë, të cilat cenojnë përgjegjësitë komunale ose zvogëlojnë të hyrat e Komunës, në rast se Komuna përkatëse është prekur nga ai ligj ose akt.”*

35. Gjykata vëren se kërkesa e dorëzuar nga Komuna e Klinës, bazuar në nenin 113.4 të Kushtetutës, nuk e *“konteston kushtetutshmërinë e ligjeve ose akteve të Qeverisë,”* por në vend të kësaj ajo konteston gjashtëmbëdhjetë vendimet e Gjykatës Supreme në procedurë administrative.

36. Në këtë drejtim, Gjykata përkujton nenin 4 të Kushtetutës, i cili, ndër të tjera, parasheh:

“1. Kosova është Republikë demokratike e bazuar në parimin e ndarjes së pushteteve dhe kontrollit e balancimit në mes tyre, sikurse është përcaktuar me këtë Kushtetutë.

[...]

4. Qeveria e Republikës së Kosovës është përgjegjëse për zbatimin e ligjeve e politikave shtetërore dhe i nënshtrohet kontrollit parlamentar.

5. Pushteti gjyqësor është unik, i pavarur dhe ushtrohet nga gjykatat.

[...]”

37. Si të tilla, Gjykata konsideron se vendimet e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës në procedurë administrative nuk janë akte a ligje të Qeverisë, sipas kuptimit të nenit 113 (4) të Kushtetutës (Shih, *mutatis*

mutandis, Komuna e Gjakovës kundër Gjykatës Ekonomike të Qarkut, nr. KO123/10, Aktvendimi i 21 majit 2012).

38. Megjithatë, edhe sikur parashtuesi ta parashtonte kërkesën e tij në bazë të nenit 113.7 në lidhje me nenin 21.4 (personat juridik) të Kushtetutës, përkitazi me vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimeve të kontestuar, prapëseprapë Gjykata do të konsideronte kërkesën e parashtuesit si të jashtafatshme, për shkak se nga dita e publikimit të vendimeve (28 janari 2009) deri në ditën e parë të tentimit të parashtimit të kërkesës (24 dhjetori 2009) kanë kaluar më tepër se katër muaj.
39. Në këtë drejtim, neni 49 i Ligjit, në mënyrë të qartë parasheh se:
“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtuesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të ecë në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht...”

Sa i përket kërkesës për vendosjen e masës së përkohshme

40. Gjykata vëren se, parashtuesi, gjithashtu, kërkon nga Gjykata të vendosë masë të përkohshme.
41. *Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 116.2 [Efekti Juridik i Vendimeve] të Kushtetutës, i cili përcakton: “Përderisa procedura të mos përfundojë para Gjykatës Kushtetuese, ajo mund të suspendojë përkohësisht veprimin ose ligjin e kontestuar, derisa të merret vendimi i Gjykatës, nëse konsideron që aplikimi i veprimit a ligjit të kontestuar, mund të shkaktojë dëme të pariparueshme”.*
42. Gjykata, gjithashtu, merr në konsideratë nenin 27 të Ligjit, i cili parasheh:
“Gjykata Kushtetuese, sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të palës, mund të vendosë përkohësisht masa të përkohshme ndaj një çështjeje që është objekt i procedurës, nëse këto masa janë të nevojshme për të evituar rreziqe ose dëme të pariparueshme, ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik”.
43. Për më tepër, rregulli 54 (1) i Rregullores së punës parasheh:

“Në çfarëdo kohe, përderisa kërkesa është e pazgjidhur para Gjykatës dhe meritat e kërkesës nuk janë vendosur nga Gjykata, pala mund të kërkojë vendosjen e masës së përkohshme”.

44. Së fundi, rregulli 55 (1) i Rregullores së punës thotë:

“Kërkesa për masë të përkohshme do të shqyrtohet me shpejtësi nga Gjykata dhe do t'i jepet përparësi para të gjitha kërkesave të tjera”.

45. Në mënyrë që Gjykata të vendosë masë të përkohshme, duhet që, në pajtim me rregullin 55 (4) të Rregullores së punës, të gjejë se:

“(a) pala që kërkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kërkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për pranueshmërinë e saj, rastin prima facie për pranueshmërinë e kërkesës;

(b) pala që kërkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masa e përkohshme; dhe

(c) masa e përkohshme është me interes publik. Nëse pala që kërkon masë të përkohshme nuk paraqet dëshmitë e nevojshme, Kolegji shqyrtues do të rekomandojë refuzimin e kërkesës”.

46. Gjykata konstaton se, përderisa kërkesa e parashtruesit hidhet poshtë si e papranueshme, atëherë kërkesa për masë të përkohshme nuk mund të jetë më objekt i shqyrtimit, prandaj kërkesa për vendosjen e masës së përkohshme duhet të refuzohet.

47. Si pasojë e kësaj, Gjykata gjen se parashtruesi i kërkesës, në këtë rast, nuk është palë e autorizuar, siç kërkohet me nenin 113 (1) Kushtetutës, për të kontestuar vendimet e Gjykatës Supreme, sepse këto vendime nuk janë ligje apo akte të cilat parashtruesi do të mund t'i kontestonte në bazë të nenit 113.4 të Kushtetutës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, duke u bazuar në nenin 113 (1) dhe (4) të Kushtetutës, në pajtueshmëri me nenin 27 dhe 40 të Ligjit, në pajtueshmëri me rregullin 36 (3) c), rregullin 55, rregullin 56 (2) dhe (3) të Rregullores së punës, më 14 nëntor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

**KI 85/13, NTSHQD “Driloni Commerce”, datë 12 dhjetor 2013-
Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Rev. E. nr. 4/2010, të 21 janarit 2013**

Rasti KI 85/13, Aktvendimi për papranueshmëri i datës 18 tetor 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, qartazi e pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar me 13 qershor 2013, kërkon " vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. E. nr. 4/2010, të 21 janarit 2013, i cili i është dorëzuar parashtruesit më 15 shkurt 2013

Gjykata konstaton që kërkesa është qartazi e pabazuar, në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës që parasheh se *”Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar.*

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI85/13

Parashtrues

N. T. SH. Q. D. “Driloni Commerce” Prishtinë

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. E. nr. 4/2010, të 21 janarit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është N. T. SH. Q. D. “Driloni Commerce”, një kompani private nga Prishtina, e përfaqësuar nga avokati Sabri Kryeziu nga Lipjani.

Objekti i çështjes

2. Objekt i çështjes së kërkesës së dorëzuar në Gjykatën Kushtetuese (Gjykata) është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. E. nr. 4/2010, të 21 janarit 2013, i cili i është dorëzuar parashtruesit më 15 shkurt 2013.

Baza juridike

3. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 47 të Ligjit dhe rregullin 56 të Rregullores së Punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

4. Më 13 qershor 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.

5. Më 20 qershor 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Robert Carolan si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
6. Më 23 korrik 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin lidhur me regjistrimin e kërkesës në Gjykatë.
7. Më 23 korrik 2013, Gjykata e njoftoi Gjykatën Supreme në lidhje me kërkesën.
8. Më 18 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kolegji shqyrtues i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

9. Në një datë të pacaktuar, parashtruesi paraqiti padi në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në Prishtinë kundër dy kompanive private për kompensimin e dëmit në shumë prej 616, 478 eurosh.
10. Më 8 qershor 2009, Gjykata Ekonomike e Qarkut në Prishtinë nxori Aktgjykimin nr. II. C nr. 422/2008 dhe e refuzoi padinë e parashtruesit si të pabazuar. Në arsyetimin e saj, Gjykata Ekonomike e Qarkut në Prishtinë theksoi, *ndër të tjera*, se *“gjykata nuk miratoi propozimin e paditësit [pra, parashtruesit] për nxjerrjen e provës që të bëhet super ekspertizë, për shkak se parashtruesi nuk i kishte prezantuar faturat e kërkuara nga ana e ekspertit financiar.”*
11. Më 3 nëntor 2009, parashtruesi paraqiti ankesë kundër aktgjykimit të lartcekur, duke pretenduar ndër të tjera, se kërkesa e tij për të bërë një super ekspertizë *“ishte refuzuar pa ofruar asnjë arsyezim ...”*.
12. Më 18 maj 2010, Gjykata Supreme nxori Aktgjykimin nr. Ae. Nr. 200/2009 dhe e refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës së 3 nëntorit 2009 si të pabazuar. Në arsyetim, Gjykata Supreme theksoi se *“në faqen 3, pasusi i fundit të ekspertizës financiare me shkrim, rrjedh se eksperti më 28 janar 2009 ka kontaktuar me përfaqësuesin ligjor të paditësit, në të cilin takim përfaqësuesi i paditësit ka deklaruar se nuk posedon dokumentacion tjetër pos atij që gjendet në shkresat e lëndës. I njëjti nuk e ka paraqitur dokumentacionin e kërkuar nga eksperti ..., e as që ka paraqitur vërejtje në dokumentacionin e pranuar nga i padituri i parë”*.

13. Më 17 qershor 2010, parashtruesi i kërkesës paraqiti kërkesë për revizion kundër aktgjykimit të Gjykatës Supreme të 18 majit 2010. Parashtruesi ripërsëriti se kërkesa e tij për të bërë një super ekspertizë, e dorëzuar në Gjykatën e Qarkut, ishte refuzuar në mënyrë të paligjshme.
14. Më 21 janar 2013, Gjykata Supreme nxori Aktgjykimin Rev. E. Nr. 4/2010, me të cilin e refuzoi kërkesën e parashtruesit për revizion kundër aktgjykimit të Gjykatës Supreme të 18 majit 2010, si të pabazuar. Gjykata Supreme vërtetoi se *“nuk qëndrojnë thëniet e revizionit ... sipas vlerësimit të kësaj gjykate, aktgjykimi i goditur është i qartë, arsyetimi përmban arsye për faktet vendimtare, kurse dispozitivi i tij nuk është në kundërshtim me arsyetimin dhe se gjykata e shkallës së dytë në arsyetimin e saj ka dhënë përgjigje të mjaftueshme ... të cilat i pranon edhe kjo gjykatë.”*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

15. Parashtruesi pretendon se i është shkelur e drejta për barazi para ligjit, e garantuar me nenin 3 të Kushtetutës, pasi që kërkesa e tij për një ekspertizë shtesë ishte refuzuar.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

16. Për të qenë në gjendje të gjykojë për kërkesën e parashtruesit, Gjykata para së gjithash duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren të punës.
17. Gjykata vëren se në esencë, parashtruesi ankohet se i është cenuar e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 paragrafi 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (Konventa).
18. Neni 31.1 i Kushtetutës thekson:

“1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike”.

19. Gjykata rithekson se parimi i barazisë së armëve është pjesë e një koncepti më të gjerë të gjykimin të drejtë, në kuptim të nenit 6 paragrafi 1 të Konventës. Ky parim kërkon një “ekuilibër të drejtë” ndërmjet

palëve: secilës palë duhet t'i ofrohet mundësia e arsyeshme për ta paraqitur rastin e tij/saj, me kushte që nuk e vënë atë në situatë të pafavorshme përballë kundërshtarit ose kundërshtarëve të tij/saj (*Shih Aktgjykimin e GJEDNJ-së në rastin Gorraiz Lizarraga dhe të tjerët kundër Spanjës, nr. 62543/00, paragrafi 56, GJEDNJ 2004-III*).

20. Gjykata gjen se në rastin konkret nuk është shkelur parimi i barazisë së armëve. Gjykatat e rregullta e shqyrtuan në detaje pretendimin e parashtruesit dhe nxorën konkludime konkrete se parashtruesi asnjëherë nuk kishte paraqitur ndonjë provë që do ta arsyetonte sjelljen e dëshmisë së një eksperti tjetër. Prandaj, nuk ka prova që e mbështesin pretendimin e parashtruesit.
21. Për më tepër, Gjykata Kushtetuese nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (*Shih, mutatis mutandis, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1; shih gjithashtu Aktvendimin për papranueshmëri në rastin KI70/11, të parashtruesve Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. Nr. 983/08, të 7 shkurtit 2011*).
22. Si përfundim, parashtruesi as nuk e ka ndërtuar rastin mbi shkeljen e ndonjë të drejte të garantuar me Kushtetutë dhe as që ka ofruar ndonjë provë *prima facie* për atë shkelje (*Shih Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, GJEDNJ, Vendimi sa i përket pranueshmërisë së kërkesës, Nr. 53363/99, i 31 majit 2005*).
23. Nga kjo del se kërkesa është qartazi e pabazuar, në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës që parasheh se "Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar".

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113(7) të Kushtetutës dhe rregullit 36 të Rregullores së punës, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 183/13, Agjencia Kosovare e Privatizimit, datë 12 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegji të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, DHPGJS. nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit 2013 dhe kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme

Rasti KI183/13, Aktvendimi për papranueshmëri i 14 nëntorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, person juridik, kontest civil, aplikim i gabuar i ligjit material, kërkesë qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës e kishte dorëzuar kërkesën bazuar ne nenin 113.7 ne lidhje me nenin 21.4 të Kushtetutës, duke pretenduar se, Aktvendimi i Kolegjit të Ankesave i DHPGJS-së me nr. AC-II-12-0008, i 23 majit 2013, me të cilin ishte hedhur poshtë ankesa e AKP-së si e papranueshme dhe Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 503/2005, i 5 nëntorit 2007, përmbajnë shkelje si në vijim: i) *Shkelje të kushtetutshmërisë dhe ligjshmërisë të përcaktuar me kapitullin VII, neni 102, paragrafi 3, të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, me të cilin përcaktohet se gjykatat gjykojnë në bazë të kushtetutës dhe ligjit.* ii) *Shkelje të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, (KEDNJ), neni 6, me të cilën parashihet gjykim i drejte dhe i paanshëm; dhe AKP-ja shprehe qëndrimin se, Kolegji i Ankesave i DHPGJS, aktvendimin nr. AC-II-12-0008, e ka marre duke shkaktuar shkelje te neni 102 paragrafit 3, bazuar në faktin se, arsyetimi ligjor nuk është i bazuar në argumente ligjore, dhe arsyetimi nuk është i mjaftueshëm dhe bindes. Këtë fakt e vërtetojmë me dëshmi relevante, të cilat e vërtetojnë të kundërtën e asaj qe kishte deklaruar Kolegji i Ankesave, se ankesa e AKP-se si ishte e parashtruar jashtë afatit kohor dhe si te tille duhet te hedhet poshtë (ankesa) si e papranueshme*

Në këtë rast, parashtruesi, më 24 tetor 2013 e kishte dorëzuar kërkesën në njërën prej filialeve të Postës së Kosovës, të cilën Gjykata e pranoi më 28 tetor 2013. Në këtë rast, data (dita) e dorëzimit të kërkesës do të merret 24 tetori 2013, data kur kërkesa është dorëzuar në filialen e Postës së Kosovës. Gjykata konstatoi se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbush kriteret procedurale për pranueshmëri, për shkak të dorëzimit të së njëjtës jashtë afatit kohor të paraparë më Ligj dhe me Rregullore të punës.

Parashtruesi, gjithashtu, kishte kërkuar nga Gjykata të vendosjen e masës së përkohshme. Mirëpo përderisa kërkesa e parashtruesit hidhet poshtë si e papranueshme, për shkaqe procedurale, atëherë edhe kërkesa për masë të përkohshme nuk mund të jetë më objekt i shqyrtimit, prandaj kërkesa për vendosjen e masës së përkohshme ishte refuzuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në
Rastin nr. KI183/13
Parashtrues
Agjencia Kosovare e Privatizimit
Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegji të
Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, DHPGJS. nr. AC-II-12-0212, të 7 marsit
2013
dhe
kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Agjencia Kosovare e Privatizimit (në tekstin e mëtejme: parashtruesi), përfaqësuar nga z. Agron Kajtazi, jurist.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktvendimin e Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, nr. AC-II-12-0008, të 23 majit 2013 (në tekstin e mëtejme: Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së) dhe Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 503/2005, i 5 nëntorit 2007. Aktgjykimin e KADHPGJS-së, parashtruesi e ka pranuar më 17 qershor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së, nr. AC-II-12-0008, të 23 majit 2013, përkitazi me shkeljet e pretenduara të nenit 102.3

[Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës dhe nenit 6 [E Drejta për një Proces të Rregullt Gjyqësor] të KEDNj-së.

4. Ndër të tjera, parashtuesi kërkon nga Gjykata vendosjen e masës së përkohshme.

Baza juridike

5. Neni 113.7 në lidhje me nenin 21 të Kushtetutës, neni 27 dhe 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, i 16 dhjetorit 2008, i hyrë në fuqi më 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji); rregulli 55, rregulli 56 (2) dhe (3) i Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

6. Më 24 tetor 2013, parashtuesi e kishte dorëzuar kërkesën në Postën e Kosovës.
7. Më 28 tetor 2013, kërkesa e parashtuesit arriti në Gjykatë, përmes korrierit të Postës së Kosovës.
8. Më 31 tetor 2013, Kryetari i Gjykatës, me vendimin nr. GJR.183/13, caktoi gjyqtarin Robert Carolan Gjyqtar raportues dhe me Vendimin nr. KSH.183/13, emëroi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga anëtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
9. Më 2 tetor 2013, Gjykata njoftoi përfaqësuesin e parashtuesit të kërkesës dhe DHPGJS-në për regjistrimin e kërkesës.
10. Më 14 nëntor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 8 prill 2005, paditësit, z. B. M. dhe znj. B. M., parashtuan padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, përkitazi me anulimin e kontratave të shitblerjes së paluajtshmerive (nr. 96/62, të 13 janarit 1962, nr. 3243163, të 28 dhjetorit 1963, nr. 3022/63, të 5 shkurtit 1963), të lidhura ndërmjet paraardhësit të paditëseve dhe të paditurve.

12. Më 5 nëntor 2007, Gjykata Komunale në Prishtinë, mori Aktgjykimin C. nr. 503/2005), me të cilin aprovoi si të bazuar padinë e paditëseve dhe obligoi të paditurën, ndërmarrjen NSH. KBI “Kosova Export”, nga Fushë-Kosova që t’ua kthejë paditësve pronësinë mbi paluajtshmërinë e kërkuar.

13. Aktgjykimi i është dorëzuar së paditurës më 12 nëntor 2007, e cila nuk kishte parashtruar ankesë.

14. Më 2 prill 2008, Agjencia Kadastrale e Kosovës me Aktvendimin Nr. 952/4, refuzoi kërkesën e paditëseve për bartjen e parcelave të pretenduara. Paditësit e kishin bërë kërkesën për bartjen e atyre parcelave në pronësi të tyre në bazë të rastit të fituar me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale të Prishtinës, C. nr. 503/2005, të 5 nëntorit 2007. Kërkesa e paditësve ishte refuzuar nga Agjencia Kadastrale e Kosovës, për shkak të pretendimit të Agjencisë se, “kërkesës i mungonin dëshmitë relevante me të cilat do të arsyetohej baza juridike e kërkesës së paditësve”.

15. Më 8 qershor 2008, paditësit, kundër aktvendimit për refuzimin e bartjes së parcelave në pronësi të tyre parashtruan ankesë pranë DHPGJS-së.

16. Më 9 qershor 2010, Trupi gjyqësor i DHPGJS-së mori Aktvendimin SCC-08-0168, me të cilin refuzoi padinë e paditësve si të papranueshme, për faktin se përkitazi me objektin e padisë tashmë ishte vendosur me aktgjykimin e Gjykatës Komunale të Prishtinës. Aktvendimi në fjalë u pranua nga përfaqësuesi i paditësve dhe nga e paditura, më 18 qershor 2010.

17. Më 1 shkurt 2012, parashtruesi, si përfaqësues i NSH. KBI “Kosova Export” nga Fushë-Kosova, kundër Aktgjykimit të formës së prerë të Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 503/2005, të 5 nëntorit 2007, parashtroi ankesë pranë Kolegjit të ankesave të DHPGJ-së, me të cilën kërkoi anulimin e aktgjykimit në fjalë, për shkak të mungesës së juridiksionit primar të asaj gjykate që të vendoste për rastin.

18. Më 31 qershor 2013, Kolegji i Ankesave i DHPGJS-së me Aktvendimin AC-II-12-0008, hodhi poshtë si të papranueshme ankesën e parashtruesit, të ushtruar kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 503/2005, të 5 nëntorit 2007, për shkak të parashtrimit të saj jashtë afatit ligjor.

19. Në vijim, konkluzioni i Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së, përkitazi me arsyetimin e aktvendimit: *“Andaj ankesa e AKP-se është e papranueshme, sepse Aktgjykimi i kundërshtuar kishte marre formën e prerë dhe ishte në procedurën përmbartimore, gjegjësisht, një atakim i tille ka qenë i mundur vetëm me mjete të jashtëzakonshme dhe brenda afateve të caktuara ligjore.”*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

20. Parashtruesi i kërkesës pretendon se, Aktvendimi i Kolegjit të Ankesave të DHPGJS-së me nr. AC-II-12-0008, i 23 majit 2013, me të cilin është hedhur poshtë ankesa e AKP-së si e papranueshme dhe Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 503/2005, i 5 nëntorit 2007, përmbajnë shkelje si në vijim:

i) Shkelje të kushtetutshmërisë dhe ligjshmërisë të përcaktuar me kapitullin VII, neni 102, paragrafi 3, të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, me të cilin përcaktohet se gjykatat gjykojnë në bazë të kushtetutës dhe ligjit.

ii) Shkelje të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, (KEDNJ), nenit 6, me të cilën parashihet gjykim i drejte dhe i paanshëm; dhe

AKP-ja shprehe qëndrimin se, Kolegji i Ankesave të DHPGJS, aktvendimin nr. AC-II-12-0008, e ka marre duke shkaktuar shkelje të nenit 102 paragrafit 3, bazuar në faktin se, arsyetimi ligjor nuk është i bazuar në argumente ligjore, dhe arsyetimi nuk është i mjaftueshëm dhe bindës. Këtë fakt e vërtetojnë me dëshmi relevante, të cilat e vërtetojnë të kundërtën e asaj që kishte deklaruar Kolegji i Ankesave, se ankesa e AKP-se si ishte e parashtruar jashtë afatit kohor dhe si të tille duhet të hedhet poshtë (ankesa) si e papranueshme”.

21. Për më tepër, parashtruesi, nga Gjykata Kushtetuese, kërkon që të marrë aktgjykim, me të cilin do ta shpallë kërkesën të pranueshme, si dhe të anulojë aktvendimin AC-11-12-0008, të 23 majit 2013, të lëshuar nga Kolegji i Ankesave të DHPGJS-së, dhe e Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr 503/2005, të 5 nëntorit 2007.

Pranueshmëria e kërkesës

22. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar

kërkesat e parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe Rregullore të punës të Gjykatës.

23. Kërkesa e parashtruesit bazohet në nenin 113. paragrafi 7 të Kushtetutës, që parasheh:

113.7 “Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.

Dhe në nenin 21. paragrafi 4 të Kushtetutës, që parasheh:

21.4 “Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme.”

24. Për qëllime të pranueshmërisë, në rastin konkret, Gjykata, i referohet nenit 49 [Afatet] të Ligjit, që përcakton se:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej 4 muajve...”

41. Për më tepër rregulli 36 (1) pika b) [Kriteret e Pranueshmërisë] i Rregullores së punës parasheh që:

b) “kërkesa parashtrohet brenda katër muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv të parashtruesi”

42. Nga shkresat e lëndës, vërehet qartë se vendimi përfundimtar për çështjen e parashtruesit është Aktvendimi i Kolegjit të Ankesave i DHPGJS-së, AC-U-12-0008, i 23 majit 2013, të cilin parashtruesi pohon se e ka pranuar më 17 qershor 2013.

43. Parashtruesi, më 24 tetor 2013, e kishte dorëzuar kërkesën në njërën prej filialeve të Postës së Kosovës, të cilën Gjykata e pranoi më 28 tetor 2013. Në këtë rast, data (dita) e dorëzimit të kërkesës do të merret 24 tetori 2013, data kur kërkesa është dorëzuar në filialen e Postës së Kosovës.

44. Me qëllim të llogaritjes së afatit, Gjykata i referohet dispozitave të rregullit 27. (3) dhe (6) [Llogaritja e periudhës kohore] të Rregullores së punës, që përcakton:

Rregulli 27

“Periudha kohore, e përcaktuar në Kushtetute, në Ligj dhe në këtë Rregullore të punës, llogaritet si me poshtë:

[...]

3) Kur periudha shprehet me muaj, ajo përfundon me kalimin e datës së njëjte kalendarike të muajit me ditën gjate të cilës ka ndodhur ngjarja ose veprimi për të cilin duhet të llogaritet periudha kohore;

[...]

(6) Ndryshe "nëse periudha përfundon të shtunën, të dielën ose në ndonjë feste zyrtare, ajo do të vazhdojë deri në fund të ditës së parë të punës që vjen pas saj”.

45. Në këtë kontest, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk ka arritur që ta parashtrojë kërkesën e tij brenda afatit (4) mujor, sepse kërkesa është dashur që të dorëzohet përfundimisht ditën e enjte, më 17 tetor 2013, në mënyre që të ishte në pajtueshmëri me afatin katër mujor të paraparë me Ligj.

Sa i përket kërkesës për vendosjen e masës së përkohshme

46. Gjykata vëren se, parashtruesi, gjithashtu, kërkon nga Gjykata të vendosë masë të përkohshme.
47. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 116.2 [Efekti Juridik i Vendimeve] të Kushtetutës, i cili përcakton: “Përderisa procedura të mos përfundojë para Gjykatës Kushtetuese, ajo mund të suspendojë përkohësisht veprimin ose ligjin e kontestuar, derisa të merret vendimi i Gjykatës, nëse konsideron që aplikimi i veprimit a ligjit të kontestuar, mund të shkaktojë dëme të pariparueshme”.
48. Gjykata, gjithashtu, merr në konsideratë nenin 27 të Ligjit, i cili parasheh:

“Gjykata Kushtetuese, sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të palës, mund të vendosë përkohësisht masa të përkohshme ndaj një çështjeje që është objekt i procedurës, nëse këto masa janë të nevojshme për të evituar rreziqe ose dëme të pariparueshme, ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik”.

49. *Për më tepër, rregulli 54 (1) i Rregullores së punës, parasheh:*

“Në qfarëdo kohe, përderisa kërkesa është e pazgjidhur para Gjykatës dhe meritat e kërkesës nuk janë vendosur nga Gjykata, pala mund të kërkojë vendosjen e masës së përkohshme”.

50. *Së fundi, rregulli 55 (1) i Rregullores së punës thotë:*

“Kërkesa për masë të përkohshme do të shqyrtohet me shpejtësi nga Gjykata dhe do t'i jepet përparësi para të gjitha kërkesave të tjera”.

51. *Në mënyrë që Gjykata të vendosë masë të përkohshme, duhet që, në pajtim me rregullin 55 (4) të Rregullores së punës, të gjejë se:*

“(a) pala që kërkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kërkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për pranueshmërinë e saj, rastin prima facie për pranueshmërinë e kërkesës;

(b) pala që kërkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masa e përkohshme; dhe

*(c) masa e përkohshme është me interes publik.
Nëse pala që kërkon masë të përkohshme nuk paraqet dëshmitë e nevojshme, Kolegji shqyrtues do të rekomandojë refuzimin e kërkesës”.*

52. *Gjykata konstaton se, përderisa kërkesa e parashtruesit hidhet poshtë si e papranueshme, atëherë kërkesa për masë të përkohshme nuk mund të jetë më objekt i shqyrtimit, prandaj kërkesa për vendosjen e masës së përkohshme duhet të refuzohet.*

53. *Gjykata konstaton se kërkesa e parashtruesit nuk i përmbush kriteret procedurale për pranueshmëri, për shkak të dorëzimit të së njëjtës jashtë afatit kohor të paraparë më Ligj dhe me Rregullore të punës.*

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, duke u bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, në pajtim me nenet 27 dhe 49 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) b), rregullin 55, dhe rregullin 56 (2) dhe (3) të Rregullores së punës, më 14 nëntor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. Dr. Enver Hasani

KI 10/12, Rasim Kozmaqi, datë 12 dhjetor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 297/2011, të 19 dhjetorit 2011

Rasti KI10/12, Aktvendimi për papranueshmëri i 25 nëntorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, kërkesë qartazi e pabazuar, e drejta në pension.

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 22 të Ligjit dhe rregullin 56 të Rregullores së punës. Parashtruesi, pa përmendur ndonjë dispozitë kushtetuese në veçanti, pohoi se e drejta e tij kushtetuese ishin cenuar.

Gjykata, ndër të tjera, theksoi se çështjet e fakteve dhe të ligjit janë kuadër të juridiksionit të gjykatave të rregullta dhe se nuk mund të veprojnë si gjykatë apeli apo gjykatë e shkallës së katërt. Gjykata, më tutje arsyetoi se fakti që parashtruesi është i pakënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund të ngrejë kërkesë të argumentueshme për shkelje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesit të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI10/12

Parashtrues

Rasim Kozmaqi

**Kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të
Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 297/2011, të 19 dhjetorit
2011**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Rasim Kozmaqi (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar i autoritetit publik është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 297/2011, i 19 dhjetorit 2011.

Objekti i çështjes

3. Çështje bazë e lëndës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit Rev. nr. 297/2011, të 19 dhjetorit 2011, të Gjykatës Supreme në Prishtinë.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 22 dhe 27 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009, dhe

rregulli 54, 55 dhe 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Në shkurt 2012, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë, dhe e njëjta u regjistrua me nr. KI10/12.
6. Më 7 shkurt 2012, me Vendimin GJR. KIKEK IV, Kryetari i Gjykatës caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu Gjyqtar raportues, dhe gjyqtarët Altay Suroy (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani, anëtarë të Kolegjit shqyrtues.
7. Më 17 qershor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Korporata Energjetike e Kosovës (KEK)–Fondi pensional, ka nxjerrë vendim lidhur me aplikimin në pension që i dedikohet aplikuesit z. Rasim Kozmaqi, në bazë të të cilit, z. Kozmaqi i aprovohet kërkesa për pension të parakohshëm në Korporatën Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KEK) dhe atë sipas kategorisë ‘B’ dhe kjo në përputhje me Rregulloren e UNMIK-ut 2001/35 dhe statutin e Fondit Pensional të KEK-ut.
9. Në vendimin si më sipër përcaktohej se pagesa e pensionit për z. Kozmaqi do të fillojë nga 1 korriku 2003 dhe do të përfundojë më 1 gusht 2008, ndërsa lartësia e pensionit do të jetë 105.00 € në muaj. Në vendim, gjithashtu theksohej se pala e pakënaqur me vendimin mund të ushtrojë ankesë në afat prej 15 ditësh dhe ajo i drejtohet – “Komitetit për rishqyrtimin e mospajtimeve” nëpërmes administratës së Fondit Pensional.
10. Nga dokumentacioni i dorëzuar nga parashtruesit e kërkesës së bashku me kërkesën, Gjykata gjen se kundër vendimit të Fondit Pensional nuk është ushtruar ndonjë ankesë.
11. Pas 1 gushtit 2008, KEK-u ka ndërprerë pagesën e pensionit për z. Rasim Kozmaqi dhe ky fakt konstatohet nga aktgjykimi i Gjykatës Komunale, aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut dhe nga aktgjykimi i Gjykatës Supreme.

12. Më 29 janar 2010, Gjykata Komunale në Prishtinë ka nxjerrë Aktgjykimin CI. nr. 342/2008, me të cilin ka miratuar kërkesëpadinë e paditësit z. Rasim Kozmaqi dhe ka obliguar të paditurin KEK t'ia paguajë pensionin sipas vendimit deri sa të ekzistojnë kushtet për pagesën e saj.
13. Kundër këtij aktgjykimi, KEK-u ka parashtruar ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.
14. Gjykata e Qarkut në Prishtinë ka nxjerrë Aktgjykimin Ac. Nr. 784/2009, me të cilin ka refuzuar si të pabazuar ankesën e KEK-ut dhe ka vërtetuar aktgjykimin e Gjykatës Komunale me arsyetimin se:

“Sipas konstatimit të kësaj gjykate, i drejtë është konkludimi i gjykatës së shkallës së parë se kërkespadia është e bazuar. Aktgjykimi i shkallës së parë është bazuar në vërtetimin e drejtë dhe të plotë të gjendjes faktike në të cilën ka pasuar edhe aplikimi i drejtë në të drejtën materiale”.

15. Kundër këtij aktgjykimi është paraqitur kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme.
16. Me 19 dhjetor 2011, Gjykata Supreme e Kosovës në këtë rast ka pranuar revizionin dhe në arsyetimin e aktgjykimit, Gjykata Supreme ka theksuar se *“një qëndrim i tillë juridik i gjykatave të instancës më të ulët nuk mund të pranohet si i drejtë dhe i ligjshëm, ngase sipas vlerësimit të kësaj gjykate, mbi gjendjen e tillë të vërtetuar faktike, gabimisht është zbatuar e drejta materiale, kur të dy gjykatat e instancës më të ulët kanë gjetur se kërkesëpadia e paditësit është e bazuar”.*

Pretendimet e parashtruesit për shkeljet kushtetuese

17. Parashtruesi i kërkesës nuk ka saktësuar ndonjë dispozitë të Kushtetutës së Republikës së Kosovës. Ai vetë pretendon se me aktgjykimin e kontestuar atij i është bërë një e padrejtë.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

18. Për të qenë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata paraprakisht vlerëson nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës të Gjykatës.

19. Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese, ku përcaktohet:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

c) Kërkesa është qartazi e bazuar”...

20. Duke iu referuar kërkesës së parashtruesit dhe shkeljeve të pretenduara të të drejtave kushtetuese, Gjykata Kushtetuese konstaton se parashtruesi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj dhe që i kishte në dispozicion si dhe kërkesën e ka parashtruar në afatin ligjor të paraparë me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, andaj, në këto rrethana, Gjykata do të shqyrtojë bazueshmërinë e shkeljeve të pretenduara kushtetuese, ashtu sikur i ka paraqitur parashtruesi në kërkesë.
21. Në këtë drejtim, Gjykata thekson se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e faktit dhe, me këtë rast, dëshiron të theksojë se konstatimi i gjendjes së drejtë dhe të plotë faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta si, në rastin konkret, i Gjykatës Supreme, duke refuzuar revizionin e paditësit apo të Gjykatës së Qarkut, duke refuzuar ankesën e ankuesit, dhe se roli i saj (i Gjykatës Kushtetuese) është vetëm që ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe me instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt” (Shih, *mutatis mutandis*, i.a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65).
22. Fakti i thjeshtë se parashtruesit janë të pakënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund t’u shërbejë atyre si e drejtë të ngrenë një kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, apo nenit 6 të KEDNJ-së (Shih, *mutatis mutandis*, aktgjykimi i ECHR-së, kërkesa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykim i 26 korrikut 2005, ose Tengerakis v. Qipro, nr. 35698/03, Vendimi i 9 nëntorit 2006, § 74).
23. Parashtruesi i kërkesës nuk kishte paraqitur asnjë argument valid që do t’i mbështeste pohimet e tij për shkelje të nenit 49 të Kushtetutës dhe përpos pohimit se ai kishte një vendim të ligjshëm për pension dhe kërkesës se ai pension do të duhej të vazhdonte t’i paguhej, nuk kishte arsyetuar se si i është shkelur e drejta e garantuar me Kushtetutë. Për më tepër, gjykatat e rregullta, në procedura të rregullta dhe ligjore, kishin konstatuar se ishin përmbushur në tërësi obligimet që dalin nga vendimi i të paditurit, KEK-ut, dhe në favor të paditësit z. Hoxha. Në fakt, parashtruesi i kërkesës as që i kishte kontestuar procedurat dhe

procesin në tërësi, por rezultatit përfundimtar të proceseve gjyqësore, e që nuk ishte i favorshëm për të.

24. Për më tepër, për t'u deklaruar një aktgjykim apo një aktvendim i një autoriteti publik si jokushtetues, parashtuesi i kërkesës do të duhej të dëshmonte *prima facie* para Gjykatës Kushtetuese se “vendimi i autoritetit publik, si i tillë, do të jetë tregues i një shkeljeje të kërkesës për gjykim të drejtë, dhe nëse paarsyeshmëria e atij vendimi është aq e dukshme sa që vendimi mund të konsiderohet si vendim tej mase arbitrar (Shih, GJEDNJ, Khamidov kundër Rosisë, nr. 72118/01, Aktgjykimi i 15 nëntorit 2007, § 175).
25. Gjykata Kushtetuese, në Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Rev. 316/2011, e 14 qershorit 2012, nuk gjeti elemente të arbitraritetit dhe as shkelje të supozuar të të drejtave të njeriut, sikur që kishte pretenduar parashtuesi i kërkesës.
26. Sa i përket pretendimit për shkelje të së drejtës së garantuar me nenin 24 të Kushtetutës (Barazia para Ligjit), për të cilën parashtuesi pohon se i është shkelur duke e argumentuar këtë me faktin se Gjykata Supreme në një rast identik ka nxjerrë aktgjykim të ndryshëm, Gjykata konstaton se, në rastin e përmendur nga parashtuesi, procesi i zhvilluar gjyqësor ishte thellësisht i ndryshëm.
27. Gjykata thekson se parashtuesi i kërkesës nuk kishte paraqitur në cilësi të provës një akt marrëveshjeje individuale të lidhur ndërmjet tij dhe KEK-ut, sikur që kishin parashtuesit e kërkesave të paraqitura nga grupe punëtorësh të KEK-ut, gjithashtu ish-pensionistë të kësaj kompanie, në të cilat theksohej se pensioni do t'u paguhej “*deri në themelimin dhe funksionimin e Fondit mbi Sigurimin Pensional dhe Invalidor të Kosovës*” (Shih, aktgjykimet e Gjykatës Kushtetuese, të 23 qershorit 2010, të parashtuesit z. Imer Ibrahimit dhe 48 të tjerëve, dhe të parashtuesit z. Gani Prokshi dhe 15 të tjerëve), por kishte një vendim për pension për kohë saktësisht të caktuar, të cilin e kishte pranuar dhe nuk e kishte kundërshtuar, andaj Gjykata nuk gjeti argumente që këtë kërkesë ta trajtojë sikur rastet e kësaj gjykate, të përmendura më sipër, të parashtuara nga grupe ish-punonjësish të KEK-ut.
28. Në këto rrethana, parashtuesi i ankesës nuk ka “argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”. Andaj Gjykata, në përputhje me rregullin 36, paragrafi 2, pika c dhe d, gjen se kërkesën duhet ta refuzojë si qartazi të pabazuar dhe rrjedhimisht

PËR KËTO ARSYE

Në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës; në mbështetje të nenit 20 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese dhe në mbështetje të rregullit 56.2 të Rregullores së punës, Gjykata Kushtetuese, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese;
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 23/12, Fehmi Krasniqi, datë 12 dhjetor 2013- Kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 317/2011, të 19 dhjetorit 2011

Rasti KI23/12, Aktvendimi për papranueshmëri i 25 nëntorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, kërkesë papranueshme, kërkesë qartazi e pabazuar, e drejta në pension

Kërkesa bazohet në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 22 të Ligjit dhe rregullin 56 të Rregullores së punës. Parashtruesi, pa përmendur ndonjë dispozitë kushtetuese në veçanti, pohoi se e drejta e tij kushtetuese ishin cenuar.

Gjykata, ndër të tjera, theksoi se çështjet e fakteve dhe të ligjit janë kuadër të juridiksionit të gjykatave të rregullta dhe se nuk mund të veprojnë si gjykatë apeli apo gjykatë e shkallës së katërt. Për më tepër, parashtruesi nuk kishte ofruar ndonjë provë për shkelje të të drejtave dhe lirive të garantuara me Kushtetutë. Gjykata, më tutje arsyetoi se fakti që parashtruesi është i pakënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund të ngrejë kërkesë të argumentueshme për shkelje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë. Për shkak të arsyeve të përmendura, Gjykata bazuar në Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës vendosi të hedhë poshtë kërkesën e parashtruesit të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI23/12

Parashtrues

Fehmi Krasniqi

Kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 317/2011, të 19 dhjetorit 2011

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Fehmi Krasniqi (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar i autoritetit publik është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme në Prishtinë, Rev. nr. 317/2011, i 19 dhjetorit 2011.

Objekti i çështjes

3. Çështje bazë e lëndës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit Rev. nr.317/2011, të 19 dhjetorit 2011, të Gjykatës Supreme në Prishtinë, me të cilin parashtruesit të kërkesës i është refuzuar revizioni i paraqitur kundër Aktgjykimit Ac. nr. 343/2010, të 4 qershorit 2011, të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 22 dhe 27 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009, dhe rregulli 54, 55 dhe 56 (2) i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 7 mars 2012, parashtuesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë, dhe e njëjta u regjistrua me nr. KI23/12.
6. Më 15 nëntor 2012, me Vendimin GJR KI23/12, Kryetari i Gjykatës caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu Gjyqtar raportues, dhe me Vendimin KSH KI23/12, Kryetari i Gjykatës caktoi Kolegjin Shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët Altay Suroy (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani (anëtarë).
7. Më 17 qershor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Më 12 shkurt 2004, Korporata Energjetike e Kosovës (KEK) –Fondit Pensional ka nxjerrë Vendimin nr 43/21 lidhur me aplikimin në pension që i dedikohet aplikuesit z. Fehmi Krasniqi, në bazë të të cilit i aprovohet kërkesa për pension të parakohshëm në Korporatën Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KEK) dhe atë sipas kategorisë ‘B’ dhe kjo në përputhje me Rregulloren e UNMIK-ut 2001/35 dhe statutin e Fondit Pensional të KEK-ut.
9. Në vendimin si më sipër përcaktohej se pagesa e pensionit për z. Krasniqi do të fillojë nga 13 shkurti 2004 dhe do të përfundojë më 29 shkurt 2009, ndërsa lartësia e pensionit do të jetë 105.00 € në muaj. Në vendim, gjithashtu theksohej se pala e pakënaqur me vendimin mund të ushtrojë ankesë në afat prej 15 ditësh dhe ajo i drejtohet – “Komitetit për rishqyrtimin e mospajtimeve” nëpërmes administratës së Fondit Pensional.
10. Nga dokumentacioni i dorëzuar nga parashtuesi i kërkesës së bashku me kërkesën, Gjykata gjen se kundër vendimit të Fondit Pensional nuk është ushtruar ndonjë ankesë.

11. Pas 1 marsit 2009, KEK-u ka ndërprerë pagesën e pensionit për z. Fehmi Krasniqi dhe ky fakt konstatohet nga Aktgjykimi CI. nr. 529/2009, i Gjykatës Komunale.
12. Më 19 janar 2010, Gjykata Komunale në Prishtinë ka nxjerrë Aktgjykimin CI. nr. 529/2009, me të cilin ka refuzuar kërkesëpadinë e paditësit nga Prishtina, me të cilën ai kishte kërkuar nga gjykata “që të obligojë të paditurën KEK t’ia paguajë pensionin sipas Vendimit nr. 171/129, të 23 tetorit 2003, duke filluar nga 1 dhjetori 2008, e derisa të ekzistojnë kushtet për paguarjen e saj”.
13. Në arsyetimin e këtij aktgjykimi, Gjykata Komunale ka konstatuar në mes të tjerash se:

“Midis palëve nuk ka qenë kontestues fakti se paditësi e ka realizuar pensionin suplementar për 60 muaj në shumë mujore prej 105 eurosh e nuk ka qenë kontestues as fakti se pas 60 muajsh paditësit i është ndërprerë kjo pagesë, përkatësisht me përfundimin më 1 dhjetor 2008 “gjykata gjithashtu ka konstatuar se “është vërtetuar fakti se e paditura i ka përmbushur në tërësi detyrimet ndaj paditësit të parapara me vendimin për pensionimin e paditësit” dhe se “kërkesëpadia e paditësit për vazhdimin e pagesës së pensionit edhe pas 1 marsit 2009, rezulton e pabazuar, prandaj edhe vendosi që të njëjtën ta refuzojë si të tillë”.

14. Kundër këtij aktgjykimi, z. Krasniqi ka parashtruar ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.
15. Më 4 qershor 2011, Gjykata e Qarkut në Prishtinë ka nxjerrë Aktgjykimin Ac. Nr. 343/2010, me të cilin ka refuzuar si të pabazuar ankesën e z. Fehmi Krasniqi, me arsyetimin se:

“Sipas konstatimit të kësaj gjykate, i drejtë është konkludimi i gjykatës së shkallës së parë se kërkespadia e paditësit është e pabazuar.

Aktgjykimi i shkallës së parë është bazuar në vërtetimin e drejtë dhe të plotë të gjendjes faktike në të cilën ka pasuar edhe aplikimi i drejtë në të drejtën materiale”

16. Kundër këtij aktgjykimi, z. Krasniqi ka paraqitur kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme.
17. Më 19 dhjetor 2011, Gjykata Supreme e Kosovës duke vendosur sipas kërkesës së parashtruesit, ka nxjerrë Aktgjykimin Rev. 317/2011, me të

cilin e refuzon si të pabazuar revizionin e paraqitur nga parashtruesi kundër aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë.

18. Në arsyetimin e aktgjykimit, Gjykata Supreme ka theksuar:

”Gjykata Supreme e Kosovës, duke u nisur nga gjendja e tillë e çështjes, ka gjetur se gjykatat e instancës më të ulët drejt e kanë zbatuar të drejtën materiale kur kanë gjetur se kërkesëpadia e paditësit është e pabazuar”.

Pretendimet e parashtruesit për shkeljet kushtetuese

19. Parashtruesi i kërkesës nuk ka saktësuar ndonjë dispozitë të Kushtetutës së Republikës së Kosovë. Ai vetë pretendon se me aktgjykimin e kontestuar atij i është bërë një e padrejtë.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

20. Për të qenë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata paraprakisht vlerëson nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës të Gjykatës.
21. Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese, ku përcaktohet:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

c) Kërkesa është qartazi e bazuar”...

22. Duke iu referuar kërkesës së parashtruesit dhe shkeljeve të pretenduara të të drejtave kushtetuese, Gjykata Kushtetuese konstaton se parashtruesi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj dhe që i kishte në dispozicion si dhe kërkesën e ka parashtruar në afatin ligjor të paraparë me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, andaj, në këto rrethana, Gjykata do të shqyrtojë bazueshmërinë e shkeljeve të pretenduara kushtetuese, ashtu sikur i ka paraqitur parashtruesi në kërkesë.
23. Në këtë drejtim, Gjykata thekson se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e faktit dhe, me këtë rast, dëshiron të theksojë se konstatimi i gjendjes së drejtë dhe të plotë faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta si, në rastin konkret, i Gjykatës Supreme, duke refuzuar revizionin e paditësit apo të Gjykatës së Qarkut, duke refuzuar ankesën e

ankuesit, dhe se roli i saj (i Gjykatës Kushtuese) është vetëm që ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe me instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt” (Shih, *mutatis mutandis*, i.a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65).

24. Fakti i thjeshtë se parashtruesit janë të pakënaqur me rezultatin e rastit, nuk mund t’u shërbejë atyre si e drejtë të ngrenë një kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, apo nenit 6 të KEDNJ-së (Shih, *mutatis mutandis*, aktgjykimi i ECHR-së, kërkesa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykim i 26 korrikut 2005, ose Tengerakis v. Qipro, nr. 35698/03, Vendimi i 9 nëntorit 2006, § 74).
25. Parashtruesi i kërkesës nuk kishte paraqitur asnjë argument valid që do t’i mbështeste pohimet e tij për shkelje të nenit 49 të Kushtetutës dhe përpos pohimit se ai kishte një vendim të ligjshëm për pension dhe kërkesës se ai pension do të duhej të vazhdonte t’i paguhej, nuk kishte arsytuar se si i është shkelur e drejta e garantuar me Kushtetutë. Për më tepër, gjykatat e rregullta, në procedura të rregullta dhe ligjore, kishin konstatuar se ishin përmbushur në tërësi obligimet që dalin nga vendimi i të paditurit, KEK-ut, dhe në favor të paditësit z. Krasniqi. Në fakt, parashtruesi i kërkesës as që i kishte kontestuar procedurat dhe procesin në tërësi, por rezultatin përfundimtar të proceseve gjyqësore, e që nuk ishte i favorshëm për të.
26. Për më tepër, për t’u deklaruar një aktgjykim apo një aktvendim i një autoriteti publik si jokushtetues, parashtruesi i kërkesës do të duhej të dëshmonte *prima facie* para Gjykatës Kushtuese se “vendimi i autoritetit publik, si i tillë, do të jetë tregues i një shkeljeje të kërkesës për gjykim të drejtë, dhe nëse paarsyeshmëria e atij vendimi është aq e dukshme sa që vendimi mund të konsiderohet si vendim tej mase arbitrar (Shih, GJEDNJ, *Khamidov kundër Rusisë*, nr. 72118/01, Aktgjykimi i 15 nëntorit 2007, § 175).
27. Gjykata Kushtuese, në Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Rev. 317/2011, të 19 dhjetorit 2011, nuk gjeti elemente të arbitraritetit dhe as shkelje të supozuar të të drejtave të njeriut, sikur që kishte pretenduar parashtruesi i kërkesës.
28. Sa i përket pretendimit për shkelje të së drejtës së garantuar me nenin 24 të Kushtetutës (Barazia para Ligjit), për të cilën parashtruesi pohon se i është shkelur duke e argumentuar këtë me faktin se Gjykata Supreme në një rast identik ka nxjerrë aktgjykim të ndryshëm, Gjykata

konstaton se, në rastin e përmendur nga parashtruesi, procesi i zhvilluar gjyqësor ishte thellësisht i ndryshëm.

29. Në të vërtetë, në rastin e parashtruesit Z. B. (për të cilin pretendohet se është identik), gjithashtu një pensionist i KEK-ut, Gjykata Komunale dhe ajo e Qarkut kishin vendosur në favor të parashtruesit Z. B., ndërsa pas revizionit të ushtruar nga KEK-u, Gjykata Supreme, Rev. nr. 152/2009, të 12 prillit 2010, e kishte aprovuar si të bazuar revizionin e KEK-ut, pra të palës së paditur, e jo të paditësit dhe, në këto rrethana, Gjykata nuk mund të konstatojë se ka pasur shkelje të nenit 24 të Kushtetutës.
30. Gjykata gjithashtu thekson se parashtruesi i kërkesës nuk kishte paraqitur në cilësi të provës një akt marrëveshjeje individuale të lidhur ndërmjet tij dhe KEK-ut, sikur që kishin parashtruesit e kërkesave të paraqitura nga grupe punëtorësh të KEK-ut, gjithashtu ish-pensionistë të kësaj kompanie, në të cilat theksohej se pensioni do t'u paguhej *“deri në themelimin dhe funksionimin e Fondit mbi Sigurimin Pensional dhe Invalidor të Kosovës”* (Shih, aktgjykimet e Gjykatës Kushtetuese të 23 qershorit 2010, të parashtruesit z. Imer Ibrahimit dhe 48 të tjerëve, dhe të 23 qershorit 2010, të parashtruesit z. Gani Prokshi dhe 15 të tjerëve), por kishte një vendim për pension për kohë saktësisht të caktuar, të cilin e kishte pranuar dhe nuk e kishte kundërshtuar, andaj Gjykata nuk gjeti argumente që këtë kërkesë ta trajtojë sikur rastet e kësaj gjykate, të përmendura më sipër, të parashtruara nga grupe ish-punonjësish të KEK-ut.
31. Në këto rrethana, parashtruesi i ankesës nuk ka “argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”. Andaj, Gjykata, në përputhje me rregullin 36, paragrafi 2, pika c dhe d, gjen se kërkesën duhet ta refuzojë si qartazi të pabazuar dhe rrjedhimisht

PËR KËTO ARSYE

Në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës; në mbështetje të nenit 20 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese dhe në mbështetje të rregullit 56.2 të Rregullores së punës, Gjykata Kushtetuese, më 8 korrik 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese;
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 06/13, Sylejman Mustafa, datë 12 dhejtor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1408/2011, të 27 dhjetorit 2012

Rasti KI 06/13, Vendimi për heqjen e kërkesës nga lista i datës 16 tetor 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, Vendim për Heqjen e Kërkesës nga Lista

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar me 21 janar 2013, kërkon "vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1408/2011, të 27 dhjetorit 2012. Parashtruesi i kërkesës pohon se me vendimet e Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale (në tekstin e mëtejme: MPMS) i është ndërruar statusi nga invalid i UÇK-së, në invalid civil të luftës.

Gjykata konstaton qe duke marrë parasysh Vendimin me nr. 02-02/103, të 24 qershorit 2013, të nxjerrë nga MPMS-ja për zbatimin e tërësishëm të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. nr. 804/2011, të 12 tetorit 2011, Gjykata konkludon se parashtruesi i kërkesës tani nuk ka rast apo kontest të pazgjidhur në lidhje me kushtetutshmërinë e vendimeve të MPMS-së dhe çështja është faktikisht pa objekt shqyrtimi.

VENDIM PËR HEQJEN E KËRKESËS NGA LISTA

në

Rastin Nr. K106/13

Parashtrues

Sylejman Mustafa

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1408/2011, të 27 dhjetorit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Sylejman Mustafa nga fshati Reznik, komuna e Vushtrrisë.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktvendimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1408/2011, i 27 dhjetorit 2012, për të cilin parashtruesi thekson se e ka pranuar më 18 janar 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së lëndës së parashtruar më 21 janar 2013, në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1408/2011, të 27 dhjetorit 2012. Parashtruesi i kërkesës pohon se me vendimet e Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale (në tekstin e mëtejme: MPMS) i është ndërruar statusi nga invalid i UÇK-së, në invalid civil të luftës.

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 32 dhe 56.2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 21 janar 2013, Gjykata pranoi kërkesën e z. Sylejman Mustafa, dhe e regjistroi me nr. KIO6/13.
6. Më 30 janar 2013, me Vendimin Nr. GJR. KIO6/13, Kryetari i Gjykatës caktoi Gjyqtar raportues, gjyqtarin Kadri Kryeziu. Të njëjtën ditë, Kryetari caktoi Kolegjin shqyrtues në përbërje: Robert Carolan (kryesues) dhe gjyqtarët Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović në cilësinë e anëtarëve të kolegjit.
7. Më 4 mars 2013, Gjykata njoftoi Gjykatën Supreme të Kosovës dhe parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 29 mars 2013, Gjykata kërkoi nga MPMS-ja dhe nga parashtruesi i kërkesës që të dorëzojnë në Gjykatë të gjitha vendimet e MPMS-së që kanë të bëjnë me statusin e parashtruesit të kërkesës si invalid i UÇK-së, apo me statusin e tij si invalid civil i luftës.
9. Më 5 prill 2013, MPMS-ja i dorëzoi në Gjykatë të gjitha vendimet që i posedonte lidhur me parashtruesin e kërkesës.
10. Më 8 prill 2013, parashtruesi i kërkesës i dorëzoi në Gjykatë të gjitha vendimet që i posedonte lidhur me përcaktimin e statusit të tij si invalid i UÇK-së dhe si invalid civil i luftës.
11. Më 28 maj 2013, Gjykata kërkoi nga MPMS-ja që të informojë Gjykatën lidhur me veprimet e ndërmarra për zbatimin e Aktvendimit të Gjykatës Supreme, A. nr. 1408/2011, të 27 dhjetorit 2012.
12. Më 12 qershor 2013, sekretari i Përgjithshëm i MPMS-së, e dorëzoi një shkresë sqaruese në Gjykatë.
13. Më 25 korrik 2013, MPMS-ja, përmes postës elektronike, dërgoi në Gjykatë vendimin e MPMS-së lidhur me njohjen e së drejtës për pension të invalidëve të UÇK-së për parashtruesin e kërkesës.

14. Më 23 shtator 2013, MPMS-ja dërgoi në Gjykatë Vendimin me nr. 02-02/103, të 12 shtatorit 2013, të MPMS-së, lidhur me anulimin e vendimit të shkallës së parë, nr. 02-02/103, të 24 qershorit 2013.
15. Më 26 shtator 2013, MPMS-ja, përmes postës elektronike ka dërguar një njoftim në Gjykatë, në të cilën thekson se Vendimi me nr. 02-02/103, i 12 shtatorit 2013, është anuluar dhe i njëjti nuk është ekzekutuar.
16. Më 16 tetor 2013, Kolegji Shqyrtues e shqyrtoi raportin paraprak të Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës për papranueshmëri të kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

17. Më 11 tetor 2002, MPMS-ja, Departamenti i Mirëqenies Sociale, duke vepruar në bazë të kërkesës së parashtruesit lidhur me kërkesën e tij për “beneficione të invalidëve të luftës”, kishte lëshuar Vendimin me numër të dosjes 02-02/103, në bazë të cilit parashtruesit i është refuzuar kërkesa me arsyetimin se “Komisioni qendror mjekësor ka konstatuar invaliditet nën 40%”.
18. Më 17 shkurt 2003, MPMS-ja, Departamenti i Mirëqenies Sociale, kishte lëshuar Vendimin me numër të dosjes 02-02/103, në bazë të cilit parashtruesit të kërkesës i është refuzuar ankesa me arsyetimin se “pas rivlerësimit të Komisionit mjekësor, shkalla e invaliditetit ka mbetur e pandryshuar”.
19. Më 14 prill 2003, MPMS-ja, Departamenti i Mirëqenies Sociale, duke vepruar në bazë të ankesës së parashtruesit të kërkesës, kishte lëshuar Vendimin me numër të dosjes 02-02/103, në bazë të cilit, parashtruesit të kërkesës i është miratuar kërkesa për beneficione të invalidëve të luftës.
20. Më 15 shkurt 2007, MPMS-ja, Departamenti për Familjet e Dëshmorëve, Invalidët e Luftës dhe Viktimat Civile, kishte nxjerrë Vendimin me nr. 02-02/103, me të cilin parashtruesit të kërkesës i njihet e drejta për pension të invalidit të UÇK-së.
21. Më 20 mars 2008, MPMS-ja, Departamenti për Familjet e Dëshmorëve, Invalidët e Luftës dhe Viktimat Civile, kishte nxjerrë Vendim me nr. 02-02/103, me ç’rast parashtruesit të kërkesës i njihet e drejta për pension të invalidëve civilë të luftës.

22. Më 19 tetor 2010, MPMS-ja, Departamenti për Familjet e Dëshmorëve, Invalidët e Luftës dhe Viktimat Civile, kishte nxjerrë Vendimin me nr. 02-02/103, me ç'rast parashtruesit të kërkesës i njihet e drejta për pension të invalidëve civilë të luftës.
23. Më 10 dhjetor 2010, MPMS-ja, Departamenti për Familjet e Dëshmorëve, Invalidët e Luftës dhe Viktimat Civile, duke vepruar sipas ankesës së parashtruesit të kërkesës, në bazë të Vendimit me nr. 02-02/103, kishte refuzuar ankesën si të pabazuar me arsyetimin se Komisioni kishte konstatuar që shkalla e invaliditetit është 45 %.
24. Më 15 shkurt 2011, Gjykata Supreme e Kosovës, duke vepruar në bazë të padisë së parashtruesit të kërkesës, nxori Aktgjykimin A. nr. 61/2011, me ç'rast e refuzoi padinë me arsyetimin se "Gjykata konstaton se procedura që i ka paraprirë aktvendimit të kundërshtuar është zbatuar drejt nga organi i shkallës së parë".
25. Më 15 prill 2011, Gjykata Supreme e Kosovës, në bazë të Aktgjykimit me nr A . nr. 259/2011, miraton padinë e parashtruesit të kërkesës, me ç'rast e anulon Vendimin e MPMS-së, nr. 02-02/103, të 10 dhjetorit 2010, me arsyetimin se "*Vendimi ka shumë të meta që kanë të bëjnë me shkeljet thelbësore të dispozitave të Ligjit të procedurës administrative*". Më tutje, Gjykata Supreme e obligon organin e paditur që në riprocedurë të veprojë sipas vërejtjeve të dhëna në këtë aktgjykim dhe pasi t'i mënjanojë të metat e cekura më lart, të marrë vendim të drejtë, të bazuar në ligj.
26. Më 18 gusht 2011, MPMS-ja, duke vendosur sërish në bazë të ankesës së parashtruesit të kërkesës për anulimin e vendimit të shkallës së parë, me nr. 02-02/103, të 19 tetorit 2010, e refuzoi ankesën si të pabazuar.
27. Më 12 tetor 2011, Gjykata Supreme e Kosovës, duke vepruar sipas padisë së parashtruesit, nxjerr Aktgjykimin A. nr. 804/2011, me ç'rast e aprovon padinë duke e anuluar Vendimin e MPMS-së, nr. 02-02/103, të 18 gushtit 2011, me arsyetimin se "*Vendimi i kundërshtuar është juridikisht i paqartë*". Më tutje, Gjykata Supreme "*e obligon organin e paditur që në riprocedurë të veprojë sipas vërejtjeve të dhëna në këtë aktgjykim dhe pasi t'i mënjanojë të metat e cekura më lart, të marrë vendim të drejtë, të bazuar në ligj*".
28. Më 23 nëntor 2011, Ministria e Punës dhe e Mirëqenies Sociale, duke vendosur sërish në bazë të ankesës së parashtruesit të kërkesës për anulimin e vendimit të shkallës së parë, me nr. 02-02/103, të 19 tetorit 2010, e refuzoi ankesën si të pabazuar.

29. Më 27 dhjetor 2012, Gjykata Supreme e Kosovës, sërish duke vepruar në bazë të padisë të parashtruesit të kërkesës, nxjerr Aktvendimin A. nr. 1408/2011, me ç'rast e hedh poshtë padinë me arsyetimin se padia është e palejueshme për arsye se kjo çështje është e gjykuar.
30. Më 12 qershor 2013, sekretari i Përgjithshëm i MPMS-së kishte dorëzuar në Gjykatë shkresën, ku kishte kërkuar nga drejtori i Departamentit për Familjet e Dëshmorëve dhe të Invalidëve të Luftës që të zbatohet tërësisht Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, nr. 804/2011, i 2 tetorit 2011.
31. Më 24 qershor 2013, MPMS-ja, përmes Vendimit me nr. 02-02/103, parashtruesit të kërkesës ia njehtë drejtën për pension të invalidëve të UÇK-së. Në vendimin e saj, MPMS-ja kishte theksuar që *“duke u bazuar në Aktgjykimin nr. 804/2011 të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 12 tetorit 2011, u vërtetua se kërkesa është e bazuar konform nenit 4 paragrafi 2 si dhe nenit 7 dhe 8 të Ligjit për statusin dhe të drejtat e familjeve të dëshmorëve, invalidëve, veteranëve dhe pjesëtarëve të UÇK-së dhe familjeve të viktimave civile të luftës, me shkallë të invaliditetit prej 45 %”*.
32. Më 23 shtator 2013, MPMS-ja nxori Vendimin me nr. 02-02/103, duke refuzuar ankesën e parashtruesit të kërkesës, i cili kërkon nga MPMS-ja që t'i njihet e drejta për pension, sipas statusit të ri që nga viti 2001. MPMS-ja refuzon ankesën si dhe anulon në tërësi Vendimin e shkallë së parë, me nr. 02-02/103, të 24 qershorit 2013, për shkak *“të tejkalimit të kompetencave për ndryshim të statusit të Sylejman Mustafës, nga invalidi civil i luftës, në invalid të UÇK-së*.
33. Më 26 shtator 2013, drejtori i Departamentit për Familjet e Dëshmorëve, Invalidëve të Luftës dhe Viktimave Civile i MPMS-së, përmes postës elektronike, dërgoi në Gjykatë njoftimin për anulimin e Vendimit të MPMS-së, me nr. 02-02/103, të 23 shtatorit 2013, duke lënë në fuqi vendimin e shkallës së parë të 24 qershorit 2013, përmes të cilit parashtruesit të kërkesës i njihet e drejta për pension të invalidit të UÇK-së.

Shkeljet e pretenduara të të drejtave të garantuara me Kushtetutë

34. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me Aktvendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 1408/2011, të 27 dhjetorit 2012, i janë shkelur të drejtat e mbrojtura me Kushtetutë, të cilat shkelje parashtruesi i kërkesës nuk i ka potencuar.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

35. Për të qenë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata së pari vlerëson nëse pala i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, Ligj dhe me Rregullore.
36. Gjykata me këtë rast merr parasysh edhe rregullin 32 (Tërheqja e kërkesës dhe përgjigjes) të Rregullores, ku përcaktohet se:

(4) Gjykata mund të hedhë poshtë një kërkesë, kur përcakton se pretendimet në të

Janë të diskutueshme ose që nuk përfaqësojnë një rast ose kontest.

37. Gjykata konsideron se nxjerrja e Vendimit me nr. 02-02/103, të 24 qershorit 2013, nga MPMS-ja, për zbatimin e tërësishëm të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. nr. 804/2011, të 12 tetorit 2011, që është objekt i kërkesë së parashtruesit, tregon se pozita e parashtruesit të kërkesës ka ndryshuar në mënyrë të konsiderueshme dhe që kërkesa tanimë nuk ka arsyetim, si dhe se qëllimi që ka kërkuar të arrijë parashtruesi, është arritur plotësisht. Lidhur me këtë, Gjykata konsideron se nuk ka më merita për të shqyrtuar më tutje këtë çështje.
38. Sidoqoftë, Gjykata e ka kompetencën dhe detyrën që të adresojë këtë çështje posaçërisht duke pasur parasysh Rregulloren e saj të punës.
39. Në të vërtetë, rregulli 32 (4) i Rregullores thotë se Gjykata mund të hedhë poshtë një kërkesë, kur konstaton se pretendimet janë pa objekt shqyrtimi apo nuk paraqesin më rast apo kontest. Ky rregull në pjesën relevante parashikon si në vijim:

Rregulli 32

Tërheqja e kërkesës dhe përgjigjes

“(4) Gjykata mund të hedhë poshtë një kërkesë kur përcakton se pretendimet në të janë të diskutueshme ose që nuk përfaqësojnë një rast ose kontest.

(5) Sekretariati njofton të gjitha palët me shkrim për çfarëdo tërheqje, për çfarëdo vendimi të Gjykatës për të vendosur në lidhje me kërkesën, pavarësisht tërheqjes së saj, dhe për çfarëdo vendimi për ta hedhur poshtë kërkesën para vendimit përfundimtar”.

40. Po ashtu, Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut, e cila sipas nenit 22 par 1 pika 2 të Kushtetutës së Kosovës, zbatohet drejtpërsëdrejti në Republikën e Kosovës, në pjesën relevante parashikon si në vijim:

Neni 37
Çregjistrimi i kërkesave

“1. Në çdo fazë të procedimit, Gjykata mund të vendosë të çregjistrojë një kërkesë, kur rrethanat çojnë në përfundim se:

a. kërkuesi nuk e ka ndërmend ta vazhdojë çështjen;

b. çështja është zgjidhur; ose

c. për çdo arsye tjetër që, sipas Gjykatës, nuk justifikon vazhdimin e shqyrtimit të kërkesës”.

41. Duke marrë parasysh Vendimin me nr. 02-02/103, të 24 qershorit 2013, të nxjerrë nga MPMS-ja për zbatimin e tërësishëm të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. nr. 804/2011, të 12 tetorit 2011, Gjykata konkludon se parashtruesi i kërkesës tani nuk ka rast apo kontest të pazgjidhur në lidhje me kushtetutshmërinë e vendimeve të MPMS-së dhe çështja është faktikisht pa objekt shqyrtimi.
42. Vendimi i Gjykatës nuk e ndalon palën që në rast të paraqitjes së provave të reja lidhur me çështjen, të fillojë procedurë të re në Gjykatën Kushtetuese.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 23 të Ligjit dhe rregullin 32 të Rregullores së punës, më 16 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEQË NGA LISTA kërkesën e parashtruar;
- II. T’UA komunikojë vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 paragrafin 4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 192/13, Hatixhe Avdyli, datë 12 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës Rev. Nr. 11/2013, të datës 23 korrik 2013

KI192/13, Vendim për masë të përkohshme i datës 9 dhjetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, kërkesë për masë të përkohshme, kërkesa e pabazuar

Në Aktgjykimin e saj, Gjykata Supreme miratoi revizionin e paditësit V. A. dhe ndryshoi Aktgjykimet e Gjykatës Komunale në Prishtinë dhe të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, duke hedhur poshtë kështu kërkesëpadinë e Parashtruesit si të pabazuar. Parashtruesi kishte parashtruar një kërkesëpadi në Gjykatën Komunale në Prishtinë ku kishte kërkuar të anulohet kontrata e shitblerjes për blerjen banesës, të vërtetohet se parashtruesja është bartëse e së drejtës së shfrytëzimit të banesës, dhe të obligohet e paditura që parashtrueses t'ia dorëzojë në posedim të lirë banesën si dhe të bartë shpenzimet procedurale.

Përvec kërkesës për vlerësimin e kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Parashtruesja kërkon nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës që të vendosë masë të përkohshme, përkatësisht të pezullojë ndonjë veprim ose ekzekutim të mëtutjeshëm deri sa Gjykata të marrë një vendim në lidhje me Kërkesën.

Gjykata vëren se parashtruesja nuk ka paraqitur ndonjë argument dhe as nuk ka paraqitur ndonjë evidencë pse dhe si masa e përkohshme është e nevojshme për të evituar rreziqe ose dëme të pariparueshme ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik, ashtu siç kërkohet me nenin 27 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese. Prandaj, Gjykata konstaton se kërkesa për masë të përkohshme duhet të refuzohet si e pabazuar.

Ky konstatim nuk pengon Gjykatën Kushtetuese për të vlerësuar pranueshmërinë e kërkesës.

VENDIM PËR MASË TË PËRKOHSHE

në

Rastin Nr. KI192/13

Parashtrues

Hatixhe Avdyli

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme,

Rev. nr. 11/2013, të 23 korrikut 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruese është znj. Hatixhe Avdyli (në tekstin e mëtejme: parashtruesja), me banim në Prishtinë, e përfaqësuar nga z. Skënder Musa, avokat nga Prishtina.

Vendimi kontestuar

2. Parashtruesja konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 11/2013, të 23 korrikut 2013, të cilin parashtruesja e ka pranuar më 17 tetor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 11/2013, të 23 korrikut 2013. Në aktgjykimin e saj, Gjykata Supreme miratoi revizionin e paditësit V. A. dhe ndryshoi aktgjykimet e Gjykatës Komunale në Prishtinë dhe të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, duke hedhur poshtë kështu kërkesëpadinë e parashtrueses si të pabazuar. Parashtruesja kishte parashtruar një kërkesëpadi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, ku kishte kërkuar të anulohet kontrata e shitblerjes për blerjen banesës, të vërtetohet se parashtruesja është bartëse e së drejtës së shfrytëzimit të banesës, dhe të obligohet e paditura që parashtrueses

t'ia dorëzojë në posedim të lirë banesën si dhe t'i bartë shpenzimet procedurale.

4. Përveç kësaj, parashtruesja kërkon nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) që të vendosë masë të përkohshme, përkatësisht të pezullojë ndonjë veprim ose ekzekutim të mëtutjeshëm derisa Gjykata të marrë një vendim në lidhje me kërkesën.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 22 dhe 27 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullat 54, 55 dhe 56 (3) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedurat në Gjykatë

6. Më 11 nëntor 2013, parashtruesja dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
7. Më 29 nëntor 2013, Kryetari i Gjykatës, në bazë të Vendimit GJR. KI192/13, caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese.
8. Më 3 dhjetor 2013, Kryetari i Gjykatës, në bazë të Vendimit KSH. KI192/13, caktoi Kolegjin shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
9. Më 4 dhjetor 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesen për regjistrimin e kërkesës. Të njëjtën datë, Gjykata njoftoi gjithashtu edhe Gjykatën Supreme në lidhje me kërkesën.
10. Më 5 dhjetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë që të refuzojë kërkesën për masa të përkohshme në pritje të rezultatit përfundimtar të kërkesës.

Përmbledhje e shkurtër e fakteve

11. Gjatë periudhës 1988 - 1989, parashtrueses, si e punësuar në Ndërmarrjen shoqërore “Amortizatorët” (në tekstin e mëtejme: NSH), i ishte ndarë një banesë në Prishtinë. Vendimi për ndarjen e banesës

ishte anuluar nga Gjykata e Punës së Bashkuar në Prishtinë dhe ishte vërtetuar nga Gjykata e Punës së Bashkuar e Kosovës.

12. Më 26 korrik 1990, kontrata e punës së parashtrueses ishte ndërprerë nga ana e organeve të përkohshme të NSH-së.
13. Më 8 tetor 1992, organet e përkohshme të NSH-së vendosën që t'ia ndajnë banesën një të punësuarëve, V. A., dhe si rezultat ishte lidhur një kontratë për shfrytëzimin e banesës. Në bazë të kontratës së shitblerjes, të vërtetuar nga Gjykata Komunale në Prishtinë, më 28 dhjetor 1995, V. A. kërkoi të drejtën e pronësisë mbi banesën.
14. Pas luftës në Kosovë, V. A. u largua nga banesa, e cila më vonë u uzurpua nga parashtruesja.
15. Më 9 dhjetor 2004, Drejtoria për Çështje Pronësore-Banesore lëshoi një urdhrë (HPPC/REC/41/2004) lidhur me dëbimin e parashtrueses nga banesa.
16. Rrjedhimisht, në një datë të pacaktuar, parashtruesja ushtroi padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, duke kërkuar anulimin e shitblerjes së lartpërmendur dhe për të konfirmuar se parashtruesja ka të drejtë për shfrytëzimin e banesës, si dhe të obligohet e paditura e parë që parashtrueses t'ia dorëzojë në posedim të lirë banesën.
17. Më 10 nëntor 2006, Gjykata Komunale në Prishtinë, në Aktgjykimin e saj, C. Nr. 1502/2005, vendosi të aprovojë padinë e parashtrueses.
18. Më 31 tetor 2008, pas një ankese të ushtruar nga V. A., Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktgjykimin Ac. nr. 367/2007, prishi vendimin e Gjykatës së Punës së Bashkuar në Prishtinë dhe e ktheu rastin për rigjykim.
19. Më 12 maj 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin e saj, C. nr. 2038/2008, aprovoi padinë e parashtrueses si të bazuar, anuloi dhe prishi kontratat e shitblerjes dhe konfirmoi më tej se parashtruesja është bartëse e së drejtës për shfrytëzim të banesës.
20. Më 18 qershor 2012, Gjykata e Qarkut në Prishtinë (Ac. nr. 1087/2009) refuzoi ankesën e paditësit V. A. dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. Nr. 2038/2008, të 12 majit 2009.
21. Më 23 korrik 2013, pas revizionit të ushtruar nga paditësi V. A., Gjykata Supreme, në Aktgjykimin e saj, Rev. nr. 11/2013, vendosi të aprovojë

revizionin e paditësit dhe ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, C. nr. 2038/2008, të 12 majit 2009 dhe Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 1087/2009, të 18 qershorit 2012, duke refuzuar kështu si të pabazuar padinë e parashtrueses të parashtruar në Gjykatën Komunale.

Pretendimet e parashtruesit dhe kërkesa për masë të përkohshme

22. Parashtruesja pretendon se aktgjykimi i Gjykatës Supreme, duke ndryshuar aktgjykimet e gjykatave të instancave më të ulëta, ka shkelur të drejtat e saj të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 3 [Barazia para Ligjit], nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike], nenin 46 [Mbrotjtja e Pronës] dhe nenin 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta).
23. *Parashtruesja, përveç kërkesës për të anuluar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Rev. nr. 11/2013, të 23 korrikut 2013, kërkon që Gjykata të vendosë masë të përkohshme, përkatësisht [...] “që të ndalojë çfarëdolloj hapi apo ekzekutimi të mëtutjeshëm deri kur Gjykata Kushtetuese e Kosovës të merr ndonjë vendim lidhur me rastin”.*
24. Parashtruesja nuk paraqet ndonjë argument përse masa e përkohshme do të ishte e domosdoshme.

Vlerësimi i kërkesës për masë të përkohshme

25. Në mënyrë që Gjykata të lejojë masë të përkohshme në pajtim me rregullin 55 (4) të Rregullores së punës, duhet të konstatojë se:

“(a) pala që kërkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kërkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për papranueshmërinë e saj, rastin prima facie për papranueshmërinë e kërkesës;

(b) pala që kërkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masë e përkohshme.
(..)

Nëse pala që kërkon masë të përkohshme nuk paraqet dëshmitë e nevojshme, Kolegji shqyrtues do të rekomandojë refuzimin e kërkesës”.

26. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesja nuk ka paraqitur ndonjë argument dhe as nuk ka paraqitur ndonjë evidencë pse dhe si masa e përkohshme është e nevojshme për të evituar rreziqe ose dëme të pariparueshme ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik, ashtu siç kërkohet me nenin 27 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese. Prandaj, Gjykata konstaton se kërkesa për masë të përkohshme duhet të refuzohet si e pabazuar.
27. Ky konstatim nuk pengon Gjykatën Kushtetuese për të vlerësuar pranueshmërinë e kërkesës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 27 të Ligjit, dhe në pajtim me rregullat 55 (4) dhe 56 (3) të Rregullores së punës, më 5 dhjetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20(4) të Ligjit; dhe
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 82/13, Ekrem Musliu, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. 212/2011, i 15 prillit 2013

KI82/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 12 dhjetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, Mbrojtja e Pronës, E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm, kërkesë e papranueshme, qartazi e pabazuar

Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i Gjykatës Supreme të Kosovës (Rev. 212/2011, i 15 prillit 2013) përmes të cilit është hedhur si i palejuar revizioni i parashtruesit për arsye se vlera e objektit të kontestit të cilin paditësi e ka përcaktuar në padi nuk kalon shumë prej 1.600 DM, përkatësisht 800 €, ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës.

Parashtruesi nuk qartësoi si dhe pse Aktvendimi i Gjykatës Supreme shkeli të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë.

Prandaj, Gjykata konsideroi se faktet e paraqitura nga parashtruesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese dhe se parashtruesi i kërkesës nuk e ka mbështetur mjaftueshëm pretendimin e tij.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI82/13

Parashtrues

Ekrem Musliu

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. 212/2011, të 15 prillit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Ekrem Musliu (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesi i kërkesës), me vendbanim në Gjilan, i përfaqësuar nga z. Shemsedin Piraj.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. 212/2011, të 15 prillit 2013, dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 29 prill 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës (Rev. 212/2011, i 15 prillit 2013) përmes të cilit është hedhur si i palejuar revizioni i parashtruesit për arsye se vlera e objektit të kontestit të cilin paditësi e ka përcaktuar në padi nuk kalon shumë prej 1.600 DM, përkatësisht 800 €.
4. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i lartcekur ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë

dhe të Paanshëm] dhe nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza ligjore

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 10 qershor 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi përmes postës kërkesën në Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 20 qershor 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin GJR.KI 82/13 e caktoi Zëvendëskryetarin Ivan Čukalović si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KI 82/13 caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama-Hajrizi.
8. Më 2 korrik 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës, si dhe kërkoi dorëzimin e formularit të plotësuar të kërkesës, autorizimin për përfaqësim në Gjykatën Kushtetuese, si dhe kopjen e Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut, Ac. Nr. 41/11, të 6 majit 2011. Të njëjtën ditë, Gjykata e njoftoi Gjykatën Supreme lidhur me regjistrimin e kërkesës.
9. Më 23 korrik 2013, parashtruesi i kërkesës përmes postës ia dorëzoi Gjykatës të gjitha dokumentet e kërkuara.
10. Më 18 nëntor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Në një datë të paspecifikuar, M. B. në Gjykatën Komunale në Gjilan kishte paraqitur padi, përmes së cilës kishte kërkuar vërtetimin e së drejtës për shfrytëzim të përhershëm të pjesës së paluajtshmërisë, ngastrës kadastrale nr. 3173 me sipërfaqe prej 0.00.87 ha.

12. Si rezultat i kësaj, parashtruesi i kërkesës kishte paraqitur kundërpadri, përmes së cilës kishte kërkuar vërtetimin e pronësisë së paluajtshmërisë së ngastrës kadastrale nr. 3171 me sipërfaqe prej 0.02.89 ha, si dhe po ashtu kishte kërkuar që pjesën e kësaj paluajtshmërie me sipërfaqe prej 0.00.87 ha, të cilën e shfrytëzonte M. B. të obligohet t'ia dorëzojë në posedim dhe pronësi.
13. Më 3 nëntor 2010, Gjykata Komunale në Gjiilan (Aktgjykimi C. nr. 81/06), pas konstatimit të gjendjes faktike dhe shqyrtimit të provave materiale aprovoi si të bazuar kërkesën e M. B., duke vërtetuar se i njëjti kishte fituar të drejtën e shfrytëzimit të përhershëm të sipërfaqes prej 0.00.87 ha dhe refuzoi si të pabazuar kundërpadrinë e parashtruesit të kërkesës.
14. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Gjiilan (C. Nr. 81/06, të 3 nëntorit 2010), parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Gjiilan.
15. Më 6 maj 2011, Gjykata e Qarkut në Gjiilan përmes Aktgjykimit (Ac. Nr. 41/11), refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit të kërkesës dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjiilan (C. Nr. 81/06, të 3 nëntorit 2010).
16. Gjykata e Qarkut në Gjiilan vlerësoi se [...] “ nga kjo gjendje e vërtetuar e duke u bazuar në dispozitën e nenit 470 par. 1 të Ligjit mbi pronësinë dhe të drejtat e tjera sendore, gjykata e shkallës së parë ka gjetur se kërkesëpadria e paditësit-kundër të paditurit [...] është e bazuar, nga se paditësi këtë paluajtshmëri të blerë e kishte shfrytëzuar që nga viti 1966 në mënyrë të papenguar deri në vitin 2000, si posedues i ligjshëm dhe në mirëbesim, duke ditur se kjo paluajtshmëri, e edhe pjesa e sipërfaqes prej 87 m2 është e tij nga se e njëjta brenda mureve të rrethojës, ashtu siç ishte marrë vesh me ish pronarin-shitësin [...]”.
17. Gjykata e Qarkut në Gjiilan përfundoi se [...]”gjykata e shkallës së parë me rastin e prurjes së këtij aktgjykimi nuk ka bërë shkelje të dispozitave të procedurës kontestimore, për të cilat kjo gjykatë kujdeset kryesisht, gjendjen faktike e ka vërtetuar drejt dhe në mënyrë të plotë, e po ashtu edhe drejt e ka zbatuar të drejtën materiale, prandaj nga këtu edhe konstatimi i kësaj gjykate se nuk qëndrojnë pretendimet ankimore [...]”.
18. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Gjiilan (Ac. Nr. 41/11, të 6 majit 2011), parashtruesi i kërkesës, me pohimin për shkelje thelbësore

të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale paraqiti revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës.

19. Më 15 prill 2013, Gjykata Supreme e Kosovës nxori Aktvendimin Rev. 212/2011, me të cilin hodhi si të palejuar revizionin e parashtruesit të kërkesës.
20. Gjykata Supreme e Kosovës, në Aktvendimin e saj konsideroi se kërkesa për revizion është e palejuar për arsye se [...] *"nga shkresat e lëndës rezultojnë se vlera e këtij kontesti në padinë e paditësit-kundër të paditurit është 300 DM [...] Sipas dispozitës së nenit 382 par. 3 të LPK-së, si dhe nenit 2 nën pikën (J) të Urdhërësës Administrativë të UNMIK-ut për valutën e lejuar për përdorim në Kosovë, e cila ka hyrë në fuqi më 21 qershor 2001, revizioni nuk është i lejuar në kontestet pasurore-juridike, në të cilat kërkesëpadia nuk ka të bëjë me kërkesat në para, me dorëzimin e sendit ose me kryerjen e ndonjë veprimi, nëse vlera e objektit të kontestit të cilin paditësi e ka përcaktuar në padi, nuk kalon shumë prej 1.600 DM përkatësisht 800€."*

Pretendimet e parashtruesit

21. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me Aktvendimin e Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 212/2012, e 15 prillit 2013, janë shkelur dispozitat e Ligjit për procedurën kontestimore.
22. Sipas parashtruesit të kërkesës, aktvendimi i lartcekur, me të cilin Gjykata Supreme ka vendosur ta hedhë si të palejuar revizionin e parashtruesit për arsye se vlera e objektit të kontestit të cilin paditësi e ka përcaktuar në padi nuk kalon shumë prej 1.600 DM, përkatësisht 800 EUR, është i pabazë dhe nuk ka mbështetje në shkresat e lëndës.
23. Parashtruesi i kërkesës më tutje pohon se Aktvendimi i Gjykatës Supreme, përmes të cilit është hedhur si i palejuar revizioni, paraqet për parashtruesin e kërkesës [...] *"privim nga ushtrimi i të drejtës së tij themelore, prandaj si e tillë duhet trajtuar si shkelje të nenit 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) dhe nenit 46 (Mbrotjtja e Pronës) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës."*
24. Parashtruesi i kërkesës përfundon duke kërkuar nga Gjykata Kushtetuese që të:

"I. SHPALLET si e pranueshme kërkesa e përfaqësuesit të paditurit-kundërpaditësit Ekrem Musliu nga Gjilani.

II. SHPALLET si jokushtetues Aktvendimi i Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës në Prishtinë, Rev. nr. 212/2011, të 15 prillit 2013.

III. URDHËROHET Gjykata Supreme e Republikës së Kosovës në Prishtinë ta procedojë lëndën për vendosje sipas revizionit të ushtruar nga ana e përfaqësuesit të të paditurit-kundërpaditësit”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

25. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese para së gjithash duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
26. Në këtë drejtim, neni 113, paragrafi 7 i Kushtetutës parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
27. Përveç kësaj, neni 49 i Ligjit parasheh se *“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor.”*
28. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës për të mbrojtur të drejtat e tij i është drejtuar Gjykatës së Qarkut në Gjiçan dhe në fund Gjykatës Supreme të Kosovës. Gjykata gjithashtu vëren se parashtruesit të kërkesës i është dorëzuar Aktgjykimi i Gjykatës Supreme më 29 prill 2013 dhe ai e ka dorëzuar kërkesën në Gjykatë më 10 qershor 2013.
29. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesi është palë e autorizuar dhe i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit të zbatueshëm dhe se kërkesa është dorëzuar brenda afatit katër muajsh.
30. Sidoqoftë, Gjykata gjithashtu duhet të marrë parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: (c) kërkesa është qartazi e bazuar.”

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose

[...]

31. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i Gjykatës Supreme, përmes të cilit është hedhur si i palejuar revizioni për arsye se vlera e objektit të kontestit të cilin paditësi e ka përcaktuar në padi nuk kalon shumë prej 1.600 DM, përkatësisht 800 EUR, është i pabazë dhe paraqet për parashtruesin e kërkesës [...] *”privim nga ushtrimi i të drejtës së tij themelore, prandaj si e tillë duhet trajtuar si shkelje të nenit 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) dhe nenit 46 (Mbrotjtja e Pronës) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës”.*
32. Sidoqoftë, parashtruesi i kërkesës nuk sqaron se si dhe për çfarë arsye, Aktvendimi i Gjykatës Supreme, përmes të cilit është hedhur poshtë si i palejuar revizioni ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë.
33. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese ripërsërit se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës, Nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 28; shih, gjithashtu, Rastin *KI70/11* të parashtruesve *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011).
34. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë që parashtruesi i kërkesës të ketë gjykim të drejtë (Shih, *inter alia*, *rasti Eduards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Kërkesa Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i 10 korrikut 1991).
35. Në bazë të shkresave të rastit, Gjykata vëren që arsyetimi i dhënë me aktvendimin e fundit nga Gjykata Supreme është i qartë, si dhe pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjithashtu ka gjetur që procedurat në gjykatat e rregullta nuk kanë qenë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendim i 30 qershorit 2009).

36. Nga arsyet e lartpërmendura, Gjykata konsideron se faktet e paraqitura nga parashtruesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me rregullat 36 (2) b) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 18 nëntor 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 132/13, Muharrem Shabani, datë 17 dhjetor 2013 –Vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit

Lënda KI 132/13, Aktvendimi për papranueshmëri i 21 tetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit

Kërkesa është e bazuar në nenet 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Me 27 gusht 2013, parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç’rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit të Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se vendimi i lartpërmendur ia shkel të drejtën e tij të punës dhe të drejtën e dinjitetit njerëzor.

Me Vendimin e Kryetarit, nr. GJR. KI. 132/13, të 3 shtatorit 2013, u caktua gjyqtari Kadri Kryeziu si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI 132/13, u caktua Kolegji shqyrtues, i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović.

Pas shqyrtimit të dokumentacionit të rastit konkret, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk ka ushtruar ankesë në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, kundër vendimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme, në të cilën ankesë ai kishte pasur të drejtë sipas ligjit.

Në këtë drejtim, Gjykata konkludon se parashtruesi i kërkesës nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike që i ka pasur në dispozicion sipas ligjit në fuqi, siç është paraparë me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 47.2 të Ligjit.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së paraqitur, Gjykata Kushtetuese e Kosovës e shpalli kërkesën të papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI132/13

Parashtrues

Muharrem Shabani

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Trupit gjykues të
Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështjet në lidhje me
Agjencinë Kosovare të Privatizimit, SCEL-09-0001, të 24 shkurtit
2011**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Muharrem Shabani nga fshati Bradash, komuna e Podujevës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Vendimin e Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështjet në lidhje me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (në tekstin e mëtejme: Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme), SCEL-09-0001, të 24 shkurtit 2011.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është realizimi i së drejtës në një pjesë të 20% nga privatizimi i Ndërmarrjes shoqërore “Ramiz Sadiku” (në tekstin e mëtejme: NSH. “Ramiz Sadiku”), në Prishtinë.

Baza juridike

4. Kërkesa është e bazuar në nenet 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), nenet 20 dhe 22.7 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 56 paragrafin 2 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 27 gusht 2013, parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 3 shtator 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović.
7. Më 17 shtator 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 21 tetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmëri.

Përmbledhja e fakteve

9. Parashtruesi ka qenë në marrëdhënie pune me NSH “Ramiz Sadiku” prej 15 gushtit 1974 deri më 10 korrik 1994.
10. Më 8 mars 1995, Fondi për Sigurim Pensional dhe Invalidor mori vendim me të cilin parashtruesit, për shkak të sëmundjes, iu caktua pensioni invalidor.
11. Më 27 qershor 2006, NSH “Ramiz Sadiku” e përfundoi procesin e privatizimit.
12. Më 27 mars 2009, Agjencia për Privatizim (në tekstin e mëtejshëm: Agjencia), e publikoi listën përfundimtare të punëtorëve që kishin fituar të drejtën në një pjesë të 20% nga privatizimi NSH “Ramiz Sadiku”.
13. Më 18 shkurt 2010, parashtruesi ushtroi ankesë në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme, kundër listës përfundimtare, të cilën e kishte përpiluar Agjencia, sepse ai si punëtor i mëparshëm nuk gjendej në listë.

14. Në ankesë, parashtruesi theksoi se për shkak të sëmundjes nuk kishte mundur të paraqesë kundërshtim ndaj listës preliminare.
15. Më 24 shkurt 2011, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme e nxori Vendimin SCEL-09-0001, me të cilin e hodhi poshtë ankesën e parashtruesit si të papranueshme.
16. Në arsyetim të vendimit, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme citoi: *„duke pasur parasysh se ankesa e parashtruesit është pranuar më 18 shkurt 2010, që do të thotë pas kalimit të afatit të fundit për paraqitjen e ankesës, nuk ekziston mundësia e kthimit në gjendje të mëparshme, përkatësisht që ankesa e parashtruesit të shqyrtohet si të ishte ushtruar brenda afatit. Duke pasur parasysh këtë, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme e hedh poshtë ankesën e parashtruesit si të papranueshme“.*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesi i kërkesës pretendon se vendimi i lartpërmendur ia shkel të drejtën e tij të punës dhe të drejtën e dinjitetit njerëzor, sepse ai kishte punuar në ndërmarrjen e lartpërmendur për 20 vite.
18. Parashtruesi i drejtohet Gjykatës Kushtetuese me kërkesën:

„Se ai dëshiron që edhe atij t'i takojë 20% nga privatizimi, në të cilin ai ka të drejtë sipas ligjit në fuqi“.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

19. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata para së gjithash duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
20. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se neni 113.7 i Kushtetutës parasheh:

“7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

Për më tepër, edhe neni 47.2 i Ligjit parasheh: *“Individi mund ta ngritë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*

21. Në këtë drejtim, parimi i subsidiaritetit nënkupton që parashtruesi i kërkesës t'i shterojë të gjitha mundësitë procedurale në procedurë të rregullt për ta parandaluar shkeljen e Kushtetutës, ose, nëse ka pasur shkelje, për ta korrigjuar shkeljen e tillë të një të drejte themelore të njeriut.
22. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk ka ushtruar ankesë në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, kundër Vendimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme, SCEL-09-0001, të 24 shkurtit 2011, në të cilën ankesë ai kishte pasur të drejtë sipas ligjit.
23. Gjykata thekson se neni 10.6 (Aktgjykimet, Aktvendimet dhe Apelet) i Ligjit Nr. 04/L-033 për Dhomën e Posaçme përcakton:

“Pala ka të drejtë të apelojë ndaj aktgjykimit apo aktvendimit të gjyqtarit të vetëm, nën-kolegjit apo kolegjit të specializuar – apo ndaj gjykatës që ka kompetencë mbi një kërkesë, lëndë, procedurë apo rast sipas paragrafit 4. të nenit 4 të këtij ligji – tek kolegji i apelit, duke parashtruar apelin tek kolegji i apelit dhe duke dorëzuar atë parashtrësë tek palët tjera brenda njëzetënjë (21) ditësh...”

24. Gjykata dëshiron të theksojë se arsyetimi për kërkesën e shterimit është që t'iu ofrojë autoriteteve përkatëse, duke përfshirë edhe gjykatat, mundësinë për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljet e pretenduara të Kushtetutës. Rregulli bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës do të sigurojë mjete efektive juridike kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese (shih rastin Selmouni kundër Francës, nr. 25803194, GJEDNJ, vendimi i 28 korrikut 1999).
25. Në këtë drejtim, Gjykata konkludon se parashtruesi i kërkesës nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike që i ka pasur në dispozicion sipas ligjit në fuqi, siç është paraparë me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 47.2 të Ligjit.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) a) të Rregullores së punës, më 21 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 111/13, Ajshe Leka, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 250/2012, të 7 qershorit 2013

Rasti KI-111/13, Aktvendimi për papranueshmëri i 22 tetorit 2013.

Fjalët kyçe: kërkesa individuale, qartazi e pabazuar, zbatimi i drejtpërdrejtë i marrëveshjeve dhe instrumenteve ndërkombëtare, dinjiteti i njeriut, e drejta e punës dhe e ushtrimit të profesionit

Parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke kërkuar vlerësim kushtetues të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 250/2012, të 7 qershorit 2013, me të cilin ka përfunduar kontesti pronëso-ro-juridik ndërmjet parashtruesit të kërkesës dhe Qendrës Kryesore të Mjekësisë familjare në Gjilan (në tekstin e mëtejme QKMF në Gjilan) të krijuar me kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës që QKMF në Gjilan (e paditura) në emër të dëmit jomaterial për dhimbje shpirtërore dhe shkelje të dinjitetit, që t'i paguajë parashtruesit të kërkesës shumën prej 6000,00 eurosh, me kamatë në lartësi prej 3.5%, si dhe shpenzimet e procedurës në shumë prej 623,00.

Duke vendosur në lidhje me kërkesën e parashtrueses Ajshe Leka, pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk kishte gjetur se procedurat përkatëse në gjykatat e rregullta ishin në ndonjë mënyrë të padrejta ose arbitrare dhe se vendimet e gjykatave të rregullta ishin plotësisht të arsyetuara. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse faktet e paraqitura nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkeljen e të drejtave kushtetuese.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI111/13

Parashtrues

Ajshe Leka

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev.nr. 250/2012, të 7 qershorit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruese e kërkesës është znj. Ajshe Leka nga Gjilani (në tekstin e mëtejme: parashtruesja e kërkesës), të cilën e përfaqëson avokati z. Shabi Isufi nga Gjilani.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 250/2012, i 7 qershorit 2013, me të cilin është aprovuar si i bazuar revizioni i së paditurës dhe është ndryshuar Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Gjilan, Ac. nr. 198/2011, i 8 majit 2012, dhe Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Gjilan, C. nr. 442/2007, i 22 prillit 2012, në atë mënyrë që kërkesëpadia e parashtrueses së kërkesës refuzohet si e pabazuar, me të cilën, sipas pretendimeve të parashtrueses së kërkesës, janë shkelur një numër i madh i neneve të Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 250/2012, i 7 qershorit 2013, me të cilin është përfunduar kontesti pronëso-ro-juridik ndërmjet

parashtrueses së kërkesës dhe Qendrës Kryesore të Mjekësisë familjare në Gjilan (në tekstin e mëtejshëm: QKMF në Gjilan) që ka filluar si rezultat i kërkesëpadisë së parashtrueses së kërkesës që QKMF në Gjilan (e paditura) t'ia paguajë parashtrueses shumën prej 6,000.00 €, me normë interesi prej 3.5% në vit për dëmet jomateriale, për dhimbje shpirtërore dhe shkelje të dinjitetit, si dhe shpenzimet procedurale në shumë prej 623, 00 €.

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 56 paragrafi 2 i Rregullores së punës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 23 korrik 2013, parashtruesja e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Kryetari me Vendimin (nr. GJR. 111/13, të 5 gushtit 2013) e caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari, me Vendimin Nr. KSH 111/13, e caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues) Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović.
7. Më 12 shtator 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesen e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 22 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Kadri Kryeziu, Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues) Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović i paraqiti Gjykatës në përbërje të plotë rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 13 shkurt 2006, QKMF-ja në Gjilan, me Aktvendimin nr. 04-164, e shkarkoi parashtruesen e kërkesës nga pozita e kryeinfermieres në QKMF në Gjilan. Me vendimin e QKMF-së në Gjilan, nr. 04-467, të 28 shkurtit 2007, parashtrueses i është ndërprerë marrëdhënia e punës në QKMF në Gjilan.

10. Parashtruesja ushtroi ankesë në Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës të Kosovës kundër Vendimit të QKMF-së në Gjilan, nr. 04-467, të 28 shkurtit 2007.
11. Këshilli i Pavarur Mbikëqyrës i Kosovës nxori Vendimin nr. A. 02/58/2007, të 3 korrikut 2007, me të cilin e anuloi aktvendimin dhe vendimin e QKMF-së në Gjilan dhe e obligoi organin punëdhënës – Komunën e Gjilanit, që në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të këtij vendimi të ankimuar të mundësojë realizimin në bazë të kontratës së punës nr. 04-370, të 25 marsit 2005.
12. Meqenëse QKMF-ja në Gjilan nuk e ekzekutoi Vendimin e Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, nr. A. 02/58/2007, të 3 korrikut 2007, parashtruesja e kërkesës paraqiti në Gjykatën Komunale në Gjilan propozim për ekzekutimin e vendimit të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës.
13. Më 6 mars 2007, Gjykata Komunale në Gjilan, me Aktvendimin E. nr. 861/06, të 8 dhjetorit 2006 dhe Aktvendimin Ac. nr. 143/07, të 25 prillit 2007, e lejoi ekzekutimin dhe e obligoi QKMF-në në Gjilan që ta kthejë parashtruesen e kërkesës në punë, me të gjitha të drejtat dhe obligimet që dalin nga marrëdhënia e punës.
14. Më 5 korrik 2007, parashtruesja e kërkesës u kthye në punë.
15. Më 18 korrik 2007, parashtruesja e kërkesës paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Gjilan, për kompensimin e dëmit material dhe jomaterial, kundër QKMF-së në Gjilan (e paditura), ndërsa më 17 gusht 2007, parashtruesja e kërkesës, përmes përfaqësuesit të autorizuar Shabi Isufi, avokat nga Gjilani, e bëri precizimin dhe plotësimin e padisë dhe kërkesëpadisë kundër së paditurës së lartcekur.
16. Me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjilan, C. nr. 442/07, të 22 prillit 2011, pjesërisht u aprovua padia e parashtrueses së kërkesës. Në dispozitivin e aktgjykimit, Gjykata e obligoi QKMF-në në Gjilan t'ia paguajë parashtrueses së kërkesës shumë prej 6.000,00 eurosh në emër të dëmit jomaterial për dhimbje shpirtërore dhe shkeljes të dinjitetit dhe autoritetit të parashtrueses së kërkesës, si dhe shpenzimet e procedurës në shumë prej 623,00 eurosh.
17. Më 13 maj 2011, QKMF-ja në Gjilan ushtroi ankesë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Gjilan, C. nr. 442/07, të 22 prillit 2011.

18. Gjykata e Qarkut në Gjiilan, me Aktgjykimin AC. nr. 198/11, të 28 majit 2012, e refuzoi ankesën e QKMF-së në Gjiilan dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjiilan, C. nr. 442/07, të 22 prillit 2011.
19. Më 1 qershor 2012, QKMF-ja në Gjiilan paraqiti kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës.
20. Më 7 qershor 2012, parashtuesja e kërkesës, me propozimin E. nr. 1156/12, kërkoi nga Gjykata Komunale në Gjiilan lejimin e ekzekutimit të Aktgjykimit të plotfuqishëm të Gjykatës Komunale në Gjiilan, C. nr. 442/07, të 22 prillit 2011.
21. Më 28 qershor 2012, QKMF-ja në Gjiilan (e paditura), tani debitori, ushtroi kundërshtim në Gjykatën Komunale në Gjiilan, kundër propozimit të parashtueses së kërkesës, E. nr. 1156/12. Në kundërshtim, QKMF-ja në Gjiilan theksoi: *„se në afatin ligjor ka ushtruar kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës në Prishtinë, dhe në praktikë shpesh ndodhë që Gjykata Supreme e Kosovës gjatë vendosjes përkitazi me revizionin t'i anulojë ose ndryshojë aktgjykimet e shkallëve më të ulëta”*.
22. Më 20 korrik 2012, Gjykata Komunale në Gjiilan nxori Aktvendimin E. nr. 1156/2012, me të cilin kundërshtimi i QKMF-së në Gjiilan ishte refuzuar si i pabazuar.
23. Më 31 korrik 2012, Gjykata Komunale në Gjiilan nxori Aktvendimin E. nr. 1156/2012, me të cilin *“LEJOHET ekzekutimi i Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Gjiilan C.nr.442/2007, të 22.04.2011 dhe OBLIGOHET Ministria e Ekonomisë dhe Financave – Thesari në Prishtinë që nga xhirollogaria e Komunës së Gjiilanit t'i bartë mjetet në xhirollogarinë 1150090462000105 PCB-dega në Gjiilan, e cila i takon kreditorit Ajshe Leka nga Gjiilani, dhe atë shumën prej 6.000,00 euro në emër të dëmit jo-material dhe shumën prej 854,68 € në emër të shpenzimeve të procedurës kontestimore dhe përmbarimore, në shumën e përgjithshme prej 6.854,68 € (gjashtë mijë e tetëqind e pesëdhjetë e katër euro e gjashtëdhjetë e tetë cent)”*.
24. Më 31 korrik 2012, QKMF-ja në Gjiilan ushtroi ankesë kundër Aktvendimit të Gjykatës Komunale, E. nr. 1156/2012, të 20 korrikut 2012.
25. Më 6 gusht 2012, parashtuesja e kërkesës parashtroi përgjigje në ankesën e QKMF-së në Gjiilan (e paditura), të 31 korrikut 2012.

26. Më 19 shtator 2012, Gjykata e Qarkut në Gjilan nxori aktvendimin me të cilin e refuzoi ankesën e QKMF në Gjilan (e paditura-debitori), si të pabazuar, ndërsa vërtetoi në tërësi Aktvendimin e Gjykatës Komunale në Gjilan, E. nr. 1156/2012, të 31 korrikut 2012.
27. Më 7 qershor 2013, Gjykata Supreme e Kosovës në Prishtinë, me Aktgjykimin Rev. nr. 250/12, e pranoi si të bazuar revizionin e QKMF-së në Gjilan (së paditurës-debitori), dhe e ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Gjilan, Ac. nr. 198/2011, të 28 majit 2012 dhe Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjilan, C. nr. 442/2007, të 22 prillit 2011, ashtu që u refuzua si e pabazuar kërkesëpadia e parashtrueses së kërkesës (paditëses), që QKMF-ja në Gjilan (e paditura) në emër të dëmit jomaterial, për dhimbje shpirtërore dhe shkelje të dinjitetit të parashtrueses së kërkesës (paditëses) t'ia paguajë shumën prej 6000,00 eurosh me kamatë në lartësi prej 3.5% në vit si dhe shpenzimet e procedurës në shumë prej 623,00 eurosh.
28. Në arsyetimin e aktgjykimit, Gjykata Supreme thekson: *„Duke marrë parasysh se në mënyrë të plotë është bërë kthimi në gjendje të mëparshme, ashtu që paditësja është kthyer në vendin e saj të punës si kryeinfermiere, në të cilin ka punuar më parë, i është kompensuar diferenca në mes të këtij vendi të punës dhe vendit të punës infermiere ku ishte caktuar me vendimin e te paditurës, Gjykata Supreme e Kosovës gjen se është e pabazuar kërkesëpadia e paditëses për dhimbje shpirtërore dhe shkelje të dinjitetit e autoritetit të paditëses nga ana e te paditurës me rastin e ndërrimit të vendit të saj të punës, nga se kjo do të ishte në kundërshtim me dispozitën e nenit 200 të LMD, në të cilën është paraparë kompensimi në të holla për dhimbje shpirtërore, për arsye se pranimi i kërkesëpadisë së paditëses, në rastin konkret për dhimbje shpirtërore favorizon synimet e paditëses te cilat nuk janë në pajtueshmëri me natyrën dhe me qëllimin shoqëror të këtij lloji kompensimi të paraparë me këtë dispozitë juridike. Gjykata Supreme gjen se në asnjë mënyrë, paditëses nuk i është cenuar dinjiteti dhe autoriteti i saj kur është ndërruar vendi i saj i punës prej kryeinfermieres në infermiere, kështu që për këto arsye kjo gjykatë gjeti se kërkesëpadia e paditëses është e pabazuar dhe për shkak se gjykatat e instancës më të ulët gabimisht kanë zbatuar të drejtën materiale, u deshtë që të dy aktgjykimet e atyre gjykatave të ndryshohen dhe kërkesëpadia si e tillë të refuzohet si e pabazuar.”*
29. Më 10 korrik 2013, QKMF-ja në Gjilan, si palë e paditur, në bazë të aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës në Prishtinë, paraqiti propozimin në Gjykatën Themelore në Gjilan për kundërekzekutim të aktgjykimit dhe aktvendimeve të gjykatave më të ulëta.

Pretendimet e parashtrueses së kërkesës

30. Parashtruesja e kërkesës pretendon se Vendimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 250/2012, i 7 qershorit 2013, shkel dispozitat e neneve 22, 23, 27, 49 dhe 54 të Kushtetutës së Kosovës, në mënyrën vijuese:

“Shkelja e dinjitetit të paditëses qëndron në faktin se Gjykata Supreme e Kosovës në Prishtinë, nuk ka pasur parasysh faktin se Gjykata Komunale dhe ajo e Qarkut në Gjiilan, me Aktgjykimet e tyre kanë zbatuar drejtë dispozitat e Ligjit për procedurën kontestimore dhe të Ligjit për marrëdhëniet detyimore, sepse me largimin e paditëses nga puna në periudhën kur ishte shtatzënë, asaj i janë shkaktuar vuajtje shpirtërore të cilat si pasojë e kanë shkaktuar lindjen me prerje cezariene, e ne anën tjetër sipas Ekspertit Psikiatër, paditësja po ashtu ka pësuar humbje të dinjitetit dhe prestigjit në shoqëri për shkak të përfoljeve me largimin e saj nga puna pa bazë ligjore.”

“Shkelja e nenit 27 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, qëndron në faktin se paditësja Ajshe Leka më 08.02.2007 pas trajtimeve mizore, çnjerëzore ose poshtëruese nga drejtori i të paditurës suspendohet të nesërmen më 09.02.2007 dhe i lëshohet Aktvendimi për suspendim nga puna.”

“Shkelja e nenit 49 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, qëndron në faktin se me veprimet e të paditurës dhe me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, paditëses i shkelet e drejta e punës dhe ushtrimit të profesionit të saj ne vendin e motrës medicinale.”

“Shkelja e nenit 54 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, qëndron në faktin se Gjykata Supreme e Kosovës në Prishtinë, me Aktgjykimin e saj duke i interpretuar gabimisht dispozitat e nenit 199, 200 dhe 202 të Ligjit për marrëdhëniet detyimore (Ligji i vjetër), ia refuzon kërkesëpadinë pa të drejtë, duke e aprovuar një akt të kundërligjshëm dhe kështu paditëses Ajshe Leka nga Gjilani, i pamundëson mbrojtjen gjyqësore duke ia shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe ligj, dhe kështu përfundimisht shkelen të drejtat nga neni 22 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës, që kanë të bëjnë me zbatimin e drejtpërdrejtë të marrëveshjeve dhe instrumenteve ndërkombëtare.”

31. Parashtruesja e kërkesës i drejtohet Gjykatës Kushtetuese me kërkesën si në vijim:

“Mbrotjtja e të drejtave të njeriut të parashtgueses së kërkesës për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës në Prishtinë, Rev. nr. 250/2012, të 7.06.2013, për zbatimin e drejtë të ligjeve dhe mbrojtjes së të drejtës materiale.”

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

32. Parashtguesja e kërkesës pretendon se nenet 22 (Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare), 23 (Dinjiteti i Njeriut), 27 (Ndalimi i Torturës, Trajtimit Mizor, Çnjerëzor ose Poshtërues), 49 (E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit) i 54 (Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave) të Kushtetutës, janë bazë për kërkesën e saj.
33. *Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë lidhur me kërkesën e parashtgueses, Gjykata duhet së pari të shqyrtojë nëse parashtguesja e kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej në Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe në Rregulloren e punës.*
34. Neni 48 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës parasheh:

“Parashtguesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtguesja dëshiron ta kontestoj.”
35. Sipas Kushtetutës, Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e apelit kur shqyrton vendimet e gjykatave të rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, paragrafi 28., Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1).
36. Parashtguesja e kërkesës nuk ka paraqitur asnjë provë *prima facie* që do të tregonte shkeljen e të drejtave të saj kushtetuese (Shih, Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, Vendimi i GJEDNJ-së lidhur me pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, të 31 majit 2005). Parashtguesja e kërkesës nuk tregon se në cilën mënyrë nenet 22, 23, 27, 49 dhe 54 të Kushtetutës e mbështesin kërkesën e saj, siç parashihet në nenin 113.7 të Kushtetutës dhe në nenin 48 të Ligjit.

37. Parashtruesja e kërkesës pretendon se i janë shkelur të drejtat e saj (Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave) me zbatim të gabueshëm të Ligjit nga ana e Gjykatës Supreme, duke mos treguar qartë në cilën mënyrë aktgjykimi në fjalë ia kishte shkelur parashtrueses së kërkesës të drejtat kushtetuese.
38. Në këtë rast, parashtrueses së kërkesës i janë ofruar mundësi që, pranë Gjykatës Supreme të Kosovës, ta paraqesë rastin e saj dhe ta kontestojë interpretimin e ligjit për të cilin konsideron se është i pasaktë. Pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk ka vërtetuar se procedurat e duhura, në çfarëdo mënyre, kanë qenë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së lidhur me pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
39. Përfundimisht, në këtë kërkesë nuk janë plotësuar kushtet e pranueshmërisë. Parashtruesja e kërkesës ka dështuar të tregojë dhe të mbështesë me prova pretendimin se me aktvendimin e kontestuar i janë shkelur të drejtat dhe liritë kushtetuese.
40. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, që parasheh se *"Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar nëse bindet se: b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese."*

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës, neneve 20 dhe 48 të Ligjit si dhe në mbështetje të rregullit 36 (2) b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 22 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 99/13, Liman Maloku, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 195/2011, të 28 shkurtit 2013

Rasti KI 99/13, Aktvendimi për papranueshmëri i datës 21 tetor 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, qartazi e pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar më 10 korrik 2013, kërkon " vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit të Gjykatës Supreme, me të cilin janë vërtetuar vendimet e gjykatave të rregullta. Me ato vendime, ishin shpallur të pavlefshme kontratat mbi shitblerjen e patundshmërisë të lidhura ndërmjet parashtruesit të kërkesës dhe pronarëve të parcelave.

Gjykata konstaton që parashtruesi nuk ka arsyetuar pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese dhe parashtruesi nuk i ka mbështetur në mënyrë të mjaftueshme pretendimet e tij.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në

Rastin nr. KI99/13

Parashtrues

Liman Maloku

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Rev. Nr. 195/2011, të 28 shkurtit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Liman Maloku, nga komuna e Klinës, të cilin me autorizim e përfaqëson z. Xhafer Maloku, nga komuna e Klinës.

Vendimi i kontestuar

2. Kontestohet Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 195/2011, i 28 shkurtit 2013, që i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës, më 28 qershor 2013.

Objekti i çështjes

3. Çështja ka të bëjë me vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit të Gjykatës Supreme Rev. Nr. 195/2011, i 28 shkurtit 2013, me të cilin janë vërtetuar vendimet e gjykatave të rregullta. Me ato vendime, ishin shpallur të pavlefshme kontratat mbi shitblerjen e patundshmërisë të lidhura ndërmjet parashtruesit të kërkesës dhe pronarëve të parcelave.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 56.2 të Rregullores së punës.

Procedura në Gjykatë

5. Më 10 korrik 2013, parashtuesi i kërkesës parashtroi këtë kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata)
6. Më 5 gusht 2013, Kryetari, me Vendimin GJR. nr. 99/13, e caktoi gjyqtarin Robert Carolan, Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari, me Vendimin nr. KSH. 99/13, caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 26 gusht 2013, Gjykata Kushtetuese informoi parashtuesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 26 shtator 2013, Gjykata kërkoi nga Gjykata Themelore në Pejë dhe nga parashtuesi i kërkesës të dorëzonte në Gjykatë dëftesën që dëshmon datën kur e ka marrë parashtuesi i kërkesës Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 195/2011, të 28 shkurtit 2013.
9. Më 4 tetor 2013, Gjykata Themelore në Pejë dorëzoi në Gjykatë një shkresë që dëshmon se parashtuesi i kërkesës, Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 195/2011, të 28 shkurtit 2013, e ka marrë më 26 qershor 2013.
10. Më 21 tetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 7 janar 2003, parashtuesi i kërkesës lidhi katër kontrata mbi shitblerjen e patundshmërisë me shitësit e parcelave si në vijim:
 - B. D nga Klina, ngastra kadastrale nr. 1933/2, me sipërfaqe 0.14,29 ha, e shënuar në fletëposedimin nr. 452 ZK Dërsnik;
 - V. D nga Klina, në ngastrën kadastrale nr. 1933/5, me sipërfaqe 0.18,92 ha, e shënuar në fletëposedimin nr. 453 ZK Dërsnik;

- S. D nga Klina, në ngastrën kadastrale nr. 1933/3, me sipërfaqe 0.14,29 ha, e shënuar në fletëposedimin nr. 450 ZK Dërsnik;
- R. D nga Klina, në ngastrën kadastrale nr. 1933/4, me sipërfaqe 0.14,29 ha e shënuar në fletëposedimin nr. 451 ZK Dërsnik (në tekstin e mëtejme: shitësit e patundshmërive).

Në emër të të gjithë këtyre shitësve të patundshmërive, kontratat i ka nënshkruar z. M. M, me autorizim gjeneral të 8 janarit 2003.

12. Më 7 tetor 2009, Gjykata Komunale në Klinë, përmes aktgjykimeve:

- C. nr. 196/06,
- C. nr. 197/06,
- C. nr. 149/06 dhe
- C. nr. 198/06,

veproi sipas padisë së B. D, V. D, S. D dhe R. D për anulimin e kontratave të përmendura në paragrafin 11, për faktin se shitësit e patundshmërive pretenduan se nuk e kishin nënshkruar autorizimin në bazë të të cilit, z. M. M ka nënshkruar kontratat në emër të tyre. Gjykata Komunale në Klinë e miratoi padinë e tyre.

13. Gjykata Komunale në Klinë i shpalli të pavlefshme kontratat për shitblerje të patundshmërive dhe urdhëroi Komunën e Klinës që në librat kadastralë të gjitha parcelat e përmendura në paragrafin 11, t'i kthejë në emër të shitësve të patundshmërive. Gjykata Komunale në arsyetimin e saj në aktgjykimet e sipërpërmendura, pas shqyrtimit të fakteve, më tutje theksoi:

“Kontratës së Transaksionit i mungon vullneti i pëlqimit nga njëra palë kontraktuese dhe u konkludua që nuk ishte marrëveshje detyruese (neni 26 i LMD). Prandaj Kontrata e Transaksionit shpallet e pavlefshme në pajtim me nenin 103 par. 1 i LMD.”

14. Parashtruesi i kërkesës parashtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Pejë ndaj aktgjykimeve të Gjykatës Komunale në Klinë, të cilat janë të cekura në paragrafin 12.

15. Gjykata e Qarkut në Pejë, duke vepruar në bazë të ankesës, nxori këto aktgjykime:

- Ac. nr. 19/10, të 7 shkurtit 2011,

- Ac. nr. 20/2010, të 9 marsit 2011,
- Ac. nr. 22/2010 të 9 marsit 2011,
- Ac. nr. 21/10, të 7 shkurtit 2011,

të cilat në arsyetimin e tyre janë plotësisht të njëjta dhe refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar. Gjykata e Qarkut në Pejë, në arsyetimin e saj, theksoi:

“Aktgjykimi i atakuar nuk është përfshirë në shkelje thelbësore të dispozitave kontestimore të cilat i heton gjykata e shkallës së dytë në bazë të detyrës zyrtare sipas nenit 194 të LPK. Po ashtu gjendja faktike nga ana e Gjykatës së shkallës së parë është vërtetuar rregullisht dhe në tërësi, ashtu që rregullsia e gjendjes së vërtetuar faktike nuk vihet në dyshim me asnjë pretendim ankimor dhe për këtë arsye nga ana e Gjykatës së shkallës së parë drejt është aplikuar e drejta materiale. Këtë qëndrim Gjykata e Qarkut e morri për faktin se kontrata e cila është anuluar nuk është lidhur në mënyrë të përcaktuar në bazë të nenit 26 të Ligjit mbi Mardhëniet e detyrimeve (LMD)... Për shkaqet e theksuara më lartë dhe në bazë të nenit 103 të LMD me të drejtë gjykata e shkallës së parë e ka anuluar kontratën lëndore e cila është në kundërshtim me rendin juridik të përcaktuar me kushtetutë, me dispozitat e detyrueshme dhe moralin e shoqërisë”.

16. Nga faktet e paraqitura në formularin e kërkesës shihet se parashtruesi i kërkesës, në Gjykatën Supreme, është drejtuar me kërkesën për revizion vetëm ndaj Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. nr 21/10, të 7 shkurtit 2011.
17. Më 28 shkurt 2013, Gjykata Supreme, duke vendosur ndaj kërkesës së parashtruesit për revizion, nxori Aktgjykimin Rev. Nr. 195/2011, përmes të cilit e refuzoi si të pabazuar revizionin kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, Ac. Nr. 21/10, të 7 shkurtit 2011. Në arsyetimin e saj, Gjykata Supreme më tej theksoi:

“... Gjykata Supreme pranoi në tërësi pikëpamjen juridike të gjykatave të instancave më të ulëta, duke qenë se aktgjykimet nuk përmbajnë shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, të cilat kjo Gjykatë i vëren sipas detyrës zyrtare, por as shkelje të parashikuara nga neni 182 par 2 të Ligjit të Procedurës Kontestimore, të cilave u referohet revizioni... Sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme, në rastin konkret kontrata kontestuese është absolutisht nul, duke qenë se shitësi nuk e ka autorizuar askënd që të lidhë kontratë, e cila në fakt është lidhur

pa dijen dhe vullnetin e tij, prandaj është në kundërshtim me ligjin dhe dispozitat e tjera imperative”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

18. Parashtruesi pretendon që me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 195/2011, të 28 shkurtit 2013, i janë shkelur të drejtat e mbrojtura me Kushtetutë, konkretisht me nenin 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) dhe nenin 24 (Barazia para Ligjit) të Kushtetutës.

19. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese që të nxjerrë një vendim duke pohuar:

“Dëshiroj të më bëhet i mundshëm një gjykim i drejtë dhe i paanshëm, dhe kjo arrihet vetëm në qoftë se bëhet ballafaqimi im me Bllagoje Dabizhleviq me ç’rast do të dal në shesh e vërteta...”.

20. Parashtruesi i kërkesës po ashtu kërkon të ketë një gjykim ku do të ballafaqohet B. D për të vërtetuar se ai ia ka paguar B. D 175.000 euro.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

21. Për të qenë në gjendje të gjykojë lidhur me kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i ka plotësuar të gjitha kërkesat e pranueshmërisë, të cilat përcaktohen me Kushtetutë, e specifikohen më tutje me Ligj dhe Rregullore të punës.

22. Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili përcakton që:

Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

Në lidhje me këtë kërkesë, Gjykata vëren që parashtruesi është person fizik, si dhe është palë e autorizuar në pajtim me nenin 113.7 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës.

23. Gjykata gjithashtu duhet të përcaktojë nëse parashtruesi, në pajtim me kërkesat e nenit 113 (7) të Kushtetutës, si dhe nenit 47 (2) të Ligjit, ka shteruar të gjitha mjetet juridike. Në rastin aktual, parashtruesi i ka shfrytëzuar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjeve në fuqi.

24. Parashtruesi gjithashtu duhet të vërtetojë që ka përmbyshur kërkesat e nenit 49 të Ligjit, në lidhje me dorëzimin e kërkesës brenda afatit të caktuar. Mund të shihet nga shkresat e rastit se nuk ka prova që do të hidhnin poshtë pretendimet e parashtruesit të kërkesës se ai e ka marrë aktgjykimin e Gjykatës Supreme më 28 qershor 2013. Rrjedhimisht, kërkesa është dorëzuar brenda afatit katër (4) mujor, siç përcaktohet me Ligj dhe me Rregulloren e punës.

25. Në lidhje me kërkesën, Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36.2 të Rregullores së punës, i cili përcakton që:

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese, ose

[...], ose

(d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij;”

26. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese rithekson që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, që të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt në lidhje me vendimet që merren nga gjykatat e rregullta. Është roli i këtyre të fundit që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës, nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999, para. 28, shih edhe Rastin Nr. KI70/11, parashtruesit Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Aktvendimi për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011)).

27. Gjykata Kushtetuese mund vetëm të trajtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë ashtu që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih, *inter alia*, Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Nr. 13071/87, Raport i Komisionit Evropian për të Drejta të Njeriut, kërkesa e 10 korrikut 1991)).

28. Në bazë të shkresave të lëndës, Gjykata vëren që arsyetimi i dhënë në aktgjykimet e nxjerra nga Gjykata e Qarkut në Pejë është i qartë, si dhe

pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjithashtu ka gjetur që procedurat në Gjykatën Supreme kanë qenë të drejta dhe joarbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendimi i 30 qershorit 2009). Për më tepër, Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Nr. 195/2011, i 28 shkurtit 2013, është i qartë dhe i arsyetuar mirë. Gjykatat në mënyrë specifike adresuan kërkesën e parashtruesit që B. D të dëshmonte në gjykim dhe arsyetuan se dëshmia e tij nuk do të ishte relevante edhe sikur i njëjti të gjendej dhe të sillej në gjykim për të dhënë dëshminë, sepse nuk ishte kontestuese që parashtruesi i kërkesës i kishte paguar paratë në një skemë mashtrimi. Gjykatat në të vërtetë arsyetuan se e vetmja çështje ishte nëse avokati kishte autorizim për shitjen e paluajtshmërisë kontestuese.

29. Për më tepër, parashtruesi nuk ka dorëzuar ndonjë provë *prima facie* që do të vërtetonte shkeljen e të drejtave të tij të parapara me Kushtetutë (Shih Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së lidhur me pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, të 31 majit 2005).
30. Faktet e dorëzuara nga parashtruesi nuk kanë arsyetuar pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese dhe parashtruesi nuk i ka mbështetur në mënyrë të mjaftueshme pretendimet e tij.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës, nenit 20 të Ligjit dhe rregullit 36 (2) b) dhe (d) të Rregullores së punës, më 21 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KO 115/13, Ardian Gjini dhe 11 deputet të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës, datë 17 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Përfundimit të Kryesisë së Kuvendit të Republikës së Kosovës, Nr. 04-P-170, të 22 korrikut 2013

Rasti KO 115/13, Aktvendimi për papranueshmëri i datës 14 nëntor 2013.

Fjalë kyçe: kërkesë e parashtruar nga 12 deputetë të Kuvendit të Republikës së Kosovës, racione materia, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesit e kërkesës në kërkesën e parashtruar me 29 korrik 2013, kërkojnë vlerësimin e kushtetutshmërisë së përfundimit të Kryesisë së Kuvendit. Parashtruesit pohojnë se përfundimi i kontestuar nuk është në pajtueshmëri me nenin 67 të Kushtetutës.

Gjykata konstaton që parashtruesi i kërkesës nuk ka ngritur një çështje kushtetuese brenda kornizës juridike të paraparë me nenin 113.7, andaj, në përputhje me nenin 36, par. 3 (f), kërkesa deklarohet e papranueshme për shkak të papajtueshmërisë racione materiae me Kushtetutën.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KO115/13

Parashtrues

Ardian Gjini dhe 11 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Përfundimit të Kryesisë së Kuvendit të Republikës së Kosovës, Nr. 04-P-170, të 22 korrikut 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit

1. Kërkesa është parashtruar nga: Ardian Gjini, Daut Haradinaj, Ramiz Kelmendi, Time Kadrijaj, Kymete Bajraktari, Ramiz Lladrovci, Donika Kada-Bujupi, Ahmet Isufi, Xhevdet Neziraj, Teuta Haxhiu, Blerim Shala dhe Burim Ramadani, që të gjithë deputetë të Kuvendit të Kosovës.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit kontestojnë kushtetutshmërinë e Përfundimit të Kryesisë së Kuvendit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kryesia e Kuvendit), Nr. 04-P-170, të 22 korrikut 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kësaj kërkesë është kushtetutshmëria e përfundimit të Kryesisë së Kuvendit. Parashtruesit pohojnë se përfundimi i kontestuar nuk është në pajtueshmëri me nenin 67 të Kushtetutës.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenet 113.5 dhe 67 të Kushtetutës, në nenin 42 të Ligjit dhe në rregullin 36 të Rregullores së punës.

Procedurat në Gjykatë

5. Më 29 korrik 2013, parashtuesit dorëzuan kërkesën në Gjykatë.
6. Në të njëjtën ditë, Kryetari, me Vendimin nr. KO115/13, caktoi gjyqtarin Robert Carolan Gjyqtar raportues. Gjithashtu, të njëjtën ditë, me Vendimin nr. KO115/13, Kryetari caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 5 gusht 2013, Gjykata njoftoi parashtuesit se kërkesa është regjistruar në Gjykatë.
8. Të njëjtën ditë, Gjykata njoftoi Kryetarin e Kuvendit lidhur me kërkesën dhe ftoi Kuvendin që të përgjigjet dhe/ose të dorëzojë, brenda periudhës prej tridhjetë ditësh, dokumente që ata konsiderojnë se janë të nevojshme.
9. Më 7 gusht 2013, Gjykata mori nga Kryetari i Kuvendit këto dokumente: transkriptin e mbledhjes plenare, të mbajtur më 22 korrik 2013, procesverbalin e mbledhjes plenare të Kryesisë, të mbajtur gjithashtu më 22 korrik 2013 dhe Përfundimin nr. 04-P-170, të 22 korrikut 2013.
10. Më 14 nëntor 2013, Kolegji shqyrtues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve siç janë paraqitur nga parashtuesit:

11. Pas zgjedhjeve të vitit 2010, Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës (AAK) hyri në Kuvend me 13 deputetë, që përbënin Grupin parlamentar të AAK-së, për të mbetur më vonë me 12 deputetë, pas largimit të deputetit Ukë Rugova.
12. Pas zgjedhjeve të njëjta, Lëvizja Vetëvendosje hyri në Kuvend në koalicion me Lëvizjen për Bashkim, që së bashku përbënin grupin parlamentar me 14 deputetë.
13. Lëvizja Vetëvendosje më pas u bë partia e tretë më e madhe dhe AAK-ja partia e katërt më e madhe në Kuvendin e Kosovës.
14. Në shtator të vitit 2011, dy deputetë nga Lëvizja për Bashkim u larguan nga Grupi parlamentar i Lëvizjes Vetëvendosje.

15. Më 5 korrik 2013, deputetja Alma Lama publikisht konfirmoi largimin e saj nga Grupi parlamentar i Lëvizjes Vetëvendosje.
16. Largimi i dy deputetëve nga Lëvizja për Bashkim dhe i deputetes Alma Lama, la Grupin parlamentar të Lëvizjes Vetëvendosje me 11 deputetë, një më pak se Grupi parlamentar i AAK-së. Në atë moment, Grupi parlamentar i AAK-së u bë grupi i tretë më i madh në Kuvend.
17. Më 15 korrik 2013, Grupi parlamentar i AAK-së parashtroi kërkesë në Kryesinë e Kuvendit, ku thuhet:

“Duke u bazuar në nenin 67, pika 3, të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, si dhe pas ndryshimit të numrit të deputetëve në grupet parlamentare, kërkoj nga ju që t’i zhvilloni procedurat konform Kushtetutës deri në emërimin e një nënkryetari të Kuvendit nga radhët e grupit parlamentar të Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës. Meqenëse Rregullorja e punës së Kuvendit nuk është harmonizuar me Kushtetutën, atëherë duhet të respektohet parimi hierarkik ligjor në Kosovë.

Po ashtu, radha e fjalës, ulëset në Kuvend dhe radhitja në dokumente zyrtare, duhet të bëhen konform forcës politike aktuale në Kuvend”.

18. Me kërkesën, parashtruesit i dorëzuan Kryesisë së Kuvendit një kopje të kërkesës së 15 korrikut 2013 dhe e emëruan si “prova nr. 1.”
19. Më 22 korrik 2013, Kryesia e Kuvendit, pas shqyrtimit të kërkesës, nxori Përfundimin e kontestuar, i cili thotë:

“Kryesia nuk e mbështeti kërkesën e grupit parlamentar të AAK-së për emërimin e nënkryetarit të Kuvendit të Republikës së Kosovës nga radha e deputetëve të këtij grupi parlamentar”.

20. Në mbështetje të kërkesës së tyre, parashtruesit gjithashtu dorëzuan një kopje të përfundimit të kontestuar të 22 korrikut 2013 dhe e emëruan “prova nr. 2.”

Argumentet e paraqitura nga parashtruesit

21. Parashtruesit pohojnë se kërkesa përmbush kriteret e pranueshmërisë, të cilat parashihen me nenin 113.5 të Kushtetutës, ku thuhet si në vijim:

“Dhjetë (10) a më shumë deputetë të Kuvendit të Kosovës, brenda një afati prej tetë (8) ditësh nga dita e miratimit, kanë të drejtë të kontestojnë kushtetutshmërinë e çfarëdo ligji ose vendimi të miratuar nga Kuvendi, si për përmbajtjen, ashtu edhe për procedurën e ndjekur”. [versioni në gjuhën serbe dallon nga versionet në gjuhën shqipe dhe angleze]

22. Parashtruesit, ndër të tjera, pohojnë se *“definicioni i termit ‘vendim i Kuvendit’ ashtu siç përdoret në nenin 113.5 të Kushtetutës, nuk është dhënë as në Kushtetutë, e as në Ligjin për Gjykatën Kushtetuese që qeverisin procedurat e parapara me nenin 113.5 të Kushtetutës...”*. Parashtruesit argumentuan se është e nevojshme të analizohen cilësitë kushtetuese dhe ligjore të përfundimit dhe të organit që ka nxjerrë përfundimin, Kryesia e Kuvendit.
23. Pas një sërë argumentesh në kërkesë, parashtruesit konstatojnë se përfundimi i kontestuar i Kryesisë së Kuvendit, në rastin konkret, duhet të interpretohet si një *“...vendim i miratuar nga Kuvendi...”* të përcaktuar në nenin 113.5 të Kushtetutës.
24. Parashtruesit pretendojnë se përfundimi i Kryesisë së Kuvendit është një vendim për të drejtat kushtetuese të subjektit politik, sepse është nxjerrë si përgjigje ndaj kërkesës së një grupi parlamentar për realizimin e të drejtave që pretendohet që garantohen me Kushtetutë.
25. Më tej, parashtruesit pretendojnë se përfundimi paraqet një vendim, i cili ka pasoja juridike dhe kushtetuese për një subjekt politik në tri mënyra:
 - i. *Përfundimi paraqet vendim të karakterit përfundimtar, që ka të bëjë me çështje dhe/apo të drejta kushtetuese të cilat janë në kompetencën ekskluzive të Gjykatës Kushtetuese;*
 - ii. *Përfundimi nuk mund të ankimohet apo t'i nënshtrohet kontrollit të gjykatave të rregullta, duke qenë se ka të bëjë me çështje kushtetuese të cilat janë në kompetencën ekskluzive të Gjykatës Kushtetuese; dhe*
 - iii. *Rrjedhimisht, në bazë të pikave (i) dhe (ii) më lartë, Përfundimi mund të ankimohet vetëm në Gjykatën Kushtetuese”.*
26. Përfundimisht, parashtruesit pretendojnë se përfundimi i Kryesisë së Kuvendit duhet të konsiderohet si një *“...vendim i miratuar nga*

Kuvendi...” në interpretim të nenit 113.5 të Kushtetutës. Në këtë drejtim, parashtruesit theksuan:

“Ne vlerësojmë se fakti se përbërja e organit që ka nxjerrë Përfundimin reflekton përbërjen e Kuvendit bën që Përfundimi të ketë cilësitë kushtetuese dhe juridike të ‘vendimit të Kuvendit’, ashtu siç përcaktohet me nenin 113.5 të Kushtetutës. Përkatësisht, sipas nenit 67 të Kushtetutës, Kryesia e Kuvendit reflekton përbërjen e Kuvendit dhe fuqinë politike dhe madhësinë e grupeve parlamentare të përfaqësuar në Kuvend. Për këtë arsye, në rastin kur një vendim i Kryesisë nuk mund të shqyrtohet apo t’i nënshtrohet vendosjes nga ana e Kuvendit, ky vendim – për qëllimet e nenit 113.5, duhet të cilësohet si vendim i Kuvendit”.

27. Sa u përket meritave të rastit, parashtruesit pretendojnë se, pas largimit të tre deputetëve të Grupit parlamentar të Lëvizjes Vetëvendosje, duke e lënë me gjithsej 11 deputetë, Grupi parlamentar i AAK-së, me 12 deputetë, u bë partia e tretë më e madhe në Kuvend. Prandaj, sipas parashtruesve, Grupi parlamentar i AAK-së ka të drejtë të ketë përfaqësuesin e vet në Kryesinë e Kuvendit, në vend të Grupit parlamentar të Lëvizjes Vetëvendosje.
28. Parashtruesit gjithashtu pohojnë se e drejta që buron nga neni 67 i Kushtetutës *“i takon ekskluzivisht grupeve parlamentare dhe jo individëve apo partive politike”* dhe se këto grupe paraqesin organe dinamike që mund të ndryshojë në çdo kohë në përbërje apo në madhësi, duke përfshirë shuarjen apo krijimin e një grupi të ri parlamentar pas fillimit të legjislaturës. Në mbështetje të argumentit të tyre, ata bazohen në nenin 20.2 të Rregullores së punës të Kuvendit. Ai rregull thotë:

“...Deputeti ka të drejtë të marrë pjesë në mënyrë të barabartë në një grup parlamentar, të tërhiqet nga grupi, ta formojë një grup të ri parlamentar, t’i bashkëngjitet një grupi tjetër ose të veprojë si deputet i pavarur i Kuvendit”.

29. Parashtruesit gjithashtu pretendojnë se:

“... të drejtat parlamentare nuk fitohen vetëm me rastin e konstituimit të legjislaturës së re... ato i nënshtrohen dinamikave nëpër të cilat mund të kalojë një grup parlamentar gjatë kohëzgjatjes së legjislaturës. Kjo do të thotë se një grup parlamentar, të cilit i ndryshon renditja për nga madhësia apo i cili shuhet, nuk mund të vazhdojë të mbajë postet që ka fituar vetëm për

shkak të renditjes dhe/apo madhësisë së vet, në momentin kur një post i tillë apo mundësia për t'u propozuar në një post të tillë i është dhënë një anëtar i këtij grupi parlamentar”.

30. Parashtruesit konstatojnë se:

“... në momentin kur ndodhin ndryshime në renditjen e grupeve parlamentare, Kryetari i Kuvendit dhe/ose Kryesia e Kuvendit e kanë për obligim – sipas detyrës zyrtare – që të fillojnë procedurat për plotësimin e vendit të zbrazur me kandidatën i cili propozohet nga grupi parlamentar i cili i plotëson kushtet kushtetuese dhe ligjore të përcaktuara me nenin 67 të Kushtetutës”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

31. Në mënyrë që të përcaktohet nëse kjo kërkesë mund të shqyrtohet nga Gjykata Kushtetuese, duhet bërë një vlerësim nëse ajo është e pranueshme.

32. Parashtruesit ngrenë kërkesë në pajtim me nenin 113.5 të Kushtetutës, i cili parasheh si në vijim:

“Dhjetë (10) a më shumë deputetë të Kuvendit të Kosovës, brenda një afati prej tetë (8) ditësh nga dita e miratimit, kanë të drejtë të kontestojnë kushtetutshmërinë e çfarëdo ligji ose vendimi të miratuar nga Kuvendi, si për përmbajtjen, ashtu edhe për procedurën e ndjekur”.

33. Procedura në rastet e përcaktuara në nenin 113.5 të Kushtetutës elaborohet më tej në Ligjin për Gjykatën Kushtetuese, në veçanti në nenin 42 që përcakton saktësinë e kërkesës, ku thuhet:

“1. Në kërkesën e ngritur në pajtim me nenin 113, paragrafi 6, të Kushtetutës, ndër të tjera, paraqiten informatat e mëposhtme:

1.1. emrat dhe nënshkrimet e të gjithë deputetëve të Kuvendit që kontestojnë kushtetutshmërinë e ligjit apo vendimit të nxjerrë nga ana e Kuvendit të Republikës së Kosovës;

1.2. dispozitat Kushtetuese o të ndonjë akti apo ligji që ka të bëjë me këtë kërkesë; dhe

1.3. paraqitjen e provave mbi të cilat mbështetet kontesti”.

34. Gjykata vëren se kërkesa është parashtruar nga 12 deputetë të Kuvendit të Kosovës, e që është më shumë se minimumi i kërkuar sipas nenit 113.5 të Kushtetutës.
35. Gjykata më tej vëren se përfundimi i kontestuar është miratuar më 22 korrik 2013 nga Kryesia e Kuvendit, dhe që kërkesa u dorëzua më 29 korrik 2013, brenda afatit ligjor të përshkruar me nenin 113.5 të Kushtetutës.
36. Pyetja e parashtruar me këtë kërkesë është nëse përfundimi i Kryesisë së Kuvendit është një *“... vendim i miratuar nga Kuvendi...”*.
37. Neni 113.5 i Kushtetutës lejon Gjykatën Kushtetuese të vendosë vetëm për kushtetutshmërinë e *“... qfarëdo ligji ose vendimi të miratuar nga Kuvendi...”*. Ai nen nuk e autorizon Gjykatën që të vendosë nëse aktet ose vendimet e tjera të brendshme të Kuvendit janë në pajtim me Kushtetutën.
38. Neni 80.1 i Kushtetutës definon se si miratohen vendimet nga Kuvendi, si në vijim:

“... vendimet... miratohen nga Kuvendi me shumicën e votave të deputetëve të pranishëm dhe që votojnë, përveç në rastet kur është ndryshe e përcaktuar me këtë Kushtetutë”.
39. Nuk ka dispozita të tjera në Kushtetutë të cilat definojnë vendimet e miratuara nga Kuvendi.
40. Gjykata vëren se neni 70.1 i Kushtetutës parasheh:

“Deputetët e Kuvendit janë përfaqësues të popullit dhe nuk i nënshtrohen asnjë mandati detyrues.”
41. Prandaj, deputetët e Kuvendit janë përfaqësues të popullit me mandat individual, dhe Kuvendi që ata e formojnë ka pushtet legjislativ ashtu siç specifikohet në nenin 4.2 të Kushtetutës.
42. Neni 67.6 i Kushtetutës parasheh që:

“Kryesia është përgjegjëse për funksionimin administrativ të Kuvendit në mënyrën e përcaktuar me Rregulloren e Punës së Kuvendit”.

43. Prandaj, mandati i deputetëve të Kuvendit dhe autoriteti i Kuvendit dallon nga përgjegjësia dhe autoriteti i Kryesisë së Kuvendit.
44. Në këtë drejtim, Gjykata dëshiron të përkujtojë se mandati i deputetëve ishte adresuar tashmë në Aktgjykimin e saj të 30 marsit 2011 (Rasti nr. KO29/11, Sabri Hamiti dhe deputetët e tjerë) si në vijim:

“79. Lidhur me këtë, Gjykata i referohet nenit 70 [Mandatet e Deputeteve] te Kushtetutës, i cili përcakton se "Deputetet e Kuvendit janë përfaqësues të popullit..". Për më tepër, lidhur me obligimin e tyre si deputetë, neni 74 [Ushtrimi i funksionit] i Kushtetutës siguron: "deputetët e Kuvendit të Kosovës do të ushtrojnë funksionin e tyre në interesin më të mirë të Republikës së Kosovës dhe sipas Kushtetutës, ligjeve dhe Rregullores së punës së Kuvendit”.

45. Gjithashtu, në Aktgjykimin në rastin nr. KO98/11 lidhur me imunitetin e deputetëve të Kuvendit të Republikës së Kosovës, Presidentit të Republikës së Kosovës dhe anëtarëve të Qeverisë së Republikës së Kosovës, Gjykata rikujton se:

“88. Kushtetuta gjithashtu përdor shprehjen "mandat" në lidhje me deputetët e Kuvendit me c'rast ata, si përfaqësues të popullit, nuk i nënshtrohen asnjë mandati detyrues. Secili deputet ka mandat individual, i cili fillon në ditën e certifikimit të rezultatit të zgjedhjes. Në ndërkohë që mandati i Kuvendit fillon me seancën konstituive të Kuvendit të sapozgjedhur, mandati i deputetit mund të fillojë më herët Mandati i deputetit mbaron më shfaqjen e cilësdo prej rrethanave të cekura në nenin 70 (3) të Kushtetutës. Mandati i deputetit mishëron funksionin e tij/saj përfaqësues”.

46. “Vendimi” i Kryesisë së Kuvendit, dallon nga një vendim i Kuvendit për të cilin kërkohet shumica e votave të deputetëve që janë të pranishëm dhe që votojnë.
47. Në mënyrë që një akt i Kuvendit të bëhet vendim, duhet të kalojë në procesin e votimit në Kuvend siç parashihet me nenin 65.1 të Kushtetutës.
48. Përfundimi i Kryesisë, i 22 korrikut 2013, nuk ishte miratuar me shumicë votash nga anëtarët e Kuvendit.
49. Duhet të theksohet gjithashtu se, ashtu siç përcaktohet me nenin 67 të Kushtetutës, derisa tre zëvendëskryetarët propozohen nga grupet më të

mëdha parlamentare, ata duhet të zgjidhen me shumicën e votave të të gjithë deputetëve, ashtu siç përcaktohet me nenin 67.3 të Kushtetutës.

50. Prandaj, juridiksioni i Gjykatës, ose autoriteti, për të interpretuar kërkesat Kushtetuese, nuk mund të zgjerohet në përfshirjen e akteve të brendshme të organeve të Kuvendit ose vendimet e deputetëve individualë ose të zyrtarëve të Kuvendit.
51. Duke marrë parasysh tërë këto çështje, Gjykata konkludon se kërkesa është e papranueshme, sepse nuk është në pajtim *ratione materiae* me Kushtetutën.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.5 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit, dhe rregullin 36 të Rregullores së punës, më 14 nëntor 2013,

VENDOS

- I. Njëzëri, ta hedhë poshtë kërkesën si të papranueshme;
- II. Me shumicë votash, të hedhë poshtë kërkesën si të papranueshme, sepse nuk është në pajtim *ratione materiae* me Kushtetutën;
- III. Ky vendim do t'u kumtohet palëve dhe Kryetarit të Kuvendit të Kosovës;
- IV. Ky vendim do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit; dhe
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 109/13, Nuriye Salihu, datë 19 dhjetor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac. Nr. 1717/2012, të 22 prillit 2013

Rasti KI109/11, aktvendim për papranueshmëri, i 27 dhjetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar

Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës së Apelit, me të cilin pretendohet të jenë shkelur të drejtat e parashtrueses së kërkesës lidhur me mospagimin e kompensimit për punë shtesë, që parashtruesja kishte kryer në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në Prishtinë, për punët e pastrimit të objektit, që nga 17 korriku 2003 deri më 1 tetor 2003 dhe nga 1 dhjetorit 2003 deri më 15 dhjetor 2003.

Parashtruesja e kërkesës pretendon se me aktgjykimet e gjykatave të shkallës së parë dhe të dytë, asaj i është “*shkelur e drejta legjitime për të marrë kompensimin monetar për punën e kryer*”, pa ofruar ndonjë sqarim të mëtijmë se si kjo përbën shkelje kushtetuese.

Në këto rrethana, parashtruesja e kërkesës nuk ka argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e saj dhe nuk mund të konstatohet se kërkesa ishte e bazuar, andaj Gjykata në përputhje me rregullin 36 paragrafi 1 pika c, gjen se kërkesa duhet refuzuar si qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në

Rastin Nr. KI109/13

Parashtrues

Nuriye Salihu

Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac. Nr. 1717/2012, të 22 prillit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është znj. Nuriye Salihu (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesja e kërkesës) nga Prishtina. Parashtruesja ka kërkuar që të mos i zbulohet identiteti.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës të Apelit të Kosovës, Ac. Nr. 1717/2012, i 22 prillit 2013, i cili i është dorëzuar parashtrueses së kërkesës më 15 qershor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit, me të cilin pretendohet të jenë shkelur të drejtat e parashtrueses së kërkesës lidhur me mospagimin e kompensimit për punë shtesë, që parashtruesja kishte kryer në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në Prishtinë, për punët e pastrimit të objektit që nga 17 korriku 2003 deri më 1 tetor 2003 dhe nga 1 dhjetorit 2003 deri më 15 dhjetor 2003.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), neni 22 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregulli 29 i Rregullores së punës të Gjykatës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 19 korrik 2013, parashtruesja e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 6 gusht 2013, me Vendimin e Kryetarit të Gjykatës, u caktua gjyqtarja Snezhana Botusharova në cilësinë e Gjyqtarës raportuese, dhe Kolegji shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
7. Më 6 shtator 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesen e kërkesës dhe Gjykatën e Apelit për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 21 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Parashtruesja e kërkesës ishte punësuar në Gjykatën Ekonomike të Qarkut në detyrat e punës së pastrueses.
10. Parashtrueses së kërkesës i ishte kërkuar nga kryetari i Gjykatës të kryente punë shtesë të pastrimit nga 17 korriku 2003 deri më 1 tetor 2003 dhe nga 1 dhjetori 2003 deri më 15 dhjetor 2003, sepse duhej ta zëvendësonte kolegen e saj. Asaj i ishte premtuar se do të merrte kompensim për këtë punë shtesë.
11. Më 19 nëntor 2004, parashtruesja ka paraqitur ankesë në Komisionin e ankesave të Ministrisë së Shërbimeve Publike, duke u ankuar për kompensimin e papaguar, por ajo nuk ka marrë asnjëherë përgjigje.
12. Më 11 janar 2005, parashtruesja i ishte drejtuar edhe Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, por nuk ka marrë asnjë përgjigje nga Këshilli.
13. Më 3 dhjetor 2007, parashtruesja e kërkesës parashtrroi padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, për kompensimin e dëmit material në vlerë prej 540 eurosh, të pakompensuar nga autoriteti i saj punëdhënës.

14. Më 10 nëntor 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin CI. nr 517/2007, refuzoi padinë e parashtrueses si të pabazuar. Në arsyetimin e këtij aktgjykimi, Gjykata kishte theksuar se *"Dispozita e nenit 376 par. 1 i Ligjit për marrëdhëniet detyrimore ka paraparë se "kërkesa për kompensim bëhet menjëherë për tri vjet nga dita kur i dëmtuari ka kuptuar për dëmin dhe për personin që ia ka shkaktuar këtë dëm". Në rastin konkret, paditësja kërkon kompensimin e pagave për punë më të gjatë se orari i rregullt i punës për periudhën nga 17 korriku 2003 e deri më 1 janar 2003 dhe nga 1 dhjetori 2003 deri më 15 dhjetor 2003, i cili nuk është bërë asnjëherë, e që Gjykatës për këtë kompensim me padi i është drejtuar tek më 3 dhjetor 2007, çka do të thotë pas kalimit të afatit prej 3 vjetësh, gjë që e bën të vjetruar kërkesën e saj për kompensimin e kërkuar që hyn në kategorinë e kompensimit të dëmit material, prandaj Gjykata të njëjtën e refuzoi në tërësi si të tillë në kuptim të dispozitës së lartcituat të LMD-së"*.
15. Më 22 prill 20013, Gjykata e Apelit në Prishtinë, me Aktgjykimin Ac. nr. 1717/2012, duke vendosur për ankesën e parashtrueses, ka refuzuar si të pabazuar ankesën e paditëses, ndërsa e ka vërtetuar Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, CI 517/2007, të 10 nëntorit 2009. Gjykata e Apelit kishte konstatuar se, *"Sipas kësaj gjendjeje të çështjes, Gjykata e Apelit ka gjetur se gjykata e shkallës së parë me nxjerrjen e provave të nevojshme drejt dhe në mënyrë të plotë ka vërtetuar gjendjen faktike dhe me vlerësimin e drejtë të provave, drejt e ka aplikuar të drejtën materiale, kur ka gjetur se kërkesëpadia është e pabazuar dhe në aktgjykim ka vënë arsyet e mjaftueshme juridike dhe faktike për faktet relevante, të rëndësishme për zgjidhjen e drejtë të kësaj çështjeje të cilat i pranon edhe kjo gjykatë"*.

Pretendimet e parashtruesit

16. Parashtruesja e kërkesës pretendon se me aktgjykimet e gjykatave të shkallës së parë dhe të dytë, asaj i është *"shkelur e drejta legjitime për të marrë kompensimin monetar për punën e kryer"* pa ofruar ndonjë sqarim të mëtijmë se si kjo përbën shkelje kushtetuese.
17. Në këtë aspekt, parashtruesja e kërkesës thekson se aktgjykimet e instancës së parë dhe të dytë shkelin nenin 28.2 të Kushtetutës (puna e detyruar).
18. Po ashtu, parashtruesja ka kërkuar që të mos zbulohet identiteti i saj për arsye personale.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

19. Për të qenë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtrueses, Gjykata vlerëson nëse parashtruesja ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë të parapara me Kushtetutë, të specifikuar me Ligj dhe Rregullore të punës të Gjykatës.

20. Lidhur me këtë i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, ku përcaktohet:

"Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj."

21. Në këtë drejtim, Gjykata konsideron se kërkesa e regjistruar me nr. KI 109/13 është dorëzuar në Gjykatë nga një individ, brenda afatit 4 mujor të paraparë me nenin 49 të Ligjit dhe pas shterjes së mjeteve të rregullta në dispozicion si dhe se është e përshtatshme për t'u shqyrtuar në Gjykatën Kushtetuese.

Vlerësimi i kërkesës

22. Gjykata vëren që parashtruesja e konteston Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit, Ac. nr. 1717/2012, të 22 prillit 20013, me të cilin iu refuzua si e pabazuar ankesa kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komonale në Prishtinë, CI nr. 517/2007, të 10 nëntorit 2009.

23. Gjykata thekson se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e faktit dhe se konstatimi i gjendjes faktike të drejtë dhe të plotë është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta. Pasi që në rastin konkret, Gjykata e Apelit, e cila duke vendosur lidhur me ankesën e ankueses nxori Aktgjykimin Ac. nr. 1717/2012, të 22 prillit 20013, roli i Gjykatës është vetëm që ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si "gjykatë e shkallës së katërt", (shih, *mutatis mutandis*, i.a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65).

24. Gjykata gjen se aktgjykimi i Gjykatës së Apelit është i arsyetuar mirë dhe se është marrë me ankesën e parashtrueses në një proces të rregullt gjyqësor, është nxjerrë pa asnjë shkelje të të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutën e Kosovës.

25. Për më tepër, për të deklaruar një vendim të një autoriteti publik si jokushtetues, parashtuesja e kërkesës do të duhej *prima facie* të dëshmojë para Gjykatës Kushtetuese se, "Vendimi i autoritetit publik, si i tillë, do të jetë tregues i një shkeljeje të kërkesës për gjykim të drejtë, dhe nëse, paarsyeshmëria e atij vendimi është aq e dukshme sa që vendimi mund të konsiderohet si vendim tej mase arbitrar (shih GJEDNJ, Khamidov kundër Ruisë, nr. 72118/01, Aktgjykimi i 15 nëntorit 2007, § 175.)
26. Gjykata Kushtetuese në Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit, Ac. nr. 1717/2012, të 22 prillit 20013, nuk gjeti elemente të arbitraritetit dhe as ndonjë shkelje të supozuar të të drejtave të njeriut, siç kishte pretenduar parashtuesja e kërkesës.
27. Sa i përket pretendimit të parashtueses së kërkesës se me aktgjykimin e Gjykatës së Apelit asaj i janë shkelur të drejtat legjitime të garantuara me Kushtetutë, sipas nenit 28.2 të Kushtetutës, Gjykata konkludon se neni 28 i Kushtetutës [Ndalimi i Skllavërisë dhe i Punës së Detyruar] në mënyrë të qartë ka përcaktuar se:

"1. Askush nuk mund të mbahet në skllavëri ose në pozitë të ngjashme me skllavërinë.

2. Askush nuk mund të shtrëngohet për të kryer punë të detyruar. Punë e detyruar nuk konsiderohet puna ose shërbimi i përcaktuar me ligj për personat e dënuar me vendim të formës së prerë gjatë vuajtjes së dënimit ose në raste të gjendjes së jashtëzakonshme, të shpallur sipas rregullave të përcaktuara me këtë Kushtetutë.

3. Trafikimi i qenieve njerëzore është i ndaluar".

28. Duke marrë parasysh këtë normë kushtetuese, Gjykata vëren se "puna e detyruar" si përkufizim kushtetues i përdorur në këtë normë nuk mund të interpretohet ndaras nga përmbajtja e plotë e nenit 28 të Kushtetutës dhe në këtë drejtim, terminologjia kushtetuese e përdorur iu referohet situatave kur puna imponohet me dhunë, nën kërcënim dhe me pasoja për personin nëse nuk kryhet dhe si e tillë është e ndaluar (në kushtet e skllavërisë, trafikimit etj) dhe gjithsesi kryhet në mënyrë jo të vullnetshme. Prandaj, në rrethana të tilla, Gjykata nuk gjen se në rastin e parashtueses kishte shkelje të nenit 28 të Kushtetutës, siç pretendohet në këtë kërkesë.
29. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (praktikën gjyqësore të së cilës, sipas nenit 53 të Kushtetutës, Gjykata Kushtetuese kur vendos për

të drejtat e njeriut, e ka për obligim ta aplikojë) në rastet Karol Mihal kundër Sllovakisë (kërkesa nr. 23360/08) në vendimin e 28 qershorit 2001 dhe Van der Mussele kundër Belgjikës, § 34) kishte konstatuar se "kur vendos nëse shërbimi i kërkuar ndaj parashtruesit bie brenda definicionit të "punës së detyrueshme", Gjykata do të marrë parasysh të gjitha rrethanat e rastit në dritën e objektivave themelore të nenit 4 të Konventës" dhe për t'iu përgjigjur pyetjeve të rastit konkret, nëse puna e kryer nga parashtruesi ka qenë e "dhunshme" dhe e "detyruar", Gjykata duhet të marrë parasysh nëse puna e kryer nga parashtruesi është zhvilluar nën kërcënimin e ndonjë ndëshkimi, nëse puna është zhvilluar kundër vullnetit të parashtruesit dhe nëse parashtruesi e ka ofruar vullnetarisht vetveten për atë punë. (shih Karol Mihal kundër Sllovakisë, (kërkesa nr. 23360/08, par. 43, dhe Van der Mussele kundër Belgjikës, § 34), andaj po të njëjtat kritere i ka zbatuar edhe Gjykata Kushtetuese, duke konstatuar se puna shtesë e kryer nga znj. Salihu nuk bie brenda kornizave të nenit 28.2 të Kushtetutës së Kosovës, sepse nuk ishte kryer nën kërcënimin e ndëshkimit, nuk ishte urdhëruar me dhunë dhe ishte pjesë e punës normale që ajo zhvillonte, por se me vëllim të shtuar.

30. Nga informatat e lartpërmendura, Gjykata konkludon se parashtruesja e kërkesës ka iniciuar një kontest për dëmet e pësuar nga moskompensimi monetar për punën e kryer gjatë periudhës kur gjykata e rregullt e trajtoi këtë në kuadër të Ligjit për marrëdhëniet detyimore dhe se parashtruesja e kërkesës në asnjë mënyrë nuk arriti të ofrojë fakte para Gjykatës përkitazi me lidhjen mes moskompensimit monetar dhe shkeljes së nenit 28.2 (Puna e Detyruar) të Kushtetutës, sepse në fakt këto dy çështje janë çështje të ndryshme sa i përket vlerësimit kushtetues.
31. Në këto rrethana, parashtruesja e kërkesës nuk ka argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e saj dhe nuk mund të konstatohet se kërkesa ishte e bazuar, andaj Gjykata në përputhje me rregullin 36 paragrafi 1 pika c, gjen se kërkesa duhet refuzuar si qartazi e pabazuar.
32. Sa i përket kërkesës së parashtrueses për të mos iu zbuluar identiteti, Gjykata vëren se ajo në formularin e kërkesës kishte potencuar se arsyet janë "krejt personale", pa dhënë asnjë shpjegim tjetër. Në këto rrethana, Gjykata nuk e gjen se kërkesa e saj është e bazuar dhe nuk mund t'i ofrojë të drejtën e moszbulimit të identitetit pa arsye të justifikueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, duke u bazuar në nenin 113 (7) të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën dhe rregullin 36 (1) c) dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 21 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për moszbulim të identitetit;
- III. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 116/13, Isni Thaçi, datë 19 dhjetor 2013- Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013

Rasti KI116/13, aktvendim për papranueshmëri, i 27 dhjetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar

Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme, me anë të të cilit ishte refuzuar kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë dhe është vërtetuar aktvendimi i Gjykatës së Apelit, duke lënë në fuqi masën e paraburgimit për parashtruesin, për të cilën parashtruesi pretendon se është vendim që nuk është arsyetuar në mënyrë ligjore.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, PML. nr. 91/2013, ka shkelur: nenin 53 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut) si dhe nenin 5.1 dhe nenin 5.3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut “si rezultat i mosarsyetimit të duhur të aktgjykimit të marrë në lidhje me refuzimin e kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë”.

Gjykata Kushtetuese nuk mund të konstatojë shkelje të nenit 53 të Kushtetutës, kur Gjykata Supreme nxori vendimin e saj, i cili është akti që është kontestuar shprehimisht nga parashtruesi, gjithashtu për faktin se parashtruesi në kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë në asnjë rast nuk ka potencuar ndonjë shkelje të të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë.

Parashtruesi e ka bazuar kërkesën e tij për mbrojtjen e ligjshmërisë në shkelje të nenit 103.2 të Kushtetutës, i cili përcakton bazën juridike për vendimmarrjen e gjykatave në Kosovë dhe në shkeljen e dispozitave të Kodit të Procedurës Penale, që në fakt janë çështje të ligjshmërisë dhe jo çështje kushtetuese.

Gjykata në përputhje me rregullin 36 paragrafi 2 pika c dhe d, gjen se kërkesa duhet të refuzohet si qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI116/13

Parashtrues

Isni Thaçi

Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Isni Thaçi nga fshati Burojë, komuna e Skenderajt, i përfaqësuar nga Shoqëria e avokatëve "Sejdiu & Qerkini", me seli pune në Prishtinë.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, PML. nr. 91/2013, i 21 qershorit 2013, të cilin parashtruesi i kërkesës e ka pranuar të njëjtën ditë.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme, me anë të cilit ishte refuzuar kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë dhe është vërtetuar aktvendimi i Gjykatës së Apelit, duke lënë në fuqi masën e paraburgimit për parashtruesin, për të cilën parashtruesi pretendon se është vendim që nuk është arsyetuar në mënyrë ligjore.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 22 i Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji), dhe rregulli 29 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtuese

5. Më 29 korrik 2013, përfaqësuesi i parashtresit e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 5 gusht 2013, Kryetari i Gjykatës caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese, dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), gjyqtari Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
7. Më 9 shtator 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtresin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 22 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 24 maj 2013, parashtresi i kërkesës u arrestua nën dyshimin se ka kryer në bashkëveprim veprën penale “krime lufte kundër popullatës civile me pika të shumëfishta të akuzës”.
10. Më 24 maj 2013, gjyqtari i procedurës paraprake, me Aktvendimin GJPP nr. 27/2012, refuzoi kërkesën e prokurorit për paraburgim, të 24 majit 2013, dhe URDHËROI “*masën e sigurisë të ARRESTIT SHTËPIAK kundër të pandehurit Hysni Thaçi për periudhën kohore prej një (1) muaji, nga 23 maji 2013 deri më 23 qershor 2013.*”
11. Prokurori Special i Republikës së Kosovës kishte bërë ankesë në Gjykatën e Apelit, kundër këtij aktvendimi.
12. Më 31 maj 2013, Gjykata e Apelit nxori Aktvendimin KP/KV nr. 766/2013, duke vendosur për ankesën e prokurorit dhe ndryshoi aktvendimin e Gjykatës Themelore të Mitrovicës dhe caktoi paraburgim për një muaj për të pandehurin, në vend të masës së arrestit shtëpiak.

13. Aktvendimi i Gjykatës së Apelit, për caktimin e paraburgimit për parashtruesin e kërkesës, nuk i është bashkangjitur kërkesës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese nga parashtruesi.
14. Më 4 qershor 2013, përfaqësuesi i të pandehurit, z. Isni Thaçi, në Gjykatën Supreme të Kosovës ka parashtruar “kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë” kundër Aktvendimit KP. KV. nr. 766/2013, për shkak të shkeljes së nenit 103.2 të Kushtetutës së Kosovës, nenit 187 të Kodit të Procedurës Penale (Nr. 04/L-125) dhe nenit 384.2 të Kodit të Procedurës Penale të Kosovës.
15. Më 21 qershor 2013, Gjykata Supreme e Kosovës REFUZOI kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë dhe VËRTETOI Aktvendimin e Gjykatës së Apelit, KP/Kv nr. 766/2013, të 31 majit 2013.

Pretendimet e parashtruesit

16. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, PML. nr. 91/2013, ka shkelur: nenin 53 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut) si dhe nenin 5.1 dhe nenin 5.3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut “*si rezultat i mosarsyetimit të duhur të aktgjykimit të marrë në lidhje me refuzimin e kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë*”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

17. Gjykata paraprakisht vlerëson nëse pala i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës.
18. Lidhur me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

19. Në këtë drejtim, duke vlerësuar kushtet formale të pranueshmërisë, Gjykata konstaton se kërkesa është paraqitur nga një palë e autorizuar, brenda afatit kohor të paraparë me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese si dhe pasi janë shteruar mjetet juridike në dispozicion në këtë fazë të procedurës penale që zhvillohet ndaj parashtruesit të kërkesës, kërkesa është e përshtatshme për t’u shqyrtuar në Gjykatë.

20. Gjykata vëren që parashtruesi në mënyrë specifike e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013, me të cilin u refuzua si e pabazuar kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë dhe u vërtetua Aktvendimi i Gjykatës së Apelit, KP/Kv nr. 766/2013, i 31 majit 2013, mbi bazën e të cilit parashtruesit të kërkesës i caktohej masa e paraburgimit.
21. Parashtruesi shprehimisht pretendon se me aktgjykimin e Gjykatës Supreme janë shkelur neni 53 i Kushtetutës dhe nenet 5.1 dhe 5.3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Përmbajtja e dispozitës Kushtetuese dhe dispozitave të kontestuara të Konventës

22. a) *Kushtetuta e Republikës së Kosovës*

Neni 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut]

“Të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të garantuara me këtë kushtetutë, interpretohen në harmoni me vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.”

- b) Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut

Neni 5 .1– [E Drejta për Liri dhe Siguri]

1. Çdokush ka të drejtën e lirisë e të sigurisë personale. Askujt nuk mund t'i hiqet liria me përjashtim të rasteve që vijnë dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj:

a. kur burgoset ligjërisht, pas një dënimi të dhënë nga një gjykatë kompetente;

b. kur arrestohet ose burgoset ligjërisht për moszbatim të një urdhri të dhënë nga gjykata në përputhje me ligjin ose për të garantuar përmbushjen e një detyrimi të parashikuar nga ligji;

c. kur është arrestuar dhe paraburgosur për t'u çuar përpara autoritetit gjyqësor kompetent, kur ka arsye të besueshme për të dyshuar se ai ka kryer një vepër penale ose kur ka motive të arsyeshme për të besuar se është e nevojshme që të pengohet të kryejë një vepër penale ose të largohet pas kryerjes së saj;

d. kur një i mitur ndalohet ligjërisht, për qëllim edukimi të mbikëqyrur, ose për ndalimin e tij të ligjshëm, me qëllim që të çohet përpara autoritetit kompetent ligjor;

e. kur individët ndalohen ligjërisht për të parandaluar përhapjen e sëmundjeve infektive të personave të sëmurë mendërisht, alkoolistëve, narkomanëve ose endacakëve;

f. kur një person arrestohet ose ndalohet ligjërisht, me qëllim që të ndalohet hyrja e tij e paautorizuar në atë vend, ose për një person kundër të cilit është duke u kryer një procedurë dëbimi ose ekstradimi;

[.....]

5.3. Çdo person i arrestuar ose i paraburgosur në rrethanat e parashikuara në paragrafin 1/c të këtij neni, duhet të çohet menjëherë përpara një gjykatësi ose një zyrtari tjetër të autorizuar me ligj për të ushtruar funksione gjyqësore dhe ka të drejtë të gjykohet brenda një afati të arsyeshëm ose të lirohet në gjykim e sipër. Lirimi mund të kushtëzohet nga garanci për t'u paraqitur para gjykatës.

23. Në përgjigje të pretendimeve të ngritura nga parashtruesi i kërkesës për shkeljen e dispozitave të cekura më sipër, Gjykata thekson:

Kushtetuta e Republikës së Kosovës ka përcaktuar se:

Neni 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor]

- 1. Pushteti gjyqësor në Republikën e Kosovë ushtrohet nga gjykatat.*
[.....]
- 3. Gjykatat gjykojnë në bazë të Kushtetutës dhe ligjit.*

Neni 103 [Organizimi dhe Juridiksioni i Gjykatave]

- 2. Gjykata Supreme e Kosovës është autoriteti më i lartë gjyqësor.*

Kodi i Procedurës Penale i Kosovës ka përcaktuar se:

Neni 432 -Arsyet për paraqitje të kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë

1. Kundër vendimit gjyqësor të formës së prerë ose kundër procedurës gjyqësore, e cila i ka paraprirë marrjes së vendimit të tillë, pas përfundimit të procedurës penale në formë të prerë mund të paraqitet kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë në rastet vijuese:

1.1. në rast të shkeljes së ligjit penal;

1.2. në rast të shkeljes esenciale të ligjit të procedurës penale nga neni 384,

paragrafi 1. i këtij kodi; ose

1.3. në rast të shkeljeve të tjera të dispozitave të procedurës penale kur shkeljet e tilla kanë ndikuar në ligjshmërinë e vendimit gjyqësor.

2. Kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë nuk mund të ushtrohet për shkak të konstatimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, as kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës me të cilën është vendosur mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë.

3. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1. të këtij neni, Kryeprokurori

i Shtetit mund të paraqesë kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë për cilëndo shkelje ligjore.

4. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1. të këtij neni, kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë mund të paraqitet, gjatë procedurës penale, e cila nuk ka përfunduar në formë të prerë, vetëm kundër vendimeve të formës së prerë lidhur me caktimin ose vazhdimin e paraburgimit

24. Neni 435 i Kodit të Procedurës Penale të Kosovës {nr. 04/L-123} në paragrafin 1 ka paraparë: “Për kërkesën e mbrojtjes së ligjshmërisë vendos Gjykata Supreme e Kosovës në seancë të kolegjit”.

25. Duke marrë parasysh pretendimet për shkeljet kushtetuese sikur janë paraqitur nga parashtruesi i kërkesës si dhe duke u bazuar në dispozitat juridike të cituar si më sipër, Gjykata Kushtetuese konstaton:

Sa i përket pretendimit për shkelje të nenit 53 të Kushtetutës:

26. Interpretimi i të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë, sipas Kushtetutës, duhet të bëhet gjithmonë në harmoni me vendimet e GJEDNJ-së dhe ky obligim kushtetues u përket të gjitha institucioneve

të Republikës së Kosovës, kur vendosin për çështjet nën juridiksionin e tyre, e që kanë të bëjnë me të drejtat e njeriut.

27. Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e tij ka potencuar shkeljen e kësaj dispozite kushtetuese, por Gjykata vëren se ai nuk ka paraqitur fakte lidhur me këtë shkelje. Theksimi i nenit 53 të Kushtetutës, pa ofruar fakte konkrete lidhur me llojin e shkeljes, përmasat eventuale të shkeljes, pasojat e shkaktuara me shkelje, nuk përbëjnë në vetvete shkelje apo pakësim të një të drejte të garantuar me Kushtetutë, ose mospërputhshmëri me praktikën gjyqësore të KEDNJ-së.
28. Për më tepër, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konstatojë shkelje të nenit 53 të Kushtetutës, kur Gjykata Supreme nxori vendimin e saj, i cili është akti që është kontestuar shprehimisht nga parashtruesi, gjithashtu për faktin se parashtruesi në kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë në asnjë rast nuk ka potencuar ndonjë shkelje të të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë.
29. Parashtruesi ka bazuar kërkesën e tij për mbrojtjen e ligjshmërisë në shkelje të nenit 103.2 të Kushtetutës, i cili përcakton bazën juridike për vendimmarrjen e gjykatave në Kosovë dhe në shkeljen e dispozitave të Kodit të Procedurës Penale, që në fakt janë çështje të ligjshmërisë dhe jo çështje kushtetuese.
30. Sidoqoftë, Gjykata vëren se nëse procedurat shikohen në tërësinë e tyre, gjykatat, e sidomos gjykata e shkallës së parë në masë të konsiderueshme i referohet praktikës gjyqësore të KEDNJ-së (p.sh. Punzelt kundër Republikës Çeke, Stogmuller kundër Austrisë etj.), prandaj në rrethana të tilla nuk mund të konstatohet se ka pasur shkelje të nenit 53 të Kushtetutës.

Sa i përket nenit 5.1 dhe 5.3 të KEDNJ-së

31. Gjithashtu për shkeljet e pretenduara të nenit 5.1 dhe nenit 5.3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, e cila sipas nenit 22 të Kushtetutës së Kosovës është drejtpërsëdrejti e aplikueshme në Republikën e Kosovës, parashtruesi nuk ofron fakte për bazën juridike të shkeljes, jopërputhshmërinë e aktgjykimit me dispozitat e Konventës, apo argumentimin bindës juridik për arbitraritetin e këtij aktgjykimi.
32. Parashtruesi ka theksuar se sipas praktikës së KEDNJ-së, vendimet e organeve gjyqësore duhet të jenë të arsyetuara dhe të adresojnë çështjet e ngritura nga ankuesit dhe mu për këtë arsye pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme ka shkelur të drejtat e njeriut të parashtruesit.

33. Gjykata me këtë rast rikujton se kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë, sipas Kodit të Procedurës Penale, *“nuk mund të ushtrohet për shkak të konstatimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike,”* dhe nëse masa e arrestit apo paraburgimit ishte caktuar në përputhje me ligjin, varet nga plotësimi i kushteve të parapara me ligj dhe nga vërtetimi i plotë dhe i drejtë i gjendjes faktike, që është detyrë e gjykatave të rregullta.
34. Sidoqoftë, parashtruesi nuk i ka kontestuar këto dy vendime në Gjykatën Kushtetuese dhe për më tepër, Aktvendimin e Gjykatës së Apelit as që e ka paraqitur fare si pjesë përbërëse të kërkesës, me të cilin ishte urdhëruar paraburgimi dhe arsyet për këtë janë theksuar, në anën tjetër, Gjykata Supreme në aktgjykimin e vet ka konstatuar se arsyetimi në aktvendimin e Gjykatës së Apelit ishte i qartë dhe tërësisht ligjor.
35. Duke mos bashkëngjitur aktvendimin e Gjykatës së Apelit, parashtruesi nuk ka dëshmuar mjaftueshëm pretendimin e tij për shkelje kushtetuese.
36. Në arsyetimin e këtij aktgjykimi, Gjykata Supreme në mes të tjerash ka theksuar se: *“Gjykata Supreme gjen se aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit në përgjithësi ofron sqarime të mjaftueshme të të gjitha fakteve materiale. Gjykata e Apelit në detaje ka vërtetuar dyshimin e bazuar kundër të pandehurve kur i është referuar në mënyrë eksplicite gjetjeve të Gjykatës Themelore në lidhje me këtë çështje. Gjykata e Apelit gjithashtu ka sqaruar plotësisht dhe në detaje se pse paraburgimi është masa e vetme e mundshme në situatën e tanishme.*

Prandaj, Gjykata Supreme gjen se të gjitha kushtet e nenit 187 të Kodit të Procedurës janë plotësuar në tërësi nga Gjykata e Apelit në arsyetimin e saj. Përfundimisht, Gjykata Supreme gjen se aktvendimi është përpiluar plotësisht në pajtim me nenin 370 dhe se nuk ekzistojnë shkelje procedurale në aktvendimin e kontestuar kundër asnjë neni tjetër të Kodit të Procedurës Penal”.
37. Për më tepër, Gjykata Supreme kishte shtuar se: *“Ligji nuk përcakton shfrytëzimin e ndonjë mjeti të zakonshëm kundër aktvendimeve të Gjykatës së Apelit. Aktvendimi konsiderohet i formës së prerë, kundër të cilit, nëse ka të bëjë me caktimin e paraburgimit, mund të paraqitet kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë në pajtim me nenin 432 paragrafin 4 të KPP-së. Prandaj, Gjykata Supreme gjen se nuk ka pasur shkelje procedurale në lidhje me këtë çështje”.*

38. Në raport me të gjitha pretendimet e parashtruesit të kërkesës lidhur me aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Gjykata konsideron se: "Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e faktit, dhe me këtë rast dëshiron të theksojë se konstatimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta si në rastin konkret të Gjykatës së Apelit, Aktvendimi KP/Kv nr. 0766/2013, i 31 majit 2013, i nxjerrë pas ankimit të prokurorit të rastit si dhe të Gjykatës Supreme, Aktgjykimi PML. nr. 91/2013, i 21 qershorit 2013, dhe se roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm që të sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si "gjykatë e shkallës së katërt", (shih, *mutatis mutandis*, i.a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65
39. Gjykata më tej konsideron se për të deklaruar një aktgjykim apo aktvendim të një autoriteti publik si të papajtueshëm me Kushtetutën, parashtruesi i kërkesës do të duhej *prima facie* të dëshmojë para Gjykatës Kushtetuese se "vendimi i autoritetit publik, si i tillë, do të jetë tregues i një shkeljeje të kërkesës për gjykim të drejtë, dhe nëse, paarsyeshmëria e atij vendimi është aq e dukshme sa që vendimi mund të konsiderohet si vendim tej mase arbitrar (shih KEDNj, Khamidov kundër Rusisë, nr. 72118/01, Aktgjykimi i 15 nëntorit 2007, § 175).
40. Gjykata Kushtetuese në Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013, nuk gjeti elemente të arbitraritetit dhe as shkelje të supozuar të të drejtave të njeriut, sikur që parashtruesi i kërkesës kishte pretenduar.
41. Në këto rrethana, parashtruesi i kërkesës nuk ka argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij, dhe rrjedhimisht Gjykata në përputhje me rregullin 36 paragrafi 2 pika c dhe d, gjen se kërkesa duhet të refuzohet si qartazi e pabazuar, dhe

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (1,c), dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 16 dhjetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 88/13, Nazmi Mustafi, datë 24 dhjetor 2013 –Vlerësimi i kushtetutshmërisë të Vendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, K.P./K.V. nr-186/2013, të 1 qershorit 2013.

Rasti KI-88/13, Aktvendimi për papranueshmëri i 22 tetorit 2013.

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar, procedura penale, dorëzania, paraburgimi

Parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, duke kërkuar vlerësim kushtetues të Vendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, K.P./K.V. nr-186/2013, të 1 qershorit 2013, me të cilin parashtruesit të kërkesës

ia kishte zëvendësuar masën e sigurimit të pranisë së të pandehurit në procedurën penale, ashtu që e kishte anuluar masën e sigurimit të dorëzanisë në shumë prej 25000 eurosh dhe e ka caktuar masën e paraburgimit, si masë për të siguruar praninë e të pandehurit në procedurën penale.

Parashtruesi i kërkesës konsideronte se është shkelur neni 5 i Konventës për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore, shkelja e Kushtetutës së Republikës së Kosovës, shkelja e dispozitave të neneve 274, 275 paragrafi 1, nenit 276, dhe nenit 277 (veçanërisht e rëndësishme shkelja e paragrafit 4), e në lidhje me nenin 393, paragrafi 1, nenin 281, paragrafi 1 dhe 2, nënparagrafi 1, pika (i), (ii), (iii), të Kodit të Procedurës Penale të Kosovës.

Duke vendosur në lidhje me kërkesën e parashtruesit Nazmi Mustafi, pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk kishte gjetur se procedurat përkatëse në gjykatat e rregullta ishin në ndonjë mënyrë të padrejta ose arbitrare dhe se vendimet e gjykatave të rregullta ishin plotësisht të arsyetuara. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse faktet e paraqitura nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkeljen e të drejtave kushtetuese.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI88/13

Parashtrues

Nazmi Mustafi

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Apelit të
Kosovës, K.P./K.V. nr-186/2013, të 1 qershorit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është z. Nazmi Mustafi nga Prizreni.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Vendimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës, K. P./K.V. nr. 186/2013, të 1 qershorit 2013, me të cilin është refuzuar si e pabazuar ankesa e tij.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar për zëvendësimin e masës së dorëzanisë me paraburgim, i cili pretendohet të ketë shkelur të drejtën e parashtruesit për liri dhe siguri, të garantuar me nenin 29 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) dhe nenin 5 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejme: Konventa Evropiane).

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 Kushtetutës, nenet 22 dhe 47 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 19 qershor 2013, parashtruesi i kërkesës e parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 24 qershor 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Altay Suroy dhe Enver Hasani.
7. Më 22 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Më 2 prill 2012, parashtruesi i kërkesës ishte arrestuar dhe ishte urdhëruar paraburgimi i tij, i cili ishte shqyrtuar dhe vazhduar disa herë.
9. Më 3 dhjetor 2012, filloi seanca kryesore në Gjykatën e Qarkut në Pejë.
10. Më 14 shkurt 2013, u lejua lirimi me kusht i parashtruesit të kërkesës, me kusht të dorëzimit dhe të dorëzimit të dokumenteve të udhëtimit.
11. Më 23 maj 2013, pas dënimit të parashtruesit të kërkesës me burgim, Gjykata e Qarkut në Pejë (P. nr. 346/12) caktoi paraburgimin e parashtruesit të kërkesës derisa aktgjykimi të merrte formën e prerë.
12. Gjykata e Qarkut arsyetoi vendimin e saj si vijon:

(...) I pandehuri Nazmi Mustafi tani është në një pozitë krejtësisht tjetër. Ai mbetet i dënuar për veprat penale serioze dhe ai ka pranuar një dënim unik të dënueshme me 5 vjet burgim. Ai po ashtu duhet të paguaj një gjobë të majme e cila mund të konvertohet në periudhë të burgimit nëse nuk paguhet. Atij po ashtu iu është ndaluar që të mbaj zyre publike për periudhë kohore prej 3 vitesh pas lirimimit të tij. Në fund duke qenë i dënuar, punësimi i tij në PSRK-në tani do të ndërpritet. Paneli konsideron të gjitha këto rrethana kur kombinohen na japin një pasqyrë për të pandehurin i

cili është në fakt i zhveshur dhe kjo në anën tjetër paraqet rrezikun substancial të arratisjes.

(...)

Paneli po ashtu duhet të vërtetoj nëse masat alternative do të ishin të pamjaftueshme që të sigurohen prania e ta pandehurin në Kosovë deri në momentin kur aktgjykimi të jetë i formës së prerë. Mendimi i panelit është se pozita e të pandehurit tani është ndryshuar në mënyrë dramatike ashtu që çfarëdo mase tjetër përveç paraburgimit do të ishte jo adekuate sepse masat të cilat do të paraqisnin mundësin e arratisjes dhe do të ishin të pamjaftueshme që të sigurohet prania e të pandehurin në Kosovë që të zhvillohet një ankesë dhe të eliminohen rreziqet e lartcekura”.

13. Parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë kundër aktgjykimit, kryesisht për shkak se “vendimi me të cilin caktohej paraburgimi kundër NAZMI MUSTAFIT përmban mospërputhje dhe kundërthënie logjike në arsyetimin e tij, si dhe nuk ekzistojnë arsye se ka rrezik për arratisje, përkundrazi, ka rrethana të veçanta që e kundërshtojnë atë rrezik dhe se Aktvendimi i mëparshëm për dorëzani është ende në fuqi”.
14. Më 1 qershor 2013, Gjykata e Apelit e Kosovës (K. P./K. V. nr. 186/2013) e refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar.

Pretendimet e parashtruesit

15. Parashtruesi i kërkesës pohon se Vendimi i Gjykatës së Apelit të Kosovës (K. P./K. V. nr. 186/2013) të 1 qershorit 2013, ka rezultuar me tri shkelje:

“Shkelja e nenit 5 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore,

Shkelja e Kushtetutës të Republikës së Kosovës,

Shkelja e dispozitave të neneve 274, 275 paragrafi 1, nenit 276, dhe nenit 277 (veçanërisht e rëndësishme shkelja e paragrafit 4), e në lidhje me nenin 393, paragrafi 1, nenin 281, paragrafi 1 dhe 2, nënparagrafi 1, pika (i), (ii), (iii), të Kodit të Procedurës Penale të Kosovës”.

16. Parashtruesi veçanërisht pretendon se:

“Aktvendimet e Gjykatës Themelore në Pejë dhe të Gjykatës së Apelit të Kosovës nuk janë ligjërish të bazuara, pa arsyetim ligjor në dispozitiv, janë përpiluar duke u bazuar në supozime, kopje të njëri tjetrit, të motivuar politikisht, diskriminuese, të motivuar për të mbrojtur kriminelët, me miliona euro të keqpërdorura, me qëllim të parandalimit të zbulimit të së vërtetës, të atyre, të cilët i kam hetuar dhe ndjekur penalisht dhe unë jam viktimë e punëve të ndyta dhe të dështimit të drejtësisë në Kosovë”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

17. Parashtruesi kryesisht pretendon se janë shkelur neni 5 (E Drejta për Liri dhe Siguri) të KEDNJ-së dhe një numër i madh i neneve të Kodit të Procedurës Penale.
18. Gjykata së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë së kërkesës, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe në Rregullore të punës.

19. Në këtë drejtim, neni 113 i Kushtetutës përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

20. Përveç kësaj, neni 49 i Ligjit parasheh se:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor”.

21. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi ka kërkuar mbështetje për t'i mbrojtur të drejtat e tij në Gjykatën e Apelit të Kosovës. Gjykata gjithashtu vëren se Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit, i 23 majit 2012, dhe se parashtruesi e dorëzoi kërkesën e tij në Gjykatë, më 19 qershor 2013.
22. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesi është palë e autorizuar, se i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj dhe se e ka dorëzuar kërkesën brenda afatit katër mujor.

23. Megjithatë, Gjykata gjithashtu duhet të marrë parasysh nenin 48 të Ligjit, i cili parasheh se:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

24. Për më tepër, rregulli 36 i Rregullores së punës parasheh se:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar”.

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese;

[...], ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

25. Parashtruesi pretendon në përgjithësi se vendimet e Gjykatës Themelore dhe të Apelit nuk janë ligjërish të bazuara (...) të përpiluara bazuar në supozime (...) të motivuara politikisht (...). Në fakt, parashtruesi i kërkesës nuk arriti të paraqesë argumente në baza kushtetuese, përveç se nuk pajtohet me vendimin e Gjykatës së Apelit dhe i referohet “shkeljes së nenit 5 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut” dhe “shkeljes së Kushtetutës së Republikës së Kosovës”.

26. Gjykata thekson se, nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese që të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë) që pretendohet të jenë kryer nga ana e gjykatave të rregullta, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria).

27. Gjykata vëren se Gjykata e Apelit e refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit, me arsyetimin në vijim:

“Gjykata pajtohet me vlerësimin e gjykatës së shkallës së parë se rrethana e vetme relevante për caktimin e masave kufizuese kundër të pandehurit është rreziku i arratisjes, gjersa kushtet tjera sipas nenit 281 paragrafi 1 nën-paragrafi 2 pikave ii) dhe iii) të KPPK-së (arsye për të besuar se i pandehuri do ta pengojë përparimin e procedurës penale dhe rreziku i përsëritjes së veprës penale) nuk ekzistojnë më tutje pasi që Prokurori ka mbaruar me paraqitjen e provave”.

“Gjykata e shkallës së parë me të drejtë i ka dhënë peshën kryesore ndryshimit të rrethanave të shkaktuara me fajësimin e të gjithë të pandehurve dhe dënimet e ashpra të pritshme nëse aktgjykimi bëhet i formës së prerë. Me këtë, rreziku i vërtetuar më parë është shtuar në mënyrë të konsiderueshme”.

“Në lidhje me Nazmi MUSTAFIN (parashtruesi i kërkesës), në veçanti qasjen e tij në burime të mjaftueshme financiare dhe kontaktet e tij jashtë vendit janë faktorë të rëndësishëm që e përbejnë rrezikun e arratisjes. Argumentet e tij se duhet të kujdeset për anëtarë të-sëmurë të familjes së tij dhe se ai është mbajtësi i vetëm i familjes nuk kanë qenë bindëse pasi që në rast se dënimi me burgim kundër tij bëhet i formës së prerë, ai do të jetë i ndarë nga familja e tij gjatë vuajtjes së dënimit. Në këtë situatë, ai nuk do të jetë në gjendje as që ta mbajë familjen me tutje”.

“Fakti se ai i është përgjigjur të gjitha ftesave dhe ka marrë pjesë në të gjitha seancat gjyqësore gjersa ka qenë në liri me dorëzani është marrë parasysh në mënyrë të drejtë në dobi të tij nga gjykata e shkallës së parë. Sidoqoftë, me fajësimin e fundit është krijuar një situatë e re e cila shpie në përfundim së motivimi i të pandehurit për t'i ikur drejtësisë nuk mund të kontrollohet në mënyrë të mjaftueshme vetëm me dorëzani”.

“Kundërshtimi se aktvendimi mbi dorëzanimin është akoma në fuqi nuk qëndron. Është e qartë se aktvendimi i ri pas shpalljes së aktgjykimit sipas nenit 393 paragrafit 3 në lidhje me nenin 281 paragrafin 1 të KPPK-së, tejkalon dhe zëvendëson aktvendimin e mëparshëm mbi shqiptimin e dorëzanimit”.

(...)

“Duke pasur parasysh rrezikun e arratisjes, gjykata nuk sheh asnjë masë alternative apo ndonjë kombinim i cili do të ishte i mjaftueshëm për ta eliminuar rrezikun”.

28. Gjykata vëren se Gjykata e Apelit “*i dha peshën kryesore ndryshimit të rrethanave, të shkaktuar nga dënimi*” i parashtruesit, duke konsideruar se rrethanat e papritura qojnë në “*përfundimin se motivi i të pandehurit për t’i ikur drejtësisë nuk mund të kontrollohet mjaftueshëm vetëm nga dorëzania*” dhe se vendimi për paraburgim “*e tejkalon dhe zëvendëson aktvendimin e mëparshëm për dorëzani*”.
29. Gjykata konsideron se arsyetimi i ofruar nga Gjykata e Apelit në përgjigje ndaj pretendimeve të bëra nga parashtruesi i kërkesës, është i qartë dhe i arsyetuar mirë. Në të vërtetë, Gjykata e Apelit iu përgjigj në mënyrë të plotë pretendimit të parashtruesit në atë se *paraburgimi i shqiptuar (...) përmban mospërputhje logjike dhe kundërthënie në arsyetimin e tij*, dhe mbi atë se nuk ekziston rreziku i arratisjes.
30. Gjykata më tej konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk kishte mbështetur dhe dëshmuar se dënimi i tij i papritur nuk përbën rrethanë të re me peshë relevante për ta ndryshuar situatën faktike, ku vetëm dorëzania nuk është e mjaftueshme për ta parandaluar rrezikun e arratisjes.
31. Pra, pretendimi se Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit ia ka shkelur të drejtat dhe liritë e tij, të mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria), nenin 5 i KEDNJ-së, është i pabazuar. (Shih Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
32. Gjykata përkujton se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e apelit, kur shqyrton vendimet e gjykatave të rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, paragrafi 28., Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1).
33. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta dhe arbitrare. (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i pranueshmërisë së kërkesës së GJEDNJ-së nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
34. Si përmbledhje, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe si e tillë është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në përputhshmëri me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe me rregullin 36 (1) dhe (2) b) dhe d) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 22 tetor 2013, me shumicë votash

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese ;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 101/13, Veton Berisha, datë 24 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-10-0038, të 14 majit 2013

Rasti KI 101/13, Aktvendimi për papranueshmëri i datës 24 Dhjetor 2013.

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, qartazi e pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi i kërkesës në kërkesën e parashtruar me 7 korrik 2013, kërkon " vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar me të cilin pretendohet se parashtruesit të kërkesës i është cenuar e drejta për gjykim të drejtë, e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) si dhe me nenin 6 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (në tekstin e mëtejme: Konventa Evropiane)".

Gjykata konstaton që parashtruesi nuk e ka mbështetur pretendimin në baza kushtetuese, si dhe nuk ka provuar që të drejtat dhe liritë e tij themelore janë cenuar nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI101/13

Parashtrues

Veton Berisha

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Dhomës së
Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-10-0038, të 14 majit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Veton Berisha, me banim në Prishtinë, i cili është pronar dhe përfaqëson me autorizim Kompaninë e ndërtimit „Exterier“ (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktvendimin e Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, ASC-10-0038, të 14 majit 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar me të cilin pretendohet se parashtruesit të kërkesës i është cenuar e drejta për gjykim të drejtë, e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) si dhe me nenin 6 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (në tekstin e mëtejme: Konventa Evropiane).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 dhe nenin 21.4 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) si dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 7 korrik 2013, parashtruesi i kërkesës e ka dorëzuar kërkesën e tij në Gjykatë.
6. Më 5 gusht 2013, Kryetari emëroi gjyqtarin Almiro Rodrigues, Gjyqtar raportues, si dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 16 shtator 2013, Gjykata informoi Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 16 shtator 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesi që të dorëzonte autorizimin për përfaqësimin e Ndërmarrjes „Exterier“.
9. Më 18 shtator 2013, parashtruesi i kërkesës i dorëzoi Gjykatës “Informatë për Biznesin”, ku tregohet se parashtruesi i kërkesës është pronar i Kompanisë së ndërtimit “Exterier”.
10. Më 18 tetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 30 janar 2001, Kompania e ndërtimit „Exterier“ nga Prishtina kishte lidhur kontratë me Aeroportin e Prishtinës, lidhur me kryerjen e punëve ndërtimore për ndërtimin e një objekti banesor në Prishtinë.
12. Më 26 prill 2005, Kompania e ndërtimit „Exterier“ kërkoi nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të marrë një vendim lidhur me disa shpenzime shtesë që ishin bërë për ndërtimin e objektit të sipërpërmendur.
13. Më 14 shkurt 2007, Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme (Aktgjykimi SCC-05-0132) refuzoi kërkesën si të pabazuar. Në pikën 3 të dispozitivit të Aktgjykimit theksohet se „Aktgjykimi është i formës së prerë, i detyrueshëm dhe i paapelueshëm“.

14. Më 7 maj 2007, parashtruesi i kërkesës paraqiti në Prokurorinë Publike të Kosovës, *„kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme të Kosovës nga Prokurori Publik i Kosovës, kundër Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, SCC-05-0132, të 14 shkurtit 2007“*, për shkak të *„Aplikimit të gabuar të së drejtës materiale- neni 356 i LPK-së“*.
15. Më 9 tetor 2007, Prokuroria Publike e Kosovës theksoi se *„në kërkesën tonë për dërgimin e shkresave nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme, për shikimin e të njëjtave, lidhur me iniciativën tuaj për ngritje të kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë kundër aktgjykimit të cekur në kërkesë, këto shkresa nuk na janë përcjellë, me arsyetimin se çdo aktgjykim të cilin e sjell Dhoma e Posaçme është përfundimtar, andaj kërkesat e tilla duhet refuzuar.“*
16. Më 30 qershor 2009, më 22 shkurt 2010 dhe më 29 mars 2010, parashtruesi kërkoi nga Dhoma e Posaçme që të rishqyrtonte aktgjykimin SCC-05-0132, të 14 shkurtit 2007, si pasojë e aprovimit të Rregullores së UNMIK-ut, 2004/04, dhe Udhëzimit Administrativ të UNMIK-ut, 2008/06, të 11 qershorit 2008, i cili mundëson të drejtën e ankesës pranë Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme.
17. Më 14 maj 2013, Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme (Aktvendimin ASC-10-0038) hodhi poshtë kërkesën si të papranueshme me arsyetimin se parashtruesi i kërkesës *„...nuk e ka shfrytëzuar afatin ligjor për të parashtruar kërkesë për përsëritje të procedurës, që është 30 ditë, andaj kërkesa hidhet poshtë si e papranueshme“*.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

18. Parashtruesi pretendon që me aktvendimin e kontestuar të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme i janë shkelur të drejtat e mbrojtura me Kushtetutë, konkretisht me nenin 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm), nenin 53 (Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut) si dhe me nenin 6 të Konventës Evropiane.
19. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese që:

“të prishë Aktvendimin e Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme ASC- 10—0038 të 14 majit 2013 dhe t’i mundësojë rigjykim të rastit pranë Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme“.

Pranueshmëria e kërkesës

20. Gjykata vlerëson nëse parashtruesi i ka përmbushur kërkesat e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, me Ligj dhe Rregullore të punës.

21. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 të Kushtetutës, i cili përcakton që:

1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

(...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.

22. Gjykata po ashtu i referohet nenit 48 të Ligjit që parashikon:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

23. Gjykata po ashtu merr parasysh rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës që përcakton:

“Gjykata mund të merret me kërkesat vetëm nëse: c) Kërkesa është qartazi e bazuar”.

24. Gjykata vëren se “zbatimi i gabuar i së drejtës materiale- neni 356 i LPK-së” ishte pretendimi kryesor që kishte bërë parashtruesi në kërkesën e tij për mbrojtje të ligjshmërisë. Parashtruesi i kërkesës pretendon për herë të parë pranë Gjykatës Kushtetuese se vendimi i Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme ia ka cenuar të drejtat e mbrojtura me Kushtetutë, konkretisht me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], me nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] si dhe me nenin 6 të Konventës Evropiane.

25. Sidoqoftë, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës, përveç përmendjes së dispozitave juridike kushtetuese, nuk e sqaron se si dhe pse vendimi i Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme ia ka cenuar të drejtën për

gjykim të drejtë dhe të paanshëm me konkludimin se “*aktgjykimi është i formës së prerë, i detyrueshëm dhe i paapelueshëm*”.

26. Në fakt, Gjykata vëren se Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme konkludoi se “*aktgjykimi është i formës së prerë, i detyrueshëm dhe i paapelueshëm*”, sqaroi se parashtruesi i kërkesës “*nuk e ka shfrytëzuar afatin ligjor për të parashtruar kërkesë për përsëritje të procedurës*” dhe Prokurori i Shtetit po ashtu theksoi se “*çdo aktgjykim të cilin e sjell Dhoma e Posaçme është përfundimtar*”.
27. Gjykata më tej konsideron se Vendimi SCC-0500132, i 14 shkurtit 2007, Vendimi ASC-10-0038, i 14 majit 2013, i Dhomës së Posaçme dhe njoftimi i Prokurorit të Shtetit janë të arsyetuara mirë dhe i kanë dhënë përgjigje pretendimit të parashtruesit. Vetëm përmendja e shkeljes të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm nuk mjafton për argumentimin e pretendimit mbi baza të kushtetutshmërisë.
28. Kështu, Gjykata Kushtetuese nuk mund të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt, kur shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është roli i gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
29. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në atë mënyrë që procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë zhvilluar ashtu që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, mes burimeve të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa Nr. 13071/87, miratuar më 10 korrik 1991).
30. Rrjedhimisht, Gjykata Kushtetuese konsideron që procedurat përkatëse kanë qenë të drejta dhe të arsyetuara (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së përkitazi me pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
31. Si përmbledhje, parashtruesi nuk e ka mbështetur pretendimin në baza kushtetuese, si dhe nuk ka provuar që të drejtat dhe liritë e tij themelore janë cenuar nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme.
32. Rezulton që kërkesa është e papranueshme si qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113 (1) dhe (7) të Kushtetutës, nenit 48 të Ligjit dhe rregullit 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 18 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. TË SHPALLË që ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 119/13, Milija Mirković, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-11-0003-A0001, të 16 majit 2013

Rasti KI-119/13, Aktvendimi për papranueshmëri i 21 tetorit 2013.

Fjalët kyçe: kërkesa individuale, qartazi e pabazuar, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, mbrojtja e pronës

Parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës së Kosovës, me të cilën kërkon vlerësim të kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-11-0003-A0001, të 16 majit 2013, me të cilin ka përfunduar kontesti pronëso- juridik ndërmjet parashtruesit të kërkesës dhe një numri të personave juridikë në lidhje me pronën e paluajtshme të ngastrës kadastrale nr. 622, në sipërfaqe prej 0.87.83 ha dhe nr. 1387, në sipërfaqe prej 0.93.31 ha, të regjistruar në fletën poseduese nr. 162, të cilat janë marrë nga paraardhësit ligjorë të parashtruesit të kërkesës me aktvendimin e marrjes së tokës më 21 dhjetor 1964, në bazë të tokës maksimale.

Parashtruesi i kërkesës konsideroi se me vendimin e lartpërmendur të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, është shkelur parimi i gjykimit të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me Kushtetutë dhe Konventën ndërkombëtare për të Drejtat dhe Liritë e Njeriut, duke marrë parasysh se Gjykata vetë kishte propozuar zgjerimin e kërkesëpadisë ndaj të paditurit të dytë, pastaj e ka refuzuar padinë për shkak të mungesës së legjitimitetit pasiv, që do të thotë se Gjykata e ka sjellë në lajthitje palën, dhe si rezultat i kësaj, e ka refuzuar kërkesëpadinë, prandaj e ka shkelur parimin e gjykimit të drejtë dhe të paanshëm.

Duke vendosur për kërkesën e parashtruesit të kërkesës, Milija Mirković, pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk kishte gjetur se procedurat përkatëse në gjykatat e rregullta ishin në ndonjë mënyrë të padrejta ose arbitrare dhe se vendimet e gjykatave të rregullta ishin plotësisht të arsyetuara. Prandaj, Gjykata konkludoi se kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse faktet e paraqitura nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkeljen e të drejtave kushtetuese.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI119/13

Parashtrues

Milija Mirković

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të
Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës,
ASC-11-0003-A0001, të 16 majit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Milija Mirković nga fshati Bërnice, komuna e Prishtinës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), të cilin e përfaqëson avokati z. Shefki Sylaj nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Kontestohet Aktvendimi i Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-11-0003-A0001, i 16 majit 2013, me të cilin u vërtetua aktgjykimi i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës SCC-09-155, i 16 dhjetorit 2010, e me të cilin, sipas pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, është shkelur neni 46 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, ASC-11-0003-A0001, i 16 majit 2013, me të cilin është përfunduar kontesti pronëso-ro-juridik ndërmjet parashtruesit të kërkesës dhe disa personave juridikë lidhur me paluajtshmërinë e

ngastrave kadastrale nr. 622, në sipërfaqe prej 0.87.83 ha dhe nr. 1387, në sipërfaqe prej 0.93.31 ha, të regjistruara në listën poseduese nr. 162, që i ishin marrë paraardhësve ligjorë të parashtruesit të kërkesës me aktvendimin për marrjen e tokës më 21 dhjetor 1964, në bazë të maksimumit të tokës.

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 56 paragrafin 2 të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata), më 5 gusht 2013.
6. Me Vendimin e Kryetarit (Nr. GJR. 119/13, të 30 gushtit 2013), gjyqtarja Arta Rama-Hajrizi u emërua Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, Nr. KSH. 119/13, u emërua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
7. Më 4 tetor 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 21 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarës raportuese, Arta Rama-Hajrizi, Kolegji shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu, i propozoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Paraardhësit ligjorë të parashtruesit së kërkesës, Stanoje Mirković, me aktvendim për marrje të tokës më 21 dhjetor 1964, në bazë të maksimumit të tokës, i ishin marrë ngastrat kadastrale nr. 622, në sipërfaqe prej 0.87.83 ha dhe nr. 1387, në sipërfaqe prej 0.93.31 ha, të regjistruara në listën poseduese nr. 162.
10. Më 10 gusht 2009, parashtruesi i kërkesës, në mbështetje të Ligjit për kthimin e tokës bujqësore të vitit 1991, paraqiti padi në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje që kanë të bëjnë

Agjencinë Kosovare të Mirëbesimit kundër së paditurës KBI „Kosova Export Import“, me seli në Fushë-Kosovë.

11. Parashtruesi i kërkesës në kërkesëpadi ka kërkuar t'i njihet e drejta e pronësisë mbi paluajtshmërinë, e regjistruar si ngastra kadastrale nr. 622, në vendin e quajtur „Deja“, në sipërfaqe prej 0.87.28 ha dhe ngastra kadastrale nr. 1387, në vendin e quajtur „Pojatište Lazovi“, në sipërfaqe prej 0.97.31 ha dhe që këto ngastra kadastrale të regjistroheshin në emër të tij në librat kadastralë të Zyrës së Kadastrës të Komunës së Prishtinës.
12. Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme, me Aktvendim SCC-09-0155, të 1 prillit 2010, propozoi zgjerimin e kërkesëpadisë edhe ndaj Kooperativës bujqësore NSH „Nëntë Jugoviqtë“ në Bardhosh.
13. Parashtruesi i kërkesës duke vepruar sipas propozimit të gjykatës, e zgjeroi kërkesëpadinë edhe ndaj Kooperativës bujqësore NSH „Nëntë Jugoviqtë“ në Bardhosh.
14. Zgjerimin e kërkesëpadisë e kontestuan përfaqësuesi i Agjencisë Kosovare të Privatizimit, si administrator që administron me Ndërmarrjen shoqërore (NSH) KBI “Kosova Export” në Fushë-Kosovë dhe përfaqësuesi i Kooperativës bujqësore.
15. Me Aktgjykimin e Dhomës së Posaçme së Gjykatës Supreme të Kosovës, SCC-09-155, të 16 dhjetorit 2010, u refuzua kërkesëpadia e parashtruesit për shkak të mungesës së legjitimitetit pasiv të të paditurit të parë, Ndërmarrjes shoqërore (NSH) KBI “Kosova Export” në Fushë-Kosovë, njëkohësisht e refuzoi kërkesën e parashtruesit për zgjerimin e kërkesëpadisë edhe ndaj KB „Nëntë Jugoviqtë“ pasi që as Agjencia Kosovare e Privatizimit si *de facto* menaxher i KBI „Kosova Export“ (i padituri kryesor) dhe as NSH „Nëntë Jugoviqtë“, nuk kishin dhënë pëlqimin lidhur me kërkesën për zgjerimin e padisë ndaj të paditurit të ri - NSH „Nëntë Jugoviqtë“.
16. Parashtruesi i kërkesës ndaj Aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë, SCC-09-155, të 16 dhjetorit 2010, ushtroi ankesë në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, mirëpo Kolegji i Ankesave, me Aktgjykimin ASC-11-003-A 001, të 16 majit 2013, e refuzoi ankesën për të njëjtat arsye, për shkak të mungesës së legjitimitetit pasiv, duke u thirrur në nenet 192 dhe 196 të Ligjit për procedurën kontestimore, duke theksuar:

“... që nenet 192 dhe 196 të Ligjit për Procedurën Kontestimore janë aq të qartë sa nuk ka hapësirë për interpretim. Pëlqimi i të paditurit të ri është i obligueshëm në mënyrë që të zgjerohet padia kundër tij/saj. Kjo nuk varet nga Gjykata siç ka theksuar përfaqësuesi i paditësit. Për më tepër, nëse i padituri tashmë ka hyrë në contest për çështjen kryesore, pëlqimi i të paditurit të parë/kryesor është po ashtu i obligueshëm”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesi i kërkesës konsideron se *“... nuk është dashur të refuzohet zgjerimi i kërkesëpadisë për hir të racionalitetit të procedurës dhe zgjidhjes së drejtë të kontestit, duke marrë parasysh që ngritja e padisë së re vetëm ndaj ndërmarrjes shoqërore „Nëntë Jugoviqët“ kërkon shpenzime dhe kohë shtesë deri sa të zgjidhet padia, ndërsa dihet shumë mirë stërzgjatja e procedurës në gjykata...”*.
18. Parashtruesi i kërkesës më tej pretendon *“... se në procedurat e lartpërmendura të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës është shkelur parimi i gjykimit të drejtë dhe të paanshëm i garantuar me Kushtetutë dhe me Konventën Ndërkombëtare për të Drejtat dhe Liritë e Njeriut, duke marrë parasysh se vetë Gjykata ka propozuar zgjerimin e kërkesëpadisë edhe ndaj të paditurit të dytë e pastaj e ka refuzuar padinë që do të thotë se Gjykata e ka vënë në lajthitje palën, e për pasojë e ka refuzuar kërkesëpadinë, rrjedhimisht është shkelur parimi i gjykimit të drejtë dhe të paanshëm”*.
19. Parashtruesi i kërkesës thekson se në këtë mënyrë është shkelur edhe neni 46 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës, me të cilin e drejta e pronës është e garantuar:

“Paditësit i është cenuar e drejta e pronës në mënyrë arbitrare, kur i është marrë prona në bazë të maksimumit të tokës dhe është bartur në Fondin e Tokave Bujqësore të KBI „Kosova Export“, Fushë Kosovë. Kthimin e kësaj prone e garanton Ligji për Kthimin e Tokave i vitit 1991”.
20. Parashtruesi i kërkesës i drejtohet Gjykatës Kushtetuese me këtë kërkesë:

“Kërkojmë që aktgjykimi i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, SCC-09-0155, i 10.09.2009 dhe aktvendimi i Kolegjit të Ankesave të DHPGJSK, ASC-11-0003-A0001, i

16.05.2013 të shpallen të pavlefshëm dhe lënda të kthehet në rishqyrtim“.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

21. Parashtruesi i kërkesës thotë se nenet 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) dhe 46 (Mbrojtja e Pronës) të Kushtetutës janë bazë për parashtrimin e kërkesës së tij.
22. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuar më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
23. Neni 48 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë.“

24. Në bazë të Kushtetutës, Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e apelit kur shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë ligjin dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
25. Parashtruesi i kërkesës nuk ka dorëzuar asnjë provë *prima facie* që do të vërtetonte shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese (Shih, Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, Vendim i GJEDNJ-së lidhur me pranueshmërinë e kërkesës, Nr. 53363/99, 31 maj 2005). Parashtruesi i kërkesës nuk saktëson se në çfarë mënyre nenet 31 dhe 46 të Kushtetutës e mbështesin kërkesën e tij, ashtu siç kërkohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 48 të Ligjit.
26. Parashtruesi i kërkesës pretendon se i janë cenuar të drejtat (Mbrojtja e Pronës) me zbatimin e gabuar të ligjit nga ana e Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, duke mos qartësuar se në çfarë mënyre ai aktgjykim i ka cenuar të drejtat kushtetuese të parashtruesit të kërkesës.
27. Në këtë rast, parashtruesit të kërkesës i janë ofruar mundësi për të paraqitur rastin e tij dhe për ta kontestuar interpretimin e ligjit për të

cilin konsideron se është i gabueshëm, pranë Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme dhe pranë Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës. Pas shqyrtimit të procedurës në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk ka gjetur se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta ose arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendim i GJEDNJ lidhur me pranueshmërinë e kërkesës, nr. 17064/06, 30 qershor 2009).

28. Përfundimisht, kushtet për pranueshmëri nuk janë plotësuar në këtë kërkesë. Parashtruesi i kërkesës nuk ka arritur ta mbështesë me prova pretendimin se me aktvendimin e kontestuar i janë cenuar të drejtat dhe liritë kushtetuese.
29. Nga kjo rrjedh se kërkesa është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (2b) të Rregullores së punës që parashikon: *„Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese.“*

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, duke u bazuar në nenin 113 (7) të Kushtetutës, nenet 20 dhe 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 21 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendimi do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 42/13, Shahire Beqiraj, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 170/2010, të 7 shkurtit 2013.

Rasti KI 42/13, Aktvendimi për papranueshmëri i datës 16 Dhjetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesa Individuale, qartazi e pabazuar, Aktvendim për papranueshmëri

Parashtruesi i kërkesës pretendon se me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Rev.nr.170/2010 i 7 shkurtit 2013, i janë shkelur Neni 22 (Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare) dhe Neni 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) i Kushtetutës së Republikës së Kosovës, për shkak të mosmarrëveshjes mbi të drejtën e pronës në mes të parashtrueses së kërkesës dhe A. B në lidhje me përcaktimin e së drejtës në pronën e regjistruar në parcelat kadastrale nr. 510/2, 870/1 dhe 892/2, nga fletëposedimi nr. 213 ZK në fshatin Vrellë.

Gjykatë konstaton se ë faktet e dorëzuara nga parashtruesja nuk kanë arsyetuar në asnjë mënyrë pretendimin e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe parashtruesja nuk i ka mbështetur sa duhet pretendimet e saj, prandaj kërkesa është qartazi e pabazuar.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI42/13

Parashtrues

Shahire Beqiraj

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 170/2010, të 7 shkurtit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruese është znj. Shahire Beqiraj, nga fshati Vrellë, komuna e Istogut.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 170/2010, të 7 shkurtit 2013, të cilin parashtruesja nuk e ka potencuar se kur e ka pranuar.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 170/2010, të 7 shkurtit 2013, me të cilin, sipas pretendimeve të parashtrueses, është shkelur neni 22 (Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare) dhe neni 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), për shkak të mosmarrëveshjes mbi të drejtën e pronës në mes të parashtrueses së kërkesës dhe A. B në lidhje me përcaktimin e së drejtës në pronën e regjistruar në parcelat kadastrale nr. 510/2, 870/1 dhe 892/2, nga fletëposedimi nr. 213 ZK në fshatin Vrellë.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 dhe në nenin 22 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 nëntorit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56.2 të Rregullores së punës.

Procedura në Gjykatë

5. Parashtruesja, më 20 mars 2013, parashtroi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata)
6. Më 25 mars 2013, Kryetari, me Vendimin nr. 42/13, e caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi, Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari, me Vendimin nr. KSH. 42/13, caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
7. Më 4 prill 2013, Gjykata informoi parashtruesen e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 19 qershor 2013, parashtruesja dorëzoi në Gjykatë një dokument shtesë, “Procesverbal mbi marrjen e së dëmtuarës në pyetje”.
9. Më 21 tetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin paraprak të Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës për papranueshmëri të kërkesës.

Përmbledhje e fakteve

10. Më 26 shkurt 1982, Gjykata Komunale në Istog, duke vendosur sipas propozimit të R. B., për ndarjen fizike të pasurisë së tij, nxori Vendimin nr. 28/82 dhe vendosi për shkëputjen e bashkësisë familjare në mes të R. B., C. B. dhe Sh. B.
11. Më 28 qershor 1988, Gjykata Komunale në Istog nxori Aktvendimin N. Nr. 125/88, me ç’rast e aprovon propozimin për ndarjen fizike të pasurisë së R.B., me ç’rast parashtrueses së kërkesës i takon $\frac{1}{4}$ e shtëpisë dhe e tërë ngastra, të cilat evidentohen sipas fletëposedimit nr. 213 ZK Vrellë, si dhe $\frac{1}{2}$ nga $\frac{1}{10}$ e tokës nga të gjitha ngastrat, të cilat evidentohen sipas fletëposedimit të përbashkët, nr. 269 ZK-Vrellë.

12. Më 12 shtator 2008, Gjykata Komunale në Istog, duke vendosur në kontestin juridiko-civil të A. B. për vërtetimin e pronësisë, nxori Aktgjykimin në bazë të trashëgimisë, C. Nr. 41/02, duke vërtetuar se:

“A. B., në bazë të ndarjes fizike të bashkësisë familjare dhe të pasurisë, është pronar i paluajtshmërisë së përbërë nga ngastrat kadastrale nr. 510/2..., nr. 870/1... dhe nr. 892/4... sipas fletëposedimit nr. 213 ZK Vrellë”.

Më tej në arsyetimin e vet, Gjykata Komunale në Istog thekson: *“kjo gjykatë vlerësoi se kërkesëpadia e paditësit është e bazuar dhe si e tillë është miratuar si në dispozitiv të këtij aktgjykimi”.*

13. Më 22 prill 2010, Gjykata e Qarkut në Pejë, duke vepruar në bazë të ankesës së parashtruar nga parashtruesja e kërkesës dhe R. Q. kundër Aktgjykimit C. Nr. 41/02, të 12 shtatorit 2008, nxori Aktgjykimin Ac. Nr. 490/08 dhe e refuzon si të pabazuar ankesën e parashtrueses. Në arsyetimin e saj, Gjykata e Qarkut në Pejë më tutje thekson:

“... Qëndrimin juridik të gjykatës së shkallës së parë si të rregullt dhe të bazuar në ligj e aprovon edhe gjykata e shkallës së dytë, për arsye se aktgjykimi i atakuar nuk është përfshirë me shkelje qenësore të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 354 paragrafi 2 të LPK-së, të cilat Gjykata, sipas shkallës së dytë, i vështron sipas detyrës zyrtare në bazë të nenit 365 paragrafi 2 të LPK-së”.

14. Më 14 qershor 2010, parashtruesja e kërkesës dhe R.Q., përmes të autorizuarit të tyre, i janë drejtuar Prokurorit të Republikë së Kosovës të ngrejë “kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë” pasi që konstaton *“... shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore të gjykatës së shkallës së dytë nga neni 194 i LPK-së, sepse nga gjykata e shkallës së parë ka toleruar shkeljen thelbësore të dispozitave të procedurës nga neni 182 al 2 pika 1 të LPK-së...”.*

15. Në shkresat e lëndës nuk ekziston ndonjë dokument që tregon se a ka vendosur Prokurori i Republikës së Kosovës lidhur me kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë.

16. Më 7 shkurt 2013, Gjykata Supreme e Kosovës, duke vendosur përkritazi me revizionin e parashtrueses së kërkesës dhe motrës së saj, përmes Aktgjykimit Rev. nr. 170/2010, e refuzon si të pabazuar revizionin. Gjykata Supreme më tej në arsyetimin e saj thekson:

“... gjykata e instancës më të ulët duke vërtetuar drejt dhe në mënyrë të plotë gjendjen faktike, i kanë zbatuar drejt dhe në mënyrë të plotë gjendjen faktike, i kanë zbatuar drejt dispozitat e procedurës kontestimore dhe të drejtën materiale kur kanë gjetur se kërkesëpadia është e bazuar. Aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë dhe ai i goditur përmbajnë arsye të mjaftueshme për fakte relevante, të vlefshme për gjykimin e drejtë të kësaj çështjeje juridike, të cilat janë të pranueshme edhe për këtë gjykatë...”

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesja konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 170/2010, të 7 shkurtit 2013, duke pretenduar shkeljen e nenit 22 (Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare) dhe nenit 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) të Kushtetutës si dhe kërkon nga Gjykata Kushtetuese si në vijim:

“Dëshiroj që të më mundësohet dhe të dëshmohet se në procedurë para gjykatave të rregullta nuk është zhvilluar një procedurë e bazuar në ligj dhe Kushtetutë, e që ka pasur epilog në dëm timin dhe përfitime pronësore të padrejta të kundërshtarit tim”.

“Përkatësisht të përfundohet se ndaj meje nuk është zhvilluar një procedurë gjyqësore që do të siguronte barazinë e palëve në procedurë”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

18. Fillimisht, për të gjykuar kërkesën e parashtrues, Gjykata duhet të vlerësojë nëse parashtruesja i ka plotësuar të gjitha kërkesat e pranueshmërisë, të cilat përcaktohen me Kushtetutë, e qartësohen më tutje me Ligj dhe Rregullore të punës.
19. Gjykata i referohet nenit 113, paragrafi 7 i Kushtetutës, i cili përcakton që:

10. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

Në lidhje me këtë kërkesë, Gjykata vëren që parashtruesja është person fizik, si dhe është palë e autorizuar në pajtim me nenin 113.7 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës.

20. Gjykata gjithashtu duhet të përcaktojë nëse parashtruesja, në pajtim me kërkesat e nenit 113 (7) të Kushtetutës, si dhe nenit 47 (2) të Ligjit, i ka shteruar të gjitha mjetet juridike. Në rastin aktual, parashtruesja ka paraqitur fakte që i ka shfrytëzuar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjeve në fuqi.
21. Parashtruesja gjithashtu duhet të vërtetojë që ka përmbushur kërkesat e nenit 49 të Ligjit, në lidhje me dorëzimin e kërkesës brenda afatit të caktuar. Mund të shihet nga shkresat e lëndës që kërkesa është dorëzuar brenda afatit katër (4) mujor, siç përcaktohet me Ligj dhe me Rregulloren e punës.
22. Në lidhje me kërkesën, Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36.2 të Rregullores së punës, i cili përcakton që:

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese, ose

[...], ose

(d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij;”

23. Në lidhje me këtë, Gjykata rithekson që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, që të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt në lidhje me vendimet që merren nga gjykatat e rregullta. Është roli i këtyre të fundit që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [ECHR] 1999-I, shih edhe Aktvendimi për papranueshmëri në rastin nr. 70/11, parashtruesit Faik Hima, Magbule Hima dhe Besart Hima, Vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme, A. Nr. 983/08, të 7 shkurtit 2011).
24. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të trajtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë kryer në mënyrë të tillë sa që parashtruesja të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih, *inter alia*, Komisioni

Evropian për të Drejtat e Njeriut, Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, App. Nr. 13071/87, 10 korrik 1991).

25. Në bazë të shkresave të rastit, Gjykata vëren që arsyetimi i dhënë me aktvendimin e nxjerrë nga Gjykata e Qarkut në Pejë është i qartë, si dhe pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjithashtu ka gjetur që procedurat në Gjykatën Supreme nuk kanë qenë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut për pranueshmërinë e kërkesës, nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009). Për më tepër, Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 170/2010, i 7 shkurtit 2013, është i qartë dhe i arsyetuar mirë.
26. Për më tepër, parashtuesja nuk ka dorëzuar ndonjë dëshmi *prima facie* që do të vërtetonte shkeljen e të drejtave të tyre sipas Kushtetutës (Shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, të 31 majit 2005). Parashtuesja nuk argumenton se në çfarë mënyre janë shkelur neni 22 dhe neni 31 i Kushtetutës.
27. Për të gjitha arsyet e lartpërmendura, Gjykata është e bindur që faktet e dorëzuara nga parashtuesja nuk kanë arsyetuar në asnjë mënyrë pretendimin e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe parashtuesja nuk i ka mbështetur sa duhet pretendimet e saj, prandaj kërkesa është qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në përputhje me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 36.2 (b) dhe (d) të Rregullores së punës, më 21 tetor 2013, njëzëri:

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në përputhje me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 98/13, Muharrem Alija, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013

KI98/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 12 dhjetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, Mbrojtja e Pronës, Barazia para Ligjit, kërkesë e papranueshme, qartazi e pabazuar

Parashtruesi kërkon vlerësimin e kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme (Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013), me të cilin ishin vërtetuar aktgjykimet e Gjykatës Komunale në Gjakovë dhe të Gjykatës së Qarkut në Pejë.

Me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë ishte refuzuar padia e parashtruesit të kërkesës dhe paditësve të tjerë për vërtetimin e pronësisë së paluajtshmërisë së paraardhësit të tyre, apo kompensimit me një pronë tjetër apo kompensimit në të holla.

Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme (Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013) shkel të drejtat e tij, të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 46 [Mbrojtja e Pronës], nenin 3 [Barazia para Ligjit] dhe nenin 24.1 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës.

Gjykata konsideroi se faktet e paraqitura nga parashtruesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese dhe se parashtruesi i kërkesës nuk e ka mbështetur mjaftueshëm pretendimin e tij.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

**Rastin Nr. KI98/13
Parashtrues i kërkesës**

Muharrem Alija

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme
të Kosovës, Rev. nr. 121/2010, të 19 shkurtit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Muharrem Alija, me vendbanim në Pejë (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013, dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 11 mars 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme (Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013), me të cilin ishin vërtetuar aktgjykimet e Gjykatës Komunale në Gjakovë dhe të Gjykatës së Qarkut në Pejë.
4. Me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë ishte refuzuar padia e parashtruesit të kërkesës dhe paditësve të tjerë për vërtetimin e pronësisë së paluajtshmërisë së paraardhësit të tyre, apo kompensimit me një pronë tjetër apo kompensimit në të holla.

Baza ligjore

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 10 korrik 2013, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 5 gusht 2013, Kryetari i Gjykatës me Vendimin GJR.KI 98/13 e caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi si Gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës me Vendimin KSH.KI 98/13 caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
8. Më 27 gusht 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës, si dhe i kërkoi parashtruesit të dorëzojë fletëkthesën, që tregon datën se kur ai e ka pranuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 121/2010, të 19 shkurtit 2013. Të njëjtën ditë, Gjykata e njoftoi Gjykatën Supreme lidhur me regjistrimin e kërkesës.
9. Më 29 gusht 2013, parashtruesi i kërkesës i dorëzoi Gjykatës kopjen e fletë kthesës, e cila tregon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013, i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 11 mars 2013.
10. Më 19 nëntor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtars raportuese dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Parashtruesi i kërkesës, së bashku me vëllanë e tij, D. A., dhe mbesën XH. K., në cilësinë e trashëgimtarëve të të ndjerit M. A. kundër Kompanisë së ujit të pijes “Hidrosistemi Radoniq” dhe Kompanisë së ujitjes “Radoniq-Dukagjin” në Gjakovë, kishin paraqitur padi në Gjykatën Komunale në Gjakovë, me kërkesën që të vërtetohet se janë bashkëpronarë me madhësi të barabarta të paluajtshmërisë së

regjistruar si parcelë me nr. 933 në sipërfaqe prej 0.92.00 ha dhe parcelës me nr. 933/2 me sipërfaqe prej 0.14.68 ha.

12. Sipas parashtruesit të kërkesës, paluajtshmëria e lartcekur kishte qenë pronë e babait të tij, i cili të njëjtën e kishte shfrytëzuar derisa ishte në jetë, duke pohuar më tej se edhe pasardhësit e tij kishin vazhduar shfrytëzimin e së njëjtës paluajtshmëri deri në kohën kur e njëjta ishte përmbytur nga liqeni i Radoniqit.
13. Në padi ishte saktësuar më tej që Kompania e ujit të pijes “Hidrosistemi Radoniq” dhe Kompania e ujitjes “Radoniq-Dukagjin” në Gjakovë [...] *“detyrohen që ta pranojnë dhe për këto pjesë të parcelave të cekura t’ua dorëzojnë në pronësi paditësve si zëvendësim dhe kompensim paluajtshmërinë tjetër adekuatë, ose t’ua paguajnë shumën prej 33.952,00 €, në emër të kundërvlerës të pjesëve të parcelave të cekura [...]”*
14. Në bazë të Historiatit të Shërbimit për Kadastër dhe Patundshmëri në Gjakovë (Nr. 01-952-2-58, të 16 shkurtit 1995) pas ndryshimit të gjendjes së paluajtshmërisë në bazë të vendimeve administrative nga viti 1933 (viti kur paluajtshmëria ishte evidentuar në emër të babait të parashtruesit) e tutje, parcelat nr. 933 dhe 933/2, në bazë të vendimeve për shpronësim të Sekretariatit të Komunës së Gjakovës të 18 dhjetorit 1978 dhe 7 marsit 1978, për nevojat e ndërtimit të Hidrosistemit “Radoniq” kishin kaluar në pronë shoqërore të Ndërmarrjes Shoqërore, organizatës ekonomike të ujërave “Metohija”, paraardhëse e Ndërmarrjes Shoqërore “Hidrosistemi Radoniq” në Gjakovë. Në vitin 1993, parcelat nr. 933 dhe nr. 933/2 bashkohen në fletën poseduese nr. 1, në emër të Ndërmarrjes Shoqërore “Hidrosistemi Radoniq”.
15. Më 26 maj 2008, Gjykata Komunale në Gjakovë përmes Aktgjykimit (C. nr. 495/05), ka refuzuar në tërësi si të pathemeltë kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës.
16. Gjykata Komunale në Gjakovë në Aktgjykimin e saj (C. nr. 495/05, të 26 majit 2008) arsyetoi se paraardhësja juridike e së paditurës së parë, përkatësisht Ndërmarrjes Shoqërore të ujit të pijes “Hidrosistemi Radoniq” në Gjakovë, paluajtshmërinë lëndore e ka fituar në bazë [...] *“të punës së vlefshme juridike dhe atë në mënyrë origjinale ndaj KK Gjakovë. Këtë qëndrim e bën edhe më të besuar fakti se sipas nenit 3 parag. 1 të Ligjit mbi regjistrimin e pasurive të patundshme në pronësinë shoqërore (Gazeta zyrtare e KSA të Kosovës nr. 37/71), i cili ligj është aplikuar edhe sipas Rregullores së UNMIK-ut nr. 1999/24, parashihet se regjistrimi i pasurisë së patundshme në pronësinë*

shoqërore bëhet në bazë të një vendimi në formë të prerë të gjykatës ose organit tjetër kompetent (në rastin konkret të organit administrativ) me të cilin konstatohet se pasuria e patundshme ka kaluar në pronësi shoqërore. [...] në rastin konkret meriton të potencohet edhe fakti se paluajtshmëria lëndore para se të fundosej me ujin e Hidrosistemit të paraardhësit juridik të së paditurës së parë ka qenë pronësi shoqërore e Bashkësisë Lokale Gërgoc dhe rrugë publike jo e kategorizuar, të cilat janë kategori e veçantë e pronësisë në të cilën personat fizikë në asnjë mënyrë nuk mund të fitojnë të drejtën e pronësisë, sepse janë në shfrytëzim dhe përdorim publik”.

17. Gjykata Komunale po ashtu kishte konsideruar se parashtuesi dhe paditësit nuk kishin dëshmuar se i kishin përmbushur detyrimet e tyre, përkatësisht pagesën e tatimeve të rregullta vjetore, dhe deri në përfundimin e shqyrtimit kryesor nuk kishin arritur t'i vërtetojnë Gjykatës se e kishin trashëguar paluajtshmërinë lëndore nga paraardhësi i tyre juridik.
18. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Gjakovë (C. nr. 495/05, të 26 majit 2008), parashtuesi i kërkesës, D. A. dhe XH. K. ushtruan ankesë në Gjykatën e Qarkut në Pejë.
19. Më 10 dhjetor 2009, Gjykata e Qarkut në Pejë nxori Aktgjykimin (Ac. nr. 223/09), me të cilin refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtuesit dhe paditësve të tjerë dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjakovë (C. nr. 495/05, të 26 majit 2008).
20. Gjykata e Qarkut në Pejë konstatoi se gjykata e shkallës së parë ka vërtetuar në mënyrë të plotë dhe të rregullt gjendjen faktike, duke konstatuar se në vitin 1978, paluajtshmëria ka kaluar në pronë shoqërore në bazë të vendimit të formës së prerë të organit kompetent, si dhe përfundoi se në mënyrë të drejtë është zbatuar e drejta materiale.
21. Gjykata e Qarkut në Pejë, po ashtu konstatoi se padia për rikthimin e pasurisë për herë të parë nga paditësit ishte ushtruar në vitin 1996, respektivisht 18 vjet që nga koha kur paluajtshmëria ka kaluar në pronësi shoqërore dhe ka qenë në posedim të pandërprerë nga ana e personave juridikë, duke vlerësuar se [...] “*paraardhësit të paditësve dhe paditësve u ka pushuar e drejta e pronësisë në bazë të nenit 45 të Ligjit mbi bazat e marrëdhënieve juridike – pronësore. Kjo për faktin se në bazë të nenit 226 (228) të Ligjit mbi punën e bashkuar, saktësisht parashihet se, nëse patundshmëria është bërë mjet shoqëror, e në rastin konkret pronë shoqërore pa bazë juridike, kthimi i së njëjtës*

mund të kërkohet në afat prej 5 vjetësh, duke filluar nga dita e marrjes në dijeni, e më së voni në afat prej 10 vjetësh”.

22. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut (Ac. nr. 223/09, të 10 dhjetorit 2009), parashtruesi i kërkesës dhe paditësit e tjerë me pohimin për shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale, paraqitën revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës.
23. Më 19 shkurt 2013, Gjykata Supreme e Kosovës përmes Aktgjykimit (Rev. nr. 121/2010), revizionin e paraqitur kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut (Ac. nr. 223/2009, të 10 dhjetorit 2009) e refuzoi si të pabazuar.
24. Gjykata Supreme e Kosovës vlerësoi se [...]“*gjykatat e instancës më të ulët, në bazë të vërtetimit të drejtë dhe të plotë të gjendjes faktike kanë zbatuar drejt dispozitat e procedurës kontestimore dhe të drejtën materiale, se aktgjykimi i goditur dhe ai i gjykatës së shkallës së parë nuk përmbajnë shkelje thelbësore të procedurës kontestimore, të cilat kjo Gjykatë i vëren sipas detyrës zyrtare, se gjykatat e instancës më të ulët në aktgjykimet e tyre kanë dhënë arsye të mjaftueshme për faktet relevante për gjykimin e drejtë të kësaj çështjeje juridike, të cilat i pranon edhe kjo Gjykatë”.*
25. Gjykata Supreme e Kosovës në Aktgjykimin e saj më tej konstatoi se [...]“*gjykatat e instancës më të ulët me të drejtë kanë vlerësuar se e paditura e parë pronësinë e ka fituar në mënyrë origjinare në bazë të vendimit të formës së prerë të organit kompetent, e në rastin konkret të organit administrativ”.*

Pretendimet e parashtruesit

26. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme (Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013) shkel të drejtat e tij, të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 46 [Mbrotjtja e Pronës], nenin 3 [Barazia para Ligjit] dhe nenin 24.1 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës.
27. Lidhur me pretendimin e tij për shkelje të nenit 46 [Mbrotjtja e Pronës], të Kushtetutës, parashtruesi pohon se e drejta e tij e garantuar me Kushtetutë është mohuar për arsye se pronar i patundshmërisë kontestuese ishte paraardhësi i tij dhe se ai dhe paditësit e tjerë ishin trashëgimtarë të tij ligjorë.

28. Lidhur me pretendimin e tij për shkelje të nenit 3 [Barazia para Ligjit] dhe nenin 24.1 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës, parashtruesi pretendon se parimi i barazisë para ligjit nuk është respektuar për arsye se në rastin konkret përparësi i është dhënë [...]“*organizatave shoqërore të ish-Jugosllavisë në raport me kërkesat e personit fizik*”.
29. Parashtruesi i kërkesës përfundon duke kërkuar nga Gjykata Kushtetuese që: “*Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013, të shpallet jokushtetues dhe si i tillë të priset me sugjerim që të aprovohet kërkesa e paditësve për kompensim, qoftë me një pronë tjetër të ngjashme, qoftë në të holla*”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

30. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese para së gjithash duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
31. Në këtë drejtim, neni 113, paragrafi 7 i Kushtetutës parasheh:
“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
32. Përveç kësaj, neni 49 i Ligjit parasheh se “*Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor*”.
33. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës për të mbrojtur të drejtat e tij i është drejtuar Gjykatës Komunale në Gjakovë dhe Gjykatës së Qarkut në Pejë, dhe në fund Gjykatës Supreme të Kosovës. Gjykata gjithashtu vëren se parashtruesit të kërkesës i është dorëzuar Aktgjykimi i Gjykatës Supreme më 11 mars 2013 dhe ai e ka dorëzuar kërkesën në Gjykatë më 10 korrik 2013.
34. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesi është palë e autorizuar dhe i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit të zbatueshëm dhe se kërkesa është dorëzuar brenda afatit katërmuajsh.
35. Sidoqoftë, Gjykata gjithashtu duhet të marrë parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: (c) kërkesa është qartazi e bazuar”.

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese; ose

[...], ose

d) kur parashtuesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

36. Parashtuesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme (Rev. nr. 121/2010, i 19 shkurtit 2013) me të cilin janë vërtetuar aktgjykimet e Gjykatës Komunale në Gjakovë (C. nr. 495/2005, të 26 majit 2008) dhe të Gjykatës së Qarkut në Pejë (Ac. nr. 223/2009, të 10 dhjetorit 2009) shkel të drejtat e tij, të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 46 [Mbrojtja e Pronës], nenin 3 [Barazia para Ligjit] dhe nenin 24.1 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës, duke pohuar se aktgjykimet e lartcekura e [...] *”e shpërfillin të drejtën në pronë si të drejtë themelore dhe të garantuar me Kushtetutën e Republikës së Kosovës dhe Konventën Evropiane për të drejtat e njeriut, ashtu edhe faktin se lidhur me shpronësim nuk kishte kurrfarë procedure”.*
37. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese ripërsërit se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t’i interpretojnë dhe t’i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës, nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999; shih gjithashtu rastin KI70/11 të parashtuesve Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011).
38. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë zhvilluar në mënyrë të tillë që parashtuesi i kërkesës të ketë gjykim të drejtë (shih, *inter alia*, rasti

Eduards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Kërkesa nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i 10 korrikut 1991).

39. Në bazë të shkresave të rastit, Gjykata vëren që arsyetimi i dhënë me aktgjykimin e fundit nga Gjykata Supreme është i qartë, si dhe pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjithashtu ka gjetur që procedurat në gjykatat e rregullta nuk kanë qenë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendimi i 30 qershorit 2009).
40. Për më tepër, Gjykata Supreme në Aktgjykimin e saj konfirmoi se *“gjykatat e instancës më të ulët me të drejtë kanë vlerësuar se e paditura e parë pronësinë e ka fituar në mënyrë origjinare në bazë të vendimit të formës së prerë të organit kompetent[...]*”.
41. Nga arsyet e lartpërmendura, Gjykata konsideron se faktet e paraqitura nga parashtuesi i kërkesës nuk e arsyetojnë në asnjë mënyrë pretendimin për shkelje të të drejtave kushtetuese dhe se parashtuesi i kërkesës nuk e ka mbështetur mjaftueshëm pretendimin e tij.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me rregullat 36 (2), b) dhe d) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 19 nëntor 2013, njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T’UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 97/13, Tahir Bytyqi, datë 26 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimeve të Gjykatës Supreme të Kosovës, Pml. nr. 13/2013, të 30 prillit 2013

Rasti KI97/13, Aktvendimi për papranueshmëri i 16 tetorit 2013

Fjalë kyçe: kërkesë individuale, vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme

Parashtruesi i kërkesës, kërkesën e parashtroi bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, nenin 47 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, dhe në rregullat 28 dhe 54 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Parashtruesi e paraqiti kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, më 8 qershor 2013, për vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Parashtruesi i kërkesës pretendonte se me aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës është shkelur neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] i Kushtetutës së Kosovës.

Kryetari, me Vendimin nr. GJR. KI97/13, të 5 majit 2013, caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI97/13, është caktuar Kolegji shqyrtues, i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović.

Gjatë shqyrtimit të rastit, Gjykata gjeti se nuk ka asgjë në kërkesë që tregon se gjykimi ishte i njëanshëm apo se procedurat ishin të padrejta; parashtruesi i kërkesës nuk shpjegon pse dhe si janë shkelur të drejtat e tij, ai nuk e mbështet pretendimin *prima facie* mbi baza kushtetuese dhe nuk ka ofruar prova që tregojnë se të drejtat dhe liritë e tij të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës janë shkelur nga ana e gjykatave të rregullta. Prandaj, Gjykata konstaton se pretendimet e parashtruesit nuk janë vërtetuar dhe, si të tilla, duhet të refuzohen si qartazi të pabazuara.

Duke marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së paraqitur, Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në seancën e 16 tetorit 2013, vendosi të refuzojë kërkesën si të papranueshme për shkak se faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e ndonjë të drejte kushtetuese.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI97/13

Parashtrues

Tahir Bytyqi

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimeve të
Gjykatës Supreme të Kosovës, Pml. nr. 13/2013, të 30 prillit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Tahir Bytyqi nga fshati Shkozë, komuna e Malishevës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi), të cilin në Gjykatën Kushtetuese e përfaqëson avokati z. Rexhep Hasani nga Prizreni.

Vendimi i kontestuar

2. Aktgjykimi kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Pml. nr. 13/2013, i 30 prillit 2013 e është dorëzuar 23 maj 2013. me të cilin është refuzuar kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë, e paraqitur nga parashtruesi i kërkesës.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykime Gjykatës Supreme të Kosovës, Pml. nr. 13/2013, i 30 prillit 2013 me të cilat parashtruesi i kërkesës pretendon se i është shkelur e drejta për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm.
4. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese caktimin e masës së përkohshme: *“ndalimin-pezuillimin e fillimit të vuajtjes së*

dënimit të shqiptuar derisa Gjykata Kushtetuese të nxjerrë vendimin përfundimtar”.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenin 27 dhe 48 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullat 28 dhe 54 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 8 qershor 2013, parashtruesi paraqiti kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 5 maj 2013, Kryetari, me Vendimin nr. GJR. KI97/13, caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, me vendimin e Kryetarit, nr. KSH. KI97/13, është caktuar Kolegji shqyrtues, i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Ivan Čukalović.
8. Më 30 gusht 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme të Kosovës se ka filluar procedura për vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimeve në rastin nr. KI97/13.
9. Më 16 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të gjyqtarit Kadri Kryeziu, , i propozoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.
10. Njëkohësisht, Kolegji shqyrtues i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë refuzimin e kërkesës së parashtruesit për vendosjen e masës së përkohshme, me arsyetimin se i njëjti nuk ka paraqitur ndonjë provë bindëse për të arsyetuar vendosjen e masës së përkohshme si të nevojshme për të evituar një dëm të pariparueshëm, ose ndonjë provë se vendosja e një mase të tillë është në interes publik.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 17 nëntor 2011, kundër parashtruesit të kërkesës, Prokuroria e Qarkut në Prizren ngriti aktakuzën P. P. nr. 256/2011 mbi dyshimin e bazuar se më 27 shtator 2011, ka kryer veprat penale të vrasjes në tentativë nga neni 146, në lidhje me nenin 20 dhe mbajtja në pronësi,

kontroll, në posedim ose në shfrytëzim të paautorizuar të armëve nga neni 328, paragrafi 2 i LPK-së.

12. Më 2 shkurt 2012, Gjykata e Qarkut në Prizren, me Aktgjykimin P. nr. 283/2011, konfirmoi Aktakuzën e ngritur P. P. nr. 256/2011, të 17 nëntorit 2011, dhe parashtuesi i kërkesës u shpall fajtor për veprën penale të vrasjes në tentativë nga neni 146, dhe mbajtja në pronësi, kontroll, në posedim ose në shfrytëzim të paautorizuar të armëve nga neni 328, paragrafi 2 të LPK-së dhe dënohet me dënim unik të burgimit prej 3 (tri) vjet e 6 (gjashtë) muaj.
13. Më 23 mars 2012, kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, P. nr. 283/2011, të 2 shkurtit 2012, brenda afatit ligjor, parashtuesi i kërkesës ushtroi ankesë përmes avokatëve të tij mbrojtës, Hysen Gashi dhe Rexhep Hasani, duke kundërshtuar aktgjykimin e kontestuar nga disa baza ligjore.
14. Më 26 shtator 2012, duke vendosur lidhur me ankesën, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin A. P. nr. 162/2012, refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtuar nga parashtuesi dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prizren, P. nr. 283/2011, të 2 shkurtit 2012.
15. Më 15 janar 2013, parashtuesi i kërkesës ia paraqiti mjetin e jashtëzakonshëm, kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë, Gjykatës Supreme të Kosovës për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të KPPK-së dhe për shkak të zbatimit të gabuar të dispozitave të LPK-së, me propozim që të aprovohet kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë si e bazuar, si dhe të prishen aktgjykimet e kontestuar (P. nr. 283/2011, të 2 shkurtit 2012 dhe A. P. nr. 162/2012) dhe lënda të kthehet në rigjykim.
16. Më 30 prill 2013, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Pml. nr. 13/2013, refuzoi si të pabazuar mjetin e jashtëzakonshëm – kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë. Gjykata Supreme konstatoi se çështjet të cilat u ngritën nga parashtuesi i kërkesës në kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë në lidhje me shkeljet e ligjit në dëm të të dënuarit, janë të pabazuara.

“Nuk qëndrojnë as pretendimet e mbrojtësit të të dënuarit T.B. se i njëjti nuk pati dashje për ta privuar nga jeta personin e panjohur, R.T., por veprimet i ndërmori nga pakujdesia dhe në gjendje afekti, ngase, siç shihet nga foto-dokumentacioni dhe provat e tjera, cak i sulmit nuk ishte para së gjithash vetura, por i dëmtuari R.T.. Për dashjen e të akuzuarit flasin edhe faktet se, në pamundësi për ta

ndalur automjetin me goditjen me sëpatë, i dënuari shtiu me revole disa herë në drejtim të automjetit, i cili ishte në lëvizje, me ç'rast e godit atë në pjesë të ndryshme të kokës –në pjesën më vitale të trupit dhe, për pasojë, i shkakton plagë të rënda, prandaj në rastin konkret assesi nuk mund të bëhet fjalë për atë se i dënuari i kishte ndërmarrë veprimet nga pakujdesia dhe në gjendje afekti, siç pretendon mbrojtësi i të dënuarit.”

“Sa i përket pretendimeve të mbrojtësit të të dënuarit Tahir Bytyqi se i dëmtuari nuk është marre në pyetje në asnjë fazë të procedurës penale, kur do të dëshmonte për të gjitha faktet dhe rrethanat e rastit shumë me peshë, kjo Gjykatë vlerëson se as në këtë drejtim nuk është bërë shkelje procedurale as nga gjykata e shkallës së parë, as ajo e shkallës së dytë, për faktin se ka qenë e pamundur që i dënuari Tahir Bytyqi të merrej në pyetje dhe të deklarohej qoftë para organit të akuzës, qoftë në seancat gjyqësore, për shkak të gjendjes së rëndë shëndetësore të tij, ndërsa me provat e tjera që ndodhen në shkresat e çështjes është vërtetuar gjendja faktike, për çka janë dhënë arsye të mjaftueshme në faqen nëntë të aktgjyqimit të shkallës së parë, miratuar nga gjykata e shkallës së dytë, të cilat, si të tilla, i aprovoi edhe kolegji i kësaj Gjykate.”

Pretendimet e parashtruesit

17. Parashtruesi i kërkesës kërkon që

“aktgjykimet e përmendura të bashkangjitura kësaj kërkesë të anulohen dhe atë për të vetmin qëllim që t'i jepet e drejta Kushtetuese nga neni 31, paragrafi të Kushtetutës të Republikës së Kosovës për të drejtën për tu ballafaquar me të dëmtuarin (...), me qenë se mendon se padrejtësisht iu ka mohuar dhe cenuar e drejta për ballafaqim me personin për shkak të se cilit është akuzuar dhe gjykuar.”

Kërkesa për masën e përkohshme

18. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu kërkon:

“Që Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, të merr VENDIM për vendosjen e masës së përkohshme ndaj Gjykatës Themelore në Gjakovë Dega në Malishevë mbi ndalimin-pezuallimin e ekzekutimit të dënimit me burgim në kohëzgjatje prej 3 vjet e 6 muaj ndaj të dënuarit Tahir Bytyqi, dënimi i shqiptuar me aktgjykimin e plotfuqishëm të Gjykatës së Qarkut në Prizren P. nr. 283/2011 të

datës 02.02.2012, tani në kompetencë të Gjykatës Themelore në Gjakovëme numër ekzekutimi PED. nr. 4/13.”

19. Gjykata, gjithashtu, merr parasysh nenin 27 të Ligjit, i cili përcakton:

“Gjykata Kushtetuese sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të palës mund të vendos përkohësisht masa të përkohshme ndaj një çështjeje që është objekt i procedurës, nëse këto masa janë të nevojshme për të evituar rreziqe ose dëme të pariparueshme, ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik.”

20. Kolegji shqyrtues i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë refuzimin e kërkesës së parashtruesit për vendosjen e masës së përkohshme, me arsyetimin se i njëjti nuk ka dorëzuar ndonjë provë bindëse për të arsyetuar vendosjen e masës së përkohshme si të nevojshme për të evituar një dëm të pariparueshëm, ose ndonjë provë se vendosja e një mase të tillë është në interes publik.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

21. Në këtë rast, Gjykata i referohet nenit 113. [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara], i cili përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar (...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

22. Gjykata, gjithashtu, i referohet nenit 48 të Ligjit, i cili përcakton se

„Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

23. Për më tepër, rregulli 36 (2) b) i Rregullores parasheh që

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar nëse bindet se b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e

arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese.”

24. Parashtruesi i kërkesës kryesisht pretendon se me aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë dhe me aktgjykimet e gjykatës së shkallës së dytë i janë shkelur të drejtat e garantuara me nenin 31 paragrafi 4 të Kushtetutës [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm].
25. Parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Gjykatën Supreme kundër aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë për shkak të *„shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës penale, vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike, të shkeljes së ligjit penal dhe vendimit për dënim, me propozim ta NDRYSHOJË aktgjykimin përkitazi me cilësimin juridik, dhe te akuzuarit ti shqiptohet një dënim shumë me i bute”*.
26. Gjykata Supreme, pas analizës së tërësishme të bazës së ankesës, gjeti se *„pretendimet ankimore të lartcekura janë të pabazuara”*.
27. Parashtruesi i kërkesës paraqiti kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë kundër aktgjykimit të Gjykatës Supreme për shkak të: *“shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës penale, si dhe zbatimit të gabuar të dispozitave të LPK, me propozim që kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë ta pranojë si të bazuar, aktgjykimet e kundërshtuara ti anulojë dhe çështjen ta kthejë për rigjykim.”* Gjykata Supreme (Pml. nr. 13/13, të 30 prillit 2013) pas shqyrtimit të kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë, gjeti se kërkesa është e pabazuar.
28. Gjykata Kushtetuese më tej vëren se Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren, P. nr. 283/2011, i 2 shkurtit 2012, është arsyetuar dhe kjo gjykatë nuk ka vërejtur se gjatë procesit të gjykimit të lëndës ka pasur shkelje të procedurës, të cilat do të rezultojnë me shkeljen e të drejtave themelore të parashtruesit të kërkesës, të garantuara me Kushtetutë. Parashtruesit të kërkesës i janë ofruar të gjitha mundësitë për mbrojtje gjatë gjithë procesit të gjykimit të rastit.
29. Sa i përket kërkesës së parashtruesit për të dëgjuar dëshmitarin, në faqen 9 të aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë, mund të shohim deklaratën e ekspertit mjeko-ligjor, i cili në seancën gjyqësore ka thënë se: *“edhe po të dëgjohej dëshmia e tij varësisht prej gjendjes së tij shëndetësore për shkak se nga lëndimet e marra ekziston besueshmëria e madhe se atij i është prekur dhe aftësia mendore dhe psikike, dëshmia e të dëmtuarit do të vinte në dyshim lidhur me besueshmërinë e saj, e këtë fakt e vërteton prokurori publik i cili ka qenë në QKUK në Prishtinë për të marrë në pyetje të dëmtuarin R. T. dhe vet në mënyrë*

okulare ka vërejtur se ka qenë e pamundur dëgjimi i tij (...) kështu edhe trupi gjykues duke marr parasysh se gjendja faktike është vërtetuar në tërësi dhe duke marr parasysh pamundësinë e dëgjimit të dëmtuarit R. T. për shkak të fakteve të cilat janë cekur më lart, të njëjtin nuk e ka marrë në pyetje në shqyrtimin gjyqësor, sepse edhe pa marrjen e tij në pyetje gjendja faktike sipas qëndrimit dhe përfundimit të kësaj gjykate është vërtetuar në mënyrë të plotë.

30. Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk ka argumentuar dhe nuk e ka dëshmuar shkeljen e pretenduar të të drejtave të tij nga Gjykata e Qarkut dhe nga Gjykata Supreme.
31. Për më tepër, Gjykata vëren se, për të pasur një rast *prima facie* që përmbush kriteret e pranueshmërisë së kërkesës, parashtruesi duhet të dëshmojë se procedurat në Gjykatën e Qarkut dhe në Gjykatën Supreme, shikuar në tërësinë e tyre, nuk janë zhvilluar në mënyrë të tillë që parashtruesi i kërkesës të ketë pasur një gjykim të drejtë, apo që shkeljet e tjera të të drejtave kushtetuese mund të jenë kryer nga ana e gjykatave të rregullta gjatë procesit të gjyqimit.
32. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese t'i trajtojë gabimet e fakteve apo të ligjit (ligjshmërisë) që pretendohet të jenë kryer nga gjykatat e rregullta, përderisa ato nuk shkelin të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë (kushtetutshmëria).
33. Andaj, Gjykata nuk duhet të veprojë si gjykatë e shkallës së tretë, në rastin konkret, kur shqyrton vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe të së drejtës materiale (shih, *mutatis mutandis*, García Ruiz kundër Spanjës, [GC], nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
34. Sidoqoftë, parashtruesi i kërkesës nuk shpjegon pse dhe si janë shkelur të drejtat e tij, ai nuk e mbështet pretendimin *prima facie* mbi baza kushtetuese dhe nuk ka ofruar prova që tregojnë se të drejtat dhe liritë e tij të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës janë shkelur nga ana e gjykatave të rregullta.
35. Gjykata Kushtetuese nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse në Gjykatën e Qarkut dhe në Gjykatën Supreme kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).

36. Prandaj, Gjykata gjen se parashtruesi i kërkesës as nuk e ka ndërtuar, e as nuk ka dëshmuar një rast *prima facie*, qoftë në bazën e meritave, apo pranueshmërisë së kërkesës.
37. Në tërësi, Gjykata konstaton se kërkesa është e papranueshme si qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 27 dhe 48 të Ligjit, në pajtim me rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, më 16 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe,
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Kadri Kryeziu

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 54/13, Gani Alidema datë 27 dhjetor 2013,- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 177/2010, të 8 janarit 2013

Rasti 54/13, Aktvendimi për papranueshmëri i 16 tetorit 2013

Fjalë kyçe: kërkesë individuale, vlerësim i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme

Parashtruesi i kërkesës parashtroi parashtresë në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, nenit 22 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009.

Më 10 prill 2013, parashtruesi i ka parashtruar kërkesë Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me të cilën ka kërkuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Parashtruesi i kërkesës thekson se me këtë aktgjykim të Gjykatës Supreme janë shkelur këto nene: nenet 24 (Barazia para Ligjit) dhe 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) të Kushtetutës, si dhe neni 6 (E Drejta për Proces të Drejtë) i Konventës për të Drejtat e Njeriut e neni 10 (E Drejta e Barabartë për Gjykim të Drejtë dhe Publik) i Deklaratës Universale për të Drejtat dhe Liritë e Njeriut.

Me Vendimin e Kryetarit (nr. KI 54/13, të 16 prill 2013), gjyqtari Ivan Čukalović u emërua Gjyqtar raportues. Në të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, nr. KSH 54/13, u emërua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (gjyqtar kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama Hajrizi.

Gjatë shqyrtimit të rastit, Gjykata konstatoi se parashtruesi i kërkesës nuk ka sjellë prova te duhura me të cilat do të mbështeste pretendimet e tij se Gjykata Supreme dhe organet e tjera gjyqësore i kanë shkelur të drejtat elementare të njeriut, të garantuara me Kushtetutë. Nga kjo rrjedh se kërkesa e parashtruesit është qartazi e pabazuar.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së parashtruar, Gjykata Kushtetuese, në seancën e 16 tetorit 2013, përfundoi se kërkesa është e pabazuar, meqenëse faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e ndonjë të drejte kushtetuese.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI54/13

Parashtrues

Gani Alidema

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 177/2010, të 8 janarit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Gani Alidema, nga fshati Pozharan, komuna e Vitisë (në tekstin e mëtejme: parashtruesi) , të cilin para Gjykatës Kushtetuese e përfaqëson avokati z. Gafur Elshani nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Kontestohet Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 177/2010, i 8 janarit 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 177/2010, të 8 janarit 2013, e me të cilin, sipas parashtruesit të kërkesës, janë shkelur nenet 24 dhe 31 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, si dhe neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ) dhe neni 10 i Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut (DUDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës; në nenet: 22 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji); dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 10 prill 2013, parashtruesi i kërkesës parashtroi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Me Vendimin e Kryetarit, Nr. GJR. 54/13, të 16 prillit 2013), gjyqtari Ivan Čukalović u caktua Gjyqtar raportues. Po të njëjtën ditë, me Vendimin e Kryetarit, Nr. KSH. KI54/13, u caktua Kolegji shqyrtues, në përbërje të gjyqtarëve: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 5 qershor 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme të Kosovës, se ka filluar procedura e vlerësimit të kushtetutshmërisë së vendimeve të lëndës me numër KI54/13.
8. Më 16 tetor 2013, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarit raportues, Ivan Čukalović i propozoi Kolegjit Shqyrtues, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 22 tetor 2008, B. R. ushtroi padi për konfirmimin e pronësisë në Gjykatën Komunale në Gjiilan kundër parashtruesit të kërkesës, duke kërkuar që të vërtetohet se B. R. është pronar i lokalit afarist nr. 19, i cili gjendet në Gjiilan, rr. „Dardania I“ - Qendra Tregtare, kati përdhes, me sipërfaqe 51.21 m², i ndërtuar në ngastrën kadastrale nr. 3299, 3300, 3302, 3304 dhe 3307, ZK Gjiilan, në bazë të kontratës për shitblerje.
10. Më 6 nëntor 2008, parashtruesi i kërkesës, paraqiti përgjigje me shkrim ndaj padisë, me të cilën kontestoi kërkesëpadinë e B. R. dhe i propozoi gjykatës të hedhë poshtë kërkesëpadinë si ligjërisht të pabazuar.
11. Gjykata Komunale në Gjiilan, me Aktgjykimin C. nr. 564/08, të 28 prillit 2009, miratoi padinë e B. R. dhe konfirmoi se B. R. është pronar i patundshmërisë së lartpërmendur.

12. Kundër aktgjykimit të lartpërmendur, më 18 qershor 2009, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Gjiilan, me propozimin që të anulohet Aktgjykimi i Gjykatës Komunale, C. nr. 564/08, i 28 prillit 2009, dhe ai t'i kthehet gjykatës së shkallës së parë për rivendosje.
13. Duke vendosur për ankesën e parashtruesit të kërkesës, Gjykata e Qarkut në Gjiilan, me Aktgjykimin Ac. nr. 198/2009, të 6 prillit 2010, refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar dhe konfirmoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Gjiilan, C. nr. 564/08, të 28 prillit 2009.
14. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Gjiilan, Ac. nr. 198/2009, të 6 prillit 2010, parashtruesi i kërkesës paraqiti revizion, me propozimin që të anulohen aktgjykimet e gjykatave më të ulëta, dhe atë: Aktgjykimi C. nr. 564/08 i Gjykatës Komunale në Gjiilan dhe Aktgjykimi Ac. nr. 198/09 i Gjykatës së Qarkut në Gjiilan, si dhe të kthehet lënda për rishqyrtim dhe për rivendosje.
15. Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin rev. nr. 177/2010, të 1 janarit 2013, refuzoi si të pabazë revizionin e parashtruesit të kërkesës, të paraqitur kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Gjiilan, Ac. nr. 198/2009, të 6 prillit 2010.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

16. Parashtruesi i kërkesës thekson se nenet 24 (Barazia para Ligjit) dhe 31 (E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm) të Kushtetutës, si dhe neni 6 (E Drejta për Proces të Drejtë) i Konventës për të Drejtat e Njeriut e neni 10 (E Drejta e Barabartë për Gjykim të Drejtë dhe Publik) i Deklaratës Universale për të Drejtat dhe Liritë e Njeriut, janë shkelur me këtë aktgjykim të Gjykatës Supreme dhe pretendon si vijon:

“Parashtruesi i kërkesës konsideron se i janë shkelur të drejtat për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, ngase palët në procedurë nuk janë trajtuar në mënyrë të barabartë, dhe se gjykatat nuk kanë shqyrtuar provat dhe faktet që ka ofruar parashtruesi i kërkesës”.

17. Parashtruesi i kërkesës, po ashtu, thekson:

“Me Aktgjykimin e revizionit rev. 177/2010, të 08.01.2013, Gjykata e Revizionit, në faqen 3 të arsyetimit të aktgjykimit thirret në prova të paqena, se kinse parashtruesi i revizionit paska blerë lokalën nr.

13, e jo lokalin nr. 19, edhe pse gjatë tërë procedurës palët ndërgjyqëse kontestin e kanë zhvilluar për lokalin nr. 19”.

18. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese e Kosovës që

“Të anulojë të njëjtat aktgjykime dhe të kthejë rastin për rigjykim në mënyrë të paanshme dhe në përputhje me provat”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

19. Për të qenë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet të vlerësojë nëse parashtruesja i ka plotësuar të gjitha kërkesat e pranueshmërisë, të cilat përcaktohen me Kushtetutë, e qartësohen më tutje me Ligj dhe Rregullore të punës.

20. Lidhur me këtë, Gjykata i referohet nenit 48 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës që parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

21. Për më tepër, rregulli 36. (2.b) i Rregullores së punës parasheh se:

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese.”

22. Pretendimet e parashtruesit të kërkesës së referuar “... në prova të paqena dhe se kinse parashtruesi i revizionit ka blerë lokalin nr. 13, dhe jo lokalin nr. 19, edhe pse gjatë gjithë procedurës palët ndërgjyqëse kontestin e kanë zhvilluar për lokalin nr. 19“, kanë të bëjnë me vlerësimin e gabuar dhe jo të plotë të provave materiale nga ana e gjykatave të rregullta.

23. Gjykata rikujton se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese që të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë) që pretendohet të jenë kryer nga Gjykata Supreme, përveç kur shkelen të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmërisë).

24. Detyrë e Gjykatës, sa u përket shkeljeve të pretenduara të të drejtave kushtetuese, është që të vlerësojë nëse procedurat, të shikuara në tërësinë e tyre, ishin të drejta dhe në pajtueshmëri me masat mbrojtëse të parapara me Kushtetutë. Kështu, pas shqyrtimit të procedurave në tërësi, Gjykata Kushtetuese nuk vëren se procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituaniës, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmëri të kërkesës Nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
25. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk duhet të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt kur shqyrtohen vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta të interpretojnë ligjin dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1).
26. Në këtë rast, nuk ekzistojnë prova *prima facie* se Gjykata Supreme ka vlerësuar në mënyrë të parregullt provat e ofruara nga parashtruesi i kërkesës (Shih, Vanek kundër Republikës së Sllovakisë, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës Nr. 53363/99, i majit 2005). Në fakt, parashtruesi i kërkesës nuk ka arritur të provojë se Gjykata Supreme e Kosovës ka shkelur nenin 6 të Konventës për të Drejtat e Njeriut; nenet 24 dhe 31 të Kushtetutës; si dhe nenin 10 të Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut. Parashtruesi i kërkesës nuk ka sjellë prova të duhura me çfarë do të mbështeste pretendimet e tij se Gjykata Supreme dhe organet e tjera gjyqësore i kanë shkelur të drejtat elementare të njeriut, të garantuara me Kushtetutë.
27. Nga kjo rrjedh se kërkesa e parashtruesit të kërkesës është qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenet 20 dhe 48 të Ligjit, dhe me rregullin 36 (2) b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 16 tetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendimi do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 151/13, Sitkije Morina, datë 27 dhjetor 2013- Vlerësim i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 176/2012, i 18 prillit 2013

KI151/13, Aktvendim për papranueshmëri i datës 23 dhjetor 2013

Fjalë kyçe: Kërkesë individuale, Barazia para Ligjit, E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm, kërkesë e papranueshme, kërkesë e parakohshme, qartazi e pabazuar

Në aktgjykimin e saj, Gjykata Supreme, në pjesën që ka të bëjë me kompensim për dëmin material, vendosi të vërtetojë aktgjykimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta, me të cilin kompania e sigurimit ishte e obliguar t'i paguajë parashtrueses të kërkesës shumë e kompensimit plus kamatën e caktuar. Në pjesën që ka të bëjë me kompensim për dëmin jomaterial, përkatësisht shpenzimet e rehabilitimit dhe kamata e caktuar, ajo vendosi t'ia kthejë rastin për rigjykim gjykatës së shkallës së parë.

Parashtruesja pretendon shkeljen e nenit 24.2 [Barazia para Ligjit], nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenit 102.3 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] të Kushtetutës, si dhe dispozitat e Procedurës Kontestimore.

Gjykata konsideroi se parashtruesja nuk mund të pretendojë të jetë viktimë e shkeljes së të drejtave kushtetuese, përderisa procedura që ka të bëjë me dëmin material ende është në pritje në Gjykatë, dhe për më tepër, vendimi i Gjykatës Supreme për të vërtetuar aktgjykimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta në lidhje me dëmin jomaterial, është në dobi të saj.

Si përmbledhje, Gjykata konkludoi se kërkesa e parashtrueses është e papranueshme.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI
në
Rastin nr. KI151/13
Parashtrues
Sitkije Morina
Vlerësimi i kushtetutshmërisë
së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 176/2012,
të 18 prillit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga znj. Sitkije Morina (në tekstin e mëtejme: parashtruesja), e përfaqësuar nga z. Sahit Bibaj.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. Nr. 176/2012, i 18 prillit 2013, i cili i ishte dorëzuar parashtrueses më 24 maj 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është kërkesa për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 176/2012, të 18 prillit 2013. Në aktgjykimin e saj, Gjykata Supreme, në pjesën që ka të bëjë me kompensim për dëmin material, vendosi të vërtetojë aktgjykimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta, me të cilin kompania e sigurimit ishte e obliguar t'i paguajë parashtrueses të kërkesës kompensimin në vlerë prej 1,500.00 € plus kamatën e caktuar. Në pjesën që ka të bëjë me kompensim për dëmin jomaterial, përkatësisht shpenzimet e

rehabilitimit dhe kamata e caktuar, ajo vendosi t'ia kthejë rastin për rigjykim gjykatës së shkallës së parë.

Baza ligjore

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe në rregullin 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 24 shtator 2013, parashtruesja e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 30 shtator 2013, Kryetari caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese. Kolegji shqyrtues është i përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
7. Më 17 tetor 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesen për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ajo të dorëzojë autorizimin për përfaqësim në Gjykatën Kushtetuese.
8. Më 23 tetor 2013, parashtruesja e kërkesës e dorëzoi autorizimin në Gjykatë.
9. Më 28 tetor 2013, Gjykata e njoftoi Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
10. Më 5 dhjetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarës raportuese dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 3 qershor 2005, parashtruesja e kërkesës, si bashkudhëtare në veturë, ishte viktimë e një aksidenti të trafikut, duke pësuar lëndime trupore.
12. Më 2 maj 2007, parashtruesja paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Rahovec kundër kompanisë së sigurimit për kompensimin e dëmit.

13. Më 17 tetor 2007, Gjykata Komunale në Rahovec, me Aktgjykimin e saj, C. Nr. 129/07, e aprovoi padinë e parashtrueses së kërkesës.
14. Si pasojë e ankesës së paraqitur nga kompania e sigurimit, më 8 qershor 2009, Gjykata e Qarkut në Prizren, në Aktgjykimin e saj, Ac. Nr. 82/08, e vërtetoi pjesërisht Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Rahovec, C. Nr. 129/07, të 17 tetorit 2007, në lidhje me kompensimin e dëmit, ndërsa pjesa që i referohej shëmtimit trupor dhe rehabilitimit ishte kthyer për rigjykim.
15. Si rezultat i kësaj, më 27 gusht 2009, Gjykata Komunale në Rahovec, me Aktgjykimin e saj, C. Nr. 188/09, e aprovoi padinë e parashtrueses së kërkesës dhe e obligoi kompaninë e sigurimit që t'i paguajë parashtrueses shumën për kompensim në vlerë prej 1,500.00 € për shëmtim trupor dhe 1,200.00 € për rehabilitim fizioterapeutik-klimatik, duke filluar prej 2 majit 2007 deri në pagesën përfundimtare të borxhit, duke përfshirë shpenzimet procedurale në shumë prej 1,050.00 €.
16. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Rahovec, C. Nr. 188/09, të 27 gushtit 2009, kompania e sigurimit ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prizren.
17. Më 5 mars 2012, Gjykata e Qarkut në Prizren, në Aktgjykimin e saj, Ac. Nr. 64/2010, e refuzoi ankesën e kompanisë së sigurimit, si të pabazuar dhe e vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Rahovec, C. Nr. 188/09, të 27 gushtit 2009.
18. Më 19 prill 2012, kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prizren, Ac. Nr. 64/2010, të 5 marsit 2012, kompania e sigurimit parashtroi revizion në Gjykatën Supreme.
19. Në revizionin e dorëzuar Gjykatës Supreme, kompania e sigurimit pretendoi si në vijim:

[...]

"Miratimi i kërkesëpadisë për rehabilitim mjekësor është i pabazuar në prova dhe fakte dhe nuk dëshmohet me asnjë provë se paditësi ka qenë në rehabilitim dhe tretman fizioterapeutik."

[...]

Gjithashtu, gjykata e shkallës së parë vendos në kundërshtim me dispozitat ligjore edhe për sa i përket vendimit mbi shpenzimet e procedurës si dhe mbi kamatën prej 20% e cila është kamatë e palejuar dhe në kundërshtim edhe me praktikën gjyqësore. Kjo kamatë është e papranueshme në praktikën gjyqësore dhe e njëjta

krijon elementin e fitimit të pabazë, ngase shuma e gjykuar është më e vogël në krahasim me kamatën e gjykuar, e cila nuk dihet se a është mujore apo vjetore apo është kamatë e cila do të llogaritet vetëm në momentin e kompenzimit.”

20. Më 18 prill 2013, Gjykata Supreme në Aktgjykimin e saj, Rev. Nr. 176/2012, vendosi:

I. Të refuzohet si i pabazuar revizioni i paraqitur nga kompania e sigurimit, për pjesën që ka të bëjë me dëmin jomaterial në emër të shëmtimit trupor në shumën prej 1.500.00 €, duke përfshirë kamatën e caktuar, duke filluar prej 17 tetorit 2007, nga dita e marrjes së aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë deri në pagesën definitive; dhe

II. Të pranohet si i bazuar revizioni dhe të prishet Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Rahovec, C. nr. 188/09, të 27 gushtit 2009 si dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Prizren, Ac. nr. 64/2010, i 5 marsit 2012, në pjesën që ka të bëjë me vendimin për dëmin material në emër të rehabilitimit, kamatës për dëmin jomaterial si dhe të shpenzimeve të procedurës. Për këtë pjesë, Gjykata Supreme vendosi që lënda t'i kthehet gjykatës së shkallës së parë për rigjykim.

21. Duke iu referuar pjesës së vendimit për refuzimin e revizionit lidhur me dëmin jomaterial, Gjykata Supreme gjeti se:

[...]

“Gjykata e shkallës së dytë në procedurën ankimore në tërësi ka pranuar konstatimet faktike dhe qëndrimin juridik të gjykatës së shkallës së parë duke gjetur se aktgjykimi i goditur nuk përmban shkelje thelbësore të procedurës kontestimore dhe për faktet relevante përmban arsye të mjaftueshme, prandaj ankesën e së paditurës e ka refuzuar si të pabazuar dhe e ka vërtetuar aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë.”

[...]

22. Sa i përket pjesës së vendimit për pranimin e revizionit në lidhje me dëmin material, të paraqitur nga kompania e sigurimit, Gjykata Supreme konstatoi se:

[...]

“Gjykata e shkallës së parë, në pjesën e dispozitivit që ka të bëjë me dëmin material, pra në emër të rehabilitimit fizioterapeutik-klimatik, në mënyrë të gabuar ka zbatuar të drejtën materiale,

sepse ka mbetur pa u vërtetuar gjendja faktike në mënyrë të plotë, kur në emër të rehabilitimit fizioterapeutik ka caktuar shumën prej 1.120 €, dhe kjo Gjykatë tani për tani nuk mund ta pranojë një përfundim të tillë të gjykatave të instancës më të ulët.

Sipas konstatimit të ekspertit mjekësor [...], paditësja kishte nevojë për shërim fizioterapeutik-klimatik, por gjykata e shkallës së parë nuk e ka vërtetuar faktin nëse paditësja ka qenë në shërim fizioterapeutik -klimatik për të vërtetuar se paditësja ka pësuar dëme materiale lidhur me rehabilitimin.

Prandaj, për të vërtetuar këto fakte, gjykata e shkallës së parë është e detyruar që në riprocedurë të mënjanojë të metat e përmendura ashtu që lidhur me shpenzimet e shërimit klimatik të urdhërojë paditësen që t'i sjellë gjykatës prova nga institucioni përkatës, që kanë të bëjnë me terapinë fizikale për të konstatuar shumën e paguar për këtë periudhë kohore nëse paditësja ka qenë në institucion rehabilitues duhet të provojë se ka pasur dëme materiale lidhur me rehabilitimin dhe pas vërtetimit të këtyre rrethanave si dhe provave të tjera eventuale, të merr vendim të drejtë dhe të ligjshëm.

Poashtu me rastin e caktimit të kamatës në emër të dëmit jomaterial për shëmtim trupor dhe rehabilitim fizioterapeutik dhe klimatik, gjykata e shkallës së parë ka caktuar kamatën prej 20% duke e llogaritur nga data e paraqitjes së padisë pa dhënë arsye të qarta dhe të plota lidhur me caktimin e lartësisë së kamatës si dhe datën e llogaritjes së kamatës për dëmin jomaterial.

Duke pasur parasysh se aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë është prishur në pjesën që ka të bëjë me dëmin material, u deshtë që të priset edhe vendimi lidhur me shpenzimet e procedurës.”

Pretendimet e parashtruesit

23. Parashtruesja pretendon shkeljen e nenit 24.2 [Barazia para Ligjit], nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenit 102.3 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] të Kushtetutës, si dhe dispozitat e Procedurës Kontestimore.
24. Parashtruesja pretendon se me aktgjykimin e Gjykatës Supreme, përkatësisht në pjesën në të cilën vendosi ta pranojë revizionin e kompanisë së sigurimit dhe t'ia kthejë rastin gjykatës së shkallës së parë për rigjykim: [...] “i jan shkelë të drejtat ne gjykim te drejtë dhe te pa

anshëm, ngase palët në procedurë nuk jan trajtuar barabarësisht, dhe se gjykata ma e lartë nuk kan shqyrtuar provat dhe faktet qe ka ofruar paditësja, përgjigjen ne revizion, ngase sipas Ligjit ne fuqi [...]”

25. Parashtruesja më tutje pretendon se [...]” në radhë të parë, revizioni është dasht të hudhet si i palejuar, ne kuptim te nenit 211.1, te LPC-së [Ligji i Procedurës Kontestimore], sepse revizioni është parashtruar ndaj aktgjykimit të gjykates se shkallës së parë e jo ndaj aktgjykimit te shkallës se dytë siq parashihet me ligj, dhe ne rradhe te dyte revizioni është parashtruar për objektin e kontestit per objektin e kontestit qe nuk kalon vleren prej 3000€, qka është ne kundërshtim me nenin 211.2 të LPC-së. Dhe sipas këtij kriteri te dytë revizioni është dashtë të hudhet si i pa lejuar.“

26. Parashtruesja përfundon, duke kërkuar nga Gjykata:

“Te konstaton se me aktgjykimin përfundimtar te Gjykatës Supreme te Kosovës Rev. nr. 176/2012, te dt. 18.04.2013, me al. II, te Dispozitivit te aktgjykimit ka shkelje të kushtetutës dhe të ligjit ne aplikim, per gjykim te drejtë dhe te pa anshëm, ne pajtim me kushtetutën dhe ligjin.

Aktgjykimi i Gjykates Supreme te Kosovës, Rev. nr. 176/2012, i dt. 18.04.2013, alineja II e dispozitivit te shfuqizohet dhe revizioni i te paditurës të hudhet si i pa lejuar me ligj”.

27. Sa i përket pretendimit të parashtrueses dhe kërkesës drejtuar Gjykatës, pretendimet e parashtrueses, ndahen si në vijim:

A. Pretendimi në lidhje me vendimin e Gjykatës Supreme për ta kthyer rastin për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë; dhe

B. Pretendimi në lidhje me pranueshmërinë e revizionit.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

28. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtrueses, Gjykata duhet së pari të shqyrtojë nëse parashtruesja e kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

Sa i përket pretendimit të parë të parashtrueses së kërkesës lidhur me vendimin e Gjykatës Supreme për ta kthyer rastin për rigjykim në instancën e shkallës së parë

29. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113, paragrafi 7, i Kushtetutës, i cili përcakton se:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

30. Neni 47 (2) i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, gjithashtu parasheh:

“Individi mund ta ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

31. Në rastin konkret, Gjykata Supreme në Aktgjykimin e saj, Rev. Nr. 176/2012, e pranoi revizionin e kompanisë së sigurimit për pjesën që ka të bëjë me dëmin material, me të cilin vendosi t'i prishë aktgjykimet e Gjykatës Komunale në Rahovec, C. nr. 188/09, të 27 gushtit 2009, dhe të Gjykatës së Qarkut në Prizren, Ac. nr. 64/2010, të 5 marsit 2012 dhe ta kthejë rastin në gjykatën e shkallës së parë për rigjykim.
32. Prandaj, kërkesa është e parakohshme, sepse rasti i parashtrueses që ka të bëjë me shpenzimet për rehabilitim, kamatën dhe shpenzimet e procedurës në lidhje me dëmin material është ende në pritje për t'u zgjidhur në procedurën e rregullt gjyqësore.
33. Në këtë drejtim, Gjykata rithekson se gjykatat e rregullta janë të pavarura në ushtrimin e kompetencave ligjore dhe është obligim i tyre kushtetues dhe prerogativë për t'i interpretuar çështjet e fakteve dhe ligjit, të cilat janë relevante për rastet e ngritura para tyre.
34. Arsyetimi mbi rregullin e shterimit është që t'u ofrohet autoriteteve përkatëse, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljet e supozuara të Kushtetutës. Rregulli bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës do të sigurojë mjete efektive juridike kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të Kushtetutës (shih rastin KI41/09, parashtrues i kërkesës AAB-RIINVEST SH.P.K., Prishtinë, Aktvendimi për papranueshmëri, i 21 janarit 2010, dhe *mutatis mutandis*, Selmouni kundër Francës, Nr. 25 803/94, GJEDNJ, Vendimi i 28 korrikut 1999).

35. Parimi i subsidiaritetit kërkon që parashtruesi i kërkesës t'i shterojë të gjitha mundësitë procedurale në procedurë të rregullt, administrative ose gjyqësore, në mënyrë që të parandalohen shkeljet kushtetuese apo, nëse ka, të korrigjohet shkelja e tillë e të drejtave themelore. (Shih rastin KIO7/09, parashtruesit Demë Kurbogaj dhe Besnik Kurbogaj, Aktvendimi për papranueshmëri, i 19 majit 2010).
36. Rrjedhimisht, Gjykata nuk mund të vlerësojë ndonjë shkelje të pretenduar kushtetuese, pa iu dhënë mundësia gjykatave të rregullta që t'i përfundojnë procedurat në pritje dhe t'i korrigjojnë shkeljet e pretenduara.

Sa i përket pretendimit të parashtruesit për papranueshmërinë e revizionit në Gjykatën Supreme

37. Parashtruesja e kërkesës pretendon se Gjykata Supreme do të duhej ta kishte hedhur poshtë revizionin e parashtruar nga kompania e sigurimit, si të palejueshëm. Në këtë drejtim, ajo pretendon se “[...] në radhë të parë, revizioni është dashtë të hudhet si i palejuar, ne kuptim të nenit 211.1, të LPC-së [Ligji i Procedurës Kontestimore], sepse revizioni është parashtruar ndaj aktgjyqimit të gjyqatës së shkallës së parë e jo ndaj aktgjyqimit të shkallës së dytë siq parashihet me ligj, dhe ne rradhe të dyte revizioni është parashtruar për objektin e kontestit për objektin e kontestit që nuk kalon vlerën prej 3000€, qka është në kundërshtim me nenin 211.2 të LPC-së. Dhe sipas këtij kriteri të dytë revizioni është dashtë të hudhet si i palejuar.”
38. Në këtë drejtim, Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës, i cili parasheh:
- “(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: (c) kërkesa është qartazi e bazuar.”*
39. Gjykata Kushtetuese thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga Gjykata Supreme, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria).
40. Në lidhje me këtë, Gjykata Kushtetuese përsërit se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz

kundër Spanjës, Nr. 30544/96, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, i 21 janarit 1999, paragrafi 28; shih gjithashtu rastin KI70/11, parashtrues *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011).

41. Për më tepër, Gjykata Supreme, në aktgjykimin për pjesën që ka të bëjë me dëmin jomaterial, e refuzoi revizionin e parashtruar nga kompania e sigurimit dhe e vërtetoi aktgjykimin e gjykatës së shkallës më të ulët. Për këtë pjesë, Gjykata Supreme e obligoi kompaninë e sigurimit t'i paguajë parashtrueses së kërkesës shumën prej 1,500.00 € plus kamatën e caktuar, kjo duke qenë vendimi në dobi të parashtrueses. Në anën tjetër, për pjesën që ka të bëjë me dëmin material, përkatësisht shpenzimet për rehabilitim dhe kamatën e caktuar, Gjykata Supreme vendosi që të kthejë rastin për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë.
42. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se parashtruesja nuk mund të pretendojë të jetë viktimë e shkeljes së të drejtave kushtetuese, përderisa procedura që ka të bëjë me dëmin material ende është në pritje në Gjykatë, dhe për më tepër, vendimi i Gjykatës Supreme për të vërtetuar aktgjykimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta në lidhje me dëmin jomaterial, është në dobi të saj.
43. Si përmbledhje, Gjykata konkludon se kërkesa e parashtrueses është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 49, paragrafin 2, të Ligjit dhe rregullin 36.(1) a) dhe 36.(2) c) të Rregullores së punës, më 23 dhjetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KOMUNIKOJË vendimin palëve;
- III. TA PUBLIKOJË vendimin në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese
Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 79/13, Sokol Haziraj, datë 27 dhjetor 2013– Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. Mlc. nr. 217/2010, të datës 15 prill 2013 dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut Ac.nr.240/2010, të datës 14 maj 2010

Rasti KI 79/13, Aktvendim për papranueshmëri, datë 18 tetor 2013.

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar, ndërtimi i rastit, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e drejta për mjete juridike

Parashtruesi, z. Sokol Haziraj, ka parashtruar kërkesë sipas nenit 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke kontestuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës Rev. Mlc. nr. 217/2010, të datës 15 prill 2013 dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut Ac.nr.240/2010, të datës 14 maj 2010 të cilat ai pretendon se I kanë shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë dhe atë nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; dhe nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike]. Parashtruesi pretendon se ankesa e tij nuk ishte shqyrtuar fare në Gjykatën e Qarkut, ndërsa, Gjykata Supreme e kishte hedhur poshtë revizionin e tij si të palejuar me arsyetimin se më parë ai nuk kishte paraqitur ankesë në shkallën më të ulët.

Gjykata kishte ardhur në përfundim që kërkesa nuk I plotëson kriteret për të qenë e pranueshme pasi që parashtruesi as nuk ka arritur të ndërtojë rastin për shkeljen e të drejtave, në të cilat ai thirret dhe as nuk ka paraqitur ndonjë provë që dëshmon shkeljet e pretenduara kushtetuese. Në këtë mënyrë Gjykata kishte vendosur që kërkesa është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (2) b) dhe d) të Rregullores së Punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI79/13

Parashtrues

Sokol Haziraj

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. Mlc. nr. 217/2010, të datës 15 prill 2013 dhe të Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut Ac.nr.240/2010, të datës 14 maj 2010

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar

Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi

1. Kërkesa është parashtruar nga Sokol Haziraj (parashtruesi), me vendbanim në Prishtinë, i përfaqësuar nga Naser Peci, avokat.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. Mlc. nr. 217/2010, të 16 prillit 2013 dhe Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut Ac.nr.240/2010, të 14 majit 2010.
3. Parashtruesi e ka pranuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës (Rev.Mlc.nr. 217/2010) më 13 maj 2013.

Objekti i çështjes

4. Objekti i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimeve të kontestuara, përkitazi me pretendimin e parashtruesit për shkeljet e të drejtave të tij të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; dhe nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

Baza juridike

5. Neni 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (tutje, Kushtetuta), neni 22 dhe 47 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (tutje, Ligjit) dhe rregulli 56.2 i Rregullores së Punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (tutje, Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 5 qershor 2013, parashtruesi parashtroi kërkesë në Gjykatë.
7. Më 20 qershor 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Altay Suroy si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.
8. Më 9 korrik 2013, Sekretariati e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe në të njëjtën kohë kërkoi dëshminë me të cilën vërtetohet se pala e ka autorizuar avokatin për përfaqësim në Gjykatë.
9. Më 19 korrik 2013, parashtruesi dorëzon dëshminë mbi autorizimin e avokatit për përfaqësimin e palës në Gjykatë.
10. Më 22 korrik 2013, Sekretariati e njoftoi Gjykatën Supreme të Kosovës për regjistrimin e kërkesës.
11. Më 4 shtator 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesi që të sjellë dokumentin origjinal të ankesës së tij për Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.
12. Në të njëjtën ditë, Sekretariati kërkoi nga Gjykata Themelore në Prishtinë të vërtetojë nëse parashtruesi kishte bërë ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë në lidhje me lëndën C. nr. 397/06.
13. Më 6 shtator 2013, Gjykata Themelore në Prishtinë e dorëzoi përgjigjen në Gjykatë.
14. Më 10 shtator 2013, parashtruesi e dorëzoi përgjigjen në Gjykatë.
15. Më 18 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

16. Më 25 prill 2008, parashtruesi, në cilësinë e ndërhyrësit, përmes përfaqësuesit të tij, paraqet parashtrësë në Gjykatën Komunale në Prishtinë, me të cilën propozon që të aprovohet në tërësi kërkesëpadia e paditësit J.G. kundër të paditurve N.V. dhe N.G. me të cilën është kërkuar vërtetimi i kontratës për shitblerjen e paluajtshmërisë të ngastrave kadastrale nr. 653/1 dhe nr. 653/2 në vendin e quajtur “Novo Lojze”, Komuna e Prishtinës, e lidhur në Prishtinë, më 10 tetor 1996, në mes të J.G. dhe N.V., të vërtetuar në Gjykatën Komunale në Prishtinë dhe se e njëjta të shpallet nule.

17. Parashtruesi kishte përkrahur në tërësi pretendimet e paditësit J.G. në këtë rast, sipas të cilit, kontrata e lidhur ndërmjet të autorizuarit të tij N.G. si shitës dhe N.V. si blerëse është bërë pas revokimit të autorizimit, i cili është vërtetuar në Gjykatën Komunale, VR. nr. 4896/96, të 14 gushtit 1996 dhe se për këtë është njoftuar i autorizuari.

18. Parashtruesi kishte pretenduar se një pjesë të kësaj prone prej 0.05,00 ha e kishte blerë në vitin 1991, përmes kontratës, nga J.G., për çka ka paguar çmimin kontraktues dhe ka hyrë në posedim të asaj pjese, të cilën e ka shfrytëzuar pa pengesa deri në vitin 2006. Sipas tij, kjo e bën fiktive kontratën ndërmjet N.G. dhe N.V. në raport me të, sipas nenit 66 të Ligjit mbi marrëdhëniet detyrimore.

19. Më 22 dhjetor 2009, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin C. nr. 397/2006, pas vërtetimit të gjendjes faktike në shqyrtimin kryesor, e refuzon si të pabazuar kërkesëpadinë e paditësit dhe në të njëjtën kohë refuzohet si i pabazuar *“propozimi i palës ndërhyrëse, Sokol Haziraj nga Prishtina, që kërkesëpadia e paditësit të aprovohet në tërësi si e bazuar”* pasi që *“nuk ka mundur ta vërtetojë faktin se pala ndërhyrëse, Sokol Haziraj nga Prishtina, ka hyrë në posedim të një pjese të paluajtshmërisë lëndore kontestuese sipas kontratës së shitblerjes të përpiluar në Prishtinë më 10 shtator 1991, në mes të tij dhe paditësit J.G.”*

20. Më 3 shkurt 2010, parashtruesi paraqet ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale (C. nr. 397/2009) për shkak të shkeljes thelbësore të dispozitave të procedurës dhe aplikim të gabuar të së drejtës materiale, konkretisht shkelje të nenit 66 dhe 88 të LMD-së.

21. Ndaj të njëjtit Aktgjykim, edhe paditësi J.G. kishte paraqitur ankesë.

22. Më 15 maj 2010, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktgjykimin AC. nr. 240/2010 kishte refuzuar ankesën e paditësit J.G. si e pabazuar për shkak se: *“gjendja faktike pranë Gjykatës Komunale është vërtetuar në mënyrë të drejtë dhe të plotë, meqenëse nuk ka pasur shkelje qenësore për të cilat kjo gjykatë vëren sipas detyrës zyrtare dhe se e drejta materiale është aplikuar në mënyrë të drejtë, ankesa e paditësit u refuzua kurse aktgjykimi i atakuar u vërtetua konform nenit 195 paragrafi 1 pika d) të LPK-së.”*
23. Më 21 korrik 2010, parashtruesi paraqet revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës, për shkak të shkeljeve thelbësore të procedurës kontestimore dhe zbatim të bazuar të së drejtës materiale. Sipas tij, Gjykata e Qarkut nuk ka vendosur fare për ankesën e ndërhyrësit dhe se *“në pajtim me nenin 190 të LPK-së gjykata e shkallës së dytë ka qenë e detyruar të vendosë për ankesën në seancën e trupit gjykues ose në bazë të shqyrtimit të çështjes në seancë gjyqësore. Për ankesën e ndërhyrësit, gjykata e shkallës së dytë nuk ka vendosur as në njërën, e as në mënyrën tjetër, andaj edhe ka bërë shkelje nga neni 182 par.1 i LPK-së, që është shkak për revizion, i përcaktuar me nenin 214 paragrafi 214.1 pika (a) i LPK-së.”*
24. Kundër të njëjtit aktgjykim, paditësi J.G. kishte paraqitur revizion.
25. Më 16 prill 2013, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Rev. Mlc. nr. 217/2010, kishte hedhur poshtë si të palejuar revizionin e parashtruesit ngase *“i njëjti është paraqitur kundër aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë në pjesën që ka të bëjë me ndërhyrësin në procedurë kundër të cilit aktgjykim në kuptim të nenit 211.1 të LPK-së, nuk lejohet revizioni. Në shkresat e lëndës nuk ka prova se ndërhyrësi në procedurë ka paraqitur ankesë kundër aktgjykimit të shkallës së parë, e një provë të tillë nuk e ka paraqitur as me revizion.”*

Pretendimet e parashtruesit

26. Parashtruesi pretendon shkelje të neneve 31 dhe 32 të Kushtetutës, pasi që *“ankesa e tij nuk ishte shqyrtuar fare”* në Gjykatën e Qarkut. Ndërsa, Gjykata Supreme e kishte hedhur poshtë revizionin e tij si të palejuar *“me arsyetimin se më parë nuk ishte ushtruar ankesë.”*
27. Parashtruesi kërkon nga Gjykata që të *“aprovojë kërkesën si të pranueshme dhe të anulojë Aktgjykimin Rev. Mlc. nr. 217/2010, të 14 prillit 2013.”*

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

28. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, Gjykatës i nevojitet, së pari, të shohë nëse parashtruesi i plotëson kriteret e pranueshmërisë të parapara në Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

29. Neni 113 (7) i Kushtetutës përcakton se:

7. “Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

30. Për më tepër, Gjykata i referohet nenit 49 të Ligjit i cili përcakton se:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve...”

31. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi ka kërkuar mbrojtjen e të drejtave të tij pranë Gjykatës Komunale dhe të Qarkut dhe përfundimisht pranë Gjykatës Supreme të Kosovës. Gjykata gjithashtu vëren se parashtruesi ka pranuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme më 13 maj 2013 ndërsa Kërkesën në Gjykatë e ka parashtruar më 5 qershor 2013, që nënkupton se kërkesa është parashtruar në pajtim me dispozitën e lartcekur.

32. Për më tepër, rregulli 36 (1) i Rregullores përcakton se:

(1) “Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

(c) Kërkesa nuk është qartazi e pabazuar”

33. Tutje, sipas rregullit 36 (2), Gjykata do të refuzojë një Kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

b) “faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese;

....

d) Kur parashtruesi nuk argumenton në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”

34. Gjykata, po ashtu, i referohet nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh që: *“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili*

është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë."

35. Përkitazi me shterimin e mjeteve efektive juridike, Gjykata ka kërkuar sqarim nga Gjykata Themelore në lidhje me paraqitjen e kësaj ankesë, e cila në përgjigjen e saj sqaron se *"lëndën civile, C. nr. 397/2006, e kemi dërguar sipas ankesës në Gjykatën e Apelit më 1 korrik 2013"*, që korrespondon me 25 ditë pasi që parashtruesi e ka dorëzuar kërkesën e tij në Gjykatë.
36. Nga përgjigjja e Gjykatës Themelore duket se lënda është ende në shqyrtim nga gjykatat e rregullta.
37. Gjykata dëshiron të theksojë se arsyetimi për rregullin e shterimit të mjeteve juridike, siç është interpretuar nga Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (shih, nenin 53 të Kushtetutës), është që t'ua ofrojë autoriteteve në fjalë, duke përfshirë edhe Gjykatën, mundësinë për ta parandaluar ose korrigjuar shkeljen e supozuar të Kushtetutës. Ky rregull bazohet në supozimin se rendi ligjor i Kosovës do të sigurojë mjet efikas ligjor kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese (shih, Rasti KI 41/09, parashtruesi i kërkesës AAB/RIINVEST Universiteti SH.P.K, Prishtinë, Aktvendim i 27 janarit 2010; gjithashtu, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës nr. 25803/94, Vendim i 28 korrikut 1999).
38. Në rastin konkret, parashtruesi pretendon se gjykatat e rregullta nuk e kanë shqyrtuar fare ankesën e tij duke bërë shkele të neneve 31 dhe 32 të Kushtetutës dhe kërkon që Gjykata *"të anulojë Aktgjykimin Rev. Mlc. 217/10."*
39. Gjykata vëren se Gjykata Supreme e kishte hedhur poshtë revizionin e parashtruesit kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë si të palejuar, për shkak se parashtruesi nuk kishte paraqitur dëshmi për dorëzimin e ankesës për Gjykatën e Qarkut kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Prishtinë në lidhje me lëndën C. nr. 397/2006.
40. Sa u përket pretendimeve në lidhje me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme (Rev. Mlc. nr. 217/2010), me të cilin refuzohet si i palejuar revizioni i parashtruesit, Gjykata tërheq vërejtjen se nuk mund të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e instancave më të ulëta dhe Gjykata Supreme, përveç dhe për aq sa ato të mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura nga Kushtetuta (kushtetutshmëria). Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra

nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1;).

41. Prandaj, Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse procedurat, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë saqë parashtuesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, *mutatis mutandis*, Raporti i Komisionit Evropian për të drejtat e njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa nr. 13071/87, 10 korrik 1991).
42. Gjykata vëren konstatimin e Gjykatës Supreme në Aktgjykimin e saj (Rev. Mlc. 217/2010) se *“nuk ka prova se ndërhyrësi në procedurë ka paraqitur ankesë kundër aktgjykimit të shkallës së parë, e një provë të tillë nuk e ka paraqitur as me revizion”*, ndërsa, në anën tjetër, parashtuesi, gjithashtu, nuk ka arritur që të dorëzojë në Gjykatë dokumentin origjinal të ankesës, të cilën ai pretendon se e ka bërë. Në përgjigjen e tij ndaj kërkesës së Gjykatës për dorëzimin e ankesës origjinale si dëshmi, parashtuesi shprehet se *“kopja e vetme origjinale e ankesës të cilën e kisha unë në cilësinë e të autorizuarit të ndërhyrësit, më është kërkuar nga Gjykata Themelore në Prishtinë dhe ua kam dorëzuar atyre. Tani posedoj vetëm kopjen.”*
43. Rrjedhimisht, parashtuesi as nuk ka arritur të ndërtojë rastin për shkeljen e të drejtave, në të cilat ai thirret dhe as nuk ka paraqitur ndonjë provë që dëshmon shkeljet e pretenduara kushtetuese, (shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së mbi pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, të 31 majit 2005).
44. Në tërësi, Gjykata vëren se Kërkesa e parashtuesit nuk i përmbush kriteret e pranueshmërisë as mbi bazën e pranueshmërisë as mbi bazën e meritave sepse parashtuesi ka dështuar të provojë se me vendimet e kontestuara i janë shkelur të drejtat e tij të garantuara me kushtetutë.
45. Përfundimisht Gjykata konstaton se Kërkesa është qartazi e pabazuar dhe si e tillë e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, dhe në pajtim me rregullin 36 (2) b) dhe d) si dhe rregullin 56.2 të Rregullores, më 18 tetor 2013,

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si ta papranueshme;
- II. Ky vendim t'u komunikohet palëve dhe të botohen në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari Raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 100/13, Selim Hajra, datë 27 dhjetor 2013- Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. I. nr. 29/2009, të 25 janarit 2012

KI 100/13, Aktvendim për papranueshmëri, datë 18 tetor 2013.

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, qartazi e pabazuar, ndërtimi i rastit, dëshmi *prima facie*, të drejta dhe liritë themelore gjatë gjendjes së jashtëzakonshme, e drejta e punës dhe e ushtrimit të profesionit, mbrojtja e pronës, e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm

Parashtruesi, z. Selim Hajra, ka parashtruar kërkesë sipas nenit 113.7 të Kushtetutës së Kosovës duke kontestuar Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. I. nr. 29/2009, të 25 janarit 2012 me të cilin, ai pretendon se I janë shkelur të drejtat e tij kushtetuese të garantuara me nenin 56 [Të Drejtat dhe Liritë Themelore gjatë Gjendjes së Jashtëzakonshme]; nenin 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit]; nenin 46 [Mbrojtja e Pronës]; nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; si dhe nenin 1 të Protokollit I të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Gjykata kishte ardhur në përfundim që kërkesa nuk I plotëson kriteret për të qenë e pranueshme pasi që parashtruesi i kërkesës as nuk ka arritur të ndërtojë rastin për shkeljen e të drejtave, në të cilat ai thirret, dhe as nuk ka paraqitur ndonjë dëshmi *prima facie* që tregon shkeljen e tillë. Në këtë mënyrë, Gjykata kishte vendosur që kërkesa është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (2) a) dhe b) të Rregullores së Punës.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI100/13

Parashtrues

Selim Hajra

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. I. nr. 29/2009, të 25 janarit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Selim Hajra (në tekstin e mëtejme: parashtruesi) nga fshati Krasaliq, komuna e Skenderajt.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. I. nr. 29/2009, të 25 janarit 2012, të cilin e ka pranuar më 13 qershor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar, me të cilin parashtruesi pretendon se i janë cenuar të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe atë me nenin 56 [Të Drejtat dhe Liritë Themelore gjatë Gjendjes së Jashtëzakonshme]; nenin 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesionit]; nenin 46 [Mbrojtja e Pronës]; nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; si dhe nenin 1 të Protokollit I të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), neni 22 dhe 47 i Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregulli 56.2 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 11 korrik 2013, parashtruesi parashtroi kërkesë në Gjykatë.
6. Më 5 gusht 2013, Kryetari e caktoi gjyqtarin Altay Suroy si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Ivan Čukalović dhe Enver Hasani.
7. Më 4 shtator 2013, Sekretariati e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës.
8. Në të njëjtën ditë, Sekretariati e njoftoi Gjykatën Supreme të Kosovës për regjistrimin e kërkesës.
9. Më 18 tetor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 28 mars 2003, parashtruesi paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, kundër Ministrisë së Punë dhe të Mirëqenies Sociale (MPMS) përmes së cilës kishte kërkuar *“kthim në vendin e punës dhe kompenzimi i të ardhurave personale”*.
11. Sipas tij, parashtruesi ka qenë në marrëdhënie të përhershme pune me MPMS-në nga 11 qershori 1970 deri më 1 tetor 2001, ndërsa të ardhurat personale i ka realizuar deri më 1 tetor 1999. Për periudhën tjetër nuk ka realizuar të ardhura personale. Më 25 shtator 2000, MPMS-ja kishte shpallur konkurs për pranimin e punëtorëve të rinj, gjatë të cilit konkurs, shumica e punëtorëve të mëparshëm nuk kanë arritur të punësohen duke bërë kështu shkeljen e *“ligjit në fuqi mbi marrëdhëniet e punës, duke shkelur statusin juridik të paditësit i cili gjerë në atë moment ishte në marrëdhënie pune te e paditura... dhe në të njëjtën*

kohë e paditura nuk lëshon asnjë vendim mbi ndërprerjen e marrëdhënies së punës”.

12. Më 23 shtator 2004, Gjykata Komunale, me Aktgjykimin Cl. nr. 105/2003, e refuzon si të pabazuar kërkesëpadinë e parashtruesit, pasi që ajo *“nuk ka ndonjë provë se paditësi me të padituren ka qenë ndonjëherë në ndonjë raport eventual detyrimor”*. Sipas Gjykatës Komunale, parashtruesi ka qenë në marrëdhënie pune me Fondin Republikan të Serbisë për Sigurim Pensional dhe Invalidor të të Punësuarve në Prishtinë deri në sulmet e NATO-s, gjatë së cilës periudhë, edhe i ka realizuar të ardhurat e tij.
13. Më tutje, Gjykata Komunale konstaton se, *“as departamentet e mëhershme dhe as Ministria për Punë e Mirëqenie Sociale nuk e kanë vazhdimësinë e as nuk janë trashëgimtarë të asnjë institucioni të Kosovës nga periudha e paraluftës, çka do të thotë se nuk janë suksesore as të Fondit të atëhershëm Republikan (të Serbisë) për Sigurim Pensional e Invalidor të të Punësuarëve në Kosovës-punëtor i së cilës ka qenë paditësi.”* Gjykata Komunale arrin në përfundim se *“kërkesëpadia e paditësit është drejtuar ndaj një subjekti i cili nuk ka kurrfarë detyrimi ndaj paditësit, ngase asnjëherë nuk janë gjetur në kurrfarë raporti materialo-juridik, nga i cili do të kishin të drejta dhe detyrime të ndërsjella”*.
14. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale, Cl. nr. 105/2003, parashtruesi paraqet ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë, për shkak të shkeljeve të dispozitave procedurale; vërtetimit të gabuar të gjendjes faktike; dhe aplikim të gabuar të dispozitave të ligjit material, duke kërkuar anulimin e këtij aktgjykimi dhe që lëndën ta vendosë në mënyrë meritore ose ta kthejë atë në shkallë të parë për rishqyrtim dhe vendosje.
15. Më 5 qershor 2008, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktgjykimin Ac. nr. 874/06, e refuzon si të pabazuar ankesën e të autorizuarit të paditësit Selim Hajra nga Prishtina dhe vërteton Aktgjykimin e Gjykatës Komunale, Cl. nr. 105/2003. Sipas kësaj gjykate, *“gjykata e shkallës së parë drejtë dhe në mënyrë të plotë e ka vërtetuar gjendjen faktike duke konstatuar se e paditura ka legjitimitet pasiv në këtë çështje juridike, ... andaj gjykata e shkallës së parë drejtë ka vendosur kur e ka refuzuar kërkesëpadinë e paditësit si të pa bazuar.”* Më tutje Gjykata e Qarkut konstaton se *“pranimi i punëtorëve të rinj është bërë në pajtim me rregullat juridike të aplikueshme për shërbimin civil në Kosovës me të cilat është paraparë që departamenti të përkujdeset që i tërë punësimi*

të mbështetet në përgatitjet profesionale, në aftësi dhe në merita dhe në harmoni me kushtet e konkursit të dt. 25 shtator 2000.”

16. Më 21 nëntor 2008, parashtruesi paraqet revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës, kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut, Ac. nr. 874/2006, për shkak të *“aplikimit të gabuar të dispozitave materiale”*.
17. Më 25 janar 2012, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykim Rev. I. nr. 29/2009, e refuzon si të pabazuar revizionin e parashtruesit, të paraqitur kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 874/2006, duke e konsideruar *“si të drejtë dhe të ligjshëm qëndrimin juridik dhe arsyetimin e gjykatave të instancës më të ulët sipas të cilit është refuzuar kërkesëpadia e paditësit”*.

Pretendimet e parashtruesit

18. Parashtruesi pretendon se gjatë procedurës në gjykatat e rregullta, i janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutë, përkthazi me nenin 56 [Të Drejtat dhe Liritë Themelore gjatë Gjendjes së Jashtëzakonshme]; nenin 49 [E Drejta e Punës dhe e Ushtrimit të Profesioneve]; neni 46 [Mbrotjtja e Pronës]; nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; si dhe nenin 1 të Protokollit I të KEDNJ-së.
19. Parashtruesi kërkon nga Gjykata që *“e paditura të më kthejë në punët dhe detyrat e punës së mëparshme”* dhe *“që e paditura të mi paguaj të ardhurat personale duke filluar prej 1 tetor 1999 e deri më ditën e daljes në pension-me kamatë ligjore dhe shpenzimet gjyqësore”*.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

20. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri, të parapara me Kushtetutë, të cilat specifikohen më tutje në Ligj dhe në Rregullore.
21. Gjykata së pari duhet të përcaktojë nëse parashtruesi është palë e autorizuar që të parashtrtojë kërkesë në Gjykatë në pajtim me kërkesat e nenit 113.7 të Kushtetutës. Parashtruesi është person fizik dhe ka provuar se është palë e autorizuar në përputhje me dispozitën e lartcekur.
22. Gjykata, po ashtu, përcakton nëse parashtruesi ka provuar t'i ketë përmbushur kërkesat e nenit 47.2 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) a) të Rregullores, përkthazi me shterimin e mjeteve efektive juridike.

Parashtruesi ka dorëzuar në Gjykatë prova të mjaftueshme për përmbushjen e kriterit të kërkuar me nenin dhe me dispozitat e lartcekura.

23. Gjithashtu, parashtruesi duhet të provojë që i ka përmbushur kërkesat e nenit 49 të Ligjit dhe të rregullit 36.1 (b) të Rregullores së punës, përkitazi me dorëzimin e kërkesës brenda afatit të paraparë ligjor. Nga shkresat e lëndës vërehet qartë se vendimi i fundit për rastin e parashtruesit është Aktvendimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 29/2009, i 25 janar 2012, të cilin parashtruesi e ka pranuar më 13 qershor 2013, ndërsa parashtruesi kërkesën në Gjykatë e dorëzoi më 11 korrik 2013, që nënkupton se kërkesa është parashtruar brenda afatit 4-mujor të paraparë me dispozitat e lartcekura.

24. Më tutje, Gjykata i referohet nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh:

"Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj".

25. Për qëllime të pranueshmërisë, Gjykata, gjithashtu, duhet të marrë parasysh nëse kërkesa e parashtruesit i plotëson kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara në rregullin 36 (1) c) dhe 36 (2), që parashohin si në vijim:

(2) "Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

(d) Kërkesa nuk është qartazi e pabazuar"

(3) "Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

a) kërkesa nuk arsyetohet prima facie

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese;

26. Sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë), që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e instancave më të ulëta dhe Gjykata Supreme, përveç dhe për aq sa ato të mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura nga Kushtetuta (kushtetutshmëria). Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me

vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1;).

27. Prandaj, Gjykata vetëm mund të shqyrtojë nëse procedurat, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë sa që parashtuesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, *mutatis mutandis*, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edëards kundër Mbretërisë së Bashkuar, kërkesa nr. 13071/87, 10 korrik 1991).

28. Në rastin konkret, parashtuesi pretendon se gjykatat e rregullta kanë bërë shkelje të nenit 56 të Kushtetutës [Të Drejtat dhe Liritë Themelore gjatë Gjendjes së Jashtëzakonshme], i cili nen aktivizohet vetëm në rastet e shpalljes zyrtare të gjendjes së jashtëzakonshme, sipas të cilit:

“1. Shmangia nga të drejtat dhe liritë themelore që mbrohen me Kushtetutë, mund të bëhet vetëm pas shpalljes së Gjendjes së Jashtëzakonshme sipas kësaj Kushtetute dhe vetëm deri në masën sa është e domosdoshme nën rrethanat e dhëna.

2. Shmangia nga të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me nenet 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 37 dhe 38, të Kushtetutës nuk është e lejuar në kurrfarë rrethanash.”

29. Parashtuesi nuk ka ofruar ndonjë dëshmi për shpallje të gjendjes së jashtëzakonshme gjatë periudhës kur pretendon se i është bërë shkelja e të drejtave të njeriut dhe Gjykata nuk ka ndonjë dokument apo informacion tjetër për të vërtetuar këtë.

30. Për më shumë, Gjykata nuk mund të konstatojë se parashtuesit i janë cenuar të drejtat e tij kushtetuese, të cilat pretendon se i janë shkelur, ndërsa fakti i thjeshtë se parashtuesi nuk është i kënaqur me rezultatin e rastit nuk mund të ngrejë kërkesë të pranueshme për shkelje të neneve të pretenduara të Kushtetutës (shih Memetoviq kundër Gjykatës Supreme të Kosovës KI 50/10, 21 mars 2011; shih, *mutatis mutandis*, Aktgjykimin e GJEDNJ-së, kërkesa Nr. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).

31. Pas shqyrtimit të procedurave në Gjykatën Supreme, e cila e hodhi poshtë revizionin e parashtuesit ndaj aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut si të pabazuar, për shkak të arsyeve kryesisht të përmendura në aktgjykimin e Gjykatës Komunale, Gjykata Kushtetuese nuk gjen që procedurat përkatëse ishin në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare

(shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmëri të kërkesës, Nr. 17064/06, i 31 majit 2009).

32. Si konkluzion, parashtruesi i kërkesës as nuk ka arritur të ndërtojë rastin për shkeljen e të drejtave, në të cilat ai thirret, dhe as nuk ka paraqitur ndonjë dëshmi *prima facie* që tregon shkeljen e tillë (shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së mbi pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, të 31 majit 2005 dhe Rasti KI 70/11, Faik Hima, Magbule Hima, Bestar Hima, Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme Nr. 983/08, të 7 shkurtit 2011, Aktvendimi për papranueshmëri, i 13 dhjetorit 2011).
33. Prandaj, rezulton që kërkesa është qartazi e pabazuar dhe si e tillë e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe në pajtim me rregullin 36 (2) a) dhe b) si dhe rregullin 56.2 të Rregullores, më 18 tetor 2013,

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim t'u komunikohet palëve dhe të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 159/13, Ferat Neziri, datë 30 dhjetor 2013 –Vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit

Lënda KI 159/13, vendim i 5 dhjetorit 2013

Fjalët kyçe: kërkesë individuale, vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit.

Kërkesa është e bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Më 14 tetor 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, me ç'rast kërkoi nga Gjykata vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Kolegjit për Ankesa të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit.

Parashtruesi, në kërkesën e tij, nuk specifikon se cilat të drejta të garantuara me Kushtetutë i janë shkelur me vendimin e kontestuar, por vetëm thekson se ai është viktimë e diskriminimit.

Më 28 tetor 2013, Kryetari, me Vendimin nr. GJR. KI 159/13, caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović si Gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari, me Vendimin nr. KSH. br 159/13, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama Hajrizi.

Pas shqyrtimit të dokumentacionit, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën jashtë afatit kohor të përcaktuar me Ligj dhe me Rregullore të punës.

Në këtë kuptim, Gjykata konkludon se kërkesa e parashtruesit është jashtë afatit kohor.

Duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat e kërkesës së paraqitur, Gjykata Kushtetuese e Kosovës e refuzon kërkesën si të papranueshme për shqyrtim.

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI159/13

Parashtrues

Ferat Neziri

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Kolegjit të
Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje
që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit, ASC-11-0069, të
22 prillit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është z. Ferat Neziri nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktgjykimin ASC-11-0069 të Kolegjit të Ankesave të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (në tekstin e mëtejme: Kolegji për Ankesa i Dhomës së Posaçme), të 22 prillit 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit, i cili pretendohet se i pamundëson parashtruesit të kërkesës që ta realizojë të drejtën në pjesën e 20% nga privatizimi i Ndërmarrjes shoqërore “Ramiz Sadiku” (në tekstin e mëtejme: NSH “Ramiz Sadiku”), në Prishtinë.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 14 tetor 2013, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
6. Më 28 tetor 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 8 nëntor 2013, Gjykata e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ai të dorëzojë dëshmi se kur i është dorëzuar aktgjykimi i kontestuar.
8. Më 11 nëntor 2013, Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme u njoftua për regjistrimin e kërkesës.
9. Parashtruesi i kërkesës nuk është përgjigjur në kërkesën e Gjykatës të 8 nëntorit 2013.
10. Më 5 dhjetor 2013, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i paraqiti Gjykatës rekomandimin për papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Parashtruesi i kërkesës ishte në marrëdhënie pune në NSH „Ramiz Sadiku“ prej 8 shtatorit 1977 deri më 5 mars 1990.
12. Më 27 qershor 2006, NSH „Ramiz Sadiku“ e përfundoi procesin e privatizimit.
13. Më 13 mars 2009, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme kundër listës përfundimtare të punëtorëve, të cilën e ka hartuar Agjencia Kosovare e Privatizimit (në tekstin e mëtejshëm: Agjencia), pasi që ai si punëtor i mëparshëm nuk ishte i përfshirë në atë listë.

14. Në ankesën drejtuar Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, parashtruesi kishte theksuar se ai kishte punuar në NSH „Ramiz Sadiku“ më tepër se 12 (dymbëdhjetë) vjet dhe si dëshmi të këtij pretendimi ai e kishte bashkangjitur librezën e tij të punës.
15. Në shkresën dërguar Dhomës së Posaçme, Agjencia ishte përgjigjur në ankesën e parashtruesit, duke theksuar se parashtruesi nuk i plotëson kushtet për të qenë në listën e punëtorëve, të cilët e kanë realizuar të drejtën për një pjesë të 20% nga privatizimi, sepse në regjistrin e Agjencisë gjendet kopja e vendimit, në bazë të të cilit konstatohet se më 5 maj 1994, parashtruesi kishte fituar të drejtën në pension invalidor. Për më tepër, Agjencia, në bazë të shqyrtimit të dokumenteve, kishte vërtetuar se parashtruesi është i lindur më 1 maj 1938, ndërsa në kohën e privatizimit ai i kishte mbushur 65 vjet.
16. Më 15 mars 2010, gjatë procedurës së dëgjimit para Trupit gjykues të Dhomës së Posaçme, parashtruesi vërtetoi pretendimet e Agjencisë dhe përsëriti se në bazë të vendimit të vitit 1994, ai është në pension invalidor të shkallës I (së parë).
17. Gjithashtu, Trupi gjykues në bazë të dokumentacionit në dispozicion dhe shqyrtimit të dokumentit personal identifikues të parashtruesit vërtetoi se ai është lindur më 1 maj 1938, dhe kështu në momentin e privatizimit, ai ishte më i vjetër se 65 vjeç, me ç'rast ai kishte fituar të drejtën për pension të pleqërisë.
18. Më 10 qershor 2011, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme nxori Vendimin SCEL-09-0001, me të cilin e refuzoi ankesën e parashtruesit si të pabazuar.
19. Në arsyetimin e vendimit të tij, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme theksoi: *“se gjatë procedurës së dëgjimit dhe marrjes së provave kishte konstatuar se parashtruesi i kërkesës në momentin e privatizimit të NSH „Ramiz Sadiku“ (i cili është bërë më 27 qershor 2006) ai kishte pasur më shumë se 65 vjet. Prandaj, Trupi gjykues i Dhomës së Posaçme konsideron se ankesa e parashtruesit të kërkesës nuk i plotëson kushtet e parapara me nenin 10.4 të Rregullores së UNMIK-ut 2003/13“.*
20. Më 22 mars 2012, parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë në Kolegjin e Ankesave të Dhomës së Posaçme ndaj Vendimit të Trupit gjykues të Gjykatës Supreme, SCEL-09-0001.

21. Më 22 prill 2013, Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme nxori Aktgjykimin ASC-11-0069, me të cilin e refuzoi ankesën e parashtruesit si të pabazuar.

Ligji relevant

22. Rregullorja e UNMIK-ut, nr. 2003/13, e 9 majit 2003, MBI TRANSFORMIMIN E SË DREJTËS PËR PËRDORIMIN E PRONËS SË PATUNDSHME NË PRONËSI SHOQËRORE

Neni 10.4 (Të Drejtat e të Punësuarve)

„Sipas këtij neni, punëtori konsiderohet si legjitim nëse është i regjistruar si punëtor i ndërmarrjes në pronësi shoqërore në kohën e privatizimit dhe nëse konstatohet se ka qenë në listën e pagave të ndërmarrjes për jo më pak se tri (3) vite. Kjo kërkesë nuk i ndalon punëtorët, të cilët pretendojnë se edhe ata do të ishin regjistruar apo punësuar, nëse nuk do të kishin qenë diskriminuar, që të paraqesin ankesë në Dhomën e Posaçme, në pajtim me paragrafin 10.6.“

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

23. Parashtruesi në kërkesën e tij nuk specifikon se cilat të drejta të garantuara me Kushtetutë i janë shkelur me vendimin e kontestuar, por vetëm thekson se ai është viktimë e diskriminimit.
24. Parashtruesi i drejtohet Gjykatës me propozim:

„Që Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të nxjerrë aktgjykim me të cilin do të ma pranojë të drejtën në 20% nga privatizimi i NSH “Ramiz Sadiku“.

Vlerësimi i pranueshmërisë

25. Gjykata vëren se në mënyrë që të jetë në gjendje të vendosë për kërkesën e parashtruesit, duhet që së pari të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe Rregullore.
26. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh:

„7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

27. Gjkata vëren se parashtruesi i kërkesës kishte ushtruar ankesë në AKP dhe më vonë edhe në Trupin gjykues dhe Kolegjin për Ankesa të Dhomës së Posaçme. Parashtruesi i kërkesës i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me nenin 113. 7.

28. Gjkata gjithashtu i referohet nenit 49 të Ligjit, i cili parasheh:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor (...).”

29. Gjkata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 (1) b) të Rregullores së punës, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

... ”

b) kërkesa parashtrohet brenda katër muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv të parashtruesi...”

30. Në bazë të dokumenteve të dorëzuara, Gjkata konstaton se parashtruesi e ka dorëzuar kërkesën e tij më 14 tetor 2013, por meqenëse parashtruesi nuk është përgjigjur në kërkesën e Gjykatës dhe nuk kishte ofruar dëshmi se kur i është dorëzuar aktgjykimi, Gjkata do të llogarisë si datë të dorëzimit të aktgjykimit datën kur Kolegji i Ankesave i Dhomës së Posaçme e nxori Aktgjykimin ASC-11-0069, dhe në këtë rast është 22 prilli 2013, dhe rrjedhimisht parashtruesi e kishte dorëzuar kërkesën në Gjykatë 1 muaj dhe 22 ditë pas afatit ligjor të paraparë me nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) b) të Rregullores.

31. Nga kjo rrjedh se kërkesa është e paafatshme.

32. Prandaj, kërkesa duhet të hidhet poshtë si e papranueshme në pajtim me nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) b) të Rregullores.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113. 7 të Kushtetutës, nenit 20 të Ligjit, dhe rregullit 36 (1) b) të Rregullores së punës, më 5 dhjetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues
Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese
Prof. Dr. Enver Hasani

INDEKSI I SHPREHJEVE LIGJORE

TERMAT	NUMRI I FAQËS
Agjencioni Kadastral i Kosovës (AKK)	A 746;
Agjencioni Kosovarë i Mirëbesimit (AKM – tani AKP)	656, 660, 860;
Agjencioni Kosovarë i Privatizimit (AKP)	159, 172, 173, 179, 211, 212, 214, 446, 447, 517, 641, 643, 672 – 674; 686, 687, 693, 695, 743, 744, 789 – 791; 860, 924 – 926;
<i>Aktgjykim</i>	44, 228, 241, 276, 309, 579, 600;
<i>Aktvendim për Papranueshmëri</i>	17, 27, 35, 78, 85, 93, 100, 110, 117, 125, 134, 141, 149, 159, 166, 172, 178, 184, 193, 201, 209, 217, 422, 435, 445, 453, 467, 478, 492, 499, 508, 516, 525, 534, 548, 554, 561, 571, 594, 600, 611, 616, 632, 637, 642, 651, 657, 665, 673, 680, 687, 699, 706, 714, 727, 738, 744, 753, 760, 782, 790, 796, 805, 813, 823, 831, 842, 851, 858, 865, 873, 882, 891, 898, 908, 917, 925;
Akti Administrativë	32;
Akti Ligjor (akti nënligjorë)	15, 161, 231, 294, 295, 301 – 304; 355, 368, 588, 599, 813;
Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuar	324;
Avokati i Popullit i Republikës së Kosovës	242, 244, 269, 270, 572, 596;

Baza Juridike (ligjore)	B	18, 27, 35, 45, 79, 85, 94, 101, 111, 118, 126, 134, 141, 150, 160, 166, 173, 179, 185, 194, 202, 210, 218, 228, 241, 256, 263, 277, 310, 423, 436, 446, 454, 458, 471, 479, 492, 499, 508, 517, 526, 535, 548, 555, 561, 571, 580, 595, 600, 611, 617, 625, 632, 637, 643, 651, 657, 665, 673, 681, 688, 700, 707, 714, 723, 728, 738, 745, 753, 760, 768, 777, 783, 790, 797, 805, 813, 823, 831, 842, 851, 859, 866, 874, 883, 891, 899, 909, 918, 925;
Barazia para Ligjit		15, 17, 18, 22, 40, 84, 88, 90, 116, 118, 121, 165, 166, 168, 171, 173, 189, 216, 224, 286, 318, 332, 345, 421, 426, 430, 434, 440, 451, 458, 461, 491, 492, 538, 740, 757, 764, 779, 809, 872, 877 – 879; 890, 893, 897, 902;
Banka Qendrore e Kosovës (BQK)		427, 582;
Buxheti i Republikës së Kosovës (Implikimet buxhetore, komiteti)		281, 283 – 286; 300, 331, 420, 422 – 428; 432, 628;
Deputetët e Kuvendit të Kosovës	D	272, 274, 276, 277, 278, 280, 281, 287, 288, 294, 296, 298, 300, 301, 304, 307, 309, 322, 326, 327, 328, 329, 330, 332, 335, 347, 412, 415, 418, 420, 422, 424, 432, 812 - 821;
Deklarata Universale për të Drejta të Njeriut		93, 183, 268, 352, 631, 634, 890, 891, 893, 895;
Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme	DH	26, 27, 157 – 162; 171 - 181; 444 - 449; 515 – 523; 641 – 648; 672 – 677; 686, 687, 696, 743, 744, 789 – 793; 850 – 863; 924 - 929;
E Drejta për Jetën	E	15, 18, 22, 333 – 349;

E Drejta Ndërkombëtare	282, 290 – 294; 305, 324, 339, 341, 346, 353, 362 – 366; 382, 394, 408, 415, 466, 467, 472, 539, 543, 587;
E Drejta e Qasjes në Dokumente Publike	15, 18, 22;
E Drejta e Pronës	41, 361, 382, 393 – 434; 542 – 586, 705, 715 – 718, 861, 864, 865;
E Drejta e Pronësisë	20, 152, 205, 319, 439, 440, 441, 564 – 566 566, 860, 876;
E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm	15, 18, 22 – 60; 75, 77, 78, 81, 99, 103, 105, 106, 109, 110, 113, 116, 118, 133, 136, 148, 149, 153, 171, 173, 179, 192, 216, 224, 227, 232, 236, 240, 245, 249, 344, 363, 383, 395, 451, 458, 477, 478, 482, 491, 492, 538, 542, 578, 580, 589, 615, 616, 620, 686, 713, 714, 718, 740, 781, 785, 787, 809, 853, 854, 857, 862, 864, 865, 868, 881, 887, 890, 893, 897, 902, 907, 908, 916, 917, 920;
E Drejta e Punës dhe Ushtrimit të Profesionit	26, 30, 40, 84, 88, 198, 208 – 212; 214, 216, 221 – 224; 240, 243, 245, 556, 599, 606, 624, 656, 657, 698, 699, 702, 795, 801, 916, 917, 920;
E Drejta për Pension (mosha, fondi, aftësia e kufizuar, pensionistët, sigurimi i invaliditetit)	86 – 90; 116, 118 – 122; 134 – 136, 447, 459, 573, 578, 581 – 591, 644 – 648; 658 – 684; 752, 754 – 759; 761 – 772; 791, 919, 920, 927;
Epërsia Kushtetuese	15, 17, 22, 160;
Ex officio	277, 338, 385, 396, 409, 410, 464, 574, 605, 619, 627, 734, 749, 808, 818, 867, 877, 886, 911;
Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës	G 25, 33, 42, 61, 83, 91, 98, 115, 123, 132, 139, 147, 156, 164, 170, 176, 182, 191, 199, 207, 215, 226, 239, 254, 259,

273, 303, 313, 315, 349, 355, 379, 384, 393, 411 – 414; 443, 450, 476, 490, 497, 506, 514, 519, 520, 523, 532, 546, 552, 559, 569, 577, 592, 599, 614, 622, 641, 649, 655, 671, 678, 704, 712, 719, 725, 741, 758, 767, 774, 788, 803, 811, 821, 849, 856, 863, 871, 881, 889, 896, 906, 915, 923, 930;

Gazeta Zyrtare - Republikës
Socialiste Federative të
Jugosllavis, KSAK

354, 406, 413, 581, 588, 875;

Grupi Parlamentar

279, 322, 633, 814 - 818; 821;

Gjykata Supreme e Kosovës

GJ

23 - 31; 34, 38, 51 – 64; 88, 90, 114, 117 – 120; 136 – 140; 153 - 155, 188, 457 – 460; 462, 463, 483, 494, 496, 510, 511, 524, 529, 530, 537, 550, 564 – 566; 579, 603 – 605; 608, 619, 639, 659, 668, 702, 709, 755, 762, 763, 771, 772, 785, 799, 800, 801, 833, 835, 836, 867, 877, 884, 893, 895, 911, 920;

Gjykata Kushtetuese e Sllovenisë

294;

Gjykata Evropiane për të Drejtat
e Njeriut (GJEDNJ)

24, 41, 42, 59, 60, 66, 68, 74, 82, 90, 106, 114, 122, 131, 138, 145, 155, 175, 190, 197, 199, 213, 225 - 249; 253, 319, 324, 333 – 335; 347 – 350; 421, 430, 443, 448, 449, 461 – 463; 475, 486, 497, 503, 505; 513, 522, 531, 541 – 545; 557, 568, 576, 586, 589, 590, 598, 608, 620 – 624; 647, 662, 670, 677, 686, 695, 703, 711, 719, 741, 757, 764, 787, 793, 803, 810, 828, 834, 836, 848, 850, 855, 862, 863, 869, 870, 879, 880, 888, 895, 904, 906, 913, 914, 923;

Gjykata e Qarkut në Ried im
Innkreis, Austria

46, 48, 50, 63, 64;

Gjykata e Qarkut në Gjilan	41, 148 – 153; 784, 786, 796, 799, 800, 801, 810, 892, 893;
Gjykata e Qarkut në Mitrovicë	240 - 246; 248 – 251; 254;
Gjykata e Qarkut në Prishtinë	85, 87 - 96; 192 – 196; 202 – 218; 221 – 226; 255 – 258; 453 - 456; 477 - 481; 483, 488, 493, 494, 496, 500 – 502; 510, 512, 527 – 529; 533, 534, 538, 543, 544, 548, 550, 574, 610 – 613; 652, 653, 658, 659, 701, 715, 721 – 723; 739, 755, 760 - 763; 775 - 779; 882, 823, 909 – 913; 919, 920;
Gjykata e Qarkut në Pejë	15, 17, 21 – 23; 25, 109 - 114; 140 - 143; 165 – 169; 227 – 232; 235 – 239; 468, 469, 599, 600 – 606; 624, 626, 668, 669, 807, 808, 810, 843, 867, 870 – 873; 876 - 879; 887;
Gjykata e Qarkut në Prizren	43, 45, 49 – 81; 99 – 106; 127 – 130; 184 – 187; 435 - 440; 563, 566, 617 – 619; 636 – 639; 705 – 709; 883 - 887; 900, 901, 904;
Gjykata Komunale në Deçan	228, 229, 231, 235, 236, 239, 466 – 474;
Gjykata Komunale në Gjakovë	112, 143, 602 - 604; 624, 626, 666 - 669; 872 - 876; 878, 879;
Gjykata Komunale në Gjilan	150 – 152; 783, 784, 796 – 801; 892, 893;
Gjykata Komunale në Dragash	80;
Gjykata Komunale në Ferizaj	679 - 682;
Gjykata Komunale në Istog	866, 867;
Gjykata Komunale në Malishevë	561 – 563; 566;
Gjykata Komunale në Klinë	38 – 40; 807;

Gjykata Komunale në Prishtinë		87, 90, 95 - 97; 194, 195, 202 - 206; 210 - 212; 220 - 222; 453 - 456; 458, 459, 464, 480, 482, 483, 498 - 505; 509, 511 - 513; 527, 536, 537, 548, 550, 573, 574, 582, 583, 595, 658, 659, 687 - 695; 701, 715 - 717; 743 - 747; 755, 762, 775 - 779; 825, 826, 910 - 913; 918, 919;
Gjykata Komunale në Prizren		79, 127 - 129; 143, 186, 438, 439, 707 - 709;
Gjykata Komunale në Pejë		15, 17, 20 - 25; 167 - 169;
Gjykata Komunale në Rahovec		562, 564, 566, 605, 899 - 901; 904;
Gjykata Komunale në Therandë		617 - 619;
Gjykata Komunale në Skenderaj		240 - 247; 249, 250;
Imunitet	I	538, 540, 721; 820;
Integritet		15, 18, 22, 279, 307, 313, 356, 364, 366, 406;
In abstracto		
Inter alia		47, 50, 51, 58 - 60; 143, 152, 153, 200, 201, 204, 225, 243, 281, 288, 290, 294, 320, 328, 331, 373, 390, 402, 421, 430, 432, 434, 461, 475, 480, 486, 493, 497, 501, 523, 527, 536, 543, 547, 551, 553, 560, 567, 578, 683, 698, 719, 787, 810, 869, 879;
Juridiksion i Gjykatave të Rregullta	J	89, 105, 122, 145, 146, 560, 567, 648, 698, 752, 756, 759, 763, 826, 839;
Këshilli i Pavarur Mbikëqyrës i Republikës së Kosovës	K	228, 231, 241, 244, 246, 248, 798, 824;
Këshilli Gjyqësor i Kosovës (KGJK)		26 - 32;

Kryeministri i Qeverisë së Kosovës	235, 242, 244, 247, 279, 280, 297, 234, 312, 424;
Kryetari i Kuvendit të Kosovës	231, 242, 277, 278, 280, 281, 302, 310, 311, 328, 414, 423, 424, 433, 814, 818, 821;
<i>Kuvendi i Republikës së Kosovës (Autoriteti, Kompetencat)</i>	121, 248, 276 – 284; 286 – 291; 295 – 302; 304 – 306; 309 – 312; 321 – 323; 326 – 330; 332, 336, 344, 347, 412 – 416; 422 – 425; 427, 429, 430, 432, 433, 814 – 821;
KFOR	285, 545 – 548; 550 – 552;
Komisionit për Kërkesa Pronësore dhe Banesore	36, 40, 437 – 439;
Komisioni Qendror Zgjedhorë (KQZ)	287, 632 – 634;
Korporata Energjetike e Kosovës (KEK)	86 – 90; 581 – 597; 679, 682 – 684; 700 – 705; 754 – 757; 761 – 765;
Kodi Penal i Kosovës (KPK)	34, 39, 307, 313, 315, 336, 338, 353, 354, 355, 374, 379, 403, 408, 413, 528, 529, 638, 639, 650, 651, 830, 838;
<i>Kodi i Përkohshëm Penal i Kosovës (KPPK)</i>	94, 99, 102 – 105; 112, 307, 313, 315, 353 – 355; 379, 413, 480, 481, 652, 653, 655;
Kodi i Procedurës Penale të Kosovës (KPPK)	103, 316, 317, 410, 411, 485, 486, 833, 835 – 837; 838, 841, 844, 845;
<i>Kodi i Përkohshëm i Procedurës Penale të Kosovës (KPPPK)</i>	95, 112, 316, 650, 653, 655;
Kompensim (E drejta e kompensimit; e dëmeve; monetar; per rrogat e	41, 142 – 145; 178 – 181; 200 – 205; 208 – 211; 216, 218, 220, 221, 224, 230, 232, 234, 243, 244, 247, 250,

papaguara/parealizuar)	307, 313, 335, 343, 344, 349 – 351; 361, 362, 382, 383, 393 – 395; 441, 503, 526, 533 – 540; 545, 549, 550, 573 – 575; 578, 581 – 583; 587, 590, 641, 656, 679, 682, 739, 798, 800, 822 – 825; 872, 873, 875, 878, 897, 898 – 900; 901, 918;
Konfiskim	343, 363, 369, 371, 387 – 399; 411, 485;
Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut	15, 18, 21, 23, 40 – 44; 54 – 58; 60, 63, 65, 66, 68, 69, 73 – 75; 78, 80, 84, 88, 89, 106, 109, 110, 113, 114, 116, 118, 122, 133, 136, 138, 144, 147, 150, 153, 155, 156, 185, 189, 196, 197, 198, 216, 224, 227, 232, 236 – 240; 245, 251 – 254; 272, 275, 285, 308, 318 – 320; 324, 325, 344 – 348; 351, 362, 363, 382, 383, 394, 395, 416, 451, 461, 462, 477 – 479; 482 – 488; 491, 492, 502, 503, 513 – 516; 520, 522, 532, 539, 541, 545, 578, 580, 586 – 594; 597, 624, 631, 634, 639, 691 – 693; 696, 726, 728, 732, 740, 743, 745, 747, 756, 764, 774, 830, 833, 834, 837, 839, 842, 845, 848, 850, 851, 853, 854, 879, 891, 916 – 920;
Konventa e Hagës për Aspektet Civile të Rrëmbimit Ndërkombëtar të Fëmijëve	43, 48 – 53; 57 – 59; 64, 68;
Kompania e Ujësjetës Rajonal “Mitrovica”	263 – 267;
Kompania Rajonale të Ujësjetës Hidrosistemi i Radoniqit në Gjakovë	601; 874, 875;
Kompania Rajonale e Mbeturinave “Uniteti” Komuna e Deçanit	263 – 267; 471;

Komuna e Dragashit	78;
Komuna e Drenasit	118, 119;
Komuna e Gjakovës	110, 626, 726, 734, 875;
Komuna e Gjilanit	261 – 263; 265, 267 – 273; 783, 798;
Komuna e Istogut	865;
Komuna e Junikut	227 – 232; 235 - 239;
Komuna e Klinës	38, 82, 726 - 733; 805, 807;
Komuna e Mitrovicës	261 – 266; 268;
Komuna e Malishevës	565;
Komuna e Rahovecit	100, 600;
Komuna e Prishtinës	572, 573, 689, 715, 858, 860, 910;
Komuna e Prizrenit	184 - 187; 434 – 439; 572, 573, 706 – 709;
Komuna e Pejës	20, 21, 167 – 169;
Komuna e Podujevës	209, 510, 516, 673, 790;
Komuna e Therandës	54, 617 – 620; 637;
Komuna e Skenderajit	242 – 244; 251, 831; 917;
Komuna e Vushtrris	134, 768;
Komuna e Vitit	261 – 265; 267 – 270; 805, 807;
Ligji për Procedurën Kontestimore	L 38, 50, 54, 77, 82, 151 – 153; 168, 175, 194, 197, 211 - 223; 258, 321, 322, 326, 349, 350, 438, 456, 469, 494 - 496; 502, 510, 511, 519, 520, 543, 560, 566, 567, 574, 583, 596, 603 – 605, 618, 619, 621, 627, 659, 661, 682, 693, 701, 709, 715, 719, 784, 785, 799, 801, 808, 860, 861, 867, 868, 877, 897,

		901 - 905; 911;
Ligji për Procedurën Përmbartimore		153, 168, 208, 209, 211, 214, 228, 232, 234, 245, 247, 248, 250, 466 - 471; 474, 475, 510, 563, 747;
(Ligji për) Konfliktet Administrative		31, 137, 138, 234, 246, 596, 716;
Ligjit për Zgjedhjet e Përgjithshme në Republikën e Kosovës		634, 635;
Ligji i Punës		143, 222, 459, 570, 571, 701;
Liria e Shprehjes		15, 18, 22;
Marrëveshje Ndërkombëtare	M	15, 18, 22, 65, 133, 136, 149, 153, 188, 274 - 286; 289 - 305; 352, 416, 431, 471, 631, 633, 801, 802, 864 - 868;
Masa e Përkohshme		62, 68, 146, 157, 158, 163, 164, 310, 437, 451, 453, 459, 464 - 469; 471, 474 - 477; 479, 483, 484, 488 - 490; 689, 690, 721, 723, 726 - 728; 734 - 736; 743 - 745; 749 - 751, 775 - 780, 882 - 889;
Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave		15, 18, 22, 26, 30, 133, 136, 149, 153, 189, 216, 223, 240, 245, 251, 252, 525, 539, 779, 802, 803;
Mbrojtja e Ligjshmërisë		50, 53, 63, 64, 70, 112, 168, 169, 196, 438, 439, 470, 471, 472, 477, 478, 481, 494, 524, 528, 529, 531, 550, 653, 691, 692, 709, 830 - 838; 853, 854, 867, 882, 884, 887;
Mbrojtja e Pronës		15, 18, 22, 148, 149, 153, 183, 189, 216, 223, 318, 361 - 363; 383, 384, 393 - 395; 440, 539, 560, 567, 568, 580, 586, 707, 710, 713, 714, 726, 728, 779 - 787; 857, 862, 863, 872, 877, 879,

Mjetet Juridike Ligjore (E drejta për të përdorur)	916, 917, 920; 15, 26, 32, 40, 41, 48, 57, 77, 81, 82, 89, 97, 98, 104 - 107; 131, 137, 144, 162, 197, 206, 212, 213, 224, 225, 235, 240, 248 - 252; 259, 271, 316 - 318; 345, 416, 434, 442, 443, 473, 483, 496, 507, 512, 513, 521, 530, 543, 553, 557, 567, 585, 593, 597, 598, 634, 646, 660, 676, 683, 684, 693, 702, 710, 717, 748, 756, 763, 786, 789, 792, 793, 809, 810, 826, 833, 845, 854, 868, 869, 878, 886, 904, 912, 929;
Ministri i Punëve të Jashtme dhe Komonveltit (Commonwealth)	289;
Ministria e Ekonomisë (ME)	799;
Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH)	728, 730 - 732;
Ministria e Financave (MF)	429, 799;
Ministria (Ministri) e Shëndetësisë	721, 722;
Ministria (Ministri) e Drejtësisë	45, 49 - 58; 64, 70, 409, 548, 551;
Ministria e Drejtësisë së Austrisë	48 - 53, 64;
Ministria (Ministri) e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS)	117 - 119; 135, 138, 220, 582, 584, 586, 588, 590, 682, 767, 768, 771, 918, 919;
Ministria e Transportit dhe Telekomunikacionit (MTT)	82;
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal (MAPL)	264 - 269;
Ministria e Administratës Publike	268;

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë (MAST)	204;
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve (MKRS)	257, 258;
Ministria e Shërbimeve Publike (MSHP)	824;
Mutatis mutandis	24, 32, 41, 42, 75, 82, 89, 97, 106, 107, 114, 122, 131, 138, 145 – 147; 154, 155, 175, 183, 190, 198, 213, 214, 225, 226, 249, 251, 252, 334, 443, 448, 449, 463, 475, 486, 497, 504, 513, 522, 523, 531, 532, 543, 544, 557, 567, 568, 576, 588, 589, 598, 608, 620, 621, 635, 647, 654, 655, 656, 662, 670, 677, 684, 686, 696, 703, 711, 719, 726, 741, 756, 764, 787, 802, 803, 810, 811, 826, 839, 848, 855, 862, 863, 869, 870, 879, 880, 888, 895, 904, 905, 913, 914, 921, 922;
Nule (Null)	N 23, 38, 150, 153, 187, 188, 232, 314, 316, 331, 444, 477 515, 519 - 521; 667, 708 - 710; 821, 875, 910;
Ndërmarrje Shoqërore (NSH)	173 – 180; 212, 447, 564, 641 - 648; 672 - 675; 690, 746, 777, 778, 790, 791, 860, 925 - 928;
Ndalimi i Diskriminimit (ligji kundër diskriminimit)	15, 18, 23, 216, 224, 451;
Ndalimi i Torturës, Trajtimit Mizor, Çnjerëzor ose Poshtëruës	15, 18, 22, 802;
Nënkryetarët nga Kryesia e Kuvendit	815, 820;
OSBE - Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë	O 281;

Palët (Pala) e Autorizuara	P 56, 88, 97, 104, 120, 131, 154, 157, 162, 163, 169, 174, 181, 189, 192, 197, 198, 212, 224, 225, 235, 247 - 249; 287, 288, 327, 433, 460, 473, 483, 495, 503, 512, 521, 531, 541, 551, 586, 597, 606, 646, 660, 717, 718, 724, 726, 733, 786, 809, 833, 845, 854, 867, 869, 878, 882, 886, 920;
Palët (Pala) e Paautorizuara	157, 163, 369, 387, 388, 396, 429, 431, 547, 551, 726, 884;
Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor	15, 18, 22, 286, 539, 835, 897, 902;
Person Juridik	189, 253, 263, 268, 306, 346, 362, 373, 382, 386, 394, 398, 402, 460, 470 - 472; 503, 587, 606, 693, 710, 734, 743, 748, 857, 858, 876;
Prona e patundshme (paluajtshme)	20, 36, 38, 151- 153; 186, 266, 440, 447, 466 - 475; 501, 510, 562 - 566; 618, 645, 666, 667, 675, 689, 705 - 715, 745, 746, 784, 804 - 807; 811, 857 - 860; 867, 872 - 877; 892, 910, 928;
Prima facie	23, 33, 90, 106, 107, 113, 114, 138, 175, 189, 190, 226, 421, 430, 460, 465, 466, 474, 475, 477, 484, 486, 489, 497, 607, 629, 661, 662, 694, 711, 712, 713, 719, 735, 741, 750, 757, 764, 779, 802, 811, 827, 839, 862, 870, 881, 888, 889, 895, 916, 921, 923, 935;
Presidenti i Republikës së Kosovës	282, 285, 292, 296, 302 - 308; 315, 317, 333, 421, 429, 436, 439, 641 - 644; 833;
Presidenti i Republikës dhe Qeveria e Republikës së Kroacisë	292;
Prokuror	32, 43, 49 - 59; 63, 64, 70 - 74; 93 -

		96; 99, 101 - 104; 106, 112 - 114; 168, 169, 192, 193, 317, 410, 438, 439, 470 - 473; 485, 491 - 493; 550, 638, 639, 692, 709, 721, 832, 839, 847, 853, 855, 867, 883, 887;
Qeveria e Republikës së Kosovës (Autoriteti, Kompetencat, Vendimet, Rregulloret)	Q	33, 145, 277 - 286; 291, 292, 294 - 302; 310 - 312; 321 - 326; 330, 333, 412, 414, 416, 423, 424, 429, 431, 432, 433, 533, 534, 536, 538, 540, 543, 547 - 551; 584, 588, 635, 682, 721, 727, 733, 820;
Ratione temporis	R	533, 545;
Res Judicata		41, 151, 155, 434, 442, 610;
Revizioni		39, 84 - 90; 153, 187, 222, 438, 439, 456, 458, 459, 510, 533, 534, 537, 543, 563, 566, 574, 583, 603, 604, 617 - 621; 623, 626, 627, 659, 668, 669, 701, 709, 716, 718, 740, 755, 756, 760, 762 - 765; 775, 776, 778, 779, 781, 783, 785 - 787; 796, 799, 800, 808, 868, 877, 893, 894, 900 - 907; 911 - 914; 920, 922;
Rigjykim		23, 50, 53, 95, 96, 128, 177, 180, 224, 455, 456, 458, 510, 550, 563, 566, 603, 604, 613, 618, 658, 668, 709, 778, 853, 884, 887, 894, 897, 899, 900 - 904; 906;
Sindikata e Pavarur	S	214, 248, 603 - 605;
Sistemi Evropian i Bankave Qendror		432;
Sundimi i Ligjit		238, 252, 330 - 334; 347, 352, 355, 373, 374, 390, 402, 426;

Suspendim (pezullim)		157, 162, 163, 214, 464, 477, 479, 488, 721, 723, 802, 882; 885;
Shëndeti Publik, Mbrojtja, Sistemi i Kujdesit;	SH	116, 120, 121, 133, 136, 171, 172, 331, 479;
Ushtria Çlirimtare e Kosovës (UÇK)	U	767 – 772;
UNMIK-u (Rregulloret)		40 - 43; 48 – 58; 64 – 74; 86, 94, 129, 180, 204, 307, 313, 315, 354, 355, 379, 384, 393, 413, 438 - 442; 447, 520, 536 - 543; 582 - 584; 602, 627, 644 - 675; 693, 695, 701, 716, 718, 730, 754, 761, 785, 853, 875, 927, 928;
Univerziteti i Prishtinës (Publik)		204, 553 - 556; 558;
Univerziteti AAB – Riinvest (Privat)		32, 145, 503, 513, , 635, 904; 913,
Vlerësimi Abstrakt i Kushtetutshmërisë së Ligjit	V	77, 82, 163, 273, 430;
Vlerësim i Kushtetutshmërisë së Aktgjykimit		15, 26, 34, 43, 77, 84, 92, 99, 109, 116, 124, 133, 140, 148, 157, 165, 171, 177, 183, 192, 200, 208, 216, 227, 240, 255, 261, 274, 307, 420, 434, 444, 451, 466, 477, 491, 498, 507, 515, 524, 533, 547, 553, 560, 570, 578, 593, 599, 610, 615, 623, 631, 636, 641, 650, 656, 664, 672, 679, 686, 698, 705, 713, 721, 726, 737, 752, 759, 767, 775, 781, 789, 795, 804, 812, 822, 830, 841, 850, 857, 864, 872, 881, 890, 897, 907, 916, 924;

INDEKSI I NENEVE TE KUSHTETUTËS

Neni	Titulli/Emërtimi	Vendimi/Numri i faqes
KAPITULLI I		
DISPOZITAT THEMELORE		
1	Përkufizimi i Shtetit	133; 136; 274; 285; 286; 287
2	Sovraniteti	286
3	Barazia Para Ligjit	15; 17; 22; 420; 421;426; 740; 779; 872; 877
3.1		274; 285; 286; 287; 429
4	Forma e Qeverisjes Ndarja e Pushtetit	160; 429; 633;
5	Gjuhët	160
7	Vlerat	15;17; 22 ;440
12	Pushteti Lokal	728; 732
16	Epërsia e Kushtetutës	15; 17; 22; 160;
19	Zbatimi Marrëveshjeve Ndërkombëtare	305; 420; 421; 429; 466; 467; 471; 539
20	Bartja e Sovranitetit	274; 285; 286; 287
KAPITULLI II		
TË DREJTAT DHE LIRITË THEMELORE		
21.4	Parimet e Përgjithshme	15; 17; 22; 133; 136; 240; 245; 252; 255;261; 265; 305; 468; 631; 633; 693; 745; 852; 859

22	Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare	15; 17; 22; 133; 136; 149; 153; 503; 631; 63; 801; 864; 870
23	Dinjiteti Njerëzor	15;18; 22; 133; 136; 184; 189; 631; 634; 801
24	Barazia Para Ligjit	15; 18; 22; 40; 84; 88; 90; 121; 116; 118; 122; 160; 171; 173; 184; 189; 216; 223; 224; 261; 265; 274; 285; 308; 317; 318; 344; 440; 451; 458; 491; 492; 495; 669; 757; 764; 809; 872; 877; 890; 891; 892; 897; 902
25	E Drejta për Jetën	15; 18; 22
26	E Drejta e Integritetit Personal	15;18; 22
27	Ndalimi i Torturës, Trajtimin Çnjerëzor dhe Poshtërues	15; 17; 22; 801
28	Ndalimi i Skllavërisë dhe Punës së Detyruar	825; 827
29	E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë	842
31	E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm	15; 18; 22;34; 39; 40; 44; 55; 56; 57; 73; 74; 77; 78; 80; 89; 103; 105; 106; 110; 113; 1137; 116; 118; 122; 133; 136; 149; 153; 165; 166; 168; 171; 173; 179; 192; 193; 204; 216; 223; 224; 227; 232; 242; 240; 245; 252; 308; 317; 318; 344; 451; 458; 491; 492; 495; 503; 515; 516; 530; 542;580; 589; 615; 616; 624; 639; 713;714; 740; 779; 781; 782; 809; 850; 851; 853; 862; 864; 870; 881; 885; 890; 891; 892; 897; 902; 907; 908; 911; 916; 917; 920

32	E Drejta për Mjete Juridike	192; 193; 240; 245; 252; 308; 317; 318; 344; 345; 491; 492; 495; 525; 530; 907; 908; 911
36	E Drejta e Privatësisë	93; 96; 477; 478; 482; 485; 539
41	E Drejta e Qasjes në Dokumente Publike	15; 18; 22
45	Të Drejtat Zgjedhore dh të Pjesëmarrjes	631; 634
46	Mbrojtja e Pronës	15;18; 22; 149; 153; 184; 189; 216; 223; 224; 567; 568; 580; 589; 707; 713; 714; 728; 732; 779; 781; 783; 861; 862; 872; 877; 916; 917; 920
47	E Drejta për Arsimin	556
49	E Drejta e Punës Ushtrimit të Profesioneit	30; 84; 88; 208; 209; 212; 240; 245; 252; 556; 599; 606; 624; 657;660; 699; 756; 801; 916; 917; 920
50	Të Drejtat e Fëmijës	65
51	Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale	121; 116; 118; 122; 133; 136
53	Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut	525; 530; 539; 830; 833; 834
54	Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave	15; 18; 22; 30; 133; 136; 149; 153; 184; 189; 240; 245; 252; 525; 530; 539; 779; 801
55	Kufizimi i të Drejtave dhe Lirive Themelore	634
56	Të Drejtat dhe Liritë Themelore Gjatë Gjendjes së Jashtëzakonshme	539; 916; 917; 920

KAPITULLI III

TË DREJTAT E KOMUNITETEVE DHE PJESËTARËVE TË TYRE

KAPITULLI IV

KUVENDI I REPUBLIKËS SË KOSOVËS

65	Kompetencat e Kuvendit	281; 304; 332
67	Zgjedhja e Kryetarit dhe Nënkryetarëve	815; 819; 821

KAPITULLI V

PRESIDENTI I REPUBLIKËS SË KOSOVËS

KAPITULLI VI

QEVERIA E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

93	Kompetencat e Qeverisë	431

KAPITULLI VII

SISTEMI I DREJTËSISË

102	Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor	15; 18; 22 ; 286; 287; 539; 744; 835; 897; 902
103	Organizimi dhe Juridiksioni i Gjykatave	830; 833; 834; 835

KAPITULLI VIII

GJYKATA KUSHTETUESE

112	Parimet e Përgjithshme	420; 421
113.1	Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara	88; 97; 120; 131; 154; 157; 169; 171; 498; 533; 541; 551; 597;
113.5		277; 304; 310; 327; 423; 814;
113.7		15; 26; 31; 43; 56; 77; 86; 92; 94; 101; 107; 111; 123; 126; 131; 140; 148; 157; 165; 179; 185; 192; 200; 218; 229; 235; 255; 264; 434; 444; 454; 468; 478; 482; 493; 499; 507; 512; 517; 525; 535; 547; 553; 560; 570; 578; 585; 593; 597; 601; 612; 616; 625; 632; 638; 641; 652; 657; 664; 672; 680; 688; 698; 705; 713; 721; 738; 743; 752; 759; 769; 777; 789; 806; 824; 832; 841; 852; 866; 874; 883; 892; 899; 907; 918; 924
116	Efekti Juridik i Vendimeve	157; 749

KAPITULLI IX

MARRËDHËNIET EKONOMIKE

119	Parimet e përgjithshme	420; 425
120	Financat Publike	420; 421; 426; 430;
121	Prona	466; 467; 471; 567; 568; 728; 732

KAPITULLI X

QEVERISJA LOKALE DHE ORGANIZIMI TERRITORIAL

123	Parimet e përgjithshme	286; 287; 728; 732
124	Organizimi dhe Funksionimi i Qeverisjes Lokale	261; 265; 286; 287; 728; 732

KAPITULLI XI

SEKTORI I SIGURISË

125	Parimet e përgjithshme	287

KAPITULLI XII

INSTITUCIONET E PAVARURA

139	Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	287; 633

KAPITULLI XIII

DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

KAPITULLI XIV

DISPOZITAT KALIMTARE

156	Refugjatët dhe Personat e Zhvendosur Brenda Vendit	539
